Η ΠΑΛΑΙΑ
ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

Ἐκ τοῦ ἐν Μόσχᾳ, ἀδείᾳ τῆς ἱερᾶς διοικούσης Συνόδου πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ἐκτυπωθέντος ἀρχαίου ἀλεξανδρινοῦ Κώδηκος.

Μετατυπωθεῖσα,

ΕΥΔΟΚΙᾼ ΜΕΝ ΚΑΙ ~~ΣΥΝΕΡΓΕΙᾼ~~ ΤΗΣ

ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙᾼ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ἵνα δωρεὰν τοῖς ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου διανέμηται.

Κρήτη Δημοτική Ηράκλειο 1943

ΤΟΜΟΣ Δ'.

ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΟΝ ΤΩΒΙΤ, ΤΗΝ ΙΟΥΔΕΙΘ, ΤΟΝ ΙΕΡΕΑ, ΤΑΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ ΒΙΒΛΟΥΣ ΤΩΝ ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ, ΤΟΝ ΒΑΡΟΥΧ, ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΙΕΡΕΜΙΟΥ, ΤΗΝ ΣΟΦΙΑΝ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΟΦΙΑΝ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΙΡΑΧ.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Χ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ᾳων'.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
97294

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ.

ΤΟΜΟΣ Α'.

	Σελ.
Γένεσις	1
Ἔξοδος	96
Λευϊτικὸν	172
Ἀριθμοὶ	229
Δευτερονόμιον	307
Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	375
Κριταὶ	425
Ῥοὺθ	473

ΤΟΜΟΣ Β'.

	Σελ.
Βασιλειῶν Α'	481
Βασιλειῶν Β'	544
Βασιλειῶν Γ'	597
Βασιλειῶν Δ'	659
Παραλειπομένων Βασιλέων Ἰούδα Α'	715
Παραλειπομένων Βασιλέων Ἰούδα Β'	764
Ἔσδρας ἢ ὁ Ἱερεὺς Β'	830
Λόγοι Νεεμίου υἱοῦ Ἀχαλία	848
Ἐσθὴρ	872
Ἰὼβ	891

ΤΟΜΟΣ Γ'.

	Σελ.
Ψαλτήριον	937
Παροιμίαι	1065
Ἐκκλησιαστὴς	1103
Ἆσμα Ἀσμάτων	1117
Ἡσαΐας	1124
Ἱερεμίας	1213
Θρῆνοι	1316
Ἰεζεκιὴλ	1328
Δανιὴλ	1420
Ὡσηὲ	1455
Ἀμὼς	1468
Μιχαίας	1479
Ἰωὴλ	1487
Ἀβδειοὺ	1492
Ἰωνᾶς	1494
Ναοὺμ	1498
Ἀμβακοὺμ	1502
Σοφονίας	1506
Ἀγγαῖος	1510
Ζαχαρίας	1513
Μαλαχίας	1529

ΤΟΜΟΣ Δ'.

	Σελ.
Τωβὶτ	1535
Ἰουδεὶθ	1552
Ὁ Ἱερεὺς	1581
Μακκαβαίων Α'	1609
Μακκαβαίων Β'	1666
Μακκαβαίων Γ'	1706
Μακκαβαίων Δ'	1724
Βαροὺχ	1751
Ἐπιστολὴ Ἱερεμίου	1759
Σοφία Σολομῶντος	1764
Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σιρὰχ	1788

ΤΩΒΙΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. 1.

ΒΙΒΛΟΣ λόγων Τωβὶτ, τοῦ Τωβιὴλ, τοῦ Ἀνανιὴλ, τοῦ Ἀ- 1
δουὴλ, τοῦ Γαβαὴλ, ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀσιὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς
Νερθαλείμ, ὃς ᾐχμαλωτεύθη ἐν ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου τοῦ βασι- 2
λέως Ἀσσυρίων ἐκ Θίσβης, ἣ ἐστιν ἐκ δεξιῶν κυρίως τῆς Νε-
φθαλείμ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ἀσήρ. Ἐγὼ Τωβὶτ ὁδοῖς ἀλη-
θείας ἐπορευόμην καὶ δικαιοσύνης πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
μου. Καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ τῷ 3
ἔθνει μου, τοῖς συμπορευομένοις μετ' ἐμοῦ εἰς χώραν Ἀσσυρίων
εἰς Νινευῆ. Καὶ ὅτε ἤμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, 4
νεωτέρου μου ὄντος, πᾶσα φυλὴ τοῦ Νεφθαλεὶμ τοῦ πατρός μου
ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἱεροσολύμων, τῆς ἐκλεγείσης ἀπὸ πασῶν
τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυλάς· καὶ ἡ-
γιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως τοῦ ὑψίστου, καὶ ᾠκοδομήθη
εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συνα- 5
ποστᾶσαι ἔθυον τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Νεφθα-
λεὶμ τοῦ πατρός μου. Καὶ ἐγὼ μόνος ἐπορευόμην πλεονάκις εἰς 6
Ἱεροσόλυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται παντὶ τῷ Ἰσραὴλ
ἐν προστάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰς δεκάτας τῶν γε-
νημάτων, καὶ τὰς πρωτοκουρίας ἔχων, καὶ ἐδίδουν αὐτὰ τοῖς 7
ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον· πάντων τῶν
γενημάτων τὴν δεκάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς θεραπεύουσιν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν δευτέραν δεκάτην ἀπεπρατιζόμην, καὶ
ἐπορευόμην καὶ ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν Ἱεροσολύμοις καθ' ἕκαστον
ἐνιαυτὸν, καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς καθήκει, καθὼς ἐνετείλατο 8
Δεββωρὰ ἡ μήτηρ τοῦ πατρός μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην
ὑπὸ τοῦ πατρός μου. Καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνὴρ, ἔλαβον Ἄνναν 9
γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς πατριᾶς ἡμῶν· καὶ ἐγέννησα ἐξ
αὐτῆς Τωβίαν. Καὶ ὅτε ᾐχμαλωτίσθην εἰς Νινευῆ, πάντες οἱ 10
ἀδελφοί μου καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου ἤσθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν

11.12 ἐθνῶν, ἐγὼ δὲ συνετήρησα τὴν ψυχήν μου μὴ φαγεῖν, καθότι
13 ἐμεμνήμην τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου. Καὶ ἔδωκεν ὁ ὕψι-
στος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ἐνεμεσσάρου, καὶ ἤμην αὐτοῦ
14 ἀγοραστής, καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν Μηδίαν, καὶ παρεθέμην Γα-
βαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρία ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας ἀργυρίου τά-
15 λαντα δέκα. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἐνεμέσσαρος, ἐβασίλευσε Σεν-
ναχηρεὶμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἠκαταστά-
16 θησαν, καὶ οὐκ ἔτι ἠδυνάσθην πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν. Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίουν τοῖς
17 ἀδελφοῖς μου. Τοὺς ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς πεινῶσι, καὶ τὰ
ἱμάτιά μου τοῖς γυμνοῖς· καὶ εἴ τινα ἐκ τοῦ γένους μου ἐθεώ-
ρουν τεθνηκότα καὶ ἐῤῥιμμένον ἐπὶ τοῦ τείχους εἰς Νινευῆ, ἔθα-
18 πτον αὐτόν. Καὶ εἴ τινα ἀπέκτεινε Σενναχηρεὶμ ὁ βασιλεύς, ὅτε
ἦλθε φεύγων ἐκ τῆς Ἰουδαίας, ἔθαψα αὐτοὺς κλέπτων· πολλοὺς
γὰρ ἀπέκτεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ βασι-
19 λέως τὰ σώματα, καὶ οὐχ εὑρέθη. Πορευθεὶς δὲ εἷς τῶν Νι-
νευϊτῶν ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ἔθαπτον αὐτούς, καὶ
ἐκρύβην· ἐπιγνοὺς δὲ ὅτι ζητοῦμαι ἀποθανεῖν, φοβηθεὶς ἀνεχώ-
20 ρησα. Καὶ διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ οὐ κατε-
λείφθη μοι οὐδέν, πλὴν Ἄννας τῆς γυναικός μου, καὶ Τωβίου
21 τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ οὐ διῆλθον ἡμέραι πεντήκοντα, ἕως οὗ ἀπέ-
κτειναν αὐτὸν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη Ἀραράτ,
καὶ ἐβασίλευσε Σαχερδὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἔταξεν
Ἀχιάχαρον τὸν Ἀναὴλ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐπὶ πᾶσαν τὴν
ἐκλογιστίαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν διοίκησιν.
22 Καὶ ἠξίωσεν Ἀχιάχαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ ἦλθον εἰς Νινευῆ. Ἀ-
χιάχαρος δὲ ἦν ὁ οἰνοχόος, καὶ ἐπὶ τοῦ δακτυλίου, καὶ διοικη-
τὴς, καὶ ἐκλογιστὴς, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ὁ Σαχερδονοσὸς ἐκ
δευτέρας· ἦν δὲ ἐξάδελφός μου.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

1 Ὅτε δὲ κατῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ ἀπεδόθη μοι Ἄννα
ἡ γυνή μου, καὶ Τωβίας ὁ υἱός μου, ἐν τῇ πεντηκοστῇ τῇ ἑορ-
τῇ, ἥ ἐστιν ἁγία ἑπτὰ ἑβδομάδων, ἐγενήθη ἄριστον καλόν μοι,
2 καὶ ἀνέπεσα τοῦ φαγεῖν. Καὶ ἐθεασάμην ὄψα πολλὰ, καὶ εἶπα

τῷ υἱῷ μου· βάδισον, καὶ ἄγαγε ὃν ἐὰν εὕρῃς τῶν ἀδελφῶν ἡ- 2
μῶν ἐνδεῆ, ὃς μέμνηται τοῦ Κυρίου, καὶ ἰδοὺ μένω σε. Καὶ ἐλ- 3
θὼν, εἶπε· πάτερ, εἷς ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν ἐστραγγαλημένος ἔρ-
ῥ'πται ἐν τῇ ἀγορᾷ. Κἀγὼ πρὶν γεύσασθαί με, ἀναπηδήσας 4
ἀνειλόμην αὐτὸν εἰς τι οἴκημα ἕως οὗ ἔδυ ὁ ἥλιος. Καὶ ἐπιστρέ- 5
ψας ἐλουσάμην, καὶ ἤσθιον τὸν ἄρτον μου ἐν λύπῃ. Καὶ ἐμνή- 6
σθην τῆς προφητείας Ἀμὼς, καθὼς εἶπε· στραφήσονται αἱ ἑορταὶ
ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πᾶσαι αἱ εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρῆνον. Καὶ 7
ἐκλαυσα, καὶ ὅτε ἐδυ ὁ ἥλιος, ᾠχόμην, καὶ ὀρύξας ἔθαψα αὐτόν.
Καὶ οἱ πλησίον ἐπεγέλων, λέγοντες· οὐκ ἔτι φοβεῖται οὗτος φο- 8
νευθῆναι περὶ τοῦ πράγματος τούτου, καὶ ἀποδρᾷ, καὶ ἰδοὺ πάλιν
θάπτει τοὺς νεκρούς. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνέλυσα θάψας, καὶ 9
ἐκοιμήθην μεμιαμμένος παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς· καὶ τὸ πρό-
σωπόν μου ἀκάλυπτον ἦν· καὶ οὐκ ᾔδειν ὅτι στρουθία ἐν τῷ τοί- 10
χῳ ἐστί· καὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀνεῳγότων, ἀφώδευσαν τὰ
στρουθία θερμὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐγενήθη λευκώματα
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐπορεύθην πρὸς ἰατροὺς, καὶ οὐκ ὠ-
φέλησάν με. Ἀχιάχαρος δὲ ἔτρεφέ με ἕως οὗ ἐπορεύθην εἰς τὴν
Ἐλυμαΐδα. Καὶ ἡ γυνή μου Ἄννα ἠριθεύετο ἐν τοῖς γυναικείοις, 11
καὶ ἀπέστελλε τοῖς κυρίοις. καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν 12
μισθὸν, προσδόντες καὶ ἔριφον. Ὅτε δὲ ἦλθε πρὸς μὲ, ἤρξατο 13
κράζειν· καὶ εἶπον αὐτῇ· πόθεν τὸ ἐρίφιον; μὴ κλεψιμαῖον ἐστίν;
ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις· οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστι φαγεῖν κλεψιμαῖον.
Ἡ δὲ εἶπε· δῶρον δέδοταί μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ· καὶ οὐκ ἐπίστευον 14
αὐτῇ· καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς κυρίοις, καὶ ἠρυθρίων
πρὸς αὐτήν· ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπέ μοι· ποῦ εἰσιν αἱ ἐλεημοσύναι
σου, καὶ αἱ δικαιοσύναι σου; ἰδοὺ γνωστὰ πάντα μετὰ σοῦ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ λυπηθεὶς ἔκλαυσα, καὶ προσηυξάμην μετ' ὀδύνης, λέ- 1
γων· δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί 2
σου ἐλεημοσύναι καὶ ἀλήθεια, καὶ κρίσιν ἀληθινὴν καὶ δικαίαν σὺ
κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα. Μνήσθητί μου, καὶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ· μὴ 3
με ἐκδικήσῃς ταῖς ἁμαρτίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου καὶ τῶν
πατέρων μου, οἳ ἥμαρτον ἐνώπιόν σου. Παρήκουσαν γὰρ τῶν 4

ἐντολῶν σου, καὶ ἔδωκας ἡμᾶς εἰς ἁρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον καὶ παραβολὴν ὀνειδισμοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐν οἷς
5 ἐσκορπίσμεθα. Καὶ νῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις σου εἰσὶ καὶ ἀληθιναί· ἐξ ἐμοῦ ποίησαι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τῶν πατέρων μου, ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς σου, οὐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐν ἀ-
6 ληθείᾳ ἐνώπιόν σου. Καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστόν ἐνώπιόν σου ποίησον μετ' ἐμοῦ· ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου, ὅπως ἀπολυθῶ, καὶ γένωμαι γῆ, διότι λυτιτελεῖ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν· ὅτι ὀνειδισμοὺς ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη ἐστὶ πολλὴ ἐν ἐμοί. ἐπίταξον ἀπολυθῆναί με τῆς ἀνάγκης ἤδη εἰς τὸν
7 αἰώνιον τόπον, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέβη τῇ θυγατρὶ Ῥαγουὴλ Σάῤῥᾳ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας, καὶ ταύτην ὀνειδισθῆναι ἀπὸ παιδισκῶν τοῦ
8 πατρὸς αὐτῆς, ὅτι ἦν δεδομένη ἀνδράσιν ἑπτὰ, καὶ Ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτούς, πρινὴ γενέσθαι αὐτοὺς μετ' αὐτῆς ὡς ἐν γυναιξί. Καὶ εἶπαν αὐτῇ· οὐ συνιεῖς ἀποπνίγουσά σου τοὺς ἄνδρας; ἤδη ἑπτὰ ἔσχες, καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ
9 ὠνομάσθης. Τί ἡμᾶς μαστιγοῖς; εἰ ἀπέθαναν, βάδιζε μετ' αὐ-
10 τῶν, μὴ ἴδοιμέν σου υἱὸν ἢ θυγατέρα εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα ἀκούσασα ἐλυπήθη σφόδρα, ὥστε ἀπάγξασθαι· καὶ εἶπε· μία μέν εἰμι τῷ πατρί μου, ἐὰν ποιήσω τοῦτο, ὄνειδος αὐτῷ ἔσται, καὶ
11 τὸ γῆρας αὐτοῦ κατάξω μετ' ὀδύνης εἰς ᾅδου· καὶ ἐδεήθη πρὸς τῇ θυρίδι, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔντιμον εἰς τοὺς αἰῶνας·
12 εὐλογήσαισάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ νῦν, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου εἰς σὲ δέδωκα.
13 Εἶπον, ἀπολῦσαί με ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι ὀ-
14 νειδισμόν. Σὺ γινώσκεις, Κύριε, ὅτι καθαρά εἰμι ἀπὸ πάσης ἁ-
15 μαρτίας ἀνδρὸς, καὶ οὐκ ἐμόλυνα τὸ ὄνομά μου οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός μου ἐν τῇ γῇ αἰχμαλωσίας μου· μονογενής εἰμι τῷ πατρί μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ παιδίον ὃ κληρονομήσει αὐτὸν, οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγὺς, οὐδὲ ὑπάρχων αὐτῷ υἱός, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἤδη ἀπώλοντό μοι ἑπτά· ἵνα τί μοι ζῇς; καὶ εἰ μὴ δοκεῖ σοι ἀποκτεῖναί με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμὲ,
16 καὶ ἐλεῆσαί με, καὶ μηκέτι ἀκοῦσαί με ὀνειδισμόν. Καὶ εἰσήκουσε Κύριος τῆς προσευχῆς ἀμφοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ μεγά-

λου Ῥαφαὴλ, καὶ ἀπεστάλη ἰάσασθαι τοὺς δύο, τοῦ Τωβὶτ λε- 17
πίσαι τὰ λευκώματα, καὶ Σάῤῥαν τὴν τοῦ Ῥαγουὴλ δοῦναι Τω-
βίᾳ τῷ υἱῷ τοῦ Τωβὶτ γυναῖκα, καὶ δῆσαι Ἀσμοδαῖον τὸ πο-
νηρὸν δαιμόνιον, διότι Τωβίᾳ ἐπιβάλλει κληρονομῆσαι αὐτήν. ἐν
αὐτῷ τῷ καιρῷ ἐπιστρέψας Τωβὶτ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ, καὶ Σάῤῥα ἡ τοῦ Ῥαγουὴλ κατέβη ἐκ τοῦ ὑπερῴου αὐτῆς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τωβὶτ περὶ τοῦ ἀργυρίου, οὗ 1
παρέθετο Γαβαὴλ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας. Καὶ εἶπεν ἐν αὐτῷ· 2
ἐγὼ ἠτησάμην θάνατον, τί οὐ καλῶ Τωβίαν τὸν υἱόν μου, ἵνα
αὐτῷ ὑποδείξω πρὶν ἀποθανεῖν με; Καὶ καλέσας αὐτὸν, εἶπε· 3
παιδίον, ἐὰν ἀποθάνω, θάψον με, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα
σου· τίμα αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ποίει τὸ
ἀρεστὸν αὐτῇ, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτήν. Μνήσθητι, παιδίον, ὅτι 4
πολλοὺς κινδύνους ἑώρακεν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ὅταν ἀποθάνῃ,
θάψον αὐτὴν παρ' ἐμοὶ ἐν ἑνὶ τάφῳ. Πάσας τὰς ἡμέρας, παι- 5
δίον, Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μνημόνευε, καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρ-
τάνειν καὶ παραβῆναι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· καὶ δικαιοσύνην ποίει
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ μὴ πορευθῇς ταῖς ὁδοῖς τῆς
ἀδικίας. Διότι ποιοῦντός σου τὴν ἀλήθειαν, εὐοδίαι ἔσονται ἐν 6
τοῖς ἔργοις σου καὶ πᾶσι τοῖς ποιοῦσι τὴν δικαιοσύνην. Ἐκ τῶν 7
ὑπαρχόντων σου ποίει ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σου ὁ ὀ-
φθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύνην· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσω-
πόν σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ, καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστραφῇ τὸ
πρόσωπον τοῦ Θεοῦ. Ὡς σοὶ ὑπάρχει κατὰ τὸ πλῆθος, ποίησον 8
ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην. ἐὰν ὀλίγον σοι ὑπάρχῃ, κατὰ τὸ ὀλίγον
μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην. Θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυ- 9
τῷ εἰς ἡμέραν ἀνάγκης. Διότι ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου ῥύεται, 10
καὶ οὐκ ἐᾷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ σκότος. Δῶρον ἀγαθόν ἐστιν ἐλεη- 11
μοσύνη πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου. Πρόσεχε 12
σεαυτῷ, παιδίον, ἀπὸ πάσης πορνείας, καὶ γυναῖκα πρῶτον λαβὲ
ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν πατέρων σου· καὶ μὴ λάβῃς γυναῖκα ἀλ-
λοτρίαν, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ πατέρος σου, διότι υἱοὶ
προφητῶν ἐσμέν. Νῶε, Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, οἱ

πατέρες ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος· μνήσθητι, παιδίον, ὅτι οὗτοι
πάντες ἔλαβον γυναῖκας ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ ηὐλογήθη-
σαν ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν κληρονομήσει
13 γῆν. Καὶ νῦν, παιδίον, ἀγάπα τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ μὴ ὑ-
περηφανεύου τῇ καρδίᾳ σου ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τῶν υἱῶν
καὶ θυγατέρων τοῦ λαοῦ σου, λαβεῖν σεαυτῷ ἐξ αὐτῶν γυναῖ-
κα· διότι ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία πολλή,
καὶ ἐν τῇ ἀχρειότητι ἐλάττωσις καὶ ἔνδεια μεγάλη· ἡ γὰρ ἀ-
14 χρειότης μήτηρ ἐστὶ τοῦ λιμοῦ. Μισθὸς παντὸς ἀνθρώπου ὃς ἐὰν
ἐργάσηταί, παρὰ σοὶ μὴ αὐλισθήτω, ἀλλὰ ἀπόδος αὐτῷ παραυ-
τίκα. Καὶ ἐὰν δουλεύσῃς τῷ Θεῷ, ἀποδοθήσεταί σοι. πρόσεχε
σεαυτῷ, παιδίον, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἴσθι πεπαιδευμέ-
15 νος ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ σου. Καὶ ὃ μισεῖς, μηδενὶ ποιήσῃς· οἶ-
νον εἰς μέθην μὴ πίῃς, καὶ μὴ πορευθήτω μετὰ σοῦ μέθη ἐν τῇ
16 ὁδῷ σου. Ἐκ τοῦ ἄρτου σου διαδίδου πεινῶντι, καὶ ἐκ τῶν ἱμα-
τίων σου τοῖς γυμνοῖς· πᾶν ὃ ἐὰν περισσεύῃ σοι, ποίει ἐλεημοσύ-
νην, καὶ μὴ φθονεσάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύ-
17 νην. Ἔκχεον τοὺς ἄρτους σου ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων, καὶ
18 μὴ δῷς τοῖς ἁμαρτωλοῖς. Συμβουλίαν παρὰ παντὸς φρονίμου
ζήτησον, καὶ μὴ μεταφρονήσῃς ἐπὶ πάσης συμβουλίας χρησίμης.
19 Καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει Κύριον τὸν Θεόν, καὶ παρ' αὐτοῦ
αἴτησον, ὅπως αἱ ὁδοί σου εὐθεῖαι γένωνται, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι
καὶ αἱ βουλαί σου εὐοδωθῶσι· διότι πᾶν ἔθνος οὐκ ἔχει βουλήν,
ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγαθά, καὶ ὃν ἐὰν θέλῃ,
ταπεινοῖ καθὼς βούλεται. καὶ νῦν, παιδίον, μνημόνευε τῶν ἐν-
20 τολῶν μου, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ τῆς καρδίας σου. Καὶ νῦν
ὑποδεικνύω σοι τὰ δέκα τάλαντα τοῦ ἀργυρίου, ἃ παρεθέμην Γα-
21 βαήλῳ τῷ τοῦ Γαβρίᾳ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας. Καὶ μὴ φοβοῦ,
παιδίον, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν· ὑπάρχει σοι πολλά, ἐὰν φοβηθῇς τὸν
Κύριον, καὶ ἀποστῇς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ποιήσῃς τὸ ἀ-
ρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΚΑΙ ἀποκριθεὶς Τωβίας, εἶπεν αὐτῷ· πάτερ, ποιήσω πάντα
2 ὅσα ἐντέταλσί μοι. Ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον,
3 καὶ οὐ γινώσκω αὐτόν; Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον, καὶ

εἶπεν αὐτῷ· ζήτησον σεαυτῷ ἄνθρωπον ὃς συμπορεύσεταί σοι, καὶ
δώσω αὐτῷ μισθὸν ἕως ζῶ, καὶ λαβὲ πορευθεὶς τὸ ἀργύριον.
Καὶ ἐπορεύθη ζητῆσαι ἄνθρωπον, καὶ εὗρε τὸν Ῥαφαὴλ ὃς ἦν 4
ἄγγελος, καὶ οὐκ ᾔδει. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ δύναμαι πορευθῆναι 5
μετὰ σοῦ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας, καὶ εἰ ἔμπειρος εἶ τῶν τόπων;
Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· πορεύσομαι μετὰ σοῦ, καὶ τῆς ὁδοῦ 6
ἐμπειρῶ, καὶ παρὰ Γαβαὴλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ηὐλίσθην. Καὶ 7
εἶπεν αὐτῷ Τωβίας· ὑπόμεινόν με, καὶ ἐρῶ τῷ πατρί μου. Καὶ 8
εἶπεν αὐτῷ· πορεύου, καὶ μὴ χρονίσῃς. Καὶ εἰσελθὼν, εἶπε τῷ 9
πατρί· ἰδοὺ εὕρηκα ὃς συμπορεύσεταί μοι. ὁ δὲ εἶπε· φώνησον αὐ-
τὸν πρὸς μέ, ἵνα ἐπιγνῶ ποίας φυλῆς ἐστι, καὶ εἰ πιστός ἐστι
τοῦ πορευθῆναι μετὰ σοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν, καὶ εἰσῆλθε, καὶ 10
ἠσπάσαντο ἀλλήλους. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίτ· ἀδελφὲ, ἐκ ποίας 11
φυλῆς καὶ ἐκ ποίας πατριᾶς σὺ εἶ; ὑπόδειξόν μοι. Καὶ εἶπεν 12
αὐτῷ· φυλὴν καὶ πατριὰν σὺ ζητεῖς; ἢ μίσθιον ὃς συμπορεύσε-
ται μετὰ τοῦ υἱοῦ σου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίτ· βούλομαι, ἀ-
δελφὲ, ἐπιγνῶναι τὸ γένος σου, καὶ τὸ ὄνομα. Καὶ εἶπεν· Ἀ- 13
ζαρίας Ἀνανίου τοῦ μεγάλου, τῶν ἀδελφῶν σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· 14
ὑγιαίνων ἔλθοις, ἀδελφὲ, καὶ μή μοι ὀργισθῇς, ὅτι ἐζήτησα τὴν
φυλήν σου, καὶ τὴν πατριάν σου ἐπιγνῶναι, καὶ σὺ τυγχάνεις ἀ-
δελφός μου ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γενεᾶς. ἐγίγνωσκον γὰρ
ἐγὼ Ἀνανίαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς υἱοὺς Σεμείου τοῦ μεγάλου, ὡς
ἐπορευόμεθα κοινῶς εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυνεῖν, ἀναφέροντες τὰ
πρωτότοκα, καὶ τὰς δεκάτας τῶν γενημάτων, καὶ οὐκ ἐπλανή-
θησαν τὴν πλάνην τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν· ἐκ ῥίζης μεγάλης εἶ, ἀδελ-
φέ· ἀλλὰ εἰπόν μοι τίνα σοι ἕτομαι μισθὸν δοῦναι; δραχμὴν τῆς 15
ἡμέρας, καὶ τὰ δέοντά σοι ὡς καὶ τῷ υἱῷ μου, καὶ ἔτι προσθή- 16
σω σοι ἐπὶ τὸν μισθὸν, ἐὰν ὑγιαίνοντες ἐπιστρέψητε. Καὶ εὐδό- 17
κησαν οὕτως. καὶ εἶπε πρὸς Τωβίαν· ἕτοιμος γίνου πρὸς τὴν ὁ-
δὸν, καὶ εὐοδωθείητε. καὶ ἡτοίμασεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὰ πρὸς τὴν
ὁδόν· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, πορεύου μετὰ τοῦ ἀνθρώ-
που τούτου· ὁ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ κατοικῶν Θεὸς εὐοδώσει τὴν
ὁδὸν ὑμῶν, καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ συμπορευθήτω ὑμῖν. καὶ ἐξῆλ-
θον ἀμφότεροι ἀπελθεῖν, καὶ ὁ κύων τοῦ παιδαρίου μετ' αὐτῶν.
Ἔκλαυσε δὲ Ἄννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς Τωβίτ· τί 18
ἐξαπέστειλας τὸ παιδίον ἡμῶν; ἢ οὐχὶ ἡ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡ-

μῶν ἐστιν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐκπορεύεσθαι ἐνώπιον
19 ἡμῶν; Ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περίψημα τοῦ
20 παιδίου ἡμῶν γένοιτο. Ὡς γὰρ δέδοται ἡμῖν ζῆν παρὰ τοῦ Κυ-
21 ρίου, τοῦτο ἱκανὸν ἡμῖν ὑπάρχει. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Τωβίτ· μὴ λό-
γον ἔχε, ἀδελφή, ὑγιαίνων ἐλεύσεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄ-
22 ψονται αὐτόν. Ἄγγελος γὰρ ἀγαθὸς συμπορεύσεται αὐτῷ, καὶ
εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψει ὑγιαίνων.

ΚΕΦ. ϛ'. VI.

1.2 Καὶ ἐπαύσατο κλαίουσα. Οἱ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδὸν, ἦλθον
3 ἑσπέρας ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν, καὶ ηὐλίζοντο ἐκεῖ. Τὸ δὲ παι-
δάριον κατέβη περικλύσασθαι, καὶ ἀνεπήδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ πο-
ταμοῦ, καὶ ἐβουλήθη καταπιεῖν τὸ παιδάριον. Ὁ δὲ ἄγγελος εἶ-
4 πεν αὐτῷ· ἐπιλαβοῦ τοῦ ἰχθύος· καὶ ἐκράτησε τὸν ἰχθῦν τὸ παι-
5 δάριον, καὶ ἀνέβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
ἄγγελος· ἀνάτεμε τὸν ἰχθῦν, καὶ λαβὼν τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἧπαρ
6 καὶ τὴν χολὴν, θὲς ἀσφαλῶς. Καὶ ἐποίησε τὸ παιδάριον ὡς εἶ-
πεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· τὸν δὲ ἰχθῦν ὀπτήσαντες, ἔφαγον· καὶ ὥ-
7 δευον ἀμφότεροι, ἕως οὗ ἤγγισαν ἐν Ἐκβατάνοις. Καὶ εἶπε τὸ
παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ· Ἀζαρία ἀδελφὲ, τί ἐστι τὸ ἧπαρ καὶ ἡ
8 καρδία καὶ ἡ χολὴ τοῦ ἰχθύος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἡ καρδία καὶ
τὸ ἧπαρ, ἐάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦμά πονηρὸν, ταῦτα δεῖ
καπνίσαι ἐνώπιον ἀνθρώπου, ἢ γυναικὸς, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ὀ-
9 χληθῇ. Ἡ δὲ χολὴ ἐγχρίσαι ἄνθρωπον, ὃς ἔχει λεύκωμα ἐν
10 τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθήσεται. Ὡς δὲ προσήγγισαν τῇ Ῥάγῃ,
11 εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ· ἀδελφὲ, σήμερον αὐλισθησόμεθα
παρὰ Ῥαγουὴλ, καὶ αὐτὸς συγγενής σου ἐστὶν, καί ἐστιν αὐτῷ θυ-
12 γάτηρ μονογενὴς ὀνόματι Σάῤῥα. Λαλήσω περὶ αὐτῆς, τοῦ δο-
θῆναί σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα, ὅτι σοι ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς,
καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς· καὶ τὸ κοράσιον καλὸν
13 καὶ φρόνιμόν ἐστι. Καὶ νῦν ἄκουσόν μου, καὶ λαλήσω τῷ πατρὶ
αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑποστρέψωμεν ἐκ Ῥαγῶν, ποιήσομεν τὸν γάμον·
διότι ἐπίσταμαι Ῥαγουὴλ ὅτι οὐ μὴ δῷ αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ κατὰ
τὸν νόμον Μωϋσῆ, ἢ ὀφειλήσει θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοι
14 καθήκει λαβεῖν, ἢ πάντα ἄνθρωπον. Τότε εἶπε τὸ παιδάριον τῷ

ἀγγέλῳ· Ἀζαρία ἀδελφὲ, ἀκήκοα ἐγὼ τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας. Καὶ νῦν μόνος ἐγώ εἰμι τῷ πατρὶ, καὶ φοβοῦμαι μὴ εἰσελθὼν ἀποθάνω καθὼς καὶ οἱ πρότεροι, διότι δαιμόνιον φιλεῖ αὐτὴν, ὃ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ. καὶ νῦν ἐγὼ φοβοῦμαι μὴ ἀποθάνω, καὶ καταξῶ τὴν ζωὴν τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου μετ' ὀδύνης ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὸν τάφον αὐτῶν, καὶ υἱὸς ἕτερος οὐχ ὑπάρχει αὐτοῖς ὃς θάψει αὐτούς. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄγγελος· οὐ μέμνησαι τῶν λόγων, ὧν ἐνετείλατό σοι ὁ πατήρ σου ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου, τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα ἐκ τοῦ γένους σου; καὶ νῦν ἄκουσόν μου, ἀδελφὲ, διότι σοὶ ἔσται εἰς γυναῖκα, καὶ τοῦ δαιμονίου μηδένα λόγον ἔχε, ὅτι τὴν νύκτα ταύτην δοθήσεταί σοι αὕτη εἰς γυναῖκα. Καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὸν νυμφῶνα, λήψῃ τέφραν θυμιαμάτων, καὶ ἐπιθήσεις ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἥπατος τοῦ ἰχθύος, καὶ καπνίσεις· καὶ ὀσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον, καὶ φεύξεται, καὶ οὐκ ἐπανελεύσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ὅταν δὲ προσπορεύσῃ αὐτῇ, ἐγέρθητε ἀμφότεροι, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεὸν, καὶ σώσει ὑμᾶς, καὶ ἐλεήσει. μὴ φοβοῦ ὅτι σοὶ αὕτη ἡτοιμασμένη ἦν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ σὺ αὐτὴν σώσεις, καὶ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ ὑπολαμβάνω ὅτι σοὶ ἔσται ἐξ αὐτῆς παιδία. καὶ ὡς ἤκουσε Τωβίας ταῦτα, ἐφίλησεν αὐτὴν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ κεκόλλητο σφόδρα αὐτῇ. Καὶ ἦλθον εἰς Ἐκβάτανα. 15 16 17 18

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ παρεγένοντο εἰς τὴν οἰκίαν Ῥαγουὴλ· Σάῤῥα δὲ ὑπήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν· καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ Ἐδνᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· ὡς ὅμοιος ὁ νεανίσκος τῷ Τωβὶτ τῷ ἀνεψιῷ μου; Καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς Ῥαγουήλ· πόθεν ἐστὲ, ἀδελφοί; καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλεὶμ τῶν αἰχμαλώτων τῶν ἐν Νινευῇ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· γιγνώσκετε Τωβὶτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν; οἱ δὲ εἶπαν· γινώσκομεν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑγιαίνει; Οἱ δὲ εἶπαν· καὶ ζῇ, καὶ ὑγιαίνει. καὶ εἶπε Τωβίας· πατήρ μου ἐστί. Καὶ ἀνεπήδησε Ῥαγουὴλ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἔκλαυσε, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀν- 1 2 3 4 5 6 7

Θρώπου υἱός· καὶ ἀκούσας ὅτι Τωβὶτ ἀπώλεσε τοὺς ὀφθαλμοὺς
8 ἑαυτοῦ, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσε. Καὶ Ἔδνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Σάρ-
ρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔκλαυσαν, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτοὺς προθύ-
9 μως. Καὶ ἔθυσαν κριὸν προβάτων, καὶ παρέθηκαν ὄψα πλείονα·
εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαφαὴλ· Ἀζαρία ἀδελφὲ, λάλησον ὑπὲρ ὧν
10 ἔλεγες ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ τελεσθήτω τὸ πρᾶγμα. Καὶ μετέδω-
κε τὸν λόγον τῷ Ῥαγουὴλ καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ πρὸς Τωβίαν·
φάγε καὶ πίε, καὶ ἡδέως γίνου, σοὶ γὰρ καθήκει τὸ παιδίον μου
11 λαβεῖν, πλὴν ὑποδείξω σοι τὴν ἀλήθειαν. Ἔδωκα τὸ παιδίον μου
ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ ὁπότε ἂν εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτὴν, ἀπεθνή-
σκοταν ὑπὸ τὴν νύκτα· ἀλλὰ τὸ νῦν ἔχον, ἡδέως γίνου. καὶ εἶ-
πε Τωβίας· οὐ γεύσομαι οὐδὲν ὧδε, ἕως ἂν στήσητε καὶ στα-
θῆτε πρὸς μέ. καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ· κομίζου αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νῦν
κατὰ τὴν κρίσιν. σὺ ἀδελφὸς εἶ αὐτῆς, καὶ αὐτή σου ἐστίν. ὁ
12 δὲ ἐλεήμων Θεὸς εὐοδώσει ὑμῖν τὰ κάλλιστα. Καὶ ἐκάλεσε Σάρ-
ραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ λαβὼν τῆς χειρὸς αὐτῆς, παρέ-
δωκεν αὐτὴν τῷ Τωβίᾳ γυναῖκα, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ κατὰ τὸν νόμον
Μωϋσέως κομίζου αὐτὴν, καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν πατέρα σου. καὶ
13 ηὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐκάλεσεν Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
14 λαβὼν βιβλίον, ἔγραψε συγγραφὴν, καὶ ἐσφραγίσατο. Καὶ ἤρ-
15 ξαντο ἐσθίειν. Καὶ ἐκάλεσε Ῥαγουὴλ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἀδελφὴ, ἑτοίμασον τὸ ἕτερον ταμεῖον, καὶ εἰ-
16 σάγαγε αὐτήν. Καὶ ἐποίησεν ὡς εἶπε· καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐκεῖ,
καὶ ἔκλαυσεν, καὶ ἀπεδέξατο τὰ δάκρυα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς,
17 καὶ εἶπεν αὐτῇ· Θάρσει τέκνον, ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
γῆς δῴη σοι χάριν ἀντὶ τῆς λύπης σου ταύτης· θάρσει, θύγατερ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1 Ὅτε δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες, εἰσήγαγον Τωβίαν πρὸς αὐ-
2 τήν. Ὁ δὲ πορευόμενος ἐμνήσθη τῶν λόγων Ῥαφαὴλ, καὶ ἔλαβε
3 τὴν τέφραν τῶν θυμιαμάτων, καὶ ἐπέθηκε τὴν καρδίαν τοῦ ἰχθύος
καὶ τὸ ἧπαρ, καὶ ἐκάπνισεν. Ὅτε δὲ ὠσφράνθη τὸ δαιμόνιον τῆς
ὀσμῆς, ἔφυγεν ἕως εἰς τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, καὶ ἔδησεν αὐτὸ
4 ὁ ἄγγελος. Ὡς δὲ συνεκλείσθησαν ἀμφότεροι, ἀνέστη Τωβίας
ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ εἶπεν· ἀνάστηθι, ἀδελφὴ, καὶ προσευξώμεθα,

ἵνα ἐλεήσῃ ὁ Κύριος ἡμᾶς. Καὶ ἤρξατο Τωβίας λέγειν· εὐλογητὸς 8
εἶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ
ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐλογησάτωσάν σε οἱ οὐρανοί,
καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου. Σὺ ἐποίησας Ἀδάμ, καὶ ἔδωκας αὐτῷ 6
βοηθὸν Εὔαν στήριγμα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκ τούτων ἐγενήθη τὸ
ἀνθρώπων σπέρμα. σὺ εἶπας, οὐ καλόν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μό-
νον, ποιήσωμεν βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ. Καὶ νῦν, Κύριε, οὐ διὰ πορ- 7
νείαν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφήν μου ταύτην, ἀλλὰ ἐπ' ἀληθείας·
ἐπίταξον ἐλεῆσαί με, καὶ ταύτῃ συγκαταγηρᾶσαι. Καὶ εἶπε μετ' 8
αὐτοῦ, ἀμήν. Καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφότεροι τὴν νύκτα· καὶ ἀνα- 9
στὰς Ῥαγουὴλ ἐπορεύθη, καὶ ὤρυξε τάφον, λέγων· μὴ καὶ αὐ- 10
τὸς ἀποθάνῃ; Καὶ ἦλθε Ῥαγουὴλ εἰς τὴν οἰκίαν ἑαυτοῦ, καὶ εἶ- 11
πεν Ἐδνᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· ἀπόστειλον μίαν τῶν παιδισκῶν, 12
καὶ ἰδέτωσαν εἰ ζῇ· εἰ δὲ μή, ἵνα θάψωμεν αὐτὸν, καὶ μηδεὶς
γνώτω. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδίσκη ἀνοίξασα τὴν θύραν, καὶ εὗρε 13
τοὺς δύο καθεύδοντας. Καὶ ἐξελθοῦσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι 14
ζῇ. Καὶ ηὐλόγησε Ῥαγουὴλ τὸν Θεὸν, λέγων· εὐλογητὸς εἶ σὺ 15
ὁ Θεὸς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ καθαρᾷ καὶ ἁγίᾳ καὶ εὐλογείτωσάν σε
οἱ ἅγιοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοί
σου, καὶ οἱ ἐκλεκτοί σου· εὐλογείτωσάν σε εἰς πάντας τοὺς αἰῶ-
νας. Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ηὔφρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς 16
ὑπενόουν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ἐποίησας μεθ' ἡμῶν.
Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ἠλέησας δύο μονογενεῖς· ποίησον αὐτοῖς, δέ- 17
σποτα, ἔλεος, συντέλεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ὑγείᾳ μετ' εὐφρο-
σύνης καὶ ἐλέους. Ἐκέλευσε δὲ τοῖς οἰκέταις χῶσαι τὸν τάφον· 18
καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γάμον ἡμερῶν δεκατεσσάρων. Καὶ εἶπεν αὐ- 19.20
τῷ Ῥαγουὴλ, πρινὴ συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου, ἐνόρ-
κως, μὴ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐὰν μὴ πληρωθῶσιν αἱ δεκατέσσαρες ἡ-
μέραι τοῦ γάμου. Καὶ τότε λαβόντα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων 21
αὐτοῦ πορεύεσθαι μετὰ ὑγείας πρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὰ λοιπὰ,
ὅταν ἀποθάνω, καὶ ἡ γυνή μου.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ἐκάλεσε Τωβίας τὸν Ῥαφαὴλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀζαρία 1.2
ἀδελφὲ, λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ παῖδα καὶ δύο καμήλους, καὶ πορεύ-

θητι ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας παρὰ Γαβαὴλ, καὶ κόμισαί μοι τὸ
3 ἀργύριον, καὶ αὐτὸν ἄγε μοι εἰς τὸν γάμον, διότι ὀμώμοκε Ῥα-
4 γουὴλ, μὴ ἐξελθεῖν με. Καὶ ὁ πατήρ μου ἀριθμεῖ τὰς ἡμέρας, καὶ
5 ἐὰν χρονίσω μέγα, ὀδυνηθήσεται λίαν. Καὶ ἐπορεύθη Ῥαφαὴλ,
καὶ ηὐλίσθη παρὰ Γαβαήλῳ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον·
ὃς δὲ προήνεγκε τὰ θυλάκια ἐν ταῖς σφραγίσιν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.
6 Καὶ ὤρθρισαν κοινῶς, καὶ ἦλθον εἰς τὸν γάμον· καὶ ηὐλόγησε
Τωβίας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

1 ΚΑΙ Τωβὶτ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐλογίζετο ἑκάστης ἡμέρας· καὶ
2 ὡς ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς πορείας, καὶ οὐκ ἤρχοντο, εἶπε
Τωβίτ· μήποτε κατήσχυνται; ἢ μήποτε ἀπέθανε Γαβαὴλ, καὶ
3.4 οὐδεὶς δίδωσιν αὐτῷ τὸ ἀργύριον; καὶ ἐλυπεῖτο λίαν. Εἶπε δὲ αὐ-
τῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· ἀπώλετο τὸ παιδίον, διότι κεχρόνικε· καὶ ἤρ-
5 ξατο θρηνεῖν αὐτὸν, καὶ εἶπεν· οὐ μέλει μοι, τέκνον, ὅτι ἀφῆκά
6 σε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου. Καὶ Τωβὶτ λέγει αὐτῇ· σίγα,
7 μὴ λόγον ἔχε, ὑγιαίνει. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· σίγα, μὴ πλάνα με,
ἀπώλετο τὸ παιδίον μου. καὶ ἐπορεύετο καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ὁδὸν
ἔξω, οἷας ἀπῆλθεν· ἡμέρας τε ἄρτον οὐκ ἤσθιε, τὰς δὲ νύκτας
ὅλας οὐ διελίμπανε θρηνοῦσα Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως οὗ συ-
νετελέσθησαν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου, ἃς ὤμοσε
Ῥαγουὴλ ποιῆσαι αὐτὸν ἐκεῖ· εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαγουήλ· ἐ-
ξαπόστειλόν με, ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου οὐκέτι ἐλπί-
8 ζουσιν ὄψεσθαί με. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ πενθερὸς αὐτοῦ· μεῖνον παρ'
ἐμοί, κἀγὼ ἐξαποστελῶ πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ δηλώσουσιν
9 αὐτῷ τὰ κατά σε. Καὶ Τωβίας λέγει· οὐχί, ἀλλὰ ἐξαπόστει-
10 λόν με πρὸς τὸν πατέρα μου. Ἀναστὰς δὲ Ῥαγουὴλ, ἔδωκεν
αὐτῷ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων,
11 σώματα καὶ κτήνη καὶ ἀργύριον· καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς ἐξα-
πέστειλε, λέγων· εὐοδώσει ὑμᾶς ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, τέκνα, πρὸ
12 τοῦ με ἀποθανεῖν. Καὶ εἶπε τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ· τίμα τοὺς πενθε-
ροὺς σου, αὐτοὶ νῦν γονεῖς σου εἰσὶν, ἀκούσαιμί σου ἀκοὴν καλήν·
καὶ ἐφίλησεν αὐτήν. καὶ Ἔδνα εἶπε πρὸς Τωβίαν· ἀδελφὲ ἀγαπη-
τὲ, ἀποκαταστήσαι σε ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δῴη μοι ἰδεῖν

σου παιδία ἐκ Σάῤῥας τῆς θυγατρός μου, ἵνα εὐφρανθῶ ἐνώπιον
τοῦ Κυρίου. καὶ ἰδοὺ παρατίθεμαί σοι τὴν θυγατέρα μου ἐν πα-
ρακαταθήκῃ, μὴ λυπήσῃς αὐτήν. Μετὰ ταῦτα ἐπορεύετο, καὶ 13
Τωβίας εὐλογῶν τὸν Θεὸν, ὅτι εὐώδωσε τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ
κατευλόγει Ῥαγουὴλ καὶ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐπο-
ρεύετο μέχρις οὗ ἐγγίσαι αὐτοὺς εἰς Νινευή.

ΚΕΦ. ΙΑ'. XI.

Καὶ εἶπε Ῥαφαὴλ πρὸς Τωβίαν· οὐ γινώσκεις, ἀδελφὲ, πῶς 1
ἀφῆκας τὸν πατέρα σου; Προδράμωμεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικός 2
σου, καὶ ἑτοιμάσωμεν τὴν οἰκίαν· λαβὲ δὲ παρὰ χεῖρα τὴν χολὴν 3
τοῦ ἰχθύος. καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ συνῆλθεν ὁ κύων ὄπισθεν αὐτῶν.
Καὶ Ἄννα ἐκάθητο περιβλεπομένη εἰς τὴν ὁδὸν τὸν παῖδα αὐ- 4
τῆς, καὶ προσενόησεν αὐτὸν ἐρχόμενον, καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ· 5
ἰδοὺ ὁ υἱός σου ἔρχεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευθεὶς μετ' αὐτοῦ.
Καὶ Ῥαφαὴλ εἶπεν· ἐπίσταμαι ἐγὼ, Τωβία, ὅτι ἀνοίξει τοὺς ὀ- 6
φθαλμοὺς ὁ πατήρ σου. Σὺ οὖν ἔγχρισον τὴν χολὴν εἰς τοὺς ὀ- 7
φθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ δηχθεὶς διατρίψει, καὶ ἀποβαλεῖ τὰ λευκώ-
ματα, καὶ ὄψεταί σε. Καὶ προσδραμοῦσα Ἄννα ἔπεσεν ἐπὶ τὸν 8
τράχηλον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδον σε, παιδίον, ἀπὸ
τοῦ νῦν ἀποθανοῦμαι· καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. Καὶ Τωβὶτ ἐξῆρ- 9
χετο πρὸς τὴν θύραν, καὶ προσέκοπτεν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ προσέ-
δραμεν αὐτῷ, καὶ ἐπελάβετο τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ προσέπα- 10
σε τὴν χολὴν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, λέγων·
θάρσει, πάτερ. Ὡς δὲ συνεδήχθησαν, διέτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ- 11
τοῦ, καὶ ἐλεπίσθη ἀπὸ τῶν κάνθων τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὰ λευ- 12
κώματα· καὶ ἰδὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἔπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ,
καὶ ἔκλαυσε, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς, καὶ εὐλογητὸν τὸ 13
ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένοι πάντες οἱ ἅγιοί σου
ἄγγελοι, ὅτι ἐμαστίγωσας καὶ ἠλέησάς με. ἰδοὺ βλέπω Τωβίαν 14
τὸν υἱόν μου· καὶ εἰσῆλθεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἀπήγγειλε
τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὰ μεγαλεῖα τὰ γενόμενα αὐτῷ ἐν τῇ Μηδίᾳ.
Καὶ ἐξῆλθε Τωβὶτ εἰς συνάντησιν τῇ νύμφῃ αὐτοῦ χαίρων καὶ 15
εὐλογῶν τὸν Θεὸν πρὸς τῇ πύλῃ Νινευή· καὶ ἐθαύμαζον οἱ θεω-
ροῦντες αὐτὸν πορευόμενον, ὅτι ἔβλεψε. Καὶ Τωβὶτ ἐξωμολογεῖ- 16

το ἐνώπιον αὐτῶν, ὅτι ἠλέησεν αὐτὸν ὁ Θεός. Καὶ ὡς ἤγγισε Τωβὶτ Σάῤῥᾳ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, κατευλόγησεν αὐτὴν, λέγων· ἔλθοις ὑγιαίνουσα, θύγατερ. εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ἤγαγέ σε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. καὶ ἐγένετο χαρὰ πᾶσι
17 τοῖς ἐν Νινευῇ ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ παρεγένετο Ἀχιάχαρος, καὶ
18 Νασβὰς ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ, καὶ ἦχθη ὁ γάμος Τωβία μετ' εὐφροσύνης ἑπτὰ ἡμέρας.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

1 Καὶ ἐκάλεσε Τωβὶτ Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅρα, τέκνον, μισθὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ συνελθόντι σοι· καὶ προ-
2 σθεῖναι αὐτῷ δεῖ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· πάτερ, οὐ βλάπτομαι δοὺς
3 αὐτῷ τὸ ἥμισυ ὧν ἐνήνοχα, ὅτι με ἀγήγοχέ σοι ὑγιῆ, καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐθεράπευσε, καὶ τὸ ἀργύριόν μου ἤνεγκε, καὶ σὲ ὁμοίως
4.5 ἐθεράπευσε. Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτης· δικαιοῦται αὐτῷ. Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· λαβὲ τὸ ἥμισυ πάντων ὧν
6 ἐνηνόχατε, καὶ ὕπαγε ὑγιαίνων. Τότε καλέσας τοὺς δύο κρυπτῶς, εἶπεν αὐτοῖς· εὐλογεῖτε τὸν Θεὸν, καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε, καὶ μεγαλωσύνην δίδοτε αὐτῷ, καὶ ἐξομολογεῖσθε ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν ἐποίησε μεθ' ὑμῶν. ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν Θεὸν, καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοὺς λόγους τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ ἐντίμως ὑποδεικνύοντες· καὶ μὴ ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ.
7 Μυστήριον βασιλέως καλὸν κρύπτειν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως· ἀγαθὸν ποιήσατε, καὶ κακὸν οὐχ εὑρήσει ὑμᾶς.
8 Ἀγαθὸν προσευχὴ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης. ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολὺ μετὰ ἀδικίας.
9 καλὸν τὸ ποιῆσαι ἐλεημοσύνην, ἢ θησαυρίσαι χρυσίον. Ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ αὕτη ἀποκαθαριεῖ πᾶσαν ἁμαρτίαν. οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύνας καὶ δικαιοσύνας, πλησθήσον-
10 ται ζωῆς. Οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες, πολέμιοι εἰσὶ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς.
11 Οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥῆμα· εἴρηκα δή· μυστήριον βασιλέως κρύψαι καλὸν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως.
12 Καὶ νῦν ὅτε προσηύξω σὺ καὶ ἡ νύμφη σου Σάῤῥα, ἐγὼ προσήγαγον τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου·
13 καὶ ὅτε ἔθαπτε τοὺς νεκρούς, ὡσαύτως συμπαρήγμην σοι. Καὶ ὅτε οὐκ ὤκνησας ἀναστῆναι καὶ καταλιπεῖν τὸ ἄριστόν σου, ὃ-

πως ἀπελθὼν περιστείλῃς τὸν νεκρὸν, οὐκ ἔλαθές με ἀγαθοποιῶν, ἀλλὰ σὺν σοὶ ἦμην. Καὶ νῦν ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς ἰάσασθαί σε καὶ τὴν νύμφην σου Σάῤῥαν. Ἐγώ εἰμι Ῥαφαὴλ, εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἁγίων ἀγγέλων οἱ προσαναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων, καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου. Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον, ὅτι ἐφοβήθησαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε, ὅτι εἰρήνη ἔσται ὑμῖν· τὸν δὲ Θεὸν εὐλογεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα· ὅτι οὐ τῇ ἐμαυτοῦ χάριτι, ἀλλὰ τῇ θελήσει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἦλθον· ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα. Πάσας τὰς ἡμέρας ὠπτανόμην ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔφαγον οὐδὲ ἔπιον, ἀλλὰ ὅρασιν ὑμεῖς ἐθεωρεῖτε· καὶ νῦν ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ, διότι ἀναβαίνω πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με, καὶ γράψατε πάντα τὰ συντελεσθέντα εἰς βιβλίον. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ οὐκ ἔτι εἶδον αὐτόν. Καὶ ἐξωμολογοῦντο τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ὤφθη αὐτοῖς ὁ ἄγγελος Κυρίου.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

Καὶ Τωβὶτ ἔγραψε προσευχὴν εἰς ἀγαλλίασιν, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ· ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐλεεῖ, κατάγει εἰς ᾅδην καὶ ἀνάγει, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐκφεύξεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς διέσπειρεν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς. Ἐκεῖ ὑποδείξατε τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ, ὑψοῦτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος, καθότι αὐτὸς Κύριος ἡμῶν, καὶ ὁ Θεὸς ὁ πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Καὶ μαστιγώσει ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ πάλιν ἐλεήσει καὶ συνάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, οὗ ἐὰν ἐσκορπίσθητε ἐν αὐτοῖς. Ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ κρύψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν. καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ στόματι ὑμῶν, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. ἐγὼ ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦμαι αὐτῷ, καὶ δεικνύω τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἔθνει ἁμαρτωλῶν. ἐπιστρέψατε, ἁμαρτωλοί,

καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην ἐνώπιον αὐτοῦ. τίς γιγνώσκει εἰ θε-
7 λήσει ὑμᾶς, καὶ ποιήσει ἐλεημοσύνην εἰς ὑμᾶς; Τὸν Θεόν μου
ὑψῶ, καὶ ἡ ψυχή μου τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεται
8 τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ. Λεγέτωσαν πάντες, καὶ ἐξομολογείσθω-
9 σαν αὐτῷ ἐν Ἱεροσολύμοις. Ἱεροσόλυμα πόλις ἁγία, μαστιγώσει
ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν υἱῶν σου, καὶ πάλιν ἐλεήσει τοὺς υἱοὺς τῶν
10 δικαίων. Ἐξομολογοῦ τῷ Κυρίῳ ἀγαθῶς, καὶ εὐλόγει τὸν βασι-
λέα τῶν αἰώνων, ἵνα πάλιν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ ἐν σοὶ
μετὰ χαρᾶς, καὶ εὐφρανῇ ἐν σοὶ τοὺς ἐκεῖ αἰχμαλώτους, καὶ ἀ-
γαπῆσαι ἐν σοὶ τοὺς ταλαιπώρους εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶ-
11 νος. Ἔθνη πολλὰ μακρόθεν ἥξει πρὸς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ,
δῶρα ἐν χερσὶν ἔχοντες, δῶρα τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, γενεαὶ
12 γενεῶν αἰνέσουσί σοι, καὶ δώσουσιν ἀγαλλίασιν. Ἐπικατάρατοι
πάντες οἱ μισοῦντές σε, εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπῶν-
13 τές σε εἰς τὸν αἰῶνα. Χάρηθι καὶ ἀγαλλίασαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς τῶν
δικαίων, ὅτι συναχθήσονται καὶ εὐλογήσουσι τὸν Κύριον τῶν
14 δικαίων. Ὦ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε, χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰ-
ρήνῃ σου· μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ πάσαις ταῖς μάστιξί σου,
ὅτι ἐπὶ σοὶ χαρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σου, καὶ
15 εὐφρανθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα. Ἡ ψυχή μου εὐλογείτω τὸν Θεὸν
16 τὸν βασιλέα τὸν μέγαν· ὅτι οἰκοδομηθήσεται Ἱερουσαλὴμ σαπ-
φείρῳ καὶ σμαράγδῳ, καὶ λίθῳ ἐπιτίμῳ, τὰ τείχη σου, καὶ οἱ
17 πύργοι, καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ αἱ πλατεῖαι
Ἱερουσαλὴμ ἐν βηρύλλῳ καὶ ἄνθρακι καὶ λίθῳ ἐκ Σουφείρ ψη-
18 φολογηθήσονται. Καὶ ἐροῦσι πᾶσαι αἱ ῥύμαι αὐτῆς, Ἀλληλούϊα·
καὶ αἰνέσουσι, λέγοντες· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ὕψωσεν εἰς πάν-
τας τοὺς αἰῶνας.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

1.2 ΚΑΙ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος Τωβίτ. Καὶ ἦν ἐτῶν ὀγ-
δοηκονταοκτὼ, ὅτε ἀπώλεσε τὰς ὄψεις, καὶ μετὰ ἔτη ὀκτὼ ἀ-
νέβλεψε, καὶ ἐποίει ἐλεημοσύνας, καὶ προσέθετο φοβεῖσθαι Κύ-
3 ριον τὸν Θεὸν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. Μεγάλως δὲ ἐγήρασε,
καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἓξ υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· τέκνον, λαβὲ τοὺς υἱούς σου, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ πρὸς τὸ
4 ἀποτρέχειν ἀπὸ τοῦ ζῆν εἰμί. Ἄπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον,

ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνὰς ὁ προφήτης περὶ Νινευή,
ὅτι κατασκαφήσεται· ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη μᾶλλον ἕως
καιροῦ· καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ γῇ σκορπισθήσονται ἀπὸ
τῆς ἀγαθῆς γῆς· καὶ Ἱερουσόλυμα ἔσται ἔρημος, καὶ ὁ οἶκος τοῦ
Θεοῦ ἐν αὐτῇ κατακαήσεται, καὶ ἔρημος ἔσται μέχρι χρόνου. Καὶ 5
πάλιν ἐλεήσει αὐτοὺς ὁ Θεὸς, καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν,
καὶ οἰκοδομήσουσι τὸν οἶκον, οὐχ οἷος ὁ πρότερος, ἕως πληρω-
θῶσι καιροὶ τοῦ αἰῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν ἐκ τῶν
αἰχμαλωσιῶν, καὶ οἰκοδομήσουσιν Ἱερουσαλὴμ ἐντίμως· καὶ ὁ οἶ-
κος τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ
αἰῶνος οἰκοδομῇ ἐνδόξῳ, καθὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆ-
ται. Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐπιστρέψουσιν ἀληθινῶς φοβεῖσθαι Κύ- 6
ριον τὸν Θεὸν, καὶ κατορύξουσι τὰ εἴδωλα αὐτῶν, καὶ εὐλογήσου- 7
σι πάντα τὰ ἔθνη τὸν Κύριον· καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξομολογήσεται
τῷ Θεῷ· καὶ ὑψώσει Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ χαρήσονται
πάντες οἱ ἀγαπῶντες Κύριον τὸν Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύ-
νῃ, ποιοῦντες ἔλεος τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν. Καὶ νῦν, τέκνον, ἄπελθε 8
ἀπὸ Νινευῆ, ὅτι πάντως ἔσται ἃ ἐλάλησεν ὁ προφήτης Ἰωνάς.
Σὺ δὲ τήρησον τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα, καὶ γίνου φιλε- 9
λεήμων καὶ δίκαιος, ἵνα σοι καλῶς ᾖ. Καὶ θάψον με καλῶς, καὶ 10
τὴν μητέρα σου μετ' ἐμοῦ, καὶ μηκέτι αὐλισθῆτε ἐν Νινευῆ. τέ-
κνον, ἴδε τί ἐποίησεν Ἀμὰν Ἀχιαχάρῳ τῷ θρέψαντι αὐτὸν, ὡς
ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς σκότος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν
αὐτῷ. καὶ Ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη, ἐκείνῳ δὲ τὸ ἀνταπόδομα ἀπε-
δόθη, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸ σκότος. Μανασσῆς ἐποίησεν ἐλεη-
μοσύνην, καὶ ἐσώθη ἐκ παγίδος θανάτου ἧς ἔπηξεν αὐτῷ. Ἀμὰν
δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, καὶ ἀπώλετο. Καὶ νῦν, παιδία, ἴδετε 11
τί ἐλεημοσύνη ποιεῖ, καὶ τί δικαιοσύνη ῥύεται· καὶ ταῦτα αὐτοῦ
λέγοντος, ἐξέλειπεν αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἐπὶ τῆς κλίνης· ἦν δὲ ἐτῶν ἑ-
κατὸν πεντηκονταοκτώ· καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐνδόξως. Καὶ ὅτε ἀπέ- 12
θανεν Ἄννα, ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ἀπῆλθε δὲ
Τωβίας μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς Ἐκ-
βάτανα πρὸς Ῥαγουὴλ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ· καὶ ἐγήρασεν ἐντί- 13
μως, καὶ ἔθαψε τοὺς πενθεροὺς αὐτοῦ ἐνδόξως, καὶ ἐκληρονόμησε
τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ Τωβὶτ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανεν ἐ- 14
τῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας. Καὶ ἤκουσε 15

πρινὴ ἀποθανεῖν αὐτὸν, τὴν ἀπώλειαν Νινευὴ, ἣν ἠχμαλώτευσε Ναβουχοδονόσορ, καὶ Ἀσούηρος· καὶ ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ἐπὶ Νινευή.

ΤΩΒΙΤ.

ΙΟΥΔΕΙΘ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. 1.

1 ΕΤΟΥΣ δωδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ, ὃς ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων ἐν Νινευῇ τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ, ἐν ταῖς ἡ-
2 μέραις Ἀρφαξὰδ, ὃς ἐβασίλευσε Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ' Ἐκβατάνων κύκλῳ τείχη ἐκ λίθων λελαξευμένων, εἰς πλάτος πηχῶν τριῶν, καὶ εἰς μῆκος πηχῶν ἓξ· καὶ ἐποίησε τὸ ὕψος τοῦ τείχους πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτοῦ πη-
3 χῶν πεντήκοντα. Καὶ τοὺς πύργους αὐτοῦ ἔστησεν ἐπὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς ἐθεμελίωσεν
4 εἰς πήχεις ἑξήκοντα. Καὶ ἐποίησε τὰς πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῶν πήχεις τεσσαράκοντα, εἰς ἐξόδους δυνάμεων δυνατῶν αὐτοῦ, καὶ διατάξεις
5 τῶν πεζῶν αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησε πόλεμον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ πρὸς βασιλέα Ἀρφαδὰξ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ
6 μεγάλῳ, τοῦτ' ἔστιν πεδίον ἐν τοῖς ὁρίοις Ῥαγαῦ. Καὶ συνήντησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινὴν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὸν Εὐφράτην, καὶ τὸν Τίγριν, καὶ τὸν Ὑδάσπην, καὶ πεδία Ἀριὼχ ὁ βασιλεὺς Ἐλιμαίων. καὶ συνῆλθαν ἔθνη πολ-
7 λὰ σφόδρα εἰς παράταξιν υἱῶν Χελεούδ. Καὶ ἀπέστειλε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Περσίδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας πρὸς δυσμὰς, τοὺς κατοικοῦντας Κιλικίαν καὶ Δαμασκὸν, καὶ Λίβανον καὶ Ἀντιλίβανον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας κατὰ πρόσωπον τῆς παραλίας,

καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῦ Καρμήλου, καὶ Γαλαὰδ, καὶ τὴν ἄνω 8
Γαλιλαίαν, καὶ τὸ μέγα πεδίον Ἐσδρηλὼμ, καὶ πάντας τοὺς ἐν 9
Σαμαρείᾳ καὶ ταῖς πόλεσιν αὐτῆς, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἕως
Ἱερουσαλὴμ, καὶ Βετάνη, καὶ Χελοὺς, καὶ Κάδης, καὶ τοῦ πο-
ταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ Ταφνὰς, καὶ Ῥαμεσσὴ, καὶ πᾶσαν γῆν
Γεσὲμ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπάνω Τάνεως καὶ Μέμφεως, καὶ πάντας 10
τοὺς κατοικοῦντας τὴν Αἴγυπτον ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς
Αἰθιοπίας. Καὶ ἐφαύλισαν πάντες οἱ κατοικοῦντες πᾶσαν τὴν γῆν 11
τὸ ῥῆμα Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ οὐ συνῆλθον
αὐτῷ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἦν ἐναν-
τίον αὐτῶν ὡς ἀνὴρ εἷς· καὶ ἀπέστρεψαν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ
κενοὺς ἐν ἀτιμίᾳ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ἐθυμώθη Ναβου- 12
χοδονόσορ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην σφόδρα, καὶ ὤμοσε κατὰ
τοῦ θρόνου καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, εἰ μὴν ἐκδικήσειν πάντα τὰ
ὅρια τῆς Κιλικίας, καὶ Δαμασκηνῆς καὶ Συρίας, ἀνελεῖν τῇ ῥομ-
φαίᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν γῇ Μωὰβ, καὶ τοὺς
υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ πάντας τοὺς ἐν Αἰ-
γύπτῳ ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν δύο θαλασσῶν. Καὶ πα- 13
ρετάξατο ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ πρὸς Ἀρφαξὰδ βασιλέα ἐν τῷ ἔτει
τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ, καὶ ἐκραταιώθη ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῦ, καὶ
ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀρφαξὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ ἐκυρίευσε τῶν πόλεων 14
αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως Ἐκβατάνων, καὶ ἐκράτησε τῶν πύργων,
καὶ ἐπρονόμευσε τὰς πλατείας αὐτῆς, καὶ τὸν κόσμον αὐτῆς ἔθη-
κεν εἰς ὄνειδος αὐτῆς. Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀρφαξὰδ ἐν τοῖς ὄρεσι 15
Ῥαγαῦ, καὶ κατηκόντισεν αὐτὸν ἐν ταῖς ζιβύναις αὐτοῦ, καὶ ἐ-
ξωλέθρευσεν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Καὶ ἀνέστρεψε μετ' 16
αὐτῶν εἰς Νινευὴ αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ σύμμικτος αὐτοῦ, πλῆθος ἀν-
δρῶν πολεμιστῶν πολὺ σφόδρα· καὶ ἦν ἐκεῖ ῥαθυμῶν καὶ εὐω-
χούμενος, αὐτὸς, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐφ' ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

ΚΑΙ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ, δευτέρᾳ καὶ εἰκάδι τοῦ 1
πρώτου μηνὸς, ἐγένετο λόγος ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως
Ἀσσυρίων, ἐκδικῆσαι πᾶσαν τὴν γῆν καθὼς ἐλάλησε. Καὶ συνε- 2

κάλεσε πάντας τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ ἔθετο μετ' αὐτῶν τὸ μυστήριον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσε πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς γῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐ-
3 τοῦ. Καὶ αὐτοὶ ἔκριναν ὀλεθρεῦσαι πᾶσαν σάρκα, οἳ οὐκ ἠκολού-
4 θησαν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ἐκάλεσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ὀλοφέρνην ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δεύτε-
5 ρον ὄντα μετ' αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς· ἰδοὺ σὺ ἐξελεύσῃ ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας πεποιθότας ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν, πεζῶν εἰς χιλιάδας ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ πλῆθος ἵπ-
6 πων σὺν ἀναβάταις χιλιάδας δεκαδύο, καὶ ἐξελεύσῃ εἰς συνάντησιν πάσῃ τῇ γῇ ἐπὶ δυσμὰς, ὅτι ἠπείθησαν τῷ ῥήματι τοῦ
7 στόματός μου. Καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ, ὅτι ἐξελεύσομαι ἐν θυμῷ μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καλύψω πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶ τῆς δυνάμεώς μου, καὶ δώσω
8 αὐτοὺς εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς· καὶ οἱ τραυματίαι αὐτῶν πληρώσουσι τὰς φάραγγας αὐτῶν καὶ τοὺς χειμάῤῥους, καὶ ποταμὸς
9 ἐπικλύζων τοῖς νεκροῖς αὐτῶν πληρωθήσεται. Καὶ ἄξω τὴν αἰχ-
10 μαλωσίαν αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα πάσης τῆς γῆς. Σὺ δὲ ἐξελθὼν προκαταλήψῃ μοι πᾶν ὅριον αὐτῶν, καὶ ἐκδώσουσί σοι ἑαυτοὺς,
11 καὶ διατηρήσεις μοι αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐλεγμοῦ αὐτῶν. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπειθοῦντας οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου, τοῦ δοῦναι αὐτοὺς
12 εἰς φόνον καὶ ἁρπαγὴν ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. Ὅτι ζῶν ἐγὼ, καὶ τὸ κράτος τῆς βασιλείας μου, λελάληκα, καὶ ποιήσω ταῦτα ἐν
13 χειρί μου. Καὶ σὺ δὲ οὐ παραβήσῃ ἓν τι τῶν ῥημάτων τοῦ κυρίου σου, ἀλλ' ἐπιτελῶν ἐπιτελέσεις, καθότι προστέταχά σοι, καὶ
14 οὐ μακρυνεῖς τοῦ ποιῆσαι αὐτά. Καὶ ἐξῆλθεν Ὀλοφέρνης ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς δυνάστας,
15 καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ ἐπιστάτας τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ, καὶ ἠρίθμησεν ἐκλεκτοὺς ἄνδρας εἰς παράταξιν, καθότι προσέταξεν αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἰς μυριάδας δεκαδύο, καὶ ἱππεῖς τοξότας
16 μυρίους δισχιλίους, καὶ διέταξεν αὐτοὺς ὃν τρόπον πολέμου πλῆ-
17 θος συντάσσεται. Καὶ ἔλαβε καμήλους, καὶ ὄνους καὶ ἡμιόνους εἰς τὴν ἀπαρτίαν αὐτῶν, πλῆθος πολὺ σφόδρα, καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ αἶγας εἰς τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμὸς,

καὶ ἐπισιτισμὸν παντὶ ἀνδρὶ εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον 18
ἐξ οἴκου βασιλέως πολὺ σφόδρα. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ 19
δύναμις αὐτοῦ εἰς πορείαν τοῦ προελθεῖν βασιλέως Ναβουχοδο-
νόσορ, καὶ καλύψαι πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς πρὸς δυσμαῖς ἐν
ἅρμασι καὶ ἱππεῦσι, καὶ πεζοῖς ἐπιλέκτοις αὐτῶν. Καὶ πολὺς 20
ὁ ἐπίμικτος ὡς ἀκρὶς συνεξῆλθον αὐτοῖς, καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς·
οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς ἀπὸ πλήθους αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ Νινευὴ 21
ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου Βεκτελὲθ, καὶ ἐπε-
στρατοπέδευσαν ἀπὸ Βεκτελὲθ, πλησίον τοῦ ὄρους τοῦ ἐπ' ἀρι-
στερᾷ τῆς ἄνω Κιλικίας. Καὶ ἔλαβε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, 22
τοὺς πεζοὺς, καὶ τοὺς ἱππεῖς, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν
ἐκεῖθεν εἰς τὴν ὀρεινήν. Καὶ διέκοψε τοὺς Φοὺδ καὶ Λοὺδ, καὶ 23
ἐπρονόμευσε πάντας υἱοὺς Ῥασσεὶς καὶ υἱοὺς Ἰσμαὴλ τοὺς κατὰ
πρόσωπον τῆς ἐρήμου πρὸς νότον τῆς Χελεών. Καὶ παρῆλθε τὸν 24
Εὐφράτην, καὶ διῆλθε τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ κατέσκαψε πάσας
τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου Ἀβρωνᾶ ἕως τοῦ
ἐλθεῖν ἐπὶ θάλασσαν. Καὶ κατελάβετο τὰ ὅρια τῆς Κιλικίας, καὶ 25
κατέκοψε πάντας τοὺς ἀντιστάντας αὐτῷ· καὶ ἦλθεν ἕως ὁρίων
Ἰάφεθ, τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβίας. Καὶ ἐκύ- 26
κλωσε πάντας τοὺς υἱοὺς Μαδιὰμ, καὶ ἐνέπρησε τὰ σκηνώματα
αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμευσε τὰς μάνδρας αὐτῶν. Καὶ κατέβη εἰς 27
πεδίον Δαμασκοῦ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐνέπρησε πάν-
τας τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν· καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια ἔδω-
κεν εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐσκύλευσε, καὶ τὰ πε-
δία αὐτῶν ἐξελίκμησε, καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς νεανίσκους αὐ-
τῶν ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ ἔπεσεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος αὐ- 28
τοῦ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν, τοὺς ὄντας ἐν Σιδῶνι
καὶ ἐν Τύρῳ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σοὺρ, καὶ Ὀχεινὰ, καὶ πάν-
τας τοὺς κατοικοῦντας Ἰεμναάν. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀζώτῳ
καὶ Ἀσκάλωνι ἐφοβήθησαν αὐτὸν σφόδρα.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΚΑΙ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους λόγοις εἰρηνικοῖς, λέ- 1
γοντες· Ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ παῖδες Ναβουχοδονόσορ βασιλέως μεγάλου 2
παρακείμεθα ἐνώπιόν σου, χρῆσαι ἡμῖν καθὼς ἀρεστόν ἐστι τῷ

3 προσώπῳ σου. Ἰδοὺ αἱ ἐπαύλεις ἡμῶν, καὶ πᾶς τόπος ἡμῶν, καὶ
πᾶν πεδίον πυρῶν, καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια, καὶ πᾶσαι
αἱ μάνδραι τῶν σκηνῶν ἡμῶν παράκεινται πρὸ προσώπου σου,
4 χρῆσαι καθ' ὃ ἂν ἀρέσκῃ σοι. Ἰδοὺ καὶ αἱ πόλεις ἡμῶν, καὶ οἱ
κατοικοῦντες ἐν αὐταῖς δοῦλοί σου εἰσίν· ἐλθὼν ἀπάντησον αὐταῖς
5 ὡς ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες
πρὸς Ὀλοφέρνην, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.
6 Καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν παραλίαν αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ, καὶ
ἐφρούρησε τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς, καὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν εἰς συμ-
7 μαχίαν ἄνδρας ἐπιλέκτους. Καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν αὐτοὶ, καὶ πᾶσα
ἡ περίχωρος αὐτῶν, μετὰ στεφάνων καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων.
8 Καὶ κατέσκαψε πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐξέ-
κοψε. καὶ ἦν δεδογμένον αὐτῷ ἐξολεθρεῦσαι πάντας τοὺς θεοὺς
τῆς γῆς, ὅπως αὐτῷ μόνῳ τῷ Ναβουχοδονόσορ λατρεύῃ πάντα
τὰ ἔθνη, καὶ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἐ-
9 πικαλέσωνται αὐτὸν εἰς Θεόν. Καὶ ἦλθε κατὰ πρόσωπον Ἐσδρη-
λὼν πλησίον τῆς Δωταίας, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τοῦ πρίονος τοῦ
10 μεγάλου τῆς Ἰουδαίας· καὶ κατεστρατοπέδευσεν ἀναμέσον Γαβαὶ
καὶ Σκυθῶν πόλεως, καὶ ἦν ἐκεῖ μῆνα ἡμερῶν εἰς τὸ συλλέξαι
πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Δ. IV.

1 ΚΑΙ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
πάντα ὅσα ἐποίησεν Ὀλοφέρνης τοῖς ἔθνεσιν, ὁ ἀρχιστράτηγος Να-
βουχοδονόσορ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ ὃν τρόπον ἐσκύλευσε πάν-
2 τα τὰ ἱερὰ αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς ἀφανισμόν· καὶ ἐφοβήθη-
σαν σφόδρα σφόδρα ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ περὶ Ἰερουσαλὴμ
3 καὶ τοῦ ναοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν ἐταράχθησαν. Ὅτι προσφάτως
ἦσαν ἀναβεβηκότες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ νεωστὶ πᾶς ὁ λαὸς
συνελέλεκτο τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὸ θυσιαστήριον,
4 καὶ ὁ οἶκος, ἐκ τῆς βεβηλώσεως ἡγιασμένα ἦν. Καὶ ἀπέστειλαν εἰς
πᾶν ὅριον Σαμαρείας, καὶ Κωνὰς, καὶ Βαιθωρὼν, καὶ Βελμαὶν,
καὶ Ἰεριχὼ, καὶ εἰς Χωβὰ, καὶ Αἰσωρὰ, καὶ τὸν αὐλῶνα Σαλὴμ,
5 καὶ προκατελάβοντο πάσας τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν,
καὶ ἐτείχισαν τὰς ἐν αὐτοῖς κώμας, καὶ παρέθεντο εἰς ἐπισιτι-

σμὸν εἰς παρασκευὴν πολέμου, ὅτι προσφάτως ἦν τὰ πεδία αὐ-
τῶν τεθερισμένα. Καὶ ἔγραψεν Ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἦν 6
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῖς κατοικοῦσι Βετυ-
λούα, καὶ Βετομεσθαὶμ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι Ἐσδρηλὼν, κατὰ πρό-
σωπον τοῦ πεδίου τοῦ πλησίον Δωθαεὶμ, λέγων· διακατασχεῖν 7
τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς, ὅτι δι' αὐτῶν ἦν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν
Ἰουδαίαν. καὶ ἦν εὐχερῶς διακωλύσαι αὐτοὺς προσβαίνοντας, στε-
νῆς τῆς διαβάσεως οὔσης, ἐπ' ἄνδρας τοὺς πάντας δύο. Καὶ ἐ- 8
ποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Ἰωακεὶμ ὁ ἱε-
ρεὺς ὁ μέγας, καὶ ἡ γερουσία παντὸς λαοῦ Ἰσραὴλ, οἱ ἐκάθηντο
ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνεβόησαν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Θεὸν 9
ἐν ἐκτενίᾳ μεγάλῃ, καὶ ἐταπεινοῦσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἐκτενίᾳ
μεγάλῃ, αὐτοὶ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν, 10
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πᾶς πάροικος, καὶ μισθωτὸς, καὶ ἀρ-
γυρώνητος αὐτῶν, ἐπέθεντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν.
Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ καὶ γυνὴ, καὶ τὰ παιδία, καὶ οἱ κατοι- 11
κοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔπεσον κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ
ἐσποδώσαντο τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐξέτειναν τοὺς σάκκους
αὐτῶν κατὰ πρόσωπον Κυρίου. Καὶ τὸ θυσιαστήριον σάκκῳ πε- 12
ριέβαλον, καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ ὁμοθυμαδὸν ἐκτε-
νῶς, τοῦ μὴ δοῦναι εἰς διαρπαγὴν τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ τὰς
γυναῖκας εἰς προνομὴν, καὶ τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐτῶν
εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὰ ἅγια εἰς βεβήλωσιν καὶ ὀνειδισμὸν, ἐπί-
χαρμα τοῖς ἔθνεσι. Καὶ εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς αὐτῶν, 13
καὶ εἶδε τὴν θλῖψιν αὐτῶν· καὶ ἦν ὁ λαὸς νηστεύων ἡμέρας
πλείους ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, κατὰ πρόσωπον
τῶν ἁγίων Κυρίου τοῦ παντοκράτορος. Καὶ Ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς 14
ὁ μέγας, καὶ πάντες οἱ παρεστηκότες ἐνώπιον Κυρίου, ἱερεῖς οἱ
λειτουργοῦντες Κυρίῳ, σάκκους περιεζωσμένοι τὰς ὀσφύας αὐτῶν,
προσέφερον τὴν ὁλοκάυτωσιν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ, καὶ τὰς εὐχὰς,
καὶ τὰ ἑκούσια δόματα τοῦ λαοῦ. Καὶ ἦν σποδὸς ἐπὶ τὰς κιδά- 15
ρεις αὐτῶν· καὶ ἐβόων πρὸς Κύριον ἐκ πάσης δυνάμεως εἰς ἀ-
γαθὸν, ἐπισκέψασθαι πάντα οἶκον Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΚΑΙ ἀνηγγέλη Ὀλοφέρνῃ ἀρχιστρατήγῳ δυνάμεως Ἀσσοὺρ,
διότι υἱοὶ Ἰσραὴλ παρεσκευάσαντο εἰς πόλεμον, καὶ τὰς διόδους
τῆς ὀρεινῆς συνέκλεισαν, καὶ ἐτείχισαν πᾶσαν κορυφὴν ὄρους
2 ὑψηλοῦ, καὶ ἔθηκαν ἐν τοῖς πεδίοις σκάνδαλα. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ
σφόδρα, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἄρχοντας Μωὰβ, καὶ τοὺς
στρατηγοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ πάντας σατράπας τῆς παραλίας,
3 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀναγγείλατε δή μοι, υἱοὶ Χαναὰν, τίς ὁ λαὸς
οὗτος ὁ καθήμενος ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ τίνες ἃς κατοικοῦσι πόλεις,
καὶ τὸ πλῆθος τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ἐν τίνι τὸ κράτος αὐτῶν,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν, καὶ τίς ἀνέστηκεν ἐπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς
4 ἡγούμενος στρατείας αὐτῶν; Καὶ διὰ τί κατενωτίσαντο τοῦ μὴ
ἐλθεῖν εἰς ἀπάντησίν μοι παρὰ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν
5 δυσμαῖς; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀχιὼρ ὁ ἡγούμενος πάντων υἱῶν
Ἀμμών· ἀκουσάτω δὴ λόγον ὁ κύριός μου ἐκ στόματος τοῦ δού-
λου σου, καὶ ἀναγγελῶ σοι τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ λαοῦ τούτου,
ὃς κατοικεῖ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, πλησίον σου οἰκοῦντος, καὶ οὐκ
6 ἐξελεύσεται ψεῦδος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δούλου σου. Ὁ λαὸς
7 οὗτος εἰσὶν ἀπόγονοι Χαλδαίων, καὶ παρῴκησαν τὸ πρότερον ἐν
τῇ Μεσοποταμίᾳ, ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀκολουθῆσαι τοῖς θεοῖς
8 τῶν πατέρων αὐτῶν, οἳ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλδαίων· καὶ ἐξέβησαν ἐξ
ὁδοῦ τῶν γονέων αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ,
Θεῷ ᾧ ἐπέγνωσαν· καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν θεῶν
αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς Μεσοποταμίαν, καὶ παρῴκησαν ἐκεῖ ἡ-
9 μέρας πολλάς. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐξελθεῖν ἐκ τῆς παροι-
κίας αὐτῶν, καὶ πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν· καὶ κατῴκησαν
ἐκεῖ, καὶ ἐπληθύνθησαν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ ἐν κτήνεσι πολ-
10 λοῖς σφόδρα· καὶ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἐκάλυψε γὰρ τὸ πρό-
σωπον τῆς γῆς Χαναὰν λιμὸς, καὶ παρῴκησαν ἐκεῖ μέχρις οὗ
διετράφησαν· καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ οὐκ ἦν ἀ-
11 ριθμὸς τοῦ γένους αὐτῶν. Καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς
Αἰγύπτου, καὶ κατεσοφίσατο αὐτοὺς, καὶ ἐν πόνῳ καὶ πλίνθῳ
12 ἐταπείνωσεν αὐτοὺς, καὶ ἔθετο αὐτοὺς εἰς δούλους. Καὶ ἀνεβόη-
σαν πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύ-
πτου πληγαῖς, ἐν αἷς οὐκ ἦν ἴασις· καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς οἱ

Αἰγύπτιοι ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ κατεξήρανεν ὁ Θεὸς τὴν 13
ἐρυθρὰν θάλασσαν ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν 14
τοῦ Σινὰ, καὶ Κάδης Βαρνὴ, καὶ ἐξέβαλον πάντας τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ὤκησαν ἐν γῇ Ἀμορραίων, καὶ πάν- 15
τας τοὺς Ἐσεβὼν ἐξωλέθρευσαν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν· καὶ διαβάντες
τὸν Ἰορδάνην ἐκληρονόμησαν πᾶσαν τὴν ὀρεινήν· καὶ ἐξέβαλον 16
ἐκ προσώπου αὐτῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν
Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Συχὲμ, καὶ πάντας τοὺς Γεργεσαίους, καὶ
κατῴκησαν ἐν αὐτῇ ἡμέρας πολλάς. Καὶ ἕως οὐχ ἥμαρτον ἐνώ- 17
πιον τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, ἦν μετ' αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ὅτι Θεὸς μισῶν
ἀδικίαν μετ' αὐτῶν ἐστίν. Ὅτε δὲ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς 18
διέθετο αὐτοῖς, ἐξωλεθρεύθησαν ἐν πολλοῖς πολέμοις ἐπὶ πολὺ
σφόδρα, καὶ ἠχμαλωτεύθησαν εἰς γῆν οὐκ ἰδίαν, καὶ ὁ ναὸς τοῦ
Θεοῦ αὐτῶν ἐγενήθη εἰς ἔδαφος, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατήθη-
σαν ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων. Καὶ νῦν ἐπιστρέψαντες ἐπὶ τὸν Θεὸν 19
αὐτῶν, ἀνέβησαν ἐκ τῆς διασπορᾶς οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ, καὶ κα-
τέσχον τὴν Ἱερουσαλὴμ, οὗ τὸ ἁγίασμα αὐτῶν, καὶ κατῳκί-
σθησαν ἐν τῇ ὀρεινῇ, ὅτι ἦν ἔρημος. Καὶ νῦν, δέσποτα κύριε, εἰ 20
μέν ἐστιν ἀγνόημα ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ ἁμαρτάνουσιν εἰς τὸν
Θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπισκεψόμεθα ὅ,τι ἐστὶν ἐν αὐτοῖς σκάνδαλον
τοῦτο, καὶ ἀναβησόμεθα, καὶ ἐκπολεμήσομεν αὐτούς. Εἰ δὲ οὐκ 21
ἔστιν ἀνομία ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, παρελθάτω δὴ ὁ κύριός μου, μή
ποτε ὑπερασπίσῃ ὁ Κύριος αὐτῶν καὶ ὁ Θεὸς αὐτῶν ὑπὲρ αὐ-
τῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς ὄνειδος ἐναντίον πάσης τῆς γῆς. Καὶ ἐγέ- 22
νετο ὡς ἐπαύσατο λαλῶν Ἀχιὼρ τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐγόγ-
γυσε πᾶς ὁ λαὸς ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς περιεστώς. καὶ εἶπαν οἱ
μεγιστᾶνες Ὀλοφέρνου, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν παρα-
λίαν καὶ τὴν Μωὰβ, συγκόψαι αὐτὸν, οὐ γὰρ φοβηθησόμεθα ἀπὸ 23
υἱῶν Ἰσραήλ· ἰδοὺ γὰρ λαὸς ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δύναμις, οὐδὲ κρά-
τος εἰς παράταξιν ἰσχυράν. Διὸ δὴ ἀναβησόμεθα, καὶ ἔσονται εἰς 24
κατάβρωσιν πάσης τῆς στρατιᾶς σου, δέσποτα Ὀλοφέρνη.

ΚΕΦ. ς'. VI.

Καὶ ὡς κατέπαυσεν ὁ θόρυβος τῶν ἀνδρῶν τῶν κύκλῳ τῆς 1
συνεδρίας, καὶ εἶπεν Ὀλοφέρνης ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως

Ἀσσοὺρ πρὸς Ἀχιὼρ ἐναντίον παντὸς τοῦ δήμου τῶν ἀλλοφύ-
2 λων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Μωάβ. Καὶ τίς εἶ σὺ, Ἀχιὼρ, καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραὶμ, ὅτι ἐπροφήτευσας ἐν ἡμῖν καθὼς σήμερον, καὶ εἶπας τὸ γένος Ἰσραὴλ μὴ πολεμῆσαι, ὅτι ὁ Θεὸς αὐτῶν ὑπερασπιεῖ αὐτῶν; καὶ τίς ὁ Θεὸς εἰ μὴ Ναβουχοδονόσορ; οὗτος ἀποστελεῖ τὸ κράτος αὐτοῦ, καὶ ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ
3 προσώπου τῆς γῆς, καὶ οὐ ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς αὐτῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δοῦλοι αὐτοῦ πατάξομεν αὐτοὺς ὡς ἄνθρωπον ἕνα, καὶ
4 οὐχ ὑποστήσονται τὸ κράτος τῶν ἵππων ἡμῶν. Κατακαύσομεν γὰρ αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ὄρη αὐτῶν μεθυσθήσονται ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν πληρωθήσεται τῶν νεκρῶν αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀντιστήσεται τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κατὰ πρόσωπον (τῶν ποδῶν) ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπωλείᾳ ἀπολοῦνται, λέγει ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς. εἶπε γὰρ,
5 οὐ ματαιωθήσεται τὰ ῥήματα τῶν λόγων αὐτοῦ. Σὺ δὲ Ἀχιὼρ μισθωτὲ τοῦ Ἀμμὼν, ὃς ἐλάλησας τοὺς λόγους τούτους ἐν ἡμέρᾳ ἀδικίας σου, οὐκ ὄψει ἔτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς ἡμέρας
6 ταύτης, ἕως οὗ ἐκδικήσω τὸ γένος τῶν ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ τότε διελεύσεται ὁ σίδηρος τῆς στρατιᾶς μου, καὶ ὁ λαὸς τῶν θεραπόντων μου, τὰς πλευράς σου, καὶ πεσῇ ἐν τοῖς τραυματίαις
7 αὐτῶν, ὅταν ἐπιστρέψω. Καὶ ἀποκαταστήσουσί σε οἱ δοῦλοί μου εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ θήσουσί σε ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν ἀνα-
8.9 βάσεων, καὶ οὐκ ἀπολῇ ἕως οὗ ἐξολεθρευθῇς μετ' αὐτῶν. Καὶ εἴπερ ἐλπίζεις τῇ καρδίᾳ σου ὅτι οὐ συλληφθήσονται, μὴ συμπεσάτω σου τὸ πρόσωπον· ἐλάλησα, καὶ οὐδὲν διαπεσεῖται τῶν
10 ῥημάτων μου. Καὶ προσέταξεν Ὀλοφέρνης τοῖς δούλοις αὐτοῦ, οἳ ἦσαν παρεστηκότες ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, συλλαβεῖν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸν εἰς Βετυλούα, καὶ παραδοῦναι εἰς χεῖ-
11 ρας υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ συνέλαβον αὐτὸν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπῆραν ἐκ μέσου τῆς πεδινῆς εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὰς πη-
12 γὰς αἳ ἦσαν ὑποκάτω Βετυλούα. Καὶ ὡς εἶδαν αὐτοὺς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἀνέλαβον τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ πᾶς ἀνὴρ σφενδονητὴς διεκράτησαν τὴν ἀνάβασιν αὐτῶν, καὶ

ἔβαλον ἐν λίθοις ἐπ' αὐτούς. Καὶ ὑποδύσαντες ὑποκάτω τοῦ ὄ- 13
ρους, ἔδησαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀφῆκαν ἐρριμμένον ὑπὸ τὴν ῥίζαν
τοῦ ὄρους, καὶ ἀπῴχοντο πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. Καταβάντες 14
δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐπέστησαν ἐπ' αὐτὸν,
καὶ λύσαντες αὐτὸν ἐπήγαγον εἰς τὴν Βετυλούα, καὶ κατέστησαν
αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως αὐτῶν, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς ἡ- 15
μέραις ἐκείναις, Ὀζίας ὁ τοῦ Μιχὰ ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, καὶ
Χαβρεὶς ὁ τοῦ Γοθονιὴλ, καὶ Χαρμεὶς υἱὸς Μελχιήλ. Καὶ συνε- 16
κάλεσαν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, καὶ συνέδραμον
πᾶς νεανίσκος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔστη-
σαν τὸν Ἀχιὼρ ἐν μέσῳ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτῶν, καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν Ὀζίας τὸ συμβεβηκός. Καὶ ἀποκριθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς 17
τὰ ῥήματα τῆς συνεδρίας Ὀλοφέρνου, καὶ πάντα τὰ ῥήματα ὅσα
ἐλάλησεν ἐν μέσῳ τῶν ἀρχόντων υἱῶν Ἀσσοὺρ, καὶ ὅσα ἐμεγαλο-
ρημόνησεν Ὀλοφέρνης εἰς τὸν οἶκον Ἰσραήλ. Καὶ πεσόντες ὁ 18
λαὸς προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, καὶ ἐβόησαν, λέγοντες· Κύριε ὁ 19
Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, κάτειδε ἐπὶ τὰς ὑπερηφανείας αὐτῶν, καὶ ἐ-
λέησον τὴν ταπείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ
πρόσωπον τῶν ἡγιασμένων σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ παρεκά- 20
λεσαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἐπήνεσαν αὐτὸν σφόδρα. Καὶ παρέλαβεν 21
αὐτὸν Ὀζίας ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε πό-
τον τοῖς πρεσβυτέροις· καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ εἰς
βοήθειαν, ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Τῇ δὲ ἐπαύριον παρήγγειλεν Ὀλοφέρνης πάσῃ τῇ στρα- 1
τιᾷ αὐτοῦ, καὶ παντὶ λαῷ αὐτοῦ, οἳ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν συμμα-
χίαν αὐτοῦ, ἀναζευγνύειν ἐπὶ Βετυλούα, καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς
ὀρεινῆς προκαταλαμβάνεσθαι, καὶ ποιεῖν πόλεμον πρὸς τοὺς υἱοὺς
Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέζευξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς αὐ- 2
τῶν, καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν, ἀνδρῶν πολεμιστῶν χιλιάδες, πεζῶν
ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, καὶ ἱππέων χιλιάδες δεκαδύο, χωρὶς τῆς
ἀποσκευῆς, καὶ τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἦσαν πεζοὶ ἐν αὐτοῖς, πλῆθος πο-
λὺ σφόδρα. Καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι πλησίον Βετυλούα ἐπὶ 3
τῆς πηγῆς, καὶ παρέτειναν εἰς εὖρος ἐπὶ Δωθαεὶμ ἕως Βελβαὶμ,

καὶ εἰς μῆκος ἀπὸ Βετυλούα ἕως Κυαμῶνος, ἥ ἐστιν ἀπέναντι
4 Ἐσδρηλώμ. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὡς εἶδον αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἐταράχθησαν σφόδρα· καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· νῦν
ἐκλείξουσιν οὗτοι τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὔτε τὰ ὄρη τὰ
ὑψηλὰ, οὔτε αἱ φάραγγες, οὔτε οἱ βουνοὶ ὑποστήσονται τὸ βάρος
5 αὐτῶν. Καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτῶν, καὶ ἀνακαύσαντες πυρὰς ἐπὶ τοὺς πύργους αὐτῶν, ἔμενον φυ-
6 λάσσοντες ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐξήγαγεν Ὀλοφέρνης πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν
7 υἱῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἦσαν ἐν Βαιτυλούᾳ, καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἀναβάσεις τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων αὐτῶν ἐφώδευσεν, καὶ προκατελάβετο αὐτάς, καὶ ἐπέστησεν αὐταῖς παρεμβολὰς ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ αὐτὸς ἀνέζευξεν εἰς τὸν λαὸν
8 αὐτοῦ. Καὶ προσελθόντες αὐτῷ πάντες ἄρχοντες υἱῶν Ἡσαῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ Μωάβ, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῆς
9 παραλίας, εἶπαν· Ἀκουσάτω δὴ λόγον ὁ δεσπότης ἡμῶν, ἵνα μὴ
10 γένηται θραῦσμα ἐν τῇ δυνάμει σου. Ὁ γὰρ λαὸς οὗτος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ πέποιθαν ἐπὶ τοῖς δόρασιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὕψεσι τῶν ὀρέων αὐτῶν, ἐν οἷς αὐτοὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐτοῖς· οὐ γάρ ἐστιν εὐχερὲς προσβῆναι ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων αὐτῶν.
11 Καὶ νῦν, δέσποτα, μὴ πολέμει πρὸς αὐτούς, καθὼς γίνεται πόλεμος παρατάξεως, καὶ οὐ πεσεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ σου ἀνὴρ εἷς.
12 Ἀνάμεινον ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς σου, διαφυλάσσων πάντα ἄνδρα ἐκ τῆς δυνάμεώς σου, καὶ ἐπικρατησάτωσαν οἱ παῖδές σου τῆς
13 πηγῆς τοῦ ὕδατος, ἡ ἐκπορεύεται ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ὄρους· διότι ἐκεῖθεν ὑδρεύονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Βετυλούα, καὶ ἀνελεῖ αὐτοὺς ἡ δίψα, καὶ ἐκδώσουσι πόλιν αὐτῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν ἀναβησόμεθα ἐπὶ τὰς πλησίον κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐταῖς εἰς προφυλακὴν, τοῦ μὴ ἐξελθεῖν
14 ἐκ τῆς πόλεως ἄνδρα ἕνα. Καὶ τακήσονται ἐν τῷ λιμῷ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὴν ῥομφαίαν ἐπ' αὐτοὺς, καταστρωθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις
15 τῆς οἰκήσεως αὐτῶν· καὶ ἀνταποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα πονηρὸν, ἀνθ' ὧν ἐστασίασαν, καὶ οὐχ ὑπήντησαν τῷ προσώπῳ σου
16 ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι αὐτῶν ἐνώπιον Ὀλοφέρνου, καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ συνέταξε ποιεῖν

καθὰ ἐλάλησαν. Καὶ ἀπῆραν παρεμβολὴν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ μετ' 17
αὐτῶν χιλιάδες πέντε υἱῶν Ἀσσούρ· καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐ-
λῶνι, καὶ προκατελάβοντο τὰ ὕδατα, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων
τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμ- 18
μὼν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ὀρεινῇ ἀπέναντι Δωθαείμ, καὶ ἀ-
πέστειλαν ἐξ αὐτῶν πρὸς νότον καὶ ἀπηλιώτην ἀπέναντι Ἐκρε-
βὴλ ἥ ἐστι πλησίον Χουσεί, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου Μοχμοὺρ,
καὶ ἡ λοιπὴ στρατιὰ τῶν Ἀσσυρίων παρενέβαλον ἐν τῷ πεδίῳ,
καὶ ἐκάλυψαν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· καὶ αἱ σκηναὶ καὶ αἱ
ἀπαρτίαι αὐτῶν κατεστρατοπέδευσαν ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ἦσαν
εἰς πλῆθος πολὺ σφόδρα. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀνεβόησαν πρὸς 19
Κύριον Θεὸν αὐτῶν, ὅτι ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμα αὐτῶν, ὅτι ἐ-
κύκλωσαν αὐτοὺς πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἦν διαφυγεῖν
ἐκ μέσου αὐτῶν. Καὶ ἔμενον κύκλῳ αὐτῶν πᾶσα παρεμβολὴ Ἀσ- 20
σοὺρ, οἱ πεζοὶ καὶ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτῶν, ἡμέρας τρια-
κοντατέσσαρας. καὶ ἐξέλειπαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας Βαι-
τυλούα πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν τῶν ὑδάτων. Καὶ οἱ λάκκοι 21
ἐξεκενοῦντο, καὶ οὐκ εἶχον πιεῖν εἰς πλησμονὴν ὕδωρ ἡμέραν
μίαν, ὅτι ἐν μέτρῳ ἐδίδοσαν αὐτοῖς πιεῖν. Καὶ ἠθύμησαν τὰ 22
νήπια αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ἐξέλειπον
ἀπὸ τῆς δίψης, καὶ ἔπιπτον ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ
ἐν ταῖς διόδοις τῶν πυλῶν, καὶ οὐκ ἦν κραταίωσις ἔτι ἐν αὐτοῖς.
Καὶ ἐπισυνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ὀζίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας 23
τῆς πόλεως, οἱ νεανίσκοι καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία, καὶ ἐ-
βόησαν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπαν ἐναντίον πάντων τῶν πρεσβυ-
τέρων· Κρίναι ὁ Θεὸς ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ὅτι ἐποιήσατε 24
ἐν ἡμῖν ἀδικίαν μεγάλην, οὐ λαλήσαντες εἰρηνικὰ μετὰ υἱῶν Ἀσ-
σούρ. Καὶ νῦν οὐκ ἔστι βοηθὸς ἡμῶν, ἀλλὰ πέπρακεν ἡμᾶς ὁ 25
Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, τοῦ καταστρωθῆναι ἐναντίον αὐτῶν
ἐν δίψῃ καὶ ἀπωλείᾳ μεγάλῃ. Καὶ νῦν ἐπικαλέσασθε αὐτοὺς, καὶ 26
ἔκδοσθε τὴν πόλιν πᾶσαν εἰς προνομὴν τῷ λαῷ Ὀλοφέρνου, καὶ
πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς γενηθῆναι αὐτοῖς εἰς 27
διαρπαγήν. ἐσόμεθα γὰρ εἰς δούλους, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν,
καὶ οὐκ ὀψόμεθα τὸν θάνατον τῶν νηπίων ἡμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ-
μῶν, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ἐκλειποῦσας τὰς
ψυχὰς αὐτῶν. Μαρτυρόμεθα ὑμῖν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ 28

τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ Κύριον τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐκδικεῖ ἡμᾶς κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ κατὰ τὰ ἁμαρτήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσῃ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ
29 τῇ σήμερον. Καὶ ἐγένετο κλαυθμὸς μέγας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας πάντων ὁμοθυμαδὸν, καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον Θεὸν φωνῇ
30 μεγάλῃ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ὀζίας· θαρσεῖτε, ἀδελφοὶ, διακαρτερήσωμεν ἔτι πέντε ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπιστρέψει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τέ-
31 λος. Ἐὰν δὲ διέλθωσιν αὗται, καὶ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς βοήθεια,
32 ποιήσω κατὰ τὰ ῥήματα ὑμῶν. Καὶ ἐσκόρπισε τὸν λαὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ παρεμβολήν· καὶ ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἐπὶ τοὺς πύργους τῆς πόλεως αὐτῶν ἀπῆλθον, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀπέστειλαν· καὶ ἦσαν ἐν ταπεινώσει πολλῇ ἐν τῇ πόλει.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1 Καὶ ἤκουσεν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις Ἰουδὶθ θυγάτηρ Μεραρεὶ, υἱοῦ Ὤξ, υἱοῦ Ἰωσὴφ, υἱοῦ Ὀζιὴλ, υἱοῦ Ἐλκία, υἱοῦ Ἀνανίου, υἱοῦ Γεδεὼν, υἱοῦ Ῥαφαὶν, υἱοῦ Ἀκιθὼν, υἱοῦ Ἠλιοὺ,
υἱοῦ Ἐλιὰβ, υἱοῦ Ναθαναὴλ, υἱοῦ Σαλαμιὴλ, υἱοῦ Σαλασαδαὶ,
2 υἱοῦ Ἰεὴλ. Καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Μανασσῆς, τῆς φυλῆς αὐτῆς, καὶ τῆς πατριᾶς αὐτῆς, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡμέραις κριθῶν θερισμοῦ.
3 Ἐπέστη γὰρ ἐπὶ τοὺς δεσμεύοντας τὰ δράγματα ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ὁ καύσων ἦλθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βετυλούᾳ τῇ πόλει αὐτοῦ, καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἀναμέ-
4 σον Δωθαεὶμ καὶ Βαλαμών. Καὶ ἦν Ἰουδὶθ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς
5 χηρεύουσα ἔτη τρία καὶ μῆνας τέσσαρας. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῇ σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῆς σάκκον· καὶ ἦν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς.
6 Καὶ ἐνήστευσε πάσας τὰς ἡμέρας τῆς χηρεύσεως αὐτῆς χωρὶς προσαββάτων, καὶ σαββάτων, καὶ προνουμηνιῶν, καὶ νουμηνιῶν,
7 καὶ ἑορτῶν, καὶ χαρμοσυνῶν οἴκου Ἰσραήλ. Καὶ ἦν καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα. καὶ ὑπελείπετο αὐτῇ Μανασσῆς ὁ
8 ἀνὴρ αὐτῆς χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ κτήνη καὶ ἀγροὺς, καὶ ἔμενεν ἐπ' αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἦν ὃς ἐπήνεγ-

κεν αὐτῇ ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι ἐφοβεῖτο τὸν Θεὸν σφόδρα. Καὶ ἤ- 9
κουσε τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρὰ ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὅτι ὠ-
λιγοψύχησαν ἐπὶ τῇ σπάνει τῶν ὑδάτων. καὶ ἤκουσε πάντας τοὺς
λόγους Ἰουδὶθ οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ὀζίας, ὡς ὤμοσεν αὐ-
τοῖς παραδώσειν τὴν πόλιν μετὰ ἡμέρας πέντε τοῖς Ἀσσυρίοις.
Καὶ ἀποστείλασα τὴν ἄβραν αὐτῆς τὴν ἐφεστῶσαν πᾶσι τοῖς 10
ὑπάρχουσιν αὐτῆς, ἐκάλεσεν Ὀζίαν καὶ Χαβρεὶμ καὶ Χαρμὶν τοὺς
πρεσβυτέρους τῆς πόλεως αὐτῆς· καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὴν, καὶ εἶ- 11
πε πρὸς αὐτούς· ἀκούσατε δή μου ἄρχοντες τῶν κατοικούντων ἐν
Βαιτυλούᾳ· ὅτι οὐκ εὐθὺς ὁ λόγος ὑμῶν ὃν ἐλαλήσατε ἐναντίον
τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐστήσατε τὸν ὅρκον τοῦτον
ὃν ἐλαλήσατε ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ εἴπατε ἐκδώσειν
τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐὰν μὴ ἐν αὐταῖς ἐπιστρέψῃ Κύ-
ριος βοηθῆσαι ἡμῖν. Καὶ νῦν τίνες ἐστὲ ὑμεῖς οἳ ἐπειράσατε τὸν 12
Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον, καὶ ἵστασθε ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ ἐν μέ-
σῳ υἱῶν ἀνθρώπων; Καὶ νῦν Κύριον παντοκράτορα ἐξετάζετε, 13
καὶ οὐθὲν ἐπιγνώσεσθε ἕως τοῦ αἰῶνος· ὅτι βάθος καρδίας ἀν- 14
θρώπου οὐχ εὑρήσετε, καὶ λόγους τῆς διανοίας αὐτοῦ οὐ διαλή-
ψεσθε· καὶ πῶς τὸν Θεὸν ὃς ἐποίησε πάντα ταῦτα ἐρευνήσετε,
καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπιγνώσεσθε, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτοῦ κατα-
νοήσετε; μηδαμῶς, ἀδελφοὶ, μὴ παροργίζετε Κύριον τὸν Θεὸν
ἡμῶν, ὅτι ἐὰν μὴ βούληται ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις βοηθῆσαι ἡ- 15
μῖν, αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐν αἷς θέλει σκεπάσαι ἡμέραις, ἢ καὶ
ὀλεθρεῦσαι ἡμᾶς πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. Ὑμεῖς δὲ μὴ 16
ἐνεχυράζετε τὰς βουλὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅτι οὐχ ὡς
ἄνθρωπος ὁ Θεὸς ἀπειληθῆναι, οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαιτηθῆ-
ναι. Διόπερ ἀναμένοντες τὴν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν, ἐπικαλεσώμε- 17
θα αὐτὸν εἰς βοήθειαν ἡμῶν, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς ἡμῶν,
ἐὰν ᾖ αὐτῷ ἀρεστόν. Ὅτι οὐκ ἀνέστη ἐν ταῖς γενεαῖς ἡμῶν, οὐδὲ 18
ἐστὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον οὔτε φυλὴ, οὔτε πατριὰ, οὔτε δῆ-
μος, οὔτε πόλις ἐξ ἡμῶν, οἳ προσκυνοῦσι θεοῖς χειροποιήτοις, κα-
θάπερ ἐγένετο ἐν ταῖς πρότερον ἡμέραις, ὧν χάριν ἐδόθησαν εἰς 19
ῥομφαίαν καὶ εἰς διαρπαγὴν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἔπεσον πτῶμα
μέγα ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ ἕτερον Θεὸν οὐκ ἔ- 20
γνωμεν πλὴν αὐτοῦ· ὅθεν ἐλπίζομεν ὅτι οὐχ ὑπερόψεται ἡμᾶς,
οὐδ' ἀπὸ τοῦ γένους ἡμῶν. Ὅτι ἐν τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως

καθήσεται πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ προνομευθήσεται τὰ ἅγια ἡμῶν,
22 καὶ ἐκζητήσει τὴν βεβήλωσιν αὐτῶν ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, καὶ
τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς γῆς, καὶ
τὴν ἐρήμωσιν τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἐπιστρέψει εἰς κεφαλὴν ἡμῶν
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἐὰν δουλεύσωμεν ἐκεῖ, καὶ ἐσόμεθα εἰς πρόσ-
23 κομμα καὶ εἰς ὄνειδος ἐναντίον τῶν κτωμένων ἡμᾶς. Ὅτι οὐ
κατευθυνθήσεται ἡ δουλεία ἡμῶν εἰς χάριν, ἀλλ' εἰς ἀτιμίαν θήσει
24 αὐτὴν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, ἐπιδειξώμεθα τοῖς
ἀδελφοῖς ἡμῶν, ὅτι ἐξ ἡμῶν κρέμαται ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ τὰ ἅγια
25 καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπεστήρικται ἐφ' ἡμῖν. Παρὰ ταῦτα
πάντα εὐχαριστήσωμεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς
26 καθὰ καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν. Μνήσθητε ὅσα ἐποίησε μετὰ Ἀ-
βραὰμ, καὶ ὅσα ἐπείρασε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ὅσα ἐγένετο τῷ Ἰακὼβ
ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, ποιμαίνοντος αὐτοῦ τὰ πρόβατα
27 Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· ὅτι οὐ καθὼς ἐκείνους
ἐπύρωσεν εἰς ἑτασμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἡμᾶς οὐκ ἐξεδίκη-
σεν, ἀλλ' εἰς νουθέτησιν μαστιγοῖ Κύριος τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῷ.
28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀζίας· πάντα ὅσα εἶπας, ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ
29 ἐλάλησας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τοῖς λόγοις σου. Ὅτι
οὐκ ἐν τῇ σήμερον ἡ σοφία σου πρόδηλός ἐστιν, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς
ἡμερῶν σου ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς τὴν σύνεσίν σου, καθότι ἀγαθόν ἐστι
30 τὸ πλάσμα τῆς καρδίας σου. Ἀλλὰ ὁ λαὸς δεδίψηκε σφόδρα, καὶ
ἠνάγκασεν ἡμᾶς ποιῆσαι καθὰ ἐλαλήσαμεν αὐτοῖς, καὶ ἐπήγαγεν
31 ἐφ' ἡμᾶς ὅρκον, ὃν οὐ παραβησόμεθα. Καὶ νῦν δεήθητι περὶ ἡ-
μῶν, ὅτι γυνὴ εὐσεβὴς εἶ, καὶ ἀποστελεῖ Κύριος τὸν ὑετὸν εἰς
32 πλήρωσιν τῶν λάκκων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐκλείψομεν ἔτι. Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτοὺς Ἰουδίθ· ἀκούσατέ μου, καὶ ποιήσω πρᾶγμα ὃ ἀφί-
33 ξεται εἰς γενεὰς γενεῶν υἱοῖς τοῦ γένους ἡμῶν. Ὑμεῖς στήσεσθε
ἐπὶ τῆς πύλης τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἐξελεύσομαι ἐγὼ μετὰ
τῆς ἅβρας μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μεθ' ἃς εἴπατε παραδώσειν
τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐπισκέψεται Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν
34 χειρί μου. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξερευνήσετε τὴν πρᾶξίν μου· οὐ γὰρ
35 ἀναγγελῶ ὑμῖν, ἕως τοῦ τελεσθῆναι ἃ ἐγὼ ποιῶ. Καὶ εἶπεν Ὀζίας
καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς αὐτήν· πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ Κύριος ὁ
36 Θεὸς ἔμπροσθέν σου εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. Καὶ ἀπο-
στρέψαντες ἐκ τῆς σκηνῆς, ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὰς διατάξεις αὐτῶν.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΙΟΥΔΙΘ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐπέθετο σποδὸν ἐπὶ τὴν 1
κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδιδύσκετο σάκκον. καὶ ἦν
ἄρτι προσφερόμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου τὸ
θυμίαμα τῆς ἑσπέρας ἐκείνης· καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδὶθ πρὸς
Κύριον, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Συμεὼν, ᾧ ἔ- 2
δωκας ἐν χειρὶ ῥομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν, οἳ ἔλυσαν μή-
τραν παρθένου εἰς μίασμα, καὶ ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην,
καὶ ἐβεβήλωσαν μήτραν εἰς ὄνειδος· εἶπας γὰρ, οὐχ οὕτως ἔσται,
καὶ ἐποίησαν· ἀνθ' ὧν ἔδωκας ἄρχοντας αὐτῶν εἰς φόνον, καὶ 3
τὴν στρωμνὴν αὐτῶν ἣ ᾐδέσατο τὴν ἀπατηθεῖσαν, εἰς αἷμα· καὶ
ἐπάταξας δούλους ἐπὶ δυνάσταις, καὶ δυνάστας ἐπὶ θρόνους αὐτῶν.
Καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτῶν εἰς προνομὴν, καὶ θυγατέρας αὐτῶν 4
εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν εἰς διαίρεσιν υἱῶν
ἠγαπημένων ὑπὸ σοῦ, οἳ καὶ ἐζήλωσαν τὸν ζῆλόν σου, καὶ ἐβδε-
λύξαντο μίασμα αἵματος αὐτῶν, καὶ ἐπεκαλέσαντό σε εἰς βοη-
θόν. ὁ Θεὸς Θεὸς ἐμὸς, εἰσάκουσόν μου τῆς χήρας. Σὺ γὰρ ἐποίη- 5
σας τὰ πρότερα ἐκείνων, καὶ ἐκεῖνα, καὶ τὰ μετέπειτα, καὶ τὰ
νῦν, καὶ τὰ ἐπερχόμενα διενοήθης, καὶ ἐγενήθησαν ἃ ἐνενοήθης,
καὶ παρέστησαν ἃ ἐβουλεύσω, καὶ εἶπαν· ἰδοὺ πάρεσμεν. πᾶσαι 6
γὰρ αἱ ὁδοί σου ἕτοιμοι, καὶ ἡ κρίσις σου ἐν προγνώσει. Ἰδοὺ γὰρ 7
Ἀσσύριοι ἐπληθύνθησαν ἐν δυνάμει αὐτῶν, ὑψώθησαν ἐφ' ἵππῳ
καὶ ἀναβάτῃ, ἐγαυρίασαν ἐν βραχίονι πεζῶν, ἤλπισαν ἐν ἀσπίδι
καὶ ἐν γαισῷ καὶ τόξῳ καὶ σφενδόνῃ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι σὺ εἶ
Κύριος συντρίβων πολέμους. Κύριος ὄνομά σοι, σὺ ῥῆξον αὐτῶν 8
τὴν ἰσχὺν ἐν δυνάμει σου, καὶ κάταξον τὸ κράτος αὐτῶν ἐν τῷ
θυμῷ σου. ἐβουλεύσαντο γὰρ βεβηλῶσαι τὰ ἅγιά σου, μιᾶναι τὸ
σκήνωμα τῆς καταπαύσεως τοῦ ὀνόματός τῆς δόξης σου, καὶ κα-
ταβαλεῖν σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίου σου. Βλέψον εἰς ὑπερηφανί- 9
αν αὐτῶν, ἀπόστειλον τὴν ὀργήν σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν, δὸς ἐν
χειρί μου τῆς χήρας ὃ διενοήθην κράτος, πάταξον δοῦλον ἐκ χει- 10
λέων ἀπάτης μου ἐπ' ἄρχοντι, καὶ ἄρχοντα ἐπὶ θεράποντι αὐτοῦ,
θραύσον αὐτῶν τὸ ἀνάστημα ἐν χειρὶ θηλείας. Οὐ γὰρ ἐν πλήθει 11
τὸ κράτος σου, οὐδὲ ἡ δυναστεία σου ἐν ἰσχύουσιν, ἀλλὰ ταπει-

νῶν εἶ Θεὸς, ἐλαττόνων εἶ βοηθὸς, ἀντιλήπτωρ ἀσθενούντων, ἀ-
12 πεγνωσμένων σκεπαστὴς, ἀπηλπισμένων σωτήρ. Ναὶ ναὶ ὁ Θεὸς
τοῦ πατρός μου, καὶ Θεὸς κληρονομίας Ἰσραὴλ, δέσποτα τῶν οὐ-
ρανῶν καὶ τῆς γῆς, κτίστα τῶν ὑδάτων, βασιλεῦ πάσης κτίσεώς
13 σου, σὺ εἰσάκουσον τὴς δεήσεώς μου, καὶ δὸς λόγον μου καὶ ἀ-
πάτην εἰς τραῦμα καὶ μώλωπα αὐτῶν, οἳ κατὰ τῆς διαθήκης
σου, καὶ οἴκου ἡγιασμένου σου, καὶ κορυφῆς Σιὼν, καὶ οἴκου
14 κατασχέσεως υἱῶν σου ἐβουλεύσαντο σκληρά. Καὶ ποίησον ἐπὶ
παντὸς ἔθνους σου καὶ πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν, τοῦ εἰδῆσαι ὅτι σὺ
εἶ ὁ Θεὸς Θεὸς πάσης δυνάμεως καὶ κράτους, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλ-
λος ὑπερασπίζων τοῦ γένους Ἰσραὴλ, εἰ μὴ σύ.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο βοῶσα πρὸς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ,
2 καὶ συνετέλεσε πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς
πτώσεως, καὶ ἐκάλεσε τὴν ἄβραν αὐτῆς, καὶ κατέβη εἰς τὸν οἶκον
ἐν ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν σαββάτων καὶ ἐν
3 ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς, καὶ περιείλατο τὸν σάκκον ὃν ἐνεδιδύσκετο,
καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς, καὶ περιεκλύ-
σατο τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἐχρίσατο μύρῳ παχεῖ, καὶ διέταξε
τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο μίτραν ἐπ' αὐτῆς,
καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν οἷς ἐστολί-
4 ζετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασσῆ. Καὶ
ἔλαβε σανδάλια εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ περιέθετο τοὺς χλι-
δῶνας καὶ τὰ ψέλλια, καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ
πάντα τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ ἐκαλλωπίσατο σφόδρα εἰς ἀπάτησιν
5 ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν, ὅσοι ἂν ἴδωσιν αὐτήν. Καὶ ἔδωκε τῇ ἄβρᾳ
αὐτῆς ἀσκοπυτίνην οἴνου, καὶ καψάκην ἐλαίου, καὶ πήραν ἐπλή-
ρωσεν ἀλφίτων καὶ παλάθης καὶ ἄρτων καθαρῶν, καὶ περιεδί-
6 πλωσε πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ. Καὶ ἐξήλ-
θοσαν ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως Βετυλούα, καὶ εὗρον ἐφεστῶτα
αὐτῇ Ὀζίαν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, Χαβρεὶν καὶ
7 Χαρμεί. Ὡς δὲ εἶδον αὐτὴν, καὶ ἦν ἠλλοιωμένον τὸ πρόσωπον
αὐτῆς, καὶ τὴν στολὴν μεταβεβληκυῖαν αὐτῆς, ἐθαύμασαν ἐπὶ
8 τῷ κάλλει αὐτῆς ἐπὶ πολὺ σφόδρα, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Ὁ Θεὸς ὁ

Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν δώῃ σε εἰς χάριν, καὶ τελειώσαι τὰ
ἐπιτηδεύματά σου εἰς γαυρίαμα υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ὕψωμα Ἰερου-
σαλήμ. καὶ προσεκύνησε τῷ Θεῷ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπιτά- 9
ξατε ἀνοῖξαί μοι τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐξελεύσομαι εἰς τε-
λείωσιν τῶν λόγων, ὧν ἐλαλήσατε μετ' ἐμοῦ. καὶ συνέταξαν τοῖς
νεανίσκοις ἀνοῖξαι αὐτῇ καθότι ἐλάλησε. Καὶ ἐποίησαν οὕτως. 10
καὶ ἐξῆλθεν Ἰουδὶθ, αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη αὐτῆς μετ' αὐτῆς. ἀ-
πεσκόπευον δὲ αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἕως οὗ κατέβη τὸ
ὄρος, ἕως οὗ διῆλθε τὸν αὐλῶνα, καὶ οὐκ ἔτι ἐθεωροῦσαν αὐ-
τήν. Καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς εὐθεῖαν, καὶ συνήντησεν 11
αὐτῇ προφυλακὴ τῶν Ἀσσυρίων. Καὶ συνέλαβον αὐτὴν, καὶ ἐπη- 12
ρώτησαν, τίνων εἶ; καὶ πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπε·
θυγάτηρ εἰμὶ τῶν Ἑβραίων, καὶ ἀποδιδράσκω ἀπὸ προσώπου αὐ-
τῶν, ὅτι μέλλουσι δίδοσθαι ὑμῖν εἰς κατάβρωμα. Κἀγὼ ἔρχομαι 13
εἰς τὸ πρόσωπον Ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως ὑμῶν, τοῦ
ἀπαγγεῖλαι ῥήματα ἀληθείας· καὶ δείξω πρὸ προσώπου αὐτοῦ
ὁδὸν, καθ' ἣν πορεύσεται, καὶ κυριεύσει πάσης τῆς ὀρεινῆς, καὶ
οὐ διαφωνήσει τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ σὰρξ μία, οὐδὲ πνεῦμα ζωῆς.
Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τὰ ῥήματα αὐτῆς, καὶ κατενόησαν τὸ 14
πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἦν ἐναντίον αὐτῶν θαυμασία τῷ κάλλει σφό-
δρα, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτήν. Σέσωκας τὴν ψυχήν σου, σπεύσασα 15
καταβῆναι εἰς πρόσωπον τοῦ κυρίου ἡμῶν· καὶ νῦν πρόσελθε ἐπὶ
τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀφ' ἡμῶν προπέμψουσί σε ἕως παραδώσουσί
σε εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ στῇς ἐναντίον αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς 16
τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ ἀνάγγειλον κατὰ τὰ ῥήματά σου, καὶ εὖ σε
ποιήσει. καὶ ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἑκατὸν, καὶ παρέζευξαν 17
αὐτῇ καὶ τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτὰς ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀ-
λοφέρνου. Καὶ ἐγένετο συνδρομὴ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ· διεβοήθη 18
γὰρ εἰς τὰ σκηνώματα ἡ παρουσία αὐτῆς. καὶ ἐλθόντες ἐκύκλουν
αὐτὴν ὡς εἱστήκει ἔξω τῆς σκηνῆς Ὀλοφέρνου, ἕως προσήγγειλαν
αὐτῷ περὶ αὐτῆς. Καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς, καὶ ἐ- 19
θαύμαζον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ αὐτῆς· καὶ εἶπαν ἕκαστος πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ· τίς καταφρονήσει τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς ἔχει
ἐν ἑαυτῷ γυναῖκας τοιαύτας; ὅτι οὐ καλόν ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὑπο-
λείπεσθαι ἄνδρα ἕνα, οἳ ἀφεθέντες δυνήσονται κατασοφίσασθαι πᾶ-
σαν τὴν γῆν. Καὶ ἐξῆλθον οἱ παρακαθεύδοντες Ὀλοφέρνῃ καὶ 20

πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὴν σκη-
21 νήν. Καὶ ἦν Ὀλοφέρνης ἀναπαυόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν
τῷ κωνωπείῳ, ὃ ἦν ἐκ πορφύρας καὶ χρυσίου καὶ σμαράγδου καὶ
22 λίθων πολυτελῶν καθυφασμένων. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐ-
τῆς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ προσκήνιον, καὶ λαμπάδες ἀργυραῖ προά-
23 γουσαι αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἦλθε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ Ἰουδὶθ καὶ τῶν
θεραπόντων αὐτοῦ, ἐθαύμασαν πάντες ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ προ-
σώπου αὐτῆς. καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ
ἤγειραν αὐτὴν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΑ'. XI.

1 ΚΑΙ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· θάρσησον, γύναι, μὴ φο-
βηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐγὼ οὐκ ἐκάκωσα ἄνθρωπον ὅστις ἠρέ-
2 τικε δουλεύειν βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς γῆς. Καὶ νῦν
ὁ λαός σου ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν, εἰ μὴ ἐφαύλισέ με, οὐκ ἂν
ἦρα τὸ δόρυ μου ἐπ' αὐτούς, ἀλλὰ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐποίησαν ταῦτα.
3 Καὶ νῦν λέγε μοι τίνος ἕνεκα ἀπέδρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἦλθες πρὸς
ἡμᾶς· ἥκεις γὰρ εἰς σωτηρίαν. θάρσει, ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ζήσῃ,
4 καὶ εἰς τὸ λοιπόν. Οὐ γάρ ἐστιν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλ' εὖ σε ποιή-
σει καθὰ γίνεται τοῖς δούλοις τοῦ κυρίου μου βασιλέως Ναβου-
5 χοδονόσορ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰουδίθ· δέξαι τὰ ῥήματα τῆς
δούλης σου, καὶ λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου κατὰ πρόσωπόν σου,
6 καὶ οὐκ ἀναγγελῶ ψεῦδος τῷ κυρίῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Καὶ
ἐὰν κατακολουθήσῃς τοῖς λόγοις τῆς παιδίσκης σου, τελείως
πρᾶγμα ποιήσει μετά σου ὁ Θεὸς, καὶ οὐκ ἀποπεσεῖται ὁ κύριός
7 μου τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. Ζῇ γὰρ ὁ βασιλεὺς πάσης τῆς
γῆς Ναβουχοδονόσορ, καὶ ζῇ τὸ κράτος αὐτοῦ, ὃς ἀπέστειλέ σε
εἰς κατόρθωσιν πάσης ψυχῆς, ὅτι οὐ μόνον ἄνθρωποι διὰ σὲ δου-
λεύουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ τὰ κτήνη,
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς ἰσχύος σου ζήσονται ἐπὶ Να-
8 βουχοδονόσορ, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἠκούσαμεν γὰρ τὴν
σοφίαν σου, καὶ τὰ πανουργεύματα τῆς ψυχῆς σου, ἃ καὶ ἀνηγ-
γέλη πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι σὺ μόνος ἀγαθὸς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ,
καὶ δυνατὸς ἐν ἐπιστήμῃ, καὶ θαυμαστὸς ἐν στρατεύμασι πολέ-
9 μου. Καὶ νῦν ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν Ἀχιὼρ ἐν τῇ συνεδρείᾳ σου,

ἠκούσαμεν τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ὅτι περιεποιήσαντο αὐτὸν οἱ ἄν-
δρες Βετυλούα, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐξελάλησε παρὰ
σοί. Διὸ, δέσποτα κύριε, μὴ παρέλθῃς τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλὰ 10
κατάθου αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐστὶν ἀληθής. οὐ γὰρ ἐκδι-
κᾶται τὸ γένος ἡμῶν, οὐ κατισχύει ῥομφαία ἐπ' αὐτοὺς, ἐὰν μὴ
ἁμάρτωσιν εἰς τὸν Θεὸν αὐτῶν. Καὶ νῦν ἵνα μὴ γένηται ὁ κύ- 11
ριός μου ἔκβολος καὶ ἄπρακτος, καὶ ἐπιπεσεῖται θάνατος ἐπὶ πρό-
σωπον αὐτῶν, καὶ καταλάβοι αὐτοὺς ἁμάρτημα ἐν ᾧ παροργιοῦ-
σι τὸν Θεὸν αὐτῶν, ὁπηνίκα ἐὰν ποιήσωσιν ἀτοπίαν. Ἐπεὶ γὰρ 12
ἐξέλιπεν αὐτοὺς τὰ βρώματα αὐτῶν, καὶ ἐσπανίσθη πᾶν ὕδωρ,
ἐβουλεύσαντο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα διε-
στείλατο αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ μὴ φαγεῖν, διέ-
γνωσαν δαπανῆσαι. Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, καὶ τὰς δεκά- 13
τας τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἃ διεφύλαξαν ἁγιάσαντες τοῖς
ἱερεῦσι τοῖς παρεστηκόσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ ἀπέναντι τοῦ προσώ-
που τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, κεκρίκασιν ἐξαναλῶσαι, ὧν οὐδὲν ταῖς χερ-
σὶ καθῆκεν ἅψασθαι οὐδένα τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἀπεστάλκασιν 14
εἰς Ἰερουσαλὴμ, ὅτι καὶ οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίησαν ταῦτα,
τοὺς μετοικίσαντας αὐτοῖς τὴν ἄρεσιν παρὰ τῆς γερουσίας. Καὶ 15
ἔσται ὡς ἐὰν ἀναγγείλῃ αὐτοῖς καὶ ποιήσωσι, δοθήσονταί σοι εἰς
ὄλεθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Ὅθεν ἐγὼ ἡ δούλη σου ἐπιγνοῦσα 16
ταῦτα πάντα, ἀπέδρων ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἀπέστειλέ με
ὁ Θεὸς ποιῆσαι μετὰ σοῦ πράγματα, ἐφ' οἷς ἐκστήσεται πᾶσα ἡ
γῆ, ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν αὐτά. Ὅτι ἡ δούλη σου θεοσεβής ἐστι, 17
καὶ θεραπεύουσα νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ
νῦν μενῶ παρά σοι, Κύριέ μου, καὶ ἐξελεύσεται ἡ δούλη σου κατὰ
νύκτα εἰς τὴν φάραγγα, καὶ προσεύξομαι πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ἀ-
ναγγελεῖ μοι πότε ἐποίησαν τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν· καὶ ἐλθοῦσα 18
προσανοίσω σοι, καὶ ἐξελεύσῃ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει σου, καὶ οὐκ
ἔστιν ὃς ἀντιστήσεταί σοι ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἄξω σε διὰ μέσου τῆς 19
Ἰουδαίας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἀπέναντι Ἰερουσαλήμ· καὶ θήσω τὸν
δίφρον σου ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς ὡς πρόβατα οἷς οὐκ
ἔστι ποιμήν· καὶ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπέναντί σου,
ὅτι μοι ταῦτα ἐλαλήθη κατὰ πρόγνωσίν μου, καὶ ἀνηγγέλη μοι,
καὶ ἀπεστάλην ἀναγγεῖλαί σοι. Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι αὐτῆς ἐναν- 20
τίον Ὀλοφέρνου, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ,

21 καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ αὐτῆς, καὶ εἶπαν. Οὐκ ἔστι τοιαύτη
γυνὴ ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου τῆς γῆς ἐν καλῷ προσώπῳ καὶ συ-
22 νέσει λόγων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· εὖ ἐποίησεν ὁ Θεὸς
ἀποστείλας σε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, τοῦ γενηθῆναι ἐν χερσὶν ἡμῶν
23 κράτος, ἐν δὲ τοῖς φαυλίσασι τὸν κύριόν μου, ἀπώλειαν. Καὶ νῦν
ἀστεῖα εἶ σὺ ἐν τῷ εἴδει σου, καὶ ἀγαθὴ ἐν τοῖς λόγοις σου. ὅτι
ἐὰν ποιήσῃς καθὰ ἐλάλησας, ὁ Θεός σου ἔσται μου Θεός, καὶ σὺ
ἐν οἴκῳ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ καθήσῃ, καὶ ἔσῃ ὀνομαστὴ
παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

1 ΚΑΙ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν οὗ ἐτίθετο τὰ ἀργυρώματα
αὐτοῦ, καὶ συνέταξε καταστρῶσαι αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀψοποιημάτων
2 αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴνου αὐτοῦ πιεῖν. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ· οὐ φάγομαι
ἐξ αὐτῶν, ἵνα μὴ γένηται σκάνδαλον, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἠκολουθηκό-
3 των μοι χορηγηθήσεται. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· ἐὰν
δὲ ἐκλίπῃ τὰ ὄντα μετὰ σοῦ, πόθεν ἔξομέν σοι δοῦναι τὰ ὅμοια
4 αὐτοῖς; οὐ γάρ ἐστι μεθ' ἡμῶν ἐκ τοῦ γένους σου. Καὶ εἶπεν
Ἰουδὶθ πρὸς αὐτόν· ζῇ ἡ ψυχή σου, κύριέ μου, ὅτι οὐ δαπανήσει
ἡ δούλη σου τὰ ὄντα μετ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ποιήσῃ Κύριος ἐν χειρί
5 μου ἃ ἐβουλεύσατο. Καὶ ἠγάγοσαν αὐτὴν οἱ θεράποντες Ὀλο-
φέρνου εἰς τὴν σκηνήν, καὶ ὕπνωτε μέχρι μεσούσης νυκτός· καὶ
6 ἀνέστη πρὸς τὴν ἑωθινὴν φυλακὴν, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ὀλοφέρ-
νην, λέγουσα· ἐπιταξάτω δὴ ὁ κύριός μου, ἐᾶσαι τὴν δούλην σου
7 ἐξελθεῖν ἐπὶ προσευχήν. Καὶ προσέταξεν Ὀλοφέρνης τοῖς σωμα-
τοφύλαξι μὴ διακωλύειν αὐτήν. καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ παρεμβο-
λῇ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα
Βετυλούα, καὶ ἐβαπτίζετο ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ
8 ὕδατος. Καὶ ὡς ἀνέβη, ἐδέετο Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ κατευθύναι
9 τὴν ὁδὸν αὐτῆς εἰς ἀνάστημα τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ εἰσ-
πορευομένη καθαρὰ παρέμενεν ἐν τῇ σκηνῇ, μέχρι οὗ προση-
10 νέγκατο τὴν τροφὴν αὐτῆς πρὸς ἑσπέραν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐποίησεν Ὀλοφέρνης πότον τοῖς δούλοις αὐτοῦ
μόνοις, καὶ οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν χρῆσιν οὐδένα τῶν πρὸς ταῖς
11 χρείαις. Καὶ εἶπε Βαγώᾳ τῷ εὐνούχῳ, ὃς ἦν ἐφεστηκὼς ἐπὶ

πάντων τῶν αὐτοῦ. πεῖσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυναῖκα τὴν Ἑβραίαν ἥ ἐστι παρὰ σοί, τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς, καὶ φαγεῖν καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν. Ἰδοὺ γὰρ αἰσχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, εἰ γυναῖκα τοιαύτην παρήσομεν οὐχ ὁμιλήσαντες αὐτῇ, ὅτι ἐὰν ταύτην μὴ ἐπισπασώμεθα, καταγελάσεται ἡμῶν. Καὶ ἐξῆλθε Βαγώας ἀπὸ προσώπου Ὀλοφέρνου, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ εἶπε· μὴ ὀκνησάτω δὴ ἡ παιδίσκη ἡ καλὴ αὕτη ἐλθοῦσα πρὸς τὸν κύριόν μου, δοξασθῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην οἶνον, καὶ γενηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὡς θυγάτηρ μία τῶν υἱῶν Ἀσσοὺρ, αἳ παρεστήκασιν ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰουδίθ· καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ἀντεροῦσα τῷ κυρίῳ μου; ὅτι πᾶν ὃ ἔσται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀρεστὸν, σπεύσασα ποιήσω, καὶ ἔσται μοι τοῦτο ἀγαλλίαμα ἕως ἡμέρας θανάτου μου. Καὶ ἀναστᾶσα ἐκοσμήθη τῷ ἱματισμῷ καὶ παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ γυναικείῳ. καὶ προσῆλθεν ἡ δούλη αὐτῆς, καὶ ἔστρωσεν αὐτῇ ἐναντίον Ὀλοφέρνου χαμαὶ τὰ κώδια, ἃ ἔλαβε παρὰ Βαγώου εἰς τὴν καθημερινὴν δίαιταν αὐτῆς, εἰς τὸ ἐσθίειν κατακλινομένη ἐπ' αὐτῶν. Καὶ εἰσελθοῦσα ἀνέπεσεν Ἰουδίθ, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία Ὀλοφέρνου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· καὶ ἦν κατεπίθυμος σφόδρα τοῦ συγγενέσθαι μετ' αὐτῆς, καὶ ἐτήρει καιρὸν τοῦ ἀπατῆσαι αὐτὴν, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· πίε δὴ, καὶ γενήθητι μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ· πίομαι δὴ, κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη τὸ ζῆν μου ἐν ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου. Καὶ λαβοῦσα ἔπιε καὶ ἔφαγε κατέναντι αὐτοῦ ἃ ἡτοίμασεν ἡ δούλη αὐτῆς. Καὶ ηὐφράνθη Ὀλοφέρνης ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἔπιεν οἶνον πολὺν σφόδρα, ὅσον οὐκ ἔπιε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ' οὗ ἐγενήθη.

12 13 14 15 16 17 18 19 20

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀναλύειν, καὶ Βαγώας συνέκλεισε τὴν σκηνὴν ἔξωθεν, καὶ ἀπέκλεισε τοὺς παρεστῶτας ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπῴχοντο εἰς τὰς κοίτας αὐτῶν· ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι, διὰ τὸ ἐπὶ πλεῖον γεγονέναι τὸν πότον. Ὑπελείφθη δὲ Ἰουδίθ μόνη ἐν τῇ

1 2

σκηνῇ, καὶ Ὀλοφέρνης προπεπτωκὼς ἐπὶ τὴν κλίνην ἑαυτοῦ· ἦν
3 γὰρ περικεχυμένος αὐτῷ ὁ οἶνος. Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ τῇ δούλῃ αὐτῆς στῆναι ἔξω τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς, καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον αὐτῆς καθάπερ καθ' ἡμέραν· ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη ἐπὶ τὴν προσευχὴν αὐτῆς· καὶ τῷ Βαγώᾳ ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.
4 Καὶ ἀπῆλθοσαν πάντες ἐκ προσώπου αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς κατελείρθη ἐν τῷ κοιτῶνι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. καὶ στᾶσα Ἰουδὶθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ, εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς· Κύριε, ὁ Θεὸς πάσης δυνάμεως, ἐπίβλεψον ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν
5 χειρῶν μου, εἰς ὕψωμα Ἱερουσαλήμ· ὅτι νῦν καιρὸς ἀντιλαβέσθαι τῆς κληρονομίας σου, καὶ ποιῆσαι τὸ ἐπιτήδευμά μου, εἰς θραῦ-
6 σμα ἐχθρῶν οἳ ἐπανέστησαν ἡμῖν. Καὶ προσελθοῦσα τῷ κανόνι τῆς κλίνης ὃς ἦν πρὸς κεφαλῆς Ὀλοφέρνου, καθεῖλε τὸν ἀκινά-
7 κην αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγγίσασα τῆς κλίνης, ἐδράξατο τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εἶπε· κραταίωσόν με, Κύριε ὁ Θεὸς
8 Ἰσραὴλ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἐπάταξεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δὶς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῆς, καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπ'
9 αὐτοῦ, καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς στρωμνῆς, καὶ ἀφεῖλε τὸ κωνωπεῖον ἀπὸ τῶν στύλων· καὶ μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε,
10 καὶ παρέδωκε τῇ ἄβρᾳ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνου. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πήραν τῶν βρωμάτων αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθον αἱ δύο ἅμα κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευχήν· καὶ διελθοῦσαι τὴν παρεμβολήν, ἐκύκλωσαν τὴν φάραγγα ἐκείνην, καὶ προσανέβησαν τὸ ὄρος Βετυλούα, καὶ ἦλθοσαν πρὸς τὰς πύ-
11 λας αὐτῆς. Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ μακρόθεν τοῖς φυλάσσουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν· ἀνοίξατε δή, ἀνοίξατε τὴν πύλην, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ποιῆσαι ἔτι ἰσχὺν ἐν Ἰσραὴλ καὶ κράτος
12 κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ καὶ σήμερον ἐποίησε. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐτῆς, ἐσπούδασαν τοῦ καταβῆναι ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ συ-
13 νεκάλεσαν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως. Καὶ συνέδραμον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὅτι παράδοξον ἦν αὐτοῖς τὸ ἐλθεῖν αὐτὴν, καὶ ἤνοιξαν τὴν πύλην, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτάς· καὶ
14 ἅψαντες πῦρ εἰς φαῦσιν, περιεκύκλωσαν αὐτάς. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς φωνῇ μεγάλῃ· αἰνεῖτε τὸν Κύριον, αἰνεῖτε, αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι οὐκ ἀπέστησε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ,

ἀλλ' ἔθραυσε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, διὰ χειρός μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Καὶ προελοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς πήρας ἔδειξε, καὶ 15
εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως Ἀσσοὺρ, καὶ ἰδοὺ τὸ κωνωπεῖον αὐτοῦ ἐν ᾧ κατέκειτο ἐν ταῖς μέθαις αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν χειρὶ θηλείας. Καὶ ζῇ ὁ Κύριος ὃς διεφύλαξέ με ἐν τῇ ὁδῷ μου ᾗ ἐπορεύθην, 16
ὅτι ἠπάτησεν αὐτὸν τὸ πρόσωπόν μου εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐποίησεν ἁμάρτημα μετ' ἐμοῦ εἰς μίασμα καὶ αἰσχύνην. Καὶ 17
ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ κύψαντες προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, καὶ εἶπαν ὁμοθυμαδόν· εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξουδενώσας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ σου. Καὶ 18
εἶπεν αὐτῇ Ὀζίας· εὐλογημένη εἶ σὺ θυγάτηρ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογημένος Κύριος ὁ Θεός, ὃς ἔκτισε τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν, ὃς κατεύθυνέ σε εἰς τραῦμα κεφαλῆς ἀρχόντος ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι οὐκ 19
ἀποστήσεται ἡ ἐλπίς σου ἀπὸ καρδίας ἀνθρώπων μνημονευόντων ἰσχὺν Θεοῦ ἕως αἰῶνος. Καὶ ποιήσαι σοι αὐτὰ ὁ Θεὸς εἰς ὕψος 20
αἰώνιον, τοῦ ἐπισκέψασθαί σε ἐν ἀγαθοῖς, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐφείσω τῆς ψυχῆς σου διὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀλλ' ἐπεξῆλθες τῷ πτώματι ἡμῶν, ἐπ' εὐθεῖαν πορευθεῖσα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαός· γένοιτο, γένοιτο.

ΚΕΦ. ΙΑ'. XIV.

ΚΑΙ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰουδίθ· ἀκούσατε δή μου, ἀδελφοί, 1
καὶ λαβόντες τὴν κεφαλὴν ταύτην, κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἐπάλξεως τοῦ τείχους ὑμῶν. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν διαφαύσῃ ὁ 2
ὄρθρος, καὶ ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν γῆν, ἀναλήψεσθε ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ ὑμῶν, καὶ ἐξελεύσεσθε πᾶς ἀνὴρ ἰσχύων ἔξω τῆς πόλεως, καὶ δώσετε ἀρχηγὸν εἰς αὐτούς, ὡς καταβαίνοντες ἐπὶ τὸ πεδίον εἰς τὴν προφυλακὴν υἱῶν Ἀσσοὺρ, καὶ οὐ καταβήσεσθε. Καὶ ἀναλαβόντες οὗτοι τὰς πανοπλίας αὐτῶν, πορεύσον- 3
ται εἰς τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, καὶ ἐγεροῦσι τοὺς στρατηγοὺς τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ, καὶ συνδραμοῦνται ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνου, καὶ οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται ἐπ' αὐτοὺς φόβος, καὶ φεύξονται ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. Καὶ ἐπακολουθήσαν- 4

τες ὑμεῖς, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ, καταστρώσετε αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Πρὸ δὲ τοῦ ποιῆσαι ταῦτα, καλέσατέ μοι Ἀχιὼρ τὸν Ἀμμανίτην, ἵνα ἰδὼν ἐπιγνῷ τὸν ἐκφαυλίσαντα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ αὐτὸν ὡς εἰς θάνατον ἀποστείλαντα εἰς ἡμᾶς. Καὶ ἐκάλεσαν τὸν Ἀχιὼρ ἐκ τοῦ οἴκου Ὀζία. ὡς δὲ ἦλθε, καὶ εἶδε τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνου ἐν χειρὶ ἀνδρὸς ἑνὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἀνέλαβον αὐτὸν, προσέπεσε τοῖς ποσὶν Ἰουδίθ, καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτῆς, καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν παντὶ σκηνώματι Ἰούδα, καὶ ἐν παντὶ ἔθνει, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται. Καὶ νῦν ἀνάγγειλόν μοι ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰουδὶθ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ πάντα ὅσα ἦν πεποιηκυῖα, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθεν ἕως οὗ ἐλάλει αὐτοῖς. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλοῦσα, ἠλάλαξεν ὁ λαὸς φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἔδωκε φωνὴν εὐφροσύνης ἐν τῇ πόλει αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ Ἀχιὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπίστευσε τῷ Θεῷ σφόδρα, καὶ περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἡνίκα δὲ ὁ ὄρθρος ἀνέβη, ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνου ἐκ τοῦ τείχους. καὶ ἀνέλαβε πᾶς ἀνὴρ τὰ ὅπλα αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθοσαν κατὰ σπείραν ἐπὶ τὰς ἀναβάσεις τοῦ ὄρους. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἀσσοὺρ, ὡς εἶδον αὐτοὺς, διέπεμψαν ἐπὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν· οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ χιλιάρχους καὶ ἐπὶ πάντα ἄρχοντα αὐτῶν, καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνου, καὶ εἶπαν τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ· ἔγειρον δὴ τὸν κύριον ἡμῶν, ὅτι ἐτόλμησαν οἱ δοῦλοι καταβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς εἰς πόλεμον, ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν εἰς τέλος. Καὶ εἰσῆλθε Βαγώας, καὶ ἔκρουσε τὴν αὐλὴν τῆς σκηνῆς, ὑπενόει γὰρ καθεύδειν αὐτὸν μετὰ Ἰουδίθ. Ὡς δὲ οὐδεὶς ὑπήκουσε, διαστείλας εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐρριμμένον νεκρὸν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀφῄρητο ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ στεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς, καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν οὗ ἦν Ἰουδὶθ καταλύουσα, καὶ οὐχ εὗρεν αὐτὴν, καὶ ἐξεπήδησεν εἰς τὸν λαὸν, καὶ ἐβόησεν· ἠθέτησαν οἱ δοῦλοι, ἐποίησεν αἰσχύνην μία γυνὴ τῶν Ἑβραίων

εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἰδοὺ Ὀλοφέρνης
χαμαί, καὶ ἡ κεφαλὴ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ. Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦ- 19
τα τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ, διέῤῥηξαν τοὺς
χιτῶνας αὐτῶν, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτῶν σφόδρα, καὶ ἐγέ-
νετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοὴ μεγάλη σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς πα-
ρεμβολῆς.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν τοῖς σκηνώμασιν ὄντες, ἐξέστησαν 1
ἐπὶ τὸ γεγονός· καὶ ἔπεσεν ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος, καὶ 2
οὐκ ἦν ἄνθρωπος μένων κατὰ πρόσωπον τοῦ πλησίον ἔτι, ἀλλ' ἐκ-
χυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφευγον ἐπὶ πᾶσαν ὁδὸν τοῦ πεδίου καὶ τῆς
ὀρεινῆς. Καὶ οἱ παρεμβεβληκότες ἐν τῇ ὀρεινῇ κύκλῳ Βετυλούα 3
ἐτράπησαν εἰς φυγήν. καὶ τότε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶς ἀνὴρ πολε-
μιστὴς ἐξ αὐτῶν ἐξεχύθησαν ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἀπέστειλεν Ὀ- 4
ζίας εἰς Βαιτομασθαὶμ, καὶ Βηβαὶ, καὶ Χωβαὶ, καὶ Χωλὰ, καὶ
εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ, τοὺς ἀπαγγέλλοντας ὑπὲρ τῶν συντετελε-
σμένων, καὶ ἵνα πάντες ἐπεκχυθῶσι τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν ἀ-
ναίρεσιν αὐτῶν. Ὡς δὴ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, πάντες ὁμοθυ- 5
μαδὸν ἐπέπεσον ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔκοπτον αὐτοὺς ἕως Χωβά. ὡ-
σαύτως δὲ καὶ οἱ ἐξ Ἱερουσαλὴμ παρεγενήθησαν, καὶ ἐκ πάσης
τῆς ὀρεινῆς· ἀνήγγειλαν γὰρ αὐτοῖς τὰ γεγονότα τῇ παρεμβολῇ
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. καὶ οἱ ἐν τῇ Γαλαὰδ καὶ οἱ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
ὑπερεκέρασαν αὐτοὺς πληγῇ μεγάλῃ, ἕως οὗ παρῆλθον Δαμασκὸν,
καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. Οἱ δὲ λοιποὶ οἱ κατοικοῦντες Βετυλούα, ἐπέ- 6
πεσον τῇ παρεμβολῇ Ἀσσοὺρ, καὶ ἐπρονόμευσαν αὐτοὺς, καὶ ἐ-
πλούτησαν σφόδρα. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς 7
κοπῆς, ἐκυρίευσαν τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ κῶμαι καὶ ἐπαύλεις ἐν
τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλῶν λαφύρων· ἦν γὰρ πλῆθος
πολὺ σφόδρα. Καὶ Ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἡ γερουσία τῶν 8
υἱῶν Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ἦλθον τοῦ θεάσα-
σθαι τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε Κύριος τῷ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὴν
Ἰουδὶθ, καὶ λαλῆσαι μετ' αὐτῆς εἰρήνην. Ὡς δὲ εἰσῆλθαν πρὸς 9
αὐτὴν, εὐλόγησαν αὐτὴν πάντες ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐ-
τήν· σὺ ὕψωμα Ἰσραὴλ, σὺ γαυρίαμα μέγα τοῦ Ἰσραὴλ, σὺ
καύχημα μέγα τοῦ γένους ἡμῶν. Ἐποίησας ταῦτα πάντα ἐν χειρί 10

σου, εὐποίησας τὰ ἀγαθὰ μετὰ Ἰσραὴλ· καὶ εὐδοκήσαι ἐπ' αὐτοῖς
ὁ Θεός. εὐλογημένη γίνου παρὰ τῷ παντοκράτορι Κυρίῳ εἰς τὸν
11 αἰῶνα χρόνον· καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός· γένοιτο. Καὶ ἐλαφύρευσεν
ὁ λαὸς τὴν παρεμβολὴν ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἔδωκαν τῇ Ἰου-
δὶθ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνου, καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα, καὶ τὰς
κλίνας, καὶ τὰ ὁλκεῖα, καὶ πάντα τὰ κατασκευάσματα αὐτοῦ.
καὶ λαβοῦσα αὕτη ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτῆς, καὶ ἔζευξε
12 τὰς ἁμάξας αὐτῆς, καὶ ἐστόρευσεν αὐτὰ ἐπ' αὐτῶν. Καὶ συνέδρα-
με πᾶσα γυνὴ Ἰσραὴλ τοῦ ἰδεῖν αὐτὴν, καὶ εὐλόγησαν αὐτὴν·
καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν ἐξ αὐτῶν· καὶ ἔλαβε θύρσους ἐν ταῖς
13 χερσὶν αὐτῆς, καὶ ἔδωκε ταῖς γυναιξὶ ταῖς μεθ' αὐτῆς, καὶ ἐ-
στεφανώσατο τὴν ἐλαίαν αὕτη καὶ αἱ μετ' αὐτῆς. καὶ προῆλθε
παντὸς τοῦ λαοῦ ἐν χορείᾳ ἡγουμένη πασῶν τῶν γυναικῶν, καὶ
ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, ἐνωπλισμένοι μετὰ στεφάνων καὶ
14 ὕμνων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Καὶ ἐξῆρχεν Ἰουδὶθ τὴν ἐξομο-
λόγησιν ταύτην ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὑπεφώνει πᾶς ὁ λαὸς τὴν
αἴνεσιν ταύτην.

ΚΕΦ. Ις'. XVI.

1 ΚΑΙ εἶπεν Ἰουδὶθ· ἐξάρχετε τῷ Θεῷ μου ἐν τυμπάνοις, ᾄσα-
τε τῷ Κυρίῳ μου ἐν κυμβάλοις, ἐναρμόσασθε αὐτῷ ψαλμὸν καιν-
2 όν, ὑψοῦτε καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ὅτι ὁ Θεὸς συντρίβων
πολέμους Κύριος, ὅτι εἰς παρεμβολὰς αὐτοῦ ἐν μέσῳ λαοῦ
3 ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς καταδιωκόντων με. Ἦλθεν Ἀσσοὺρ ἐξ
ὀρέων ἀπὸ βορρᾶ, ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ, ὧν τὸ πλῆ-
θος αὐτῶν ἐνέφραξε χειμάρρους, καὶ ἡ ἵππος αὐτῶν ἐκάλυψε
4 βουνούς. Εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ ὅριά μου, καὶ τοὺς νεανίσκους μου
ἀνελεῖν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὰ θηλάζοντά μου θῆσειν εἰς ἔδαφος, καὶ
τὰ νήπιά μου δώσειν εἰς προνομὴν, καὶ τὰς παρθένους μου σκυ-
5 λεῦσαι. Κύριος παντοκράτωρ ἠθέτησεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ θηλείας.
6 Οὐ γὰρ ὑπέπεσεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν ὑπὸ νεανίσκων, οὐδὲ υἱοὶ Τι-
τάνων ἐπάταξαν αὐτὸν, οὐδὲ ὑψηλοὶ γίγαντες ἐπέθεντο αὐτῷ,
ἀλλὰ Ἰουδὶθ θυγάτηρ Μεραρὶ ἐν κάλλει προσώπου αὐτῆς πα-
7 ρέλυσεν αὐτόν. Ἐξεδύσατο γὰρ στολὴν χηρεύσεως αὐτῆς εἰς ὕψος
τῶν πονούντων ἐν Ἰσραὴλ, ἠλείψατο τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐν μυ-
8 ρισμῷ, καὶ ἐδήσατο τὰς τρίχας αὐτῆς ἐν μίτρᾳ, καὶ ἔλαβε στο-

λὴν λινῆν εἰς ἀπάτην αὐτοῦ. Τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἥρπασεν ὀφθαλ- 9
μὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ἠχμαλώτισε ψυχὴν αὐτοῦ, διῆλ-
θεν ἀκινάκης τὸν τράχηλον αὐτοῦ. Ἔφριξαν Πέρσαι τὴν τόλ- 10
μαν αὐτῆς, καὶ Μῆδοι τὸ θράσος αὐτῆς ἐξέχυθησαν. Τότε ἠλά- 11
λαξαν οἱ ταπεινοί μου, καὶ ἐροβήθησαν οἱ ἀσθενοῦντές μου, καὶ
ἐπτοήθησαν· ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἀνετράπησαν. Υἱοὶ 12
κορασίων κατεκέντησαν αὐτούς, καὶ ὡς παῖδας αὐτομολούντων
ἐτίτρωσκον αὐτούς. ἀπώλοντο ἐκ παρατάξεως Κυρίου μου. Ὑμνή- 13
σω τῷ Κυρίῳ ὕμνον καινόν. Κύριε, μέγας εἶ, καὶ ἔνδοξος, θαυμα-
στὸς ἐν ἰσχύϊ, ἀνυπέρβλητος. Σοὶ δουλευσάτω πᾶσα ἡ κτίσις σου· 14
ὅτι εἶπας, καὶ ἐγενήθησαν· ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, καὶ ᾠκο-
δόμησε· καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ἀντιστήσεται τῇ φωνῇ σου. Ὄρη γὰρ 15
ἐκ θεμελίων σὺν ὕδασι σαλευθήσεται, πέτραι δὲ ἀπὸ προσώπου
σου ὡς κηρὸς τακήσεται· ἐπὶ δὲ τοῖς φοβουμένοις σε σὺ εὐϊλατεύ-
εις αὐτοῖς. Ὅτι μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ ἐλά- 16
χιστον πᾶν στέαρ εἰς ὁλοκαύτωμά σοι. ὁ δὲ φοβούμενος τὸν Κύ-
ριον, μέγας διαπαντός. Οὐαὶ ἔθνεσιν ἐπανιστανομένοις τῷ γένει 17
μου, Κύριος παντοκράτωρ ἐκδικήσει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
δοῦναι πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν, καὶ κλαύσονται ἐν αἰ-
σθήσει ἕως αἰῶνος. Ὡς δὲ ἦλθοσαν εἰς Ἱερουσαλήμ, προσεκύνησαν 18
τῷ Θεῷ. καὶ ἡνίκα ἐκαθαρίσθη ὁ λαὸς, ἀνήνεγκαν τὰ ὁλοκαυ-
τώματα αὐτῶν, καὶ τὰ ἑκούσια αὐτῶν, καὶ τὰ δόματα αὐτῶν.
Καὶ ἀνέθηκεν Ἰουδὶθ πάντα τὰ σκεύη Ὀλοφέρνου, ὅσα ἔδωκεν ὁ 19
λαὸς αὐτῇ, καὶ τὸ κωνωπεῖον ὃ ἔλαβεν αὕτη ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐ-
τοῦ, εἰς ἀνάθημα τῷ Κυρίῳ ἔδωκε. Καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραινόμενος 20
εἰς Ἱερουσαλὴμ κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ
Ἰουδὶθ μετ' αὐτῶν κατέμενε. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας ἀνέ- 21
ζευξεν ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν ἑαυτοῦ. καὶ Ἰουδὶθ ἀπῆλθεν
εἰς Βετυλούα, καὶ κατέμεινεν ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, καὶ ἐγένε-
το κατὰ τὸν καιρὸν αὐτῆς ἔνδοξος ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Καὶ πολλοὶ 22
ἐπεθύμησαν αὐτὴν, καὶ οὐκ ἔγνω ἀνὴρ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπέθανε Μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ προβαίνουσα ἦν μεγά- 23
λη σφόδρα, καὶ ἐγήρασεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἑκατὸν
πέντε ἔτη, καὶ ἀφῆκε τὴν ἅβραν αὐτῆς ἐλευθέραν, καὶ ἀπέθανεν
εἰς Βετυλούα, καὶ ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς

24 Μανασσῆ· καὶ ἐπένθησαν αὐτὴν οἶκος Ἰσραὴλ ἡμέρας ἑπτά. καὶ
διεῖλε τὰ ὑπάρχοντα αὑτῆς πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτὴν πᾶσι τοῖς
ἔγγιστα Μανασσῆ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ τοῖς ἔγγιστα τοῦ γέ-
25 νους αὐτῆς. Καὶ οὐκ ἦν ἔτι ὁ ἐκφοβῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν ταῖς
ἡμέραις Ἰουδὶθ, καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὴν, ἡμέρας πολλάς.

ΙΟΥΔΕΙΘ.

Ο ΙΕΡΕΥΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Ι.

ΚΑΙ ἤγαγεν Ἰωσίας τὸ Πάσχα ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ Κυρίῳ 1
ἑαυτοῦ, καὶ ἔθυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ Πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδε-
κάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, στήσας τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφη- 2
μερίας ἑστολισμένους ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Κυρίου. Καὶ εἶπε τοῖς Λευ- 3
ίταις ἱεροδούλοις τοῦ Ἰσραὴλ, ἁγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ
θέσει τῆς ἁγίας κιβωτοῦ τοῦ Κυρίου ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ᾠκοδόμησε
Σαλωμὼν ὁ υἱὸς τοῦ Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. Οὐκ ἔσται ὑμῖν ἄραι ἐπ' 4
ὤμων αὐτὴν, καὶ νῦν λατρεύετε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ θε-
ραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἑτοιμάσατε κατὰ τὰς πα-
τριὰς καὶ τὰς φυλὰς ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως
Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
Καὶ στάντες ἐν τῷ ἁγίῳ κατὰ τὴν μεριδαρχίαν τὴν πατρικὴν 5
ὑμῶν τῶν Λευιτῶν, τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ, ἐν τάξει θύσατε τὸ Πάσχα, καὶ τὰς θυσίας ἑτοιμάσατε 6
τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ Πάσχα κατὰ τὸ πρόσταγ-
μα Κυρίου τὸ δοθὲν τῷ Μωϋσῇ. Καὶ ἐδωρήσατο Ἰωσίας τῷ λαῷ 7
τῷ εὑρεθέντι ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας, μόσχους τρισ-
χιλίους. ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ,
καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ Λευίταις. Καὶ ἔδωκε Χελκίας, καὶ Ζαχα- 8
ρίας, καὶ Ἠσυῆλος, οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ, τοῖς ἱερεῦσιν εἰς Πά-
σχα πρόβατα δισχίλια ἑξακόσια, μόσχους τριακοσίους. Καὶ Ἰε- 9
χονίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφὸς, καὶ Ἀσαβίας, καὶ
Ὀχιῆλος, καὶ Ἰωρὰμ χιλίαρχοι ἔδωκαν τοῖς Λευίταις εἰς Πάσχα
πρόβατα πεντακισχίλια, μόσχους ἑπτακοσίους. καὶ τούτων γενο- 10
μένων, εὐπρεπῶς ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, ἔχοντες τὰ
ἄζυμα κατὰ τὰς φυλὰς καὶ κατὰ τὰς μεριδαρχίας τῶν πατέρων
ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, προσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ κατὰ τὸ γεγραμ-

11 μένα ἐν βιβλίῳ Μωϋσῆ, καὶ οὕτως τὸ πρωϊνόν. Καὶ ὤπτησαν
τὸ Πάσχα πυρὶ ὡς καθήκει, καὶ τὰς θυσίας ἥψησαν ἐν τοῖς χαλ-
κείοις καὶ λέβησι μετ' εὐωδίας, καὶ ἀπήνεγκαν πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ
12 λαοῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀ-
13 δελφοῖς ἑαυτῶν, υἱοῖς Ἀαρών. Οἱ γὰρ ἱερεῖς ἀνέφερον τὰ στέατα
ἕως ὡρίας· καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν
14 ἀδελφοῖς αὐτῶν, υἱοῖς Ἀαρών· καὶ οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσὰφ ἦσαν
ἐπὶ τῆς τάξεως ἑαυτῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ Δαυὶδ τεταγμένα, καὶ Ἀ-
15 σὰφ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἐδδινοὺς ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως· καὶ οἱ
θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος· οὐκ ἔστι παραβῆναι ἕκαστον τὴν
ἑαυτοῦ ἐφημερίαν. οἱ γὰρ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐ-
16 τοῖς· καὶ συνετελέσθη τὰ τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ἀχθῆναι τὸ Πάσχα, καὶ προσενεχθῆναι τὰς θυσίας ἐπὶ τὸ
τοῦ Κυρίου θυσιαστήριον, κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ βασιλέως Ἰω-
17 σίου. Καὶ ἤγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν τῷ καιρῷ τού-
18 τῳ τὸ Πάσχα καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἡμέρας ἑπτά. Καὶ οὐκ
ἤχθη τὸ Πάσχα τοιοῦτο ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν χρόνων Σαμου-
19 ὴλ τοῦ προφήτου. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἠγά-
γοσαν Πάσχα τοιοῦτο, οἷον ἤγαγεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ
Λευῖται, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν τῇ
20 κατοικήσει αὐτῶν ἐν Ἰερουσαλήμ. Ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύ-
21 οντος Ἰωσίου ἤχθη τὸ Πάσχα τοῦτο. Καὶ ὠρθώθη τὰ ἔργα Ἰω-
22 σίου ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ πλήρει εὐσεβείας· καὶ
τὰ κατ' αὐτὸν δὲ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, πε-
ρὶ τῶν ἡμαρτηκότων καὶ ἠσεβηκότων εἰς τὸν Κύριον παρὰ πᾶν ἔ-
θνος καὶ βασιλείαν, καὶ ἃ ἐλύπησαν αὐτὸν ἐν αἰσθήσει· καὶ οἱ λό-
23 γοι τοῦ Κυρίου ἀνέστησαν ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ μετὰ πᾶσαν τὴν πρᾶ-
ξιν ταύτην Ἰωσίου, συνέβη Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ἐλθόντα
πόλεμον ἐγεῖραι ἐν Καρχαμὺς ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου· καὶ ἐξῆλθεν εἰς
24 ἀπάντησιν αὐτῷ Ἰωσίας. Καὶ διεπέμψατο πρὸς αὐτὸν βασι-
25 λεὺς Αἰγύπτου λέγων· τί ἐμοὶ καὶ σοί ἐστι, βασιλεῦ τῆς Ἰου-
δαίας; οὐχὶ πρὸς σὲ ἐξαπέσταλμαι ὑπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ· ἐπὶ
γὰρ τοῦ Εὐφράτου ὁ πόλεμός μου ἐστί· καὶ νῦν Κύριος μετ'
ἐμοῦ ἐστι, καὶ Κύριος μετ' ἐμοῦ ἐπισπεύδων ἐστίν· ἀπόστηθι καὶ
26 μὴ ἐναντιοῦ τῷ Κυρίῳ. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἑαυτὸν Ἰω-
σίας ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, ἀλλὰ πολεμεῖν αὐτὸν ἐπεχείρει, οὐ

προσέχων ῥήμασιν Ἱερεμίου προφήτου ἐκ στόματος Κυρίου· ἀλ- 27
λὰ συνεστήσατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῷ πεδίῳ Μαγεδδώ·
καὶ κατέβησαν οἱ ἄρχοντες πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσίαν. Καὶ εἶ- 28
πεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν ἑαυτοῦ· ἀποστήσατέ με ἀπὸ τῆς μά-
χης, ἠσθένησα γὰρ λίαν. καὶ εὐθέως ἀπέστησαν αὐτὸν οἱ παῖδες
αὐτοῦ ἀπὸ τῆς παρατάξεως. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτέριον 29
ἑαυτοῦ, καὶ ἀποκατασταθεὶς εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετήλλαξε τὸν βίον
ἑαυτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ πατρικῷ τάφῳ. Καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ 30
(καὶ) ἐπένθησαν τὸν Ἰωσίαν, καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ὁ προφήτης
ὑπὲρ Ἰωσίου, καὶ οἱ προκαθήμενοι σὺν γυναιξὶν ἐθρήνουν αὐτὸν ἕ-
ως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐξεδόθη τοῦτο γίνεσθαι ἀεὶ εἰς ἅπαν
τὸ γένος Ἰσραήλ. Ταῦτα δὲ ἀναγέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἱστο- 31
ρουμένων περὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὸ καθ' ἓν πρα-
χθὲν τῆς πράξεως Ἰωσίου, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσε-
ως αὐτοῦ ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου. τά τε προπραχθέντα ὑπ' αὐ-
τοῦ καὶ τὰ νῦν, ἱστόρηται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ
Ἰούδα. Καὶ ἀναλαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰω- 32
σίου, ἀνέδειξαν βασιλέα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὄντα ἐ-
τῶν εἴκοσι τριῶν. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰούδᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ μῆ- 33
νας τρεῖς· καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου τοῦ μὴ βα-
σιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐζημίωσε τὸ ἔθνος ἀργυρίου ταλάν- 34
τοις ἑκατὸν, καὶ χρυσίου ταλάντῳ ἑνί. Καὶ ἀνέδειξε βασιλεὺς 35
Αἰγύπτου βασιλέα Ἰωακεὶμ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλέα τῆς Ἰ-
ουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδησεν Ἰωακεὶμ καὶ τοὺς μεγιστᾶ- 36
νας, Ζαράχην δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ συλλαβὼν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύ-
πτου. Ἐτῶν δὲ ἦν εἰκοσιπέντε Ἰωακεὶμ, ὅτε ἐβασίλευσε τῆς Ἰου- 37
δαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντι Κυρίου. Ἐπ' 38
αὐτὸν δὲ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ δήσας
αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ, ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. καὶ ἀπὸ τῶν 39
ἱερῶν σκευῶν τοῦ Κυρίου λαβὼν Ναβουχοδονόσορ καὶ ἀπενέγκας,
ἀπηρείσατο ἐν τῷ ναῷ ἑαυτοῦ ἐν Βαβυλῶνι. Τὰ δὲ ἱστορηθέντα 40
περὶ αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ καὶ δυσσεβείας, ἀναγέγρα-
πται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν χρόνων τῶν βασιλέων. Καὶ ἐβασίλευσεν 41
ἀντ' αὐτοῦ Ἰωακεὶμ υἱὸς αὐτοῦ, ὅτε γὰρ ἀνεδείχθη, ἦν ἐτῶν (δέ-
κα) ὀκτώ. Βασιλεύει δὲ μῆνας τρεῖς καὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἱερου- 42
σαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἔναντι Κυρίου. Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν 43

ἀποστείλας Ναβουχοδονόσορ μετήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἅμα
41 τοῖς ἱεροῖς σκεύεσι τοῦ Κυρίου· καὶ ἀνέδειξε Σεδεκίαν βασιλέα
τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ, (Σεδεκίαν) ὄντα ἐτῶν εἴκοσι ἑνός.
43 ἐβασίλευσε δὲ ἔτη ἕνδεκα, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου,
καὶ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ τῶν ῥηθέντων λόγων ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προ-
46 φήτου ἐκ στόματος τοῦ Κυρίου. Καὶ ὁρκισθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως
Ναβουχοδονόσορ τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου, ἐπιορκήσας ἀπέστη, καὶ
σκληρύνας ἑαυτοῦ τὸν τράχηλον καὶ τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ, παρέβη
47 τὰ νόμιμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ οἱ ἡγούμενοι δὲ τοῦ λαοῦ
καὶ τῶν ἱερέων πολλὰ ἠνόμησαν καὶ παρέβησαν ὑπὲρ πάσας τὰς
ἀκαθαρσίας πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου
48 τὸ ἁγιασθὲν ἐν Ἱεροσολύμοις. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τῶν πατέ-
ρων αὐτῶν διὰ τοῦ ἀγγέλου ἑαυτοῦ μεταλαλέσαι αὐτοὺς, καθότι
49 ἐφείδετο αὐτῶν καὶ τοῦ σκηνώματος ἑαυτοῦ. Αὐτοὶ δὲ ἐξεμυκτή-
ριζον ἐν τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· καὶ ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε Κύριος, ἦ-
σαν ἐκπαίζοντες τοὺς προφήτας αὐτοῦ, ἕως τοῦ θυμωθέντα αὐτὸν
ἐπὶ τῷ ἔθνει ἑαυτοῦ διὰ τὰ δυσσεβήματα, προστάξαι ἀναβιβάσαι
50 ἐπ' αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τῶν Χαλδαίων. Οὗτοι ἀπέκτειναν τοὺς
νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ περικύκλῳ τοῦ ἁγίου αὐτῶν ἱεροῦ·
καὶ οὐκ ἐφείσαντο νεανίσκου καὶ παρθένου καὶ πρεσβύτου καὶ νεωτέ-
51 ρου αὐτῶν. Ἀλλὰ πάντα παρέδωκεν εἰς χεῖρας αὐτῶν. Καὶ πάν-
τα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ Κυρίου τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ, καὶ τὰ
σκεύη κιβωτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ τὰς βασιλικὰς ἀποθήκας ἀναλα-
52 βόντες ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα· καὶ ἐνεπύριστον τὸν οἶκον Κυ-
ρίου, καὶ ἔλυσαν τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς πύργους αὐ-
53 τῆς ἐνεπύρισαν ἐν πυρί· καὶ συνετέλεσαν πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς
ἀχρειῶσαι, καὶ τοὺς ἐπιλοίπους ἀπήγαγεν ἀπὸ ῥομφαίας εἰς Βα-
54 βυλῶνα. Καὶ ἦσαν παῖδες αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, μέχρι τοῦ
βασιλεῦσαι Πέρσας, εἰς ἀναπλήρωσιν λόγου Κυρίου ἐν στόματι
55 Ἱερεμίου· ἕως τοῦ εὐδοκῆσαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς, πάντα
τὸν χρόνον τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ εἰς συμπλήρωσιν ἐ-
τῶν ἑβδομήκοντα.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

1 Βασιλεύοντος Κύρου Περσῶν ἔτους πρώτου, εἰς συντέλειαν
2 ῥήματος Κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου, ἤγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα

Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ, καὶ ἅμα διὰ γραπτῶν, λέγων· τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Περσῶν Κῦρος· ἐμὲ ἀνέδειξε βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ Κύριος τοῦ Ἰσραήλ, Κύριος ὁ ὕψιστος. Καὶ ἐστήμηνέ μοι οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον ἐν Ἰερουσαλὴμ, τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Εἴτις ἐστὶν οὖν ὑμῶν ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ἔστω ὁ Κύριος Κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν Ἰερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, οἰκοδομείτω τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Ἰσραήλ· οὗτος ὁ Κύριος, ὁ κατασκηνώσας ἐν Ἰερουσαλήμ. Ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσι, βοηθείτωσαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ, ἐν δόσεσι μεθ' ἵππων καὶ κτηνῶν σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προστεθειμένοις εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου τὸ ἐν Ἰερουσαλήμ. Καὶ καταστάντες οἱ ἀρχίφυλοι τῶν πατριῶν τῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν φυλῆς, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντων ὧν ἤγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα, ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Κυρίῳ τὸν ἐν Ἰερουσαλήμ. Καὶ οἱ περὶ κύκλῳ αὐτῶν ἐβοήθησαν ἐν πᾶσιν, ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, ἵπποις καὶ κτήνεσι, καὶ εὐχαῖς ὥστε πλείσταις πολλῶν, ὧν ὁ νοῦς ἠγέρθη. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κῦρος ἐξήνεγκε τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ Κυρίου, ἃ μετήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτοῦ εἰδωλείῳ. Ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν παρέδωκεν αὐτὰ Μιθριδάτῃ τῷ ἑαυτοῦ γαζοφύλακι· διὰ δὲ τούτου παρεδόθησαν Σασαβασσάρῳ τῷ προστάτῃ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ δὲ τούτων ἀριθμὸς ἦν, σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια, καὶ σπονδεῖα ἀργυρᾶ χίλια, θυίσκαι ἀργυραῖ εἰκοσιεννέα, φιάλαι χρύσεαι τριάκοντα, ἀργυραῖ δισχίλιαι τετρακόσιαι δέκα, καὶ ἄλλα σκεύη χίλια. Τὰ δὲ πάντα σκεύη διεκομίσθη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πεντακισχίλια τετρακόσια ἑξηκονταεννέα· ἀνηνέχθη δὲ ὑπὸ Σασαβασσάρου ἅμα τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως χρόνοις κατέγραψεν αὐτῷ κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ Βήλεμος, καὶ Μιθριδάτης, καὶ Ταβέλλιος, καὶ Ῥάθυμος, καὶ Βεέλτεθμος, καὶ Σεμέλλιος ὁ γραμματεύς, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις συνταξόμενοι, οἱ οἰκοῦντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις, τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν. Βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδές σου, Ῥάθυμος ὁ τὰ προσπίπτοντα, καὶ Σεμέλλιος ὁ γραμματεύς,

3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν, καὶ κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ Συ-
17 ρίᾳ καὶ Φοινίκῃ· καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ,
διότι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες
εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ τὴν πονηρὰν, οἰ-
κοδομοῦσι τάς τε ἀγορὰς αὐτῆς, καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσι, καὶ
18 ναὸν ὑποβάλλονται. Ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ
τείχη συντελεσθῇ, φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσι δοῦναι, ἀλλὰ
καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται· καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν
ναὸν, καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο, ἀλ-
λὰ προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ βασιλεῖ, ὅπως ἐὰν φάνηταί σοι, ἐπι-
19 σκεφθῇ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν πατέρων σου βιβλίοις. Καὶ εὑρήσεις ἐν τοῖς
ὑπομνήμασι τὰ γεγραμμένα περὶ τούτων, καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πό-
λις ἐκείνη ἦν ἀποστάτις, καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνοχλοῦσα,
καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐ-
20 τῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος, δι' ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη. Νῦν
οὖν ὑποδείκνυμέν σοι, κύριε βασιλεῦ, διότι ἐὰν ἡ πόλις αὕτη οἰ-
κοδομηθῇ, καὶ τὰ ταύτης τείχη ἀνασταθῇ, κάθοδος οὐκ ἔτι
21 σοι ἔσται εἰς κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. Τότε ἀντέγραψεν
ὁ βασιλεὺς Ῥαθύμῳ τῷ γράφοντι τὰ προσπίπτοντα, καὶ Βεελ-
τέθμῳ, καὶ Σαμελλίῳ γραμματεῖ, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασ-
σομένοις καὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ Συρίᾳ, καὶ Φοινίκῃ,
22 τὰ ὑπογεγραμμένα. Ἀνέγνων τὴν ἐπιστολὴν ἣν πεπόμφατε πρὸς
μέ· ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι· καὶ ηὑρέθη ὅτι ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη
23 ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν ἀντιπαρατάσσουσα. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστά-
σεις καὶ πολέμους ἐν αὐτῇ συντελοῦντες, καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ
σκληροὶ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ κυριεύοντες καὶ φορολογοῦντες κοίλην
24 Συρίαν καὶ Φοινίκην. Νῦν οὖν ἐπέταξα ἀποκωλύσαι τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν, καὶ προνοηθῆναι ὅπως μηδὲν
παρὰ ταῦτα γένηται, καὶ μὴ προβῇ ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας ἐπὶ
25 τῷ βασιλεῖς ἐνοχλεῖσθαι. Τότε ἀναγνωσθέντων τῶν παρὰ τοῦ
βασιλέως Ἀραταξέρξου γραφέντων, ὁ Ῥάθυμος, καὶ Σαμέλλιος
ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι, ἀναζεύξαντες εἰς
Ἱερουσαλὴμ κατὰ σπουδὴν μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου παρατάξεως, ἤρ-
ξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας, καὶ ἤργει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱε-
ροῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας
Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΚΑΙ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐποίησε δοχὴν μεγάλην πᾶσι τοῖς ὑπ' 1
αὐτὸν, καὶ πᾶσι τοῖς οἰκογενέσιν αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μεγιστᾶ-
σι τῆς Μηδίας καὶ τῆς Περσίδος, καὶ πᾶσι τοῖς σατράπαις καὶ 2
στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις τοῖς ὑπ' αὐτὸν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέ-
χρι τῆς Αἰθιοπίας ἐν ταῖς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπείαις. Καὶ ὅτε 3
ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐμπλησθέντες ἀνέλυσαν, τότε Δαρεῖος ὁ βα-
σιλεὺς ἀνέλυσεν εἰς τὸν κοιτῶνα ἑαυτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ἔξυ-
πνος ἐγένετο. Τότε οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματοφύλακες οἱ φυ- 4
λάσσοντες τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· εἴπωμεν 5
ἕκαστος ἡμῶν ἕνα λόγον, ὃς ὑπερισχύσει, καὶ οὗ ἐὰν φανῇ τὸ ῥῆ-
μα αὐτοῦ σοφώτερον τοῦ ἑτέρου, δώσει αὐτῷ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς
δωρεὰς μεγάλας, καὶ ἐπινίκια μεγάλα, καὶ πορφύραν περιβαλέσθαι, 6
καὶ ἐν χρυσώμασι πίνειν, καὶ ἐπὶ χρυσῷ καθεύδειν, καὶ ἅρμα χρυσο-
χάλινον, καὶ κίδαριν βυσσίνην, καὶ μανιάκην περὶ τὸν τράχηλον
αὐτοῦ, καὶ δεύτερος καθιεῖται Δαρείου διὰ τὴν σοφίαν ἑαυτοῦ, 7
καὶ συγγενὴς Δαρείου κληθήσεται. Καὶ τότε γράψαντες ἕκαστος 8
τὸν ἑαυτοῦ λόγον, ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθηκαν ὑπὸ τὸ προσκεφά-
λαιον Δαρείου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπαν· ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεὺς, 9
δώσουσιν αὐτῷ τὸ γράμμα. καὶ ὃν κρίνῃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς
μεγιστᾶνες τῆς Περσίδος, ὅτι ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος, αὐτῷ
δοθήσεται τὸ νίκημα καθὼς γέγραπται. Ὁ εἷς ἔγραψεν, ὑπερι- 10
σχύει ὁ οἶνος. Ὁ ἕτερος ἔγραψεν, ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς. Ὁ τρί- 11.12
τος ἔγραψεν, ὑπερισχύουσιν αἱ γυναῖκες, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ
ἀλήθεια. Καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεὺς, λαβόντες τὸ γράμμα ἐπέ- 13
δωκαν αὐτῷ, καὶ ἀνέγνω. Καὶ ἐξαποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς 14
μεγιστᾶνας τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδίας, καὶ σατράπας καὶ στρα-
τηγοὺς, καὶ τοπάρχας καὶ ὑπάτους, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματι-
στηρίῳ, καὶ ἀνεγνώσθη τὸ γράμμα ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ εἶπε· 15
καλέσατε τοὺς νεανίσκους, καὶ αὐτοὶ δηλώσουσι τοὺς λόγους ἑαυ-
τῶν. καὶ ἐκλήθησαν, καὶ εἰσήλθοσαν. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς· ἀπαγ- 16
γείλατε ἡμῖν περὶ τῶν γεγραμμένων· καὶ ἤρξατο ὁ πρῶτος ὁ εἰ-
πὰς περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ οἴνου, καὶ ἔφη οὕτως. Ἄνδρες, πῶς ὑπε- 17
ρισχύει ὁ οἶνος; πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πίνοντας αὐτὸν πλα-

18 νᾷ τῇ διανοίᾳ· τοῦ τε βασιλέως καὶ τοῦ ὀρφανοῦ ποιεῖ τὴν διά-
νοιαν μίαν, τήν τε τοῦ οἰκέτου καὶ τὴν τοῦ ἐλευθέρου, τήν τε τοῦ
19 πένητος καὶ τὴν τοῦ πλουσίου· καὶ πᾶσαν διάνοιαν μεταστρέφει
εἰς εὐωχίαν καὶ εὐφροσύνην, καὶ οὐ μέμνηται πᾶσαν λύπην καὶ
20 πᾶν ὀφείλημα· καὶ πάσας τὰς καρδίας ποιεῖ πλουσίας, καὶ οὐ
μέμνηται βασιλέα, οὐδὲ σατράπην. καὶ πάντα διὰ ταλάντων ποι-
21 εῖ λαλεῖν. Καὶ οὐ μέμνηται ὅταν πίνωσι, φιλιάζειν φίλοις καὶ
22 ἀδελφοῖς, καὶ μετ' οὐ πολὺ σπῶνται τὰς μαχαίρας. Καὶ ὅταν
23 ἀπὸ τοῦ οἴνου ἐγερθῶσιν, οὐ μέμνηνται ἃ ἔπραξαν. Ὦ ἄνδρες·
οὐχ ὑπερισχύει ὁ οἶνος, ὅτι οὕτως ἀναγκάζει ποιεῖν; καὶ ἐσίγη-
σεν οὕτως εἰπών.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

1 Καὶ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν, ὁ εἰπὼν περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ
2 βασιλέως. Ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν γῆν καὶ
3 τὴν θάλασσαν κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς; ὁ δὲ βα-
σιλεὺς ὑπερισχύει καὶ κυριεύει πάντων, καὶ δεσπόζει αὐτῶν, καὶ
4 πᾶν ὃ ἂν εἴπῃ αὐτοῖς, ποιήσουσιν. Ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλε-
μον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ποιοῦσιν· ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ αὐτοὺς
πρὸς τοὺς πολεμίους, βαδίζουσι καὶ κατεργάζονται τὰ ὄρη καὶ
5 τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους, φονεύουσι καὶ φονεύονται, καὶ τὸν λό-
γον τοῦ βασιλέως οὐ παραβαίνουσιν· ἐὰν δὲ νικήσωσι, τῷ βασι-
λεῖ κομίζουσι πάντα, καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσι, καὶ τὰ ἄλλα
6 πάντα. Καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐ δὲ πολεμοῦσιν, ἀλλὰ γεωρ-
γοῦσι τὴν γῆν, πάλιν ὅταν σπείρωσι θερίσαντες ἀναφέρουσι τῷ
βασιλεῖ, καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες, ἀναφέρουσι τοὺς φό-
7 ρους τῷ βασιλεῖ. Καὶ αὐτὸς εἷς μόνος ἐστίν· ἐὰν εἴπῃ ἀποκτεῖναι,
8 ἀποκτείνουσιν· ἐὰν εἴπῃ ἀφιέναι, ἀφιοῦσιν· εἶπε πατάξαι, τύπτου-
σιν· εἶπεν ἐρημῶσαι, ἐρημοῦσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι, οἰκοδομοῦσιν·
9 εἶπεν ἐκκόψαι, ἐκκόπτουσιν· εἶπε φυτεῦσαι, φυτεύουσι. Καὶ πᾶς
10 ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐνακούουσι. πρὸς δὲ τού-
11 τοις, αὐτὸς ἀνάκειται, ἐσθίει, καὶ πίνει, καὶ καθεύδει· οὗτοι δὲ
τηροῦσι περὶ αὐτὸν κύκλῳ, καὶ οὐ δύναται ἕκαστος ἀπελθεῖν, καὶ
12 ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, οὐδὲ παρακούουσιν αὐτοῦ. Ὦ ἄνδρες, πῶς
οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς, ὅτι οὕτως ἐπάκουστός ἐστι; καὶ ἐ-

σίγησεν. Ὁ δὲ τρίτος ὁ εἰπὼν περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθεί- 13
ας, οὗτός ἐστι Ζοροβάβελ, ἤρξατο λαλεῖν. Ὦ ἄνδρες, οὐ μέγας ὁ 14
βασιλεύς, καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει; τίς οὖν ὁ
δεσπόζων αὐτῶν, ἢ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν; οὐχ αἱ γυναῖκες; Αἱ 15
γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν ὃς κυριεύει
τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς. καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο, καὶ αὗται ἐ- 16
ξέθρεψαν αὐτοὺς τοὺς φυτεύοντας τοὺς ἀμπελῶνας ἐξ ὧν ὁ οἶνος
γίνεται· καὶ αὗται ποιοῦσι τὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὗται 17
ποιοῦσι δόξαν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι χωρὶς
τῶν γυναικῶν εἶναι. Ἐὰν δὲ συναγάγωσι χρυσίον καὶ ἀργύριον 18
καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον, καὶ ἴδωσι γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἴδει
καὶ τῷ κάλλει, (καὶ) ταῦτα πάντα ἀφέντες, εἰς αὐτὴν ἐγκέχηναν, 19
καὶ χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτήν, καὶ πάντες αὐτὴν αἱ-
ρετίζουσι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πᾶν πρᾶγμα
ὡραῖον. Ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκαταλείπει ὃς ἐξέθρεψεν 20
αὐτὸν, καὶ τὴν ἰδίαν χώραν, καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶ-
ται, καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι τὴν ψυχήν, καὶ οὔτε τὸν πα- 21
τέρα μέμνηται, οὔτε τὴν μητέρα, οὔτε τὴν χώραν. Καὶ ἐντεῦ- 22
θεν δεῖ ὑμᾶς γνῶναι, ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν. οὐχὶ πο-
νεῖτε, καὶ μοχθεῖτε, καὶ πάντα ταῖς γυναιξὶ δίδοτε καὶ φέρετε;
Καὶ λαμβάνει ἄνθρωπος τὴν ῥομφαίαν ἑαυτοῦ, καὶ ἐκπορεύεται 23
εἰς ἐξοδείαν ληστεύειν καὶ κλέπτειν, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλεῖ
καὶ ποταμούς, καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ, καὶ ἐν σκότει βαδίζει. καὶ 24
ὅταν κλέψῃ καὶ ἁρπάσῃ καὶ λωποδυτήσῃ, τῇ ἐρωμένῃ ἀποφέρει.
Καὶ πλεῖον ἀγαπᾷ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν γυναῖκα μᾶλλον ἢ τὸν πα- 25
τέρα καὶ τὴν μητέρα. Καὶ πολλοὶ ἀπενοήθησαν ταῖς ἰδίαις δια- 26
νοίαις διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ δοῦλοι ἐγένοντο δι' αὐτάς. Καὶ πολ- 27
λοὶ ἀπώλοντο, καὶ ἐσφάλησαν, καὶ ἡμάρτοσαν διὰ τὰς γυναῖκας.
Καὶ νῦν οὐ πιστεύετέ μοι; οὐχὶ μέγας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐξουσίᾳ 28
αὐτοῦ; οὐχὶ πᾶσαι αἱ χῶραι εὐλαβοῦνται αὐτὸν ἅψασθαι αὐτοῦ;
Ἐθεώρουν αὐτὸν καὶ Ἀπάμην τὴν θυγατέρα Βαρτάκου τοῦ θαυ- 29
μαστοῦ, τὴν παλλακὴν τοῦ βασιλέως, καθημένην ἐν δεξιᾷ τοῦ βα-
σιλέως, καὶ ἁρπαζούσαν τὸ διάδημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βα- 30
σιλέως, καὶ ἐπιτιθοῦσαν ἑαυτῇ· καὶ ἐῤῥάπιζε τὸν βασιλέα τῇ ἀ-
ριστερᾷ. Καὶ πρὸς τούτοις ὁ βασιλεὺς χάσκων τὸ στόμα ἐθεώρει 31
αὐτήν· καὶ ἂν προσγελάσῃ αὐτῷ, γελᾷ. ἐὰν δὲ πικρανθῇ ἐπ' αὐ-

32 τὸν, κολακεύει αὐτὴν, ὅπως διαλλαγῇ αὐτῷ. Ὦ ἄνδρες, πῶς οὐχὶ
33 ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι οὕτως πράσσουσι; Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς
καὶ οἱ μεγιστᾶνες ἐνέβλεπον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἤρξαντο
34 λαλεῖν περὶ τῆς ἀληθείας. Ἄνδρες, οὐχ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες; με-
γάλη ἡ γῆ, καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανὸς, καὶ ταχὺς τῷ δρόμῳ ὁ ἥλιος,
ὅτι στρέφεται ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς
35 τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Οὐχὶ μέγας ὃς ταῦτα ποιεῖ; καὶ
36 ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ ἰσχυροτέρα παρὰ πάντα. Πᾶσα ἡ γῆ τὴν
ἀλήθειαν καλεῖ, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα
37 σείεται καὶ τρέμει, καὶ οὐκ ἔστι μετ' αὐτῆς ἄδικον οὐδέν. Ἄ-
δικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βασιλεὺς, ἄδικοι αἱ γυναῖκες, ἄδικοι πάν-
τες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄδικα πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν πάν-
τα τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, καὶ ἐν τῇ ἀδι-
38 κίᾳ ἑαυτῶν ἀπολοῦνται. Ἡ δὲ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν
39 αἰῶνα, καὶ ζῇ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ οὐκ ἔστι
παρ' αὐτῇ λαμβάνειν πρόσωπα, οὐδὲ διάφορα, ἀλλὰ τὰ δίκαια
ποιεῖ, ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων καὶ πονηρῶν ἀπέχεται· καὶ πάν-
40 τες εὐδοκοῦσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρίσει αὐ-
τῆς οὐδὲν ἄδικον· καὶ αὕτη, ἡ ἰσχὺς, καὶ τὸ βασίλειον, καὶ ἡ ἐ-
ξουσία, καὶ ἡ μεγαλειότης τῶν πάντων αἰώνων. εὐλογητὸς ὁ Θε-
41 ὸς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἐσιώπησε τοῦ λαλεῖν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς τό-
τε ἐφώνησε· καὶ τότε εἶπε· μεγάλη ἡ ἀλήθεια, καὶ ὑπερισχύει.
42 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ· αἴτησαι ὃ θέλεις, πλείω τῶν γεγραμ-
μένων, καὶ δώσομέν σοι, ἀνθ' ὧν εὑρέθης σοφώτερος, καὶ ἐχό-
43 μενός μου καθήσῃ, καὶ συγγενής μου κληθήσῃ. Τότε εἶπε τῷ βα-
σιλεῖ· μνήσθητι τὴν εὐχὴν, ἣν ηὔξω, οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσα-
44 λὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ τὸ βασίλειόν σου παρέλαβες, καὶ πάντα τὰ
σκεύη τὰ ληφθέντα ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐκπέμψαι, ἃ ἐξεχώρησε Κῦ-
ρος, ὅτε ηὔξατο ἐκκόψαι Βαβυλῶνα, καὶ ηὔξατο ἐξαποστεῖλαι ἐ-
45 κεῖ. Καὶ σὺ ηὔξω οἰκοδομῆσαι τὸν ναὸν ὃν ἐνεπύρισαν οἱ Ἰδου-
46 μαῖοι, ὅτε ἠρημώθη ἡ Ἰουδαία ὑπὸ τῶν Χαλδαίων. Καὶ νῦν τοῦ-
τό ἐστιν ὃ σὲ ἀξιῶ, κύριε βασιλεῦ, καὶ ὃ αἰτοῦμαί σε, καὶ αὕ-
τη ἔστι μεγαλωσύνη ἡ παρὰ σοῦ. δέομαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν
εὐχὴν, ἣν ηὔξω τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, ποιῆσαι ἐκ στόματός
47 σου. Τότε ἀναστὰς Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ
ἔγραψεν αὐτῷ τὰς ἐπιστολὰς πρὸς πάντας τοὺς οἰκονόμους, καὶ

τοπάρχας, καὶ στρατηγοὺς, καὶ σατράπας, ἵνα προπέμψωσιν αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀναβαίνοντας οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶσι τοῖς τοπάρχαις ἐν κοίλῃ Συρίᾳ, καὶ Φοι- 48
νίκῃ, καὶ τοῖς ἐν τῷ Λιβάνῳ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, μεταφέρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσι μετ' αὐτοῦ τὴν πόλιν. Καὶ ἔγραψε πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις 49
τοῖς ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, πάντα δυνατὸν, καὶ σατράπην, καὶ τοπάρχην, καὶ οἰκονόμον μὴ ἐπελεύσεσθαι ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν 50
χώραν, ἣν κρατοῦσιν, ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρχειν. καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἀφιῶσι τὰς κώμας, ἃς διακρατοῦσι, τῶν Ἰουδαίων. Καὶ 51
εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ δοθῆναι κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα εἴκοσι μέχρι τοῦ οἰκοδομηθῆναι. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαυ- 52
τώματα καρποῦσθαι καθ' ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν, ἑπτακαίδεκα προσφέρειν ἄλλα τάλαντα, δέκα κατ' ἐνιαυτόν. Καὶ πᾶσι 53
τοῖς προσβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας κτίσαι τὴν πόλιν, ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσβαίνουσιν. Ἔγραψε δὲ καὶ τὴν χορηγίαν 54
καὶ τὴν ἱερατικὴν στολὴν, ἐν τίνι λατρεύουσιν ἐν αὐτῇ. Καὶ τοῖς 55
Λευίταις ἔγραψε δοῦναι τὴν χορηγίαν, ἕως ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος, καὶ Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομηθῆναι. Καὶ πᾶσι τοῖς φρου- 56
ροῦσι τὴν πόλιν ἔγραψε δοῦναι αὐτοῖς κλήρους καὶ ὀψώνια. Καὶ 57
ἐξαπέστειλε πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐξεχώρισε Κῦρος ἀπὸ Βαβυλῶνος, καὶ πάντα ὅσα εἶπε Κῦρος ποιῆσαι, καὶ αὐτὸς ἐπέταξε ποιῆσαι, καὶ ἐξαποστεῖλαι εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ νεανίσκος, 58
ἆρας τὸ πρόσωπον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον Ἱερουσαλὴμ, ηὐλόγησε τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων. Παρὰ σοῦ ἡ νίκη, καὶ πα- 59
ρὰ σοῦ ἡ σοφία, καὶ σοῦ ἡ δόξα, καὶ ἐγὼ σὸς οἰκέτης. Εὐλογητὸς εἶ, ὃς ἔδωκάς μοι σοφίαν, καὶ σοὶ ὁμολογῶ, δέσποτα τῶν 60
πατέρων. Καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολὰς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, 61
καὶ ἀπήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ πᾶσι. Καὶ ηὐλόγησαν τὸν 62
Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς ἄνεσιν καὶ ἄφεσιν, ἀναβῆναι καὶ οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ἱερὸν, οὗ ὠνο- 63
μάσθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. καὶ ἐκωθωνίζοντο μετὰ μουσικῶν καὶ χαρᾶς ἡμέρας ἑπτά.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν
κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ αἱ
θυγατέρες αὐτῶν, καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι αὐτῶν,
2 καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ Δαρεῖος συναπέστειλε μετ' αὐτῶν ἱπ-
πεῖς χιλίους ἕως τοῦ ἀποκαταστῆσαι αὐτοὺς εἰς Ἰερουσαλὴμ μετ'
3 εἰρήνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, τυμπάνων καὶ αὐλῶν. Καὶ πάντες
οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παίζοντες· καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναναβῆναι
4 μετ' ἐκείνων. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαι-
νόντων κατὰ πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς, ἐπὶ τὴν μεριδαρ-
5 χίαν αὐτῶν. Οἱ ἱερεῖς, οἱ υἱοὶ Φινεὲς, υἱοὶ Ἀαρὼν, Ἰησοῦς ὁ
τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ Σαραίου, καὶ Ἰωακεὶμ ὁ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ
Σαλαθιὴλ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ, ἐκ τῆς γενεᾶς Φαρὲς, φυλῆς
6 δὲ Ἰούδα, ὃς ἐλάλησεν ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν λόγους
σοφοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνὶ Νισὰν,
7 τοῦ πρώτου μηνός. Εἰσὶ δὲ οὗτοι ἐκ τῆς Ἰουδαίας οἱ ἀναβάντες
ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς παροικίας, οὓς μετῴκισε Ναβουχοδο-
8 νόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐπέστρεψαν εἰς
Ἰερουσαλὴμ καὶ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πό-
λιν, οἱ ἐλθόντες μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, Νεεμίου, Ζαραίου,
Ῥησαίου, Ἐνηνίου, Μαρδοχαίου, Βεελσάρου, Ἀσφαράσου, Ῥεε-
9 λίου, Ῥομελίου, Βαανὰ, τῶν προηγουμένων αὐτῶν. Ἀριθμὸς τῶν
ἀπὸ τοῦ ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν. υἱοὶ Φόρος, δύο χι-
λιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. υἱοὶ Σαφὰτ, τετρακόσιοι ἑβδο-
10.11 μηκονταδύο. Υἱοὶ Ἀρὲς, ἑπτακόσιοι πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Φωὰθ
Μωὰβ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δε-
12 καδύο. Υἱοὶ Ἠλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. υἱοὶ Ζα-
θουὶ, ἐννεακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. υἱοὶ Χορβὲ, ἑπτακόσιοι πέν-
13 τε. υἱοὶ Βανεὶ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ. Υἱοὶ Βηβαὶ, ἑξα-
κόσιοι εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ Ἀσταὰ, τρισχίλιοι ἑξακόσιοι εἰκοσιδύο.
14 Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταεπτά· υἱοὶ Βαγοὶ, δισχί-
λιοι ἑξήκοντα ἕξ. υἱοὶ Ἀδινοὺ, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
15 Υἱοὶ Ἀτὴρ Ἐζεκίου, ἐνενηκονταδύο· υἱοὶ Κιλὰν καὶ Ἀζητὰς, ἑ-
16 ξηκονταεπτά. υἱοὶ Ἀζουροὺ, τετρακόσιοι τριακονταδύο. Υἱοὶ Ἀν-

νὶς, ἑκατὸν εἷς. υἱοὶ Ἀρὼμ, τριακονταδύο. υἱοὶ Βασὰ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ Ἀρσιφουρείθ, ἑκατὸν δεκαδύο. Υἱοὶ Βαιτηρούς, τρισχίλιοι πέντε. υἱοὶ ἐκ Βαιθλωμῶν, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Οἱ ἐκ Νετωφαὶ, πεντηκονταπέντε. οἱ ἐξ Ἀναθὼθ, ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ. οἱ ἐκ Βαιθασμὼθ, τεσσαρακονταδύο. Οἱ ἐκ Καριαθιαριὸς εἰκοσιπέντε. Οἱ ἐκ Καφίρας, καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι τεσσαρακονταπτρεῖς. Οἱ Χαδιασαὶ, καὶ Ἀμμιδαῖοι, τετρακόσιοι εἰκοσιδύο. οἱ ἐκ Κιραμᾶ, καὶ Γαββῆς, ἑξακόσιοι εἴκοσι εἷς. Οἱ ἐκ Μακαλὼν, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. οἱ ἐκ Βητολίω, πεντηκονταδύο. υἱοὶ Νιφὶς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Καλαμωλάλου, καὶ Ὠνοὺς, ἑπτακόσιοι ε'κοσιπέντε. υἱοὶ Ἱερεχοῦ, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Σανάας, τρισχίλιοι τριακόσιοι τριάκοντα. Οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰεδδοὺ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἀνασεὶβ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. υἱοὶ Ἐμμηρούθ, χίλιοι πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Φασσούρου, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά. υἱοὶ Χαρμῆ, χίλιοι δεκαεπτά. Οἱ δὲ Λευῖται υἱοὶ Ἰησουὲ, καὶ Καδμιήλου, καὶ Βάννου, καὶ Σουδίου, ἑβδομηκοντατέσσαρες. Οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ. Οἱ θυρωροὶ υἱοὶ Σαλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὰρ, υἱοὶ Τελμὰν, υἱοὶ Δακουβὶ, υἱοὶ Ἀτητὰ, υἱοὶ Σαβεὶ, οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα. Οἱ ἱερόδουλοι, υἱοὶ Ἡσαὺ, υἱοὶ Ἀσιφὰ, υἱοὶ Ταβὼθ υἱοὶ Κηρὰς, υἱοὶ Σουσὰ, υἱοὶ Φαλαίου, υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ Ἀγγαβὰ, υἱοὶ Ἀκουβ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κητὰβ, υἱοὶ Γαβὰ, υἱοὶ Σουβαὶ, υἱοὶ Ἀννὰν, υἱοὶ Καθουὰ, υἱοὶ Γεδδοὺρ, υἱοὶ Ἰαΐρου, υἱοὶ Δεσὰν, υἱοὶ Νοεβὰ, υἱοὶ Χασεβὰ, υἱοὶ Γαζηρὰ, υἱοὶ Ὀζίου, υἱοὶ Φινοὲ, υἱοὶ Ἀσαρὰ, υἱοὶ Βασθαὶ, υἱοὶ Ἀσανὰ, υἱοὶ Μαανὶ, υἱοὶ Ναφισὶ, υἱοὶ Ἀκουὺμ, υἱοὶ Ἀχιφὰ, υἱοὶ Ἀσοὺρ, υἱοὶ Φαρακειμ, υἱοὶ Βαλὼθ, υἱοὶ Μεεδὰ, υἱοὶ Κουθὰ, υἱοὶ Χαρέα, υἱοὶ Βαρχουὲ, υἱοὶ Σερὰρ, υἱοὶ Θομοὶ, υἱοὶ Νασὶθ, υἱοὶ Ἀτεφά. Υἱοὶ παίδων Σαλωμὼν, υἱοὶ Ἀσταφφιὼθ, υἱοὶ Φαριδὰ, υἱοὶ Ἰεηλὶ, υἱοὶ Λοζὼν, υἱοὶ Ἰσδαὴλ, υἱοὶ Σαφυθὶ, υἱοὶ Ἀγιὰ, υἱοὶ Φαχαρὲθ, υἱοὶ Σαβιὴ, υἱοὶ Σαρωθιὲ, υἱοὶ Μασίας, υἱοὶ Γὰς, υἱοὶ Ἀδδοὺς, υἱοὶ Σουβὰς, υἱοὶ Ἀφερρὰ, υἱοὶ Βαρωδεὶς, υἱοὶ Σαφὰτ, υἱοὶ Ἀλλών. Πάντες οἱ ἱερόδουλοι, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν παίδων Σαλωμὼν τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Οὗτοι ἀναβάντες ἀπὸ Θερμελὲθ, καὶ Θελερσὰς, ἡγούμενος αὐτῶν Χαραάθαλὰρ, καὶ Ἀαλάρ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ γενεὰς, ὡς ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ εἰσίν.

17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37

υἱοὶ Δαλὰν τοῦ υἱοῦ τοῦ Βαενάν, υἱοὶ Νεκωδὰν ἑξακόσιοι πεντη-
38 κονταδύο. Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων οἱ ἐμποιούμενοι ἱερωσύνης, καὶ οὐχ
εὑρέθησαν. υἱοὶ Ὀβδία, υἱοὶ Ἀκκὼς, υἱοὶ Ἰοδδοὺς τοῦ λαβόντος
Αὐγίαν γυναῖκα τῶν θυγατέρων Ζορζελλαίου, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ
39 ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτων ζητηθείσης τῆς γενικῆς γραφῆς ἐν
τῷ καταλοχισμῷ, καὶ μὴ εὑρεθείσης, ἐχωρίσθησαν τοῦ ἱερατεύειν.
40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Νεεμίας καὶ Ἀθαρίας, μὴ μετέχειν τῶν ἁ-
γίων αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀναστῇ ἀρχιερεὺς ἐνδεδυμένος τὴν δήλωσιν
41 καὶ τὴν ἀλήθειαν. Οἱ δὲ πάντες ἦσαν Ἰσραὴλ ἀπὸ δωδεκαετοῦς καὶ
ἐπάνω χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν, μυριάδες τέσσαρες δισχίλιοι
τριακόσιοι ἑξήκοντα. παῖδες τούτων καὶ παιδίσκαι ἑπτακισχίλιοι
τριακόσιοι τριακονταεπτά. ψάλται καὶ ψαλτῳδοὶ, διακόσιοι τεσ-
42 σαρακονταπέντε. Καὶ κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, καὶ
ἵπποι ἑπτακισχίλιοι τριακονταὲξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακον-
43 ταπέντε, ὑποζύγια πεντακισχίλια πεντακόσια εἰκοσιπέντε. Καὶ ἐκ
τῶν ἡγουμένων κατὰ τὰς πατριὰς, ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτοὺς εἰς
τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ηὔξαντο ἐγεῖραι τὸν οἶκον
44 ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν, καὶ δοῦναι εἰς τὸ
ἱερὸν γαζοφυλάκιον τῶν ἔργων, χρυσίου μνᾶς χιλίας, καὶ ἀργυ-
45 ρίου μνᾶς πεντακισχιλίας, καὶ στολὰς ἱερατικὰς ἑκατόν. Καὶ κα-
τῳκίσθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ καὶ τῇ χώρᾳ, οἵ τε ἱεροψάλται, καὶ οἱ θυρωροὶ, καὶ πᾶς
46 Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν. Ἐνστάντος δὲ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς,
καὶ ὄντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις, συνήχθησαν
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρώτου πυλῶνος τοῦ πρὸς τὴν
47 ἀνατολήν. Καὶ καταστὰς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ οἱ τούτου ἀ-
48 δελφοὶ, ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, προσενέγ-
και ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώσεις ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ Μωϋσέως βί-
49 βλῳ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ διηγορευμένοις. Καὶ ἐπισυνήχθησαν
αὐτοῖς ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ κατώρθωσαν τὸ θυσι-
αστήριον ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς, καὶ κα-
τίσχυσαν αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνέφερον
θυσίας κατὰ τὸν καιρὸν, καὶ ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ, τὸ πρωϊ-
50 νὸν καὶ τὸ δειλινόν. Καὶ ἠγάγοσαν τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν,
ὡς ἐπιτέτακται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ θυσίας καθ' ἡμέραν, ὡς προσῆ-

κον ἦν. Καὶ μετὰ ταῦτα προσφορὰς ἐνδελεχισμοῦ, καὶ θυσίας 51
σαββάτων καὶ νουμηνιῶν καὶ ἑορτῶν πασῶν ἡγιασμένων. Καὶ 52
ὅσοι ηὔξαντο εὐχὴν τῷ Θεῷ, ἀπὸ τῆς νουμηνίας τοῦ ἑβδόμου μη-
νὸς ἤρξαντο προσφέρειν θυσίας τῷ Θεῷ, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ οὔπω
ᾠκοδόμητο. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τέκτοσι, καὶ 53
βρωτὰ, καὶ ποτὰ, καὶ κάῤῥα τοῖς Σιδωνίοις καὶ Τυρίοις εἰς τὸ
παράγειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου ξύλα κέδρινα, διαφέρειν σχεδίας
εἰς τὸν Ἰόππης λιμένα, κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ γραφὲν αὐτοῖς
παρὰ Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως. Καὶ τῷ δευτέρῳ ἔτει παρα- 54
γενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ μηνὸς δευτέρου,
ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ,
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ πα-
ραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐθεμελίω- 55
σαν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ δευτέρου μηνὸς, τοῦ δευ-
τέρου ἔτους, ἐν τῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ 56
ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Κυ-
ρίου. καὶ ἔστη Ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ Καδ-
μιὴλ ὁ ἀδελφὸς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰησοῦ Ἡμαδαβοὺν, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωδὰ
τοῦ Ἡλιαδοὺδ σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς, πάντες οἱ Λευῖται ὁ-
μοθυμαδὸν ἐργοδιῶκται, ποιοῦντες εἰς τὰ ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
Θεοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ οἰκοδόμοι τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ 57
ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι μετὰ μουσικῶν καὶ σαλπίγγων, καὶ
οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ Ἀσὰφ ἔχοντες τὰ κύμβαλα, ὑμνοῦντες τῷ Κυ-
ρίῳ, καὶ εὐλογοῦντες κατὰ Δαυὶδ βασιλέα τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐρώ- 58
νησαν δι' ὕμνων ὁμολογοῦντες τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἡ χρηστότης αὐ-
τοῦ καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἐν παντὶ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὁ λα- 59
ὸς ἐσάλπισαν καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ, ὑμνοῦντες τῷ Κυρίῳ
ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου. Καὶ ἦλθοσαν ἐκ τῶν ἱερέ- 60
ων τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν προκαθημένων κατὰ τὰς πατριὰς αὐ-
τῶν, οἱ πρεσβύτεροι οἱ προεωρακότες τὸν πρὸ τούτου οἶκον πρὸς
τὴν τούτου οἰκοδομὴν μετὰ κραυγῆς καὶ κλαυθμοῦ μεγάλου· καὶ 61
πολλοὶ διὰ σαλπίγγων καὶ χαρᾶς μεγάλῃ φωνῇ· ὥστε τὸν λαὸν μὴ 62
ἀκούειν τῶν σαλπίγγων διὰ τῶν κλαυθμῶν τοῦ λαοῦ. ὁ γὰρ ὄχλος
ἦν ὁ σαλπίζων μεγάλως, ὥστε μακρόθεν ἀκούεσθαι. Καὶ ἀκού- 63
σαντες οἱ ἐχθροὶ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμεὶν, ἦλθοσαν ἐπι-
γνῶναι τίς ἡ φωνὴ τῶν σαλπίγγων. Καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι οἱ ἐκ τῆς 64

65 αἰχμαλωτίας οἰκοδομοῦσι τὸν ναὸν τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ προσελθόντες τῷ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν
66 πατριῶν, λέγουσιν αὐτοῖς· συνοικοδομήσομεν ὑμῖν. Ὁμοίως γὰρ ὑμῖν ἀκούομεν τοῦ Κυρίου ὑμῶν, καὶ αὐτῷ ἐπιθύομεν ἀπὸ ἡμερῶν Ἀσβαχσαρὲθ βασιλέως Ἀσσυρίων, ὃς μετήγαγεν ἡμᾶς ἐνταῦθα.
67 Καὶ εἶπαν αὐτοῖς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς, καὶ οἱ ἡγούμενοι τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ· οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶ-
68 κον Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ἡμεῖς γὰρ μόνοι οἰκοδομήσομεν τῷ Κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκολούθως οἷς προσέταξεν ἡμῖν Κῦρος ὁ βα-
69 σιλεὺς Περσῶν. Τὰ δὲ ἔθνη τῆς γῆς ἐπικοιμώμενα τοῖς ἐν τῇ Ἰου-
70 δαίᾳ, καὶ πολιορκοῦντες, εἶργον τοῦ οἰκοδομεῖν. Καὶ ἐπιβουλὰς καὶ δημαγωγίας καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι, ἀπεκώλυσαν τοῦ ἐπιτελεσθῆναι τὴν οἰκοδομὴν πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως Κύρου. καὶ εἴργθησαν τῆς οἰκοδομῆς ἔτη δύο, ἕως τῆς Δαρείου βασιλείας.

ΚΕΦ. Ϛ'. VI.

1 ΕΝ δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τοῦ Δαρείου βασιλείας, ἐπροφήτευσεν Ἀγγαῖος, καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ, οἱ προφῆται, ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπὶ τῷ ὀνό-
2 ματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς. Τότε στὰς Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, συνόντων τῶν προφητῶν
3 τοῦ Κυρίου, βοηθούντων αὐτοῖς. Ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ παρῆν πρὸς αὐτοὺς Σισίννης ὁ ἔπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβου-
4 ζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι αὐτοῦ, καὶ εἶπαν αὐτοῖς. Τίνος ὑμῖν συντάξαντος, τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε, καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τ' ἄλλα πάντα ἐπιτελεῖτε; καὶ τίνες εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι οἱ
5 ταῦτα ἐπιτελοῦντες; Καὶ ἔσχοσαν χάριν, ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, παρὰ τοῦ Κυρίου οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰου-
6 δαίων· καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς, μέχρι τοῦ ὑποση-
7 μανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν, καὶ προσφωνηθῆναι. ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΗΣ ΕΓΡΑΨΕ ΔΑΡΕΙΩ, ΚΑΙ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕΝ, Σισίννης ὁ ἔπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόνες, βασιλεῖ
8 Δαρείῳ χαίρειν. Πάντα γνωστὰ ἔστω τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασι-

λεῖ, ὅτι παραγενόμενοι εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐλθόντες
εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς
πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει οἰκοδομοῦν-
τας οἶκον τῷ Κυρίῳ μέγαν, καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν καὶ πολυ-
τελῶν, ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἐπὶ 9
σπουδῆς γινόμενα, καὶ εὐοδούμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐ-
τῶν, καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ ἐπιμελείᾳ συντελούμενον. Τότε ἐπυν- 10
θανόμεθα τῶν πρεσβυτέρων τούτων, λέγοντες· τίνος ὑμῖν προστά-
ξαντος, οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιοῦ-
τε; Ἐπερωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς, ἕνεκεν τοῦ γνωρίσαι σοι, καὶ γρά- 11
ψαι σοι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀφηγουμένους, καὶ τὴν ὀνοματογρα-
φίαν ἠτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προκαθηγουμένων. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν 12
ἡμῖν, λέγοντες· ἡμεῖς ἐσμὲν παῖδες τοῦ Κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ ᾠκοδόμητο οἶκος ἔμπροσθεν ἐτῶν πλειόνων 13
διὰ βασιλέως μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ, καὶ ἐπετελέσθη. Καὶ ἐπεὶ οἱ πα- 14
τέρες ἡμῶν παραπικράναντες ἥμαρτον εἰς τὸν Κύριον τοῦ Ἰσρα-
ὴλ τὸν οὐράνιον, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ
βασιλέως τῆς Βαβυλωνίας, βασιλέως τῶν Χαλδαίων. Τόν τε οἶ- 15
κον καθελόντες ἐνεπύρισαν, καὶ τὸν λαὸν ᾐχμαλώτευσαν εἰς Βα-
βυλῶνα. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βασιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυ- 16
λωνίας, ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Κῦρος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομηθῆναι,
καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργύρεα, ἃ ἐξήνεγκε Ναβου- 17
χοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν
τῷ ἑαυτοῦ ναῷ, πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ
ναοῦ τοῦ ἐν Βαβυλῶνι καὶ παρεδόθη Ζοροβάβελ καὶ Σαναβασσά-
ρῳ τῷ ἐπάρχῳ· καὶ ἐπετάγη αὐτῷ ἀπενέγκαντι πάντα ταῦτα τὰ 18
σκεύη ἀποθεῖναι ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν ναὸν τοῦ
Κυρίου τοῦτον οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου. Τότε ὁ Σαναβάσ- 19
σαρος ἐκεῖνος παραγενόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμελίους τοῦ οἴκου
τοῦ Κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν
οἰκοδομούμενος οὐκ ἔλαβε συντέλειαν. Νῦν οὖν εἰ κρίνεται, βασι- 20
λεῦ, ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῦ Κύρου·
καὶ ἐὰν εὑρίσκητε μετὰ τῆς γνώμης Κύρου τοῦ βασιλέως γενομέ- 21
νην τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κρί-
νηται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν, προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων.
Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι ἐν τοῖς βα- 22

σιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν Βαβυλῶνι, καὶ εὑρέθη
ἐν Ἐκβατάνοις, τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδείᾳ χώρᾳ, τόμος εἷς, ἐν ᾧ
23 ὑπεμνημάτιστο τάδε. Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Κύρου, βασι-
λεὺς Κῦρος προστέταξε τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου τὸν ἐν Ἰερουσαλὴμ
24 οἰκοδομῆσαι, ὅπου ἐπιθύουσι διὰ πυρὸς ἐνδελεχοῦς· οὗ τὸ ὕψος
πηχῶν ἑξήκοντα, πλάτος πηχῶν ἑξήκοντα, διὰ δόμων λιθίνων ξυ-
στῶν τριῶν, καὶ δόμου ξυλίνου ἐγχωρίου καινοῦ ἑνός, καὶ τὸ
25 δαπάνημα δοθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου Κύρου τοῦ βασιλέως. Καὶ τὰ
ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου Κυρίου, τὰ χρύσεα καὶ τὰ ἀργύρεα, ἃ ἐξή-
νεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ ἀ-
πήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀποκατασταθῆναι εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐν
26 Ἰερουσαλὴμ, οὗ ἦν κείμενα, ὅπως τεθῇ ἐκεῖ. Προσέταξε δὲ ἐπι-
μεληθῆναι Σισίννῃ ἐπάρχῳ Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβου-
ζάνῃ, καὶ τοῖς συνεταίροις, καὶ τοῖς ἀποτεταγμένοις ἐν Συρίᾳ
καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόσιν ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου, ἐᾶται δὲ τὸν παῖδα
τοῦ Κυρίου Ζοροβάβελ, ἔπαρχον δὲ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς πρε-
σβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, τὸν οἶκον Κυρίου ἐκεῖνον οἰκοδομεῖν ἐπὶ
27 τοῦ τόπου. Καὶ ἐγὼ ἐπέταξα ὁλοσχερῶς οἰκοδομῆσαι καὶ ἀτενίσαι,
ἵνα συμποιῶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων, μέχρις τοῦ
28 ἐπιτελεσθῆναι τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀπὸ τῆς φορολογίας
κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπιμελῶς σύνταξιν δίδοσθαι τούτοις
τοῖς ἀνθρώποις εἰς θυσίας τῷ Κυρίῳ, Ζοροβάβελ ἐπάρχῳ εἰς ταύ-
29 ρους, καὶ κριοὺς, καὶ ἄρνας, ὁμοίως δὲ καὶ πυρὸν, καὶ ἅλα, καὶ
οἶνον, καὶ ἔλαιον ἐνδελεχῶς κατ' ἐνιαυτὸν, καθὼς ἂν οἱ ἱερεῖς οἱ
ἐν Ἰερουσαλὴμ ὑπαγορεύσωσιν ἀναλίσκεσθαι καθ' ἡμέραν ἀναμ-
30 φισβητήτως· ὅπως προσφέρωνται σπονδαὶ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ
ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν παίδων, καὶ προσεύχωνται περὶ τῆς
31 αὐτῶν ζωῆς. Καὶ προσέταξεν ἵνα ὅσοι ἂν παραβῶσι τι τῶν προει-
ρημένων καὶ τῶν προσγεγραμμένων, ἢ καὶ ἀκυρώσωσι, ληφθῆναι
ξύλον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τούτῳ κρεμασθῆναι, καὶ τὰ
32 ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἶναι βασιλικά. Διὰ ταῦτα καὶ ὁ Κύριος, οὗ τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐπικέκληται ἐκεῖ, ἀφανίσαι πάντα βασιλέα καὶ ἔθνος,
ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κωλῦσαι ἢ κακοποιῆσαι τὸν οἶκον τοῦ
33 Κυρίου ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἰερουσαλήμ. Ἐγὼ βασιλεὺς Δαρεῖος δεδογ-
μάτικα ἐπιμελῶς κατὰ ταῦτα γίνεσθαι.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΤΟΤΕ Σισίννης ὁ ἔπαρχος κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ 1
Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ
βασιλέως Δαρείου προσταγεῖσιν, ἐπεστάτουν τῶν ἱερῶν ἔργων, 2
ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἰουδαίων καὶ
ἱεροστάταις. Καὶ εὐόδα ἐγίνετο τὰ ἱερὰ ἔργα, προφητευόντων Ἀγ- 3
γαίου καὶ Ζαχαρίου τῶν προφητῶν. Καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ 4
προστάγματος τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ μετὰ τῆς γνώμης
Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξου βασιλέων Περσῶν, ἕως τοῦ
ἕκτου ἔτους Δαρείου βασιλέως Περσῶν. Συνετελέσθη ὁ οἶκος ὁ ἅ- 5
γιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς Ἀδὰρ τοῦ ἕκτου ἔτους βασιλέως
Δαρείου. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖ- 6
ται, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, οἱ προστεθέντες, ἀκο-
λούθως τοῖς ἐν τῇ Μωσέως βίβλῳ. Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἐγ- 7
καινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κυρίου ταύρους ἑκατὸν, κριοὺς διακο-
σίους, ἄρνας τετρακοσίους, χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρτίας παντὸς τοῦ 8
Ἰσραὴλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν, ἐκ τῶν φυλάρχων τοῦ Ἰσραὴλ δώ-
δεκα. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται κατὰ φυλὰς ἐστολι- 9
σμένοι ἐπὶ τῶν ἔργων Κυρίου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ ἀκολούθως τῇ
Μωσέως βίβλῳ, καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος. Καὶ ἠγάγο- 10
σαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πάσχα ἐν τῇ τεσ-
σαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς, ὅτε ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ
οἱ Λευῖται ἅμα, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας, ὅτι ἡγνί- 11
σθησαν· ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν. Καὶ ἔθυσαν τὸ 12
πάσχα πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐ-
τῶν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἑαυτοῖς. Καὶ ἐφάγοσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ 13
ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμά-
των τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ζητοῦντες τὸν Κύριον. Καὶ ἠγάγοσαν 14
τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας εὐφραινόμενοι ἔναντι τοῦ
Κυρίου· ὅτι μετέστρεψε τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ἐπ' 15
αὐτοὺς, κατισχύσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα Κυρίου Θεοῦ
Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1 ΚΑΙ μεταγενέστερος τούτων ἐστὶ, βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου
τοῦ Περσῶν βασιλέως, προσέβη Ἔζρας Σαραίου τοῦ Ἐζερίου,
2 τοῦ Χελκίου, τοῦ Σαλήμου, τοῦ Σαδδούκου, τοῦ Ἀχιτὼβ, τοῦ
Ἀμαρίου, τοῦ Ἐζίου, τοῦ Μαρερὼθ, τοῦ Ζαραίου, τοῦ Σαουία,
τοῦ Βοκκὰ, τοῦ Ἀβισουαὶ, τοῦ Φινεὲς, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἀα-
3 ρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου. Οὗτος Ἔζρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶ-
νος ὡς γραμματεὺς εὐφυὴς ὢν ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως τῷ ἐκδε-
4 δομένῳ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
δόξαν, εὑρόντος χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἀξιώματα
5 αὐτοῦ. Καὶ συνανέβησαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τῶν ἱερέων,
καὶ Λευιτῶν, καὶ ἱεροψαλτῶν, καὶ θυρωρῶν, καὶ ἱεροδούλων εἰς
6 Ἱερουσόλυμα, ἔτους ἑβδόμου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμ-
πτῳ μηνί· οὗτος ὁ ἐνιαυτὸς ἕβδομος τῷ βασιλεῖ. ἐξελθόντες γὰρ
ἐκ Βαβυλῶνος τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς, ἐν τῇ νουμηνίᾳ
τοῦ πέμπτου μηνὸς παρεγένοντο εἰς Ἱερουσόλυμα κατὰ τὴν δο-
7 θεῖσαν αὐτοῖς εὐοδίαν παρὰ τοῦ Κυρίου ἐπ' αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἔζρας
πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν εἰς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ
νόμου Κυρίου καὶ τῶν ἐντολῶν, διδάξαι τὸν πάντα Ἰσραὴλ πάν-
8 τα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα. Προσπεσόντος δὲ τοῦ γρα-
φέντος προστάγματος παρὰ Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως πρὸς Ἔζρα-
ν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ νόμου Κυρίου, οὗ ἐστιν ἀντί-
9 γραφον τὸ ὑποκείμενον. Βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἔζρᾳ τῷ ἱερεῖ
10 καὶ ἀναγνώστῃ τοῦ νόμου Κυρίου χαίρειν. Καὶ τὰ φιλάνθρωπα
ἐγὼ κρίνας, προσέταξα τοὺς βουλομένους ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Ἰου-
δαίων αἱρετίζοντας, καὶ τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν, τῶνδε ἐν
11 τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ συμπορεύεσθαί σοι εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὅσοι
οὖν ἐνθυμοῦνται, συνεξορμάσθωσαν, καθάπερ δέδοκται ἐμοί τε καὶ
12 τοῖς ἑπτὰ φίλοις συμβουλευταῖς· ὅπως ἐπισκέψωνται τὰ κατὰ τὴν
Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἀκολούθως ὡς ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ
13 Κυρίου· καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ Κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ, ἃ ηὐξά-
μην ἐγώ τε καὶ οἱ φίλοι εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ πᾶν χρυσίον καὶ
ἀργύριον ὃ ἐὰν εὑρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Βαβυλωνίας τῷ Κυρίῳ
εἰς Ἱερουσαλὴμ, σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ἱερὸν

τοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἰερουσαλὴμ, συναχθῆναι τὸ χρυ- 14
σίον καὶ τὸ ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας, καὶ τὰ
τούτοις ἀκόλουθα· ὥστε προσενεγκεῖν θυσίας τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ 15
θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἰερουσαλήμ. Καὶ πάντα ὅσα 16
ἐὰν βούλῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ,
ἐπιτέλει κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σου. Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ 17
Κυρίου τὰ διδόμενά σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Θεοῦ σου τοῦ
ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν 18
χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Θεοῦ σου, δώσεις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζο-
φυλακίου. Κἀγὼ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης προσέταξα τοῖς γα- 19
ζοφύλαξι Συρίας καὶ Φοινίκης, ἵνα ὅσα ἐὰν ἀποστείλῃ Ἔζρας ὁ
ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐπιμε-
λῶς διδῶσιν αὐτῷ ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, ὁμοίως δὲ καὶ 20
ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατόν· καὶ ἄλλα 21
ἐκ πλήθους πάντα κατὰ τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθήτω ἐπι-
μελῶς τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ἕνεκεν τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν ἐπὶ
τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὑμῖν δὲ 22
λέγεται, ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευίταις, καὶ τοῖς ἱε-
ροψάλταις, καὶ θυρωροῖς, καὶ ἱεροδούλοις, καὶ πραγματικοῖς τοῦ
ἱεροῦ τούτου μηδεμία φορολογία, μηδὲ ἄλλη ἐπιβολὴ γίγνηται,
καὶ ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν ἐπιβλεῖν τι τούτοις. Καὶ σὺ, Ἔζρα, 23
κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ, ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστὰς, ὅπως
δικάζωσιν ἐν ὅλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ, πάντας τοὺς ἐπισταμένους
τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τοὺς μὴ ἐπισταμένους δὲ διδάξεις.
Καὶ πάντες ὅσοι ἐὰν παραβαίνωσι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ σου καὶ 24
τὸν βασιλικὸν, ἐπιμελῶς κολασθήσονται, ἐάν τε καὶ θανάτῳ, ἐάν
τε καὶ τιμωρίᾳ, ἢ ἀργυρικῇ ζημίᾳ, ἢ ἀπαγωγῇ. Καὶ εἶπεν Ἔζρας 25
ὁ γραμματεύς· εὐλογητὸς μόνος ὁ Κύριος τῶν πατέρων μου, ὁ
δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως, δοξάσαι τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ τὸν ἐν Ἰερουσαλήμ. Καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἐναντίον τοῦ βασιλέως, 26
καὶ τῶν συμβουλευόντων, καὶ πάντων τῶν φίλων, καὶ μεγιστά-
νων αὐτοῦ. Κἀγὼ εὐθαρσὴς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίληψιν Κυρίου 27
τοῦ Θεοῦ μου, καὶ συνήγαγον ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἄνδρας, ὥστε συ-
ναναβῆναί μοι. Καὶ οὗτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐ- 28
τῶν καὶ τὰς μεριδαρχίας, οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ ἐκ Βαβυλῶ-
νος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως. Ἐκ τῶν υἱῶν 29

Φινεὲς, Γηρσών· ἐκ τῶν υἱῶν Ἰθάμαρ, Γαμαλιήλ· ἐκ τῶν υἱῶν
30 Δαυὶδ, Λαττοὺς ὁ Σεχενίου. Ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ
31 μετ' αὐτοῦ ἀπεγράφησαν ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα. Ἐκ τῶν
υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, Ἐλιαωνίας Ζαραίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες δια-
32 κόσιοι. Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαθόης, Σεχενίας Ἰεζήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ
ἄνδρες τριακόσιοι· ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδὶν, Ὠβὴθ Ἰωνάθου, καὶ μετ'
33 αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι πεντήκοντα. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἠλὰμ, Ἰεσίας
34 Γοθολίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα. Ἐκ τῶν υἱῶν Σα-
φατίου, Ζαραίας Μιχαήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα.
35 Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰωὰβ, Ἀβαδίας Ἰεζήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες
36 διακόσιοι δώδεκα. Ἐκ τῶν υἱῶν Βανὶ, Ἀσσαλιμὼθ Ἰωσαφίου,
37 καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐκ τῶν υἱῶν Βαβὶ,
38 Ζαχαρίας Βηβαὶ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες εἰκοσιοκτώ. Ἐκ τῶν υἱῶν
Ἀστὰθ, Ἰωάννης Ἀκατὰν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑκατὸν δέκα.
39 Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδωνικὰμ, οἱ ἔσχατοι· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐ-
τῶν· Ἐλιφάλατος, Γεουὴλ, καὶ Σαμαίας, καὶ μετ' αὐτῶν ἄνδρες
40 ἑβδομήκοντα. Ἐκ τῶν υἱῶν Βαγὼ, Οὐθὶ ὁ τοῦ Ἰσταλκούρου, καὶ
41 μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τὸν
λεγόμενον Θερὰν ποταμὸν, καὶ παρενεβάλομεν αὐτόθι ἡμέρας τρεῖς,
42 καὶ κατέμαθον αὐτούς. Ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων καὶ ἐκ τῶν Λευι-
43 τῶν οὐχ εὑρὼν ἐκεῖ, ἀπέστειλα πρὸς Ἐλεάζαρον, καὶ Ἰδουὴλον,
καὶ Μαασμὰν, καὶ Ἐλναθὰν, καὶ Σαμαίαν, καὶ Ἰώριβον, Νάθαν,
Ἐννατὰν, Ζαχαρίαν, καὶ Μοσόλλαμον, τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπι-
44 στήμονας, καὶ εἶπα αὐτοῖς ἐλθεῖν πρὸς Δολδαΐον τὸν ἡγούμενον
45 τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου, ἐντειλάμενος αὐτοῖς διαλεχ-
θῆναι Δολδαίῳ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ
γαζοφύλαξιν, ἀποστεῖλαι ἡμῖν τοὺς ἱερατεύσοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
46 Κυρίου ἡμῶν. Καὶ ἤγαγον ἡμῖν κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν ἄνδρας ἐπιστήμονας τῶν υἱῶν Μοολὶ τοῦ Λευὶ, τοῦ
Ἰσραὴλ, Ἀσεβηβίαν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς,
47 ὄντας δεκαοκτώ, καὶ Ἀσεβίαν, καὶ Ἄννουνον, καὶ Ὡσαίαν ἀδελ-
φὸν ἐκ τῶν υἱῶν Χανουναίου· καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἄνδρες εἴκοσι·
48 Καὶ ἐκ τῶν ἱεροδούλων ὧν ἔδωκε Δαυὶδ, καὶ οἱ ἡγούμενοι εἰς τὴν
ἐργασίαν τῶν Λευιτῶν, ἱεροδούλους διακοσίους καὶ εἴκοσι. πάντων
49 ἐσημάνθη ἡ ὀνοματογραφία. Καὶ ηὐξάμην ἐκεῖ τοῖς νεανίσκοις
50 νηστείαν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ εὐο-

δίαν ἡμῖν τε καὶ τοῖς συνοῦσιν ἡμῖν, τέκνοις ἡμῶν, καὶ κτήνεσιν.
Ἐνετράπην γὰρ αἰτῆσαι τὸν βασιλέα πεζούς τε καὶ ἱππεῖς καὶ 51
προπομπὴν ἕνεκεν ἀσφαλείας τῆς πρὸς τοὺς ἐναντιουμένους ἡμῖν.
Εἴπαμεν γὰρ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἰσχὺς τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔσται μετὰ 52
τῶν ἐπιζητούντων αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἐπανόρθωσιν. Καὶ πάλιν ἐδεή- 53
θημεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν κατὰ ταῦτα, καὶ εὐιλάτου ἐτύχομεν. Καὶ 54
ἐχώρισα τῶν φυλάρχων τῶν ἱερέων ἄνδρας δώδεκα, καὶ Ἐσερε-
βίαν καὶ Ἀσαμίαν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἄνδρας
δέκα. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἱερὰ 55
σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἃ ἐκωμήσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ
οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς Ἰσραήλ. Καὶ στή- 56
σας παρέδωκα αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια καὶ πεντήκοντα,
καὶ σκεύη ἀργύρεα ταλάντων ἑκατὸν, καὶ χρυσίου τάλαντα ἑκα-
τὸν, καὶ χρυσώματα εἴκοσι, καὶ σκεύη χάλκεα ἀπὸ χρηστοῦ χαλ-
κοῦ στίλβοντα, χρυσοειδῆ σκεύη δώδεκα. Καὶ εἶπα αὐτοῖς· καὶ ὑ- 57
μεῖς ἅγιοι ἐστὲ τῷ Κυρίῳ (Κύριος) καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ
χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εὐχὴ τῷ Κυρίῳ, Κυρίῳ τῶν πατέρων
ἡμῶν. Ἀγρυπνεῖτε, καὶ φυλάσσετε ἕως τοῦ παραδοῦναι αὐτὰ ὑ- 58
μᾶς τοῖς φυλάρχοις τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τοῖς ἡγου-
μένοις τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τοῖς παστοφο-
ρίοις τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Καὶ οἱ παραλαβόντες οἱ ἱερεῖς 59
καὶ οἱ Λευῖται τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐν
Ἱερουσαλὴμ, εἰσήνεγκαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀναζεύξαν- 60
τες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Θερὰ τῇ δωδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς ἕως
εἰσήλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Κυρίου
ἡμῶν τὴν ἐφ' ἡμῖν. καὶ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῆς εἰσόδου Κύριος
ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ γενομένης 61
αὐτόθι ἡμέρας τρίτης, τῇ (δὲ) ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ σταθὲν τὸ ἀρ-
γύριον καὶ τὸ χρυσίον παρεδόθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Μαρ-
μωθὶ Οὐρὶ ἱερεῖ· καὶ μετ' αὐτοῦ Ἐλεάζαρ ὁ τοῦ Φινεὲς, καὶ ἦσαν 62
μετ' αὐτῶν Ἰωσαβδὸς Ἰησοῦ, καὶ Μωὲθ Σαβάννου, οἱ Λευῖται·
πρὸς ἀριθμὸν καὶ ὁλκὴν ἅπαντα. καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὁλκὴ αὐτῶν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. Οἱ δὲ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προσή- 63
νεγκαν θυσίας τῷ Θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ Κυρίῳ, ταύρους δώδεκα ὑπὲρ
παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐνενηκονταεξ, ἄρνας ἑβδομηκονταδύο, τρά-
γους ὑπὲρ σωτηρίου δώδεκα, ἅπαντα θυσίαν τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀ- 64

πέδωκαν τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως τοῖς βασιλικοῖς οἰκονόμοις, καὶ τοῖς ἐπάρχοις κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ ἐδόξα-
65 σαν τὸ ἔθνος καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ τούτων τελεσθέντων,
66 προσῆλθόν μοι οἱ ἡγούμενοι, λέγοντες· οὐκ ἐχώρισαν τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς καὶ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ
67 Μωαβιτῶν, καὶ Αἰγυπτίων, καὶ Ἰδουμαίων. Συνῴκησαν γὰρ μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐπεμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ μετεῖχον οἱ προηγούμενοι καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς ἀνομίας ταύτης ἀπὸ τῆς ἀρ-
68 χῆς τοῦ πράγματος. Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀκοῦσαί με ταῦτα, διέρρηξα τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καὶ κατέτιλα τοῦ τριχώματος τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος, καὶ ἐκάθισα σύννους καὶ
69 περίλυπος. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρός με ὅσοι ἦσαν ζηλωταὶ, καὶ ὅσοι ποτε ἐπεκινοῦντο ἐπὶ τῷ ῥήματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, ἐμοῦ πενθοῦντος ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ· καὶ ἐκαθήμην περίλυπος ἕως τῆς δει-
70 λινῆς θυσίας. Καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς νηστείας, διερρηγμένα ἔχων τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἔσθῆτα, κάμψας τὰ γόνατα, καὶ ἐκτείνας
71 τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Κύριον, ἔλεγον· Κύριε, ᾐσχυμμαι καὶ ἐντέ-
72 τραμμαι κατὰ πρόσωπόν σου. Αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐπλεόνασαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ αἱ ἄγνοιαι ἡμῶν ὑπερήνεγκαν ἕως
73 τοῦ οὐρανοῦ, ἔτι ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἐσμὲν
74 ἐν μεγάλῃ ἁμαρτίᾳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν παρεδόθημεν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, (καὶ) τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς, εἰς ῥομφαίαν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ
75 προνομὴν μετὰ αἰσχύνης μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ νῦν κατὰ πόσον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος παρὰ σοῦ, Κύριε, καταλειφθῆναι
76 ἡμῖν ῥίζαν καὶ ὄνομα ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἁγιάσματός σου; Καὶ τοῦ ἀνάψαι φωστῆρα ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν τροφὴν ἐν τῷ καιρῷ τῆς δουλείας ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ δουλεύειν
77 ἡμᾶς οὐκ ἐγκατελείφθημεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν· ἀλλ' ἐποίησεν ἡμᾶς ἐν χάριτι ἐνώπιον τῶν βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν τρο-
78 φὴν, καὶ δοξάσαι τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐγεῖραι τὴν ἔρημον Σιὼν, δοῦναι ἡμῖν στερέωμα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσα-

λήμ. Καὶ νῦν τί ἐροῦμεν, Κύριε, ἔχοντες ταῦτα; παρέβημεν γὰρ 79
τὰ προστάγματά σου, ἃ ἔδωκας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προ-
φητῶν λέγων, ὅτι ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσέρχεσθε κληρονομῆσαι, ἔστι γῆ 80
μεμολυσμένη μολυσμῷ τῶν ἀλλογενῶν τῆς γῆς, καὶ τῆς ἀκαθαρ-
σίας αὐτῶν ἐνέπλησαν αὐτήν. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας αὐτῶν μὴ 81
συνοικήσητε τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δῶτε
τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· καὶ οὐ ζητήσετε εἰρηνεῦσαι τὰ πρὸς αὐτοὺς 82
τὸν ἅπαντα χρόνον, ἵνα ἰσχύσαντες φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς,
καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ 83
τὰ συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν γίγνεται διὰ τὰ ἔργα ἡμῶν τὰ πονη-
ρὰ, καὶ τὰς μεγάλας ἁμαρτίας ἡμῶν. σὺ γὰρ, Κύριε, ἐκούφισας
τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ ἔδωκας ἡμῖν τοιαύτην ῥίζαν, πάλιν ἀ- 84
νεκάμψαμεν παραβῆναι τὸν νόμον σου εἰς τὸ ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκα-
θαρσίᾳ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Οὐχὶ ὠργίσθης ἡμῖν ἀπολέσαι ἡμᾶς, 85
ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν ῥίζαν καὶ σπέρμα καὶ ὄνομα ἡμῶν; Κύ- 86
ριε τοῦ Ἰσραὴλ, ἀληθινὸς εἶ· κατελείφθημεν γὰρ ῥίζα ἐν τῇ σή-
μερον. Ἰδοὺ νῦν ἐσμὲν ἐνώπιόν σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. οὐ 87
γάρ ἐστι στῆναι ἔτι ἔμπροσθέν σου ἐπὶ τούτοις. Καὶ ὅτε προσευ- 88
χόμενος Ἔζρας ἀνθωμολογεῖτο κλαίων χαμαιπετὴς ἔμπροσθεν
τοῦ ἱεροῦ, ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐξ Ἱερουσαλὴμ ὄχλος πολὺς
σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ νεανίαι, κλαυθμὸς γὰρ ἦν μέγας
ἐν τῷ πλήθει. Καὶ φωνήσας Ἰεχονίας Ἰεήλου ὁ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, 89
εἶπεν· Ἔζρα, ἡμεῖς ἡμάρτομεν εἰς τὸν Κύριον Θεὸν, καὶ συνῳκί-
σαμεν γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐστιν
ἐπάνω πᾶς Ἰσραήλ. Ἐν τούτῳ γινέσθω ἡμῖν ὁρκωμοσία πρὸς τὸν 90
Κύριον, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν ἀλλογε-
νῶν σὺν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ὡς ἐκρίθη σοι. καὶ ὅσοι πειθαρχοῦσι τῷ
νόμῳ Κυρίου. Ἀναστὰς ἐπιτέλει, πρὸς σὲ γὰρ τὸ πρᾶγμα, καὶ 91
ἡμεῖς μετά σου ἰσχὺν ποιεῖν. Καὶ ἀναστὰς Ἔζρας ὤρκισε τοὺς 92
φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ποιῆσαι
κατὰ ταῦτα. καὶ ὤμοσαν.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ἀναστὰς Ἔζρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, ἐπορεύθη εἰς 1
τὸ παστοφόριον Ἰωανὰν τοῦ Ἐλιασίβου, καὶ αὐλισθεὶς ἐκεῖ, ἄρτου 2

οὐκ ἐγεύσατο, οὐδὲ ὕδωρ ἔπιε, πενθῶν ἐπὶ τῶν ἀνομιῶν τῶν με-
3 γάλων τοῦ πλήθους. Καὶ ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ
Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, συναχθῆναι εἰς Ἱε-
4 ρουσαλὴμ, καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέ-
ραις κατὰ τὸ κρίμα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων, ἀνιερωθή-
σονται τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀλλοτριωθήσεται ἀπὸ τοῦ
5 πλήθους τῆς αἰχμαλωσίας. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πάντες οἱ ἐκ τῆς
φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμεὶν ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰς Ἱερουσαλήμ.
6 οὗτος ὁ μὴν ἔνατος τῇ εἰκάδι τοῦ μηνός. Καὶ συνεκάθισε πᾶν
τὸ πλῆθος ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τοῦ ἱεροῦ, τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα
7 χειμῶνα. Καὶ ἀναστὰς Ἔζρας εἶπεν αὐτοῖς. ὑμεῖς ἠνομήσατε
καὶ συνῳκίσατε γυναῖκας ἀλλογενεῖς, τοῦ προσθεῖναι ἁμαρτίας
8 τῷ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δόξαν τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν
9 πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ χωρίσθητε
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλογενῶν.
10 Καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ εἶπαν μεγάλῃ τῇ φωνῇ· οὕ-
11 τως ὡς εἴρηκας, ποιήσομεν. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος πολὺ, καὶ ἡ ὥρα
χειμερινὴ, καὶ οὐκ ἰσχύομεν στῆναι αἴθριοι. καὶ τὸ ἔργον οὐκ
ἔστιν ἡμῖν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο. ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν
12 τούτοις. Στήτωσαν δὲ οἱ προηγούμενοι τοῦ πλήθους, καὶ πάντες
οἱ ἐκ τῶν κατοικιῶν ἡμῶν ὅσοι ἔχουσι γυναῖκας ἀλλογενεῖς, πα-
13 ραγενηθήτωσαν λαβόντες χρόνον, καὶ ἑκάστου δὲ τόπου τοὺς πρε-
σβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς, ἕως τοῦ λῦσαι τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου
14 ἀφ' ἡμῶν τοῦ πράγματος τούτου. Ἰωνάθας Ἀζαήλου, καὶ Ἐζε-
κίας Θωκανοῦ ἐπεδέξαντο κατὰ ταῦτα. καὶ Μοσόλλαμος, καὶ
15 Λευὶς, καὶ Σαββαταῖος συνεβράβευσαν αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν κατὰ
16 πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Καὶ ἐπελέξατο ἑαυτῷ Ἔζ-
ρας ὁ ἱερεὺς ἄνδρας ἡγουμένους τῶν πατριῶν αὐτῶν κατ' ὄνομα
πάντας, καὶ συνεκάθησαν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου,
17 ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἦχθη ἐπὶ πέρας τὰ κατὰ τοὺς ἄνδρας
τοὺς ἐπισυνέχοντας γυναῖκας ἀλλογενεῖς, ἕως τῆς νουμηνίας τοῦ
18 πρώτου μηνός. Καὶ εὑρέθησαν τῶν ἱερέων οἱ ἐπισυναχθέντες ἀλ-
19 λογενεῖς γυναῖκας ἔχοντες, ἐκ τῶν υἱῶν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Μαθήλας, καὶ Ἐλεάζαρος, καὶ Ἰώριβος, καὶ
20 Ἰωαδάνος. Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐκβαλεῖν τὰς γυναῖκας ἑαυ-
21 τῶν, καὶ εἰς ἐξιλασμὸν κριοὺς ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας αὐτῶν. Καὶ ἐκ

τῶν υἱῶν Ἐμμὴρ, Ἀνανίας, καὶ Ζαβδαῖος, καὶ Μάνης, καὶ Σα-
μαῖος, καὶ Ἱερεὴλ, καὶ Ἀζαρίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Φαισοὺ, Ἐ- 22
λιωνὰς, Μασσίας, Ἰσμαῆλος, καὶ Ναθαναῆλος, καὶ Ὠκείδηλος, καὶ
Σαλόας. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Ἰωζαβάδος, καὶ Σεμεὶς, καὶ Κώ- 23
λιος, (οὗτός ἐστι Καλιτὰς,) καὶ Φαθαῖος, καὶ Ὠούδας, καὶ Ἰωνάς.
Ἐκ τῶν ἱεροψαλτῶν, Ἐλιάσιβος, Βακχοῦρος. Ἐκ τῶν θυρωρῶν, 24.25
Σαλλοῦμος, καὶ Τολβάνης. Ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, 26
Ἱερμὰς, καὶ Ἰεδδίας, καὶ Μαλχίας, καὶ Μαῆλος, καὶ Ἐλεάζαρος,
καὶ Ἀσιβίας, καὶ Βανναίας. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἠλὰ, (καὶ) Ματ- 27
θανίας, Ζαχαρίας, Ἰεζριῆλος, καὶ Ἰωαβδίος, καὶ Ἱερεμὼθ, καὶ
Ἀηδίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζαμὸθ, Ἐλιαδὰς, Ἐλιάσιμος, Ὀθονίας, 28
Ἰαριμὼθ, καὶ Σάβαθος, καὶ Ζαρλίας. Ἐκ τῶν υἱῶν Βηβαὶ, Ἰωάν- 29
νης, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ὠζάβαδος, καὶ Ἐμαθείς. Ἐκ τῶν υἱῶν 30
Μανὶ, Ὀλαμὸς, Μαμοῦχος, Ἰεδαῖος, Ἰασοῦβος, καὶ Ἰασαῆλος, καὶ
Ἱερεμώθ. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδδὶ, Νάαθος, καὶ Μοοσσίας, Λακ- 31
κοῦνος, καὶ Ναείδος, καὶ Ματθανίας, καὶ Σεσθὴλ, καὶ Βαλνοῦος,
καὶ Μανασσῆας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀννὰς, Ἐλιωνὰς, καὶ Ἀσαίας, 32
καὶ Μελχίας, καὶ Σαββαῖος, καὶ Σίμων, Χοσαμαῖος. Καὶ ἐκ τῶν 33
υἱῶν Ἀσὸμ, Ἀλτανναῖος, καὶ Ματταθίας, καὶ Βανναιοὺς, καὶ
Ἐλιφαλὰτ, καὶ Μανασσῆς, καὶ Σεμεί. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βαανὶ, 34
Ἱερεμίας, Μομδεὶς, Ἰσμαῆρος, Ἰουὴλ, Μανδαὶ, καὶ Παιδείας, καὶ
Ἄννως, Καραβασίων, καὶ Ἐνάσιβος, καὶ Μαμνιτάναιμος, Ἐλιά-
σεις, Βαννοὺς, Ἐλιαλεὶ, Σομεὶς, Σελεμίας, Ναθανίας. καὶ ἐκ τῶν
υἱῶν Ἐζωρὰ, Σεσσεὶς, Ἐζρὶλ, Ἀζαὴλ, Σαματὸς, Ζαμβρὶς, Ἰώ-
σηφος. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Νοομὰ, Μαζιτίας, Ζαβαδαίας, Ἠδαὶς, 35
Ἰουὴλ, Βαναίας. Πάντες οὗτοι συνῴκισαν γυναῖκας ἀλλογενεῖς, 36
καὶ ἀπέλυσαν αὐτὰς σὺν τέκνοις. Καὶ κατῴκησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ 37
οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ χώ-
ρᾳ, τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν
ταῖς κατοικίαις αὐτῶν. Καὶ συνήχθη πᾶν τὸ πλῆθος ὁμοθυμαδὸν 38
ἐπὶ τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος. Καὶ εἶ- 39
πεν Ἔζρα τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ· κόμισαι τὸν νόμον Μωϋσῆ,
τὸν παραδοθέντα ὑπὸ τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐκόμισεν 40
Ἔζρας ὁ ἀρχιερεὺς τὸν νόμον παντὶ τῷ πλήθει ἀπὸ ἀνθρώπου
ἕως γυναικὸς, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν ἀκοῦσαι τοῦ νόμου, νουμη-
νίᾳ τοῦ ἑβδόμου μηνός. Καὶ ἀνεγίγνωσκεν ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἱεροῦ 41

πυλῶνος εὐρυχώρῳ, ἐξ ὄρθρου ἕως μέσου ἡμέρας, ἐνώπιον ἀνδρῶν
τε καὶ γυναικῶν, καὶ ἐπέδωκαν πᾶν τὸ πλῆθος τὸν νοῦν εἰς τὸν
42 νόμον. Καὶ ἔστη Ἔζρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου ἐπὶ
43 τοῦ ξυλίνου βήματος τοῦ κατασκευασθέντος. Καὶ ἔστησαν παρ'
αὐτῷ Ματταθίας, Σαμμοὺς, καὶ Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Οὐρίας, Ἐ-
44 ζεκίας, Βαάλσαμος ἐκ δεξιῶν. Καὶ ἐξ εὐωνύμων Φαλδαῖος, Μι-
45 σαὴλ, Μελχίας, Λωθάσουβος, Ναβαρίας, Ζαχαρίας. Καὶ ἀναλα-
βὼν Ἔζρας τὸ βιβλίον τοῦ νόμου ἐνώπιον τοῦ πλήθους, προε-
46 κάθητο γὰρ ἐπιδόξως ἐνώπιον πάντων, καὶ ἐν τῷ λῦσαι τὸν
νόμον, πάντες ὀρθοὶ ἔστησαν. Καὶ ηὐλόγησεν Ἔζρας τῷ Κυ-
47 ρίῳ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, Θεῷ Σαβαὼθ παντοκράτορι, καὶ ἐπε-
φώνησε πᾶν τὸ πλῆθος, ἀμήν. καὶ ἄραντες ἄνω τὰς χεῖρας, προσ-
48 πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ, Ἰησοῦς, καὶ Ἀν-
νοὺς, καὶ Σαραβίας, Ἰαδινὸς, Ἰάκουβος, Σαββαταίας, Αὐταίας,
Μαιάννας, καὶ Καλείτας, Ἀζαρίας, καὶ Ἰώζαβδος, καὶ Ἀνανίας,
Φιαθὰς, οἱ Λευῖται, ἐδίδασκον τὸν νόμον Κυρίου, καὶ πρὸς τὸ
πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ἐμφυσιοῦντες ἅμα τὴν
49 ἀνάγνωσιν. Καὶ εἶπεν Ἀθαράτης Ἔζρᾳ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀνα-
γνώστῃ καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς διδάσκουσι τὸ πλῆθος ἐπὶ πάντας.
50 Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἁγία τῷ Κυρίῳ, καὶ πάντες ἔκλαιον ἐν τῷ
51 ἀκοῦσαι τοῦ νόμου. Βαδίσαντες οὖν φάγετε λιπάσματα, καὶ πίε-
τε γλυκάσματα, καὶ ἀποστείλατε ἀποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσιν.
52 Ἁγία γὰρ ἡ ἡμέρα τῷ Κυρίῳ, μὴ λυπεῖσθε. ὁ γὰρ Θεὸς Κύριος
53 δοξάσει ὑμᾶς. Καὶ οἱ Λευῖται ἐκέλευον παντὶ τῷ δήμῳ, λέγοντες.
54 ἡ ἡμέρα αὕτη ἁγία, μὴ λυπεῖσθε. Καὶ ᾤχοντο πάντες φαγεῖν καὶ
πιεῖν καὶ εὐφραίνεσθαι, καὶ δοῦναι ἀποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσι,
55 καὶ εὐφρανθῆναι μεγάλως, ὅτι ἐνεφυσιώθησαν ἐε τοῖς ῥήμασιν οἷς
ἐδιδάχθησαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν.

Ο ΙΕΡΕΥΣ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Α'. Ι.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν 1
Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττιείμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δα-
ρεῖον βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
πρότερον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλούς, 2
καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, καὶ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς.
Καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἔλαβε σκῦλα πλήθους ἐθνῶν· 3
καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη, καὶ ἐπήρθη ἡ καρ-
δία αὐτοῦ. Καὶ συνῆξε δύναμιν ἰσχυρὰν σφόδρα, καὶ ἦρξε χωρῶν, 4
καὶ ἐθνῶν, καὶ τυραννιῶν, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. Καὶ μετὰ 5
ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. Καὶ ἐκά- 6
λεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συνεκτρόφους αὐτοῦ
ἀπὸ νεότητος, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζῶντος
αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. 7
Καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. 8
Καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ οἱ 9
υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλὰ, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ
γῇ. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανὴς, 10
υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ὅμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβα-
σίλευσεν ἐν ἔτει ἑκατοστῷ καὶ ἑβδόμῳ καὶ τριακοστῷ βασιλείας
Ἑλλήνων. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ πα- 11
ράνομοι, καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς, λέγοντες· πορευθῶμεν, καὶ δια-
θώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν, ὅτι ἀφ' ἧς ἐ-
χωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὗρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. Καὶ ἠγαθύνθη 12
ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Καὶ προεθυμήθησάν τινες ἀπὸ τοῦ 13
λαοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξου-
σίαν ποιῆσαι τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν. Καὶ ᾠκοδόμησαν γυμνά- 14
σιον ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν. Καὶ ἐποίησαν 15
ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας· καὶ ἐ-

ζεύχθησαν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.
16 Καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία ἐνώπιον Ἀντιόχου· καὶ ὑπέλαβε βα-
σιλεῦσαι γῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.
17 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἅρμασι, καὶ ἐν
18 ἐλέφασι, καὶ ἐν ἱππεῦσι, καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. Καὶ συνεστήσατο
πόλεμον πρὸς Πτολεμαῖον τὸν βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη
Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε· καὶ ἔπεσαν τραυ-
19 ματίαι πολλοί. Καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ἐν γῇ
20 Αἰγύπτῳ· καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐπέστρεψεν
Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσ-
σαρακοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς Ἱερο-
21 σόλυμα ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἁγίασμα ἐν ὑπερη-
φανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν λυχνίαν
22 τοῦ φωτὸς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς
προθέσεως, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυίσκας
τὰς χρυσᾶς, καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν
κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέπισε
23 πάντα, καὶ ἔλαβε τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ
ἐπιθυμητά· καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε,
24 καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησε φο-
25 νοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανείαν μεγάλην. Καὶ ἐγένετο πέν-
26 θος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν, καὶ ἐστέναξαν ἄρ-
χοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἠσθένησαν, καὶ
27 τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἠλλοιώθη. Πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρῆνον,
28 καὶ καθημένη ἐν παστῷ ἐγένετο ἐν πένθει. Καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ
τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακὼβ ἐνεδύσατο αἰ-
29 σχύνην. Καὶ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρ-
χοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσα-
30 λὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς λόγους εἰρηνικοὺς ἐν δό-
λῳ, καὶ ἐπίστευσαν αὐτῷ, καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐξάπινα,
καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπώλεσε λαὸν πολὺν
31 ἐξ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισεν
αὐτὴν πυρὶ, καὶ καθεῖλε τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τείχη αὐτῆς
32 κύκλῳ· Καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ
33 κτήνη ἐκληρονόμησαν. Καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τείχει
μεγάλῳ καὶ ὀχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄ-

χραν. Καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ ἔθνος ἁμαρτωλὸν, ἄνδρας παρανόμους, 34
καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. Καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ τροφὴν, καὶ 35
συναγαγόντες τὰ σκῦλα Ἰερουσαλὴμ ἀπέθεντο ἐκεῖ. Καὶ ἐγένε-
το εἰς μεγάλην παγίδα, καὶ ἐγένετο εἰς ἔνεδρον τῷ ἁγιάσματι, 36
καὶ εἰς διάβολον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διαπαντός. Καὶ ἐξέχεαν 37
αἷμα ἀθῷον κύκλῳ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα.
Καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἰερουσαλὴμ δι' αὐτοὺς, καὶ ἐγένετο κα- 38
τοικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς,
καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. Τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἠρημώ- 39
θη ὡς ἔρημος· αἱ ἑορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάββα-
τα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουθένωσιν, κατὰ τὴν 40
δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἀτιμασμὸς αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐ-
στράφη εἰς πένθος. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ 41
βασιλείᾳ αὐτοῦ εἶναι πάντας εἰς λαὸν ἕνα, καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκα- 42
στον τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ ἐπεδέξαντο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν
λόγον τοῦ βασιλέως. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ ηὐδόκησαν τῇ 43
λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ
σάββατον. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων 44
εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὀπίσω νομίμων
ἀλλοτρίων τῆς γῆς. Καὶ κωλύσαι ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας καὶ 45
σπονδὴν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ βεβηλῶσαι σάββατα καὶ ἑορτὰς,
καὶ μιᾶναι ἁγίασμα καὶ ἁγίους, οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη, 46.47
καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια, καὶ κτήνη κοινά. Καὶ ἀφιέναι τοὺς 48
υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ
ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει, ὥστε ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου, καὶ ἀλ- 49
λάξαι πάντα τὰ δικαιώματα. Καὶ ὃς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ ῥῆ- 50
μα τοῦ βασιλέως ἀποθανεῖται. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους 51
ἔγραψε πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ
πάντα τὸν λαόν· καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν
κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. Καὶ συνηθροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς 52
αὐτοὺς πολλοί· πᾶς ὁ ἐγκαταλείπων τὸν νόμον· καὶ ἐποίησαν
κακὰ ἐν τῇ γῇ, καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρυφίοις ἐν παντὶ φυ- 53
γαδευτηρίῳ αὐτῶν. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεῦ τῷ 54
πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ᾠκοδόμησαν βδέ-
λυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύ-
κλῳ ᾠκοδόμησαν βωμούς. Καὶ ἐπὶ τῶν θυρίδων τῶν οἰκιῶν, καὶ 55

56 ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων. Καὶ τὰ βιβλία τοῦ νόμου, ἃ εὗρον,
57 ἐνεπύρισαν πυρὶ κατασχίσαντες. Καὶ ὅπου εὑρίσκετο παρά τινι
βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τοῦ
58 βασιλέως ἐθανάτου αὐτόν. Ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποίουν οὕτω τῷ Ἰ-
σραὴλ, τοῖς εὑρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλε-
59 σι. Καὶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν
60 βωμόν, ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περι-
61 τετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἐθανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. Καὶ
ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τοὺς οἰκείους
αὐτῶν προενόμευσαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐτοὺς ἐθανάτω-
62 σαν. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν, καὶ ὠχυρώθησαν ἐν
63 αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά. Καὶ ἐπελέξαντο ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ
μιανθῶσι τοῖς βρώμασι, καὶ μὴ βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν, καὶ
64 ἀπέθανον. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

ΚΕΦ. Β'. II.

1 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀνέστη Ματταθίας Ἰωάννου τοῦ
Συμεὼν ἱερεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαρεὶμ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν
2 ἐν Μωδεείν. Καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε Ἰωάννης ὁ ἐπικαλούμενος Γαδ-
3.4 δίς, Σίμων ὁ καλούμενος Θασσίς, Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκα-
5 βαῖος, Ἐλεάζαρ ὁ καλούμενος Αὐαρὰν, Ἰωνάθας ὁ καλούμενος
6 Σαφφοῦς. Καὶ ἴδε τὰς βλασφημίας τὰς γινομένας ἐν Ἰούδᾳ καὶ
7 ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ εἶπεν οἴμοι, ἱνατί τοῦτο ἐγενήθην ἰδεῖν τὰ
συντρίμματα τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς ἁ-
γίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν, καὶ
8 τὸ ἁγίασμα ἐν χειρὶ ἀλλοτρίων; Ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ
9 ἄδοξος, τὰ σκεύη τῆς δόξης αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη· ἀπεκτάν-
θη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν
10 ῥομφαίᾳ ἐχθροῦ. Ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονόμησε βασιλείαν αὐτῆς,
11 καὶ οὐκ ἐκράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; Πᾶς ὁ κόσμος αὐτῆς ἀ-
12 φῃρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρας ἐγενήθη εἰς δούλην. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια
ἡμῶν καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἠρημώθη, καὶ ἐβε-
13.14 βήλωσαν αὐτὰ τὰ ἔθνη. Ἱνατί ἡμῖν ἔτι ζῆν; Καὶ διέῤῥηξε Μα-
ταθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλοντο
15 σάκκους, καὶ ἐπένθησαν σφόδρα. Καὶ ἦλθον οἱ παρὰ τοῦ βασι-

λέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν εἰς Μωδεεὶν τὴν πόλιν, ἵνα θυσιάσωσι. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθαν· καὶ Ματταθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπαν τῷ Ματταθίᾳ, λέγοντες· ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ μέγας εἶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς. Νῦν οὖν πρόσελθε πρῶτος, καὶ ποίησον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὡς ἐποίησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ ἔσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως· καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς. Καὶ ἀπεκρίθη Ματταθίας, καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ· εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ, ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἠρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐγὼ καὶ οἱ υἱοί μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευτόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. Ἵλεως ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιώματα. Τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ ἀκουστόμεθα, τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιὰν ἢ ἀριστεράν. Καὶ ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων, θυμιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Μωδεεὶν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως. Καὶ ἴδε Ματταθίας καὶ ἐζήλωσε, καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκε θυμὸν κατὰ τὸ κρῖμα, καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. Καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκτεινεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν καθεῖλε, καὶ ἐζήλωσε τῷ νόμῳ καθὼς ἐποίησε Φινεὲς τῷ Ζαμβρὶ υἱῷ Σαλώμ. Καὶ ἀνέκραξε Ματταθίας ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ καὶ ἱστῶν διαθήκην, ἐξελθέτω ὀπίσω μου. Καὶ ἔφυγον αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐγκατέλιπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. Τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες δικαιοσύνην καὶ κρῖμα εἰς τὴν ἔρημον καθῆσαι ἐκεῖ, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακά. Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς δυνάμεσιν, αἳ ἦσαν ἐν Ἰερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ, ὅτι κατέβησαν ἄνδρες, οἵτινες διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως, εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί, καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ' αὐτοὺς, καὶ συνε-

33 στήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς· ἕως τοῦ νῦν ἱκανόν· ἐξελθόντες ποιήσατε κατὰ
34 τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, καὶ ζήσεσθε, καὶ εἶπαν· οὐκ ἐξελευσόμεθα, οὐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως τοῦ βεβηλῶσαι
35 τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων. Καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον.
36 Καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, οὐδὲ λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ
37 ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους, λέγοντες· ἀποθάνωμεν οἱ πάντες ἐν τῇ ἁπλότητι ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὅτι ἀ-
38 κρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλίων ψυχῶν
39 ἀνθρώπων. Καὶ ἔγνω Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπέν-
40 θησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν εἰς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἡμῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς ὀλεθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς
41 γῆς, καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες· πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες
42 καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τοῖς κρύφοις. Τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἀσιδαίων, ἰσχυροὶ δυνάμει ἀπὸ
43 Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ. Καὶ πάντες οἱ φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς, καὶ ἐγένοντο αὐ-
44 τοῖς εἰς στήριγμα. Καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ αὐτῶν, καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν·
45 καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ἔθνη σωθῆναι. Καὶ ἐκύκλωσε Ματτα-
46 θίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ καθεῖλον τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα εὗρον ἐν ὁρίοις Ἰ-
47 σραὴλ ἐν ἰσχύϊ. Καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ
48 κατευωδώθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. Καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χειρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλέων, καὶ οὐκ ἔδω-
49 καν κέρας τῷ ἁμαρτωλῷ. Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματταθίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· νῦν ἐστηρίχθη ὑπερηφα-
50 νία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς καὶ ὀργὴ θυμοῦ. Καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ
51 διαθήκης πατέρων ἡμῶν. Μνήσθητε τῶν πατέρων ἡμῶν τὰ ἔργα ἃ

ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ
ὄνομα αἰώνιον. Ἀβραὰμ οὐχὶ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστὸς, καὶ 52
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; Ἰωσὴφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐ- 53
τοῦ ἐφύλαξεν ἐντολήν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. Φινεὲς ὁ 54
πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον, ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης
αἰωνίας. Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι λόγον, ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἰ- 55
σραήλ. Χάλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔλαβε γῆς 56
κληρονομίαν. Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ ἐκληρονόμησε θρόνον βα- 57
σιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἠλίας ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νόμου ἀ- 58
νελήφθη ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μισαὴλ, πιστεύ- 59
σαντες ἐσώθησαν ἐκ φλογός. Δανιὴλ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ ἐρύσθη 60
ἐκ στόματος λεόντων. Καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ γενεὰν καὶ γε- 61
νεὰν, ὅτι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. Καὶ 62
ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ
εἰς κόπρια καὶ εἰς σκώληκας. Σήμερον ἐπαρθήσεται, καὶ αὔριον 63
οὐ μὴ εὑρεθῇ, ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ, καὶ ὁ διαλο-
γισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. Καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰσχύετε καὶ ἀνδρίζεσθε 64
ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. Καὶ ἰδοὺ Συμεὼν 65
ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστιν, αὐτοῦ ἀκούετε πά-
σας τὰς ἡμέρας, αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. Καὶ Ἰούδας ὁ 66
Μακκαβαῖος αὐτὸς ἰσχυρὸς ἐν δυνάμει ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος
ὑμῖν ἔσται εἰς ἄρχοντα στρατιᾶς, καὶ πολεμήσετε πόλεμον λαῶν.
Καὶ ὑμεῖς προσάξατε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητὰς τοῦ νόμου, 67
καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν. Ἀνταποδίδοτε ἀντα- 68
πόδομα τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς προστάγματα τοῦ νόμου.
Καὶ ηὐλόγησεν αὐτούς· καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. 69
Καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· 70
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτοῦ ἐν
Μωδεείν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ 1
ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ 2
πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πό-
λεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης. Καὶ ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐ- 3

τοῦ· καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνεζώσατο τὰ σκεύη
τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ πολέμους συνεστήσατο σκεπάζων παρ-
4 εμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ ὡμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ,
5 καὶ ὡς σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. Καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους
ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς ταράσσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε, καὶ
συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ
ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ εὐωδώθη σωτηρία ἐν
7 χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπίκρανε βασιλεῖς πολλοὺς, καὶ ἤὐφρανε τὸν
Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον
8 αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. Καὶ διῆλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξωλέ-
θρευσεν ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ Ἰσραήλ.
9 Καὶ ὠνομάσθη ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους.
10 Καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώνιος ἔθνη, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύναμιν
11 μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραήλ. Καὶ ἔγνω Ἰούδας, καὶ ἐ-
ξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέκτεινεν·
12 καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον. Καὶ ἔλα-
βον τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν Ἰού-
13 δας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἤκουσε Σήρων ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας, ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα,
καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον.
14 Καὶ εἶπε· ποιήσω ἐμαυτῷ ὄνομα, καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βασι-
λείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ τοὺς
15 ἐξουδενοῦντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. Καὶ προσέθετο τοῦ ἀνα-
βῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆ-
16 σαι αὐτῷ, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἤγγισεν ἕως ἀναβάσεως Βαιθωρῶν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν
17 αὐτῷ ὀλιγοστός. Ὡς δὲ ἴδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπαν τῷ Ἰούδᾳ· τί δυνησόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες
πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος τοσοῦτο ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα
18 ἀσιτοῦντες σήμερον. Καὶ εἶπεν Ἰούδας εὔκοπόν ἐστι συγκλεισθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι διαφορὰ ἐναντίον τοῦ
19 Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. Ὅτι οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστὶν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
20 ἰσχύς. Αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλήθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας,
τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, τοῦ
21 σκυλεῦσαι ἡμᾶς. Ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν

καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. Καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προσώ- 22
που ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν. Ὡς δὲ ἐπαύσατο 23
λαλῶν, ἐνήλατο ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνετρίβη Σήρων καὶ ἡ
παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐδίωκον αὐτοὺς ἐν τῇ κα- 24
ταβάσει Βαιθωρῶν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς ἄν-
δρας ὀκτακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιείμ. Καὶ 25
ἤρξατο ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόη ἐπι-
πίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. Καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βα- 26
σιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξη-
γεῖτο πᾶν ἔθνος. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους 27
τούτους, ὠργίσθη θυμῷ· καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς δυνά-
μεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα,
καὶ ἤνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυ- 28
νάμεσιν αὐτοῦ εἰς τὸν ἐνιαυτόν· καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς εἰς ἐ-
νιαυτὸν εἶναι ἑτοίμους εἰς πᾶσαν χρείαν. Καὶ ἶδεν ὅτι ἐξέλειπε 29
τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν· καὶ οἱ φόροι τῆς χώρας ὀλίγοι,
χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς ἧς κατεσκεύασεν ἐν τῇ γῇ, τοῦ
ἆραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων. Καὶ εὐλαβήθη 30
μὴ οὐκ ἔχῃ ὡς ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόμα-
τα ἃ ἐδίδου ἔμπροσθεν δαψιλεῖ χειρί, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς
βασιλεῖς τοὺς ἔμπροσθεν. Καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, 31
καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα, καὶ λαβεῖν τοὺς
φόρους τῶν χωρῶν, καὶ συναγαγεῖν ἀργύριον πολύ. Καὶ κατέ- 32
λειπε Λυσίαν ἄνθρωπον ἔνδοξον καὶ ἀπὸ γένους τῆς βασιλείας
ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου,
ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐ- 33
τοῦ ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτόν. Καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις 34
τῶν δυνάμεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάν-
των ὧν ἐβούλετο, καὶ περὶ πάντων τῶν κατοικούντων τὴν Ἰου-
δαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ, ἀποστεῖλαι ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν, τοῦ ἐκτρί- 35
ψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὺν Ἰσραὴλ καὶ τὸ κατάλειμμα Ἱερουσα-
λήμ, καὶ ἆραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, καὶ κατοι- 36
κίσαι υἱοὺς ἀλλοτρίους ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, καὶ κατακληρο-
νομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις 37
τῶν δυνάμεων τὰς καταλειφθείσας· καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας
ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτοῦ, ἔτους ἑβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ

καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ διε-
38 πορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας. Καὶ ἐπέλεξε Λυσίας Πτολεμαῖον τὸν
Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν ἄνδρας δυνατοὺς τῶν φί-
39 λων τοῦ βασιλέως. Καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα χι-
λιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχίλιον ἵππον, τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰού-
40 δα καὶ καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. Καὶ
ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν καὶ ἦλθον· καὶ παρενέβαλον
41 πλησίον Ἀμμαοὺμ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι
τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον ἀργύριον καὶ χρυσίον
πολὺν σφόδρα καὶ πέδας· καὶ ἦλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν τοῦ λα-
βεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ προσεγενήθησαν πρὸς
42 αὐτοὺς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. Καὶ ἶδεν Ἰούδας
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακὰ, καὶ αἱ δυνάμεις
παρεμβάλλουσιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους
τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ
43 συντέλειαν. Καὶ εἶπαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἀνα-
στήσωμεν τὴν καθαίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν περὶ
44 τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. Καὶ ἠθροίσθησαν ἡ συναγωγὴ
τοῦ εἶναι ἑτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσεύξασθαι καὶ αἰ-
45 τῆσαι ἔλεον καὶ οἰκτιρμούς. Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν ἀοίκητος ὡς
ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεν-
νημάτων αὐτῆς· καὶ τὸ ἁγίασμα καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλ-
λογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ κατάλυμα ἐν τοῖς ἔθνεσι· καὶ ἐξήρθη τέρψις
46 ἐξ Ἰακὼβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. Καὶ συνήχθησαν καὶ
ἦλθοσαν εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, ὅτι τόπος προ-
47 σευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐνήστευσαν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς
48 κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. Καὶ ἐξεπέτα-
σαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώ-
49 ματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. Καὶ ἤνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱερωσύ-
νης, καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας· καὶ ἤγειραν τοὺς
50 Ναζιραίους, οἱ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας, καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν
οὐρανὸν, λέγοντες· τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγά-
51 γωμεν; Καὶ τὰ ἅγιά σου καταπεπάτηται, καὶ βεβήλωται· καὶ
52 οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ ταπεινώσει. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συ-
νῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς· σὺ οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡ-

μᾶς. Πῶς δυνησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ἐὰν μὴ 53
σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐβόησαν 54
φωνῇ μεγάλῃ. Καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους 55
τοῦ λαοῦ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ
δεκαδάρχους. Καὶ εἶπε τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας, καὶ μνηστευομέ- 56
νοις γυναῖκας, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶνας, καὶ δειλοῖς, ἀποστρέ-
φειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον. Καὶ ἀπῆρεν 57
ἡ παρεμβολὴ, καὶ παρενεβάλοσαν κατὰ νότου Ἀμμαούμ. Καὶ 58
εἶπεν Ἰούδας· περιζώσασθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς, καὶ
γίνεσθε ἕτοιμοι εἰς τοπρωῒ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις
τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξᾶραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν.
Ὅτι κρεῖσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ, ἢ ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ 59
τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. Ὡς δ' ἂν ᾖ θέλημα ἐν οὐρανῷ, 60
οὕτως ποιήσει.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Καὶ παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν 1
ἵππον ἐκλεκτὴν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς, ὥστε ἐπιβαλεῖν 2
ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω,
καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν αὐτῷ ὁδηγοί. Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, 3
καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι τὴν δύναμιν τοῦ βασι-
λέως τὴν ἐν Ἐμμαοὺμ, ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμέναι ἦσαν 4
ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολὴν 5
Ἰούδα νυκτὸς, καὶ οὐδένα εὗρε· καὶ ἐζήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν,
ὅτι εἶπε, φεύγουσιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. Καὶ ἅμα ἡμέρᾳ, ὤφθη Ἰού- 6
δας ἐν τῷ πεδίῳ ἐν τρισχιλίοις ἀνδράσι· πλὴν καλύμματα καὶ
μαχαίρας οὐκ εἶχον καθὼς ἠβούλοντο. Καὶ ἴδον παρεμβολὴν ἐ- 7
θνῶν ἰσχυρὰν τεθωρακισμένην, καὶ ἵππον κυκλοῦσαν αὐτὴν,
καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου. Καὶ εἶπεν Ἰούδας τοῖς ἀνδρά- 8
σι τοῖς μετ' αὐτοῦ· μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ
ὅρμημα αὐτῶν μὴ δειλωθῆτε. Μνήσθητε ὡς ἐσώθησαν οἱ πατέ- 9
ρες ἡμῶν ἐν θαλάσσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυ-
νάμει. Καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς οὐρανὸν, εἰ θελήσει ἡμᾶς, καὶ μνη- 10
σθήσεται διαθήκης πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολὴν
ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον. Καὶ γνώσονται πάντα 11
τὰ ἔθνη, ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώζων τὸν Ἰσραήλ. Καὶ 12

ἦραν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἴδαν αὐτοὺς ἐρ-
13 χομένους ἐξεναντίας. Καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλε-
14 μον, καὶ ἐσάλπισαν οἱ παρὰ Ἰούδα. Καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρί-
15 βησαν τὰ ἔθνη, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον. Οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες
ἔπεσαν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γασηρὼν καὶ ἕως
τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ἰαννείας, καὶ ἔπεσαν
16 ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ
17 ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὄπισθεν αὐτῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν
λαόν· μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡ-
18 μῶν· καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ
στῆτε νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσατε αὐτούς,
19 καὶ μετὰ ταῦτα λάβετε σκῦλα καὶ μετὰ παῤῥησίας. Ἔτι πλη-
ροῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὤφθη μέρος τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους.
20 Καὶ ἴδεν ὅτι τετρόπωται, καὶ ἐμπυρίζουσι τὴν παρεμβολήν, ὁ
21 γὰρ καπνὸς ὁ θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός. Οἱ δὲ ταῦτα
συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ Ἰούδα παρεμ-
22 βολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἑτοίμην εἰς παράταξιν, ἔφυγον πάντες εἰς
23 γῆν ἀλλοφύλων. Καὶ Ἰούδας ἀνέστρεψεν ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς
παρεμβολῆς· καὶ ἔλαβε χρυσίον καὶ ἀργύριον πολὺ καὶ ὑάκινθον
24 καὶ πορφύραν καὶ θαλασσίαν καὶ πλοῦτον μέγαν. Καὶ ἐπιστρα-
φέντες ὕμνουν καὶ ηὐλόγουν εἰς οὐρανὸν τὸν Κύριον, ὅτι καλὸν
25 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη σωτηρία μεγάλη
26 τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διε-
σώθησαν, παραγενηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμ-
27 βεβηκότα. Ὁ δὲ ἀκούσας πάντα συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ
οἷα ἤθελε, τοιαῦτα γέγονε τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετείλατο
28 αὐτῷ ὁ βασιλεύς, τοιαῦτα ἐξέβη. Καὶ ἐν τῷ ἐχομένῳ ἐνιαυτῷ
συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξήκοντα χιλιάδας καὶ
29 πεντακισχιλίαν ἵππον, ὥστε ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. Καὶ ἦλθον εἰς
τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσούροις, καὶ συνήντησεν
30 αὐτοῖς Ἰούδας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. Καὶ ἴδε τὴν παρεμβολὴν
ἰσχυράν, καὶ προσηύξατο, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς εἶ ὁ σωτὴρ τοῦ
Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ ὅρμημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου
σου Δαυὶδ, καὶ παρέδωκας τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς
χεῖρας Ἰωνάθου υἱοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ αἴροντος τὰ σκεύη αὐτοῦ.
31 Σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην εἰς χεῖρας λαοῦ σου Ἰσραὴλ,

καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἵππῳ αὐτῶν. Δὸς αὐ- 32
τοῖς δειλίαν, καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν
τῇ συντριβῇ αὐτῶν. Κατάβαλε αὐτοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπώντων σε, 33
καὶ αἰνεσάτωσάν σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις.
Καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου 34
εἰς πενταχισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔπεσαν ἐξ ἐναντίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ 35
Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξεως, τῆς δὲ Ἰού-
δα τὸ γεγενημένον θάρσος, καὶ ὡς ἕτοιμοί εἰσιν ἢ ζῆν ἢ τεθνη-
κέναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεο-
νάσας τὸν πάλιν γενηθέντα στρατὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέ-
σθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Εἶπε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· 36
ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀναβῶμεν καθαρίσαι τὰ ἅγια
καὶ ἐγκαινίσαι. Καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν 37
εἰς ὄρος Σιών. Καὶ ἰδὼν τὸ ἁγίασμα ἡμῶν ἠρημωμένον, καὶ τὸ 38
θυσιαστήριον βεβηλωμένον, καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ
ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα, ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἑνὶ τῶν
ὀρέων, καὶ τὰ παστοφόρια καθῃρημένα. Καὶ διέῤῥηξαν τὰ ἱμά- 39
τια αὐτῶν, καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, 40
καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, καὶ ἐβόησαν εἰς οὐ-
ρανόν. Τότε ἐπέταξεν Ἰούδας ἀνδράσι πολεμεῖν τοὺς ἐν τῇ ἄ- 41
κρᾳ, ἕως ἂν καθαρίσῃ τὰ ἅγια. Καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους 42
θελητὰς νόμου. Καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια, καὶ ἦραν τοὺς λίθους 43
τοῦ μιασμοῦ εἰς τόπον ἀκάθαρτον. Καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ 44
θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιή-
σωσι. Καὶ ἔπεσεν αὐτοῖς βουλὴ ἀγαθή, καθελεῖν αὐτό, μή ποτε 45
γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ ἔθνη αὐτό, καὶ κα-
θεῖλον τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν τῷ ὄρει 46
τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδείῳ μέχρι τοῦ παραγενηθῆναι προφή-
την τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. Καὶ ἔλαβον λίθους ὁλοκλήρους 47
κατὰ τὸν νόμον, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ
τὸ πρότερον. Καὶ ᾠκοδόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, 48
καὶ τὰς αὐλὰς ἡγίασαν. Καὶ ἐποίησαν τὰ σκεύη τὰ ἅγια καινὰ, 49
καὶ εἰσήνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτω-
μάτων καὶ θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. Καὶ 50
ἐθυμίασαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς

51 ἐπὶ τῆς λυχνίας, καὶ ἐφαίνοσαν ἐν τῷ ναῷ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ
τὴν τράπεζαν ἄρτους, καὶ ἐξεπέτασαν τὰ καταπετάσματα· καὶ
52 ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν. Καὶ ὤρθρισαν τοπρωὶ τῇ
πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου· οὗτος ὁ μὴν Χασελεῦ
53 τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους. Καὶ ἀνή-
νεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυ-
54 τωμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν. Κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν
ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβήλωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν
55 ᾠδαῖς καὶ κιθάραις καὶ κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις. Καὶ ἔπεσον
πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκύνησαν καὶ ηὐλόγησαν εἰς
56 οὐρανὸν τὸν εὐοδώσαντα αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν τὸν ἐγκαινισμὸν
τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτὼ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα
57 μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. Καὶ
κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ στεφάνοις χρυσοῖς
καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ ἐνεκαίνισαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια,
58 καὶ ἐθύρωσαν αὐτά. Καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ
59 σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὄνειδος ἐθνῶν. Καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ἰσραὴλ, ἵνα ἄγωνται αἱ
ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἐ-
νιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτὼ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκά-
60 δος τοῦ μηνὸς Χασελεῦ μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. Καὶ ᾠκο-
δόμησαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιὼν, κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ
καὶ πύργους ὀχυροὺς, μή ποτε παραγενηθέντα τὰ ἔθνη κατα-
61 πατήσωσιν αὐτὰ, ὡς ἐποίησαν τοπρότερον. Καὶ ἀπέταξαν ἐκεῖ
δύναμιν τηρεῖν αὐτὸ, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ τηρεῖν τὴν Βαιθσούρα,
τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰδουμαίας.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΚΑΙ ἐγένετο, ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν, ὅτι ᾠκοδομήθη
τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἁγίασμα ὡς τοπρότερον, καὶ
2 ὠργίσθησαν σφόδρα. Καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἆραι τὸ γένος Ἰακὼβ
τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ
3 καὶ ἐξαίρειν. Καὶ ἐπολέμει Ἰούδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ ἐν
τῇ Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττήνην, ὅτι περιεκάθηντο τὸν Ἰσραὴλ,
καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς,

καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. Καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαιὰν, 4
οἳ ἦσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν
αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς. Καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς 5
πύργους, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτοὺς,
καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦ-
σι. Καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ εὗρε χεῖρα κρα- 6
ταιὰν καὶ λαὸν πολὺν, καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν. Καὶ συ- 7
νῆψε πρὸς αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προ-
σώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ προκατέλαβε τὴν Ἰαζὴρ, 8
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Καὶ 9
ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ Γαλααδίτι ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ
τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξᾶραι αὐτούς· καὶ ἔφυ-
γον εἰς Δάθεμα τὸ ὀχύρωμα. Καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς 10
Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, λέγοντες· ἐπισυνηγμένα ἐστὶν
ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς, καὶ ἑτοιμά-
ζονται ἐλθεῖν καὶ προκαταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα, εἰς ὃ κατεφύ- 11
γομεν, καὶ Τιμόθεος ἡγεῖται τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν. Νῦν οὖν 12
ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλῆ-
θος. Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄντες ἐν τοῖς Τουβίου τεθα- 13
νάτωνται, καὶ ᾐχμαλωτίκασι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χιλιαρ-
χίαν ἀνδρῶν. Ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι 14
ἕτεροι παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διερρηχότες τὰ ἱμάτια, ἀ-
παγγέλλοντες κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, λέγοντες· ἐπισυνῆχθαι ἐπ' 15
αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαίδος καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γα-
λιλαίας ἀλλοφύλων, τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰού- 16
δας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκκλησία με-
γάλη βουλεύεσθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἐν
θλίψει καὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι 17
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου, καὶ ῥῦσαι
τοὺς ἀδελφούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνάθαν ὁ
ἀδελφός μου πορευσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν. Καὶ κατέλιπεν 18
Ἰώσηφον τὸν τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ με-
τὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. Καὶ 19
ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· πρόσχητε τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ συν-
άψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς. Καὶ ἐμε- 20

ρίσθησαν Σίμωνι ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλι-
21 λαίαν, Ἰούδᾳ δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν. Καὶ
ἐπορεύθη Σίμων εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ συνῆψε πολέμους πολλοὺς
22 πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνετρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ
ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως τῆς Πύλης Πτολεμαΐδος· καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν
23 ἐθνῶν εἰς τρισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. Καὶ
παρέλαβον τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις σὺν ταῖς γυναιξὶ
καὶ τοῖς τέκνοις, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγον εἰς τὴν
24 Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. Καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος
καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπο-
25 ρεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ συνήντησαν τοῖς
Ναβαταίοις, καὶ ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγήσαντο αὐ-
τοῖς ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλαα-
26 δίτιδι. Καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημμένοι εἰσὶν εἰς Βόσ-
σορα, καὶ Βοσσὸρ, ἐν Ἀλάμοις, Χασφὼρ, Μακεδ, καὶ Καρναίμ·
27 πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι. Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσὶ συνειλημμένοι, καὶ εἰς αὔριον τάσ-
σονται παρεμβαλεῖν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξᾶ-
28 ραι πάντας αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ
παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν ἔρημον εἰς Βοσὸρ ἄφνω· καὶ κατε-
λάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομ-
φαίας, καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν
29 πυρί. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς, καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ
30 ὀχύρωμα. Καὶ ἐγένετο ἑωθινὴ, καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς οὗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς, αἴροντες κλίμακας καὶ
31 μηχανὰς καταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. Καὶ
ἶδεν Ἰούδας ὅτι ἦρκται ὁ πόλεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀ-
32 νέβη ἕως τοῦ οὐρανοῦ σάλπιγξι καὶ κραυγῇ μεγάλῃ· Καὶ εἶπε
τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως· πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ τῶν ἀδελ-
33 φῶν ὑμῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν· καὶ
34 ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. Καὶ ἐπέγνω
ἡ παρεμβολὴ Τιμοθέου, ὅτι ὁ Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ
προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγῇ μεγάλῃ, καὶ ἔπε-
35 σον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. Καὶ
ἀπέκλινεν εἰς Μασφὰ, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν, καὶ κατελάβετο αὐ-
τὴν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐ-

τῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί. Ἐκεῖθεν ἀπῆρε, καὶ προκα- 36
τελάβετο τὴν Χασφὼθ, Μακεδ, Βοσὸρ, καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις
τῆς Γαλααδίτιδος. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμό- 37
θεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν
ἐκ πέραν τοῦ χειμάῤῥου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰούδας κατασκοπῆσαι 38
τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ἐπισυνηγμένοι
εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ὑμῶν, δύναμις πολλὴ
σφόδρα. Καὶ Ἄραβες μεμίσθωνται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ πα- 39
ρενέβαλον πέραν τοῦ χειμάῤῥου ἕτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πό-
λεμον· καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. Καὶ εἶπε 40
Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγγίζειν Ἰού-
δαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χειμάῤῥουν τοῦ ὕδατος·
Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα ὑποστῆναι αὐτὸν,
ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς. Ἐὰν δὲ δειλωθῇ καὶ παρεμβάλῃ 41
πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτὸν, καὶ δυνησόμεθα
πρὸς αὐτόν. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάῤῥουν τοῦ ὕ- 42
δατος, ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου, καὶ
ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβα-
λεῖν, ἀλλὰ ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ διεπέρασε 43
πρὸς αὐτοὺς πρότερον, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ ὄπισθεν αὐτοῦ· καὶ
συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἔῤῥιψαν
πάντα τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναίν.
Καὶ προκατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν 44
πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναὶν, καὶ
οὐκ ἐδύνατο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον Ἰούδα. Καὶ συνήγα- 45
γεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γαλααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ
ἕως μεγάλου καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ
τὴν ἀποσκευὴν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰού-
δα. Καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρὼν, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς 46
εἰσόδου ἰσχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλῖναι ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀρι-
στερὰν, ἀλλ' ἢ διὰ μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι. Καὶ ἀπέκλεισαν αὐ- 47
τοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις. Καὶ ἀ- 48
πέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων· διελεύ-
σομαι εἰς τὴν γῆν σου, τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ οὐ-
δεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελευσόμεθα· καὶ οὐκ
ἠβούλοντο ἀνοῖξαι αὐτῷ. Καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ 49

50 παρεμβολῇ τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ. Καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ
51 πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ. Καὶ ἀπώλεσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἐξερίζωσεν αὐτὴν, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα τῆς πόλεως, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων.
52 Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδίον τὸ μέγα κατὰ πρόσω-
53 πον Βαιθσάν. Καὶ ἦν Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχατίζοντας, καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, ἕως οὗ ἦλθεν εἰς
54 γῆν Ἰούδα. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιὼν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ· καὶ προσήγαγον ὁλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσεν ἐξ αὐτῶν
55 οὐθεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλαάδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐ-
56 τοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ πρόσωπον Πτολεμαΐδος, ἤκουσεν Ἰωσὴφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας ἄρχοντες τῶν δυνάμεων τῶν
57 ἀνδραγαθιῶν καὶ τοῦ πολέμου οἷα ἐποίησαν, καὶ εἶπαν· ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα, καὶ πορευθῶμεν πολεμῆσαι πρὸς τὰ
58 ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. Καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς δυνάμεως
59 τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνιαν. Καὶ ἐξῆλθε Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς
60 πόλεμον. Καὶ ἐτροπώθη Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
61 ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ εἰς δισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσαν Ἰούδου καὶ τῶν
62 ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη σωτηρία Ἰσραὴλ
63 διὰ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδοξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἐθνῶν πάν-
64 των, οὗ ἠκούετο τὸ ὄνομα αὐτῶν. Καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐ-
65 τοὺς εὐφημοῦντες. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρὼν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· καὶ καθεῖλε τὸ
66 ὀχύρωμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνεπύρισε κυκλόθεν. Καὶ ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν
67 Σαμαρείαν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσαν ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι, ἐν τῷ αὐτοὺς ἐξελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον ἀ-

βουλεύτως. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς Ἄζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρί, καὶ ἐσκύλευσε σκῦλα τῶν πόλεων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 58

ΚΕΦ. ς'. VI.

ΚΑΙ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας, καὶ ἤκουσεν, ὅτι ἐστὶν Ἐλυμαΐς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ. Καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ κατάλυμματα χρυσᾶ, καὶ θώρακες καὶ ὅπλα, ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Φιλίππου ὁ βασιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν τοῖς Ἕλλησι πρῶτος. Καὶ ἦλθε καὶ ἐζήτει καταλαβεῖν τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτὴν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη, ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. Καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγε, καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποστρέψαι εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα, ὅτι τετρόπωνται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα. Καὶ ἐπορεύθη Λυσίας δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἐπὶ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπίσχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς, οἷς ἔλαβεν ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν ὧν ἐξέκοψαν. Καὶ καθεῖλαν τὸ βδέλυγμα, ὃ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἁγίασμα καθὼς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν τείχεσιν ὑψηλοῖς, καὶ τὴν Βαιθσούρα πόλιν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀῤῥωστίαν ἀπὸ τῆς λύπης, ὅτι οὐκ ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους ὅτι ἀνεκαινίσθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει. Καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀφίσταται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὁ ὕπνος, καὶ συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης. Καὶ εἶπα τῇ καρδίᾳ μου· ἕως τίνος θλίψεως ἦλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου, ἐν ᾧ νῦν εἰμι ; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. Νῦν δὲ μιμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκεύη τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα τοῦ ἐξᾶραι τοὺς κατοικοῦντας Ἰούδα διακενῶς. Ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὗρόν με τὰ κακὰ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

14 ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπῃ μεγάλῃ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. Καὶ
ἐκάλεσε Φίλιππον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν
15 ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδη-
μα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ τὸν δακτύλιον, τοῦ ἀγαγεῖν Ἀν-
τίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκθρέψαι αὐτὸν τοῦ (μὴ) βασιλεύειν.
16 Καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἑνάτου καὶ τεσ-
17 σαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. Καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ
βασιλεὺς, καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ'
αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψε νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐ-
18 πάτωρ. Καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύ-
κλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες κακὰ δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς
19 ἔθνεσι. Καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς· καὶ ἐξεκκλησίασε
20 πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς. Καὶ συνήχθησαν
ἅμα, καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατο-
21 στοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς βελοστασίας καὶ μηχανάς. Καὶ
ἐξῆλθον ἐξ αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς
22 τινὲς τῶν ἀσεβῶν ἐξ Ἰσραήλ· καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασι-
λέα καὶ εἶπαν· ἕως πότε οὐ ποιήσεις κρίσιν, καὶ ἐκδικήσεις τοὺς
23 ἀδελφοὺς ἡμῶν; Ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν τῷ πατρί σου, καὶ
πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις, καὶ κατακολουθεῖν τοῖς
24 προστάγμασιν αὐτοῦ· καὶ περικάθηνται εἰς τὴν ἄκραν, ὅτι οὐ τοῦ
λαοῦ ἡμῶν χάριν τούτου ἠλλοτριοῦντο ἀφ' ἡμῶν· πλὴν ὅσοι εὑ-
ρίσκοντο ἀφ' ἡμῶν ἐθανατοῦντο καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπά-
25 ζοντο. Καὶ οὐκ ἐφ' ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ
26 πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ
τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ καταλαβέσθαι αὐτὴν καὶ τὸ ἁγίά-
27 σμα, καὶ τὴν Βαιθσούραν ὠχύρωσαν. Καὶ ἐὰν μὴ προκαταλά-
βῃ αὐτοὺς διατάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνή-
28 σῃ τοῦ κατασχεῖν αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἤκουσε,
καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἄρχοντας δυ-
29 νάμεως αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ἡνιῶν. Καὶ ἀπὸ βασιλειῶν
ἑτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλθον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μι-
30 σθωταί. Καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἑκατὸν χιλιά-
δες πεζῶν, καὶ εἴκοσι χιλιάδες τῶν ἵππων, καὶ ἐλέφαντες δύο
31 καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. Καὶ ἦλθοσαν διὰ τῆς Ἰδουμαίας,
καὶ παρενεβάλοσαν ἐπὶ Βαιθσούρᾳ, καὶ ἐπολέμησαν ἐπὶ ἡμέρας

πολλὰς, καὶ ἐποίησαν μηχανὰς, καὶ ἐξῆλθον, καὶ ἐνεπύρισαν αὐ-
τὰς ἐν πυρὶ, καὶ ἐπολέμησαν ἀνδρωδῶς. Καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ 32
τῆς ἄκρας, καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρ-
εμβολῆς τοῦ βασιλέως. Καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τοπρωΐ, καὶ ἀ- 33
πῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιθζα-
χαρία, καὶ διεσκεδάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐσάλ-
πισαν ταῖς σάλπιγξι. Καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς 34
καὶ μόρων, τοῦ παραστῆσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ διεῖλον 35
τὰ θηρία εἰς τὰς φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἐφ' ἑκάστῳ ἐλέφαντι
χιλίους ἄνδρας τεθωρακισμένους ἐν ἁλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφα-
λαῖαι χαλκαῖ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ πεντακοσία ἵππος δια-
τεταγμένη ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένη. Οὗτοι πρὸ καιροῦ, οὗ ἂν ᾖ τὸ 36
θηρίον, ἦσαν, καὶ οὗ ἂν ἐπορεύετο, ἐπορεύοντο ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο
ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὀχυροὶ σκεπαζόμενοι 37
ἐφ' ἑκάστου θηρίου ἐζωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ' ἑκάστου
ἄνδρες δυνάμεως δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς,
καὶ ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. Καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν 38
ἔστησαν ἐπὶ τὰ δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασείοντες καὶ κα-
ταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φάλαγξιν. Ὡς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ 39
τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας, ἔστιλβεν ἐπ' αὐτῶν, καὶ κα-
τηύγαζεν, ὡς λαμπάδες πυρός. Καὶ ἐξετάθη μέρος τι τῆς πα- 40
ρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καί τινες ἐπὶ τὰ τα-
πεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. Καὶ ἐσαλεύοντο 41
πάντες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοιπορίας τοῦ
πλήθους καὶ συγκρουσμοῦ τῶν ὅπλων· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ με-
γάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά. Καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβο- 42
λὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπεσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ
βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ ὁ Σαυαρὰν ἓν 43
τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώραξι βασιλικοῖς, καὶ ἦν ὑπεράγον
πάντα τὰ θηρία, καὶ ὤφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστιν ὁ βασιλεύς. Καὶ 44
ἔδωκεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ περιποιῆσαι αὐ-
τῷ ὄνομα αἰώνιον. Καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς 45
φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ'
αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα. Καὶ εἰσέδυ ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα, καὶ ὑπέ- 46
θηκεν αὐτῷ, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὸν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπάνω
αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Καὶ εἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας 47

48 καὶ τὰ ὁρμήματα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν. Καὶ
ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐ-
τῶν εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰου-
49 δαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών· Καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ
Βαιθσούρων· καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ
διατροφὴ τοῦ συγκεκλεῖσθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάββατον ἦν τῇ γῇ.
50 Καὶ κατελάβετο ὁ βασιλεὺς τὴν Βαιθσούραν, καὶ ἀπέταξεν ἐκεῖ
51 φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἁγίασμα ἡμέ-
ρας πολλὰς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυ-
ρόβολα καὶ λιθόβολα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ
52 σφενδόνας. Καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχα-
53 νὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλάς. Βρώματα δὲ οὐκ
ἦν ἐν τοῖς ἀγγείοις, διὰ τὸ ἕβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασωζό-
μενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμ-
54 μα τῆς παραθέσεως. Καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες
ὀλίγοι, ὅτι κατεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐσκορπίσθησαν
55 ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσε Λυσίας, ὅτι Φίλιπ-
πος ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι ζῶντος αὐτοῦ ἐκθρέ-
56 ψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτὸν, ἀπέστρε-
ψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευ-
θεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ
57 πράγματα. Καὶ κατέσπευδον καὶ ἐπενύσσοντο τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ
εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ
τοὺς ἄνδρας· ἐκλείπομεν καθ' ἡμέραν, καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν ὀλίγη, καὶ
ὁ τόπος, οὗ παρεμβάλλομεν, ἐστὶν ὀχυρὸς, καὶ ἐπίκειται ἡμῖν
58 τὰ τῆς βασιλείας. Νῦν οὖν δῶμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τού-
τοις, καὶ ποιήσωμεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην, καὶ μετὰ παντὸς ἔ-
59 θνους αὐτῶν· καὶ στήσωμεν αὐτοῖς τοῦ πορεύεσθαι τοῖς νομί-
μοις αὐτῶν, ὡς τοπρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν, ὧν
60 διεσκεδάσαμεν, ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα. Καὶ
ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ
61 ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἀπεδέξαντο. Καὶ ὤμο-
σεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ
62 τοῦ ὀχυρώματος. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών,
καὶ ἴδε τὸ ὀχύρωμα τοῦ τόπου· καὶ ἠθέτησε τὸν ὁρκισμὸν ὃν
63 ὤμοσε, καὶ ἐνετείλατο καὶ καθεῖλε τὸ τεῖχος κυκλόθεν. Καὶ

ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιππον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτὸν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΕΤΟΥΣ ἑνὸς καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ρώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασσίαν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσεπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἀγαγεῖν αὐτοὺς αὐτῷ. Καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα καὶ εἶπε· μή μοι δείξητε τὰ πρόσωπα αὐτῶν. Καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημήτριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ Ἄλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν βουλόμενος ἱερατεύειν. Καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες· ἀπώλεσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκόρπισεν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν. Νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω τὴν ἐξολέθρευσιν ἅπασαν, ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβοηθοῦντας αὐτοῖς. Καὶ ἐπέλεξεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαρακχίδην τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ Ἄλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἀπῆραν, καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. Καὶ οὐ προσεῖχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἴδον γὰρ, ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἄλκιμον καὶ Βακχίδην συναγωγὴ γραμματέων ἐκζητῆσαι δίκαια. Καὶ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεζήτουν παρ' αὐτῶν εἰρήνην. Εἶπαν γάρ· ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδικήσει ἡμᾶς. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν εἰρηνικοὺς λόγους, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς, λέγων· οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν κακὸν, καὶ τοῖς

16 φίλοις ὑμῶν. Καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν
ἑξήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ
17 τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε. Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα αὐτῶν
18 ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπτων. Καὶ
ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν, ὅτι
εἶπαν· οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια καὶ κρίσις· παρέβησαν γὰρ
19 τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσαν. Καὶ ἀπῆρε Βακχίδης
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζεθ, καὶ ἀπέστειλε καὶ
συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν,
καί τινας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα.
20 Καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ
δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ· καὶ ἀπῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν
21 βασιλέα. Καὶ ἠγωνίσατο Ἄλκιμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης.
22 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν αὐ-
τῶν, καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγά-
23 λην ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν, ἣν ἐποίησεν
24 Ἄλκιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη. Καὶ
ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ κυκλόθεν, καὶ
ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι (καὶ) τοῖς αὐτομολήσασι, καὶ
25 ἀνεστάλησαν τοῦ πορευθῆναι εἰς χώραν. Ὡς δὲ εἶδεν Ἄλκιμος,
ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ δύνα-
ται ὑποστῆναι αὐτούς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κα-
26 τηγόρησεν αὐτῶν πονηρά. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνορα
ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων, καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραί-
27 νοντα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξᾶραι τὸν λαόν. Καὶ ἦλ-
θε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς
Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς,
28 λέγων. Μὴ ἔστω μάχη ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· ἥξω ἐν ἀν-
29 δράσιν ὀλίγοις, ἵνα ἴδω ὑμῶν τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. Καὶ
ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ
30 πολέμιοι ἦσαν ἕτοιμοι ἁρπάσαι τὸν Ἰούδαν. Καὶ ἐγνώσθη ὁ
λόγος τῷ Ἰούδᾳ, ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτοήθη
31 ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ
ἔγνω Νικάνωρ, ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς
32 συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαρφαρσαραμά. Καὶ ἔπε-
σαν τῶν παρὰ Νικάνορος ὡς πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον

εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη 33
Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών· καὶ ἐξῆλθαν ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν
ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν
εἰρηνικῶς, καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὁλοκάυτωσιν τὴν προσφερομένην
ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς, καὶ κατεγέλασεν 34
αὐτῶν, καὶ ἐμίανεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως. Καὶ ὤμο- 35
σε μετὰ θυμοῦ, λέγων· ἐὰν μὴ παραδοθῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμ-
βολὴ αὐτοῦ τὸ νῦν εἰς χεῖράς μου, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν
εἰρήνῃ, ἐμπυριῶ τὸν οἶκον τοῦτον· καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ με-
γάλου. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς, καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ 36
θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν καὶ εἶπαν· Σὺ, Κύριε, 37
ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτὸν,
εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. Ποίησον ἐκδί- 38
κησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ
πεσάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ· μνήσθητι τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ
δῷς αὐτοῖς μονήν. Καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πα- 39
ρενέβαλεν ἐν Βαιθωρὼν, καὶ συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας.
Καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασὰ, ἐν τρισχιλίοις ἀνδράσι· καὶ 40
προσηύξατο Ἰούδας καὶ εἶπεν· Οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων 41
ὅτε ἐβλασφήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σου, Κύριε, καὶ ἐπάταξεν ἐν
αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. Οὕτως σύντριψον τὴν 42
παρεμβολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ
ἐπίλοιποι, ὅτι κακῶς ἐλάλησεν ἐπὶ τὰ ἅγιά σου, καὶ κρῖνον αὐ-
τὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. Καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πό- 43
λεμον τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδαρ, καὶ συνετρίβη ἡ παρεμ-
βολὴ Νικάνορος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ. Ὡς 44
δὲ ἰδὼν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅ-
πλα αὐτῶν ἔφυγον. Καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς 45
ἀπὸ Ἀδασὰ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐ-
τῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν 46
κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ὑπερεκέρων αὐτοὺς, καὶ ἀνέ-
στρεφον οὗτοι πρὸς τούτοις, καὶ ἔπεσαν πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ οὐ
κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν 47
προνομὴν, καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνορος ἀφεῖλαν, καὶ τὴν δεξιὰν
αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ὑπερηφάνως, καὶ ἤνεγκαν, καὶ ἐξέτειναν πα-
ρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ηὐφράνθη ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἦγαγον 48

(Τόμ. Δ'.)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

49 τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγάλης. Καὶ ἔστησαν
50 τοῦ ἀγαγεῖν κατ' ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ Ἀδαρ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1 Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἐν ἰσχύϊ, καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προστεθειμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἐὰν προστεθῶσιν αὐτοῖς, καὶ ὅτι εἰὰν προσέλ-
2 θωσιν αὐτοῖς, ἱστῶσιν αὐτοῖς φιλίαν· Καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ· καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν, καὶ
3 ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον· Καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἱσπανίας, τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετάλλων τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυ-
4 σίου τοῦ ἐκεῖ. Καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου παντὸς τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐ-
5 τοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόασιν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν· Καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα, καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτοὺς συνέτριψαν αὐτοὺς ἐν
6 πολέμῳ, καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν· Καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἅρματα καὶ δύναμιν
7 πολλὴν σφόδρα, καὶ συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν, αὐτοῖς διδόναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, καὶ διδόναι ὅμηρα καὶ διασο-
8 λὴν, καὶ χώραν τὴν Ἰνδικὴν, καὶ Μήδειαν, καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπὸ τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ
9 ἔδωκαν αὐτὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ. Καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλά-
10 δος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν καὶ ἐξᾶραι αὐτούς. Καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐτοὺς στρατηγὸν ἕνα, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοὶ, καὶ ἠχμαλώτισαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμευσαν αὐτοὺς, καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμευσαν αὐτοὺς, καὶ

κατεβουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τὰς ἐπι- 11
λοίπους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀντέστησαν αὐτοῖς,
κατέρθειραν καὶ ἐβούλωσαν αὐτούς. Μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν 12
καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν αὐτοῖς φιλίαν, καὶ
κατεκράτησαν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακρὰν, καὶ
ὅσοι ἤκουσαν τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν. Οἷς δ' ἂν 13
βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασιλεύειν, βασιλεύουσιν· οὓς δ' ἂν βού-
λωνται, μεθιστῶσι· καὶ ὑψώθησαν σφόδρα. Καὶ ἐν ἅπασι τού- 14
τοις οὐκ ἐπέθεντο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβάλοντο
πορφύραν, ὥστε ἁδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. Καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν 15
ἑαυτοῖς, καὶ καθ' ἡμέραν ἐβουλεύοντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βου-
λευόμενοι διαπαντὸς περὶ τοῦ πλήθους, τοῦ εὐκοσμεῖν ἑαυτούς.
Καὶ πιστεύουσιν ἑνὶ ἀνθρώπῳ ἄρχειν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ 16
κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἑνὸς,
καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὔτε ζῆλος ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἐπέλεξεν Ἰού- 17
δας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκκὼς καὶ Ἰάσονα υἱὸν
Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην, στῆσαι αὐτοῖς
φιλίαν καὶ συμμαχίαν, καὶ τοῦ ἆραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι 18
ἰδὸν τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσραὴλ
δουλείαν. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, 19
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον·
Ἰούδας ὁ καὶ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος 20
τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς, στῆσαι μεθ' ὑμῶν
συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φί-
λους ὑμῶν. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ τοῦτο 21. 22
τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀντέγραψαν ἐπὶ δέλτοις χαλ-
καῖς· καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἰερουσαλὴμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνη-
μόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ 23
τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς
τὸν αἰῶνα, καὶ βομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνθείη ἀπ' αὐτῶν.
Ἐὰν δὲ ἐνστῇ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ πρότερα ἢ πᾶσι τοῖς συμμά- 24
χοις αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρείᾳ αὐτῶν· Συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰου- 25
δαίων, ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει. Καὶ 26
τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι σῖτον, ὅπλα, ἀρ-
γύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα
αὐτῶν οὐθὲν λαβόντες. Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ, ἐὰν ἔθνει Ἰουδαίων 27

συμβῇ πρωτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς,
28 ὡς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ. Καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ
δοθήσεται σῖτος, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυ-
29 λάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν, καὶ οὐ μετὰ δόλου. Κατὰ τοὺς
λόγους τούτους οὕτως ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰου-
30 δαίων. Ἐὰν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλεύσωνται οὗτοι
καὶ οὗτοι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν,
31 καὶ ὃ ἐὰν προσθῶσιν ἢ ἀφέλωσιν ἔσται κύρια. Καὶ περὶ τῶν κα-
κῶν, ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτούς, ἐγράψα-
μεν αὐτῷ λέγοντες· διατί ἐβάρυνας τὸν ζυγόν σου ἐπὶ τοὺς φί-
32 λους ἡμῶν τοὺς συμμάχους Ἰουδαίους; Ἐὰν οὖν ἔτι ἐντύχωσι
κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ
τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

1 Καὶ ἤκουσε Δημήτριος, ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις
αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέθετο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἄλκι-
μον ἐκ δευτέρου ἀποστεῖλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας
2 μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Γάλγαλα, καὶ πα-
ρενεβάλοσαν ἐπὶ Μεσσαλὼθ τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκατελά-
3 βοντο αὐτήν, καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλάς. Καὶ τοῦ
μηνὸς τοῦ πρώτου ἔτους δευτέρου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ
4 παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βε-
5 ρέαν ἐν εἴκοσι χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ δισχιλιάσιν ἵππων. Καὶ Ἰούδας
ἦν παρεμβεβληκὼς ἐν Ἐλεασὰ, καὶ τρισχίλιοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ μετ'
6 αὐτοῦ. Καὶ ἴδον τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων, ὅτι πολλοί εἰσι, καὶ
ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξερύησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς,
7 οὐ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες. Καὶ ἴδεν
Ἰούδας, ὅτι ἀπερρύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος ἐθλι-
βεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ, ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγα-
8 γεῖν αὐτούς. Καὶ ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν· ἀναστῶμεν
καὶ ἀναβῶμεν ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνώμεθα
9 πολεμῆσαι αὐτούς. Καὶ ἀπέστρεψαν αὐτὸν, λέγοντες· οὐ μὴ
δυνησόμεθα, ἀλλ' ἢ σώζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ
ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν πρὸς

αὐτούς· ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· μή μοι γένοιτο 10
ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν· καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ
καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡ-
μῶν, καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν. Καὶ ἀπῆρεν ἡ 11
δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐ-
τοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονῆται
καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγωνι-
σταὶ πάντες οἱ δυνατοί. Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ 12
ἤγγισεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι·
καὶ ἐσάλπισαν καὶ οἱ παρὰ Ἰούδᾳ καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι· καὶ 13
ἐσείσθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν αὐτῶν· καὶ ἐγέ-
νετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. Καὶ ἴδεν 14
Ἰούδας, ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμβολῆς ἐν τοῖς
δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὔψυχοι τῇ καρδίᾳ. Καὶ 15
συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκον ὀπίσω αὐτῶν
ἕως Ἀζώτου ὄρους. Καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἴδον ὅτι συνε- 16
τρίβη τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ
τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὄπισθεν. Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ 17
ἔπεσαν τραυματίαι πολλοὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τούτων. Καὶ Ἰού- 18
δας ἔπεσε· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. Καὶ ἦραν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων 19
Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν
πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεεῖμ. Καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἐκό- 20
ψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας
πολλὰς, καὶ εἶπαν· Πῶς ἔπεσε δυνατὸς σώζων τὸν Ἰσραήλ; 21
Καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδου καὶ τῶν πολέμων καὶ τῶν 22
ἀνδραγαθιῶν ὧν ἐποίησε, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐ κατε-
γράφη· πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευ- 23
τὴν Ἰούδου, ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ,
καὶ ἀνέτειλαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν. Ἐν ταῖς ἡμέ- 24
ραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς μεγάλη σφόδρα, καὶ ηὐτομόλησεν
ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐξέλεξε Βακχίδης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας, 25
καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας. Καὶ ἐξεζήτουν καὶ 26
ἐξηρεύνων τοὺς φίλους Ἰούδου, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχί-
δην· καὶ ἐξεδίκει αὐτοὺς, καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. Καὶ ἐγένετο 27
θλῖψις μεγάλη ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας
οὐκ ὤφθη προφήτης ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φί- 28

29 λοι Ἰούδου, καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν. Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰού-
δας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐξελθεῖν πρὸς
τοὺς ἐχθροὺς καὶ Βακχίδην, καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ ἔθνους
30 ἡμῶν. Νῦν οὖν σε ἡρετισάμεθα σήμερον, τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ
ἡμῖν εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον, τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον
31 ἡμῶν. Καὶ ἐπεδέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγησιν,
32 καὶ ἀνέστη ἀντὶ Ἰούδου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἔγνω Βακ-
33 χίδης, καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ
Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον
εἰς τὴν ἔρημον Θεκωὲ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκκου Ἀσ-
34 φάρ. Καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν
35 αὐτὸς καὶ πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ
ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου· καὶ
παρεκάλεσε τοὺς Ναβαταίους φίλους αὐτοῦ παραθέσθαι αὐτοῖς
36 τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν πολλήν. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰαμ-
βρεὶν ἐκ Μηδαβᾶ, καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ πάντα ὅσα εἶχε,
37 καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγγειλαν
τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμ-
βρὶν ποιοῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδα-
βὰθ θυγατέρα ἑνὸς τῶν μεγάλων μεγιστάνων Χαναὰν μετὰ πα-
38 ραπομπῆς μεγάλης. Καὶ ἐμνήσθησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
τῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὄρους.
39 Καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἴδαν, καὶ ἰδοὺ θροῦς καὶ
ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἀ-
δελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μου-
40 σικῶν καὶ ὅπλων πολλῶν. Καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ
ἐνέδρου οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς, καὶ ἔπεσαν
τραυματίαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐλαβον
41 πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν. Καὶ μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος,
42 καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρῆνον. Καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκ-
δίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὸ ἕλος τοῦ
43 Ἰορδάνου. Καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
44 βάτων ἕως τῶν κρηπίδων τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. Καὶ
εἶπεν Ἰωνάθαν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολε-
μήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν· οὐ γάρ ἐστι σήμερον ὡς ἐχθὲς
45 καὶ τρίτην ἡμέραν. Ἰδοὺ γὰρ ὁ πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ

ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ
ἕλος καὶ δρυμός, καὶ οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλῖναι. Νῦν οὖν κε- 46
κράξατε εἰς οὐρανόν, ὅπως διατωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν.
Καὶ συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐ- 47
τοῦ πατάξαι τὸν Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω.
Καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνάθαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ 48
διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν, καὶ οὐ διέβησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν
Ἰορδάνην. Καὶ διέπεσον παρὰ Βακχίδου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς 49
χιλίους ἄνδρας. Καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ᾠκοδό- 50
μησαν πόλεις ὀχυρὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἰεριχὼ,
καὶ τὴν Ἐμμαοὺμ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν, καὶ τὴν Βαιθὴλ, καὶ τὴν
Θαμναθὰ Φαραθωνὶ, καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύ-
λαις καὶ μοχλοῖς. Καὶ ἔθεντο φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραί- 51
νειν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ὠχύρωσαν τὴν πόλιν τὴν ἐν Βαιθσούρᾳ, 52
καὶ Γαζάραν, καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔθεντο ἐν αὐταῖς δυνάμεις καὶ
παραθέσεις βρωμάτων. Καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων 53
τῆς χώρας ὅμηρα, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσα-
λὴμ ἐν φυλακῇ. Καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατο- 54
στῷ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέταξεν Ἄλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖ-
χος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν
προφητῶν, καὶ ἐνήρξατο τοῦ καθαιρεῖν. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήγη 55
Ἄλκιμος, καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ στόμα
αὐτοῦ, καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ
ἐντείλασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανεν Ἄλκιμος ἐν 56
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ μετὰ βασάνου μεγάλης. Καὶ εἶδε Βακχίδης 57
ὅτι ἀπέθανεν Ἄλκιμος, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ
ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. Καὶ ἐβουλεύσαντο οἱ ἄνομοι 58
πάντες, λέγοντες· ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐν ἡσυχίᾳ
κατοικοῦσι πεποιθότες, νῦν οὖν ἄξομεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλ-
λήψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ. Καὶ πορευθέντες συνε- 59
βουλεύσαντο αὐτῷ. Καὶ ἀπῆρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολ- 60
λῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς λάθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐ-
τοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅπως συλλάβωσι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τοὺς
σὺν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ βουλὴ αὐ-
τῶν. Καὶ συνέλαβον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν 61
τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς. Καὶ 62

ἐξεχώρησεν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ
τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ᾠκοδόμησε τὰ καθῃρημένα αὐτῆς, καὶ ἐσε-
63 ρέωσεν αὐτήν. Καὶ ἔγνω Βακχίδης καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆ-
64 θος αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγγειλε. Καὶ ἐλθὼν πα-
ρενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασί, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς,
65 καὶ ἐποίησε μηχανάς. Καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἦλ-
66 θεν ἐν ἀριθμῷ. Καὶ ἐπάταξεν Ὀδοαρὴν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασιρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξῆρ-
67 ξατο τύπτειν καὶ ἀναβαίνειν ἐν ταῖς δυνάμεσι. Καὶ Σίμων καὶ
οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισαν τὰς μηχα-
68 νάς. Καὶ ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Βακχίδην, καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐ-
τῶν, καὶ ἐθλίβον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ
69 ἔφοδος αὐτοῦ κενή. Καὶ ὠργίσθησαν θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς
ἀνόμοις τοῖς συμβουλεύσασιν αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέ-
κτειναν ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν
70 γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέ-
σβεις, τοῦ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην, καὶ ἀποδοῦναι αὐτοῖς
71 τὴν αἰχμαλωσίαν. Καὶ ἀπεδέξατο, καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λό-
γους αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας
72 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμα-
λωσίαν ἣν ᾐχμαλώτευσε τοπρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποσρέ-
ψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἐλθεῖν
73 εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. Καὶ κατέπαυσε ῥομφαία ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ᾤ-
κησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λα-
ὸν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ.

ΚΦ. Ι'. Χ.

1 ΚΑΙ ἐν ἔτει ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ
τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανὴς, καὶ κατελάβετο Πτολεμαΐδα, καὶ ἐ-
2 πεδέξατο αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ
βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν
3 εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνά-
θαν ἐπιστολὰς Δημήτριος λόγοις εἰρηνικοῖς, ὥστε μεγαλῦναι αὐ-
4 τόν. Εἶπε γάρ· προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτοῦ,

πρινὴ θεῖναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου καθ' ἡμῶν. Μνησθήσεται 5
γὰρ πάντων τῶν κακῶν, ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰς
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ ἔθνος αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ 6
ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις, καὶ κατασκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι
αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ ἄκρᾳ εἶπε πα-
ραδοῦναι αὐτῷ. Καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνέ- 7
γνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς
ἄκρας. Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν ὅτε ἤκουσαν, ὅτι ἔδωκεν 8
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. Καὶ παρέδωκαν 9
οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν τὰ ὅμηρα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς
γονεῦσιν αὐτῶν. Καὶ ᾤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρ- 10
ξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς 11
ποιοῦντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ ὄρος Σιὼν κυκλό-
θεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν, καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ 12
ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν, οἷς ᾠκοδό-
μησεν ὁ Βακχίδης. Καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον αὐτοῦ, 13
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Πλὴν ἐν Βαιθσούρᾳ ὑπελεί- 14
φθησάν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα·
ἦν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξαν- 15
δρος τὰς ἐπαγγελίας, ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ
διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας, ἃς ἐποί-
ησεν αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχοσαν.
Καὶ εἶπε· μὴ εὑρήσομεν ἄνδρα τοιοῦτον ἕνα; καὶ νῦν ποιήσωμεν 16
αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν. Καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, καὶ 17
ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων· Βασιλεὺς Ἀ- 18
λέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν. Ἀκηκόαμεν περὶ σοῦ, 19
ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι ἡμῶν φίλος.
Καὶ νῦν καθεστάκαμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου, καὶ 20
φίλον βασιλέως καλεῖσθαι, (καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ
στέφανον χρυσοῦν,) καὶ φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς
ἡμᾶς. Καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἑβδόμῳ μη- 21
νὶ ἔτους ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας, καὶ συ-
νήγαγε δυνάμεις, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. Καὶ ἤκουσε Δη- 22
μήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη. καὶ εἶπε· Τί τοῦτο 23
ἐποιήσαμεν, ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλίαν κατα-
θέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα; Γράψω κἀγὼ αὐτοῖς λόγους 24

παρακλήσεως καὶ ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως ὦσι σὺν ἐμοὶ εἰς βο-
25 ήθειαν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους· Βα-
26 σιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. Ἐπεὶ συνε-
τηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμείνατε τῇ φιλίᾳ ἡ-
μῶν, καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν καὶ
27 ἐχάρημεν. Καὶ νῦν ἐμμείνατε ἔτι τοῦ συντηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πί-
στιν, καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ, ἀνθ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν.
28 Καὶ ἀφήσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα.
29 Καὶ νῦν ἀπολύω ὑμᾶς, καὶ ἀφίημι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ
30 τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἁλὸς, καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων. Καὶ
ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σποράς, καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ καρποῦ
τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν, ἀφίημι ἀπὸ τῆς σή-
μερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῶν
τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος
καὶ Γαλιλαίας, ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν ἅπαντα
31 χρόνον. Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἤτω ἁγία καὶ ἀφειμένη καὶ τὰ ὅρια αὐ-
32 τῆς, αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη. Ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς
ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἂν
καταστῇ ἐν αὐτῇ ἄνδρας, οὓς ἂν ἐκλέξηται αὐτὸς τοῦ φυλάσ-
33 σειν αὐτήν. Καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτισθεῖ-
σαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφίημι ἐλευθέραν δω-
34 ρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τοὺς φόρους καὶ κτηνῶν αὐτῶν. Καὶ
πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νουμηνίαι, καὶ ἡμέραι ἀπο-
δεδειγμέναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι
μετὰ ἑορτὴν ἔστωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως
35 πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ μου. Καὶ
οὐχ ἕξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινα αὐτῶν
36 περὶ παντὸς πράγματος. Καὶ προγραφήτωσαν τῶν Ἰουδαίων εἰς
τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ
δοθήσεται αὐτοῖς ξένια, ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τοῦ
37 βασιλέως. Καὶ καταταθήσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ
βασιλέως τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων καταστα θήσεται ἐπὶ
χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐσῶν εἰς πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν
καὶ οἱ ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν ἔστωσαν, καὶ πορευέσθωσαν τοῖς νό-
μοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰού-
38 δα. Καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ

τῆς χώρας Σαμαρείας προστεθείτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ' ἕνα, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἀλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως. Πτολεμαΐδα καὶ τὴν προσχυροῦταν αὐτῇ 39
δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν προκαθήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις. Κἀγὼ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δε- 40
καπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων. Καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, 41
ὃ οὐκ ἀπεδίδοσαν οἱ ἀπὸ τῶν χρειῶν, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσωσιν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου. Καὶ ἐπὶ τούτοις 42
πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὓς ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν χρειῶν, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίεται, διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι. Καὶ ὅσοι ἐὰν φύγωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσο- 43
λύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ, ὀφείλοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. Καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι τὰ 44
ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως. Καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὀχυρῶ- 45
σαι κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὰ τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ὡς δὲ ἤκου- 46
σεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κακίας τῆς μεγάλης, ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. Καὶ 47
εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνικῶν, καὶ συνεμάχευν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ 48
συνήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας, καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου. Καὶ συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βα- 49
σιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου, καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἐστερέωσε πό- 50
λεμον σφόδρα ἕως ἕδυ ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βα- 51
σιλέα Αἰγύπτου πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων· Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασιλείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου 52
πατέρων μου, καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς, καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον· καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν. Καὶ συνῆψα πρὸς 53
αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ'

54 ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ νῦν ζήσωμεν πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα, καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι, καὶ δώσω σοι δόματα, καὶ
55 αὐτῇ ἄξιά σου. Καὶ ἀπεκρίθη Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς, λέγων· ἀγαθὴ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέρων σου, καὶ ἐκά-
56 θισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. Καὶ νῦν ποιήσω σοι, ἃ ἔγραψας, ἀλλὰ ἀπάντησον εἰς Πτολεμαΐδα, ὅπως ἰδωμεν ἀλλήλους,
57 καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἴρηκας. Καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα ἔτους δευτέρου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατο-
58 στοῦ. Καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε τὸν γάμον
59 αὐτῆς ἐν Πτολεμαΐδι, καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάν-
60 τησιν αὐτῷ. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ δόματα πολλὰ, καὶ εὗρε χά-
61 ριν ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ συνήχθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ οὐ προσ-
62 έσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. Καὶ προσέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδυσαν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορ-
63 φύραν, καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ· ἐξέλθατε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μηδένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ ἐνοχλείτω περὶ
64 παντὸς λόγου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἐντυγχάνοντες τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν, καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν,
65 καὶ ἔφυγον πάντες. Καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ
66 μεριδάρχην. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰ-
67 ρήνης καὶ εὐφροσύνης. Καὶ ἐν ἔτει πέμπτῳ καὶ ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθε Δημήτριος ὁ υἱὸς Δημητρίου ἐκ Κρήτης εἰς τὴν
68 γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς,
69 καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ κατέστησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε δύναμιν μεγάλην, καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ· καὶ

ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν τὸν ἀρχιερέα, λέγων. Σὺ μονώτατος 70
ἐπαίρῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην εἰς καταγέλωτα καὶ ὀνειδι-
σμὸν διὰ σέ· καὶ διατί σὺ ἐξουσιάζῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐν τοῖς ὄρεσι;
Νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατάβηθι πρὸς ἡμᾶς 71
εἰς τὸ πεδίον, καὶ συγχριθῶμεν ἐκεῖ ἑαυτοῖς, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστι
δύναμις τῶν πόλεων. Ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοι- 72
ποὶ οἱ βοηθοῦντες ἡμῖν· καὶ λέγουσιν, οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις
ποδὸς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ὅτι δὶς ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες
σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. Καὶ νῦν οὐ δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ 73
δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐ-
δὲ τόπος τοῦ φυγεῖν. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν τῶν λόγων Ἀπολ- 74
λωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν,
καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἰερουσαλὴμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόππην, 75
καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὸν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου
ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμησαν αὐτήν. Καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ 76
ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν Ἰόππης. Καὶ ἤκουσεν 77
Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τρισχιλίαν ἵππον καὶ δύναμιν πολ-
λὴν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἄζωτον ὡς διοδεύων, καὶ ἅμα προῆγεν
εἰς τὸ πεδίον, καὶ διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποι-
θέναι ἐπ' αὐτῇ. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἄζω- 78
τον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς πόλεμον. Καὶ 79
ἀπέλιπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον ἐν κρυπτῷ κατόπισθεν αὐ-
τῶν. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἔνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ, 80
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχί-
ζας εἰς τὸν λαὸν ἐκ πρωΐθεν ἕως δείλης. Ὁ δὲ λαὸς εἱστήκει 81
καθὼς ἐπέταξεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. Καὶ 82
εἴλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ συνῆψε πρὸς τὴν φάραγγα·
ἦ γὰρ ἵππος ἐξελύθη καὶ συνετρίβησαν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγαν.
Καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἔφυγον εἰς Ἄζωτον, 83
καὶ εἰσῆλθον εἰς Βηθδαγὼν τὸ εἰδωλεῖον αὐτοῦ σωθῆναι. Καὶ 84
ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἄζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ
αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγὼν καὶ τὸ
ἱερὸν αὐτῆς καὶ τοὺς συμφυγόντας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισεν ἐν πυρί.
Καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν 85
εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν, καὶ 86

παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκάλωνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς
87 συνάντησιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς
88 Ἱερουσαλὴμ σὺν τοῖς παρ' αὐτοῦ ἔχοντες σκῦλα πολλά. Καὶ
ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους,
89 καὶ προσέθετο δοξάσαι τὸν Ἰωνάθαν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρ-
πην χρυσῆν, ὡς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενέσι τῶν βασι-
λέων· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρὼν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐ-
τῆς εἰς κληροδοσίαν.

ΚΕΦ. ΙΑ'. XI.

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολλὰς ὡς ἡ ἄμ-
μος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ πλοῖα πολλά· καὶ ἐζή-
τησε κατακρατῆσαι τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ, καὶ προσ-
2 θεῖναι αὐτὴν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς Συρίαν λό-
γοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ συνήν-
των αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν
3 αὐτῷ διὰ τὸ πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι. Ὡς δὲ εἰσεπορεύετο εἰς τὰς
πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἑκά-
4 στῃ πόλει. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου, ἐδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δα-
γὼν ἐμπεπυρισμένον, καὶ Ἄζωτον καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς κα-
θῃρημένα, καὶ τὰ σώματα ἐῤῥιμμένα, καὶ τοὺς ἐμπεπυρισμένους,
οὓς ἐνεπύρισεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ θημωνίας αὐτῶν ἐν
5 τῇ ὁδῷ αὐτοῦ. Καὶ διηγήσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν
6 εἰς τὸ ψογῆσαι αὐτόν· καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεύς. Καὶ συνήντη-
σεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην μετὰ δόξης, καὶ ἠσπάσαντο
7 ἀλλήλους, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ
τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευθέρου, καὶ
8 ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυ-
ρίευσε τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκείας τῆς παραθα-
λασσίας, καὶ διελογίζετο περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηρούς.
9 Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον βασιλέα, λέγων· Δεῦ-
ρο συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκην, καὶ δώσω σοι τὴν θυγα-
τέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας τοῦ
10 πατρός σου. Μεταμεμέλημαι γὰρ δοὺς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου,
11 ἐζήτησε γὰρ ἀποκτεῖναί με. Καὶ ἐψόγισεν αὐτὸν χάριν τοῦ ἐπι-

θυμῆσαι αὐτὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ 12
τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἠλλοιώθη
τὸ πρόσωπον Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἔχθρα αὐτῶν. Καὶ 13
εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ περιέθετο τὸ διά-
δημα τῆς Ἀσίης, καὶ περιέθετο δύο διαδήματα περὶ τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου. Ἀλέξανδρος δὲ 14
ὁ βασιλεὺς ἦν εἰς Κιλικίαν κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι
ἀπεστάτουν οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξαν- 15
δρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν ἐν πολέμῳ. Καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος
τὴν δύναμιν, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώ-
σατο αὐτόν. Καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀραβίαν, τοῦ 16
σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη. Καὶ 17
ἀφεῖλε Ζαβδιὴλ ὁ Ἀραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπέστειλε
τῷ Πτολεμαίῳ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ 18
ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτοῦ ἀπώ-
λοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. Καὶ ἐβασίλευσε Δημήτριος 19
ἔτους ἑβδόμου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις 20
ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας, τοῦ ἐκπολε-
μῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν
μηχανὰς πολλάς. Καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐ- 21
τῶν ἄνδρες παράνομοι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ,
ὅτι Ἰωνάθαν περικάθηται τὴν ἄκραν. Καὶ ἀκούσας ὠργίσθη, ὡς 22
δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἔγρα-
ψεν Ἰωνάθαν, τοῦ μὴ περικαθῆσθαι τῇ ἄκρᾳ, καὶ τοῦ ἀπαντῆ-
σαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ταχίστην. Ὡς 23
δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθῆσθαι, καὶ ἐπέλεξε τῶν
πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ κιν-
δύνῳ. Καὶ λαβὼν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα 24
ξένια πλείονα, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαΐδα,
καὶ εὗρε χάριν ἐναντίον αὐτοῦ. Καὶ ἐνετύγχανον κατ' αὐτοῦ 25
τινὲς ἄνομοι τῶν ἐκ τοῦ ἔθνους. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς 26
καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον
πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ. Καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύ- 27
νην, καὶ ὅσα ἄλλα εἶχε τίμια τοπρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν
τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖσθαι. Καὶ ἠξίωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα 28
ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολόγητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας, καὶ

29 τὴν Σαμαρεῖτιν, καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ τάλαντα τριακόσια. Καὶ
30 εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς περὶ
31 πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τοῦτον. Βασιλεὺς Δημή-
τριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων. Τὸ ἀν-
τίγραφον τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασθένει τῷ συγγενεῖ ἡ-
32 μῶν περὶ ὑμῶν, γεγράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς, ὅπως εἰδῆτε. Βα-
33 σιλεὺς Δημήτριος Λασθένει τῷ πατρὶ χαίρειν. Τῷ ἔθνει τῶν
Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι τὰ πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐ-
κρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι, χάριν τῆς εἰς αὐτῶν εὐνοίας πρὸς ἡμᾶς.
34 Ἑστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νο-
μοὺς Ἀφαίρεμα, καὶ Λύδδα, καὶ Ῥαθαμεῖν, αἵτινες προσετέθη-
σαν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυ-
ροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιάζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν
βασιλικῶν, ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν τοπρότερον κατ'
35 ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἀκροδρύων. Καὶ
τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκατῶν καὶ τῶν
τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς
ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρίεμεν αὐτοῖς.
36 Καὶ οὐκ ἀθετηθήσεται οὐδὲν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐπὶ τὸν
37 ἅπαντα χρόνον. Νῦν οὖν ἐπιμελεῖσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀν-
τίγραφον, καὶ δοθήτω Ἰωνάθαν, καὶ τεθήτω ἐν ὄρει τῷ ἁγίῳ ἐν
38 τόπῳ ἐπιτηδείῳ ἐπισήμῳ. Καὶ ἰδὲ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, ὅτι
ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐθὲν αὐτῷ ἀνθειστήκει, καὶ
ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον,
πλὴν τῶν ξένων δυνάμεων, ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν
ἐθνῶν, καὶ ἤχθραναν αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἱ ἀπὸ τῶν πα-
39 τέρων αὐτοῦ. Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ Ἀλεξάνδρου τοπρότε-
ρον, καὶ ἰδὲν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι κατὰ τοῦ
Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἐιμαλκουαὶ τὸν Ἄραβα, ὃς ἔ-
40 τρεφε τὸν Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ
προσήδρευεν αὐτῷ, ὅπως παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ
ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δη-
μήτριος, καὶ τὴν ἔχθραν, ἣν ἐχθραίνουσιν αὐτῷ αἱ δυνάμεις αὐ-
41 τοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν
πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ
Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν γὰρ πολεμοῦν-

τες τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν, λέ- 42
γων· οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω σοι καὶ τῷ ἔθνει σου, ἀλλ' ἢ δό-
ξῃ δοξάσω σε καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαιρίας τύχω. Νῦν οὖν 43
ὀρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας οἳ συμμαχήσουσί μοι,
ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν 44
ἀνδρας τρισχιλίους δυνατοὺς ἰσχύϊ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἦλ-
θοσαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἠυφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφό-
δῳ αὐτῶν. Καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς 45
πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα μυριάδας, καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν
βασιλέα. Καὶ ἔφυγεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο 46
οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο ἐκπολε-
μεῖν. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ βοήθειαν, 47
καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα· καὶ διεσπάρησαν ἐν
τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ εἰς μυριάδας δέκα. Καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλά- 48
βοσαν σκῦλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασι-
λέα. Καὶ ἰδὼν οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι 49
τῆς πόλεως ὡς ἠβούλοντο, καὶ ἠσθένησαν ταῖς διανοίαις αὐτῶν,
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως, λέγοντες. Δὸς 50
ἡμῖν δεξιάς, καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς καὶ
τὴν πόλιν. Καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδο- 51
ξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων
τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχον-
τες σκῦλα πολλά. Καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἐπὶ θρό- 52
νου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ.
Καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἠλλοτριώθη τῷ Ἰωνάθαν, καὶ 53
οὐκ ἀνταπέδωκε τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἐθλι-
ψεν αὐτὸν σφόδρα. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀν- 54
τίοχος ἐξ αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε, καὶ ἐπέ-
θετο διάδημα. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνά- 55
μεις ἃς ἀπεσκοράκισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτὸν,
καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώθη. Καὶ ἔλαβε Τρύφων τὰ θηρία, καὶ κα- 56
τεκράτησεν Ἀντιοχείας. Καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος Ἰω- 57
νάθᾳ, λέγων· ἵστημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί σε
ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν, καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως.
Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐ- 58

τῷ ἐξουσίαν πίνειν ἐν χρυσώμασι, καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ, καὶ
59 ἔχειν πόρπην χρυσῆν. Καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέ-
στησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύ-
60 πτου. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν, καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ ποτα-
μοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἠθροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ
δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ
61 ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖ-
θεν εἰς Γάζαν καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε
περὶ αὐτὴν, καὶ ἐνεπύρισε τὰ περιπόλια αὐτῆς ἐν πυρὶ, καὶ ἐσκύ-
62 λευσεν αὐτά. Καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδω-
κεν αὐτοῖς δεξιὰς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν
εἰς ὅμηρα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διῆλθε
63 τὴν χώραν ἕως Δαμασκοῦ. Καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρῆσαν
οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυ-
64 νάμεως πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς χρείας. Καὶ
συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα κατέλιπεν ἐν
65 τῇ χώρᾳ. Καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαιθσούρᾳ, καὶ ἐπολέμει
66 αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς, καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. Καὶ ἠξίωσαν αὐ-
τὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς
ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἔθετο ἐπ' αὐτὴν φρου-
67 ράν. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ
ὕδωρ τοῦ Γεννησὰρ, καὶ ὥρθρισαν τοπρωὶ εἰς τὸ πεδίον Νασώρ.
68 Καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων ἀπήντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ,
καὶ ἐξέβαλον ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, αὐτοὶ δὲ ἀπήντη-
69 σαν ἐξεναντίας. Τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων ἑαυ-
τῶν, καὶ συνῆψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνάθα πάν-
70 τες. Οὐδὲ εἷς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν, πλὴν Ματταθίας ὁ τοῦ
Ἀβεσσαλώμου καὶ Ἰούδας ὁ τοῦ Χαλφεὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς
71 τῶν δυνάμεων. Καὶ διέῤῥηξεν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
72 ἐπέθετο γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο. Καὶ ἐπέ-
στρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔφυ-
73 γον. Καὶ ἰδὸν οἱ φυγόντες οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς
αὐτὸν, καὶ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβο-
74 λῆς αὐτῶν, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ. Καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλο-
φύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρισχιλίους· καὶ ἐπέστρε-
ψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἰδὲν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέ- 1
λεξεν ἄνδρας, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στῆσαι καὶ ἀνανεῶσαι
τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν. Καὶ πρὸς Σπαρτιάτας, καὶ τόπους ἑτέ- 2
ρους ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς κατὰ ταῦτα. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς 3
Ῥώμην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ εἶπαν· Ἰωνάθαν ὁ
ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώ-
σασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τοπρότερον.
Καὶ ἔδωκαν ἐπιστολὰς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως 4
προπέμπωσιν αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. Καὶ τοῦτο ἀν- 5
τίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις.
Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς (τοῦ ἔθνους) καὶ ἡ γερουσία τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ 6
ἱερεῖς, καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελ-
φοῖς χαίρειν. Ἔτι πρότερον ἐπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς Ὀνίαν 7
τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ἀ-
δελφοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. Καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας 8
τὸν ἄνδρα τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς, ἐν
αἷς διεσαφεῖτο περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας. Καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπρος- 9
δεεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ
ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, ἐπειράθημεν ἀποστεῖλαι τὴν πρὸς ἡμᾶς 10
ἀδελφότητα, καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλλοτριω-
θῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς
ἡμᾶς. Ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν ταῖς ἑορταῖς 11
καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μιμνησκόμεθα ὑμῶν, ἐφ'
ὧν προσφέρομεν θυσιῶν, καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δέον ἐστὶ
καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελφῶν. Εὐφραινόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑ- 12
μῶν. Ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ θλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοί, 13
καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν. Οὐκ ἠβουλό- 14
μεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις καὶ
φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. Ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐ- 15
ρανῶν βοήθειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχ-
θρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. Ἐπελέξαμεν οὖν 16
Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκα-
μεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν καὶ

17 συμμαχίαν τὴν προτέραν. Ἐνετειλάμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ πρὸς
ὑμᾶς πορευθῆναι, καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς
παρ' ἡμῶν ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος
18 ἡμῶν. Καὶ νῦν καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσαντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα.
19. 20 Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν. Ὀνίᾳ·
21 Ἄρειος βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνίᾳ ἱερεῖ μεγάλῳ χαίρειν. Εὑ-
ρέθη ἐν γραφῇ περί τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰουδαίων, ὅτι ἀ-
22 δελφοί εἰσιν, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. Καὶ νῦν ἀφ' οὗ
ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρή-
23 νης ὑμῶν. Καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ
καὶ ἡ ὕπαρξις ὑμῶν ἡμῖν ἐστι, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστιν· ἐντελ-
24 λόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ ταῦτα. Καὶ ἤκου-
σεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου μετὰ δυνά-
25 μεως πολλῆς ὑπὲρ τοπρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτόν. Καὶ
ἀπῆρεν ἐξ Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθῖ-
τιν χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν τοῦ ἐμβατεῦσαι εἰς
26 τὴν χώραν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν αὐτῶν, καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, ὅτι οὕτως
27 τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα. Ὡς δὲ ἔδυ ὁ ἥλιος,
ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶναι ἐπὶ τοῖς
ὅπλοις, καὶ ἑτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, καὶ
28 ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἤκουσαν οἱ
ὑπεναντίοι, ὅτι ἡτοίμασται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πό-
λεμον, καὶ ἐφοβήθησαν καὶ ἔπτηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέ-
29 καυσαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν. Καὶ ἀνεχώρησαν· Ἰω-
νάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωΐ· ἔβλεπον γὰρ
30 τὰ φῶτα καιόμενα. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ
31 οὐ κατέλαβεν αὐτοὺς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεύθερον ποταμόν. Καὶ
ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς καλουμένους Ζαβα-
32 δαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. Καὶ
ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκὸν, καὶ διώδευσεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ.
33 Καὶ Σίμων ἐξῆλθε, καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκάλωνος, καὶ τῶν
πλησίων ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην, καὶ προκατε-
34 λάβετο αὐτήν. Ἤκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παρα-
δοῦναι τοῖς παρὰ Δημητρίου, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουράν, ὅπως φυ-
35 λάσσωσιν αὐτήν. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐξεκλησίασε τοὺς

πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκο-
δομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ προσυψῶσαι τὰ τείχη 36
Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀναμέσον τῆς ἄκρας καὶ
τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίσαι αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ᾖ αὕτη
κατὰ μόνας, ὅπως μήτε ἀγοράζωσι μήτε πωλῶσι. Καὶ συνήχ- 37
θησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χει-
μάρρου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπεσκεύασαν τὸ καλούμενον Κα-
φεναθά. Καὶ Σίμων ᾠκοδόμησε τὴν Ἀδιδὰ ἐν τῇ Σεφήλᾳ, καὶ 38
ὠχύρωσε θύρας καὶ μοχλούς. Καὶ ἐζήτησε Τρύφων βασιλεῦ- 39
σαι τῆς Ἀσίας, καὶ περιθέσθαι τὸ διάδημα καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας
ἐπὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα. Καὶ ᾐλαβήθη μή ποτε οὐκ ἐάσῃ 40
αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ μή ποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐζήτει
πόρον τοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν τοῦ ἀποκτεῖναι· καὶ ἀπάρας ἦλθεν
εἰς Βεθσάν. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσ- 41
σαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγμένοις εἰς παράταξιν, καὶ
ἦλθεν εἰς Βεθσάν. Καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν Ἰωνάθαν με- 42
τὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν ᾐλαβήθη.
Καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς 43
φίλοις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε τοῖς φί-
λοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν αὐτῷ ὡς ἑαυτῷ.
Καὶ εἶπε πρὸς Ἰωνάθαν· ἵνατί ἔκοψας πάντα τὸν λαὸν τοῦτον πο- 44
λέμου μὴ ἐνεστηκότος ἡμῖν; Καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς 45
οἴκους αὐτῶν, ἐπίλεξον δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους, οἵτινες ἔσον-
ται μετά σοῦ, καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ παρα-
δώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς
λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας
ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν πάρειμι. Καὶ ἐμπιστεύσας 46
αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ
ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. Κατέλιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τρισ- 47
χιλίους, ὧν δισχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλ-
θον αὐτῷ. Ὡς δὲ εἰσῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς Πτολεμαΐδα, ἀπέκλει- 48
σαν οἱ Πτολεμαῖται τὰς πύλας, καὶ συνέλαβον αὐτὸν, καὶ πάν-
τας τοὺς συνελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ 49
ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἵππον εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ
πεδίον τὸ μέγα, τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνάθου. Καὶ 50
ἐπέγνωσαν, ὅτι συνελήφθη Ἰωνάθαν, καὶ ἀπόλωλε, καὶ οἱ μετ'

αὐτοῦ, καὶ παρεκάλεσαν ἑαυτοὺς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι
51 ἕτοιμοι εἰς πόλεμον. Καὶ ἴδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς
52 αὐτοῖς ἐστί· καὶ ἐπέστρεψαν. Καὶ ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς
γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ
53 ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένθησαν πᾶς Ἰσραὴλ πένθος μέγα. Καὶ
ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐτούς· εἶπαν
γάρ· οὐκ ἔχουσιν ἄνδρα ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολε-
μήσωμεν αὐτοὺς, καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον
αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

1 ΚΑΙ ἤκουσε Σίμων, ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ
2 ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα τοῦ ἐκτρίψαι αὐτήν. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν
ὅτι ἐστὶν ἔντρομος καὶ ἔκφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
3 ἤθροισε τὸν λαὸν, καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πα-
τρός μου ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων, καὶ τοὺς
4 πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ἃς εἴδομεν. Τούτου χάριν ἀπώ-
λοντο οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατελείφθην
5 ἐγὼ μόνος. Καὶ νῦν μή μοι γένοιτο φείσασθαί μου τῆς ψυ-
χῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως· οὐ γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελ-
6 φῶν μου. Πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου καὶ περὶ τῶν
ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συνήχ-
7 θησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν. Καὶ ἀνε-
ζωπύρησε τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τού-
8 των· καὶ ἀπεκρίθησαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες· σὺ εἶ ἡμῶν
9 ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδου καὶ Ἰωνάθου τοῦ ἀδελφοῦ σου. Πολέ-
μησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ἡμῖν ποιήσο-
10 μεν. Καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς, καὶ
ἐτάχυνε τοῦ τελέσαι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὠχύρωσεν αὐ-
11 τὴν κυκλόθεν. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου
καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ἐν
12 αὐτῇ ὄντας, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ
Πτολεμαΐδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰσελθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ
13 Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. Σίμων δὲ παρενέβαλεν ἐν Ἀδί-
14 δοις κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου. Καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι ἀνέ-

στη Σίμων ἀντὶ Ἰωνάθου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτειν
αὐτῷ μέλλει εἰς πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις,
λέγων. Περὶ ἀργυρίου οὗ ὤφειλεν Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ 15
βασιλικὸν, δι' ἃς εἶχε χρείας, συνέχομεν αὐτόν. Καὶ νῦν ἀπό- 16
στειλον ἀργυρίου ἑκατὸν τάλαντα καὶ δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὅμηρα,
ὅπως μὴ ἀφεθεὶς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφήσομεν αὐτόν. Καὶ 17
ἔγνω Σίμων ὅτι δόλῳ λαλοῦσι πρὸς αὐτὸν, καὶ πέμπει τὸ ἀργύ-
ριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ μήποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν
λαὸν, λέγων· ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παι- 18
δάρια, ἀπώλετο. Καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τά- 19
λαντα, καὶ διεψεύσατο, καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν. Καὶ μετὰ 20
ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐκτρί-
ψαι αὐτὴν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἄδωρα· καὶ Σίμων καὶ
ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρῆγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὗ ἂν
ἐπορεύετο. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον πρὸς Τρύφωνα πρεσ- 21
βευτὰς καὶ κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖ, πρὸς αὐτοὺς διὰ
τῆς ἐρήμου, καὶ ἀποστεῖλαι αὐτοῖς τροφάς. Καὶ ἡτοίμασε Τρύ- 22
φων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ ἐλθεῖν· καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν
χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα· καὶ ἀπῆρε καὶ
ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτιν. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ Βασκαμᾷ, ἀπέκτεινε 23
τὸν Ἰωνάθαν καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. Καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλ- 24
θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Σίμων, καὶ ἔλαβε τὰ ὀς- 25
Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὰ ἐν Μωδεείμ πό-
λει τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κο- 26
πετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν ἡμέρας πολλάς. Καὶ ᾠκο- 27
δόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελ-
φῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λίθῳ ξυστῷ ἐκ τῶν
ὄπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. Καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἑπτὰ πυ- 28
ραμίδας, μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ
τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς. Καὶ ταύταις ἐποίησε μηχανήματα πε- 29
ριθεὶς στύλους μεγάλους, καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανο-
πλίας εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ ταῖς πανοπλίαις πλοῖα ἐπι-
γεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων τὴν
θάλασσαν. Οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεὶμ, ἕως τῆς ἡ- 30
μέρας ταύτης. Ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλῳ μετὰ Ἀντιόχου 31
τοῦ βασιλέως τοῦ νεωτέρου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευ- 32

σεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ περιέθετο τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίη-
33 σε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ᾠκοδόμησε Σίμων τὰ ὀχυ-
ρώματα τῆς Ἰουδαίας, καὶ περιετείχισε πύργοις ὑψηλοῖς καὶ
τείχεσι μεγάλοις (καὶ πύργοις) καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθε-
34 το βρώματα τοῖς ὀχυρώμασι. Καὶ ἐπελέξατο Σίμων ἄνδρας,
καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄφεσιν
35 τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος ἦσαν ἁρπαγαί. Καὶ
ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λόγους τού-
τους· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύ-
36 την. Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων
37 καὶ πρεσβυτέροις καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. Τὸν στέφανον τὸν
χρυσοῦν, καὶ τὴν βαίνην, ἣν ἀπεστείλατε, κεκομίσμεθα, καὶ ἕτοι-
μοί ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγάλην, καὶ γράφειν τοῖς
38 ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ ἀφεῖναι ὑμῖν ἀφέματα. Καὶ ὅσα ἐστήσαμεν
πρὸς ὑμᾶς ἔστηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα, ἃ ᾠκοδομήσατε, ὑπαρ-
39 χέτω ὑμῖν. Ἀφίεμεν δὲ ὑμῖν ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα,
ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ τὸν στέφανον, ὃν ὠφείλετε, καὶ
40 εἴτι ἄλλο ἐτελωνεῖτο ἐν Ἱερουσαλὴμ, μηκέτι τελωνείσθω. Καὶ
εἴ τινες ἐπιτήδειοι ἡμῶν γραφῆναι εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέ-
41 σθωσαν, καὶ γινέσθω ἀναμέσον ἡμῶν εἰρήνη. Ἔτους ἑκατοστοῦ
42 ἑβδομηκοστοῦ ἤρθη ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ
ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συναλ-
λάγμασιν, Ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ
43 στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Γάζαν, καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς,
καὶ ἐποίησεν ἑλεπόλεις, καὶ προσήγαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε
44 πύργον ἕνα, καὶ κατελάβετο. Καὶ ἐξήλλοντο οἱ ἐν τῇ ἑλεπόλει
45 εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἀνέ-
βησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ
τεῖχος διερρηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ
46 ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι. Καὶ εἶπαν· μὴ ἡμῖν
47 χρήσῃ κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔλεός σου. Καὶ
συνελύθη αὐτοῖς Σίμων, καὶ οὐκ ἐπολέμησεν αὐτούς· καὶ ἐξέβα-
λεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας, ἐν αἷς ἦν
τὰ εἴδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμνῶν καὶ εὐλογῶν.
48 Καὶ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ κατῴκισεν ἐν αὐ-

τῇ ἄνδρας οἵτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ εἴκησιν. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας 49
ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς
τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπείνασαν σφόδρα,
καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῷ. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Σί- 50
μωνα δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐ-
κεῖθεν, καὶ ἐκαθάρισε τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μιασμάτων. Καὶ 51
εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους
ἑνὸς καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων
καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὕμνοις
καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραήλ. Καὶ ἔστησε 52
κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης. Καὶ 53
προσωχύρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ᾤκει
ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ. Καὶ ἴδε Σίμων τὸν Ἰωάννην τὸν 54
υἱὸν αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἐστι, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυ-
νάμεων πασῶν, καὶ ᾤκει ἐν Γαζάροις.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΚΑΙ ἐν ἔτει δευτέρῳ, καὶ ἑβδομηκοστῷ, καὶ ἑκατοστῷ συνή- 1
γαγε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη
εἰς Μηδίαν, τοῦ ἐπισπᾶσθαι βοήθειαν ἑαυτῷ, ὅπως πολεμήσῃ
τὸν Τρύφωνα. Καὶ ἤκουσεν Ἀρσάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος 2
καὶ Μηδίας, ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστει-
λεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα. Καὶ ἐπο- 3
ρεύθη, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν
αὐτὸν, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν φυ-
λακῇ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζή- 4
τησεν ἀγαθὰ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐ-
τοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ μετὰ πάσης τῆς 5
δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λιμένα, καὶ ἐποίησεν εἴσοδον
ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὅρια τῷ ἔθνει αὐ- 6
τοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας. Καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολ- 7
λὴν, καὶ ἐκυρίευσε Γαζαρῶν καὶ Βεθσούρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ
ἐξῆρε τὰς ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐ-
τῷ. Καὶ ἦσαν γεωργοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ 8

ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν
9 καρπὸν αὐτῶν. Πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλατείαις ἐκάθηντο,
πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολόγουν, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο
10 δόξας καὶ στολὰς πολέμου. Ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα,
καὶ ἔταξεν αὐτὰς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη
11 τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. Ἐποίησε τὴν
εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ηὐφράνθη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην.
12 Καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκῆν αὐ-
13 τοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. Καὶ ἐξέλειπε πολεμῶν αὐ-
τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν συνετρίβησαν ἐν ταῖς
14 ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ ἐστήριτε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ
αὐτοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πο-
15 νηρόν. Τὰ ἅγια ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων.
16 Καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ, ὅτι ἀπέθανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρ-
17 της, καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. Ὡς δὲ ἤκουσαν, ὅτι Σίμων ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπικρατεῖ τῆς χώ-
18 ρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν
δέλτοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ τὴν
συμμαχίαν, ἣν ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς ἀδελ-
19 φοὺς αὐτοῦ. Καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐνώπιον ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσα-
20 λήμ. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν
οἱ Σπαρτιάται· Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πόλις Σίμωνι ἱερεῖ
μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ λοιπῷ
21 δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν. Οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀπο-
σταλέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης
22 ὑμῶν καὶ τιμῆς, καὶ ηὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. Καὶ
ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου
οὕτως· Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβευ-
ταὶ Ἰουδαίων ἦλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς
23 φιλίαν. Καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐνδόξως,
καὶ τοῦ θέσθαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδε-
δειγμένοις τοῦ δήμου βιβλίοις τοῦ μνημόσυνον ἔχειν τὸν δῆμον
τῶν Σπαρτιατῶν· τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἔγραψαν Σίμωνι τῷ
24 ἀρχιερεῖ. Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώ-
μην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσῆν μεγάλην ὁλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ
25 στῆσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ δῆμος

τῶν λόγων τούτων, εἶπαν· Τίνα χάριν ἀποδώσωμεν Σίμωνι καὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; Ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ 26
καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσ-
ραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν, καὶ κατέγραψαν
ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἔθεντο ἐν στήλῃ ἐν ὄρει Σιών. Καὶ τοῦτο 27
τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς· Ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἐλουλ, ἔτους δευ-
τέρου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο τρίτον ἔτος
ἐπὶ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως, ἐν Σαρμελ, ἐπὶ συναγωγῆς μεγάλης 28
τῶν ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων
τῆς χώρας ἐγνώρισεν ἡμῖν. Ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλε- 29
μοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ ὁ υἱὸς Ματταθίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν
Ἰαρὶβ δύο, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν ἑαυτοῖς τῷ κινδύνῳ,
καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως σαθῇ
τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ μεγάλῃ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος
αὐτῶν. Καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη 30
αὐτοῖς ἀρχιερεύς, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ· Καὶ ἐβου- 31
λήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ
ἐκτρίψαι (εἰς) τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἐκτεῖναι τὰς χεῖρας ἐπὶ
τὰ ἅγια αὐτῶν. Τότε ἀνέστη Σίμων, καὶ ἐπολέμησε περὶ τοῦ 32
ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ, καὶ
ὡπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἔ-
δωκεν αὐτοῖς ὀψώνια· Καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας 33
καὶ τὴν Βεθσούραν τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ
ὅπλα τῶν πολεμίων τοπρότερον, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ἀνδρας
Ἰουδαίους· Καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ 34
τὴν Γαζάραν τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου, ἐν ᾗ ᾤκουσαν οἱ πο-
λέμιοι τοπρότερον ἐκεῖ, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα
ἐπιτήδεια ἦν πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν αὐτοῖς. Καὶ 35
εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρᾶξιν τοῦ Σίμωνος, καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβου-
λεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἡγούμενον
αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτὸν ταῦτα πάντα,
καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξεζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ.
Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ εὐωδώθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, 36
τοῦ ἐξαρθῆναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐν τῇ
πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἱ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἄκραν,

ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο, καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίουσαν πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἁγνείᾳ. 37 Καὶ κατῴκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας 38 καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὕψωσε τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην κατὰ ταῦτα, 39 καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν 40 δόξῃ μεγάλῃ· ἤκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται Ἰουδαῖοι ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς 41 πρεσβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως· Καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς εὐδόκησαν τοῦ εἶναι αὐτῶν Σίμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς 42 τὸν αἰῶνα, ἕως τοῦ ἀναστῆναι προφήτην πιστόν· Καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγὸν, καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς χώρας 43 καὶ ἐπὶ τῶν ὅπλων καὶ ἐπὶ τῶν ὠχυρωμάτων· Καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφωνται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ 44 χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλληται πορφύραν καὶ χρυσοφορῇ· Καὶ οὐκ ἔξεστιν οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων ἀθετῆσαί τι τούτων καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥηθησομένοις, καὶ ἐπισυστρέψαι συγροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβαλέσθαι πορφύραν καὶ 45 ἐμπορποῦσθαι πόρπην χρυσῆν· Ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ 46 ἀθετήσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται. Καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέ- 47 σθαι Σίμωνι καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. Καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ εὐδόκησεν ἀρχιερατεῦσαι καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱερέων καὶ τοῦ προστατῆσαι 48 πάντων. Καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπαν θέσθαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ στῆσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν τόπῳ ἐπι- 49 σήμῳ. Τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως ἔχῃ Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

1 ΚΑΙ ἀπέστειλεν Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεῖ καὶ ἐθνάρχῃ τῶν 2 Ἰουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει. Καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ ἐθνάρχῃ καὶ

ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. Ἐπειδή τινες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς 3
βασιλείας, τῶν πατέρων ἡμῶν, βουλεύομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς
βασιλείας, ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν τὸ πρότερον· ἐξενολό-
γησα δὲ πλῆθος δυνάμεων καὶ κατεσκεύασα πλοῖα πολεμικά. Βού- 4
λομαι δ' ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν, ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρ-
κότας τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἠρημωκότας πόλεις πολλάς, ἐν τῇ
βασιλείᾳ. Νῦν οὖν ἵστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα, ἃ ἀφῆκάν 5
σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. Καὶ 6
ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα τῆς χώρας σου. Ἰε- 7
ρουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα, ὅσα
κατεσκεύασας, καὶ τὰ ὀχυρώματα, ἃ ᾠκοδόμησας, ὧν κρατεῖς με-
νέτω σοι. Καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικὰ, 8
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιέσθω σοι. Ὡς δ' ἂν 9
καταστήσωμεν τὴν βασιλείαν ἡμῶν, δοξάσωμέν σε καὶ τὸ ἔθνος
σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ μεγάλῃ, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν
ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκα- 10
τοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ συ-
νῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμει, ὥστε ὀλίγους εἶναι τοὺς
καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. Καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βα- 11
σιλεὺς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Ἤδει 12
γὰρ ὅτι ἐπισυνῆκται ἐπ' αὐτὸν κακὰ, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνά-
μεις. Καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδε- 13
κα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ὀκτακισχιλία ἵππος. Καὶ ἐ- 14
κύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ συ-
νέθλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἴ-
ασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι. Καὶ ἦλθε Νουμήνιος 15
καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολὰς τοῖς βασιλεῦσι
καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγέγραπτο τάδε· Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων
Πτολεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν. Οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλ- 16
θαν πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρ-
χῆς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχι-
ερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰουδαίων. Ἤνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσῆν 17
ἀπὸ μνῶν πεντακισχιλίων. Ἤρεσεν οὖν ἡμῖν γράψαι τοῖς βασιλεῦ- 18
σι καὶ ταῖς χώραις, ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακὰ, καὶ μὴ
πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν,
καὶ ἵνα μὴ συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς. Ἔδοξε δὲ ἡ- 19

20 μῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. Εἴ τινες οὖν λοιμοὶ διαπε-
φεύγατιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς τῷ
Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἐκδικήσῃ αὐτοὺς κατὰ τὸν νόμον αὐ-
21 τῶν. Καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ Ἀττά-
22 λῳ, καὶ Ἀριαράθῃ, καὶ Ἀρσάκῃ, καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ
Σαμψάκῃ, καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον, καὶ εἰς Μύνδον, καὶ
εἰς Συκιῶνα, καὶ εἰς τὴν Καρίαν, καὶ εἰς Σάμον, καὶ εἰς τὴν
Παμφυλίαν, καὶ εἰς τὴν Λυκίαν, καὶ εἰς Ἁλικαρνασσόν, καὶ
εἰς Κῶ, καὶ εἰς Σίδην, καὶ εἰς Ἄραδον, καὶ εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς
τὴν Φασηλίδα, καὶ εἰς Γόρτυναν, καὶ Κνίδον, καὶ Κύπρον, καὶ
23 Κυρήνην. Τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψε Σίμωνι τῷ ἀρχιε-
24 ρεῖ. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾷ ἐν τῇ δευ-
τέρᾳ, προσάγων διαπαντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιού-
μενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ μὴ εἰσπερεύεσθαι καὶ ἐκ-
25 πορεύεσθαι. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων δισχιλίους ἄνδρας ἐκ-
λεκτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη
26 ἱκανά. Καὶ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ δέξασθαι, ἀλλὰ ἠθέτησε πάντα
27 ὅσα συνέθετο αὐτῷ τοπρότερον, καὶ ἠλλοτριοῦτο αὐτῷ. Καὶ
ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολο-
γησόμενον αὐτῷ, λέγων· ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ
Γαζάρων καὶ τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλεις τῆς βασιλείας
28 μου. Τὰ ὅρια αὐτῶν ἠρημώσατε, καὶ ἐποιήσατε πληγὴν μεγά-
λην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ
29 μου. Νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις, ἃς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς
φόρους τῶν τόπων, ὧν κατεκυριεύσατε, ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῶν ἐκ
30 τῆς Ἰουδαίας. Εἰ δὲ μή, δότε ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα
ἀργυρίου καὶ τῆς καταφθορᾶς, ἧς κατεφθάρκατε, καὶ τῶν φό-
ρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πεντακόσια· εἰ δὲ μή, παραγε-
31 νόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς. Καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ
βασιλέως εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος, καὶ κυ-
λικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων, καὶ παράστασιν
ἱκανὴν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βα-
32 σιλέως. Καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν αὐτῷ· Οὔτε γῆν ἀλλο-
τρίαν εἰλήφαμεν, οὔτε ἀλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κλη-
ρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἀκρίτως ἔν
33 τινι καιρῷ κατεκρατήθη. Ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα

τῆς κληρονομίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν. Περὶ δὲ Ἰόπ- 35
πης καὶ Γαζάρων, ὧν αἰτεῖς, αὗται ἐποίουν ἐν τῷ λαῷ πλη-
γὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσομεν τάλαντα
ἑκατόν· καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον. Ἀπέστρε- 36
ψε δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς
λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ
ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην. Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον 37
ἔφυγεν εἰς Ὀρθωσίαν. Καὶ κατέστησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδε- 38
βαῖον ὑποστράτηγον τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ ἱππι-
κὰς ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβάλλειν κατὰ πρό- 39
σωπον τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κε-
δρὼν καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πύλας, καὶ ὅπως πολεμῇ τὸν λαόν· ὁ δὲ
βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφωνα. Καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς 40
Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ ἐρεθίζειν τὸν λαὸν καὶ ἐμβατεύειν εἰς
τὴν Ἰουδαίαν καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν λαὸν καὶ φονεύειν. Καὶ ᾠ- 41
κοδόμησε τὴν Κεδρών· καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς καὶ δυνάμεις ὅπως
ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας, καθὰ συνέτα-
ξεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

ΚΕΦ. Ις'. XVI.

ΚΑΙ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων, καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ 1
πατρὶ αὐτοῦ ἃ συνετέλει Κενδεβαῖος. Καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς 2
δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς· ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός
μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολέμους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς
σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐοδώθη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύσασθαι
τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκις. Νῦν δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ 3
ἐλέει ἱκανοί ἐστε ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀ-
δελφοῦ μου, καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν,
ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοήθεια ἤτω μεθ' ὑμῶν. Καὶ ἐπέλεξεν ἐκ 4
τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἱππεῖς, καὶ
ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν Μωδαείμ.
Καὶ ἀναστάντες τοπρωὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ δύ- 5
ναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, πεζικοὶ καὶ ἱππεῖς, καὶ χει-
μάῤῥους ἦν ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον 6

αὐτῶν αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον
διαπερᾶσαι τὸν χειμάῤῥουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ εἶδον αὐ-
7 τὸν οἱ ἄνδρες, καὶ διεπέρασαν κατόπισθεν αὐτοῦ. Καὶ διεῖλε
τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πεζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν
8 ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα. Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς σάλπιγξι,
καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον
ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς
9 τὸ ὀχύρωμα. Τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου·
Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως ἐλθεῖν εἰς Κεδρὼν, ἣν ᾠκο-
10 δόμησε. Καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ
Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν
εἰς ἄνδρας δισχιλίους, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετ' εἰ-
11 ρήνης. Καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρα-
τηγὸς εἰς τὸ πεδίον Ἰεριχὼ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον
12. 13 πολύ. Ἦν γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ ὑψώθη ἡ καρ-
δία αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ ἐβου-
λεύετο δόλῳ κατὰ Σίμωνος καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἆραι αὐ-
14 τούς. Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ
φροντίζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν. καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχὼ αὐτὸς
καὶ Ματταθίας καὶ Ἰούδας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτους ἑβδόμου
καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν μηνὶ ἑνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν
15 Σαβάτ. Καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρω-
μάτιον τὸ καλούμενον Δὼκ κατὰ δόλου ᾧ ᾠκοδόμησε, καὶ ἐποίη-
16 σεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. Καὶ ὅτι
ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξανέστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐλάβοσαν τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἐπεισήλθοσαν τῷ
Σίμωνι εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο
17 υἱοὺς αὐτοῦ, καί τινας τῶν παιδαρίων αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησεν ἀ-
18 θεσίαν μεγάλην, καὶ ἀνταπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. Καὶ ἔγρα-
ψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ, ὅπως ἀποστείλῃ
αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν, καὶ παραδῷ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν,
19 καὶ τὰς πόλεις. Καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γάζαρα ἆραι τὸν
Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς παραγενέ-
σθαι πρὸς αὐτὸν, ὅπως δῷ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δό-
20 ματα. Καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε καταλαβέσθαι τὴν Ἱερουσαλὴμ
21 καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. Καὶ προδραμών τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ

εἰς Γάζαρα, ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι. Καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφό- 22
δρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν,
καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, ἔγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι.
Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ 23
τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτοῦ ὧν ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς
τῶν τειχέων ὧν ᾠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ἰδοὺ 24
ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ἀφ'
οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α'

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. I.

1 Τοις ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν· οἱ
ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰου-
2 δαίας εἰρήνην ἀγαθήν. Καὶ ἀγαθοποιήσαι ὑμῖν ὁ Θεὸς, καὶ μνη-
σθείη τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
3 κὼβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. Καὶ δώη ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν
εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα καρδίᾳ με-
4 γάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένῃ. Καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν
τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασι, καὶ εἰρήνην ποιήσαι.
5 Καὶ ὑπακούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων, καὶ καταλλαγείη ὑμῖν, καὶ
6 μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ. Καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προ-
7 σευχόμενοι περὶ ὑμῶν. Βασιλεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ
ἑξηκοστοῦ ἑνάτου, ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι γεγράφαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει
καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ἀφ' οὗ
ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁγίας γῆς καὶ τῆς βα-
8 σιλείας. Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον·
καὶ ἐδεήθημεν τοῦ Κυρίου καὶ εἰσηκούσθημεν, προσηνέγκαμεν θυ-
σίαν καὶ σεμίδαλιν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ προεθήκα-
9 μεν τοὺς ἄρτους. Καὶ νῦν ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπη-
10 γίας τοῦ Χασελεῦ μηνός. Ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀ-
γδόου οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἡ γερουσία
καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως,
ὄντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ
11 Ἰουδαίοις, χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. Ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ σεσωσμένοι, μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βα-
12 σιλέα παρατασσόμενοι. Αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς παρατασσομέ-
13 νους ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει. Εἰς τὴν Περσίδα γενόμενος γὰρ ὁ ἡγε-

μὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυπόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἱερέων. Ὡς γὰρ συνοικήσων αὐτῇ παρεγένετο 14
εἰς τὸν τόπον ὅ, τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι, χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα πλείονα εἰς φερνῆς λόγον· Καὶ προθέντων 15
αὐτὰ τῶν ἱερέων τῆς Ναναίας, κἀκείνου προσελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίοχος, ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτὴν θύραν, βάλλοντες πέτρους συνεκεραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη 16
ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέῤῥιψαν. Κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ Θεὸς, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαντας. Μέλλοντες οὖν ἄγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τὸν 18
καθαρισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγητε τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρὸς, ὅτε Νεεμίας ὁ οἰκοδομήσας τό, τε τὸ ἱερὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀνήνεγκε θυσίας. Καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἤγοντο ἡμῶν οἱ πατέρες, οἱ τότε 19
εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου λαθραίως, κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντες ἄνυδρον, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο, ὥστε πᾶσιν ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. Διελ- 20
θόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ Θεῷ, ἀποσταλεὶς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίδος τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμψεν ἐπὶ τὸ πῦρ. Ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ 21
εὑρηκέναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ παχὺ, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν· ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν θυσιῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιρᾶναι τῷ ὕδατι τά τε ξύλα καὶ τὰ ἐπικείμενα. Ὡς δὲ 22
ἐγένετο τοῦτο, καὶ χρόνος διῆλθεν ὅ, τε ἥλιος ἀνέλαμψε πρότερον ἐπινεφὴς ὢν, ἀνῆφθη πυρὰ μεγάλη, ὥστε θαυμᾶσαι πάντας. Προσευχὴν δὲ ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἵ τε 23
ἱερεῖς καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάθου, τῶν τε λοιπῶν ἐπιφωνούντων, ὡς Νεεμίου. Ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα 24
τοῦτον· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερὸς, καὶ ὁ ἰσχυρὸς, καὶ δίκαιος, καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ χρηστὸς, ὁ μόνος χορηγὸς, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ καὶ αἰώνιος, 25
ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πατέρας ἐκλεκτοὺς, καὶ ἁγιάσας αὐτούς. Πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ 26
παντὸς τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ

27 καθαγίασον. Ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς
δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς
28 ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Βασάνι-
29 σον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρίζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. Κα-
ταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν ἅγιόν σου, καθὼς εἶπε
30. 31 Μωσῆς. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους. Καθὼς δὲ ἀ-
νηλώθη τὰ τῆς θυσίας, καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας
32 ἐκέλευσε λίθους μείζονας καταχεῖν. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλὸξ
ἀνήφθη· τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμψαντος φωτὸς ἐδα-
33 πανήθη. Ὡς δὲ φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλη τῷ
βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὅτι εἰς τὸν τόπον, οὗ τὸ πῦρ ἔκρυψαν οἱ
μεταχθέντες ἱερεῖς, τὸ ὕδωρ ἐφάνη, ἀφ' οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεε-
34 μίαν ἥγνισαν τὰ τῆς θυσίας, περιφράξας δὲ ὁ βασιλεὺς ἱερὸν ἐ-
35 ποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα. Καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασιλεὺς
36 πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου. Προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ
τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νέφθαρ, ὃ διερμηνεύεται καθαρισμός· καλεῖ-
ται δὲ παρὰ τοῖς πολλοῖς Νεφθαεί.

ΚΕΦ. Β'. Ι.

1 Εὑρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης,
ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγενομένους, ὡς σεσή-
2 μανται. Καὶ ὡς ἐνετείλατο τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης,
δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσταγμάτων
τοῦ Κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες
3 ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. Καὶ
ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ
4 τῆς καρδίας αὐτῶν. Ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ, ὡς τὴν σκηνὴν καὶ
τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης χρηματισμοῦ γενηθέντος αὐτῷ
συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς
5 ἐθεάσατο τὴν τοῦ Θεοῦ κληρονομίαν, καὶ ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗ-
ρεν οἶκον ἀνρώδη, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυ-
σιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσήνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέ-
6 φραξε, καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥστε ἐπι-
7 σημήνασθαι τὴν ὁδὸν, καὶ οὐκ ἐδυνήθησαν εὑρεῖν. Ὡς δὲ ὁ Ἱερε-
μίας ἔγνω, μεμψάμενος αὐτοῖς εἶπεν· ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος

ἔσται, ἕως ἂν συνάγῃ ὁ Θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ, καὶ ἵλεως γένηται. Καὶ τότε ὁ Κύριος ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ 8
δόξα τοῦ Κυρίου καὶ ἡ νεφέλη, ὡς ἐπὶ Μωσῆ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ
ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν, ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως. Διεσα- 9
φεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ
τῆς τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. Καθὼς καὶ Μωσῆς προσηύξατο πρὸς 10
Κύριον, καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδα-
πάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμὼν προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ
καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὁλοκαυτώματα. Καὶ εἶπε Μωσῆς, 11
διὰ τὸ μὴ βεβρῶσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνηλώθη. Ὡσαύτως 12
καὶ ὁ Σαλωμὼν τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν. Ἐξηγοῦντο δὲ καὶ 13
ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν
Νεεμίαν τὰ αὐτὰ, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνή-
γαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ προφητῶν βιβλία, καὶ τὰ τοῦ
Δαυὶδ, καὶ ἐπιστολὰς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων. Ὡσαύτως δὲ 14
καὶ Ἰούδας, τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγονότα ἡ-
μῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἐστὶ παρ' ἡμῖν. Ὧν οὖν ἐὰν χρείαν 15
ἔχητε, τοὺς ἀποκομιοῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε. Μέλλοντες οὖν 16
ἄγειν τὸν καθαρισμὸν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καὶ ὡς οὖν ποιήσετε ἄγον-
τες τὰς ἡμέρας. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, 17
καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ πᾶσι, καὶ τὸ βασίλειον, καὶ
τὸ ἱεράτευμα, καὶ τὸν ἁγιασμὸν, καθὼς ἐπηγγείλατο διὰ τοῦ 18
νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ Θεῷ, ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει,
καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον·
ἐξείλατο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε.
Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀ- 19
δελφοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγίστου καθαρισμὸν, καὶ τὸν τοῦ
βωμοῦ ἐγκαινισμόν. Ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ 20
καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους. Καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ γε- 21
νομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδρα-
γαθήσασιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν, καὶ
τὰ βάρβαρα πλήθη διώκειν. Καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην τὴν 22
οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι, καὶ
τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ Κυρίου
μετὰ πάσης ἐπιεικείας ἵλεω γενομένου αὐτοῖς. Τὰ ὑπὸ Ἰάσω- 23
νος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων πειρασόμεθα

24 δι' ἑνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν. Συνορῶντες γὰρ τὸ χῦμα τῶν
ἀριθμῶν, καὶ τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς θέλουσιν εἰσκυκλεῖσθαι
25 τοῖς τῆς ἱστορίας διηγήμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, ἐφροντίσα-
μεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀναγινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φι-
λοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς
26 ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. Καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν κακοπάθειαν
ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥᾴδιον, ἱδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυ-
27 πνίας τὸ πρᾶγμα· (καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον, καὶ
ζητοῦντι τὴν ἑτέρων λυσιτέλειαν, οὐκ εὐχερές)· ὅμως διὰ τὴν τῶν
28 πολλῶν εὐχαριστίαν, ἡδέως τὴν κακοπάθειαν ὑποίσομεν. Τὸ μὲν
διακριβοῦν περὶ ἑκάστων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ
29 ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. Κα-
θάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς
φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι τὰ ἐπι-
τήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτως δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῶν.
30 Τὸ μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιεῖσθαι λόγον, καὶ πολυ-
πραγμονεῖν ἐν τοῖς κατὰ μέρος τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ κα-
31 θήκει. Τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως μεταδιώκειν, καὶ τὸ ἐξερ-
γαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι, τῷ τὴν μετάφρασιν ποι-
32 ουμένῳ συγχωρητέον. Ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διηγήσεως,
τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιζεύξαντες· εὔηθες γὰρ τὸ μὲν
πρὸ τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτέμνειν.

ΚΕΦ. Γ'. III.

1 Τῆς ἁγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρή-
νης, καὶ τῶν νόμων ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου
2 τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειάν τε καὶ μισοπονηρίαν, συνέβαινε καὶ αὐ-
τοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον, καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς
3 ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν τῆς Ἀσίας
βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς
4 λειτουργίας τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. Σίμων δέ
τις ἐκ τῆς Βενιαμεὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος,
5 διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν ἀγορανομίας. Καὶ
νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμενος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρα-
σαίου, τὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης

στρατηγόν. Καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυθήτων γέ- 6
μειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος τῶν
διαφόρων ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν
τῶν θυσιῶν λόγον, εἶναι δὲ δυνατὸν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν
πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα. Συμμίξας δὲ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, 7
περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρημάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρι-
σάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἀπέστειλε δοὺς ἐν-
τολὰς, τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν ποιήσασθαι.
Εὐθέως δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφάσει 8
ὡς τὰς κατὰ Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεῦσαι, τῷ
πράγματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελεῖν. Παραγενη- 9
θεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πό-
λεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφαινισμοῦ, καὶ
τίνος ἕνεκεν πάρεστι, διεσαφήνισεν· ἐπυνθάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀλη-
θείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. Τοῦ δὲ ἀρχιερέως ὑπο- 10
δείξαντος παρακαταθήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν· Τινὰ δὲ 11
καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου
οὐχ ὥσπερ διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου
τετρακόσια τάλαντα, χρυσίου δὲ διακόσια· Ἀδικηθῆναί τε τοὺς 12
πεπιστευκότας τῇ τοῦ τόπου ἁγιωσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου
κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ, παν-
τελῶς ἀμήχανον εἶναι. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος, δι' ἃς εἶχε βασιλικὰς 13
ἐντολὰς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα εἶ-
ναι. Ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσήει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰ- 14
κονομήσων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. Οἱ δὲ 15
ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαν-
τες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς οὐρανὸν τὸν περὶ παραθήκης νομο-
θετήσαντα τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦτα σῶα διαφυλάξαι. Ἦν 16
δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν τιτρώσκεσθαι τὴν διάνοιαν·
ἡ γὰρ ἔψις καὶ τὸ τῆς χρόας παρηλλαγμένον ἐνέφαινε τὴν κα-
τὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. Περιεκέχυτο γὰρ ἐπὶ τὸν ἄνδρα δέος τι 17
καὶ φρικασμὸς σώματος, δι' ὧν πρόδηλον ἐγίνετο τοῖς θεωροῦσι
τὸ κατὰ καρδίαν ἐνεστὸς ἄλγος. Οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγεληδὸν 18
ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον ἱκετείαν, διὰ τὸ μὴ μέλλειν εἰς κατα-
φρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. Ὑπεζωσμέναι δὲ ὑπὸ τοὺς μα- 19
στοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυνον· αἱ δὲ κα-

τάκλειστοι τῶν παρθένων, αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας,
20 αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον. Πᾶσαι δὲ προτείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν
21 λιτανείαν. Ἐλεεῖν δὲ ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῆ πρόπτωσιν,
22 τήν τε τοῦ μεγάλως ἀγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν. Οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παγκρατῆ Κύριον τὰ πεπιστευμένα τοῖς
23 πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας. Ὁ δὲ
24 Ἡλιόδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. Αὐτόθι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων καὶ πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς κατατολμήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυσιν καὶ δειλίαν τραπῆναι.
25 Ὤφθη γάρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν ἐπιβάτην, καὶ καλλίστῃ σαγῇ διακεκοσμημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην ἔσεισε τῷ Ἡλιοδώρῳ τὰς ἐμπροσθίους ὁπλάς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο
26 χρυσῆν πανοπλίαν ἔχων. Ἕτεροι δὲ δύο ἐφάνησαν αὐτῷ νεανίαι τῇ ῥώμῃ μὲν ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἳ καὶ παριστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς ἐπιριπτοῦντες αὐτῷ πλη-
27 γάς. Ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῷ σκότει περι-
28 χυθέντα συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες, τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον ἑαυτῷ τοῖς ὅπλοις αὐτὸν καθεστῶτα, φανερῶς τὴν τοῦ Θεοῦ δυναστείαν ἐπεγνω-
29 κότα. Καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφωνος καὶ πάσης
30 ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἔριπτο. Οἱ δὲ τὸν Κύριον εὐλόγουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν, τοῦ παντοκράτορος ἐπι-
31 φανέντος Κυρίου, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐπλήρωτο. Ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήθων ἠξίουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ
32 πνοῇ κειμένῳ. Ὑποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μή ποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῇ κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιόδωρον ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων συντετελέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀν-
33 δρὸς σωτηρίας. Ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμὸν, οἱ αὐτοὶ νεανίαι πάλιν ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐ-

σθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ πάντες εἶπαν· πολλὰς Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτὸν σοὶ κεχάρισται τὸ ζῆν ὁ Κύριος. Σὺ δὲ ἐξ οὐρανοῦ μεμαστιγωμένος διάγγελλε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ κράτος· ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο. 34

Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος θυσίαν ἀνενεγκὼν τῷ Θεῷ, καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξάμενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατοπέδευσε πρὸς τὸν βασιλέα. Ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὄψιν τεθεαμένος ἔργα τοῦ μεγίστου Θεοῦ. 35 36

Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιόδωρον, ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔφησεν· Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν ἐκεῖ καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ, ἐάν περ καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναί τινα Θεοῦ δύναμιν. Αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικίαν ἐπουράνιον ἔχων, ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς παραγινομένους ἐπὶ κακώσει τύπτων ἀπολλύει. Καὶ τὰ μὲν κατ' Ἡλιόδωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν. 37 38 39 40

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων, ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης γεγονώς, ἐκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς οὗτός τε εἴη τὸν Ἡλιόδωρον ἐπισεσεικώς, καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς. Καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πόλεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ἐμεθνῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων, ἐπίβουλον τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. Τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προθαινούσης, ὥστε καὶ διά τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντελεῖσθαι, συνορῶν Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας καὶ Ἀπολλώνιον μαίνεσθαι, ὡς τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν, συναύξοντα τὴν κακίαν τοῦ Σίμωνος, πρὸς τὸν βασιλέα διεκομίσθη· οὐ γινόμενος τῶν πολιτῶν κατήγορος, τὸ δὲ σύμφορον κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν. Ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἔτι τὰ πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ λημψόμενον τῆς ἀνοίας. Μεταλλάξαντος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, 1 2 3 4 5 6 7

8 ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρχιερωσύνην· Ἐπαγ-
γειλάμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα ἑξήκοντα
πρὸς τοῖς τριακοσίοις, καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοή-
9 κοντα. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράφειν πεν-
τήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατόν, ἐὰν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας
αὐτοῦ, γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν αὐτῷ συστήσασθαι, καὶ τοὺς ἐν
10 Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. Ἐπινεύσαντος δὲ τοῦ βα-
σιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθέως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν
11 χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους μετέστησε. Καὶ τὰ κείμενα τοῖς
Ἰουδαίοις φιλάνθρωπα βασιλικὰ διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐ-
πολέμου, τοῦ ποιησαμένου τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμ-
μαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο· καὶ τὰς μὲν νομίμους
12 καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐθισμοὺς ἐκαίνιζεν. Ἀσμένως
γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς
13 κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἤγαγεν. Ἦν
δ' οὕτως ἀκμή τις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλι-
σμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ ἀρχιερέως Ἰάσωνος ὑπερ-
14 βάλλουσαν ἀναγνείαν, ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ θυσιαστηρίου
λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ κα-
ταφρονοῦντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες, ἔσπευδον μετέχειν τῆς
ἐν παλαίστρῃ παρανόμου χορηγίας, μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλη-
15 σιν. Καὶ τὰς μὲν πατρῴας τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ
16 Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγούμενοι. Ὧν καὶ χάριν περιέ-
σχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐζήλουν τὰς ἀγωγὰς
καὶ καθάπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, τούτους πολεμίους καὶ τιμω-
17 ρητὰς ἔσχον. Ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θείους νόμους οὐ ῥᾴδιον·
18 ἀλλὰ ταῦτα ὁ ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει. Ἀγομένου δὲ πεν-
ταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ, καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, ἀπέ-
19 στειλεν Ἰάσων ὁ μιαρὸς θεωροὺς ὡς ἀπὸ Ἱεροσολύμων Ἀντιο-
χεῖς ὄντας, παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς τριακοσίας εἰς
τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἠξίωσαν οἱ παρακομίζοντες
μὴ χρῆσθαι εἰς θυσίαν, διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν δὲ κα-
20 ταθέσθαι δαπάνην. Ἔπεμψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποστεί-
λαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἕνεκα δὲ τῶν παρακομι-
21 ζόντων εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευάς. Ἀποσταλέντος δὲ εἰς
Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθέως διὰ τὰ πρωτοκλίσια Πτο-

λεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν τῶν αὐτοῦ γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν· ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος, κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Μεγαλομερῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ 22
τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς μετὰ δᾳδουχίας καὶ βοῶν εἰσεδέχθη· εἶθ' οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. Μετὰ δὲ τριετῆ 23
χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημαινομένου Σίμωνος ἀδελφὸν, πορακομίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ πραγμάτων ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς τελέσοντα. Ὁ δὲ 24
συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιερωσύνην, ὑπερβάλλων τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια. Λαβὼν δὲ τὰς βασιλι- 25
κὰς ἐντολὰς παρεγίνετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων, θυμοὺς δὲ ὠμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. Καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθευ- 26
θεὶς ὑφ' ἑτέρου φυγὰς εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώραν συνήλασεν. Ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων 27
τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει. Ποιουμένου δὲ τὴν ἀπαί- 28
τησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου· πρὸς γὰρ τοῦτον ἦν ἡ τῶν διαφόρων πρᾶξις· δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσεκλήθησαν· Καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπελειπε τῆς ἀρχιε- 29
ρωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν, Σώστρατος δὲ, Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυπρίων. Τοιούτων δὲ συνεστηκότων, 30
συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιάζειν, διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι. Θᾶττον οὖν ὁ 31
βασιλεὺς ἦκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλείπων τὸν διαδεχόμενον Ἀνδρόνικον τῶν ἐν Ἀξιώματι κειμένων. Νομίσας δὲ 32
ὁ Μενέλαος εἰληφέναι καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ Ἀνδρονίκῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακὼς εἴς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πόλεις. Ἃ καὶ 33
σαφῶς ἐπεγνωκὼς ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκὼς εἰς ἄσυλον τόπον, ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κειμένης· Ὅθεν ὁ 34
Μενέλαος λαβὼν ἰδίᾳ Ἀνδρόνικον, παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν, καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ, καὶ δεξιὰς θεὶς μεθ' ὅρκων, δοὺς δεξιὰν, καί περ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ παραχρῆμα

35 παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. Δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον
Ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφό-
36 ρουν ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελ-
θόντος ἀπὸ τῶν κατὰ Κιλικίαν τόπων, ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πό-
λιν Ἰουδαῖοι, συμμισοπονηρούντων καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ
37 παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτονεῖσθαι. Ψυχικῶς οὖν ὁ Ἀν-
τίοχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραπεὶς ἐπὶ ἔλεος, καὶ δακρύσας διὰ τὴν
38 τοῦ μετηλλαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν, καὶ πυρω-
θεὶς τοῖς θυμοῖς, παραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρονίκου πορφύραν πε-
ριελόμενος, καὶ τοὺς χιτῶνας περιρήξας, περιαγαγὼν καθ' ὅλην
τὴν πόλιν ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὗπερ εἰς τὸν Ὀνίαν ἠσέβησεν,
ἐκεῖ τὸν μιαιφόνον ἀπεκόσμησε, τοῦ Κυρίου τὴν ἀξίαν αὐτῷ κό-
39 λασιν ἀποδόντος. Γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ
τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου μετὰ τῆς τοῦ Μενελάου γνώμης,
καὶ διαδοθείσης ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν
40 Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη πολλῶν διενηνεγμένων. Ἐπεγει-
ρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὀργαῖς διεμπιπλαμένων, καθο-
πλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τρισχιλίους, κατήρξατο χειρῶν ἀδί-
κων, προηγησαμένου τινὸς Αὐράνου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν,
41 οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τὴν ἄνοιαν. Συνειδότες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν
τοῦ Λυσιμάχου, συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πά-
χη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακειμένης σποδοῦ ἁρπαζόμενοι, φύρδην
42 ἐνετίναξσον εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον. Δι' ἣν αἰτίαν πολ-
λοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ κατέβαλον, πάν-
τας δὲ εἰς φυγὴν συνέλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ
43 γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. Περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις ἐπὶ
44 τὸν Μενέλαον. Καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ'
αὐτοῦ τὴν δικαιολογίαν ἐποιήσαντο οἱ πεμφθέντες τρεῖς ἄνδρες
45 ὑπὸ τῆς γερουσίας. Ἤδη δὲ λελειμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγεί-
λατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Δορυμένους πρὸς τὸ
46 πεῖσαι τὸν βασιλέα. Ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἴς τι πε-
ρίστυλον ὡς ἀναψύχοντα τὸν βασιλέα μετέθηκε. Καὶ τὸν μὲν
τῆς ὅλης κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημένων,
τοῖς δὲ ταλαιπώροις, οἵ τινες εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον ἀπε-
48 λύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις θάνατον ἐπέκρινε. Ταχέως
οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ ὑπὲρ πόλεως καὶ δήμων καὶ

τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ Τύριοι 49
μισοπονηρεύσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν μεγαλομερῶς ἐ-
χορήγησαν. Ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονε-
ξίας, ἔμενεν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πο-
λιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΠΕΡΙ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἄφοδον ὁ Ἀν- 1
τίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο. Συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν 2
σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ τῶν ἀέρων τρέ-
χοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχοντας, καὶ λόγχας σπειρη-
δὸν ἐξωπλισμένους, (καὶ μαχαιρῶν σπασμοὺς) καὶ εἴλας ἵππων 3
διατεταγμένας, καὶ προσβολὰς γινομένας, καὶ καταδρομὰς ἑκατέ-
ρων, καὶ ἀσπίδων κινήσεις, καὶ καμάκων πλήθη, καὶ μαχαιρῶν
σπασμούς, καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυσέων κόσμων ἐκλάμψεις,
καὶ παντοίους θωρακισμούς. Διὸ πάντες ἠξίουν ἐπ' ἀγαθῷ τὴν 4
ἐπιφάνειαν γεγενῆσθαι. Γενομένης δὲ λαλίας ψευδοῦς, ὡς μετηλ- 5
λαχότος Ἀντιόχου τὸν βίον, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους
τῶν χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπίθεσιν·
τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων, καὶ τέλος ἤδη καταλαμ-
βανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευ-
σεν. Ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων ἀ- 6
φειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν δυσημε-
ρίαν εἶναι τὴν μεγίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν
τρόπαια καταβάλλεσθαι, τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέ- 7
λος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνην λαβὼν, φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμ-
μανίτιν παρῆλθεν. Πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς ἔτυχεν ἐγκλει- 8
σθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως
φεύγων, διωκόμενος ὑπὸ πάντων, καὶ στυγούμενος ὡς τῶν νό-
μων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν
δήμιος, εἰς Αἴγυπτον ἐξεβράσθη. Καὶ ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος 9
ἀποξενώσας ἐπιξένης ἀπώλετο πρὸς Λακεδαιμονίους· ἀναχθεὶς, ὡς
διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπης. Καὶ ὁ πλῆθος ἀτάφων 10
ἐκρίψας ἀπένθητος ἐγενήθη, καὶ κηδείας οὐδ' ἥντινος οὔτε πα-
τρίου τάφου μετέσχε. Προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν 11

γεγονότων διέλαβεν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας
ἐξ Αἰγύπτου τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ, ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν δορυά-
12 λωτον. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς
ἐμπίπτοντας, καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν.
13 Ἐγίνετο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναίρεσις, ἀνδρῶν τε καὶ γυ-
ναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμὸς, παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί.
14 Ὀκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν·
τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς, οὐχ ἧττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων
15 ἐπράθησαν. Οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις, κατετόλμησεν εἰς τὸ πά-
σης τῆς γῆς ἁγιώτατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Με-
νέλαον, τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος προδότην γεγο-
16 νότα. Καὶ ταῖς μιαραῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκεύη λαμβάνων, καὶ
τὰ ὑπ' ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὔξησιν καὶ δόξαν τοῦ
17 τόπου καὶ τιμὴν, ταῖς βεβήλοις χερσὶ συσσύρων ἐπεδίδου. Καὶ
ἐμετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνορῶν ὅτι διὰ τὰς
ἁμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δε-
18 σπότης, διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρόρασις. Εἰ δὲ μὴ συνέβη
προσενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ ἦν ὁ Ἡλιόδωρος ὁ
πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γα-
ζοφυλακίου, οὕτως προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγωθεὶς ἀνετράπη
19 τοῦ θράσους. Ἀλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, διὰ τὸ ἔθνος
20 τὸν τόπον ὁ Κύριος ἐξελέξατο. Διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμ-
μετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον
εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐκοινώνησε, καὶ ὁ καταληφθεὶς
ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὀργῇ, πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου δεσπό-
21 του καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη. Ὁ οὖν Ἀν-
τίοχος ὀκτακόσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ
τάλαντα θᾶττον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ
τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν καὶ τὸ πέλαγος πορευ-
22 τὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. Κατέλιπε δὲ καὶ
ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιπ-
πον τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα
23 τοῦ καταστήσαντος. Ἐν δὲ Γαριζεὶν Ἀνδρόνικον· πρὸς δὲ τού-
τοις Μενέλαον, ὃς χείριστα τῶν ἄλλων ὑπερήρετο τοῖς πολί-
ταις, ἀπεχθὴς δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους ἔχων διάθεσιν.
24 Ἔπεμψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος δισ-

μυρίων πρὸς τοῖς δισχιλίοις, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφάξαι, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τοὺς νεωτέρους πωλεῖν. Οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς, ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας τοῦ σαββάτου· καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἐξοπλησίαν παρήγγειλε. Καὶ τοὺς ἐλθόντας πάντας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συνεξεκέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσε πλήθη. Ἰούδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος δέκατός που γενηθεὶς, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὴν ἔρημον ἐν τοῖς ὄρεσι θηρίων τρόπον διέζη σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ τὴν χορτώδη τροφὴν σιτούμενοι διετέλουν, πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ. 23 25 26 27

ΚΕΦ. ς'. VI.

Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον, ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἀπὸ τῶν πατρίων νόμων, καὶ τοῖς τοῦ Θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι. Μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν, καὶ προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζεὶν, καθὼς ἐτύγχανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες, Διὸς ξενίου. Χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν δυσχερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας. Τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπεπληροῦτο ῥαθυμούντων μεθ' ἑταιρῶν, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον εἰσφερόντων. Τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς ἀποδιεσταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο. Ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν, οὔτε πατρῴους ἑορτὰς διαφυλάττειν, οὔτε ἁπλῶς Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. Ἤγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ βασιλέως γενέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διονυσίων ἑορτῆς ἠναγκάζοντο κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διονύσῳ Ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας Ἑλληνίδας πόλεις, Πτολεμαίου ὑποθεμένου τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ σπλαγχνίζειν· τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ κατασφάζειν· παρῆν οὖν ὁρᾶν τὴν ἐνεστῶσαν ταλαιπωρίαν. Δύο γὰρ γυναῖκες ἀνήχθησαν περιτετμηκυῖαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν κρεμάσαντες τὰ βρέφη, καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐ- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 τὰς τὴν πόλιν κατὰ τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. Ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια, λελη-
θότως ἄγειν τὴν ἑβδομάδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν, διὰ τὸ εὐλα-
βῶς ἔχειν βοηθῆσαι αὐτοῖς κατὰ δόξαν τῆς σεμνοτάτης ἡμέρας.
12 Παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συσ-
έλλεσθαι διὰ τὰς συμφορὰς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς
13 ὄλεθρον, ἀλλὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι. Καὶ γὰρ
τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἐᾶσθαι τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως πε-
14 ριπίπτειν τοῖς ἐπιτιμίοις, μεγάλης εὐεργεσίας σημεῖόν ἐστιν. Οὐ
γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μακροθυμῶν
ὁ δεσπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν
15 ἁμαρτιῶν κολάσῃ, οὕτως καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι· ἵνα μὴ πρὸς
16 τέλος ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ.
Διόπερ οὐδέ ποτε μὲν τὸν ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παι-
δεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν.
17 Πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταῦθ' ἡμῖν εἰρήσθω· δι' ὀλίγων δὲ ἐλευ-
18 στέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. Ἐλεάζαρός τις τῶν πρωτευόντων γραμ-
ματέων ἀνὴρ ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ
προσώπου κάλλιστος ἀναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας.
19 Ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους
20 βίον ἀναδεξάμενος αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε. Προ-
πτύσας δὲ, καθ' ὃν ἔδει τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας
ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις γεύσασθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλο-
21 στοργίαν. Οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι
διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν ἀπολαμ-
βάνοντες αὐτὸν κατ.δίαν παρεκάλουν, ἐνεγκόντα κρέα, οἷς καθῆ-
κον αὐτῷ χρήσασθαι, δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι
δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς
22 θυσίας κρεῶν· ἵνα τοῦτο πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου, καὶ διὰ
23 τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχῃ φιλανθρωπίας. Ὁ δὲ λο-
γισμὸν ἀστεῖον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ τῆς τοῦ
γήρους ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς πολιᾶς καὶ
τῆς ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ
θεοκτίστου νομοθεσίας ἀκολούθως ἀπεφήνατο, ταχέως λέγων
24 προπέμπειν εἰς τὸν ᾅδην. Οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν
ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων ὑπολαβόντες Ἐλεάζα-

ρον τὸν ἐνενηκονταετῆ μεταβῆναι εἰς ἀλλοφυλισμὸν, καὶ αὐτοὶ 25
διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν πλα-
νηθῶσι δι' ἐμὲ, καὶ μῦσος καὶ κηλίδα τοῦ γήρως κατακτήσωμαι.
Εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμω- 26
ρίαν, ἀλλὰ τὰς τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθα-
νὼν ἐκφεύξομαι. Διόπερ ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον τοῦ 27
μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι, τοῖς δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον κα- 28
ταλελοιπὼς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ
ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν· τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ τὸ τύμπανον
εὐθέως ἦλθε· τῶν δὲ ἀνόντων τὴν μικρῷ πρότερον εὐμένειαν πρὸς 29
αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τῶν προειρημένων λό-
γων, οὓς αὐτοὶ ὑπελάμβανον ἀπόνοιαν εἶναι. Μέλλων δὲ ταῖς 30
πληγαῖς τελευτᾶν, ἀναστενάξας εἶπε· Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν
γνῶσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν, ὅτι δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θα-
νάτου σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγηδόνας μαστιγούμενος,
κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πάσχω. Καὶ 31
οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις,
ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπό-
δειγμα γενναιότητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Συνεβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέν- 1
τας ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων ὑείων κρεῶν
ἐφάπτεσθαι μάστιξι καὶ νευραῖς αἰκιζομένους. Εἷς δὲ αὐτῶν γε- 2
νόμενος προήγορος εἶπε· τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡ-
μῶν; ἕτοιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν ἐσμὲν ἢ πατρῴους νόμους παραβαί-
νειν. Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς προσέταξε τήγανα καὶ 3
λέβητας ἐκπυροῦν. Τῶν δὲ παραχρῆμα ἐκπυρωθέντων, τὸν γε- 4
νόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν, καὶ περισκυ-
θίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συ-
νορώντων. Ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον ἐκέλευσε τῇ 5
πυρᾷ προσάγειν ἔμπνουν καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκα-
νὸν διαδιδούσης τοῦ τηγάνου ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ
γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως. Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἐφορᾷ, καὶ 6
ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθάπερ διὰ τῆς κατὰ πρό-

σωπον ἀντιμαρτυρούσης ὡδῖς διεσάρησε Μωσῆς, λέγων· καὶ ἐπὶ
7 τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. Μεταλλαξάντος δὲ τοῦ πρώ-
του τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν· καὶ
τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισύροντες ἐπηρώτων, εἰ
8 φάγεσαι πρὸ τοῦ τιμωρηθῆναι κατὰ μέλος τὸ σῶμα; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ προσεῖπεν· οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν
9 ἑξῆς ἔλαβε βάσανον, ὡς ὁ πρῶτος. Ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμε-
νος εἶπε· σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν ἀπολύεις,
ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νό-
10 μων εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. Μετὰ δὲ τού-
των ὁ τρίτος ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν γλῶτταν αἰτηθεὶς ταχέως προέ-
11 βαλλε, καὶ τὰς χεῖρας εὐθαρσέως προέτεινε, καὶ γενναίως εἶπεν·
ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτημαι, καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ
12 ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω κομίζεσθαι. Ὥστε
αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήττεσθαι τὴν τοῦ νεα-
13 νίσκου ψυχήν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας ἐτίθετο. Καὶ τούτου
δὲ μεταλλάξαντος τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμενοι.
14 Καὶ γενόμενος πρὸς τῷ τελευτᾶν οὕτως ἔφη· αἱρετὸν μεταλλάσ-
σοντας ἀπὸ ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν
ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτοῦ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται.
15. 16 Ἐχομένως δὲ τὸν πέμπτον προσάγοντες ἠκίζοντο. Ὁ δὲ πρὸς
αὐτὸν εἰδὼν, εἶπεν· ἐξουσίαν ἐν ἀνθρώποις ἔχων, ὢ θέλεις, ποιεῖς,
φθαρτὸς ὤν· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καταλε-
17 λεῖφθαι. Σὺ δὲ καρτέρει, καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ κρά-
18 τος, ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανιεῖ. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον
τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη· μὴ πλανῶ μάτην, ἡ-
μεῖς γὰρ δι' ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρτόντες εἰς ἑαυτῶν
19 Θεὸν, διὸ ἄξια θαυμασμοῦ γέγονε· Σὺ δὲ μὴ νομίσῃς ἀθῷος
20 ἔσεσθαι θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας. Ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαυ-
μαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἀξία, ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἑπτὰ
συνορῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ τὰς ἐπὶ
21 Κύριον ἐλπίδας. Ἕκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ,
γενναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι
22 θυμῷ διεγείρασα, λέγουσα πρὸς αὐτούς. Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν
ἐμὴν ἐράνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν
ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἑκάστου στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερύθμισα.

Τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλάστας ἀνθρώπου γέ εστιν 23
καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν
πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλέους, ὡς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς
αὐτοῦ νόμους. Ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταρρονεῖσθαι καὶ τὴν 24
ὀνειδίζουσαν ὑφορώμενος φωνὴν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ
μόνον διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὅρκων
ἐπίστου, ἅμα πλουτιεῖν καὶ μακαριστὸν ποιήσειν (καὶ) μεταθέ-
μενον ἀπὸ τῶν πατρίων νόμων, καὶ φίλον ἕξειν, καὶ χρείας ἐμ-
πιστεύσειν. Τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλε- 25
σάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρῄνει γενέσθαι τοῦ μειρα-
κίου σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίᾳ. Πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινήσαντος, 26
ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν. Προσκύψασα δὲ αὐτῷ, γλευάσασα 27
τὸν ὠμὸν τύραννον, οὕτως ἔρρησε τῇ πατρίῳ φωνῇ· υἱέ, ἐλέησόν
με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μῆνας ἐννέα, καὶ θηλάσασάν
σε ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε, καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν ἡλικίαν
ταύτην, καὶ τροφοφορήσασαν. Ἀξιῶσε, τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς 28
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα γνῶναι,
ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων
γένος οὕτω γεγένηται. Μὴ φοβηθῇς τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ 29
τῶν ἀδελφῶν σου ἄξιος γενόμενος ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν
τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαί σε. Ἔτι δὲ ταύτης 30
καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε· τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω τοῦ
προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ
νόμου τοῦ δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ Μωσέως. Σὺ δὲ 31
πάσης κακίας εὑρετὴς γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους οὐ μὴ διαφύ-
γῃς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρ- 32
τίας πάσχομεν. Εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ παιδείας ὁ ζῶν 33
Κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγήσεται
τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις. Σὺ δὲ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων 34
μιαρώτατε, μὴ μάτην μετεωρίζου φρυαττόμενος ἀδήλοις ἐλπίσιν
ἐπὶ τοὺς οὐρανίους παῖδας ἐπαράμενος χεῖρα. Οὔπω γὰρ τὴν 35
τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου Θεοῦ κρίσιν ἐκπέφευγας. Οἱ μὲν 36
γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες πόνον ἀενάου ζωῆς
ὑπὸ διαθήκην Θεοῦ πεπτώκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ κρίσει δί-
καια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίσῃ. Ἐγὼ δὲ καθάπερ 37
οἱ ἀδελφοί μου καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πα-

τρίων νόμων, ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν ἵλεων ταχὺ τῷ ἔθνει γε-
νέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἐτασμῶν καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι,
38 διότι μόνος αὐτὸς Θεός ἐστιν. Ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
μου στῆναι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸ σύμπαν
39 ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγμένην. Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
λεὺς τούτῳ παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε πικρῶς φέ-
40 ρων ἐπὶ τῷ μυκτηρισμῷ. Καὶ οὕτος οὖν καθαρῶς τὸν βίον με-
41 τήλλαξε, παντελῶς ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πεποιθώς. Ἐσχάτη δὲ τῶν
42 υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς σπλαγχνι-
σμοὺς καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσθω.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1 Ἰούδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρεισπο-
ρευόμενοι λελῃθότως εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο συγγενεῖς, καὶ
τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ προσλαμβανόμενοι συνήγα-
2 γον εἰς ἑξακισχιλίους. Καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον ἐπιδεῖν τὸν
ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ τὸν ναὸν
3 τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα. Ἐλεῆσαι δὲ καὶ
τὴν καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ
4 τῶν καταβοώντων πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι· καὶ μνη-
σθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρτήτων νηπίων παρανόμου ἀπω-
λείας· καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ βλασφημιῶν,
5 καὶ μισοπονηρῆσαι. Γενόμενος δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐν συστήματι
ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔθνεσιν ἐγίνετο, τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου
6 εἰς ἔλεον τραπείσης. Πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκήτως ἐρ-
χόμενος ἐνεπίμπρα, καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων
7 οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνίκα τροπούμενος. Μάλιστα τὰς νύ-
κτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς συνεργοὺς ἐλάμβανε· καὶ λα-
8 λιά τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διεχεῖτο πανταχῇ. Συνορῶν δὲ ὁ
Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυ-
κνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον
τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν
9 τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. Ὁ δὲ ταχέως προχειρισάμενος
Νικάνορα, τὸν τοῦ Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων ἀπέστειλεν,
ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, τὸ πᾶν

τῶν Ἰουδαίων ἐξᾶραι γένος· συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις ἔχοντα πεῖραν. Διεσήσχατο δὲ ὁ Νικάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων δισχιλίων ἐκ τῆς τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρώσειν. Εὐθέως δὲ εἰς τὰς παραθαλασσίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαϊκῶν σωμάτων, ὑπισχνούμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν· οὐ προσδεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσειν αὐτῷ δίκην. Τῷ δὲ Ἰούδᾳ προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου· καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τῆς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, οἱ δειλανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ Θεοῦ δίκην διεδίδρασκον (ἑαυτοὺς) καὶ ἐξετόπιζον ἑαυτούς. Οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν Κύριον ἠξίουν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος πρὶν συντυχεῖν πεπραμένους. Καὶ εἰ μὴ δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἕνεκα τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐτοῦ. Συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοὺς πολεμίους, μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἐθνῶν πολυπληθίαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνόμως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν, καὶ τὸν τῆς ἐμπεπαιγμένης πόλεως αἰχισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατάλυσιν. Οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποίθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ παντοκράτορι Θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐν ἑνὶ νεύματι καταβαλεῖν πεποίθαμεν. Προσαναλεξάμενος δὲ αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σενναχηρεὶμ, ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδες ὡς ἀπώλοντο, καὶ τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς τοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρείαν ἦλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις, τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν γινομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν ἔλαβον. Ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν τετραμερές τι ἐποίησε τὸ

22 στράτευμα· Τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκα-
τέρας τάξεως Σίμωνα καὶ Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάθην, ὑποτάξας ἑ-
23 κάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντοκοσίοις, ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον,
παραναγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον, καὶ δοὺς σύνθημα Θεοῦ βοηθείας,
τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικάνορι.
24 Γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντακράτορος συμμάχου κατέσφαξαν
τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς
μέλεσιν ἀναπήρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς
25 ἐποίησαν, πάντας δὲ φεύγειν ἠνάγκασαν. Τὰ δὲ χρήματα τῶν
παραγενομένων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες
26 δὲ αὐτοὺς ἐρ' ἱκανὸν ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας συγκλειόμενοι. Ἦν
γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου δίκη, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροτόνησαν
27 κατατρέχοντες αὐτούς. Ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦ-
λα ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο περισσῶς
εὐλογοῦντες καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ Κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐ-
28 τοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς. Με-
τὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ἠκισμένοις καὶ ταῖς χήραις καὶ τοῖς ὀρ-
φανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ τὰ παι-
29 δία διεμερίσαντο. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, καὶ κοινὴν ἱκετείαν
ποιησάμενοι, τὸν ἐλεήμονα Κύριον ἠξίουν εἰς τέλος καταλλαγῆ-
30 ναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις. Καὶ τοῖς περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνε-
ρίσαντες ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους αὐτῶν ἀνεῖλον, καὶ ὀχυρωμάτων
ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο, καὶ λάφυρα πλεῖστα ἐμε-
ρίσαντο, ἰσομοίρους ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ἠκισμένοις καὶ ὀρφανοῖς
31 καὶ χήραις ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες. Ὁπλολογήσαν-
τες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τό-
32 πους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱεροσόλυμα. Τὸν δὲ
φυλάρχην τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνεῖλον ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολ-
33 λὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐπιλελυπηκότα. Ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ
πατρίδι, τοὺς ἐμπρήσαντας τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας Καλλισθένην καί
τινας ἄλλους ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον πεφευγότας, οἵ τινες ἄξιον
34 τῆς δυσσεβείας ἐκομίσαντο μισθόν. Ὁ δὲ τρισαλιτήριος Νικάνωρ,
ὁ τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν τῶν Ἰουδαίων ἀγα-
35 γὼν, ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶ-
ναι, τῇ τοῦ Κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, διὰ
τῆς μεσογείου δραπέτου τρόπον ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἦκεν εἰς

Ἀντιόχειαν ὑπεράγαν δυσημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ.
Καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀναδεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱε- 36
ροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσασθαι, κατήγγελλεν ὑπέρμα-
χον ἔχειν τὸν Θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν τρόπον τοῦτον
ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ἑαυτοῦ
προτεταγμένοις νόμοις.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΠΕΡΙ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος ἀναλε- 1
λυκὼς ἀκόσμως ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων. Εἰσεληλύθει 2
γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περσέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν,
καὶ τὴν πόλιν συνέχειν· διὸ δὴ τῶν πληθῶν ὁρμησάντων, ἐπὶ τὴν
τῶν ὅπλων βοήθειαν ἐτράπησαν· καὶ συνέβη τροπωθέντα τὸν Ἀν-
τίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.
Ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνορα καὶ 3
τοὺς περὶ Τιμόθεον γεγονότα. Ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ 4
τὴν τῶν πεφυγαδευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐνα-
περείσασθαι· διὸ συνέταξε τὸν ἁρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύ-
νοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ δὴ κρίσεως συνού-
σης αὐτῷ· οὕτως γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε· πολυάνδριον Ἰουδαίων
Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. Ὁ δὲ παντεπόπτης Κύ- 5
ριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ
πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐτοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν
ἀνήκεστος τῶν σπλάγχνων ἀλγηδών, καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βά-
σανοι, πάνυ δικαίως τὸν πολλαῖς καὶ ξενιζούσαις συμφοραῖς ἑτέ- 6
ρων σπλάγχνα βασανίσαντα. Ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγερωχίας ἔ- 7
λαττεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν·
συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρματος φερομένου ῥοίζῳ,
καὶ δυσχερεῖ πτώματι περιπεσόντα πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος
ἀποστρεβλοῦσθαι. Ὁ δ' ἄρτι δοκῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κύμασιν 8
ἐπιτάσσειν, διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων ὑπερηφανίαν, καὶ πλάστιγγι
τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὕψη στήσειν, κατὰ γῆν γενόμενος ἐν φο-
ρείῳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ Θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδει-
κνύμενος· Ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας ἀ- 9

ναζεῖν, καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνε-
10 σθαι τῇ σαπρίᾳ. Καὶ τὸν μικρῷ πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρων ἅπτεσθαι δοκοῦντα, παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύνατο, διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς
11 ἀφόρητον βάρος. Ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς ὑπερηφανίας λήγειν τεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἔρχεσθαι θείᾳ μάστιγι
12 κατὰ στιγμὴν ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. Καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ ἀνέχεσθαι δυνάμενος, ταῦτ' ἔφη· δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ Θεῷ, καὶ μὴ θνητὸν ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν ὑπερηφάνως.
13 Ηὔχετο δὲ ὁ μιαρὸς πρὸς τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην,
14 οὕτως λέγων· Τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομῆσαι, ἐλευθέραν ἀναδεῖξαι·
15 Τοὺς δὲ Ἰουδαίους, οὓς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιῶσαι, οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρῖψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς
16 ἴσους Ἀθηναίοις ποιήσειν. Ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἅγιον νεὼν καλλίστοις ἀναθήμασι κοσμήσειν, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συν-
17 τάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν· Πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν ἐπελεύσεσθαι
18 καταγγέλλοντα τὸ τοῦ Θεοῦ κράτος. Οὐδαμῶς δὲ ληγόντων τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ Θεοῦ κρίσις, τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν, ἔχουσαν ἱκετηρίας τάξιν, περιέχουσαν δὲ
19 οὕτως. Τοῖς χρηστοῖς Ἰουδαίοις τοῖς πολίταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς Ἀντίοχος καὶ στρατηγός.
20 Εἰ ἔῤῥωσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἰδια κατὰ γνώμην ἐστὶν ὑμῖν, εὔχομαι μὲν τῷ Θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπί-
21 δα ἔχων. Κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὔνοιαν ἀν ἐμνημόνευον φιλοστόργως· ἐπαναγαγὼν ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων, καὶ περιπεσὼν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ὑμῶν ἀσφα-
22 λείας· Οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυτὸν, ἀλλὰ ἔχων πολλὴν
23 ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθένειαν. Θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατὴρ, καθ' οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν, ἀνέδειξε
24 τὸν διαδεξόμενον. Ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνῃ, καὶ προσαγγελθῇ τι δυσχερὲς, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν, ᾧ καταλέ-

λειπται τὰ πράγματα, μὴ ἐπιταράσσωνται· Πρὸς δὲ τούτοις κα- 25
τανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας καὶ γειτνιῶντας τῇ βα-
σιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας καὶ προσδοκῶντας τὸ ἀποβησό-
μενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλάκις
ἀνατρέχων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν πα-
ρεκατετιθέμην καὶ συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπο-
γεγραμμένα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους τῶν 26
εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν, ἕκαστον συντηρεῖν τὴν οὖσαν
εὔνοιαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου· πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν ἐπιεικῶς 27
καὶ φιλανθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπερι-
ενεχθήσεσθαι ὑμῖν. Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χεί- 28
ριστα παθὼν, ὡς ἑτέρους διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰ-
κτίστῳ μόρῳ κατέστρεψε τὸν βίον. Παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα 29
Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ· ὃς καὶ εὐλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιό-
χου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΣ δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου προάγοντος 1
αὐτοὺς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν· τοὺς δὲ κατὰ 2
τὴν ἀγορὰν βωμοὺς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἔτι
δὲ τεμένη καθεῖλαν. Καὶ τὸν νεὼν καθαρίσαντες, ἕτερον θυ- 3
σιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους, καὶ πῦρ ἐκ τούτων
λαβόντες, ἀνήνεγκαν θυσίας μετὰ διετῆ χρόνον, καὶ θυμίαμα καὶ
λύχνους, καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποιήσαντο. Ταῦτα δὲ 4
ποιήσαντες, ἠξίωσαν τὸν Κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν, μηκέτι
περιπεσεῖν τοιούτοις κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἁμάρτωσιν, ὑπ'
αὐτοῦ μετὰ ἐπιεικείας παιδεύεσθαι, καὶ μὴ βλασφήμοις καὶ βαρ-
βάροις ἔθνεσι παραδίδοσθαι. Ἐν ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλο- 5
φύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν καθαρι-
σμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μη-
νὸς, τοῦ Χασελεῦ. Καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκη- 6
νωμάτων τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν
σκηνῶν ἑορτὴν ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρό-
που ἦσαν νεμόμενοι. Διὸ θύρσους καὶ κλάδους ὡραίους, ἔτι δὲ 7
καὶ φοίνικας ἔχοντες, ηὐχαρίστουν τῷ εὐοδώσαντι καθαρίσαι τὸν

8 ἑαυτοῦ τόπον. Ἐδογμάτισάν τε μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ
ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ' ἐνιαυτὸν ἄγειν
9 τάσδε τὰς ἡμέρας. Καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγο-
10 ρευθέντος Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε. Νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν
Εὐπάτορα Ἀντίοχον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς γενόμενον ἐκλώσομεν,
11 αὐτὰ συντέμνοντες τὰ συνέχοντα τῶν πολέμων κακά. Οὗτος γὰρ
παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν προσταγμάτων Λυ-
σίαν τινὰ, Κοίλης δὲ Συρίας, καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρώταρ-
12 χον. Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντη-
ρεῖν προηγούμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γεγονυῖαν εἰς
αὐτοὺς ἀδικίαν, ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν.
13 Ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ
προδότης παρέκαστα ἀκούων, διὰ τὸ τὴν Κύπρον ἐμπιστευθέντα
ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ
ἀναχωρῆσαι, μήτε εὐγενῆ ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀθυμίας φαρμα-
14 κεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον. Γοργίας δὲ γενόμενος στρατη-
γὸς τῶν τόπων, ἐξενοτρόφει, καὶ παρέκαστα πρὸς τοὺς Ἰου-
15 δαίους ἐπολεμοτρόφει. Ὁμοῦ δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἐγκρα-
τεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμναζον τοὺς Ἰουδαίους,
καὶ τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμενοι πολεμο-
16 τροφεῖν ἐπεχείρουν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι λι-
τανίαν, καὶ ἀξιώσαντες τὸν Θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ
17 τὰ τῶν Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν· οἷς καὶ προσβαλόντες
εὐρώστως, ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ
τῷ τείχει μαχομένους ἠμύναντο· κατέσφαζόν τε τοὺς ἐμπίπτον-
18 τας, ἀνεῖλον δὲ οὐχ ἧττον τῶν δισμυρίων. Συμφυγόντων δὲ οὐκ
ἔλαττον τῶν ἐννακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς εὖ μάλα, καὶ
19 πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπείγον-
τας τόπους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηπον, ἔτι δὲ καὶ Ζακ-
χαῖον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν,
20 αὐτὸς ἐχωρίσθη. Οἱ δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπό
τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπείσθησαν ἀργυρίῳ· ἑπτάκις δὲ μυ-
21 ρίας δραχμὰς λαβόντες, εἴασάν τινας διαξῦναι. Προσαγγελ-
θέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συναγαγὼν τοὺς
ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασι τοὺς
22 ἀδελφοὺς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες. Τούτους

μὲν οὖν προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατελάβετο. Τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος, ἀπώλεσεν ἐν τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν δισμυρίων. Τιμόθεος δὲ ὁ πρῶτον ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, 23 24
συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς, καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δοριάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγίζοντος αὐτοῦ, πρὸς ἱκεσίαν τοῦ Θεοῦ ἐτράπησαν, γῇ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες, καὶ τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαντες, ἐπὶ 25 26
τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κρηπίδα προσπεσόντες, ἠξίουν ἵλεων αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεῦσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις καθὼς καὶ ὁ νόμος διασαφεῖ. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, προῆγον ἀπὸ 27
τῆς πόλεως ἐπὶ πλεῖον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν. Ἅρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαχεομένης, προσέ- 28
βαλλον ἑκάτεροι· οἱ μὲν οὖν ἔγγυον ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετὰ ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγήν, οἱ δὲ καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. Γινομένης δὲ 29
καρτερᾶς μάχης, ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων πέντε ἄνδρες διαπρεπεῖς, καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων οἱ δύο. Καὶ τὸν Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες, καὶ 30
σκεπάζοντες τοῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις, ἄτρωτον διεφύλασσον· εἰς δὲ τοὺς ἐναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξερρίπτουν· διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ, διεκόπτοντο ταραχῇ πεπληρωμένοι. Κατε- 31
σφάγησαν δὲ δισμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχύ- 32
ρωμα, εὖ μάλα φρούριον, στρατηγοῦντος ἐκεῖ Χαιρέου. Οἱ δὲ 33
περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀσμένως περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. Οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνότητι τοῦ τόπου πεποιθότες, 34
ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν, καὶ λόγους ἀθεμίτους προίοντο. Ὑποφα- 35
νούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας, εἴκοσι νεανίαι τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλλόντες τῷ τείχει, ἀῤῥενοδῶς καὶ θηριώδει θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπτον. Ἕτεροι δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ 36
πρὸς τοὺς ἔνδον, ἐνεπίμπρων τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάπτοντες, ζῶντας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον· οἱ δὲ τὰς πύλας διέκο-

πτον, εἰσδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πό-
37 λιν, καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἔν τινι λάκκῳ κατέσφα-
38 ξαν καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνην. Ταῦ-
τα δὲ διαπραξάμενοι, μεθ' ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεως εὐλόγουν
τῷ Κυρίῳ τῷ μεγάλως εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ νῖκος
αὐτοῖς διδόντι.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

1 Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βα-
σιλέως καὶ συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως
2 φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, Συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας
καὶ τὴν ἵππον ἅπασαν, παρεγίνετο ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, λογιζό-
3 μενος τὴν μὲν πόλιν Ἕλλησιν οἰκητήριον ποιήσειν, τὸ δὲ ἱερὸν
ἀργυρολόγητον, καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν τεμένη, πρατὴν δὲ
4 κατὰ ἔτος τὴν ἀρχιερωσύνην ποιήσειν. Οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος
τὸ τοῦ Θεοῦ κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν
καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἱππέων καὶ τοῖς ἐλέφασι τοῖς ὀγδοήκοντα.
5 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ συνεγγίσας τῷ Βαιθσούρᾳ, ὄν-
τι μὲν ἐρυμνῷ χωρίῳ, Ἱεροσολύμων δὲ ἀπέχοντι ὡσεὶ σχοί-
6 νους πέντε, τοῦτο ἐθλιβεν. Ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν Μακ-
καβαῖον πολιορκοῦντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετὰ ὀδυρμῶν καὶ
δακρύων ἱκέτευον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν Κύριον ἀγαθὸν ἄγγελον
7 ἀποστεῖλαι πρὸς σωτηρίαν τῷ Ἰσραήλ. Αὐτὸς δὲ ὁ Μακκα-
βαῖος πρῶτος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα
αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ
8 καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. Αὐτόθι δὲ πρὸς τοῖς Ἱεροσολύμοις
ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι πα-
9 νοπλίαν χρυσῆν κραδαίνων. Ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεή-
μονα Θεὸν, καὶ ἐπερρώσθησαν ταῖς ψυχαῖς, οὐ μόνον ἀνθρώπους
ἀλλὰ καὶ θῆρας (δὲ) τοὺς ἀγριωτάτους καὶ σιδηρᾶ τείχη τιτρώ-
10 σκειν ὄντες ἕτοιμοι, προῆγον ἐν διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμ-
11 μαχον ἔχοντες ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ Κυρίου. Λεοντηδὸν δὲ ἐν-
τινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους, κατέστρωσαν αὐτῶν χιλίους πρὸς
τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους πρὸς χιλίοις· τοὺς δὲ πάντας
12 ἠνάγκασαν φεύγειν. Οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματίαι γυμνοὶ
διεσώθησαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχρῶς φεύγων διεσώθη.

Οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων, πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονὸς 13
περὶ αὐτὸν ἐλάττωμα, καὶ συννοήσας ἀνικήτους εἶναι τοὺς
Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου Θεοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς προσ-
αποστείλας, ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, καὶ διότι 14
καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι. Ἐ- 15
πένευσε δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ
συμφέροντος φροντίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυ-
σίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεύς.
Ἦσαν γὰρ γεγραμμέναι τοῖς Ἰουδαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυ- 16
σίου, περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Λυσίας τῷ πλήθει τῶν
Ἰουδαίων χαίρειν. Ἰωάννης καὶ Ἀβεσιαλὼμ οἱ πεμφθέντες παρ' 17
ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμόν, ἠξίουν περὶ
τῶν δι' αὐτοῦ σημαινομένων. Ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ 18
προσενεχθῆναι διεσάφησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν. Ἐὰν 19
μὲν οὖν συντηρήσητε τὴν εἰς τὰ πράγματα εὔνοιαν, καὶ εἰς τὸ
λοιπὸν πειράσομαι παραίτιος ὑμῖν ἀγαθῶν γενέσθαι. Ὑπὲρ δὲ 20
τούτων κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε καὶ τοῖς παρ' ἐμοῦ
διαλλεχθῆναι ὑμῖν. Ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ 21
ὀγδόου, Διοσκορινθίου τετρὰδι καὶ εἰκάδι. Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως 22
ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυ-
σίᾳ χαίρειν. Τοῦ πατρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλό- 23
μενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταράχους ὄντας γενέσθαι πρὸς
τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, ἀκηκοότες τοὺς Ἰουδαίους μὴ συνευδο- 24
κοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς εἰς τὰ Ἑλληνικὰ μεταθέσει, ἀλλὰ τὴν
ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἱρετίζοντας, ἀξιοῦν συγχωρηθῆναι αὐτοῖς τὰ
νόμιμα αὐτῶν. Αἱρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτὸς τα- 25
χῆς εἶναι, κρίνομεν τό τε ἱερὸν ἀποκατασταθῆναι αὐτοῖς, καὶ πο-
λιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθη. Εὖ οὖν ποιή- 26
σεις διαπεμψάμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δοὺς δεξιάς, ὅπως εἰδότες
τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν, εὐθυμοί τε ὦσι, καὶ ἡδέως διαγίνωνται
πρὸς τῇ τῶν ἰδίων ἀντιλήψει. Πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως 27
ἐπιστολὴ τοιάδε ἦν· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἰου-
δαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν. Εἰ ἔρρωσθε, εἴη ἂν 28
ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνομεν. Ἐνεφάνισεν ἡμῖν Με- 29
νέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις.
Τοῖς οὖν καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει 30

31 δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας. Χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν
δαπανήμασι καὶ νόμοις καθὰ καὶ τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν
32 κατ' οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἠγνοημένων. Πέ-
33 πομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσοντα ὑμᾶς. Ἔρρωσθε.
ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πεντεκαιδεκάτῃ.
34 Ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕ-
τως· Κόϊντος Μέμμιος, Τίτος Μάνλιος πρεσβύται Ῥωμαίων,
35 τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. Ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγ-
γενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν.
36 Ἃ δὲ ἔκρινε προσανενηνέχθαι τῷ βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παρα-
χρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκθῶμεν, ὡς καθήκει ἡμῖν,
37 ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. Διὸ σπεύσατε, καὶ
πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνῶμεν ὁποίας ἐστὲ γνώμης.
38 Ὑγιαίνετε· ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ
πεντεκαιδεκάτῃ.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

1 Γενομένων δὲ τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῆει
πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο.
2 Τῶν δὲ κατὰ τόπον στρατηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ
Γενναίου, ἔτι δὲ Ἱερώνυμος καὶ Δημοφὼν, πρὸς δὲ τούτοις Νι-
κάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ εἴων αὐτοὺς εὐσταθεῖν καὶ τὰ τῆς ἡ-
3 συχίας ἄγειν. Ἰοππῖται δὲ τηλικοῦτο συνετέλεσαν τὸ δυσσέβη-
μα, παρακαλέσαντες τοὺς ἐν ἑαυτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆ-
ναι εἰς τὰ παρακατασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναιξὶ καὶ
4 τέκνοις, ὡς μηδεμιᾶς ἐνεστώσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας· κατὰ
δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων,
ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν ὕποπτον ἐχόντων, ἐπαναχ-
5 θέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν, ὄντας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων. Με-
ταλαβὼν δὲ ὁ Ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὠμό-
6 τητα, παραγγείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι, καὶ ἐπικαλεσάμε-
νος τὸν δίκαιον κριτὴν Θεὸν, παραγενόμενος ἐπὶ τοὺς μιαιφό-
νους τῶν ἀδελφῶν, τὸν μὲν λιμένα νύκτωρ ἐνέπρησε, καὶ τὰ
7 σκάφη κατέρλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξεκέντησε. Τοῦ
δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσεν, ὡς πάλιν ἥξων, καὶ τὸ σύμ-
8 παν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι πολίτευμα. Μεταλαβὼν δὲ καὶ

τοὺς ἐν Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς κατοικοῦσιν Ἰουδαίοις, καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν, ὑφῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, ὥστε ἐπιφαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίων ὄντων διακοσίων τεσσαράκοντα. Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίους ἐννέα, ποιουμένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, ἐπέβαλλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ βοήθειαν εὐημερησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἄραβες ἠξίουν δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν αὐτοῖς, ὑπισχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσειν αὐτούς. Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους, ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξειν πρὸς αὐτούς· καὶ λαβόντες δεξιὰς, εἰς τὰς σκηνὰς αὐτῶν ἐχωρίσθησαν. Ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπί τινα πόλιν γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ τείχεσι περιπεφραγμένην καὶ παμμιγέσιν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνομα δὲ Κάσπειν. Οἱ δὲ ἔνδον πεποιθότες τῇ τῶν τειχέων ἐρυμνότητι, τῇ τε τῶν βρωμάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο, τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδοροῦντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες, ἃ μὴ θέμις. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν καταχρημνίσαντα τὴν Ἰεριχὼ κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρόνους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ τείχει. Καταλαβόμενοί τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ Θεοῦ θελήσει, ἀμυθήτους ἐποιήσαντο σφαγὰς, ὥστε τὴν παρακειμένην λίμνην τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίους δύο, καταῤῥεῖν τὸ αἷμα, πεπληρωμένην φαίνεσθαι. Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους ἑπτακοσίους πεντήκοντα διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα καὶ πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβιήνους Ἰουδαίους. Καὶ Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἄπρακτον τότε ἐκ τῶν τόπων ἐκλελυκότα, καταλελοιπότα δὲ φρουρὰν ἔν τινι τόπῳ καὶ μάλα ὀχυράν. Δωσίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος, τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων, ἐξοδεύσαντες ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυρίων ἀνδρῶν, ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν περὶ αὐτὸν στρατιὰν σπειρηδὸν, κατέσχησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους (καὶ) πρὸς τοῖς πεντακοσίοις. Τὴν

9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰούδου, προεξαπέστειλεν ὁ Τιμόθεος τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγόμενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυσπολιόρκητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χω-
22 ρίον διὰ τὴν πάντων τῶν τόπων στενότητα. Ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰούδου σπείρας πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους, φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος ἀποφανείας γενομένου ἐπ' αὐτούς, εἰς φυγὴν ὥρμησαν ἄλλος ἀλλαχῆ φερόμενος, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι, καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν
23 ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. Ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας, συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, διέρθειρε δὲ εἰς μυ-
24 ριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον, ἡξίου μετὰ πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν· διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς, ὧν δὲ ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται, εἰ ἀποθάνοι.
25 Πιστώσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλειόνων τὸν ὁρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάντους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελ-
26 φῶν σωτηρίας. Ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀτεργατεῖον,
27 κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων δύο καὶ πεντακισχιλίους. Καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευσεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἔφρων, πόλιν ὀχυρὰν, ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας, καὶ πάμφυλα πλήθη· νεανίαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαλέοι ἀπεμάχοντο εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλαὶ παραθέ-
28 σεις ὑπῆρχον. Ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν δυνάστην, τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριάδας δύο καὶ πεν-
29 τακισχιλίους. Ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν, ὥρμησαν ἐπὶ Σκυθῶν
30 πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίους ἑξακοσίους. Ἀπομαρτυρηθέντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυθοπολῖται ἔχον πρὸς αὐτοὺς εὔνοιαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας
31 καιροῖς ἥμερον ἀπάντησιν ἐποιοῦντο. Εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς, καὶ προσπαρακαλέσαντες καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, τῆς τῶν ἑβδομάδων �ορ-
32 τῆς οὔσης ὑπογύου. Μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστὴν, ὥρ-
33 μησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. Ἐξῆλθε δὲ
34 μετὰ πεζῶν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. Καὶ παρατα-
35 ξαμένων συνέβη πεσεῖν ὀλίγους τῶν Ἰουδαίων. Δωσίθεος δέ τις

τῶν τοῦ Βακήνορος, ἔφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερὸς, εἴχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος, ἦγεν αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλόμενος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζωγρείαν, τῶν ἱππέων Θρακῶν τινος ἐπενεχθέντος αὐτῷ, καὶ τὸν ὦμον καθελόντος, διέφυγεν ὁ Γοργίας εἰς Μαρισά. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἔσδριν ἐπιπλεῖον μαχομένων, καὶ κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰούδας τὸν Κύριον σύμμαχον φανῆναι καὶ προσδηγὸν τοῦ πολέμου, καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ' ὕμνων κραυγὴν, ἀναβοήσας, καὶ ἐνεισὰς ἀπροσδοκήτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποιήσατο. Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα, ἦγεν εἰς Ὀδολλὰμ πόλιν· τῇ δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἐθισμὸν ἁγνισθέντες αὐτόθι τὸ σάββατον διήγαγον. Τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν, καθ' ὃν τρόπον τὰ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ σώματα τῶν προπεπτωκότων ἀνακομίσασθαι, καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τοὺς πατρῴους τάφους. Εὗρον δὲ ἑκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδώλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰουδαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τοὺς δε πεπτωκέναι. Πάντες οὖν εὐλογήσαντες τὰ τοῦ δικαιοκρίτου Κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα φανερὰ ποιοῦντος, εἰς ἱκετείαν ἐτράπησαν, ἀξιώσαντες τὸ γεγονὸς ἁμάρτημα τελείως ἐξαλειφθῆναι· ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλῆθος συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὄψιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα, διὰ τὴν τῶν πεπτωκότων ἁμαρτίαν. Ποιησάμενός τε κατ' ἀνδρολογίαν κατασκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ ἀναστάσεως διαλογιζόμενος. (Εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι προσεδόκα, περισσὸν ἂν ἦν, καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν προσεύχεσθαι). Εἶτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον. Ὁσία καὶ εὐσεβὴς ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμὸν ἐποιήσατο τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

1 Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέ-
πεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέ-
2 σθαι σὺν πλήθεσιν ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν
ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλ-
ληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκα, καὶ ἱππεῖς πεντακισχιλίους τρια-
κοσίους, καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἅρματα δὲ δρεπανηφόρα τρια-
3 κόσια. Συνέμιξε δὲ αὐτοῖς καὶ Μενέλαος, καὶ παρεκάλει μετὰ
πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος,
4 οἰόμενος δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καταστα θήσεσθαι. Ὁ δὲ βασιλεὺς
τῶν βασιλέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντιόχου ἐπὶ τὸν ἀλι-
τήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν
κακῶν προσέταξεν, ὡς ἔθος ἐστὶν ἐν τῷ τόπῳ, προσαπολέσαι,
5 ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βέροιαν. Ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος
πεντήκοντα πηχέων πλήρης σποδοῦ, ὄργανον δὲ εἶχε περιφερὲς
6 πάντοθεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. Ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας
ἔνοχον ὄντα, ἢ καί τινων ἄλλων κακῶν ὑπερογκὴν πεποιημένον,
7 ἅπαντες προσωθοῦσιν εἰς ὄλεθρον. Τοιούτῳ μόρῳ τὸν παρά-
8 νομον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς γῆς τυχόντα Μενέλαον. Πάνυ
δικαίως· ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βωμὸν ἁμαρ-
τήματα, οὗ τὸ πῦρ ἁγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ τὸν θά-
9 νατον ἐκομίσατο. Τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρω-
μένος ἤρχετο, τὰ χείριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονό-
10 των ἐνδεικνύμενος τοῖς Ἰουδαίοις. Μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦ-
τα, παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπικαλεῖσθαι
11 τὸν Κύριον, εἴποτε ἄλλοτε, καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν· τοῖς τοῦ νόμου
καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, καὶ τὸν ἄρτι
βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ ἐᾶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν ὑπο-
12 χείριους γενέσθαι. Πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ
καταξιωσάντων τὸν ἐλεήμονα Κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νη-
στειῶν καὶ προπτώσεως ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ἀδιαλείπτως, παρακα-
13 λέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγίνεσθαι. Καθ' ἑαυτὸν δὲ
σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος, ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ
βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς Ἰουδαίαν, καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως

ἐγκρατεῖς, ἐξελθόντας κρῖναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ Κυρίου βοηθείᾳ. Δοὺς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου; παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πολιτείας, περὶ δὲ Μωδεῖν ἐποιήσατο τὴν στρατοπεδείαν. Δοὺς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν σύνθημα Θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνεῖλεν εἰς ἄνδρας τετρακισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰκίαν ὄχλῳ συνέθηκε· καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν, καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες. Ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τοῦτ' ἐγεγόνει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ τοῦ Κυρίου σκέπην. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰληφὼς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς τόπους. Καὶ ἐπὶ Βαιθσούρᾳ φρούριον ὀχυρὸν τῶν Ἰουδαίων προσῆγε· καὶ ἐτροποῦτο, προσενέκρουεν, ἠλαττονοῦτο. Τοῖς δὲ ἔνδον Ἰούδας τὰ δέοντα εἰσέπεμψε. Προσήγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήθη δὲ, καὶ κατελήφθη, καὶ κατεκλείσθη. Ἐδευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσούρᾳ, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῆρε, προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥττων ἐγένετο, μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνεχύθη, τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγη, καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, συνελύθη, καὶ θυσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεὼ, καὶ τὸν τόπον ἐφιλανθρώπησε, καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο, κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ Πτολεμαΐδος ἕως τῶν Γερρηνῶν ἡγεμονίδην, ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα· ἐδυσφόρουν περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, ἐδειλίαζε γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀθετεῖν τὰς διασταλσεις. Προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο ἐνδεχομένως, συνέπεισε, κατεπραΰνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέζευξεν εἰς Ἀντιόχειαν· οὕτω τὰ τῆς ἐφόδου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε. 13 14 16 17 18 19 20. 21 22 23 24 25 26

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΜΕΤΑ δὲ τριετῆ χρόνον προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Δημήτριον τὸν τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσ- 1

2 πλεύσαντα μετὰ πλήθους ἰσχυροῦ καὶ στόλου, κεκρατηκέναι τῆς
χώρας, ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ τὸν τούτου ἐπίτροπον Λυ-
3 σίαν. Ἄλκιμος δέ τις προγενόμενος ἀρχιερεὺς, ἑκουσίως δὲ με-
μολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμιξίας χρόνοις, συννοήσας, ὅτι καθ'
ὁντιναοῦν τρόπον οὐκ ἐστὶν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς τὸ ἅγιον
4 θυσιαστήριον ἔτι πρόσοδοι, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον ὡς
πρώτῳ καὶ ἑκατοστῷ καὶ πεντηκοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέ-
φανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τούτοις τῶν νομιζομένων
5 θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ· καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν ἔσχε. Καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργὸν, προσκληθεὶς εἰς συνέ-
δριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθεὶς, ἐν τίνι διαθέσει καὶ
6 βουλῇ καθεστήκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη, Οἱ λεγόμενοι
τῶν Ἰουδαίων Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος,
πολεμοτροφοῦσι καὶ στασιάζουσιν, οὐκ ἐῶντες τὴν βασιλείαν εὐ-
7 σταθείας τυχεῖν. Ὅθεν ἀφελόμενος τὴν προγονικὴν δόξαν, λέ-
8 γω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα, πρῶτον μὲν ὑπὲρ
τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύτερον δὲ καὶ τῶν
ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀ-
9 λογιστίᾳ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ. Ἕκαστα
δὲ τούτων ἐπεγνωκὼς, σὺ βασιλεῦ, καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ πε-
ριϊσταμένου γένους ἡμῶν προνοήθητι, καθ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας
10 εὐαπάντητον φιλανθρωπίαν. Ἄχρι γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνα-
11 τον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. Τοιούτων δὲ ῥηθέντων ὑπὸ
τούτου, θᾶττον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς τὸν
12 Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. Προσκαλεσάμενος δὲ εὐ-
θέως τὸν Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην, καὶ στρατηγὸν
13 ἀναδείξας τῆς Ἰουδαίας, ἐξαπέστειλε· δοὺς ἐντολὰς, αὐτὸν μὲν
τὸν Ἰούδαν ἐπανελέσθαι, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταξῆ-
14 σαι δὲ Ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγίστου ἱεροῦ. Τὰ δὲ ἐκ τῆς
Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔθνη συνέμισγον ἀγεληδὸν
τῷ Νικάνορι, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς, ἰδίας εὐη-
15 μερίας δοκοῦντες ἔσεσθαι. Ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος
ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐθνῶν, κατασπασάμενοι γῆν ἐλιτά-
νευον τὸν ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν ἑαυτοῦ λαὸν, ἀεὶ δὲ μετ'
16 ἐπιφανείας ἀντιλαμβανόμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. Προστάξαν-
τος δὲ τοῦ ἡγουμένου, ἐκεῖθεν εὐθέως ἀνέζευξαν, καὶ συμμίσγουσιν

αὐτοῖς ἐπὶ κώμην Δεσσαού. Σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκὼς 17
ἦν τῷ Νικάνορι, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνίδιον τῶν ἀντιπάλων
ἀφασίαν ἐπταικώς. Ὁμῶς δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἦν εἶχον οἱ περὶ 18
τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν, καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶ-
σιν εὐψυχίαν, ἐπεβλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι.
Διόπερ ἔπεμψε Ποστδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματταθίαν, δοῦναι 19
καὶ λαβεῖν δεξιάς. Πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέ- 20
ψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φα-
νείσης ὁμοψήφου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς συνθήκαις. Ἐτάξαντο 21
δὲ ἡμέραν ἐν ᾗ κατ' ἰδίαν ἥξουσιν εἰς τὸ αὐτό· καὶ προῆλθε,
καὶ παρ' ἑκάστου διαφόρους ἔθεσαν δίφρους. Διέταξεν Ἰούδας 22
ἐνόπλους ἑτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μή ποτε ἐκ τῶν
πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία γένηται, τὴν ἁρμόζουσαν ἐποιή-
σαντο κοινολογίαν. Διέτριβε δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ 23
ἔπραττεν οὐθὲν ἄτοπον· τοὺς δὲ συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους
ἀπέλυσε. Καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διαπαντὸς ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς 24
τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο. Παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι καὶ παιδο- 25
ποιήσασθαι· ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκοινώνησε βίου. Ὁ δὲ Ἀλ- 26
κιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν καὶ τὰς γενομένας
συνθήκας, ἀναλαβὼν ἦκε πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ ἔλεγε τὸν Νι-
κάνορα ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβουλον
τῆς βασιλείας αὐτοῦ Ἰούδαν διάδοχον ἀναδέδειχεν. Ὁ δὲ βασι- 27
λεὺς ἔκθυμος γενόμενος, καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου διαβολαῖς
ἐρεθισθείς, ἔγραψε Νικάνορι, ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν, φάσκων
βαρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλ-
λειν εἰς Ἀντιόχειαν ταχέως. Προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νι- 28
κάνορι, συνεκέχυτο, καὶ δυσφόρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθε-
τήσει μηδὲν τ' ἀνδρὸς ἠδικηκότος. Ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντι- 29
πράττειν οὐκ ἦν, εὔκαιρον ἐτήρει στρατηγήματι τοῦτ' ἐπιτελέ-
σαι. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξαγαγόντα συνιδὼν τὸν 30
Νικάνορα τὰ πρὸς αὐτὸν, καὶ τὴν ἠθισμένην ἀπάντησιν ἀγροικό-
τερον ἐσχηκότα, νοήσας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν
εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν περὶ αὐτὸν, συνεκρύπτετο τὸν
Νικάνορα. Συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος, ὅτι γενναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς 31
ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερὸν,
τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας θυσίας προσαγόντων, ἐκέλευσε παρα-

διδόναι τὸν ἄνδρα. Τῶν δὲ μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν
ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεὼ,
ὤμοσε ταῦτα· ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε
τὸν τοῦ Θεοῦ σηκὸν εἰς πεδίον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κα-
τασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ Διονύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. Το-
σαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν· οἱ δὲ ἱερεῖς προτείναντες τὰς χεῖρας
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διαπαντὸς ὑπέρμαχον τοῦ ἔθνους
ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες. Σὺ Κύριε, τῶν ὅλων ἀπροσδεὴς ὑπάρ-
χων, ηὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς σκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. Καὶ
νῦν, ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ Κύριε, διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαν-
τον τόνδε τὸν προσφάτως κεκαθαρισμένον οἶκον. Ῥαζεὶς δέ τις
τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυτέρων, ἐμηνύθη τῷ Νικάνορι, ἀνὴρ
φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων, καὶ κατὰ τὴν εὔνοιαν
πατὴρ τῶν Ἰουδαίων προσαγορευόμενος. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσενηνεγμένος Ἰουδαϊσμοῦ,
καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος κατὰ
πάσης ἐκτενίας. Βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι, ἣν
εἶχε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ
τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν αὐτόν. Ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνον συλλα-
βὼν, τούτοις ἐνεργάσασθαι συμφοράν. Τῶν δὲ πληθῶν μελλόν-
των τὸν πύργον καταλαβέσθαι, καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βιαζομέ-
νων, καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν, καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν,
περικατάληπτος γενόμενος ὑπέθηκεν ἑαυτῷ τὸ ξίφος· εὐγενῶς
θέλων ἀποθανεῖν, ἤπερ τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι, καὶ
τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρισθῆναι. Τῇ δὲ πληγῇ μὴ κα-
τευθικτήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν, καὶ τῶν ὄχλων ἔτω
τῶν θυρωμάτων εἰσβαλλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖ-
χος, κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν ἀνδρωδῶς εἰς τοὺς ὄχλους. Τῶν δὲ
ταχέως ἀναποδισάντων γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέ-
σον τὸν κενεῶνα. Ἔτι δὲ ἔμπνους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος
τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστὰς φερομένων κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων, καὶ δυσ-
χερῶν τῶν τραυμάτων ὄντων, δρόμῳ τοὺς ὄχλους διελθὼν, καὶ στὰς
ἐπί τινος πέτρας ἀπορρώγάδος, παντελῶς ἔξαιμος ἤδη γενόμενος,
προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν, ἐνέσεισε τοῖς
ὄχλοις· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύ-
ματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν 1
τοῖς κατὰ Σαμαρείαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως
ἡμέρᾳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. Τῶν δὲ κατὰ 2
ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰουδαίων λεγόντων, μηδαμῶς οὕτως
ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσῃς, δόξαν δὲ ἀπομέρισον τῇ προτε-
τιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἁγιότητος ἡμέρᾳ. Ὁ 3
δὲ τρισαλιτήριος ἐπηρώτησεν, εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ ὁ δυνάστης ὁ
προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν. Τῶν δ' ἀποφη- 4
ναμένων, ἔστιν ὁ Κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ κε-
λεύσας ἀσκεῖν τὴν ἑβδομάδα. Ὁ δ' ἕτερος, κἀγώ φησι, δυνάσ- 5
ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ προστάσσων αἴρειν τὰ ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς
χρείας ἐπιτελεῖν, ὅμως οὐ κατέσχεν ἐπιτελέσαι τὸ σχέτλιον αὐ-
τοῦ βούλημα. Καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζονείας ὑψαυ- 6
χενῶν, διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι τρό-
παιον. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης 7
ἐλπίδος ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ Κυρίου. Καὶ παρεκά- 8
λει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιᾶν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον, ἔχοντας
δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα,
καὶ τανῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος ἐσομένην αὐ-
τοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. Καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ 9
νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς
ἀγῶνας, οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προθυμοτέρους αὐτοὺς κατέ-
στησε. Καὶ τοῖς θυμοῖς διεγείρας αὐτούς, παρήγγειλεν ἅμα 10
παρεπιδεικνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν καὶ τὴν τῶν ὅρκων παρά-
βασιν. Ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐ τὴν ἀσπίδων καὶ λογ- 11
χῶν ἀσφάλειαν, ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παράκλησιν, καὶ
προσεξηγάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὕπαρ τι πάντας ηὔφρανεν.
Ἦν δὲ ἡ τούτου θεωρία τοιάδε· Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα 12
ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾷον δὲ
τὸν τρόπον, καὶ λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παι-
δὸς ἐκμελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς ἴδια, τοῦτον τὰς χεῖ-
ρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ἰουδαίων συστή-
ματι. Εἶθ' οὕτως ἐπιφανεῖναι ἄνδρα πολιᾷ καὶ ὀξῇ διαφέροντα, 13

θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
14 ὑπεροχήν. Ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν· ὁ φιλάδελφος οὗ-
τος ἐστὶν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας
15 πόλεως Ἱερεμίας ὁ τοῦ Θεοῦ προφήτης. Προτείναντα δὲ Ἱερε-
μίαν τὴν δεξιὰν παραδοῦναι τῷ Ἰούδᾳ ῥομφαίαν χρυσῆν, διδόντα
16 δὲ προσφωνῆσαι τάδε. Λάβε τὴν ἁγίαν ῥομφαίαν δῶρον παρὰ
17 τοῦ Θεοῦ, δι' ἧς θραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. Παρακληθέντες δὲ
τοῖς Ἰούδου λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν πα-
ρορμῆσαι, καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατεύε-
σθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι, καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμ-
πλακέντες κρῖναι τὰ πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅ-
18 για καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. Ἦν γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ
τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἥττονι μέρει κείμενος
αὐτοῖς ἀγών, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθηγιασμέ-
19 νου ναοῦ φόβος. Ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατειλημμένοις
οὐ πάρεργος ἀγωνία τεθαρσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς.
20 Καὶ πάντων ἤδη προσδοκώντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἤδη
προσμιξάντων τῶν πολεμίων, καὶ τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ
τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὔκαιρον ἀποκατασταθέντων, τῆς τε ἵπ-
21 που κατὰ κέρας τεταγμένης· Συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν τῶν
πληθῶν παρουσίαν καὶ τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν, τήν
τε τῶν θηρίων (ἐπὶ μέρος εὔκαιρον) ἀγριότητα, ἀνατείνας τὰς χεῖ-
ρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπεκαλέσατο τὸν τερατοποιὸν Κύριον τὸν κα-
τόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὅπλων ἡ νίκη, καθὼς δὲ ἐὰν
22 αὐτῷ κριθείῃ, τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. Ἔλεγε δὲ ἐπι-
καλούμενος τόνδε τὸν τρόπον· Σὺ δέσποτα, ἀπέστειλας τὸν ἄγ-
γελόν σου ἐπὶ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνεῖλεν
ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηρείμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χι-
23 λιάδας. Καὶ νῦν, δυνάστα τῶν οὐρανῶν, ἀπόστειλον ἄγγελον ἀ-
24 γαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶ τρόμον. Μεγέθει βραχίο-
νός σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγεινόμενοι ἐπὶ
25 τὸν ἅγιόν σου λαόν· καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν. Οἱ δὲ
26 περὶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπίγγων καὶ παιάνων προσῆγον. Οἱ
δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν μετὰ ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιξαν τοῖς
27 πολεμίοις. Καὶ ταῖς μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις
πρὸς τὸν Θεὸν εὐχόμενοι, κατέστρωσαν οὐδὲν ἧττον μυριάδων

τριῶν καὶ πενταχισχιλίων τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλως εὐφρανθέντες ἐπιφανείᾳ. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀνα- 28
λύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ. Γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ 29
πατρίῳ φωνῇ. Καὶ προσέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ 30
πρωταγωνιστὴς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὔνοιαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀπο-
τεμόντας, καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ, περιφέρειν εἰς Ἱερο-
σόλυμα. Παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ, καὶ συγκαλεσάμενος τοὺς ὁμοε- 31
θνεῖς, καὶ τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμ-
ψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας. Καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μιαροῦ 32
Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ δυσφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ
τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλαύχησε, καὶ τὴν γλῶσ- 33
σαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμών, ἔφη μετὰ μέρος δώσειν
τοῖς ὀρνέοις, τὰ δ' ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ χρε-
μάσαι. Οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ 34
Κύριον, λέγοντες· εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον
ἀμίαντον. Ἐξέδησε δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας 35
ἐπίδηλον πᾶσι, καὶ φανερὸν τῆς τοῦ Κυρίου βοηθείας σημεῖον.
Ἐδογμάτισαν δὲ πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος μηδαμῶς ἐᾶ- 36
σαι ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν
τρισκαιδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνός, Ἀδὰρ λέγεται τῇ Συρια-
κῇ φωνῇ, πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. Τῶν οὖν 37
κατὰ Νικάνορα χωρησάντων οὕτως, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν
κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι
τὸν λόγον καταπαύσω. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ εὐθίκτως τῇ συν- 38
τάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ μετρίως, τοῦτο
ἐφικτὸν ἦν μοι. Καθάπερ γὰρ οἶνον καταμόνας πίνειν, ὡσαύτως 39
δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον· ὂν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερα-
σθεὶς ἡδὺς, καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτως καὶ τὸ τῆς
κατασκευῆς τοῦ λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ
συντάξει· ἐνταῦθα δὲ ἔσται ἡ τελευτή.

ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΥ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΛΟΓΟΣ Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Ι.

1 Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων μαθὼν τὴν γεινομένην τῶν ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην συμπαραλαβὼν, ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμβεβλήκεισαν οἱ περὶ
2 Ἀντίοχον. Θεόδοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνὴν, ὡς μόνος κτείναι αὐτὸν, καὶ ἐν τούτῳ διαλύσαι τὸν πό-
3 λεμον. Τοῦτον δὲ διάγων Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα, καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος, ἄσημόν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ
4 σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνου κόλασιν. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐρρωμένων τῷ Ἀντιόχῳ, ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ δακρύων τοὺς πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ ταῖς γυναιξὶ θαῤῥαλέως,
5 ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυσίου. Καὶ τ' οὕτως συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι,
6 πολλοὺς δὲ καὶ δοριαλώτους συλληφθῆναι. Κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι.
7 Ποιήσας δὲ τοῦτο, καὶ τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐθαρ-
8 σεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. Τῶν δὲ Ἰουδαίων διαπεμψαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν, καὶ ξένια κομιοῦντας, καὶ ἐπὶ

τοῖς συμβεβηκόσι χαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι, ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. Διακομισθεὶς δὲ 9
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ θύσας τῷ μεγίστῳ Θεῷ, καὶ χάριτας ἀποδιδοὺς, καὶ τῶν ἑξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ καταπλαγείς, θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη 10
βουλεύσασθαι εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν. Τῶν δὲ εἰπόντων μὴ κα- 11
θήκειν γίνεσθαι τοῦτο, διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι, μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ' εἰ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ κατ' ἐνιαυτὸν ἅπαξ, ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθετο. Τοῦ τε νόμου παραναγνωσθέντος, οὐδαμῶς ἀπέλιπε 12
προφερόμενος ἑαυτὸν δεῖν εἰσελθεῖν, λέγων, καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέρηνται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ δὲ οὐ δεῖ. Καὶ ἐπυνθάνετο, διὰ 13
τίνα αἰτίαν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς πᾶν τε τέμενος οὐθεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων; Καί τις ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ 14
τοῦτο τερατεύεσθαι; Γενομένου δὲ, φησὶ, τούτου διά τινα αἰ- 15
τίαν, οὐχὶ πάντες εἰσελεύσεσθαι, καὶ θελόντων αὐτῶν, καὶ μή; Τῶν δὲ ἱερέων ἐν πάσαις ταῖς ἁγίαις ἐσθήσεσι προσπεσόντων, 16
καὶ δεομένων τοῦ μεγίστου Θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπιβαλλομένου μεταθεῖναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων, οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπο- 17
λειπόμενοι, ταραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἄδηλον τιθέμενοι τὸ γενόμενον. Αἵ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τε- 18
κούσαις ἐξώρμησαν· καὶ σποδῷ καὶ κόνει τὰς κόμας πασάμεναι, γόων τε καὶ στεναγμῶν ἐνεμπίπλων τὰς πλατείας. Αἵ δὲ καὶ 19
προσαρτίως ἐσταλμέναι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν αἰδὼ παραλείπουσαι, δρόμον ἄϊακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. Τὰ δὲ νεογνὰ τῶν τέκνων, αἵ τε πρὸς 20
τούτοις μητέρες, καὶ τιθηνοὶ παραλείπουσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιὰς ἀνεπιστρέπτως εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο. Ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο 21
συλλεγέντων δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις. Σύν τε τούτοις οἱ (περὶ) τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου, καὶ τὸ τῆς προθέσεως αὐτοῦ 22
ἐκπληροῦν διανοουμένου. Φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὰ ὅπλα 23
ποιήσασθαι, καὶ θαρραλέως ὑπὲρ τοῦ πατρῴου νόμου τελευτᾶν,

ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις δὲ ὑπό τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς
24 δεήσεως ἔστησαν στάσιν. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν
25 τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι, πολλαχῶς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστά-
26 νειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. Θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντας παραπέμψας, ἤδη καὶ πρόσβασιν ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν
27 τῷ προειρημένῳ. Ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτράπησαν εἰς τὸ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπαμῦναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνο-
28 μον καὶ ὑπερήφανον πρᾶξιν. Ἐκ δὲ τῆς πυκνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὅλων συναγομένης κραυγῆς, ἀνείκαστός τις ἦν βοή.
29 Δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἠχεῖν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

ΚΕΦ. Β'. Ι.

1 Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα, καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως, ἐποιήσατο τὴν δέη-
2 σιν τοιαύτην. Κύριε, Κύριε, βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν, καὶ δέσποτα πάσης τῆς κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου, θράσει
3 καὶ σθένει πεφρυαγμένου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ κτίσας τὰ πάντα, καὶ τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀ-
4 γερωχίᾳ τι πράσσοντας κρίνεις. Σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες,
5 διέρθειρας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρητον ὕδωρ. Σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας διαβήλους ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπιγινομένοις
6 καταστήσας. Σὺ τὸν θρασὺν Φαραὼ καταδουλωσάμενον τὸ λαόν σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμάσας τιμωρίαις, ἐγνώρισας τὴν σὴν δυναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέ-
7 γα σου κράτος. Καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἅρμασι καὶ ὄχλων πλήθει, ἐπέκλεισας βάθει θαλάσσης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ
8 σοὶ τῷ τῆς ἁπάσης κτίσεως δυναστεύοντι, σώους διεκόμισας. Οἱ

καὶ συνιδόντες ἔργα σῆς χειρὸς, ἤνεσάν σε τὸν παντοκράτορα.
Σὺ βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέρατον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω 9
τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον εἰς (σὸν) ὄνο-
μά σοι τῷ τῶν ἁπάντων ἀπροσδεεῖ, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφα-
νείᾳ μεγαλοπρεπεῖ, σύστασιν ποιησάμενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ
μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. Καὶ ἀγαπῶν τὸν οἶκον τοῦ 10
Ἰσραὴλ, ἐπηγγείλω δὴ, ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ, καὶ
καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον
δεηθῶμεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. Καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ 11
ἀληθινός. Ἐπεὶ δὲ πλεονάκις (καὶ) θλιβέντων τῶν πατέρων ἡ- 12
μῶν, ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπεινώσει, καὶ ἐῤῥύσω αὐτοὺς ἐκ
μεγάλων κινδύνων. Ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βατιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς 13
καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ ὑπετάγημεν
ἐχθροῖς ἡμῶν, καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. Ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ 14
καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρῖσαι
τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον
τόπον. Τὸ μὲν γὰρ κατοικητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέ- 15
φικτος ἀνθρώποις ἐστίν. Ἀλλὰ ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου 16
ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον. Μὴ ἐκδι- 17
κήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ εὐθύνῃς ἡμᾶς ἐν βε-
βηλώσει, ἵνα μὴ καυχήσωνται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐτῶν, μηδὲ
ἀγαλλιάσωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες· ἡμεῖς
κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγιασμοῦ, ὡς καταπατοῦνται οἱ 18
οἶκοι τῶν προσαγθισμάτων. Ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, 19
καὶ διασκέδασον τὰς ἀμπλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου
κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰ- 20
κτιρμοί σου· καὶ δὸς ἀνέσεις ἐν τῷ στόματι τῶν καταπεπτωκό-
των καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχάς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην. Ἐν- 21
ταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης Θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις
εἰσακούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγά-
λως ἐπηρμένον ἐμάςιξεν αὐτὸν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδάνας αὐτὸν 22
ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου, ὥστε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον ἔτι, καὶ
τοῖς μέλεσι παραλελυμένον, μηδὲ φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ περι-
πεπληγμένον κρίσει. Ὅθεν οἵ τε φίλοι καὶ σωματοφύλακες αὐ- 23
τοῦ ταχεῖαν καὶ ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν εὐθύ-
ναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυ-

24 σαν ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. Ἐν χρόνῳ δὲ ὕστε-
ρον ἀναλεξάμενος αὐτὸν, οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἦλθεν ἐπιτι-
25 μηθείς, μετὰ ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς θέμενος ἀνέλυσε. Διακομισθεὶς
δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων, διά τε τῶν
προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἑταίρων τοῦ παντὸς δικαίου
26 κεχωρισμένων, οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέσθη,
ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν, ὥστε δυσφημίας ἐν
τοῖς τόποις συνίστασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας
εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν καὶ αὐτοὺς ἔπεσθαι τῇ ἐκείνου
27 θελήσει. Προέθετο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι ψό-
γον· καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀναστήτας,
28 ἐκόλαψε γραφήν· μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
εἰσιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν
διάθεσιν ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν
29 μεταστῆσαι. Τούτους τε ἀπογραφομένους χαράττεσθαι, καὶ διὰ
πυρὸς εἰς τὸ σῶμα πυρασήμῳ Διονύσου Κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ
30 προκαταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν. Ἵνα δὲ
μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνηται, ὑπέγραψεν· ἐὰν δέ τινες
ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τελετὰς μεμυημένοις ἀνα-
31 στρέφεσθαι, τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. Ἔνιοι μὲν
οὖν ἐπὶ πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάθρας στυγοῦν-
τες, εὐχερῶς ἑαυτοὺς ἐδίδοσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσον-
32 τες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς. Οἱ
δὲ πλεῖστοι γενναίᾳ ψυχῇ ἐνίσχυσαν, καὶ οὐ διέστησαν τῆς εὐσε-
βείας· τά τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλαττόμενοι ἀδεῶς
33 ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. Εὐέλπιδες δὲ
καθειστήκεισαν ἀντιλήψεως τεύξεσθαι, καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας
ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο, καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον, καὶ
τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

1 Καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξεχόλωτεν,
ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ
τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι, καὶ προστάξαι σπεύ-
δοντας συναγαγεῖν πάντας ἐπιτοαυτὸ, καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ

ζῆν μεταστῆσαι. Τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη δυσμενὴς ἐξη- 2
χεῖτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν,
ἀφορμῆς δεδιδομένης εἰς διάθεσιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς
κωλυόντων. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὔνοιαν 3
καὶ πίστιν ἀδιάστροφον ἦσαν διαφυλάσσοντες. Σεβόμενοι δὲ τὸν 4
Θεὸν, καὶ τῷ τούτου νόμῳ πολιτευόμενοι, χωρισμὸν ἐποίουν
ἐπί τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαί-
νοντο. Τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν συναναστρο- 5
φὴν, ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθειστήκεισαν. Τὴν μὲν οὖν 6
περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐ-
δαμῶς διηριθμήσαντο. Τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τρο- 7
φῶν διάστασιν ἐθρύλουν, φάσκοντες, μήτε τῷ βασιλεῖ, μήτε
ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γείνεσθαι, δυσμενεῖς
δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναντιουμένους· καὶ οὐ τῷ
τυχόντι περιήψαντο ψόγῳ. Οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλληνες οὐ- 8
δὲν ἠδικημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἄνδρας θεω-
ροῦντες, καὶ συνδρομὰς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ
ἔσθανον· τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεσις· παρεκάλουν δὲ καὶ δυσ-
φόρως εἶχον, καὶ μεταπεσεῖσθαι ταῦτα ὑπελάμβανον. Μὴ γὰρ 9
οὕτω παροραθήσεσθαι τηλικοῦτο σύστημα μηδὲν ἠγνοηκώς. Ἡ- 10
δὴ δὲ καί τινες γείτονές τε καὶ φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι
μυστικῶς τινας ἐπισπώμενοι, πίστεις ἐδίδουν συνασπιεῖν, καὶ πᾶν
ἐκτενὲς προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κα- 11
τὰ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος, καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ με-
γίστου Θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ δια-
μένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τήνδε· Βασιλεὺς 12
Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον, καὶ κατὰ τόπον
στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. Ἔρρωμαι 13
δὲ καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. Τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν 14
γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ αὐτοὶ, τῇ τῶν Θεῶν
πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ
λόγον ἐπὶ ἄριστον τέλος ἀχθείσης, ἡγησάμεθα μὴ βίᾳ δόρατος, 15
ἐπιεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ φιλανθρωπίᾳ τιθηνήσασθαι κατοικοῦντα
Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔθνη, εὐποιῆσαί τε ἀσμένως. Καὶ 16
τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσόδους πλείστας,
προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν

17 τῶν ἁλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. Οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλίστοις ἀναθήμασι τιμῆσαι, τύφοις ῥοθ-
18 μένοι παλαιοτέροις, εἶρξαν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους φιλαν-
19 θρωπίαν. Τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον καθιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐερ-
20 γέταις ὑφαυχενοῦντες οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. Ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ συμπεριενεχθέντες, καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς πᾶσιν ἔθνεσι φιλανθρώπως
21 ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔπρεπεν ἐποιήσαμεν. Ἐν δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες, διά τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἁπλότητος αὐτοῖς ἀρχῆθεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι, καὶ μετόχους
22 τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι. Οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδεχόμενοι· καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπωσάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς
23 τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες, οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρέκαστα ὑφορώμενοι διὰ τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς κα-
24 ταστρέψαι τὰ κατορθώματα. Διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι τούτους κατὰ πάντα δυσνοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοούμενοι, μήποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προδότας καὶ βαρβάρους ἔχω-
25 μεν πολεμίους· προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε, αὐθωρὶ τοὺς ἐννεμομένους σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεως καὶ σκυλμῶν ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς ἀνήκεστον καὶ δυσκλεῆ
26 πρέποντα δυσμενέσι φόνον. Τούτων γὰρ ὁμοῦ κολασθέντων, διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα
27 ἐν εὐσταθείᾳ καὶ τῇ βελτίστῃ διαθέσει κατασταθήσεσθαι. Ὃς δ' ἂν σκεπάσῃ τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου καὶ μέχρι τῶν ὑπομαστιαίων, ἐχθίσταις βασάνοις ἀποτυμπανισθήσε-
28 ται πανοικίᾳ. Μηνύειν δὲ τὸν βουλόμενον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ

ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὐθύναν λήψεται, καὶ ἐκ τοῦ βασιλείου ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται, καὶ σεφανωθήσεται. Πᾶς δὲ τόπος, οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκε- 29
παζόμενος Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ περιφλεγὴς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει καθάπαν ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον. 30
Καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς τύπος οὕτως ἐγέγραπτο.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Πανταχοῦ δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα, δημοτε- 1
λὴς συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν οὖν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς προκατεσκιρῤῥωμένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παῤῥησίας νῦν ἐκφαινομένης ἀπεχθείας. Τοῖς δὲ Ἰου- 2
δαίοις ἄληκτον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης πάντοθεν αὐτῶν τῆς καρδίας, ὁλοφυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν ὀλεθρίαν.
Τίς νομὸς ἢ πόλις, ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος, ἢ τίνες ἀ- 3
γυιαὶ κοπετοῦ καὶ γόων ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντες; Οὕτως 4
γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καί τινας τῶν ἐχθρῶν λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον, καὶ λογιζομένους τὴν ἄδηλον τοῦ βίου καταστροφὴν δακρύειν αὐτῶν τὴν δυσάθλιον ἐξαποστολήν. Ἦγετο 5
γὰρ γεραιῶν πλῆθος πολιᾷ πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς ὁρμῇ βιαίας, ἁπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ἀξείαν καταχρωμένων πορείαν. Αἱ δὲ ἄρτι πρὸς 6
βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπελήλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους, καὶ κόνει τὴν μυροβρεχῆ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, θρῆνον ἀνθ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον, ὡς ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἀλλοεθνέσι. Δέσμιαι δὲ 7
δημόσιαι μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμβολῆς εἵλκοντο μετὰ βίας.
Οἱ δὲ τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ στεφέων τοὺς αὐχένας πε- 8
ριπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τὰς ἐπιλοίπους τῶν γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διῆγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ᾅδην ὁρῶντες κείμενον. Κα- 9
τήχθησαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις· οἱ

μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ
10 τοὺς πόδας ἀῤῥήκτοις κατησφαλισμένοι πέδαις, ἔτι καὶ τῷ κα-
θύπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακειμένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι,
ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀγωγὴν ἐπιβού-
11 λῳ ἐν παντὶ τῷ κατάπλῳ λαμβάνωσιν. Τούτων δὲ ἐπὶ τὴν
λεγομένην σχεδίαν ἀχθέντων, καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, κα-
θὼς ἦν δεδογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ
πρὸ τῆς πόλεως ἱπποδρόμῳ παρεμβαλεῖν ἁπλάτῳ καθεστῶτι πε-
ριμέτρῳ, καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθε-
στῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς ἐκ
τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν· πρὸς τὸ μηδὲ
ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν, μηδὲ τὸ σύνολον καταξιῶσαι πε-
12 ριβόλων. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως
ὁμοεθνεῖς κρυβῇ ἐκπορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀ-
13 κλεῆ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν, διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τού-
τοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὡς ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ
14 λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας· ἀπογραφῆ-
ναι δὲ πᾶν τὸ φῦλον ἐξ ὀνόματος· οὐκ εἰς τὴν ἔμπροσθεν βρα-
χεῖ προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν, στρεβλω-
θέντας δὲ παρηγγελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι μιᾶς ὑπὸ
15 καιρὸν ἡμέρας. Ἐγίνετο μὲν οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ πι-
κρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέ-
χρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας τεσσα-
16 ράκοντα. Μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρω-
μένος, συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδώλων συνιστάμενος, πεπλα-
νημένῃ πόῤῥω τῆς ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλῳ στόματι, κωφὰ καὶ
μὴ δυνάμενα αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρήγειν, ἐπαινῶν, εἰς δὲ τὸν μέ-
17 γιστον Θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λαλῶν. Μετὰ δὲ τὸ προειρημέ-
νον τοῦ χρόνου διάστημα προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς τῷ βα-
σιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι
18 διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν· καί περ ὄντων ἔτι κατὰ τὴν
χώραν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν
δὲ καὶ κατὰ τὸν τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ'
19 Αἴγυπτον στρατηγοῖς. Ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον, ὡς
δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανὴν τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐ-
20 τὸν περὶ τούτου πιστωθῆναι, λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τὴν

χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους, ἐν οἷς ἐχρῶντο, ἐκλελοιπέναι. Τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς 21
Ἰουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικήτου

ΚΕΦ. Ε'. V.

Ὅτε προσκαλεσάμενος Ἔρμωνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάν- 1
των ἐπιμελείᾳ, βαρείᾳ μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν
ἀμετάθετος, ἐκέλευσεν ὑπὸ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δρά- 2
κεσι λιβανωτοῦ καὶ οἴνῳ πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαν-
τας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους· καὶ ἀγριωθέντας
τῇ τοῦ πόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς συνάντησιν
τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. Ὁ μὲν τάδε προστάσσων ἐτρέπετο 3
πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς
στρατιᾶς ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ δὲ ἐλεφαν- 4
τάρχης τὸ προσαγὲν ἀραρότως Ἔρμων συνετέλει. Οἵτε πρὸς τούτοις 5
λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταλαιπωρούντων
ἐδέσμευον χεῖρας, τήν τε λοιπὴν ἐμηχανῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφά-
λειαν, ἔννυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φῦλον πέρας τῆς ἐλε-
θρίας. Οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔθνε- 6
σιν Ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν
ἀνάγκην, τὸν παντοκράτορα Κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυνα- 7
στεύοντα, ἐλεήμονα Θεὸν αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοῇ
πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο δεόμενοι, τὴν κατ' αὐτῶν 8
μεταστρέψαι βουλὴν ἀνοσίαν, καὶ ῥύσασθαι αὐτοὺς μετὰ μεγα-
λομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἑτοίμῳ μόρου. Τού- 9
των μὲν οὖν ἡ λιτανεία ἐκτενῶς ἀνέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ 10
δὲ Ἔρμων τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς
τοῦ οἴνου πολλῆς χορηγίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρ-
θριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βα-
σιλεῖ. Τὸ δὲ ἀπ' αἰῶνος κτίσμα χρόνου καλὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέ- 11
ρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν, οἷς ἂν αὐτὸς θελήσῃ,
ὕπνου μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ ἡδίστῳ καὶ βαθεῖ 12
κατησχέθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀθέσμου μὲν προθέ-
σεως πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ μεγάλως
διεψευσμένος. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυ- 13

γόντες, τὸν ἅγιον ἤνουν Θεὸν αὐτῶν· καὶ πάλιν ἠξίουν τὸν εὐ-
κατάλλακτον, δεῖξαι μεγαλοσθενοῦς ἑαυτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνε-
14 σιν ὑπερηφάνοις. Μεσούσης δὲ ἤδη δεκάτης ὥρας σχεδὸν, ὁ
πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀθρόους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν, ἔνυ-
15 ξε προσελθὼν τὸν βασιλέα. Καὶ μόλις διεγείρας, ὑπέδειξε τὸν
τῆς συμποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων λό-
16 γον ποιούμενος. Ὃν ὁ βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεὶς εἰς
τὸν πότον, ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονότας εἰς τὴν συμποσίαν ἄν-
17 τικρυς ἀνακλιθῆναι αὐτοῦ. Οὗ καὶ γενομένου, παρήνει εἰς εὐω-
χίαν δόντας ἑαυτοὺς, τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπιπολὺ γερα-
18 ρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος. Ἐπιπλεῖον δὲ προ-
κοπτούσης τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἕρμωνα μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς,
μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς ἐπυνθάνετο, τίνος ἕνεκεν αἰτίας εἰάθησαν
19 οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν ἡμέραν περιβεβιωκότες; Τοῦ δὲ ὑπο-
δείξαντος (ὅτι) νυκτὸς τὸ προσταγὲν ἐπὶ τέλος ἠγηοχέναι, καὶ
20 τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων· τὴν ὠμότητα χείρονα
Φαλάριδος ἐσχηκὼς ἔφη, τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐ-
τούς· ἀνυπερθέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον
ἑτοίμασον τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίτων Ἰουδαίων ἀφανι-
21 σμόν. Εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς
οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέ-
22 λυσε. Καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο τὸν χρόνον τῆς
νυκτὸς, ὡς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις δο-
23 κοῦσιν ἐμπαιγμούς. Ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκέκραγεν ὄρθριος, καὶ
τὰ θηρία καθωπλικὼς ὁ Ἕρμων ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διε-
24 κίνει. Τὰ δὲ κατὰ τὴν πόλιν πλήθη συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτρο-
25 τάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα τὴν πρωΐαν μετὰ σπουδῆς. Οἱ δὲ
Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἀμερῆ ψυχουλκούμενοι χρόνον, πολύδακρυν
ἱκετείαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρα-
νὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου Θεοῦ, πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.
26 Οὔπω δὲ ἡλίου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φί-
λους ἐκδεχομένου, ὁ Ἕρμων παραστὰς, ἐκάλει πρὸς τὴν
ἔξοδον, ὑποδεικνὺς τὸ πρόθυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἑτοίμῳ κεῖσθαι.
27 Τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ καταπλαγέντος ἐπὶ τῇ ἀνόμῳ ἐξόδῳ,
κατὰ πάντα ἀγνωσίᾳ κεκρατημένος ἐπυνθάνετο, τί τὸ πρᾶγμα
28 ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ κατὰ σπουδῆς τετέλεσται. Τοῦτο δὲ ἦν ἐνέρ-

γεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος Θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχα-
νημένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. Ὁ δὲ Ἕρμων ὑπε- 29
δείκνυε καὶ πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοίμα-
σται, βασιλεῦ, κατὰ τὴν σὴν ἐκτενῆ πρόθεσιν. Ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς 30
ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεῖ χόλῳ, διὰ τὸ περὶ τούτων προνοίᾳ Θεοῦ
διεσκεδάσθαι πᾶν αὐτοῦ νόημα, ἐνατενίσας μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν.
Εἴ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων γόνοι, τήνδε θηρσὶν ἀγρίοις 31
ἐσκεύασαν ἂν δαψιλῆ θοίναν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἐμοὶ καὶ προ-
γόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὁλοσχερῆ βεβαίαν πίστιν ἐξόχως Ἰουδαίων. Καί περ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στορ- 32
γὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. Οὕ- 33
τως ὁ Ἕρμων ἀπροσδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον ὑπήνεγκεν ἀπει-
λήν· καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. Ὁ καθεὶς δὲ 34
τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπερέων, τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν
ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. Οἵ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ 35
βασιλέως ἀκούσαντες, τὸν ἐπιφανῆ Θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βα-
σιλευόντων ἥνουν, καὶ τῇδε τῇς βοηθείας αὐτοῦ τετευχότες.
Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστησάμενος πάλιν 36
τὸ συμπόσιον, εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. Τὸν δὲ Ἕρ- 37
μωνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε· ποσάκις δὲ δεῖ σοι
περὶ τούτων αὐτῶν προστάττειν, ἀθλιώτατε; Τοὺς ἐλέφαντας 38
ἔτι καὶ νῦν καθόπλισον εἰς τὴν αὔριον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων
ἀφανισμόν. Οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς τὴν ἀσταθῆ διάνοιαν 39
αὐτοῦ θαυμάζοντες, προεφέροντο τάδε. Βασιλεῦ, μέχρι τίνος 40
ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράζεις, προστάσσων ἤδη τρίτον αὐτοὺς ἀ-
φανίσαι, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων
τὰ σοὶ δεδογμένα; Ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ· 41
καὶ πληθύουσα συστροφαῖς ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπα-
σθῆναι. Ὅθεν ὁ κατὰ πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς 42
ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν
αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγούμενος, ἀτελέστατον
ἐβεβαίωσεν ὅρκον, ὁρισάμενος τούτους μὲν ἀνυπερθέτως πέμψειν
εἰς ᾅδην ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἠκισμένους, ἐπιστρατεύσαντα 43
δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διατά-
χους, καὶ τὸν ἅβατον ἡμῖν αὐτῶν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει,
καὶ τῶν συντελούντων ἐκεῖ θυσίαν ἔρημον εἰς τὸν ἅπαντα χρό-

44 νον καταστήσειν. Τότε περιχαρεῖς ἀναλύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγ-
γενεῖς μετὰ πίστεως, διέταξον τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοὺς εὐκαιρο-
45 τάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τὴν τήρησιν. Ὁ δὲ ἐλεφαν-
τάρχης τὰ θηρία σχεδὸν, ὡς εἰπεῖν, εἰς κατάστημα μανιῶδες
ἀγηοχὼς, εὐωδεστάτοις πόμασιν οἴνου λελιβανωμένου φοβερῶς
46 κεκοσμημένα κατασκευαῖς, περὶ τὴν ἕω, τῆς πόλεως ἤδη πλήθε-
σιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱπποδρόμου καταμεμεστωμένης, εἰσελ-
47 θὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὤτρυνε τὸν βασιλέα. Ὁ
δὲ ὀργῇ βαρείᾳ γεμίσας δυσσεβῆ φρένα, παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς
θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλ-
μῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον τῶν προσεσημαμ-
48 μένων καταστροφήν. Ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλην,
καὶ τῆς ἑπομένης ἐνόπλου δυνάμεως, τῆς τε τοῦ πλήθους πορείας
κονιορτὸν ἰδόντες, καὶ βαρυηχῆ θόρυβον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι,
49 ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες εἶναι τὸ τέλος τῆς
ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες, κα-
τεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν, ἐπὶ τοὺς τρα-
χήλους ἐπιπίπτοντες, γονεῖς παισὶ καὶ μητέρες νεάνισιν· ἕτεραι
δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἕλκοντα γάλα.
50 Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπροσθεν αὐτῶν γεγενημένας ἀντιλή-
ψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυμαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς,
51 καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ
σφόδρα, τὸν τῆς ἁπάσης δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰκτεῖραι μετὰ
ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ᾄδου καθεστῶτας.

ΚΕΦ. ϛ'. VI.

1 Ἐλεαζαρος δέ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας
ἱερέων ἐν πρεσβείῳ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχὼς, καὶ πάσῃ τῇ κα-
τὰ τὸν βίον ἀρετῇ κεκοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας
πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἅγιον Θεὸν, καὶ προσηύξατο τάδε·
2 Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ Θεὲ, τὴν πᾶσαν
3 διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, ἔπιδε ἐπὶ Ἀβραὰμ σπέρμα,
ἐπ' ἡγιασμένου τέκνα Ἰακὼβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν
4 ξένῃ γῇ ξένον ἀδίκως ἀπολλύμενον, πάτερ. Σὺ Φαραὼ πληθύ-
νοντα ἅρμασι τὸν πρὶν Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην ἐπαρθέντα

ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσσῃ μεγαλορήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ σρατιᾷ παντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφάνας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει. Σὺ τὸν ἀναριθμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα Σενναχηρεὶμ βα- 5
ρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα γῆν, καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ καὶ θράσει, (σὺ) δέσποτα ἔθραυσας, ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος. Σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυ- 6
λωνίαν τρεῖς ἑταίρους πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον, ἐρρύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπεναντίοις. Σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηρσὶ 7
βορὰν Δανιὴλ εἰς φῶς ἀνήγαγες ἀσινῆ. Τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν 8
γαστρὶ κήτους Ἰωνὰν τηκόμενον ἀφειδῶς, ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας, πάτερ. Καὶ νῦν μισύβρι, πολυέλεε, τῶν ὅλων 9
σχεπαστὰ, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους, ὑπὸ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἐθνῶν ὑβριζομένοις. Εἰ δὲ ἀσεβείαις κα- 10
τὰ τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρὸς, ὡς προαιρῇ, δέσποτα, ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. Μὴ 11
τοῖς ματαίοις οἱ ματαιόφρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἠγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες, οὐδὲ ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐρύσατο αὐτούς. Σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων ἅπασαν, αἰώ- 12
νιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς καθ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον ἐκ τοῦ ζῆν μεθισταμένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ· Πτηξάτω δὲ 13
ἔθνη σὴν δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, ἔντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακὼβ γένους. Ἱκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων 14
καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ δακρύων. Δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν, 15
ὅτι μεθ' ἡμῶν εἶ, Κύριε, καὶ οὐκ ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν· ἀλλὰ καθὼς εἶπας, οὐδὲ ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπέριδον αὐτοὺς, οὕτως ἐπιτέλεσον, Κύριε. Τοῦ δὲ 16
Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν ἱππόδρομον παρῆγε. Καὶ θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, μέγα εἰς οὐρανὸν 17
ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρακειμένους αὐλῶνας συνηχήσαντας, ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. Τότε ὁ 18
μεγαλόδοξος καὶ παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς Θεὸς, ἐπιφάνας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέῳξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδο-

ξασμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν
19 τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἀντέστησαν, καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων
ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις.
20 Καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη
21 τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. Καὶ ἀπέστρεψαν τὰ θη-
ρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν αὐ-
22 τὰς, καὶ ὠλέθρευον. Καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς
οἶκτον καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανευμένων.
23 Ἀκούσας γὰρ τῆς κραυγῆς, καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν
ἀπώλειαν, δακρύσας μετ' ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο, λέγων.
24 Παραβασιλεύετε, καὶ τυράννους ὑπερβεβήκατε ὠμότητι· καὶ ἐμὲ
αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ἤδη καὶ τοῦ
πνεύματος μεθιστᾶν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα τῇ
25 βασιλείᾳ. Τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας
ὀχυρώματα τῆς οἰκίας ἀποστήσας, ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐν-
26 θάδε; Τίς τοὺς ἐξ ἀρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέ-
ροντας πάντων ἐθνῶν, καὶ τοὺς χειρίστους πλεονάκις ἀνθρώ-
πων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους, οὕτως ἀθέσμοις περιέβαλεν αἰκίαις;
27 Λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰρήνης ἐξα-
28 ποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι. Ἀπολύσατε
τοὺς υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου Θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡ-
μετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπαρακπόδιστον εὐστάθειαν μετὰ
29 δόξης παρέχει τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν. Ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἐξέ-
λεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυθέντες, τὸν ἅγιον σωτῆρα Θεὸν
30 αὐτὸν ηὐλόγουν, ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφυγότες. Εἶτα ὁ βα-
σιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγείς, τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων προσ-
καλεσάμενος, ἐκέλευσεν οἴνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν
ἐπιτήδεια τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐ-
τοὺς, ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν
31 εὐρροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἀγαγεῖν. Τότε οἱ τὸ πρὶν ἐπονείδιστοι
καὶ πλησίον τοῦ ᾅδου, μᾶλλον δὲ ἐπ' αὐτῷ βεβηκότες, ἀντὶ πι-
κροῦ καὶ δυσαιάκτου μόρου, κώθωνα σωτήριον συστησάμενοι, τὸν
εἰς πτῶσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον κλισίαις κα-
32 τεμερίσαντο πλήρεις χαρμονῆς. Καταλήξαντες δὲ θρήνων πα-
νόδυρτον μέλος, ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον, τὸν Ἰσραὴλ σωτῆρα
καὶ τερατοποιὸν αἰνοῦντες Θεόν· οἰμωγὴν δὲ πᾶσαν καὶ κωκυτὸν

ἀπωσάμενοι, χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρηνικῆς σημεῖον.
Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συνά- 33
γων, ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ
τῇ παραδόξῳ γενηθείσῃ αὐτῶν σωτηρίᾳ. Οἵ τε πρὶν εἰς ὄλε- 34
θρον, καὶ οἰωνοβρώτους αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, καὶ μετὰ χα-
ρᾶς ἀπογραψάμενοι, κατεστέναξαν αἰσχύνην ἐφ' ἑαυτοῖς περιβα-
λόμενοι, καὶ πυρόπνουν τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμένοι. Οἵ τε Ἰου- 35
δαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον χο-
ρὸν, μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆ-
γον. Καὶ κοινὸν ὁρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν, ἐπὶ πᾶσαν 36
τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς γενεὰς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν
ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χάριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ
τῆς διὰ Θεὸν γενομένης αὐτοῖς. Ἐνέτυχον δὲ τῷ βασιλεῖ, τὴν 37
ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. Ἀπογράφονται δὲ αὐ- 38
τοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ
Ἐπιφὶ, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα· συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀ-
πώλειαν ἀπὸ πέμπτης τοῦ Ἐπιφὶ ἕως ἑβδόμης, ἡμέραις τριτίν.
Ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν πάν- 39
των δυνάστης, ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρρύσατο ὁμοθυμαδόν. Εὐω- 40
χοῦντο δὲ πάνθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι τῆς τεσ-
σαρεσκαιδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἀπο-
λύσεως αὐτῶν. Συναινέσας δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, ἔγραψεν αὐ- 41
τοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρα-
τηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν ἐκτενίαν ἔχουσαν.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον 1
στρατηγοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων, χαίρειν καὶ
ἐρρῶσθαι. Ἐρρώμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευ- 2
θύνοντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου Θεοῦ τὰ πράγματα, καθὼς προαι-
ρούμεθα. Τῶν φίλων τινὲς κατὰ κακοήθειαν πυκνότερον ἡμῖν 3
παρακείμενοι, συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν
Ἰουδαίους συναθροίσαντας τὰ συστήματα κολάζεσθαι ξενιζούσαις
ἀποστατῶν τιμωρίαις. Προφερόμενοι μηδέποτε εὐσταθήσειν τὰ 4
πράγματα ἡμῶν, δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμέ-

νειαν, μέχρι ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. Οἱ καὶ δεσμίους καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλμῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νόμου Σκυθῶν ἀγριοτέραν ἐμπεπορπημένοι ὠμότητα. Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκληρότερον διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν, μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαριζόμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν ἐγνωκότες ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διαπαντὸς ὑπερμαχοῦντα, τήν τε τοῦ φίλου (δι') ἣν ἔχουσι βεβαίαν πρὸς ἡμᾶς καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν εὔνοιαν ἀναλογισάμενοι, δικαίως ἀπολελύκαμεν, πάσης καθ' ὁντινοῦν αἰτίας τρόπον. Καὶ προστετάχαμεν ἑκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε ὀνειδίζοντος περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον. Γινώσκετε γὰρ, ὅτι κατὰ τούτων ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν, ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον, οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμεως Θεὸν ὕψιστον ἀντικείμενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διαπαντὸς ἔξομεν· ἐῤῥωσθε. Λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, οὐκ ἐσπούδασαν εὐθέως περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσηξίωσαν τοὺς ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον Θεὸν αὐθαιρέτως παραβεβηκότας καὶ τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, προφερόμενοι τοὺς γαστρὸς ἕνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐνοήσειν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. Ὁ δὲ τ' ἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν παραδεξάμενος καὶ συναινέσας, ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον ἐξολεθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παῤῥησίας, ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ ἐπισκέψεως. Τότε κατευφημήσαντες αὐτὸν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούϊα, μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. Τότε τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιαμμένων ὁμοεθνῆ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο, καὶ μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῄρουν. Ἐκείνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας, (ἦν) καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβήλους χειρωσάμενοι. Αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν Θεὸν ἐσχηκότες, παντελῆ σωτηρίας ἀπόλαυσιν εἰληφότες, ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδεστάτοις ἄνθεσι

κατεσεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἴνοις καὶ παμμέλεσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνίῳ σωτῆρι τοῦ Ἰσραήλ. Παραγενηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαΐδα τὴν 17
ὀνομαζομένην διὰ τὴν τοῦ τόπου ἰδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ᾗ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοινὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτά, ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτηρίου, τοῦ βασιλέως χορηγήσαντος αὐ- 18
τοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἑκάστῳ ἕως εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. Καταχθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις ἐξομο- 19
λογήσεσιν, ὡσαύτως κἀκεῖ ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. Ἃς καὶ ἀνιε- 20
ρώσαντες ἐν στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον προσευχῆς καθιδρύσαντες, ἀνέλυσαν ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνασωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς 21
ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. Καὶ πάντα τὰ ἑαυ- 22
τῶν πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι, μετὰ φόβου μεγίστου ἀποδοῦναι αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ μεγάλου Θεοῦ ποιήσαντος τελείως ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. Εὐλογητὸς ὁ 23
ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς ἀεὶ χρόνους. Ἀμήν.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Γ

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Ι.

1 ΦΙΛΟΣΟΦΩΤΑΤΟΝ λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων, εἰ αὐτοδέ-
σποτός ἐστι τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός· συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν
2 ὀρθῶς, ὅπως προθύμως προσέχητε τῇ φιλοσοφίᾳ. Καὶ γὰρ ἀναγκαῖος
εἰς ἐπιστήμην παντὶ ὁ λόγος, καὶ ἄλλως τῆς μεγίστης ἀρετῆς,
3 λέγω δὴ φρονήσεως, περιέχει ἔπαινον· εἰ ἄρα τῶν σωφροσύνης
κωλυτικῶν παθῶν ὁ λογισμὸς φαίνεται ἐπικρατεῖν, γαστριμαρ-
4 γίας τε καὶ ἐπιθυμίας· ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐμπο-
διστικῶν παθῶν κυριεύειν ἀναφαίνεται, οἷον κακοηθείας· καὶ τῶν
τῆς ἀνδρείας ἐμποδιστικῶν παθῶν, θυμοῦ τε, καὶ πόνου καὶ φό-
5 βου. Πῶς οὖν, ἴσως εἴποιεν ἄν τινες, εἰ τῶν παθῶν ὁ λογι-
σμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ δεσπόζει; γελοῖον ἐπιχει-
6 ροῦντες λέγειν· Οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ,
ἀλλὰ τῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης, καὶ φρο-
νήσεως ἐναντίων· καὶ τούτων, οὐχ ὥστε αὐτὰ καταλῦσαι, ἀλλ'
7 ὥστε αὐτοῖς μὴ εἶξαι. Πολλαχόθεν μὲν οὖν καὶ ἀλλαχόθεν ἔχοιμ'
ἂν ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ὅτι αὐτοκράτωρ ἐστὶ τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς
8 λογισμός. Πολὺ δὲ πλέον τοῦτο ἀποδείξαιμι ἀπὸ τῆς ἀνδραγα-
θίας τῶν ὑπὲρ ἀρετῆς ἀποθανόντων, Ἐλεαζάρου τε καὶ ἑπτὰ
9 ἀδελφῶν καὶ τῆς τούτων μητρός. Ἅπαντες γὰρ οὗτοι τῶν ὑπὲρ
τῶν Θεοῦ νόμων ἕως θανάτου πόνων ὑπεριδόντες, καὶ ὑπὲρ
θεοσεβείας τὸ ζῆν αὐτῶν ὑπεριδόντες, ἐπεδείξαντο ὅτι πε-
10 ρικρατεῖ τῶν παθῶν ὁ λογισμός. Τῶν μὲν οὖν ἀρετῶν, ἔ-
πεστί μοι ἐπαινεῖν τοὺς κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὲρ τῆς κα-
λοκἀγαθίας ἀποθανόντας μετὰ τῆς μητρὸς ἄνδρας· τῶν δὲ τι-
11 μῶν μακαρίσαιμ' ἂν αὐτούς. Θαυμασθέντες γὰρ ἐκεῖνοι οὐ μόνον
ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῇ ὑπομονῇ, ἀλλὰ καὶ
ὑπὸ τῶν αἰκισαμένων, αἴτιοι κατέστησαν τοῦ καταλυθῆναι τὴν

κατὰ τοῦ ἔθνους τυραννίδα, νικήσαντες τὸν τύραννον τῇ ὑπομονῇ, 12
ὥστε δι' αὐτῶν καταλῦσαι καὶ καθαρισθῆναι τὴν πατρίδα. Ἀλλὰ
καὶ περὶ τοῦ ζητουμένου αὐτίκα δὴ λέγειν ἐξέσται, ἀρξαμένῳ
τῆς ὑποθέσεως, ὥσπερ εἴωθα ποιεῖν, καὶ οὕτως εἰς τὸν περὶ αὐ-
τῶν τρέψομαι λόγον, δόξαν διδοὺς τῷ παντόφρῳ Θεῷ. Ζητοῦ- 13
μεν δὴ τοίνυν, εἰ αὐτοκράτωρ ἐστι παθῶν ὁ λογισμός. Διακρί- 14
νωμεν δὲ, τί ποτέ ἐστι λογισμός; καὶ τί πάθος; καὶ πόσαι πα-
θῶν ἰδέαι; καὶ εἰ πάντων ἐπικρατεῖ τούτων ὁ λογισμός; Λο- 15
γισμὸς μὲν δὴ τοίνυν ἐστὶ νοῦς μετὰ ὀρθοῦ λόγου προτιμῶν τὸν
σοφίας βίον. Σοφία δὴ τοίνυν ἐστὶ γνῶσις θείων καὶ ἀνθρωπί- 16
νων πραγμάτων, καὶ τῶν τούτων αἰτίων. Αὕτη δὴ τοίνυν ἐστὶν 17
ἡ τοῦ νόμου παιδεία· δι' ἧς τὰ θεῖα σεμνῶς, καὶ τὰ ἀνθρώπινα
συμφερόντως μανθάνομεν. Τῆς δὲ σοφίας ἰδέαι καθεστᾶσι τέσ- 18
σαρες, φρόνησις καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη. Κυ- 19
ριωτάτη πασῶν ἡ φρόνησις· ἐξ ἧς δὴ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπι-
κρατεῖ. Παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν αἱ περιεκτικώταται δύο, ἡδονή τε 20
καὶ πόνος· τούτων δὲ ἑκάτερον καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ περὶ τὴν
ψυχὴν πέφυκε. Πολλαὶ δὲ καὶ περὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τὸν πόνον 21
παθῶν εἰσὶν ἀκολουθίαι. Πρὸ μὲν οὖν τῆς ἡδονῆς ἐστιν ἐπιθυ- 22
μία· μετὰ δὲ τὴν ἡδονήν, χαρά. Πρὸ δὲ τοῦ πόνου ἐστὶν φό- 23
βος· μετὰ δὲ τὸν πόνον, λύπη. Θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν ἡδο- 24
νῆς καὶ πόνου, ἐὰν ἐννοηθῇ τις ὅτε αὐτῷ περιέπεσεν. Ἐν δὲ 25
τῇ ἡδονῇ ἐστι καὶ ἡ κακοήθης διάθεσις, πολυτροπωτάτη πάντων
τῶν παθῶν οὖσα. Κατὰ μὲν τὴν ψυχὴν ἀλαζονεία, καὶ φιλαρ- 26
γυρία, καὶ φιλοδοξία, καὶ φιλονεικία, ἀπιστία καὶ βασκανία· κατὰ 27
δὲ τὸ σῶμα, παντοφαγία, καὶ λαιμαργία, καὶ μονοφαγία. Κα- 28
θάπερ οὖν δυοῖν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς φυτῶν ὄντων ἡδο-
νῆς τε καὶ πόνου, πολλαὶ τούτων τῶν φυτῶν εἰσι παραφυάδες. Ὧν 29
ἑκάστην ὁ πανγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων τε καὶ ἀποκνίζων,
καὶ περιπλέκων, καὶ ἐπάρδων, καὶ πάντα τρόπον μετοχετεύων,
ἐξημεροῖ τὰς τῶν ἠθῶν καὶ παθῶν ὕλας. Ὁ γὰρ λογισμὸς τῶν 30
μὲν ἀρετῶν ἐστιν ἡγεμών, τῶν δὲ παθῶν αὐτοκράτωρ. Ἐπι-
θεώρει γε τοίνυν πρῶτον δι' αὐτῶν κωλυτικῶν τῆς σωφροσύνης
ἔργων, ὅτι αὐποδέσποτός ἐστι τῶν παθῶν ὁ λογισμός. Σωφρο- 31
σύνη δὴ τοίνυν ἐστὶν ἐπικράτεια τῶν ἐπιθυμιῶν. Τῶν δὲ ἐπι- 32
θυμιῶν αἱ μέν εἰσι ψυχικαὶ, αἱ δὲ σωματικαί· καὶ τούτων ἀμ-

φοτέρων ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνεται. Ἐπεὶ πόθεν κινούμενοι πρὸς τὰς ἀπειρημένας τροφὰς, ἀποτρεπόμεθα τὰς ἐξ ἑαυτῶν ἡδονάς; οὐχ ὅτι δύναται τῶν ὀρέξεων ἐπικρατεῖν ὁ λογισμός; ἐγὼ μὲν οἶμαι. Τοιγαροῦν ἐνύδρων ἐπιθυμοῦντες καὶ ὀρνέων καὶ τετραπόδων, καὶ παντοίων βρωμάτων τῶν ἀπηγορευμένων ἡμῖν κατὰ τὸν νόμον ἀπεχόμεθα διὰ τὴν τοῦ λογισμοῦ ἐπικράτειαν. Ἀντέχεται γὰρ τὰ τῶν ὀρέξεων πάθη ὑπὸ τοῦ σώφρονος νοὸς ἀνακαμπτόμενα· καὶ φιμοῦται πάντα τὰ τοῦ σώματος κινήματα ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

Καὶ τί θαυμαστόν; εἰ αἱ τῆς ψυχῆς ἐπιθυμίαι πρὸς τὴν τοῦ κάλλους μετουσίαν ἀκυροῦνται. Ταύτῃ γοῦν ὁ σώφρων Ἰωσὴφ ἐπαινεῖται, ὅτι τῷ λογισμῷ, καὶ τῇ διανοίᾳ περιεκράτησε τῆς ἡδυπαθείας. Νέος γὰρ ὢν καὶ ἀκμάζων πρὸς συνουσιασμὸν ἠκύρωσε τῷ λογισμῷ τὸν τῶν παθῶν οἶστρον. Οὐ μόνον δὲ τὴν τῆς ἡδυπαθείας οἰστρηλασίαν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐπιθυμίας. Λέγει γοῦν ὁ νόμος· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ ὅσα τοῦ πλησίον σου ἐστίν. Καίτοι ὅτε μὴ ἐπιθυμεῖν ἡμᾶς εἴρηκεν ὁ νόμος, πολὺ πλέον πείσαιμ' ἂν ὑμᾶς, ὅτι τῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν δύναται ὁ λογισμὸς, ὥσπερ καὶ τῶν κωλυτικῶν τῆς δικαιοσύνης παθῶν. Ἐπεὶ τίνα τρόπον μονοφάγος τις ὢν τὸ ἦθος, καὶ γαστρίμαργος, καὶ μέθυσος, μεταπαιδεύεται, εἰ μὴ δῆλον, ὅτι κύριός ἐστι τῶν παθῶν ὁ λογισμός; Αὐτίκα γοῦν τῷ νόμῳ πολιτευόμενος, κἂν φιλάργυρός τις ᾖ, βιάζεται τὸν ἑαυτοῦ τρόπον, τοῖς δεομένοις δανείζων χωρὶς τόκων, καὶ τὸ δάνειον τῶν ἑβδομάδων ἐνστασῶν χρεοκοπούμενος. Κἂν φειδωλός τις ᾖ, ὑπὸ τοῦ νόμου κρατεῖται διὰ τὸν λογισμὸν, μήτε ἐπικαρπολογούμενος τοὺς ἀμητοὺς, μήτε ἐπιρρωγολογούμενος τοὺς ἀμπελῶνας, καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρων ἔστιν ἐπιγνῶναι τοῦτο, ὅτι τῶν παθῶν ἐστιν ὁ λογισμὸς κρατῶν. Ὁ γὰρ νόμος καὶ τῆς πρὸς γονεῖς εὐνοίας κρατεῖ, μὴ καταπροδοὺς τὴν ἀρετὴν δι' αὐτούς· καὶ τῆς πρὸς γαμετὴν φιλίας ἐπικρατεῖ, διὰ παρανομίαν αὐτὴν ἀπελέγχων. Καὶ τῆς τέκνων φιλίας κυριεύει, διὰ κακίαν αὐτὰ κολάζων, καὶ τῆς φίλων συνηθείας δεσπόζει, διὰ πονηρίαν αὐτοὺς ἐξελέγχων. Καὶ μὴ νομίσητε παρά-

δοξον εἶναι, ὅπου γε καὶ ἔχθρας ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν δύναται διὰ τὸν νόμον, μηδὲ δενδροτομῶν τὰ ἥμερα τῶν πολεμίων φυτὰ, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπολέσασιν διασώζων, καὶ τὰ πεπτωκότα συνεγείρων. Καὶ τῶν βιαιοτέρων δὲ παθῶν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, φιλαρχίας, καὶ κενοδοξίας, καὶ ἀλαζονείας, καὶ μεγαλαυχίας, καὶ βατκανίας. Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοήθη πάθη ὁ σώφρων νοῦς εἰς ἀγαθὸν προτρέπων ἀπωθεῖται καὶ βιάζεται, ὥσπερ καὶ τὸν θυμόν· καὶ γὰρ τοῦτο δεσπόζει. Θυμούμενος γέ τοι Μωσῆς κατὰ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν, οὐ θυμῷ τι κατ' αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ λογισμῷ τὸν θυμὸν διήτησεν. Δυνατὸς γὰρ ὁ σώφρων νοῦς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεῦσαι, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταθεῖναι, τὰ δὲ καὶ ἀκυρῶσαι. Ἐπεὶ διατί ὁ πάνσοφος ἡμῶν πατὴρ Ἰακὼβ τοὺς περὶ Συμεὼν καὶ Λευὶν αἰτιᾶται, μὴ λογισμῷ τοὺς Σικιμίτας ἐθνηδὸν ἀποσφάξαντας, λέγων, ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν; Εἰ μὴ γὰρ ἐδύνατο τοῦ θυμοῦ ὁ λογισμὸς κρατεῖν, οὐκ ἂν εἶπεν οὕτως. Ὁπηνίκα γὰρ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύαζε λόγῳ, τὰ πάθη αὐτῷ καὶ τὰ ἤθη περιεφύτευτεν. Καὶ τηνικαῦτα δὲ περὶ πάντων τὸν ἱερὸν ἡγεμόνα νοῦν διὰ τῶν ἔνδον αἰσθητηρίων ἐνεθρόνισε· καὶ τούτῳ νόμον ἔδωκε, καθ' ὃν πολιτευόμενος βασιλεύσει βασιλείαν σώφρονά τε, καὶ δικαίαν, καὶ ἀγαθὴν, καὶ ἀνδρείαν. Πῶς οὖν, εἴποι τις ἂν, εἰ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ κρατεῖ;

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΕΣΤΙ δὲ κομιδῇ γελοῖος ὁ λόγος. οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνεται, ἀλλὰ τῶν σωματικῶν. Οἷον ἐπιθυμίαν τις ὑμῶν οὐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ μὴ δουλωθῆναι τῇ ἐπιθυμίᾳ δύναται ὁ λογισμὸς παρασχέσθαι. Θυμόν τις οὐ δύναται ἐκκόψαι ἡμῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τῷ θυμῷ δυνατὸν βοηθῆσαι. Κακοήθειάν τις ἡμῶν οὐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ τὸ μὴ καμφθῆναι τῇ κακοηθείᾳ δύναται ὁ λογισμὸς συμμαχῆσαι. Οὐ γὰρ ἐκριζωτὴς τῶν παθῶν ὁ λογισμός ἐστιν, ἀλλ' ἀνταγωνιστής. Ἔστιν γοῦν τοῦτο διὰ τῆς Δαυεὶδ τοῦ βασιλέως δίψης σαφέστερον ἐπιλογίσασθαι. Ἐπεὶ γὰρ δι' ὅλης ἡμέρας προσβαλὼν τοῖς ἀλλοφύλοις ὁ Δαυὶδ, πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτεινεν μετὰ τῶν τοῦ ἔθνους

8 στρατιωτῶν· τότε δὲ γενομένης ἑσπέρας, ὑδρῶν καὶ σφόδρα κεκ-
μηκώς, ἐπὶ τὴν βασίλειον σκηνὴν ἦλθε, περὶ ἣν ὁ πᾶς τῶν προ-
9 γόνων στρατὸς ἐστρατοπέδευκεν. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἐπὶ
10 τὸ δεῖπνον ἦταν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς μάλιστα διψῶν, καίπερ ἀ-
φθόνους ἔχων πηγάς, οὐκ ἠδύνατο δι' αὐτῶν ἰάσασθαι τὴν δίψαν·
11 ἀλλά τις αὐτῶν ἀλόγιστος ἐπιθυμία τοῦ παρὰ τοῖς πολεμίοις
12 ὕδατος ἐπιτείνουσα συνέρρυγεν, καὶ λύουσα κατέφλεγεν. Ὅθεν
τῶν ὑπερασπιστῶν ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιθυμίᾳ σχετλιαζόντων, δύο νεανίσκοι στρατιῶται καρτεροὶ καταιδεσθέντες τὴν τοῦ
βασιλέως ἐπιθυμίαν, τὰς πανοπλίας καθωπλίσαντο, καὶ κάλπην
13 λαβόντες ὑπερέβησαν τοὺς τῶν πολεμίων χάρακας· καὶ λαθόν-
τες τοὺς τῶν πυλῶν ἀκροφύλακας, διεξῆσαν ἀνερευνώμενοι κα-
14 τὰ πᾶν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. Καὶ ἀνευράμενοι θαρρα-
15 λέως τὴν πηγὴν, ἐξ αὐτῆς ἐγέμισαν τῷ βασιλεῖ τὸ ποτόν. Ὁ
δὲ καίπερ τῇ δίψῃ διαπυρούμενος, ἐλογίσατο πάνδεινον εἶναι κίν-
16 δυνον τῇ ψυχῇ λογισθὲν ἰσοδύναμον τὸ ποτὸν αἵματι. Ὅθεν ἀν-
τιθεὶς τῇ ἐπιθυμίᾳ τὸν λογισμὸν, ἔσπεισε τὸ πόμα τῷ Θεῷ.
17 Δυνατὸς γὰρ ὁ σώφρων, ὡς ἔφη, νοῦς νικῆσαι τὰς τῶν παθῶν
18 ἀνάγκας, καὶ σβέσαι τὰς τῶν οἴστρων φλεγμονὰς, καὶ τὸς τῶν σω-
μάτων ἀλγηδόνας καθ' ὑπερβολὴν οὔσας καταπαλαῖσαι, καὶ τῇ
καλοκαγαθίᾳ τοῦ λογισμοῦ ἀποπτῦσαι πάσας τὰς τῶν παθῶν ἐπι-
19 κρατείας. Ἤδη δὲ καὶ ὁ καιρὸς ἡμᾶς καλεῖ ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν
20 τῆς θεωρίας τοῦ σώφρονος λογισμοῦ. Ἐπειδὴ γὰρ βαθεῖαν εἰρή-
νην διὰ τὴν εὐνομίαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἶχον, καὶ ἔπραττον κα-
λῶς, ὥστε καὶ τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα Σέλευκον καὶ τὸν Νικάνορα
καὶ χρήματα εἰς τὴν ἱερουργίαν αὐτοῖς ἀποφορίσαι, καὶ τὴν πολι-
21 τείαν αὐτῶν ἀποδέχεσθαι· τότε δή τινες πρὸς τὴν κοινὴν νεωτε-
ρίσαντες ὁμόνοιαν, πολυτρόποις ἐχρήσαντο συμφοραῖς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

1 ΣΙΜΩΝ γάρ τις πρὸς Ὀνίαν ἀντιπολιτευόμενος τὸν ποτε τὴν ἀρ-
χιερωσύνην ἔχοντα διὰ βίου, καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ πάντα
τρόπον διαβάλλων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οὐκ ἴσχυσε κακῶσαι, φυγὰς
2 ᾤχετο, τὴν πατρίδα προδώσων. Ὅθεν ἥκων πρὸς Ἀπολλώνιον,
τὸν Συρίας τε καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας στρατηγὸν, ἔλεγεν· εὖ-

νους ὢν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν ἦχω, μηνύσων πολλὰς ἰδιω- 3
τικῶν χρημάτων μυριάδας ἐν τοῖς Ἱεροσολύμων γαζοφυλακίοις
τεθησαυρίσθαι, τῷ ἱερῷ μὴ ἐπικοινωνούσης, καὶ προσήκειν ταῦτα
Σελεύκῳ τῷ βασιλεῖ. Τούτων δὲ ἕκαστα γνοὺς ὁ Ἀπολλώνιος, 4
τὸν μὲν Σίμωνα τῆς εἰς τὸν βασιλέα κηδεμονίας ἐπῆνει, πρὸς δὲ
τὸν Σέλευκον ἀναβὰς κατεμήνυε τὸν τῶν χρημάτων θησαυρόν·
καὶ λαβὼν τὴν περὶ αὐτῶν ἐξουσίαν, ταχὺ εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν 5
μετὰ τοῦ καταράτου Σίμωνος καὶ βαρυτάτου στρατοῦ ἀνέβη. καὶ 6
προσελθὼν, ταῖς τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς ἥκειν ἔλεγεν, ὅπως τὰ
ἰδιωτικὰ τοῦ γαζοφυλακίου λάβοι χρήματα. Καὶ τοῦ ἔθνους πρὸς 7
τὸν λόγον σχετλιάζοντος, ἀντιλέγοντός τε, πάνδεινον εἶναι νομί-
σαντες, εἰ οἱ τὰς παρακαταθήκας πιστεύσαντες τῷ ἱερῷ θησαυρῷ
στερηθήσονται, ὡς οἷόν τε ἦν, ἐκώλυον. Μετὰ ἀπειλῆς δὲ ὁ 8
Ἀπολλώνιος ἀπῄει εἰς τὸ ἱερόν. Τῶν δὲ ἱερέων μετὰ γυναικῶν 9
καὶ παιδίων ἐν τῷ ἱερῷ ἱκετευσάντων τῷ Θεῷ ὑπερασπίσαι τοῦ
ἱεροῦ καταφρονουμένου τοῦ τόπου. Ἀνιόντος τε μετὰ καθωπλι- 10
σμένης τῆς στρατιᾶς τοῦ Ἀπολλωνίου πρὸς τὴν τῶν χρημάτων
ἁρπαγὴν, οὐρανόθεν ἔφιπποι προσεφάνησαν ἄγγελοι περιαστρά-
πτοντες τοῖς ὅπλοις, καὶ πολὺν αὐτοῖς φόβον τε καὶ τρόμον ἐνιόν-
τες. Καταπεσὼν δὲ ἡμιθανὴς ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὸν πάμφυ- 11
λον τοῦ ἱεροῦ περίβολον, τὰς χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς τὸν οὐρανὸν,
καὶ μετὰ δακρύων τοὺς Ἑβραίους παρεκάλει, ὅπως περὶ αὐτοῦ
εὐξόμενοι, τὸν ἐπουράνιον ἐξευμενίσωνται στρατόν. Ἔλεγεν γὰρ 12
ἡμαρτηκὼς, ὥστε καὶ ἀποθανεῖν ἄξιος ὑπάρχειν, πᾶσίν τε ἀνθρώ-
ποις ὑμνήσειν σωθεὶς τὴν τοῦ ἱεροῦ τόπου μακαριότητα. Τού- 13
τοις ἐπαχθεὶς τοῖς λόγοις Ὀνίας ὁ ἀρχιερεὺς, καίπερ ἄλλως εὐ-
λαβηθεὶς, μή ποτε νομίσειεν ὁ βασιλεὺς Σέλευκος ἐξ ἀνθρωπίνης
ἐπιβουλῆς καὶ μὴ θείας δίκης ἀνῃρῆσθαι τὸν Ἀπολλώνιον, ἠ-
ξατο περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν παραδόξως διασωθεὶς ᾤχετο, δη- 14
λώσων τῷ βασιλεῖ τὰ συμβάντα αὐτῷ. Τελευτήσαντος δὲ Σελεύκου 15
τοῦ βασιλέως, διαδέχεται τὴν ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντίοχος Ἐπι-
φανὴς, ἀνὴρ ὑπερήφανος καὶ δεινός. Ὃς καταλύσας τὸν Ὀνίαν 16
τῆς ἀρχιερωσύνης, Ἰάσονα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιε-
ρέα, συνθέμενον δώσειν, εἰ ἐπιτρέψειεν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν, κατ' 17
ἐνιαυτὸν τρισχίλια ἑξακόσια ἑξήκοντα τάλαντα. Ὁ δὲ ἐπέτρε- 18
ψεν αὐτῷ καὶ ἀρχιερᾶσθαι καὶ τοῦ ἔθνους ἡγεῖσθαι. Ὃς καὶ 19

ἐξεδιήτησεν τῶν Ἰουδαίων τὸ ἔθνος, καὶ ἐξεπολίτευσεν ἐπὶ τᾶ-
20 σαν παρανομίαν. Ὥστε μὴ μόνον ἐπ' αὐτῇ τῇ ἄκρᾳ τῆς πατρί-
δος ἡμῶν γυμνάσιον κατασκευάσαι, ἀλλὰ καὶ καταλῦσαι τὴν τοῦ
21 ἱεροῦ κηδεμονίαν. Ἐφ' οἷς ἀγανακτήσασα ἡ θεία δίκη αὐτόν τοι
22 τὸν Ἀντίοχον ἐπολέμησεν. Ἐπειδὴ γὰρ πολεμῶν ἦ κατ' Αἴγυ-
πτον Πτολεμαίῳ, ἤκουσέ τε, ὅτι φήμης διαδοθείσης περὶ τοῦ
τεθνάναι αὐτὸν, ὡς ἥνι μάλιστα χαίροιεν οἱ Ἱεροσολυμῖται, τα-
23 χέως ἐπ' αὐτοὺς ἀνέζευξεν. Καὶ ὡς ἐπόρθησεν αὐτοὺς, δόγμα
ἔθετο, ὅπως εἴ τινες αὐτῶν φάνοιεν τῷ πατρίῳ πολιτευόμενοι
24 νόμῳ, θάνοιεν. Καὶ ἐπεὶ κατὰ μηδένα τρόπον ἴσχυε καταλῦ-
σαι διὰ τῶν δογμάτων τὴν τοῦ ἔθνους εὔνοιαν, ἀλλὰ πάσας τὰς
25 ἑαυτοῦ ἀπειλὰς καὶ τιμωρίας ἑώρα καταλυομένας, ὥστε καὶ γυ-
ναῖκας, ὅτι περιέτεμον τὰ παιδία, μετὰ τῶν βρεφῶν κατακρη-
26 μνισθῆναι, προειδυίας ὅτι τοῦτο πείσονται· ἐπεὶ οὖν τὰ δόγ-
ματα αὐτοῦ κατεφρονεῖτο ὑπὸ τοῦ λαοῦ, αὐτὸς διὰ βασάνων ἕνα
ἕκαστον τοῦ ἔθνους ἠνάγκαζε μικρῶν ἀπογευομένους τροφῶν
ἐξόμνυσθαι τὸν Ἰουδαϊσμόν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΠΡΟΚΑΘΙΣΑΣ γέ τοι μετὰ τῶν συνέδρων ὁ τύραννος Ἀν-
τίοχος ἐπί τινος ὑψηλοῦ τόπου, καὶ τῶν στρατευμάτων αὐτῷ
2 ἐνόπλων κυκλόθεν παρεστηκότων παρεκέλευεν τοῖς δορυφόροις ἕνα
ἕκαστον τῶν Ἑβραίων ἐπισπᾶσθαι, καὶ κρεῶν ὑείων καὶ εἰδωλο-
3 θύτων ἀναγκάζειν ἀπογεύεσθαι. Εἰ δέ τινες μὴ θελήσειαν μια-
4 ροφαγῆσαι, τούτους τροχισθέντας ἀναιρεθῆναι. Πολλῶν δὲ συναρ-
πασθέντων εἷς πρῶτος ἐκ τῆς ἀγέλης Ἑβραῖος ὀνόματι Ἐλεά-
ζαρος, τὸ γένος ἱερεύς, τὴν ἐπιστήμην νομικὸς, καὶ τὴν ἡλι-
κίαν προήκων, καὶ πολλοῖς τῶν περὶ τὸν τύραννον διὰ τὴν ἡλι-
5 κίαν γνώριμος, παρήχθη πλησίον αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἀν-
6 τίοχος, ἔφη· ἐγὼ πρὶν ἄρξασθαι τῶν κατὰ σοῦ βασάνων, ὦ πρε-
σβύτα, συμβουλεύσαιμ' ἄν σοι ταῦτα ὅπως ἀπογευσάμενος τῶν
ὑείων σώζοιο· αἰδοῦμαι γάρ σου τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πολιάν, ἣν
μετὰ τοσοῦτον ἔχων χρόνον, σύ μοι δοκεῖς φιλοσοφεῖν, τῇ Ἰου-
7 δαίων χρώμενος θρησκείᾳ. Διατί γὰρ τῆς φύσεως κεχαρισμένης
8 καλλίστην τὴν τοῦδε τοῦ ζώου σαρκοφαγίαν βδελύττῃ; Καὶ γὰρ

ἀνόητον τοῦτο δοκεῖ τὸ μὴ ἀπολαύειν τῶν χωρὶς ὀνείδους ἡδέων, καὶ δι' ἄδικον ἀποστρέφεσθαι τὰς τῆς φύσεως χάριτας. Σὺ δέ μοι καὶ ἀνοητότερον ποιήσειν δοκεῖς, εἰ κενοδοξῶν περὶ τὸ ἀληθὲς, ἔτι καμοῦ καταφρονήσεις ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ τιμωρίᾳ· οὐκ ἐξυπνώσεις ἀπὸ τῆς φλυάρου φιλοσοφίας ὑμῶν; Καὶ ἀποσκεδάσεις τῶν λογισμῶν σου τὸν λῆρον, καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας ἀναλαβὼν νοῦν φιλοσοφήσεις τὴν τοῦ συμφέροντος ἀλήθειαν; Καὶ προσκυνήσας μου τὴν φιλάνθρωπον παρηγορίαν οἰκτειρήσεις τὸ σεαυτοῦ γῆρας; Καὶ γὰρ ἐνθυμήθητι, ὡς εἰ καί τίς ἐστι τῆσδε τῆς ὑμῶν θρησκείας ἐποπτικὴ δύναμις, συγγνωμονήσει ἄν σοι ἐπὶ πάσῃ τῇ δι' ἀνάγκην γινομένῃ παρανομίᾳ. Τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ τὴν ἔκθεσμον σαρκοφαγίαν ἐποτρύνοντος τοῦ τυράννου, λόγον ἤτησεν ὁ Ἐλεάζαρος. Καὶ λαβὼν τοῦ λέγειν ἐξουσίαν, ἤρξατο δημηγορεῖν οὕτως· Ἡμεῖς, Ἀντίοχε, θείῳ πεπεισμένοι νόμῳ πολιτεύεσθαι, οὐδεμίαν ἀνάγκην βιαιοτέραν εἶναι νομίζομεν τῆς πρὸς τὸν νόμον ἡμῶν εὐπειθείας. Διὸ δὲ κατ' οὐδένα τρόπον παρανομεῖν ἀξιοῦμεν. Καί τοι εἰ καὶ κατὰ ἀλήθειαν μὴ ἦν ὁ νόμος ἡμῶν, ὡς σὺ ὑπολαμβάνεις, θεῖος, (ἄλλως δὲ νομίζομεν αὐτὸν εἶναι θεῖον) οὐδὲ οὕτως ἐξὸν ἡμῖν ἦν τὴν ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ δόξαν ἀκυρῶσαι. Μὴ μικρὰν οὖν εἶναι νομίσῃς ταύτην, εἰ μιαροφαγήσαιμεν, ἁμαρτίαν. Τὸ γὰρ ἐν μικροῖς καὶ ἐν μεγάλοις παρανομεῖν ἰσοδύναμόν ἐστιν· δι' ἑκατέρου γὰρ ὡς ὁμοίως ὁ νόμος ὑπερηφανεῖται. Χλευάζεις δὲ ἡμῶν τὴν φιλοσοφίαν, ὥσπερ οὐ μετὰ εὐλογιστίας ἐν αὐτῇ βιούντων. Σωφροσύνην τε γὰρ ἡμᾶς ἐκδιδάσκει, ὥστε πασῶν τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν κρατεῖν, καὶ ἀνδρείαν ἐξασκεῖν, ὥστε πάντα πόνον ἑκουσίως ὑπομένειν· καὶ δικαιοσύνην παιδεύει, ὥστε διὰ πάντων τῶν ἠθῶν ἰσονομίαν καὶ εὐσέβειαν διδάσκειν, ὥστε μόνον τὸν ὄντα Θεὸν σέβειν μεγαλοπρεπῶς. Διὸ οὐ μιαροφαγοῦμεν· πιστεύοντες γὰρ Θεοῦ καθεστᾶναι τὸν νόμον, οἴδαμεν ὅτι καὶ κατὰ φύσιν ἡμῖν συμπαθεῖ νομοθετῶν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης· καὶ τὰ μὲν οἰκειωθησόμενα ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς ἐπέτρεψεν ἐσθίειν, τὰ δὲ ἐναντιωθησόμενα ἐκώλυσε σαρκοφαγεῖν. Τυραννικὸν δὲ, οὐ μόνον ἀναγκάζειν ἡμᾶς παρανομεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐσθίειν, ὅπως τῇ ἐχθίστῃ ἡμῶν μιαροφαγίᾳ ταύτῃ ἔτι ἐγγελάσῃς. Ἀλλ' οὐ γελάσεις κατ' ἐμοῦ τοῦτον τὸν γέλωτα· οὔτε τοὺς ἱεροὺς τῶν προγόνων περὶ τοῦ φυλάξαι τὸν νόμον ὅρ-

1 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

29 κους οὐ παρήσω. Οὐδ' ἂν ἐκκόψεις μου τὰ ὄμματα, καὶ τὰ
30 σπλάγχνα μου τήξεις. Οὐχ οὕτως εἰμὶ γέρων ἐγὼ καὶ ἄναν-
31 δρος, ὥστε μοι διὰ τὴν εὐσέβειαν μὴ νεάζειν τὸν λογισμόν. Πρὸς
32 ταῦτα τροχοὺς εὐτρέπιζε, καὶ τὸ πῦρ ἐκφύσα σφοδρότερον. Οὐχ
οὕτως οἰκτειρήσω τὸ ἐμαυτοῦ γῆρας, ὥστε με δι' ἐμαυτοῦ τὸν
33 πάτριον καταλῦσαι νόμον. Οὐ ψεύσομαί σε, παιδευτὰ νόμε, οὐδὲ
34 φεύξομαί σε, οὐδ' ἐξομοῦμαί σε, φίλη ἐγκράτεια. Οὐδὲ καται-
σχυνῶ σε, φιλόσοφε λόγε, οὐδὲ ἐξαρνήσομαί σε, ἱερωσύνη τιμία,
35 καὶ νομοθεσίας ἐπιστήμη· οὐδὲ μιανεῖς μου τὸ σεμνὸν γήρως σό-
36 μα, οὐδὲ νομίμου βίου ἡλικίαν. Ἁγνόν δέ με οἱ πατέρες προσ-
37 δέξονται, μὴ φοβηθέντα σου τὰς μέχρι θανάτου ἀνάγκας. Ἀσε-
βῶν μὲν γὰρ τυραννήσεις· τῶν δὲ ἐμῶν περὶ τῆς εὐσεβείας λο-
γισμῶν οὔτε διὰ λόγων δεσπόσεις, οὔτε δι' ἔργων.

ΚΕΦ. ς'. VI.

1 Τοῦτον τὸν τρόπον ἀντιρητορεύσαντα ταῖς τοῦ τυράννου
παρηγορίαις, παραστάντες οἱ δορυφόροι πικρῶς ἔσυραν ἐπὶ τὰ
2 βασανιστήρια τὸν Ἐλεάζαρον. Καὶ πρῶτον μὲν περιέδυσαν τὸν
3 γηραιὸν ἐκκεκοσμημένον τῇ περὶ τὴν εὐσέβειαν εὐσχημοσύνῃ. Ἔ-
4 πειτα περιαγκωνίσαντες ἑκατέρωθεν, μάστιξι κατήκιζον· πεί-
σθητι ταῖς τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς, ἑτέρωθεν κήρυκος ἐπιβοῶν-
5 τος. Ὁ δὲ μεγαλόφρων καὶ εὐγενὴς ὡς ἀληθῶς Ἐλεάζαρος, ὥσ-
περ ἐν ὀνείρῳ βασανιζόμενος κατ' οὐδένα τρόπον μετετρέπετο.
6 Ἀλλὰ ὑψηλοὺς ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπε-
ξαίνετο ταῖς μάστιξι τὰς σάρκας ὁ γέρων, καὶ κατερρεῖτο τῷ
7 αἵματι, καὶ τὰ πλευρὰ κατετιτρώσκετο, καὶ πίπτων εἰς τὸ ἔδα-
φος, ἀπὸ τοῦ μηκέτι φέρειν τὸ σῶμα τὰς ἀλγηδόνας, ὀρθὸν εἶ-
8 χεν καὶ ἀκλινῆ τὸν λογισμόν. Λάξ γέ τοι τῶν πικρῶν τις δο-
ρυφόρων, εἰς τοὺς κενεῶνας ἐναλλόμενος ἐτυπτεν, ὅπως ἐξανίσαιτο
9 πίπτων. Ὁ δὲ ὑπέμενε τοὺς πόνους, καὶ περιεφρόνει τῆς ἀνάγ-
10 κης, καὶ διεκαρτέρει τοὺς αἰκισμούς, καὶ καθάπερ γενναῖος ἀθλη-
11 τὴς τυπτόμενος ἐνίκα τοὺς βασανίζοντας ὁ γέρων. Ἱδρῶν γέ
τοι τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπασθμαίνων σφοδρῶς, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν
12 βασανιζόντων ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ εὐψυχίᾳ. Ὅθεν τὰ μὲν ἐλεοῦν-
13 τες τὰ τοῦ γήρως αὐτοῦ, Τὰ δὲ ἐν συμπαθείᾳ τῆς συνηθείας ὄν-

τες, τὰ δὲ ἐν θαυμασμῷ τῆς καρτερίας προσιόντες αὐτῷ τινὲς
τῶν τοῦ βασιλέως ἔλεγον. Τί τοῖς κακοῖς τούτοις σεαυτὸν ἀλο- 14
γίστως παραβάλλεις, Ἐλεάζαρε; Ἡμεῖς μέν τοι τῶν ἡψημένων 15
σοι βρωμάτων παραθήσομεν· σὺ δὲ ὑποκρινόμενος τῶν θείων ἀ-
πογεύσασθαι, σώθητι. Καὶ ὁ Ἐλεάζαρος, ὥσπερ πικρότερον διὰ 16
τῆς συμβουλίας αἰκισθείς, ἀνεβόησε. Μὴ οὕτως κακῶς φρονή- 17
σαιμεν οἱ Ἀβραὰμ παῖδες, ὥστε μαλακοψυχήσαντας ἀπρεπὲς
ἡμῖν δρᾶμα ὑποκρίνασθαι. Καὶ γὰρ ἀλόγιστον, εἰ πρὸς ἀλήθειαν 18
ζήσαντες τὸν μέχρι γήρως βίον, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ δόξαν νομί-
μως φυλάξαντες, νῦν μεταβαλείμεθα, καὶ αὐτοὶ μὲν ἡμεῖς γε- 19
νοίμεθα τοῖς νέοις ἀσεβείας τύπος, ἵνα παράδειγμα γενώμεθα
τῆς μιαροφαγίας. Αἰσχρὸν γὰρ εἰ ἐπιβιώτωμεν ὀλίγον χρόνον, 20
καὶ τοῦτον καταγελώμενοι πρὸς ἁπάντων ἐπὶ δειλίᾳ· καὶ ὑπὸ 21
μὲν τοῦ τυράννου καταφρονηθῶμεν ὡς ἀνάνδροι, τὸν δὲ θεῖον
ἡμῶν νόμον μέχρι θανάτου μὴ προασπίσαιμεν. Πρὸς ταῦτα 22
ὑμεῖς μὲν ὦ Ἀβραὰμ παῖδες, εὐγενῶς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας τελευ-
τᾶτε. Οἱ δὲ τοῦ τυράννου δορυφόροι, τί μέλλετε; Πρὸς τὰς 23. 24
ἀνάγκας οὕτως μεγαλοφρονοῦντα αὐτὸν ἰδόντες, καὶ μηδὲ πρὸς
τὸν οἰκτιρμὸν αὐτῶν μεταβαλλόμενον, ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτὸν ἤγα-
γον. Ἔνθα διὰ κακοτέχνων ὀργάνων καταρλέγοντες αὐτὸν ὑπέρ- 25
βιπτον, καὶ δυσώδεις χυλοὺς εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ κατέ-
χεον. Ὁ δὲ μέχρι τῶν ὀστέων ἤδη κατακεκαυμένος καὶ μέλ- 26
λων λιποθυμεῖν, ἀνέτεινε τὰ ὄμματα πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶπεν·
Σὺ οἶσθα, Θεέ, παρόν μοι σώζεσθαι, βασάνοις καυστικαῖς ἀποθνή- 27
σκω διὰ τὸν νόμον. Τοιγαροῦν ἵλεως γενοῦ τῷ ἔθνει σου, ἀρ- 28
κεσθείς τῇ ἡμετέρᾳ ὑπὲρ αὐτῶν δίκῃ. Καθάρσιον αὐτῶν ποίη- 29
σον τὸ ἐμὸν αἷμα, καὶ ἀντίψυχον αὐτῶν λαβὲ τὴν ἐμὴν ψυχήν.
Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱερὸς ἀνὴρ εὐγενῶς ταῖς βασάνοις ἐναπεθα- 30
νε, καὶ μέχρι τῶν τοῦ θανάτου βασάνων ἀντέστη τῷ λογισμῷ 31
διὰ τὸν νόμον. Ὁμολογουμένως οὖν δεσπότης ἐστὶ τῶν παθῶν
ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Εἰ γὰρ τὰ πάθη τοῦ λογισμοῦ ἐκεκράτη- 32
κει, τούτοις ἂν ἀπεδόμην τὴν τῆς ἐπικρατείας μαρτυρίαν. Νυνὶ 33
δὲ τοῦ λογισμοῦ τὰ πάθη νικήσαντος, αὐτῷ προσηκόντως τὴν
τῆς ἡγεμονίας προσνέμομεν ἐξουσίαν. Καὶ δίκαιόν ἐστιν ὁμολο- 34
γεῖν ἡμᾶς, τὸ κράτος εἶναι τοῦ λογισμοῦ, ὅπου γε καὶ τῶν ἔξω-
θεν ἀλγηδόνων ἐπικρατεῖ. Ἐπεὶ καὶ γελοῖον· καὶ οὐ μόνον τῶν 35

ἀλγηδόνων ἐπιδείκνυμι κεκρατηκέναι τὸν λογισμόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδονῶν κρατεῖν, μηδὲ αὐταῖς ὑπείκειν.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

1 Ὥσπερ καὶ ἄριστος κυβερνήτης ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἐλεα-
ζάρου λογισμὸς, πηδαλιουχῶν τὴν τῆς εὐσεβείας ναῦν ἐν τῷ τῶν
2 παθῶν πελάγει, καὶ καταικιζόμενος ταῖς τοῦ τυράννου ἀπειλαῖς,
3 καὶ καταντλούμενος ταῖς τῶν βασάνων τριχυμίαις, κατ' οὐδένα
τρόπον μετέτρεψε τοὺς τῆς εὐσεβείας οἴακας, ἕως οὗ ἔπλευσεν
4 ἐπὶ τὸν τῆς ἀθανάτου νίκης λιμένα. Οὐχ οὕτως πόλις πολλοῖς
καὶ ποικίλοις μηχανήμασιν ἀντέσχεν ποτὲ πολιορκουμένη, ὡς ὁ
πανάγιος Ἐλεάζαρος τὴν ἱερὰν ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ στρέβλαις
πυρπολούμενος, ἐκίνησε τοὺς πολιορκοῦντας, διὰ τὸν ὑπερασπί-
5 ζοντα τῆς εὐσεβείας λογισμόν. Ὥσπερ γὰρ πρόκρημνον ἄκραν,
τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὁ πατὴρ Ἐλεάζαρος ἐκτείνας, περιέκλασεν
6 τοὺς μαινομένους τῶν παθῶν κλύδωνας. Ὦ ἄξιε τῆς ἱερωσύ-
νης ἱερεῦ, οὐκ ἐμίανας τοὺς ἱεροὺς ὀδόντας, οὐδὲ τὴν θεοσέβειαν
καὶ καθαρισμὸν νόμιμον χωρήσασαν γαστέρα ἐκοινώνησας μιαρο-
7. 8 φαγίᾳ. Ὦ σύμφωνε νόμου, καὶ φιλόσοφε θείου βίου. Τοιού-
τους δὴ δεῖ εἶναι τοὺς ἱερουργοῦντας τὸν νόμον ἰδίῳ αἵματι, καὶ
9 γενναίῳ ἱδρῶτι τοῖς μέχρι θανάτου πάθεσιν ὑπερασπίζοντας. Σὺ
πάτερ, τὴν εὐνομίαν ἡμῶν διὰ τῶν ὑπομονῶν εἰς δόξαν ἐκύρωσας,
καὶ τὴν ἁγιστίαν σεμνολογήσας οὐ κατέλυσας, καὶ διὰ τῶν ἔρ-
10 γων ἐπισοποίησας τοὺς τῆς θείας φιλοσοφίας λόγους. Ὦ βασά-
νων βιαιότερε γέρων, καὶ πυρὸς εὐτονώτερε πρεσβῦτα, καὶ πα-
11 θῶν μέγιστε βασιλεῦ Ἐλεάζαρε. Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ Ἀαρὼν
τῷ θυμιατηρίῳ καθωπλισμένος, διὰ τοῦ ἐθνοπλήκτου πυρὸς ἐπι-
12 τρέχων τὸν ἐμπυριστὴν ἐνίκησεν ἄγγελον· Οὕτως ὁ Ἀαρωνίδης
Ἐλεάζαρος διὰ τοῦ πυρὸς ὑπερτηκόμενος οὐ μετετράπη τὸν λο-
13 γισμόν. Καίτοι τὸ θαυμασιώτατον, γέρων ὤν, λελυμένων μὲν ἤδη
τῶν τοῦ σώματος τόνων, καὶ περικεχαλασμένων δὲ τῶν σαρ-
14 κῶν, κεκμηκότων δὲ καὶ τῶν νεύρων, ἀνενέκατεν. Τῷ πνεύματι
τοῦ λογισμοῦ, καὶ τῷ Ἰσακείῳ λογισμῷ τὴν πολυκέφαλον στρέ-
15 βλαν ἠχύρωσεν. Ὦ μακαρίου γήρως, καὶ σεμνῆς πολιᾶς, καὶ βίου
16 νομίμου, ὃν πιστὴ θανάτου σφραγὶς ἐτελείωσεν. Εἰ δὲ τοίνυν γέ-

ρων ἀνὴρ τῶν μέχρι θανάτου βασάνων περιεφρόνησεν δι' εὐσέβειαν, ὁμολογουμένως ἡγεμών ἐστιν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Ἴσως δ' ἂν εἴποιέν τινες, τῶν παθῶν οὐ πάντες περι- 17
κρατοῦσιν, ὅτι οὐδὲ πάντες φρόνιμον ἔχουσι τὸν λογισμόν. Ἀλλ' 18
ὅσοι εὐσεβείας προνοοῦσιν ἐξ ὅλης καρδίας, οὗτοι μόνοι δύνανται κρατεῖν τῶν τῆς σαρκὸς παθῶν· οἱ πιστεύοντες, ὅτι Θεῷ 19
οὐκ ἀποθνήσκουσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ πατριάρχαι ἡμῶν Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, Ἰακὼβ, ζῶσι τῷ Θεῷ. Οὐδὲν οὖν ἐναντιοῦται τὸ 20
φαίνεσθαί τινας παθοκρατεῖσθαι διὰ τὸν ἀσθενῆ λογισμόν. Ἐ- 21
πεὶ τίς πρὸς ὅλον τὸν τῆς φιλοσοφίας κανένα εὐσεβῶς φιλοσοφῶν, καὶ πεπιστευκὼς Θεῷ, καὶ εἰδὼς ὅτι τὸ διὰ τὴν ἀρετὴν 22
πάντα πόνον ὑπομένειν μακάριόν ἐστιν, οὐκ ἂν περικρατήσειεν τῶν παθῶν διὰ τὴν εὐσέβειαν; Μόνος γὰρ ὁ σοφὸς καὶ σώφρων 23
ἀνδρεῖός ἐστι τῶν παθῶν κύριος. Διὰ τοῦτο γέ τοι καὶ μειρα- 24
κίσκοι τῷ τῆς εὐσεβείας λογισμῷ φιλοσοφοῦντες χαλεπωτέρων βασανιστηρίων ἐπεκράτησαν. Ἐπειδή γαρ κατὰ τὴν πρώτην πεῖ- 25
ραν ἐνικήθη περιφανὴς ὁ τύραννος, μὴ δυνηθεὶς ἀναγκάσαι γέροντα μιαροφαγῆσαι.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΤΟΤΕ δὴ σφόδρα περιπαθῶς ἐκέλευσεν ἄλλους ἐκ τῆς ἡλι- 1
κίας τῶν Ἑβραίων ἀγαγεῖν· καὶ εἰ μὲν μιαροφαγήσαιεν, ἀπολύειν φάγοντας· εἰ δὲ ἀντιλέγοιεν, πικρότερον βασανίζειν. Ταῦτα 2
διαταξαμένου τοῦ τυράννου, παρῆσαν ἀγόμενοι μετὰ γηραιᾶς μητρὸς ἑπτὰ ἀδελφοὶ, καλοί τε καὶ αἰδήμονες καὶ γενναῖοι καὶ ἐν παντὶ χαρίεντες. Οὓς ἰδὼν ὁ τύραννος καθάπερ ἐν χορῷ πε- 3
ριέχοντας μέσην τὴν μητέρα, ἤσθετο ἐπ' αὐτοῖς, καὶ τῆς εὐπρεπείας ἐκπλαγεὶς καὶ τῆς εὐγενείας, προσεμειδίασεν αὐτοῖς, καὶ πλησίον καλέσας, ἔφη. Ὦ νεανίαι, φιλοφρόνως ἐγὼ καθ' ἑνὸς 4
ἑκάστου ὑμῶν θαυμάζω τὸ κάλλος· καὶ τὸ πλῆθος τοσούτων ἀδελφῶν ὑπερτιμῶν, οὐ μόνον συμβουλεύω μὴ μανῆναι τὴν αὐτὴν τῷ προβασανισθέντι γέροντι μανίαν· ἀλλὰ καὶ παρακαλῶ συνεί- 5
ξαντάς μου τῇ συμβουλίᾳ τῆς ἐμῆς ἀπολαῦσαι φιλίας· δυναίμην γὰρ ὥσπερ κολάζειν τοὺς ἀπειθοῦντάς μου τοῖς ἐπιτάγμασιν, οὕτως καὶ εὐεργετεῖν τοὺς εὐπειθοῦντάς μοι. Πεισθέντες 6

οὖν μοι, καὶ ἀρχὰς, καὶ ἐπὶ τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἡγεμονίας
λήψεσθε, ἀρνησάμενοι τὸν πάτριον ὑμῶν τῆς πολιτείας θεσμόν·
7 καὶ μεταλαβόντες Ἑλληνικοῦ βίου, καὶ μεταδιαιτηθέντες ἐντρυ-
8 φήσατε ταῖς νεότησιν ὑμῶν. Ἐπεὶ ἐὰν ὀργίλως με διάθησθε διὰ
τῆς ἀπειθείας ὑμῶν, ἀναγκάσετέ με ἐπὶ δειναῖς κολάσεσιν ἕνα
9 ἕκαστον ὑμῶν διὰ τῶν βασάνων ἀπολέσαι. Κατελεήσατε οὖν
ἑαυτοὺς, οὓς καὶ ὁ πολέμιος ἔγωγε καὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ὡ-
10 μορφίας οἰκτείρομαι. Οὐ διαλογιεῖσθε τοῦτο, ὅτι οὐδὲν ὑμῖν ἀπει-
11 θήσασι πλὴν τοῦ μετὰ στρεβλῶν ἀποθανεῖν ἀπόκειται; Ταῦτα
δὲ λέγων, ἐκέλευσεν εἰς τὸ ἔμπροσθεν προτεθῆναι τὰ βασανιστή-
12 ρια, ὅπως καὶ διὰ τοῦ φόβου πείσειεν αὐτοὺς μιαροφαγῆσαι. Ὡς
δὲ τροχούς τε καὶ ἀρθρέμβολα στρεβλωτήρια, καὶ τροχαντῆρας
καὶ καταπέλτας καὶ λέβητας, τήγανά τε καὶ δακτυλήθρας, καὶ
χεῖρας σιδηρᾶς καὶ σφῆνας, καὶ τὰ ζώπυρα τοῦ πυρὸς οἱ δορυ-
13 φόροι προέθησαν, ὑπολαβὼν δὲ ὁ τύραννος, ἔφη· μειράκια φοβή-
θητε, καὶ ἢν σέβεσθε δίκην, ἵλεως ὑμῖν ἔσται δι' ἀνάγκην παρα-
14 νομήσασιν. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐπαγωγὰ, καὶ ὁρῶντες δεινὰ, οὐ
μόνον οὐκ ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀντεφιλοσόφησαν τῷ τυράννῳ,
15 καὶ διὰ τῆς εὐλογιστίας τὴν τυραννίδα αὐτοῦ κατέλυσαν. Καί
τοι λογισώμεθα· εἰ δειλόψυχοί τινες ἦσαν, καὶ ἄνανδροι ἐν αὐ-
16 τοῖς, ποίοις ἂν ἐχρήσαντο λόγοις; οὐχὶ τούτοις; Ὦ τάλανες
ἡμεῖς, καὶ λίαν ἀνόητοι· βασιλέως ἡμᾶς παρακαλοῦντος, καὶ ἐπὶ
17 εὐεργεσίᾳ φωνοῦντος, μὴ πεισθείημεν αὐτῷ; Τί βουλήμασιν κε-
νοῖς ἑαυτοὺς εὐφραίνομεν, καὶ θανατηφόρον ἀπείθειαν τολμῶμεν;
18 Οὐ φοβησόμεθα, ἄνδρες ἀδελφοὶ, τὰ βασανιστήρια, καὶ λογιού-
μεθα τὰς τῶν βασάνων ἀπειλὰς, καὶ φευξόμεθα τὴν κενοδοξίαν
19 ταύτην καὶ ἐλεθροφόρον ἀλαζονείαν; Ἐλεήσωμεν τὰς ἑαυτῶν
20 ἡλικίας, καὶ κατοικτειρήσωμεν τὸ τῆς μητρὸς γῆρας· καὶ ἐνθυ-
21 μηθῶμεν, ὅτι ἀπειθοῦντες τεθνηξόμεθα. Συγγνώσεται δὲ ἡμῖν
22 καὶ ἡ θεία δίκη δι' ἀνάγκην τὸν βασιλέα φοβηθεῖσιν. Τί ἐξάγο-
μεν ἑαυτοὺς τοῦ ἡδίστου βίου, καὶ ἐπιστεροῦμεν ἑαυτοὺς τοῦ
23 γλυκέος κόσμου; Μὴ βιαζώμεθα τὴν ἀνάγκην, μηδὲ φιλοδοξή-
24 σωμεν ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν στρέβλῃ. Οὐδὲ αὐτὸς ὁ νόμος ἀκουσίως
25 ἡμᾶς θανατοῖ φοβηθέντας τὰ βασανιστήρια. Πόθεν ἡμῖν ἡ το-
σαύτη ἐντέτηκεν φιλονεικία, καὶ ἡ θανατηφόρος ἀρέσκει καρτε-
26 ρία, παρὸν μετὰ ἀδείας ζῆν, τῷ βασιλεῖ πεισθέντας; Ἀλλὰ

τούτων οὐδὲν εἶπον οἱ νεανίαι βασανίζεσθαι μέλλοντες, οὐδὲ ἐνεθυμήθησαν. Ἦσαν γὰρ περίφρονες τῶν παθῶν, καὶ αὐτοκράτορες τῶν ἀλγηδόνων. Ὥστε ἅμα τῷ παύσασθαι τὸν τύραννον συμβουλεύοντα αὐτοῖς τοῦ μιαροφαγῆσαι, πάντες διὰ μιᾶς φωνῆς ὁμοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ψυχῆς εἶπον πρὸς αὐτόν. 27 28

ΚΕΦ. Θ'. IX.

Τί μέλλεις, ὦ τύραννε; ἕτοιμοι γάρ ἐσμεν ἀποθνήσκειν ἢ παραβαίνειν τὰς πατρίους ἡμῶν ἐντολάς. Καὶ αἰσχυνόμεθα γὰρ τοὺς προγόνους εἰκότως, εἰ μὴ τῇ τοῦ νόμου εὐπειθείᾳ καὶ συμβούλῳ Μωσῇ χρησαίμεθα· μὴ σύμβουλε τύραννε παρανομίας, μὴ ἡμᾶς μισῶν ὑπὲρ αὐτοὺς ἡμᾶς ἐλέα. Χαλεπώτερον γὰρ αὐτοῦ τοῦ θανάτου νομίζομεν εἶναί σου τὸν ἐπὶ τῇ παρανόμῳ σωτηρίᾳ ἡμῶν ἔλεον. Ἐκφοβεῖς δὲ ἡμᾶς, τὸν διὰ τῶν βασάνων ἡμῖν θάνατον ἀπειλῶν, ὥσπερ οὐχὶ πρὸ βραχέος παρὰ Ἐλεαζάρου μαθών. Εἰ δ' οἱ γέροντες τῶν Ἑβραίων διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ βασανισμοὺς ὑπομείναντες εὐσέβησαν, ἀποθάνοιμεν ἂν δικαιότερον ἡμεῖς οἱ νέοι, τὰς βασάνους τῶν σῶν ἀναγκῶν ὑπεριδόντες, ἃς καὶ ὁ παιδευτὴς ἡμῶν γέρων ἐνίκησεν. Πείραζε γαροῦν τύραννε· καὶ τὰς ἡμῶν ψυχὰς εἰ θανατώσεις διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ νομίσῃς ἡμᾶς βλάπτειν βασανίζων. Ἡμεῖς μὲν γὰρ διὰ τῆσδε τῆς κακοπαθείας καὶ ὑπομονῆς, τὰ τῆς ἀρετῆς ἆθλα οἴσομεν, καὶ ἐσόμεθα παρὰ Θεῷ, δι' ὃν καὶ πάσχομεν· σὺ δὲ διὰ τὴν ἡμῶν μιαιφονίαν αὐτάρκη καρτερήσεις περὶ τῆς θείας δίκης αἰώνιον βάσανον διὰ πυρός. Ταῦτα αὐτῶν εἰπόντων, οὐ μόνον ὡς κατὰ ἀπειθούντων ἐχαλέπαινεν ὁ τύραννος, ἀλλ' ὡς καὶ κατὰ ἀχαρίστων ὠργίσθη. Ὅθεν τὸν πρεσβύτατον αὐτῶν κελευθέντες παρήγαγον οἱ ὑπασπισταί, καὶ διαῤῥήξαντες τὸν χιτῶνα διέδησαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς βραχίονας ἱμᾶσιν ἑκατέρωθεν. Ὡς δὲ τύπτοντες ταῖς μάστιξιν ἐκοπίασαν, μηδὲν ἀνύοντες, ἀνέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὸν τροχόν. Περὶ ὃν κατατεινόμενος ὁ εὐγενὴς νεανίας, ἐξάρθρος ἐγίνετο. Καὶ κατὰ πᾶν μέλος κλώμενος ἐκατηγόρει, λέγων· Τύραννε μιαρώτατε, καὶ τῆς οὐρανίου δίκης ἐχθρέ, καὶ ὠμόφρον, οὐκ ἀνδροφονήσαντά με τοῦτον καταικίζεις τὸν τρόπον, οὐδὲ ἀσεβήσαντα, ἀλλὰ θείου νόμου προα- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

16 σπίζοντα. Καὶ τῶν δορυφόρων λεγόντων, ὁμολόγησον φαγεῖν,
17 ὅπως ἀπαλλαγῇς τῶν βασάνων. Αὐτὸς εἶπεν αὐτοῖς· οὐχ οὕτως
ἰσχυρὸς ὑμῶν ἐστιν ὁ τροχὸς, ὦ μιαροὶ διάκονοι, ὥσε μου
τὸν λογισμὸν ἅξαι· τέμνετέ μου μέλη, καὶ πυροῦτε τὰς σάρ-
18 κας, καὶ στρεβλοῦτε τὰ ἄρθρα. Διὰ πασῶν γὰρ ὑμᾶς πείσω
τῶν βασάνων· ὅτι μόνοι παῖδες Ἑβραίων ὑπὲρ ἀρετῆς εἰσιν ἀνί-
19 κητοι. Ταῦτα λέγοντι πῦρ ὑπέστρωσαν, καὶ διηρέθησαν, τὸν τρο-
20 χὸν προσεπικατατείνοντες. Ἐμολύνετο δὲ πάντοθεν αἵματι ὁ τρο-
χὸς, καὶ ὁ σωρὸς τῆς ἀνθρακιᾶς τῆς τῶν ἰχώρων ἐσβέννυτο ζα-
λαγμοῖς, καὶ περὶ τοὺς ἄξονας τοῦ ὀργάνου περιέβρεον αἱ σάρ-
21 κες. Καὶ περιτετμημένον ἤδη ἔχων τὸ τῶν ὀστέων πῆγμα ὁ
22 μεγαλόρρων καὶ Ἀβραμιαῖος νεανίας οὐκ ἐστέναξεν. Ἀλλ' ὥσ-
περ ἐν πυρὶ μετασχηματιζόμενος εἰς ἀφθαρσίαν, ὑπέμεινεν εὐγε-
23 νῶς τὰς στρέβλας. Μιμήσασθέ με, ἀδελφοὶ, λέγων· μή μου
τὸν αἰῶνα λειποτακτήσητε, μηδ' ἐξομόσησθέ μου τὴν τῆς εὐψυ-
χίας ἀδελφότητα· ἱερὰν καὶ εὐγενῆ στρατείαν στρατεύσασθε ὑπὲρ
24 τῆς εὐσεβείας. Δι' ἧς ἵλεως ἡ δικαία καὶ πάτριος ἡμῶν πρό-
25 νοια τῷ ἔθνει γενηθεῖσα τιμωρήσῃ τὸν ἀλάστορα τύραννον. Καὶ
26 ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱεροπρεπὴς νεανίας, ἀπέρρηξεν τὴν ψυχήν. Θαυ-
μασάντων δὲ πάντων τὴν καρτεροψυχίαν αὐτοῦ, ἦγον οἱ δορυφόροι
τὸν καθ' ἡλικίαν τοῦ προτέρου δεύτερον, καὶ σιδηρᾶς ἐναρμο-
σάμενοι χεῖρας ἐξέστιν τοῖς ὄνυξιν, τοῖς ὀργάνοις καταπέλτῃ προσ-
27 έδησαν αὐτόν. Ὡς δὲ, εἰ φαγεῖν βούλοιτο πρὶν βασανίζεσθαι πυν-
28 θανόμενοι, τὴν εὐγενῆ γνώμην ἤκουσαν· ἀπὸ τῶν τενόντων ταῖς
σιδηραῖς χερσὶν ἐπισπασάμενοι, μέχρι γε τῶν γενείων τὴν σάρ-
κα πᾶσαν καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς δορὰν οἱ παρδάλειοι θῆρες ἀπέ-
29 συραν· ὁ δὲ ταύτην βαρέως τὴν ἀλγηδόνα καρτερῶν, ἔλεγεν· Ὡς
ἡδὺς πᾶς τρόπος θανάτου, διὰ τὴν πάτριον ἡμῶν εὐσέβειαν· ἔφη
30 τε πρὸς τὸν τύραννον. Οὐ δοκεῖ σοι, πάντων ὠμότατε τύραννε,
πλεῖον ἐμοῦ σε νῦν βασανίζεσθαι, ὁρῶντά σου νικώμενον τὸν τῆς
τυραννίδος ὑπερήφανον λογισμὸν ὑπὸ τῆς διὰ τὴν εὐσέβειαν ἡμῶν
31 ὑπομονῆς. Ἐγὼ μὲν γὰρ ταῖς διὰ τὴν ἀρετὴν ἡδοναῖς τὸν πό-
32 νον ἐπικουφίζομαι. Σὺ δὲ ἐν ταῖς τῆς ἀσεβείας ἀπειλαῖς βασα-
νίζῃ· οὐκ ἐκφεύξῃ δὲ, μιαρώτατε τύραννε, τὰς τῆς θείας ὀρ-
γῆς δίκας.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

Καὶ τούτου τὸν ἀοίδιμον θάνατον καρτερήσαντος, ὁ τρίτος 1
ἤγετο, παρακαλούμενος πολλὰ ὑπὸ πολλῶν, ὅπως ἀπογευσάμενος
σώζοιτο. Ὁ δὲ ἀναβοήσας, ἔφη· ἢ ἀγνοεῖτε, ὅτι ὁ αὐτός με 2
τοῖς ἀποθανοῦσιν ἔσπειρεν πατὴρ, καὶ ἡ αὐτὴ μήτηρ ἐγέννησεν,
καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀνετράφημεν δόγμασιν; Οὐκ ἐξόμνυμαι τὴν 3
εὐγενῆ τῆς ἀδελφότητός μου συγγένειαν. Πρὸς ταῦτα εἴ τι ἔχετε 4
κολαστήριον προσαγάγετε τῷ σώματί μου· τῆς γὰρ ψυχῆς μου,
οὐδ' ἂν θέλητε, ἅψασθαι (δύνασθε). Οἱ δὲ πικρῶς ἐνέγκαντες τὴν 5
παῤῥησίαν τοῦ ἀνδρὸς, ἀρθρεμβόλοις ὀργάνοις τὰς χεῖρας αὐτοῦ
καὶ τοὺς πόδας ἐξήρθρουν, καὶ ἐξ ἁρμῶν ἀναμοχλεύοντες ἐξεμέ-
λιζον; Καὶ τοὺς δακτύλους, καὶ τοὺς βραχίονας, καὶ τὰ σκέλη, 6
καὶ τοὺς ἀγκῶνας περιέκλων. Καὶ κατὰ μηδένα τρόπον ἰσχύον- 7
τες αὐτὸν ἄγξαι, περισύραντες τὸ δέρμα σὺν ἄκραις ταῖς τῶν
δακτύλων κορυφαῖς ἀπεσκύθιζον, καὶ εὐθέως ἦγον ἐπὶ τὸν τροχόν.
Περὶ ὃν ἐκ σφονδύλων ἐκμελιζόμενος ἑώρα τὰς ἑαυτοῦ σάρκας πε- 8
ριπλακιζομένας καὶ κατὰ σπλάγχνων σταγόνας αἵματος ἀποῤῥεού-
σας. Μέλλων δὲ ἀποθνήσκειν, ἔφη· Ἡμεῖς μὲν ὦ μιαρώτατε 9. 10
τύραννε, διὰ παιδείαν καὶ ἀρετὴν Θεοῦ ταῦτα πάσχομεν. Σὺ 11
δὲ διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ μιαιφονίαν, ἀκαταλύτους καρτερήσεις
βασάνους. Καὶ τούτου θανόντος ἀδελφοπρεπῶς, τὸν τέταρτον 12
ἐπεσπῶντο, λέγοντες· Μὴ συμμανῇς καὶ σὺ τοῖς ἀδελφοῖς σου 13
τὴν αὐτὴν μανίαν· ἀλλὰ πεισθεὶς τῷ βασιλεῖ, σῶζε σεαυτόν. Ὁ δὲ 14
αὐτοῖς ἔφη· οὐχ οὕτως καυστικώτερον ἔχετε κατ' ἐμοῦ τὸ πῦρ,
ὥστε με δειλανδρῆσαι. Μὰ τὸν μακάριον τῶν ἀδελφῶν μου θά- 15
νατον, καὶ τὸν αἰώνιον τοῦ τυράννου ὄλεθρον, καὶ τὸν ἀοίδιμον
τῶν εὐσεβῶν βίον, οὐκ ἀρνήσομαι τὴν εὐγενῆ ἀδελφότητα. Ἐπινόει, 16
τύραννε, βασάνους· ἵνα καὶ διὰ τούτων μάθῃς, ὅτι ἀδελφός εἰμι τῶν
προβασανισθέντων. Ταῦτα ἀκούσας ὁ αἱμοβόρος καὶ φονώδης καὶ 17
παμμιαρώτατος Ἀντίοχος, ἐκέλευεν τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτε-
μεῖν. Ὁ δὲ ἔφη· κἂν ἀφέλῃς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον, καὶ σιω- 18
πώντων ἀκούει ὁ Θεός. Ἰδοὺ προκεχάλασται ἡ γλῶσσα· τέμνε. οὐ 19
γὰρ παρὰ τοῦτο τὸν λογισμὸν ἡμῶν γλωσσοτομήσεις. Ἡδέως 20
ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ τὰ τοῦ σώματος μέλη ἀκρωτηριαζόμεθα.

21 Σὲ δὲ ταχέως μετελεύσεται ὁ Θεός· τὴν γὰρ τῶν θείων ὕμνων μελῳδὸν γλῶτταν ἐκτέμνεις.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

1 Ὡς δὲ καὶ οὗτος ταῖς βασάνοις καταικισθεὶς ἐναπέθανεν, ὁ
2 πέμπτος παρεπήδησε, λέγων· Οὐ μέλλω, τύραννε, πρὸς τὸν ὑπὲρ
3 τῆς ἀρετῆς βασανισμὸν παραιτεῖσθαι. Αὐτὸς δ' ἀπ' ἐμαυτοῦ παρῆλθον, ὅπως κἀμὲ κατακτείνας, περὶ πλειόνων ἀδικημάτων ὀφειλήσῃς τῇ οὐρανίῳ δίκῃ τιμωρίαν. Ὦ μισάρετε καὶ μισάνθρωπε,
5 τί δράσαντας ἡμᾶς τοῦτον πορθεῖς τὸν τρόπον; Ἢ κακόν σοι δοκεῖ, ὅτι τὸν πάντων κτιστὴν εὐσεβοῦμεν καὶ κατὰ τὸν ἐνάρετον
6 αὐτοῦ ζῶμεν νόμον; Ἀλλὰ ταῦτα τιμῶν, οὐ βασάνων ἐστὶν
7 ἄξια. Εἴπερ ἠσθάνου ἀνθρώπου πόθων, καὶ ἐλπίδα εἶχες παρὰ
8 Θεῷ σωτηρίου· νῦν ἰδὲ ἀλλότριος ὢν Θεοῦ, πολεμεῖς τοὺς εὐ-
9 σεβοῦντας εἰς τὸν Θεόν. Τοιαῦτα λέγοντα οἱ δορυφόροι δήσαντες,
10 αὐτὸν εἵλκον ἐπὶ τὸν καταπέλτην· ἐφ' ὃ δήσαντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ γόνατα, καὶ ταῦτα ποδάγραις σιδηραῖς ἐφαρμόσαντες τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ περὶ τροχαῖον σφῆνα κατέκαμψαν· περὶ ὃν ὅλος περὶ τὸν
11 τροχὸν σκορπίου τρόπον ἀνακλώμενος ἐξεμελίζετο. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὸ πνεῦμα στενοχωρούμενος, καὶ τὸ σῶμα ἀγχό-
12 μενος. Καλὰς, ἔλεγεν, ἄκων, ὦ τύραννε, χάριτας ἡμῖν χαρίζῃ διὰ γενναιοτέρων πόνων ἐπιδείξασθαι παρέχων τὴν εἰς τὸν νόμον
13 ἡμῶν καρτερίαν. Τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου, ὁ ἕκτος ἤγετο μειρακίσκος· ὃς πυνθανομένου τοῦ τυράννου εἰ βούλοιτο φαγὼν
14 ἀπολύεσθαι, ὁ δὲ ἔφη· Ἐγὼ τῇ μὲν ἡλικίᾳ τῶν ἀδελφῶν μου
15 εἰμὶ νεώτερος, τῇ δὲ διανοίᾳ ἡλικιώτης. Εἰς τὰ αὐτὰ γὰρ καὶ γεννηθέντες καὶ τραφέντες, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν καὶ ἀποθνήσκειν ὀφεί-
16 λομεν ὁμοίως. Ὥστε εἰ σοὶ δοκεῖ βασανίζειν, μὴ μιαροφαγοῦντα
17. 18 βασάνιζε. Ταῦτα αὐτὸν εἰπόντα παρῆγον ἐπὶ τὸν τροχόν. Ἐφ'
19 οὗ κατατεινόμενος ἐκμελῶς καὶ ἐκτρονδυλιζόμενος ὑπεκαίετο. Καὶ ὀβελίσκους δὲ ὀξεῖς πυρώσαντες, τοῖς νότοις προσέφερον· καὶ τὰ
20 πλευρὰ διαπείραντες, ἀπ' αὐτοῦ τὰ σπλάγχνα διέκαιον. Ὁ δὲ βασανιζόμενος, ὦ ἱεροπρεποῦς ἀγῶνος, ἔλεγεν, ἐφ' ὃν διὰ τὴν εὐσέβειαν εἰς γυμνασίαν πόνων ἀδελφοὶ τοσοῦτοι κληθέντες οὐκ
21 ἐνικήθημεν. Ἀνίκητος γάρ ἐστιν, ὦ τύραννε, ἡ εὐσεβὴς ἐπιστήμη·

Καλοκἀγαθίᾳ καθωπλισμένος τεθνήξομαι μὲν κἀγὼ μετὰ τῶν 22
ἀδελφῶν μου. Σὺ δέ, ὦ τύραννε, μέγαν σοὶ προσλαξὼν καὶ αὐ- 23
τὸς τιμωρὸν, καινουργὲ τῶν βασάνων, καὶ πολέμιε τῶν ἀληθῶς
εὐσεβούντων. Ἐξ μειράκια κατελύσαμέν σου τὴν τυραννίδα. 24
Τὸ γὰρ μὴ δυνηθῆναί σε μεταπεῖσαι τὸν λογισμὸν ἡμῶν, μήτε 25
βιάσασθαι πρὸς τὴν μιαροφαγίαν, οὐ κατάλυσίς ἐστιν σοῦ; Τὸ 26
πῦρ σου ψυχρὸν ἡμῖν, καὶ ἄπονοι οἱ καταπέλται, καὶ ἀδύνατος
ἡ βία σου. Οὐ γὰρ τυράννου, ἀλλὰ θείου νόμου προεστήκασιν 27
ἡμῶν οἱ δορυφόροι· διὰ τοῦτο ἀνίκητον ἔχομεν τὸν λογισμόν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

Ὡς δὲ καὶ οὗτος μακαρίως ἐναπέθανεν καταβληθεὶς εἰς λέ- 1
θητα, ὁ ἕβδομος παρεγίνετο, πάντων νεώτερος. Ὃν κατοικτειρή- 2
σας ὁ τύραννος, καίπερ δεινῶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καταικισθείς,
ὁρῶν ἤδη τὰ δεσμὰ περικείμενον, πλησιέστερον αὐτὸν μετεπέμψατο, 3
καὶ παρηγορεῖν ἐπειρᾶτο, λέγων· Τῆς μὲν τῶν ἀδελφῶν σου ἀπο- 4
νοίας τὸ τέλος ὁρᾷς· διὰ γὰρ ἀπείθειαν στρεβλωθέντες τεθνήκασιν,
σὺ δὲ, εἰ μὲν μὴ πεισθείης, τάλας βασανισθεὶς καὶ αὐτὸς τεθνήξῃ
πρὸ ὥρας. Πεισθεὶς δὲ φίλος ἔσῃ, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας ἀφη- 5
γήσῃ πραγμάτων. Καὶ ταῦτα παρακαλῶν, τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς 6
μετεπέμψατο, ὅπως αὐτὴν ἐλεήσας τοσούτων υἱῶν στερηθεῖσαν πα-
ρορμήσειεν ἐπὶ τὴν σωτηρίαν, εὐπειθῆ ποιῆσαι τὸν περιλειπόμενον.
Ὁ δὲ τῆς μητρὸς τῇ Ἑβραΐδι φωνῇ προτρεψαμένης αὐτὸν (ὡς ἐροῦ- 7
μεν μετὰ μικρὸν ὕστερον,) ἀπολύσατέ με, φησίν· εἶπω τι τῷ βα- 8
σιλεῖ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ φίλοις πᾶσιν. Καὶ ἐπιχαρέντες ὅ, τε βα- 9
σιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μάλιστα ἐπὶ τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ παιδὸς,
ταχέως ἔλυσαν αὐτόν. Καὶ δραμὼν ἐπὶ πλησίον τῶν τηγάνων, ἔφη· 10
Ἀνόσιε, φησὶν, καὶ πάντων τῶν πονηρῶν ἀσεβέστατε τύραννε, οὐκ 11
ᾐδέσθης παρὰ τοῦ Θεοῦ λαβὼν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ τοὺς
θεράποντας αὐτοῦ κατακτεῖναι, καὶ τοὺς τῆς εὐσεβείας ἀσκητὰς
στρεβλῶσαι; Ἀνθ' ὧν ταμιεύεταί σε ἡ θεία δίκη πυκνοτέρῳ καὶ αἰω- 12
νίῳ πυρὶ καὶ βασάνοις, αἳ εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα οὐκ ἀνήσουσίν σε. Οὐκ 13
ᾐδέσθης ἄνθρωπος ὤν, θηριωδέστατε, τοὺς ὁμοιοπαθεῖς καὶ ἐκ
τῶν αὐτῶν γεγονότας στοιχείων γλωττοτομῆσαι, καὶ τοῦτον κα-
ταικίσας τὸν τρόπον βασανίσαι; Ἀλλ' οἱ μὲν εὐγενῶς ἀποθανόντες 14

15 ἐπλήρωσαν τὴν εἰς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν. Σὺ δὲ κακὸς κακῶς οἰμώ-
16 ξεις, τοὺς τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστὰς ἀναιτίως ἀποκτείνας. Ὅθεν καὶ
17 αὐτὸς ἀποθνήσκειν μέλλων, ἔφη· Οὐκ ἀπαυτομολῶ τῆς τῶν ἀδελ-
18 φῶν μου ἀριστείας. Ἐπικαλοῦμαι δὲ τὸν πατρῷον Θεόν, ὅπως
19 ἵλεως γένηται τῷ γένει μου. Σὲ δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν βίῳ καὶ θανόντα
20 τιμωρήσεται. Καὶ ταῦτα κατευξάμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν κατὰ τῶν
τηγάνων· καὶ οὕτως ἀπέδωκεν τὴν ψυχήν.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

1 Εἰ δὲ τοίνυν τῶν μέχρι θανάτου πόνων ὑπερεφρόνησαν οἱ
ἑπτὰ ἀδελφοὶ, συνομολογεῖται πανταχόθεν, ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστιν
2 τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Ὥσπερ γὰρ εἰ τοῖς πάθεσιν δου-
λωθέντες ἐμιαροφάγησαν, ἐλέγομεν γὰρ αὐτοὺς τούτους νενικῆσθαι.
3 Νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλὰ τῷ ἐπαινουμένῳ λογισμῷ παρὰ Θεῷ
4 περιεγένετο τῶν παθῶν. Καὶ οὐκ ἐστὶν παριδεῖν τὴν ἡγεμονίαν τῆς
5 διανοίας· ἐπεκράτησεν γὰρ καὶ πάθους καὶ πόνων. Πῶς οὖν οὐκ ἐστὶν
τούτοις τὴν τῆς εὐλογιστίας παθοκρατορίαν ὁμολογεῖν, οἱ τῶν μὲν
6 διὰ πυρὸς ἀλγηδόνων οὐκ ἐπεστράφησαν; Καθάπερ γὰρ προβλῆ-
τες λιμένων πύργοι τὰς τῶν κυμάτων ἀπειλὰς ἀνακόπτοντες, γα-
7 λήνην παρέχουσιν τοῖς ἐμπλέουσιν τὸν ὅρμον. Οὕτως ἡ ἑπτάπυργος
τῶν νεανίσκων εὐλογιστία τὸν τῆς εὐσεβείας ὀχυρώσασα λιμένα τὴν
8 τῶν παθῶν ἐνίκησεν ἀκολασίαν. Ἱερὸν γὰρ εὐσεβείας στήσαντες
9 χορὸν παρεθάρσυνον ἀλλήλους, λέγοντες· Ἀδελφικῶς ἀποθάνοιμεν
ἀδελφοὶ περὶ τοῦ νόμου· μιμησώμεθα τοὺς τρεῖς τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσ-
10 συρίας νεανίσκους, οἳ τῆς ἰσοπάλιδος καμίνου κατεφρόνησαν. Μὴ
11 δειλανδρήσωμεν πρὸς τὴν τῆς εὐσεβείας ἀπόδειξιν. Καὶ ὁ μὲν, θάρ-
12 ρει ἀδελφὲ, ἔλεγεν, ὁ δὲ, εὐγενῶς καρτέρησον. Ὁ δὲ, καταμνη-
σθεὶς ἔλεγεν· μνήσθητε πόθεν ἐστὲ, ἢ τίνος πατρὸς χειρὶ σφα-
13 γιασθῆναι διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπέμεινεν ὁ Ἰσαάκ. Εἷς δὲ ἕκαστος
καὶ ἀλλήλους ὁμοῦ πάντες ἐφορῶντες φαιδροὶ καὶ μάλα θαῤῥαλέοι,
ἑαυτοὺς, ἔλεγον, τῷ Θεῷ ἀφιερώσωμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τῷ
δόντι τὰς ψυχὰς, καὶ χρήσωμεν τῇ περὶ τὸν νόμον φυλακῇ τὰ σώ-
14 ματα. Μὴ φοβηθῶμεν τὸν δοκοῦντα ἀποκτείνειν τὸ σῶμα.
15 Μέγας γὰρ ψυχῆς ἀγὼν καὶ κίνδυνος ἐν αἰωνίῳ βασάνῳ κείμενος
16 τοῖς παραβᾶσιν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Καθοπλισώμεθα τοιγαροῦν

τῇ τοῦ θείου λογισμοῦ παθοκρατείᾳ. Οὕτως γὰρ παθόντας ἡμᾶς 17
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ὑποδέξονται εἰς τοὺς κόλπους αὐ-
τῶν, καὶ πάντες οἱ πατέρες ἐπαινέσουσιν. Καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν 18
ἀποσπωμένων αὐτῷ ἀδελφῷ ἔλεγον οἱ περιλειπόμενοι, μὴ καται-
σχύνῃς ἡμᾶς, ἀδελφέ, μηδὲ ψεύσῃ τοὺς προαποθανόντας ἡμῶν
ἀδελφούς. Οὐκ ἀγνοεῖτε δὲ τὰ τῆς ἀδελφότητος φίλτρα, ἅπερ ἡ 19
θεία καὶ πάνσοφος πρόνοια διὰ τῶν πατέρων τοῖς γεννωμένοις ἐμέ-
ρισεν, καὶ διὰ τῆς μητρώας φυτεύσασα γαστρός· ἐν ᾗ τὸν ἴσον 20
ἀδελφοὶ κατοικήσαντες χρόνον, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλασθέντες,
καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵματος αὐξηθέντες, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ψυχῆς
τελεσφορηθέντες, καὶ διὰ τῶν ἴσων ἀποτεχθέντες χρόνων, καὶ ἀπὸ 21
τῶν αὐτῶν γαλακτοποτοῦντες πηγῶν, ἀφ' ὧν συντρέφονται ἐν ἀγκά-
λαις μαστῶν φιλάδελφοι ψυχαί· καὶ αὔξοντες σφοδρότερον διὰ τῆς 22
συντροφίας, καὶ τῆς καθ' ἡμέραν συνηθείας, καὶ τῆς ἄλλης παιδείας,
καὶ τῆς ἡμετέρας ἐν νόμῳ Θεοῦ ἀσκήσεως. Οὕτως δὲ τοίνυν καθε- 23
στηκυίας τῆς φιλαδελφίας συμπαθούσης, οἱ ἑπτὰ ἀδελφοὶ συμπαθέ-
στερον ἔσχον τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν. Νόμῳ γὰρ τῷ αὐτῷ 24
παιδευθέντες, καὶ τὰς αὐτὰς ἐξασκήσαντες ἀρετὰς, καὶ τῷ δικαίῳ
συντραφέντες βίῳ, μᾶλλον ἑαυτοὺς ἠγάπων. Ἡ γὰρ ὁμοζηλία τῆς 25
καλοκἀγαθίας ἐπέτεινεν αὐτῶν τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν. Σὺν 26
γὰρ τῇ εὐσεβείᾳ ποθεινοτέραν αὑτοῖς κατασκεύαζον τὴν φιλαδελ-
φίαν. Ἀλλ' ὅμως καὶ περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς συνηθείας καὶ 27
τῶν τῆς ἀρετῆς ἠθῶν τὰ τῆς ἀδελφότητος αὐτοῖς φίλτρα συναυξόν-
των, ἀνέσχοντο διὰ τὴν εὐσέβειαν τοὺς ἀδελφοὺς οἱ ὑπολελειμμένοι
τοὺς καταικιζομένους, ὁρῶντες μέχρι θανάτου βασανιζομένους.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΠΡΟΣΕΤΙ καὶ ἐπὶ τὸν αἰκισμὸν ἐποτρύνοντες, ὡς μὴ μόνον 1
τῶν ἀλγηδόνων περιφρονῆσαι αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς τῶν
ἀδελφῶν φιλαδελφίας παθῶν κρατῆσαι. Ὦ βασιλέως λογισμοὶ 2
βασιλικώτεροι καὶ ἐλευθέρων ἐλευθερώτεροι. Ὦ ἱερᾶς καὶ ἀρ- 3
μονίου περὶ τῆς εὐσεβείας τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν συμφωνίας. Οὐ- 4
δεὶς ἐκ τῶν ἑπτὰ μειρακίων ἐδειλίασεν, οὐδὲ πρὸς τὸν θά-
νατον ὤκνησεν. Ἀλλὰ πάντες, ὥσπερ ἐπ' ἀθανασίας ὁδὸν τρέ- 5
χοντες, ἐπὶ τὸν διὰ τῶν βασάνων θάνατον ἔσπευδον. Καθάπερ 6

γὰρ χεῖρες καὶ πόδες συμφώνως τοῖς τῆς ψυχῆς ἀφηγήμασιν κι-
νοῦνται· οὕτως οἱ ἱεροὶ μείρακες ἐκεῖνοι ὡς ὑπὸ ψυχῆς μιᾶς τῆς
ἀθανάτου τῆς εὐσεβείας κινούμενοι, πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτῆς συνε-
7 φώνησαν θάνατον. Ὦ παναγίας συμφώνων ἀδελφῶν ἑβδομάδος,
καθάπερ γὰρ ἑπτὰ τῆς κοσμοποιίας ἡμέραι περὶ τὴν εὐσέβειαν·
8 οὕτως περὶ τὴν ἑβδομάδα χορεύοντες οἱ μείρακες ἐκύκλουν τὸν
9 τῶν βασάνων φόβον καταλύοντες. Νῶν ἡμεῖς ἀκούοντες τὴν θλῖ-
ψιν τῶν νεανίων ἐκείνων, φρίττομεν· οἱ δὲ οὐ μόνον ὁρῶντες,
ἀλλ' οὐδὲ μόνον ἀκούοντες τὸν παραχρῆμα ἀπειλῆς λόγον, ἀλλὰ
καὶ πάσχοντες, ἐκαρτέρουν καὶ τοῦτο ταῖς διὰ πυρὸς ὀδύναις.
10 Ὧν τί ἂν γένοιτο ἐπαλγέστερον; ὀξεῖα γὰρ καὶ σύντομος ἡ τοῦ
11 πυρὸς οὖσα δύναμις, ταχέως διέλυσε τὰ σώματα. Καὶ μὴ θαυ-
μαστὸν ἡγεῖσθε, εἰ ὁ λογισμὸς περιεκράτησεν τῶν ἀνδρῶν ἐκεί-
νων ἐν ταῖς βασάνοις, ὅπου γε καὶ γυναικὸς νοῦς πολυτροπωτέρων
12 ὑπερεφρόνησεν ἀλγηδόνων. Ἡ μήτηρ γὰρ τῶν ἑπτὰ νεανίσκων
ἐκείνων ὑπήνεγκεν τὰς ἐφ' ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν τέκνων στρέβλας.
13 Θεωρεῖτε δὲ πῶς πολύτεκνός ἐστιν ἡ τῆς φιλοτεκνίας στοργή, ἕλ-
14 κουσα πάντα πρὸς τὴν τῶν σπλάγχνων συμπάθειαν. Ὅπου γε
καὶ τὰ ἄλογα ζῶα ὁμοίαν τὴν πρὸς τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώμενα συμ-
15 πάθειαν καὶ στοργὴν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ γὰρ τῶν πετεινῶν,
τὰ μὲν ἥμερα κατὰ τὰς οἰκίας ὀρροιτοῦντα προασπίζει τῶν
16 νεοττῶν. Τὰ δὲ κατὰ τὰς κορυφὰς ὀρέων καὶ φαράγγων ἀποῤῥῶ-
γας καὶ δένδρων ὀπὰς καὶ τὰς τούτων ἄκρας νοσσοποιησάμενα
17 ἀποτίκτει, καὶ τὸν προσιόντα κωλύει. Εἰ δὲ καὶ μὴ δύναιντο κω-
λύειν, περιπτάμενα κυκλόθεν αὐτῶν ἀλγοῦντα τῇ στοργῇ, ἀνα-
καλούμενα τῇ ἰδίᾳ φωνῇ, καθ' ὃν δύναται τρόπον βοηθεῖ τοῖς τέ-
18 κνοις. Καὶ τί δεῖ τὴν διὰ τῶν ἀλόγων ζώων ἐπιδεικνύναι τὴν πρὸς
19 τὰ τέκνα συμπάθειαν. Ὅπου γε καὶ μέλισσαι περὶ τὸν τῆς κη-
ροτροφίας καιρὸν ἐπαμύνονται τοὺς προσιόντας, καὶ καθάπερ σι-
δήρῳ τῷ κέντρῳ πλήσσουσι τοὺς προσιόντας τῇ νοσσιᾷ αὐτῶν,
20 καὶ ἐπαμύνονται ἕως θανάτου. Ἀλλ' οὐχὶ τὴν τοῦ Ἀβραὰμ δρό-
ψυχον τῶν νεανίων μητέρα μετεκίνησεν συμπάθεια τῶν τέκνων.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

Ὦ Λογισμὲ τέκνων, παθῶν τύραννε, καὶ εὐσέβεια μητρὶ τέ- 1
κνων ποθεινοτέρα. Μήτηρ ὑποῖν προκειμένων εὐσεβείας, καὶ τῆς 2
τῶν ἑπτὰ υἱῶν σωτηρίας προσκαίρου κατὰ τὴν τοῦ τυράννου ὑπό-
σχεσιν· τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον ἠγάπησεν τὴν σώζουσαν εἰς αἰώ- 3
νιον ζωὴν κατὰ Θεόν. Ὦ τίνα τρόπον ἠθολογήσαιμι φιλότεκνα 4
γονέων πάθη, ψυχῆς τε καὶ μορφῆς ὁμοιότητα εἰς μικρὸν παι-
δὸς χαρακτῆρα θαυμάσιον ἐναποσφραγίζοντα, μάλιστα διὰ τὸ πά-
θος τοῖς γεννηθεῖσιν τὰς μητέρας τῶν πατέρων καθεστάναι συμ-
παθεστέρας. Ὅσῳ γὰρ καὶ ἀσθενόψυχοι καὶ πολυγονώτεραι ὑπάρ- 5
χουσιν αἱ μητέρες, τοσοῦτον μᾶλλόν εἰσιν φιλοτεκνότεραι. Πα- 6
σῶν δὲ τῶν μητέρων ἐγένετο ἡ τῶν ἑπτὰ παίδων μήτηρ φιλο-
τεκνοτέρα, ἥ τις ἑπτὰ κυοφορίαις τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπιτρυτευο-
μένην φιλοστοργίαν, καὶ διὰ πολλὰς τὰς καθ' ἕκαστον αὐτῶν 7
ὠδῖνας ἠναγκασμένη τὴν εἰς αὐτοὺς ἔχειν συμπάθειαν, διὰ τὸν 8
πρὸς τὸν Θεὸν φόβον ὑπερεῖδεν τὴν τῶν τέκνων πρόσκαιρον σω-
τηρίαν. Οὐ μὴν δὲ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν καλοκἀγαθίαν τῶν υἱῶν, 9
καὶ τὴν πρὸς τὸν νόμον αὐτῶν εὐπείθειαν, μείζω τὴν ἐν αὐτοῖς
ἔσχεν φιλοστοργίαν. Δίκαιοί τε γὰρ ἦσαν, καὶ σώφρονες, καὶ ἀν- 10
δρεῖοι, καὶ μεγαλόψυχοι, καὶ φιλάδελφοι, καὶ φιλομήτορες οὕτως,
ὥστε καὶ μέχρι θανάτου τὰ νόμιμα φυλάσσοντες πείθεσθαι αὐ-
τῇ. Ἀλλ' ὅμως καίπερ τοσούτων ὄντων τῶν περὶ φιλοτεκνίαν 11
εἰς συμπάθειαν ἑλκόντων τὴν μητέρα, ἐπ' οὐδενὸς αὐτῶν τὸν λο-
γισμὸν αὐτῆς αἱ παμποίκιλοι βάσανοι ἴσχυσαν μεταστρέψαι. Ἀλ- 12
λὰ καὶ καθ' ἕνα παῖδα καὶ ὁμοῦ πάντας ἡ μήτηρ ἐπὶ τὸν ὑπὲρ
τῆς εὐσεβείας προετρέπετο θάνατον. Ὦ φύσις ἱερὰ, καὶ φίλτρα 13
γονέων καὶ σύνεσις φιλόστοργε, καὶ τροφεῖα, καὶ μητέρων ἀδά-
μαστα πάθη. Καθ' ἕνα στρεβλούμενον καὶ φλεγόμενον ὁρῶσα 14
μήτηρ, οὐ μετεβάλετο διὰ τὴν εὐσέβειαν. Τὰς σάρκας τῶν τέ- 15
κνων ἑώρα περὶ τὸ πῦρ τηκομένας, καὶ τοὺς τῶν ποδῶν καὶ
χειρῶν δακτύλους ἐπὶ γῆς σπαίροντας, καὶ τὰς τῶν κεφαλῶν μέ-
χρι τῶν περὶ τὰ γένεια σάρκας, ὥσπερ προσωπεῖα προκειμέ-
νας. Ὦ πικροτέρων μὲν νῦν μήτηρ πόνων πειρασθεῖσα, ἤπερ 16
τῶν ἐπ' αὐτοῖς ὠδίνων. Ὦ μόνη γυνὴ τὴν εὐσέβειαν ἐλόκληρον 17

18 ἀπεκυήσασα. Οὐ μετέτρεψέν σε πρωτότοκος ἀποπνέων· οὐδὲ δεύ-
τερος εἰς σὲ εἶκτιρεν βλέπων ἐν βασάνοις· οὐδὲ τρίτος ἀποψύ-
19 χων. Οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἑνὸς ἑκάστου θεωροῦσα ταυρηδὸν ἐπὶ
τῶν βασάνων ὁρῶντας τὸν ἑαυτῶν αἰκισμόν, καὶ τοὺς μυκτῆ-
20 ρας προσημειουμένους αὐτῶν τὸν θάνατον, οὐκ ἔκλαυσας. Ἐπὶ
σαρξὶν τέκνων ὁρῶσα σάρκας τέκνων ἀποκαιομένας, καὶ ἐπὶ χερ-
σὶν χεῖρας ἀποτεμνομένας, καὶ ἐπὶ κεφαλαῖς κεφαλὰς ἀποδειρο-
τομουμένας, καὶ ἐπὶ νεκροῖς νεκροὺς πίπτοντας, καὶ πολυάνδριον
ὁρῶσα τῶν τέκνων τὸ χορεῖον διὰ τῶν βασάνων, οὐκ ἐδάκρυσας.
21 Οὐχ οὕτως σειρήνειοι μελῳδίαι, οὐδὲ κύκνειοι πρὸς φιληδείαν φω-
ναὶ τοὺς ἀκούοντας ἐρέλκονται, ὡς τέκνων φωναὶ μετὰ βασά-
22 νων μητέρα φωνούντων. Πηλίκαις καὶ πόσαις τότε ἡ μήτηρ,
τῶν υἱῶν βασανιζομένων τροχοῖς τε καὶ κεντρίοις ἐβασανίζετο
23 βασάνοις; Ἀλλὰ τὰ σπλάγχνα αὐτῆς ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς ἐν
αὐτοῖς τοῖς πάθεσιν ἀνδρειώσας ἐπέτεινεν τὴν πρόσκαιρον φι-
24 λοτεκνίαν παριδεῖν. Καίπερ ἑπτὰ τέκνων ὁρῶσα ἀπώλειαν· ἃς
25 πάσας ἡ γενναία μήτηρ ἐξεδύσεν διὰ τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν. Κα-
θάπερ γὰρ ἐν βουλευτηρίῳ τῇ ἑαυτῆς ψυχῇ δεινοὺς ὁρῶσα συμ-
βούλους, ῥύτιν καὶ γένεσιν καὶ φιλοτεκνίαν καὶ τέκνων στρέβλας·
26 δύο ψήφους κρατοῦσα μήτης, θανατηφόρον τε καὶ σωτήριον ὑπὲρ
27 τέκνων· οὐκ ἐπέγνω τὴν σώζουσαν ἑπτὰ υἱοὺς πρὸς ὀλίγον χρό-
28 νον σωτηρίαν· ἀλλὰ τῆς θεοσεβοῦς Ἀβραὰμ καρτερίας ἡ θυγά-
29 τηρ ἐμνήσθη. Ὦ μήτηρ ἔθνους, ἔκδικε τοῦ νόμου, καὶ ὑπερα-
σπίστρια τῆς εὐσεβείας, καὶ τοῦ διὰ σπλάγχνων ἀγῶνος ἀθλο-
30 φόρε. Ὦ ἀῤῥένων πρὸς καρτερίαν γενναιοτέρα, καὶ ἀνδρῶν πρὸς
31 ὑπομονὴν ἀνδρειοτέρα. Καθάπερ γὰρ ἡ Νῶε κιβωτὸς ἐν τῷ κο-
σμοπληθεῖ κατακλυσμῷ κοσμοφοροῦσα καρτερῶς ὑπήνεγκεν τοὺς
32 κλύδωνας. Οὕτως σὺ, ἡ νομοφύλαξ, πανταχόθεν ἐν τῷ τῶν
παθῶν περιαντλουμένη κατακλυσμῷ, καὶ καρτεροῖς ἀνέμοις ταῖς
τῶν υἱῶν βασάνοις συνεχομένη, γενναίως ὑπέμεινας τοὺς ὑπὲρ
τῆς εὐσεβείας χειμῶνας.

ΚΕΦ. Ις'. XVI.

1 Εἰ δὲ τοίνυν καὶ γυνὴ, καὶ γηραιὰ, καὶ ἑπτὰ παίδων μήτηρ
ὑπέμεινε τὰς μέχρι θανάτου βασάνους ὁρῶσα τῶν τέκνων· ὁμο-

λογευμένως αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός.
Ἀπέδειξα οὖν ὅτι οὐ μόνον τῶν παθῶν ἄνδρες ἐπεκράτησαν, 2
ἀλλὰ καὶ γυνὴ τῶν μεγίστων βασάνων ὑπερεφρόνησεν. Καὶ οὐχ 3
οὕτως οἱ περὶ τὸν Δανιὴλ λέοντες ἦσαν ἄγριοι, οὐδὲ ἡ κατὰ
τὸν Μισαὴλ ἐκφλεγομένη κάμινος λαβροτάτῳ πυρί, ὡς ἡ τῆς φι-
λοτεκνίας περιέκαιεν ἐκείνην φύσις, ὁρῶσαν αὐτῆς τοὺς ἑπτὰ
υἱοὺς βασανιζομένους. Ἀλλὰ τῷ λογισμῷ τῆς εὐσεβείας κατέ- 4
σβεσε τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πάθη ἡ μήτηρ. Καὶ γὰρ τοῦτό ἐστιν 5
ἐπιλογίσασθαι, ὅτι εἰ δειλόψυχος ἦν ἡ γυνή, καίπερ μήτηρ οὖσα,
ὠλοφύρετο ἂν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ ἴσως ἂν ταῦτα οὕτως εἶπεν· Ὦ 6
μελέα ἔγωγε, καὶ πολλάκις τρισαθλία, ἥτις ἑπτὰ παῖδας τεκοῦσα,
οὐδενὸς μήτηρ γεγένημαι. Ὦ μάταιοι ἑπτὰ κυοφορίαι, καὶ ἀνόνη- 7
τοι ἑπτὰ δεκάμηνοι, καὶ ἄκαρποι τιθηνίαι, καὶ ταλαίπωροι γαλα-
κτοτροφίαι. Μάτην ἐφ' ὑμῖν, ὦ παῖδες, πολλὰς ὑπέμεινα ὠδῖνας 8
καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατροφῆς. Ὦ τῶν ἐμῶν παίδων, 9
οἱ μὲν ἄγαμοι, οἱ δὲ γαμήσαντες ἀνόνητοι, οὐκ ὄψομαι ὑμῶν τέ-
κνα, οὐδὲ μάμμη κληθεῖσα μακαρισθήσομαι. Ὦ ἡ πολύπαις καὶ 10
καλλίπαις ἐγὼ γυνὴ χήρα καὶ μόνη πολύφρηνος. Οὐδ' ἂν ἀπο- 11
θάνω, θάψοντα τῶν υἱῶν ἕξω τινά· ἀλλὰ τούτῳ τῷ θρήνῳ οὐ-
δένα ὠλοφύρετο ἡ ἱερὰ καὶ θεοσεβὴς μήτηρ· οὐδ' ἵνα μὴ ἀποθά- 12
νωσιν ἀπέτρεπεν αὐτῶν τινα, οὐδ' ὡς ἀποθνησκόντων ἐλυπήθη.
Ἀλλ' ὥσπερ ἀδαμάντινον ἔχουσα τὸν νοῦν, καὶ εἰς ἀθανασίαν ἀνα- 13
τίκτουσα τὸν τῶν υἱῶν ἀριθμόν, μᾶλλον ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐπὶ
τὸν θάνατον αὐτοὺς προετρέπετο ἱκετεύουσα. Ὦ μήτηρ δι' εὐ- 14
σέβειαν Θεοῦ στρατιῶτι, πρεσβύτι καὶ γυνὴ διὰ καρτερίαν καὶ
τύραννον ἐνίκησας, καὶ ἔργοις δυνατωτέρα καὶ λόγοις εὑρέθης ἀν-
δρός. Καὶ γὰρ ὅτε συνελήφθης μετὰ τῶν παίδων, εἱστήκεις τὸν 15
Ἐλεάζαρον ὁρῶσα βασανιζόμενον, καὶ ἔλεγες τοῖς παισὶν ἐν τῇ
Ἑβραΐδι φωνῇ· Ὦ παῖδες, γενναῖος ὁ ἀγών· ἐφ' ὃν κληθέντες ὑπὲρ 16
τῆς διαμαρτυρίας τοῦ ἔθνους, ἐναγωνίσασθε προθύμως ὑπὲρ τοῦ
πατρίου νόμου. Καὶ γὰρ αἰσχρὸν τὸν μὲν γέροντα τοῦτον ὑπο- 17
μένειν τὰς διὰ τὴν εὐσέβειαν ἀλγηδόνας, ὑμᾶς δὲ τοὺς νεωτέ-
ρους καταπλαγῆναι τὰς βασάνους. Ἀναμνήσθητε, ὅτι διὰ τὸν 18
Θεὸν τοῦ κόσμου μετελάβετε, καὶ τοῦ βίου ἀπολαύσατε· καὶ διὰ 19
τοῦτο ὀφείλετε πάντα πόνον ὑπομένειν διὰ τὸν Θεόν. Δι' ὃν 20
καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραὰμ ἔσπευδεν τὸν ἐθνοπάτορα υἱὸν σφα-

γιάσαι Ἰσαάκ, καὶ τὴν πατρῴαν χεῖρα ξιφηφόρον καταφερο-
21 μένην ἐπ' αὐτὸν ὁρῶν ὁ Ἰσαὰκ οὐκ ἔπτηξεν. Καὶ Δανιὴλ ὁ δί-
καιος εἰς λέοντας ἐβλήθη· καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Μι-
σαὴλ εἰς κάμινον πυρὸς ἀπεσφενδονήθησαν, καὶ ὑπέμειναν, διὰ
22 τὸν Θεόν. Καὶ ἡμεῖς οὖν τὴν αὐτὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχον-
23 τες, μὴ χαλεπαίνητε. Ἀλόγιστον γὰρ εἰδότας εὐσέβειαν μὴ ἀν-
24 τίστασθαι τοῖς πόνοις. Διὰ τούτων τῶν λόγων ἡ ἑπταμήτωρ
ἕνα ἕκαστον τῶν υἱῶν παρακαλοῦσα, ἀποθανεῖν ἔπεισε μᾶλλον, ἢ
25 παραβῆναι τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἔτι δὲ καὶ ταῦτα εἰδότες,
ὅτι οἱ διὰ τὸν Θεὸν ἀποθανόντες ζῶσιν τῷ Θεῷ, ὥσπερ Ἀβραὰμ
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ πάντες οἱ πατριάρχαι.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

1 Ἔλεγον δὲ καὶ τῶν δορυφόρων τινὲς, ὡς ὅτε ἔμελλεν καὶ
αὐτὴ συλλαμβάνεσθαι πρὸς θάνατον, ἵνα μὴ ψαύσειέν τις τοῦ σώ-
2 ματος ἑαυτῆς ἑαυτὴν ἐρρίψεν κατὰ τῆς πυρᾶς. Ὦ μήτηρ σὺν
ἑπτὰ παισὶν καταλύσατα τὴν τοῦ τυράννου βίαν, καὶ ἀκυρώσασα
τὰς κακὰς ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ ἐπιδείξασα τὴν τῆς πίστεως γεν-
3 ναιότητα. Καθάπερ γὰρ σὺ στέγη ἐπὶ τοῦ στύλου τῶν παίδων
γενναίως ἐρρυμένη, ἀκλινὴς ὑπήνεγκας τὸν διὰ τῶν βασάνων σει-
4 σμόν. Θάρρει τεκνάριον, ὦ μήτηρ ἱερόψυχε. τὴν ἐλπίδα τῆς
5 ὑπομονῆς γενναίως ἔχουσα πρὸς Θεόν. Οὐχ οὕτω σελήνη κατ'
οὐρανὸν σὺν ἄστροις σεμνὴ καθέστηκεν, ὡς σὺ τοὺς ἰσαστέρους
ἑπτὰ παῖδας φωταγωγήσασα πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔντιμος καθέση-
6 κας Θεῷ, καὶ ἐστήρισαι ἐν οὐρανῷ σὺν αὐτοῖς. Ἦν γὰρ ἡ παι-
7 δοποιία σου ἀπὸ Ἀβραὰμ τοῦ πατρός. Εἰ δὲ ἐξὸν ἡμῖν ἦν, ὥσ-
περ ἐπί τινος πίνακος, ζωγραφῆσαι τὴν τῆς εὐσεβείας ἱστορίαν,
οὐκ ἂν ἐφρίττον οἱ θεωροῦντες μητέρα ἑπτὰ τέκνων δι' εὐσέβειαν
8 ποικίλας βασάνους μέχρι θανάτου ὑπομείνασαν. Καὶ γὰρ ἄξιον
ἦν καὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιταφίου ἀναγράψαι καὶ ταῦτα τοῖς ἀπὸ
9 τοῦ ἔθνους εἰς μνείαν λεγόμενα. Ἐνταῦθα γέρων ἱερεὺς, καὶ
γυνὴ γηραιὰ, καὶ ἑπτὰ παῖδες ἐγκεκήδευνται διὰ τυράννου βίαν,
10 τὴν Ἑβραίων πολιτείαν καταλῦσαι θέλοντος. Οἳ καὶ ἐξεδίκησαν
τὸ ἔθνος εἰς Θεὸν ἀφορῶντες, καὶ μέχρι θανάτου τὰς βασάνους
11 ὑπομείναντες. Ἀληθῶς γὰρ ἦν ἀγὼν θεῖος ὁ δι' αὐτῶν γεγενημέ-

νος. Ἠθλοθέτει γὰρ τότε ἀρετὴ δι' ὑπομονῆς δοκιμάζουσα τὸ 12
νῖκος ἐν ἀφθαρσίᾳ ἐν ζωῇ πολυχρονίῳ. Ἐλεάζαρ δὲ προηγωνί- 13
ζετο· ἡ δὲ μήτηρ τῶν ἑπτὰ παίδων ἐνήθλει· οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἠγω-
νίζοντο· ὁ τύραννος ἀντηγωνίζετο· ὁ δὲ κόσμος καὶ ὁ τῶν ἀν- 14
θρώπων βίος ἐθεώρει. Θεοσέβεια δὲ ἐνίκα, τοὺς ἐκυτῆς ἀθλητὰς 15
στεφανοῦσα. Τίνες οὐκ ἐθαύμασαν τοὺς τῆς θείας νομοθεσίας 16
ἀθλητάς; τίνες οὐκ ἐξεπλάγησαν; Αὐτός γέ τοι ὁ τύραννος καὶ 17
ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν ἐξεθαύμασαν αὐτῶν τὴν ὑπομονήν. Δι' 18
ἣν καὶ τῷ θείῳ νῦν παρεστήκασιν θρόνῳ, καὶ τὸν μακάριον βιοῦ-
σιν αἰῶνα. Καὶ γάρ φησιν ὁ Μωσῆς, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμέ- 19
νοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου. Καὶ οὗτοι οὖν οἱ ἁγιασθέντες διὰ Θεὸν 20
τετίμηνται οὐ μόνον οὖν ταύτῃ τῇ τιμῇ, ἀλλὰ καὶ τῷ δι' αὐτοὺς
τοῦ ἔθνους ἡμῶν τοὺς πολεμίους μὴ ἐπικρατῆσαι, Καὶ τὸν τύ- 21
ραννον τιμωρηθῆναι, καὶ τὴν πατρίδα καθαρισθῆναι, Ὥσπερ ἀν- 22
τίψυχον γεγονότας τῆς τοῦ ἔθνους ἁμαρτίας, καὶ διὰ τοῦ αἵ-
ματος τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων, καὶ τοῦ ἱλαστηρίου θανάτου αὐτῶν,
ἡ θεία πρόνοια τὸν Ἰσραὴλ προκακωθέντα διέσωσεν. Πρὸς γὰρ 23
τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς βασάνοις αὐ-
τῶν ὑπομονὴν ὁ τύραννος ἀπιδὼν Ἀντίοχος ἀνεκήρυξεν τοῖς στρα-
τιώταις αὐτοῦ εἰς ὑπόδειγμα τὴν ἐκείνων ὑπομονήν. Ἔσχεν τε 24
αὐτοὺς γενναίους καὶ ἀνδρείους εἰς πεζομαχίαν καὶ πολιορκίαν·
καὶ ἐκπορθήσας ἐνίκησεν πάντας τοὺς πολεμίους.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

Ὦ τῶν Ἀβραμιαίων σπερμάτων ἀπόγονοι παῖδες Ἰσραηλῖται, 1
πείθεσθε τῷ νόμῳ τούτῳ, καὶ πάντα τρόπον εὐσεβεῖτε· γινώσκον- 2
τες, ὅτι τῶν παθῶν δεσπότης ἐστὶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός· καὶ οὐ
μόνον τῶν ἔνδοθεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν πόνων· ἀνθ' ὧν διὰ 3
τὴν εὐσέβειαν προϊέμενοι τὰ σώματα τοῖς πόνοις ἐκεῖνοι, οὐ μό-
νον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐθαυμάσθησαν, ἀλλὰ καὶ θείας μερίδος
κατηξιώθησαν. Καὶ δι' αὐτοὺς εἰρήνευσεν τὸ ἔθνος, καὶ τὴν εὐ- 4
νομίαν τὴν ἐπὶ τῆς πατρίδος ἀνανεωσάμενον, ἐκπεπολιόρκηκε τοὺς
πολεμίους. Καὶ ὁ τύραννος Ἀντίοχος καὶ ἐπὶ γῆς τετιμώρηται, 5
καὶ ἀποθανὼν κολάζεται· ὡς γὰρ οὐδὲν οὐδαμῶς ἴσχυσεν ἀναγ-
κάσαι τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἀλλοφυλῆσαι, καὶ τῶν πατρίων ἐθνῶν

ἐκδιαιτηθῆναι· τότε δὴ ἀπάρας ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων ἐστρατο-
6 πέδευσεν ἐπὶ Πέρσας. Ἔλεγεν δὲ ἡ μήτηρ τῶν ἑπτὰ παίδων
7 καὶ ταῦτα ἡ δικαία τοῖς τέκνοις. Ὅτι ἐγὼ ἐγενήθην παρθένος
ἁγνὴ, καὶ οὐχ ὑπερέβην τὸν πατρικὸν οἶκον· ἐρύλαττον δὲ τὴν
8 ᾠκοδομουμένην πλευράν. Οὐ διέφθειρέν με λυμεὼν τῆς ἐρημίας
φθορεὺς ἐν πεδίῳ· οὐδὲ ἐλυμήνατό μου τὰ ἁγνὰ τῆς παρθενίας λυ-
9 μεὼν ἀπατηλὸς ὄφις· ἔμεινα δὲ χρόνον ἀκμῆς σὺν ἀνδρί. Τούτων δὲ ἐνηλίκων γενομένων ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ. μακάριος μὲν
ἐκεῖνος· τὸν γὰρ τῆς εὐτεκνίας βίον ἐπιζήσας, τὸν τῆς ἀτεκνίας
10 οὐκ ὠδυνήθη καιρόν. Ὃς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, τὸν
11 νόμον καὶ τοὺς προφήτας. Τὸν ἀναιρεθέντα Ἄβελ ὑπὸ Καΐν ἀνεγίνωσκεν δὲ ἡμῖν, καὶ τὸν ὁλοκαρπούμενον Ἰσαὰκ, καὶ τὸν ἐν φυ-
12 λακῇ Ἰωτήρ. Ἔλεγεν δὲ ἡμῖν τὸν ζηλωτὴν Φινεές· ἐδίδασκεν
13 δὲ ὑμᾶς τοὺς ἐν πυρὶ Ἀνανίαν, καὶ Ἀζαρίαν, καὶ Μισαήλ. Ἐδόξαζεν δὲ καὶ τὸν ἐν λάκκῳ λεόντων Δανιὴλ, ὃν καὶ ἐμακάριζεν.
14 Ὑπεμίμνησκεν δὲ ὑμᾶς τὴν Ἡσαΐου γραφὴν τὴν λέγουσαν, Κἂν
15 διὰ πυρὸς διέλθῃς, φλὸξ οὐ κατακαύσει σε. Τὸν ὑμνογράφον ἐμελῴδει ὑμῖν Δαυὶδ τὸν λέγοντα, πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων,
16 καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Κύριος. Τὸν Σαλομῶντα ἐπαρῳμίαζεν ἡμῖν τὸν λέγοντα, ξύλον ζωῆς ἐστιν πᾶσιν
17 τοῖς ποιοῦσιν αὐτοῦ τὸ θέλημα. Τὸν Ἰεζεκιὴλ ἐπιστοποιεῖτο τὸν λέ-
18 γοντα, εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ ταῦτα; Ὠδὴν μὲν γὰρ ἣν ἐδίδαξεν Μωϋσῆς οὐκ ἐπελάθετο τὴν διδάσκουσαν καὶ λέγουσαν,
19 ἐγὼ ἀποκτενῶ, καὶ ζῆν ποιήσω. Αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν καὶ ἡ μα-
20 κρότης τῶν ἡμερῶν. Ὢ πικρᾶς τῆς τότε ἡμέρας, καὶ οὐ πικρᾶς, ὅτε ὁ πικρὸς Ἑλλήνων τύραννος πῦρ φλέξας λέβησιν ὠμοῖς,
καὶ ζέουσι θυμοῖς ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν καταπέλτην καὶ πάσας τὰς
21 βασάνους αὐτοῦ τοὺς ἑπτὰ παῖδας τῆς Ἀβραμίτιδος. Καὶ τὰς τῶν ὀμμάτων κόρας ἐπήρωσεν, καὶ γλώσσας ἐξέτεμεν, καὶ βασά-
22 νοις ποικίλαις ἀπέκτεινεν. Ὑπὲρ ὧν ἡ θεία δίκη μετῆλθεν καὶ
23 μετελεύσεται τὸν ἀλάστορα. Οἱ δὲ Ἀβραμιαῖοι παῖδες σὺν τῇ ἀθλοφόρῳ μητρὶ, εἰς πατέρων χορὸν συναγελάζονται, ψυχὰς ἁγνὰς
24 καὶ ἀθανάτους ἀπειληφότες παρὰ τοῦ Θεοῦ. ὯΙ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ'.

ΒΑΡΟΥΧ.

ΚΕΦ. Α'. Ι.

ΚΑΙ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου, οὓς ἔγραψε Βαροὺχ υἱὸς Νη- 1
ρίου, υἱοῦ Μαασαίου, υἱοῦ Σεδεκίου, υἱοῦ Σαδαίου, υἱοῦ Χελκίου,
ἐν Βαβυλῶνι, ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ, ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, ἐν 2
τῷ καιρῷ, ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνέπρη-
σαν αὐτὴν ἐν πυρί. Καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς λόγους τοῦ βι- 3
βλίου τούτου ἐν ὠσὶν Ἰεχονίου, υἱοῦ Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα,
καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον,
καὶ ἐν ὠσὶ τῶν δυνατῶν, καὶ υἱῶν τῶν βασιλέων, καὶ ἐν ὠσὶ 4
τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἀπὸ μικροῦ ἕως
μεγάλου αὐτῶν πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ
ποταμοῦ Σούδ. Καὶ ἔκλαιον, καὶ ἐνήστευον, καὶ ᾔχοντο εὐχὰς 5
ἔναντι Κυρίου, καὶ συνήγαγον ἀργύριον, καθὰ ἑκάστου ἠδύ- 6
νατο ἡ χείρ. Καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακεὶμ 7
υἱὸν Χελκίου, υἱοῦ Σαλὼμ, τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ
πρὸς πάντα τὸν λαὸν, τοὺς εὑρεθέντας μετ' αὐτοῦ εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, τὰ ἐξενεχθέντα 8
ἐκ τοῦ ναοῦ, ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ Σιουὰν,
σκεύη ἀργυρᾶ, ἃ ἐποίησε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα,
μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰε- 9
χονίαν, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς δεσμώτας, καὶ τοὺς δυνα-
τοὺς, καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς
εἰς Βαβυλῶνα· καὶ εἶπαν, ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ- 10
γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁ-
μαρτίας, καὶ λίβανον, καὶ ποιήσατε μάννα, καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς 11
ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς ζωὴν Βαλ-
τάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὦσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν, ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ

12 οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ δώσει Κύριος ἰσχὺν ἡμῖν, καὶ φω-
τίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζητόμεθα ὑπὸ τὴν σκιὰν Να-
βουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν Βαλτά-
σαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύσομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ εὑ-
13 ρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς
Κύριον Θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καὶ
οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς Κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν, ἕως
14 τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο, ὃ ἀπεστεί-
λαμεν πρὸς ὑμᾶς, ἐξαγορεῦσαι ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν ἡμέραις ἑορ-
15 τῆς, καὶ ἐν ἡμέραις καιροῦ, καὶ ἐρεῖτε· τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν ἡ
δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ ἡ αἰσχύνη τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,
16 ἀνθρώπῳ Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ, καὶ τοῖς βα-
σιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν,
17 καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν, καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὧν ἡμάρ-
18 τομεν ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσα-
σαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγ-
19 μασι Κυρίου, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας
ἧς ἐξήγαγε Κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἠμεθα ἀπειθοῦντες πρὸς Κύριον Θεὸν
ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάσαμεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
20 Καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ, καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε Κύριος
τῷ Μωϋσῇ παιδὶ αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ὑμῶν
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὡς
21 ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν,
κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, οὓς ἀπέστειλε πρὸς
22 ἡμᾶς. Καὶ ᾠχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας ἡμῶν τῆς πο-
νηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλμοὺς
Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

1 ΚΑΙ ἔστησεν Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ ἐπὶ τοὺς δικαστὰς ἡμῶν, τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραὴλ, καὶ
ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ ἐπὶ ἄν-
2 θρωπον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, τοῦ ἀγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ
οὐκ ἐποιήθη ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, καθὰ ἐποιήθη ἐν Ἰε-
3 ρουσαλὴμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ, τοῦ φαγεῖν

ἡμᾶς, ἄνθρωπον σάρκας υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπον σάρκας θυγατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐδωκεν αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασι- 4
λείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, οὗ διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖ. Καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ Κυ- 5
ρίῳ Θεῷ ἡμῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Τῷ Κυρίῳ 6
Θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη τῶν προσώπων, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Ἃ ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ἡμᾶς, 7
πάντα τὰ κακὰ ταῦτα (ἃ) ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ 8
προσώπου Κυρίου, τοῦ ἀποστρέψαι ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἐνθυμάτων τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς. Καὶ ἐγρηγόρησε Κύριος ἐπὶ τοῖς 9
κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε Κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος Κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. Καὶ οὐκ ἠκούσαμεν 10
τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι Κυρίου, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς 11
Ἰσραὴλ, ὁ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι, καὶ ἐν δυνάμει μεγάλῃ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἠσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν 12
ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου. Ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμός σου ἀφ' 13
ἡμῶν, ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ. Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς προσευχῆς ἡμῶν, καὶ τῆς δέη- 14
σεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, ἵνα γνῷ 15
πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. Κύριε, κάτιδε ἐκ τοῦ 16
οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ ἐννόησον εἰς ἡμᾶς, κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου, καὶ εἰσάκουσον. Καὶ ἄνοιξον, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου, 17
καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνεῶτες ἐν τῷ ᾅδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ Κυρίῳ, ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἡ λυπουμένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὁ βαδίζει κύ- 18
πτον καὶ ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες, καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα δώσουσι δόξαν σοι, καὶ δικαιοσύνην Κύριε. Ὅτι οὐκ 19
ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου, Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀργήν σου ἐφ' ἡ- 20

μᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν,
21 λέγων· οὕτως εἶπε Κύριος· κλίνατε τὸν ὦμον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε
τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ καθίσατε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα τοῖς
22 πατράσιν ὑμῶν. Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου, ἐργά-
23 ζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ πόλεων Ἰούδα
καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐφροσύνης, καὶ φωνὴν χαρμοσύ-
νης, φωνὴν νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς
24 ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων. Καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς σου, ἐρ-
γάζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου,
οὓς ἐλάλησας ἐν χερσὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, τοῦ ἐξε-
νεχθῆναι τὰ ὀστᾶ τῶν βασιλέων ἡμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόν-
των ἡμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν,
25 καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἐξεριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ
τῆς νυκτός· καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ, καὶ ἐν
26 ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν ἀποστολῇ. Καὶ ἔθηκας τὸν οἶκόν σου, οὗ ἐπε-
κλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν
27 οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα. Καὶ ἐποίησας εἰς ἡμᾶς, Κύριε ὁ
Θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου, καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρ-
28 μόν σου τὸν μέγαν, καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδός σου Μωσῆ, ἐν
ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐνώπιον υἱῶν
29 Ἰσραὴλ, λέγων· ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βόμ-
βησις ἡ μεγάλη, καὶ ἡ πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς μικρὰν ἐν τοῖς
30 ἔθνεσιν, οὗ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ. Ὅτι ἔγνων, ὅτι οὐ μὴ εἰσακούσωσί
μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ καρδίαν
31 αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ γνώσονται, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ
32 Θεὸς αὐτῶν· καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὦτα ἀκούοντα, καὶ αἰνέ-
σουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός
33 μου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ νώτου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ, καὶ ἀπὸ τῶν
πονηρῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐ-
34 τῶν τῶν ἁμαρτόντων ἐναντι Κυρίου. Καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν
γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ
καὶ τῷ Ἰακώβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθυνῶ αὐτοὺς, καὶ
35 οὐ μὴ σμικρυνθῶσι. Καὶ στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον, τοῦ εἶ-
ναί με αὐτοῖς εἰς Θεὸν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ
κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ

ΚΥΡΙΕ παντοκράτωρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς, καὶ 1
πνεῦμα ἀκηδιῶν ἐκέκραξε πρὸς σέ, ἄκουσον, Κύριε, καὶ ἐλέησον, 2
ὅτι Θεὸς ἐλεήμων εἶ· καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου,
ὅτι σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. 3
Κύριε, παντοκράτωρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς 4
τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ, καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον
σου, οἳ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ προσεκολλήθη
ἡμῖν τὰ κακά. Μὴ μνησθῇς ἀδικιῶν πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι 5
χειρός σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ὅτι σὺ Κύριος 6
ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε, Κύριε, ὅτι διὰ τοῦτο ἔδωκας τὸν 7
φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου·
καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ
καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν, τῶν ἡμαρτηκότων
ἐναντίον σου. Ἰδοὺ ἡμεῖς σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, 8
οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς ἀρὰν, καὶ εἰς
ὄφλησιν κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἳ ἀπέστησαν
ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν. Ἄκουε, Ἰσραὴλ, ἐντολὰς ζωῆς, ἐνω- 9
τίσασθε γνῶναι φρόνησιν. Τί ἐστιν Ἰσραήλ; τί ὅτι ἐν τῇ γῇ 10
τῶν ἐχθρῶν εἶ; ἐπαλαιώθης ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, συνεμιάνθης τοῖς 11. 12
νεκροῖς, προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς ᾅδου, ἐγκατέλιπες τὴν
πηγὴν τῆς σοφίας, τῇ ὁδῷ τοῦ Θεοῦ εἰ ἐπορεύθης, κατῴκεις 13
ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα χρόνον. Μάθε ποῦ ἐστι φρόνησις, ποῦ ἐστιν 14
ἰσχὺς, ποῦ ἐστι σύνεσις, τοῦ γνῶναι ἅμα ποῦ ἐστι μακροβίωσις
καὶ ζωὴ, ποῦ ἐστι φῶς ὀφθαλμῶν καὶ εἰρήνη. Τίς εὗρε τὸν τόπον 15
αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς; Ποῦ εἰσιν οἱ 16
ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, καὶ οἱ κυριεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς
γῆς, οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμπαίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον 17
θησαυρίζοντες, καὶ τὸ χρυσίον ᾧ ἐπεποίθεισαν ἄνθρωποι, καὶ
οὐκ ἔστι τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν; Ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον τεκ- 18
ταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων
αὐτῶν. Ἠφανίσθησαν, καὶ εἰς ᾅδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀντα- 19
νέστησαν ἀντ' αὐτῶν. Νεώτεροι ἴδον φῶς, καὶ κατῴκησαν ἐπὶ 20
τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ συνῆκαν τρίβους 21

αὐτῆς, οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐ-
22 τῶν πέρρω ἐγενήθησαν, οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναὰν, οὐδὲ ὤφθη
23 ἐν Θαιμάν· οὔτε υἱοὶ Ἄγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ
τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μερρὰν, καὶ Θαιμὰν, καὶ οἱ μυθολόγοι,
καὶ οἱ ἐκζητηταὶ τῆς συνέσεως ὁδὸν τῆς σορίας οὐκ ἔγνωσαν,
24 οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρίβους αὐτῆς. Ὦ Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶ-
25 κος τοῦ Θεοῦ; καὶ ἐπιμήκης ὁ τόπος τῆς κτήσεως αὐτοῦ; Μέ-
26 γας, καὶ οὐχ ἔχει τελευτὴν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέτρητος. Ἐκεῖ ἐγε-
νήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ οἱ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι εὐμε-
27 γέθεις, ἐπιστάμενοι πόλεμον. Οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, οὐ-
28 δὲ ὁδὸν ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ
29 ἔχειν φρόνησιν, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. Τίς ἀνέβη
εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν
30 νεφελῶν; Τίς διέβη πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ εὗρεν αὐτὴν, καὶ
31 οἴσει αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτοῦ; Οὐκ ἔστιν ὁ γινώσκων τὴν ὁδὸν
32 αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ εἰδὼς τὰ
πάντα γινώσκει αὐτὴν, ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατα-
σκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν
L 33 κτηνῶν τετραπόδων. Ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς· καὶ πορεύεται, ἐκά-
34 λεσεν αὐτὸ, καὶ ὑπήκουσεν αὐτῷ τρόμῳ. Οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν
35 ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν, καὶ εὐφράνθησαν. Ἐκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ
εἶπον· πάρεσμεν, καὶ ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ ποιήσαντι αὐ-
36 τούς. Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
37 Ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακὼβ τῷ παιδὶ
38 αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἠγαπημένῳ αὐτοῦ, μετὰ τοῦτο ἐπὶ γῆς
ὤφθη, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

1 Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ νόμος
ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτῆς, εἰς ζωήν·
2 οἱ δὲ καταλείποντες αὐτὴν ἀποθανοῦνται. Ἐπιστρέφου Ἰακὼβ,
καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδευσον πρὸς τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ
3 φωτὸς αὐτῆς. Μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ τὰ συμφέρον-
4 τά σοι ἔθνει ἀλλοτρίῳ. Μακάριοι ἐσμὲν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστὰ
5 τῷ Θεῷ ἡμῖν γνωστά ἐστιν. Θαρσεῖτε, λαός μου, μνημόσυνον

Ἰσραήλ. Ἐπράθητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ δὲ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν Θεόν· παρεδόθητε τοῖς ὑπεναντίοις, παρωξύνατε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς, θύσαντες δαιμονίοις, καὶ οὐ Θεῷ. Ἐπελάθεσθε δὲ τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς Θεὸν αἰώνιον, ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ἱερουσαλήμ. Ἶδε γὰρ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιών, ἐπήγαγε γάρ μοι ὁ Θεὸς πένθος μέγα· ἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ τῶν υἱῶν μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος, ἔθρεψα γὰρ αὐτοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. Μηδεὶς ἐπιχαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ, καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν, ἠρημώθην διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου Θεοῦ, δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν Θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παιδείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν. Ἐλθάτωσαν αἱ πάροικοι Σιών, καὶ μνήσθητε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος, ἐπήγαγε γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ἀλλόγλωσσον· οἳ οὐκ ᾐσχύνθησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἠλέησαν, καὶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν μονογενῆ ἠρήμωσαν. Ἐγὼ δὲ τί δύναμαι βοηθῆσαι ὑμῖν; Ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ὑμῖν ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. Βαδίζετε, τέκνα, βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ κατελείφθην ἔρημος, ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, καὶ ἐνεδυσάμην σάκκον τῆς δεήσεώς μου· κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ὕψιστον ἐν ταῖς ἡμέραις μου, θαρσεῖτε, τέκνα, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ συναστείας, ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. Ἐγὼ γὰρ ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ ἤλπισα τὴν σωτηρίαν ὑμῶν· καὶ ἦλθέ μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ἣ ἥξει ὑμῖν ἐν τάχει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτῆρος ὑμῶν. Ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ πένθους καὶ κλαυθμοῦ, ἀποδώσει δέ μοι ὁ Θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύνης εἰς τὸν αἰῶνα. Ὥσπερ γὰρ νῦν ἑωράκασιν αἱ πάροικοι Σιὼν τὴν ἡμετέραν αἰχμαλωσίαν, οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν, ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου. Τέκνα, μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν, κατεδίωξε γάρ σε ὁ ἐχθρός σου, καὶ ὄψῃ αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τοὺς

26 τραχήλους αὐτῶν ἐπιβήσῃ. Οἱ τρυφεροί μου ἐπορεύθησαν ὁδοὺς
27 τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποίμνιον ἡρπασμένον ὑπὸ ἐχθρῶν. Θαρσήσατε, τέκνα, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν Θεὸν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ
28 τοῦ ἐπάγοντος μνείαν. Ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διάνοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, οὕτω νῦν δεκαπλασιάσατε ἐπι-
29 στραφέντες ζητῆσαι αὐτόν. Ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ, ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν.
30. 31 Θάρσει Ἱερουσαλὴμ, παρακαλεῖ σε ὁ ὀνομάσας σε. Δείλαιοι οἱ
32 σὲ κακώσαντες, καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώσει, δείλαιαι αἱ πόλεις, αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαία ἡ δεξαμένη τοὺς υἱούς σου.
33 Ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει, καὶ ηὐφράνθη ἐπὶ πτώματί
34 σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἑαυτῆς ἐρημίᾳ. Καὶ περιελῶ αὐτῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα αὐτῆς ἔσται
35 εἰς πένθος. Πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακρὰς, καὶ κατοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλείονα χρό-
36 νον. Περίβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς, Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἰδὲ τὴν εὐφρο-
37 σύνην τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ σοι ἐπερχομένην. Ἰδοὺ ἔρχονται οἱ υἱοί σου, οὓς ἐξαπέστειλας, συνηγμένοι ἔρχονται ἀπὸ ἀνατολῆς ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ Θεοῦ δόξῃ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΕΚΔΥΣΑΙ, Ἱερουσαλὴμ, τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ τῆς κακώσεώς σου, καὶ ἔνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ
2 σοι δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. Περιβαλοῦ τὴν διπλοΐδα τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου τῆς
3 δόξης τοῦ αἰωνίου. Ὁ γὰρ Θεὸς δείξει τῇ ὑπ' οὐρανὸν πάσῃ τὴν
4 σὴν λαμπρότητα. Κληθήσεται γάρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς
5 τὸν αἰῶνα, εἰρήνη δικαιοσύνης, καὶ δόξα θεοσεβείας. Ἀνάστηθι, Ἱερουσαλὴμ, καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ, καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἰδὲ σου συνηγμένα τὰ τέκνα ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν καὶ ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντα τῇ τοῦ Θεοῦ μνείᾳ.
6 Ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ Θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασι-
7 λείας. Συνέταξε γὰρ ὁ Θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ θῖνας ἀεννάους, καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς,

ἵνα βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ Θεοῦ δόξῃ. Ἐσκίασαν δὲ καὶ 8
οἱ δρυμοὶ καὶ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ Θεοῦ.
Ἡγήσεται γὰρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δό- 9
ξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ τῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνῃ.

ΒΑΡΟΥΧ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Ι.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλεν Ἱερεμίας πρὸς 1
τοὺς ἀχθησομένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βα-
σιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη
αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· διὰ τὰς ἁμαρτίας, ἃς ἡμαρτήκατε ἔναντι
τοῦ Θεοῦ, ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχο-
δονόσορ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. Εἰσελθόντες οὖν εἰς Βα- 2
βυλῶνα, ἔσεσθε ἐκεῖ ἔτη πλείονα καὶ χρόνον μακρὸν, ἕως γενεῶν
ἑπτά· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης. Νυνὶ δὲ 3
ὄψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους
ἐπ' ὤμοις αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. Εὐλαβήθητε 4
οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε,
καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἰδόντες ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ 5
ὄπισθεν αὐτῶν προσκυνοῦντας αὐτά· εἴπατε δὲ τῇ διανοίᾳ· σοὶ
δεῖ προσκυνεῖν, δέσποτα. Ὁ γὰρ ἄγγελός μου μεθ' ὑμῶν ἐστι, 6
αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ 7
κατεξυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτά τε περίχρυσα καὶ περιάργυρα,
ψευδῆ δὲ ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν, καὶ ὥσπερ παρθένῳ φιλο- 8
κόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον, κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς 9
κεφαλὰς τῶν θεῶν αὐτῶν· ἔστι δὲ καὶ ὅτι ὑφαιρούμενοι οἱ ἱε-

ρεῖς ἀπὸ τῶν Θεῶν αὐτῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς κα-
10 ταναλώσουσι, δώσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ τέγους πόρ-
ναις· κοσμοῦσι δὲ αὐτοὺς, ὡς ἀνθρώπους, τοῖς ἐνδύμασι, θεοὺς
11 χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς, καὶ ξυλίνους. Οὗτοι δὲ οὐ διασώζονται
ἀπὸ ἰοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορ-
12 φυροῦν. Ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας
13 κονιορτὸν, ὃς ἐστι πλείων ἐπ' αὐτοῖς. Καὶ σκῆπτρον ἔχει ὡς
ἄνθρωπος κριτὴς χώρας, ὃς τὸν εἰς αὐτὸν ἁμαρτάνοντα οὐκ ἀνε-
14 λεῖ. Ἔχει δὲ ἐγχειρίδιον ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ πέλεκυν· ἑαυτὸν δὲ
ἐκ πολέμων καὶ λῃστῶν οὐκ ἐξελεῖται· ὅθεν γνώριμοί εἰσιν οὐκ
15 ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. Ὥσπερ γὰρ σκεῦος ἀνθρώ-
16 που συντριβὲν ἄχρηστον γίνεται, τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐ-
τῶν, καθιδρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλή-
17 ρεις εἰσὶ κονιορτοῦ ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. Καὶ
ὥσπερ τινὶ ἠδικηκότι βασιλέα περιπεφραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαί, ἢ
ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγμένῳ, τοὺς οἴκους αὐτῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς
αὐτῶν θυρώμασί τε καὶ κλείθροις καὶ μοχλοῖς, ὅπως μὴ ὑπὸ τῶν
18 λῃστῶν συληθῶσι. Λύχνους καίουσι, καὶ πλείονας αὐτοῖς, ὧν
19 οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. Ἔστι δὲ ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας,
τὰς δὲ καρδίας αὐτῶν φασιν ἐκλείχεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἑρπε-
τῶν, κατεσθόντων αὐτούς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθά-
20 νονται. Μεμελανωμένοι τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ
21 ἐκ τῆς οἰκίας καιομένου· ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν αὐτῶν ἐφίπτανται χελιδόνες καὶ νυκτερίδες, καὶ τὰ ὄρνεα,
22 ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ αἴλουροι, ὅθεν γνώσεσθε, ὅτι οὐκ εἰσὶ Θεοί·
23 μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτά. Τὸ γὰρ χρυσίον ὃ περίκεινται εἰς κάλ-
λος, ἐὰν μή τις ἐκμάξῃ τὸν ἰὸν, οὐ μὴ στίλψωσιν, οὐδὲ γὰρ ὅτε
24 ἐχωνεύοντο, ἠσθάνοντο. Ἐκ πάσης τιμῆς ἠγορασμένα ἐστὶν,
25 ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦμα. Ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις αἴρονται ἐνδει-
κνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονται δὲ καὶ
26 οἱ θεραπεύοντες αὐτὰ, διὰ τὸ, εἴποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, μὴ δι'
ἑαυτῶν ἀνίστασθαι· μή τε ἐάν τις αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ
κινηθήσεται, μή τε ἐὰν κλιθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, ἀλλὰ ὥσπερ νεκροῖς
27 τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται, τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι
οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες αὐ-
τῶν ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῷ οὔτε ἀδυνάτῳ μετα-

διδάσι· τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθημένη, καὶ λεχὼ ἅπτονται· 28
γνόντες οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.
Πόθεν γὰρ κληθείησαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθάσι θεοῖς 29
ἀργυροῖς καὶ ξυλίνοις· καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διφρεύου- 30
σιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας διερρωγότας, καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ
τοὺς πώγωνας ἐξυρημένοι, ὧν αἱ κεφαλαὶ ἀκάλυπτοί εἰσιν, ὠρύον- 31
ται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν, ὥσπερ τινὲς ἐν πε-
ριδείπνῳ νεκροῦ, ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς 32
ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδία, οὔτε ἐὰν κακὸν πά-
θωσιν ὑπό τινος, οὔτε ἐὰν ἀγαθὸν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε 33
καταστῆσαι βασιλέα δύνανται, οὔτε ἀφελέσθαι, ὡσαύτως οὔτε 34
πλοῦτον, οὔτε χαλκὸν, οὐ μὴ δύνωνται διδόναι· ἐάν τις αὐτοῖς
εὐχὴν εὐξάμενος μὴ ἀποδῷ, οὐ μὴ ἐπιζητήσωσιν· ἐκ θανάτου ἄν- 35
θρωπον οὐ μὴ ῥύσωνται, οὔτε ἥττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ οὐ μὴ ἐξέλων- 36
ται, ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ παραστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ
ἄνθρωπον ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται, χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε 37
ὀρφανὸν εὖ ποιήσωσι. Τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους λίθοις ὡμοιωμένοι 38
εἰσὶ τὰ ξύλινα, καὶ τὰ περίχρυσα, καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θε-
ραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνθήσονται. Πῶς οὖν νομιστέον, ἢ κλη- 39
τέον αὐτοὺς ὑπάρχειν Θεούς; Ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Χαλ- 40
δαίων ἀτιμαζόντων αὐτὰ, οἳ ὅταν ἴδωσιν ἐνεὸν οὐ δυνάμενον λα-
λῆσαι, προσενεγκάμενοι τὸν Βὴλ ἀξιοῦσι τότε λαλῆσαι, ὡς δυ-
νατοῦ ὄντος αὐτοῦ αἰσθέσθαι, καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ τοῦτο νοή- 41
σαντες καταλιπεῖν αὐτὰ, αἴσθησιν γὰρ οὐκ ἔχουσιν. Αἱ δὲ γυ- 42
ναῖκες περιτιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται, θυμιῶσαι
τὰ πίτυρα. Ὅταν δέ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπό τινος τῶν 43
παραπορευομένων κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, τὴν πλησίον αὐτῆς ὀνει-
δίζει, ὅτι οὐκ ἠξίωται ὥσπερ καὶ αὐτὴ, οὐδὲ τὸ σχοινίον αὐτῆς
διερράγη. Πάντα τὰ γινόμενα παρ' αὐτοῖς ἐστὶ ψευδῆ· πῶς οὖν 44
νομιστέον ἢ κλητέον ὡς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν; Ὑπὸ τεκτό- 45
νων καὶ χρυσοχόων κατεσκευασμένα ἐστίν· οὐθὲν γὰρ ἄλλο οὐ μὴ
γένωνται, ἢ ὃ βούλονται οἱ τεχνίται αὐτὰ γενέσθαι. Αὐτοί τε οἱ 46
κατασκευάζοντες αὐτὰ οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι. Πῶς οὖν 47
μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθέντα εἶναι θεοί; κατέλιπον γὰρ
ψεύδη καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινομένοις. Ὅταν γὰρ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐ- 48
τοὺς πόλεμος καὶ κακὰ, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς, ποῦ

συναποχρυβῶσι μετ' αὐτῶν. Πῶς οὖν οὐκ εἰσὶ θεοί; οἳ οὔτε σώ-
ζουσιν αὐτοὺς ἐκ πολέμων, οὔτε ἐκ κακῶν. Ὑπάρχοντα γὰρ ξύ-
λινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα,
ὅτι εἰσὶ ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι, τοῖς τε βασιλεῦσι φανερόν ἐστι,
ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν Θεοῦ
ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστι. Τίνι οὖν γνωστὸν οὐκ ἔσται, ὅτι οὐκ εἰσὶ
θεοί; Βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστήσωσιν, οὔτε ὑετὸν ἀν-
θρώποις οὐ μὴ δῶσι, κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν αὐτῶν, οὐδὲ
μὴ ῥύσωνται ἀδικούμενον, ἀδύνατοι ὄντες, ὥσπερ αἱ κορῶναι αἱ
ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς· καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰ-
κίαν θεῶν ξυλίνων ἢ περιχρύσων ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱε-
ρεῖς αὐτῶν φεύξονται καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ
μέσοι κατακαυθήσονται, βασιλεῖ τε καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιςᾶσι.
Πῶς οὖν ἡ νομιστέον ἢ δεκτέον, ὅτι εἰσὶ θεοί; οὔτε ἀπὸ κλε-
πτῶν, οὔτε ἀπὸ λῃστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι, θεοὶ ξύλινοι, καὶ
περιάργυροι, καὶ περίχρυσοι. Ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελοῦνται
τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικεί-
μενον αὐτοῖς, καὶ ἀπελεύσονται ἔχοντες, οἱ δὲ ἑαυτοῖς οὐ
μὴ βοηθήσωσιν. Ὥστε κρεῖσσον εἶναι βασιλέα ἐπιδεικνύμενον τὴν
ἑαυτοῦ ἀνδρείαν, ἢ σκεῦος ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ χρήσεται ὁ
κτησάμενος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκίᾳ διασώζουσα
τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· καὶ ξύλινος στύλος ἐν βα-
σιλείοις, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί. Ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ
ἄστρα ὄντα λαμπρὰ, καὶ ἀποστελλόμενα ἐπὶ χρείας, εὐήκοά ἐστιν.
Ὡσαύτως καὶ ἀστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ, εὔοπτός ἐστι· τὸ δ' αὐτὸ
πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ. Καὶ νεφέλαις ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντελοῦσι τὸ ταχ-
θέν. Τό, τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὄρη καὶ δρυ-
μοὺς, ποιεῖ τὸ συνταχθέν· ταῦτα δὲ οὐδὲ ταῖς εἰδέαις, οὐδὲ ταῖς
δυνάμεσιν ἑνὶ αὐτῶν ἁρωμοιωμένα ἐστίν. Ὅθεν οὔτε νομιςέον,
οὔτε ἐκδεκτέον, αὐτοὺς ὑπάρχειν θεοὺς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐ-
τῶν, οὔτε κρίσιν κρῖναι, οὔτε εὖ ποιεῖν ἀνθρώπους. Γνόντες οὖν
ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ, μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς, οὔτε γὰρ βασιλεῦσιν οὐ
μὴ ταράσσονται, οὔτε μὴ εὐλογήσουσι. Σημεῖά τε ἐν οὐρανῷ
καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ μὴ δείξωσιν· οὔτε ὡς ὁ ἥλιος οὐ μὴ ἐκλάμ-
ψουσιν, οὔτε μὴ φωτισοῦσιν ὡς ἡ σελήνη. Τὰ θηρία κρείττω ἐστὶν

αὐτῶν, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην, αὐτὰ ὠφελῆσαι. Κατ' 68
οὐδένα οὖν τρόπον ἐστὶν ἡμῖν φανερὸν, ὅτι εἰσὶ θεοί· διὸ μὴ φο-
βηθῆτε αὐτούς. Ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προβασκάνιον οὐδὲν 69
φυλάσσον, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσι ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ
περιάργυροι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς 70
πᾶν ὄρνεον ἐπικάθηται, ὡσαύτως καὶ νεκρῷ ἐῤῥιμμένῳ ἐν σκότει
ἀφωμοίωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύλινοι, καὶ περίχρυσοι, καὶ περιάρ-
γυροι. Ἀπό τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρμάρου τῆς ἐπ' αὐτῶν 71
σηπομένης γνώσεσθε, ὅτι οὐκ εἰσὶ Θεοί· αὐτά τε ἐξ ὑστέρου βρω-
θήσονται ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν χώρᾳ. Κρείσσων οὖν 72
ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἴδωλα, ἔσται γὰρ αὐτὸς μακρὰν ἀπὸ
ὀνειδισμοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ·

ΣΟΦΙΑ
ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Ι.

1 ΑΓΑΠΗΣΑΤΕ δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν· φρονήσα-
τε περὶ τοῦ Κυρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζη-
2 τήσατε αὐτόν· ὅτι εὑρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτὸν, ἐμφα-
3 νίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ. Σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χω-
ρίζουσιν ἀπὸ Θεοῦ· δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει τοὺς ἄ-
4 φρονας. Ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐ-
5 δὲ κατοικήσει ἐν σώματι καταχρέῳ ἁμαρτίας· ἅγιον γὰρ πνεῦ-
μα παιδείας φεύξεται δόλον, καὶ ἀπαναςήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀ-
6 συνέτων, καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας. Φιλάνθρωπον γὰρ
πνεῦμα σοφίας, καὶ οὐκ ἀθῳώσει βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ
ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ Θεὸς, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ
7 ἐπίσκοπος ἀληθὴς, καὶ τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἀκουςής· ὅτι πνεῦ-
μα Κυρίου ἐπλήρωσε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα
8 γνῶσιν ἔχει φωνῆς. Διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λά-
9 θῃ, οὐδὲ μὴ παροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη· ἐν γὰρ διαβου-
λίοις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσαι, λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς Κύριον
10 ἥξει εἰς ἔλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ· ὅτι οὖς ζηλώσεως ἀκροᾶ-
11 ται τὰ πάντα, καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται. Φυ-
λάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φεί-
σασθε γλώσσης· ὅτι φθέγμα λαθραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται, στό-
12 μα δὲ καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχήν. Μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν
πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ ἐπισπᾶσθε ὄλεθρον ἐν ἔργοις χειρῶν ὑμῶν·
13 ὅτι ὁ Θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ
14 ζώντων· ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτήριοι αἱ
γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου,

οὐδὲ ᾅδου βασίλειον ἐπὶ τῆς γῆς. Δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν· 15
ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν· 16
φίλον ἡγησάμενοι αὐτὸν ἐτάκησαν, καὶ συνθήκην ἔθεντο πρὸς αὐ-
τὸν, ὅτι ἄξιοί εἰσι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

ΕΙΠΟΝ γὰρ ἐν ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς· ὀλίγος ἐστὶ 1
καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τελευτῇ ἀνθρώ-
που, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ᾅδου. Ὅτι αὐτοσχεδίως 2
ἐγεννήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ὡς οὐχ ὑπάρξαντες· ὅτι
καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥισὶν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθὴρ ἐν κινήσει
καρδίας ἡμῶν· οὗ σβεσθέντος, τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ 3
τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ· καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν 4
ἐπιλησθήσεται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐθεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν·
καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἴχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὁμίχλη
διασκεδασθήσεται διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου, καὶ ὑπὸ θερ-
μότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα. Σκιᾶς γὰρ πάροδος ὁ βίος ἡμῶν, 5
καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν· ὅτι κατεσφρα-
γίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. Δεῦτε οὖν, ἀπολαύσωμεν τῶν 6
ὄντων ἀγαθῶν, καὶ χρησώμεθα τῇ κτήσει ὡς νεότητος σπουδαίως·
οἴνου πολυτελοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ παροδευσάτω 7
ἡμᾶς ἄνθος ἔαρος· στεψώμεθα ῥόδων κάλυξι πρινὴ μαρανθῆναι· 8
μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς ἡμετέρας ἀγερωχίας, παντα-χῇ 9
καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν
καὶ ὁ κλῆρος ἡμῶν. Καταδυναστεύσωμεν πένητα δίκαιον, μὴ 10
φεισώμεθα χήρας, μηδὲ πρεσβυτέρου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρο-
νίους· ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης· (τὸ γὰρ ἀσθε- 11
νὲς ἄχρηστον ἐλέγχεται·) ἐνεδρεύσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρη- 12
στος ἡμῖν ἐστι, καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζει
ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παι-
δίας ἡμῶν· ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν Θεοῦ, καὶ παῖδα Κυρίου 13
ἑαυτὸν ὀνομάζει· ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν· βαρύς 14
ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐ- 15
τοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· εἰς κίβδηλον ἐλογίσθη- 16
μεν αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρτιῶν· μα-

17 χαρίζει ἔσχατα δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα Θεόν. Ἴδω-
μεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς, καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐ-
18 τοῦ. Εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς Θεοῦ, ἀντιλήψεται αὐτοῦ,
19 καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων· ὕβρει καὶ βασάνῳ
ἐτάσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ, καὶ δοκιμά-
20 σωμεν τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ. Θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσω-
21 μεν αὐτόν, ἔσται γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. Ταῦτα
ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία
22 αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια Θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν
23 ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων. Ὅτι ὁ Θεὸς
ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἀϊδιό-
24 τητος ἐποίησεν αὐτόν· φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς
25 τὸν κόσμον· πειράζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

ΚΕΦ. Γ'. III.

1 ΔΙΚΑΙΩΝ δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν
2 βάσανος. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη
3 κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δέ
4 εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ
5 ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης· καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα
εὐεργετηθήσονται. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς
6 ἀξίους ἑαυτοῦ· ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ
7 ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπι-
σκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ δια-
8 δραμοῦνται· κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύ-
9 σει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι
χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς
10 ὁσίοις αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀσεβεῖς καθὰ ἐλογίσαντο, ἔξουσιν ἐπιτι-
μίαν, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου, καὶ τοῦ Κυρίου ἀποστάντες.
11 Σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος, καὶ κενὴ ἡ
ἐλπὶς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι, καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐ-
12 τῶν· αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν,
13 ἐπικατάρατος ἡ γένεσις αὐτῶν. Ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαν-
τος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι· ἕξει καρπὸν ἐν ἐπι-

σκοπῇ ψυχῶν ἁγίων· καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργασάμενος ἐν χειρὶ 14
ἀνόμημα, μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ Κυρίου πονηρά, δοθήσεται
γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτή, καὶ κλῆρος ἐν ναῷ Κυ-
ρίου θυμηδέστερος. Ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλεὴς, καὶ 15
ἀδιάπτωτος ἡ ῥίζα τῆς φρονήσεως. Τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεσα 16
ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοίτης σπέρμα ἀφανισθήσεται. Ἐάν τε 17
γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐθὲν λογισθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ'
ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν· ἐάν τε γὰρ ὀξέως τελευτήσωσιν, οὐχ 18
ἕξουσιν ἐλπίδα, οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον· γενεᾶς 19
γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΡΕΙΣΣΩΝ ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς· ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν 1
μνήμῃ αὐτῆς, ὅτι καὶ παρὰ Θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις·
παροῦσάν τε τιμοῦσιν αὐτὴν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν· καὶ ἐν τῷ 2
αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει, τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων ἀγῶνα
νικήσασα. Πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλῆθος οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ 3
νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ ἀσφαλῆ βά-
σιν ἑδράσει· κἂν γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναθάλῃ, ἐπισφαλῶς 4
βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκ-
ριζωθήσεται· περικλασθήσονται κλῶνες ἀτελέστατοι, καὶ ὁ καρ- 5
πὸς αὐτῶν ἄχρηστος, ἄωρος εἰς βρῶσιν καὶ εἰς οὐθὲν ἐπιτήδειος.
Ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα γεννώμενα μάρτυρές εἰσιν πονηρίας 6
κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν· δίκαιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευ- 7
τῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρό- 8
νιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀν- 9
θρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ 10
γενόμενος ἠγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη· ἡρ- 11
πάγη μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν
αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμ- 12
βασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ 13
ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, 14
διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες, καὶ
μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο· ὅτι χάρις 15
καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις

16 αὐτοῦ· κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμὼν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς,
17 καὶ νεότης τελεσθεῖσα ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου. Ὄψον-
ται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ
18 αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἠσφαλίσατο αὐτὸν ὁ Κύριος· ὄψονται καὶ ἐξου-
19 θενήσουσιν αὐτὸν, αὐτοὺς δὲ ὁ Κύριος ἐκγελάσεται. Καὶ ἔσονται
μετὰ τοῦτο εἰς πτῶμα ἄτιμον, καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς αἰῶνος·
ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θε-
μελίων, καὶ ἕως ἐσχάτων χερσωθήσονται· καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ,
20 καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν ἀπολεῖται· ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρ-
τημάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνο-
μήματα αὐτῶν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

1 ΤΟΤΕ στήσεται ἐν παῤῥησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσω-
πον τῶν θλιψάντων αὐτὸν, καὶ τῶν ἀθετούντων τοὺς πό-
2 νους αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ ταραχθήσονται φόβῳ δεινῷ, καὶ
3 ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Καὶ ἐροῦ-
σιν ἐν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες, καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύμα-
τος στενάζοντες (καὶ ἐροῦσιν)· οὗτος ἦν ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς
4 γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ· οἱ ἄφρονες τὸν βίον
αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν, καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον·
5 πῶς κατελογίσθη ἐν υἱοῖς Θεοῦ, καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ
6 ἐστιν; Ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δι-
καιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν (ἐν) ἡμῖν, καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν
7 ἡμῖν. Ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπωλείας, καὶ ὡδεύ-
σαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν Κυρίου οὐκ ἔγνωμεν. Τί
ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία; ἢ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας
9 συμβέβληται ἡμῖν; Παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιὰ, καὶ ὡς ἀγ-
10 γελία παρατρέχουσα· καὶ ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ,
ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἴχνος εὑρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπεως αὐ-
11 τῆς ἐν κύμασιν, ἢ ὡς ὀρνέου διαπτάντος ἀέρα οὗ οὐθὲν εὑρίσκε-
ται τεκμήριον πορείας, πληγῇ δὲ ταρσῶν μαστιζόμενον πνεῦμα
κοῦφον καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥοίζου, κινουμένων πτερύγων διωδεύθη,
12 καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὑρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ· ἢ ὡς
βέλους βληθέντος ἐπὶ σκοπὸν, τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθέως εἰς ἑαυτὸν

ἀνελύθη, ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δίοδον αὐτοῦ· οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννη- 13
θέντες ἐξελείπομεν, καὶ ἀρετῆς μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖ-
ξαι, ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν. Ὅτι ἐλπὶς ἀσε- 14. 15
βοῦς ὡς φερόμενος χνοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαίλα-
πος διωχθεῖσα λεπτὴ, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη, καὶ
ὡς μνεία καταλύτου μονοημέρου παρώδευσε. Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν 16
αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν
παρὰ ὑψίστῳ· διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, 17
καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ σκε-
πάσει αὐτοὺς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πα- 18
νοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυ-
ναν ἐχθρῶν· ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην, καὶ περιθήσεται κό- 19
ρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον· λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιό- 20
τητα, ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν. Συνεκπολεμήσει 21
δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας· πορεύσονται εὔστοχοι 22
βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ
σκοπὸν ἁλοῦνται· καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται 23
χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ
συγκλύσουσιν ἀποτόμως· ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, 24
καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν
ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

ΚΕΦ. ς'. VI.

Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικασαὶ 1
περάτων γῆς· ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρω- 2
μένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν. Ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις 3
ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ὃς ἐξετάσει ὑμῶν τὰ ἔργα, 4
καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει· ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς αὐτοῦ βασι- 5
λείας, οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ
τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθητε. Φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστή- 6
σεται ὑμῖν· ὅτι κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. Ὁ 7
γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός ἐστιν ἐλέου· δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτα-
σθήσονται. Οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων δεσπότης, 8
οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίη-
σεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ 9

10 ἐφίσταται ἔρευνα. Πρὸς ὑμᾶς οὖν ὦ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα
11 μάθητε σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. Οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως
τὰ ὅσια, ὁσιωθήσονται· καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ, εὑρήσουσιν ἀπο-
12 λογίαν. Ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων μου· ποθήσατε καὶ παι-
13 δευθήσεσθε. Λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία, καὶ εὐχε-
ρῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτὴν, καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ
14 τῶν ζητούντων αὐτήν· φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι.
15 Ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτὴν οὐ κοπιάσει· πάρεδρον γὰρ εὑρήσει τῶν
16 πυλῶν αὐτοῦ. Τὸ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς, φρονήσεως τε-
λειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται·
17 ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὕτη περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς
τρίβοις φανταζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπινοίᾳ ἀπαντᾷ
18. 19 αὐτοῖς. Ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία, φρον-
τὶς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσο-
20 χὴ δὲ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας, ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι
21. 22 ποιεῖ Θεοῦ· ἐπιθυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν. Εἰ
23 οὖν ἥδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ σκήπτροις τύραννοι λαῶν, τιμήσατε
24 σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε. Τί δέ ἐστι σοφία καὶ
πῶς ἐγένετο, ἀπαγγελῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια, ἀλλὰ
ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω, καὶ θήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν
25 γνῶσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν· οὔτε μὴν
26 φθόνῳ τετηκότι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοινωνεῖ σοφίᾳ. Πλῆ-
θος δὲ σοφῶν σωτηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστά-
27 θεια δήμου· ὥστε παιδεύεσθε τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

1 Εἰμὶ μὲν κἀγὼ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγε-
νοῦς ἀπόγονος πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην
2 σὰρξ, δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ παγεὶς ἐν αἵματι, ἐκ σπέρματος ἀν-
3 δρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης· καὶ ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα
τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπεσον γῆν, πρώ-
4 την φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἦκα κλαίων· ἐν σπαργάνοις ἀνε-
5 τράφην καὶ φροντίσιν· οὐδεὶς γὰρ βασιλέων ἑτέραν ἔσχε γενέ-
6 σεως ἀρχὴν, μία δὲ πάντων εἴσοδος εἰς τὸν βίον, ἔξοδός τε ἴση.
7 Διὰ τοῦτο ηὐξάμην, καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ

ἦλθέ μοι πνεῦμα σοφίας. Προέκρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρό- 8
νων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς· οὐδὲ ὡ- 9
μοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐτῆς
ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐ-
τῆς· ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἠγάπησα αὐτὴν, καὶ προειλά- 10
μην αὐτὴν ἀντὶ φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγ-
γος. Ἦλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀνα- 11
ρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς· ἠυφράνθην δὲ ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι 12
αὐτῶν ἡγεῖται σοφία· ἠγνόουν δὲ αὐτὴν γενέτιν εἶναι τούτων.
Ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον αὐτῆς 13
οὐκ ἀποκρύπτομαι· ἀνεκλιπὴς γὰρ θησαυρός ἐστιν ἀνθρώποις, ὃν 14
οἱ κτησάμενοι πρὸς Θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν, διὰ τὰς ἐκ παιδείας
δωρεὰς συσταθέντες. Ἐμοὶ δὲ δῴη ὁ Θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώ- 15
μην, καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως τῶν λεγομένων· ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς
σοφίας ὁδηγός ἐστι, καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής. Ἐν γὰρ χειρὶ 16
αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρόνησις καὶ ἐρ-
γατειῶν ἐπιστήμη. Αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευ- 17
δῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ἀρχὴν καὶ 18
τέλος καὶ μεσότητα χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς
καιρῶν, ἐνιαυτοῦ κύκλους, καὶ ἀστέρων θέσεις, φύσεις ζώων 19. 20
καὶ θυμοὺς θηρίων, πνευμάτων βίας, καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων,
διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν. Ὅσα τε ἐστι κρυπτὰ καὶ 21
ἀφανῆ ἔγνων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ με σοφία. Ἔστι 22
γὰρ αὐτὴ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενὲς, πολυμερὲς, λεπτὸν,
εὐκίνητον, τρανὸν, ἀμόλυντον, σαφὲς, ἀπήμαντον, φιλάγαθον,
ὀξὺ, ἀκώλυτον, εὐεργετικὸν, φιλάνθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλὲς, 23
ἀμέριμνον, παντοδύναμον, παντεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χω-
ρούν πνευμάτων νοερῶν, καθαρῶν, λεπτοτάτων. Πάσης γὰρ κι- 24
νήσεως κινητικώτερον σοφία· διήκει δὲ καὶ χωρεῖ διὰ πάντων
διὰ τὴν καθαρότητα. Ἀτμὶς γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, 25
καὶ ἀπόῤῥοια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο
οὐδὲν μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει. Ἀπαύγασμα γάρ ἐστι 26
φωτὸς ἀϊδίου, καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνεργείας,
καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ. Μία δὲ οὖσα πάντα δύναται, 27
καὶ μένουσα ἐν ἑαυτῇ πάντα καινίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυ-
χὰς ὁσίας μεταβαίνουσα, φίλους Θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευά-

28. 29 ζει· οὐδένα γὰρ ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ, εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοικοῦντα. Ἔστι
γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀστέρων θέσιν
30 φωτὶ συγκρινομένη εὑρίσκεται προτέρα· τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχε-
ται νὺξ, σοφίαν δὲ οὐ κατισχύει κακία.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

1 ΔΙΑΤΕΙΝΕΙ δὲ ἀπὸ πέρατος ἐπὶ πέρας εὐρώστως, καὶ διοι-
2 κεῖται τὰ πάντα χρηστῶς· Ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ
νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ, καὶ ἐρα-
3 στὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς. Εὐγένειαν δοξάζει συμβίωσιν
4 Θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν· μύστις
γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ εὑρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
5 Εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλου-
6 σιώτερον τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; Εἰ δὲ φρόνησις ἐράζεται,
7 τίς αὐτῆς τῶν ὄντων μᾶλλόν ἐστι τεχνίτης; Καὶ εἰ δικαιοσύ-
νην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν ἀρεταί· σωφροσύνην γὰρ καὶ
φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρίαν, ὧν χρησιμώτερον
8 οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις,
οἶδε τὰ ἀρχαῖα, καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζει· ἐπίσταται στροφὰς λό-
γων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ
9 ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων. Ἔκρινα τοίνυν ἀγαγέσθαι ταύτην
ἐμαυτῷ πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσαι μοι σύμβουλος ἀγαθῶν,
10 καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης. Ἕξω δι' αὐτὴν δόξαν ἐν
11 ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος· ἐξὺς εὑρεθήσομαι
12 ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὄψει δυναστῶν θαυμασθήσομαι· σιγῶντά με πε-
ριμενοῦσι, καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσι, καὶ λαλοῦντος ἐπιπλεῖον,
13 χεῖρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν. Ἕξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν,
14 καὶ μνήμην αἰώνιον τοῖς μετ' ἐμὲ ἀπολείψω. Διοικήσω λαοὺς,
15 καὶ ἔθνη ὑποταγήσεταί μοι· φοβηθήσονταί με ἀκούσαντες τύραν-
νοι φρικτοί· ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολέμῳ ἀν-
16 δρεῖος· εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ· οὐ
γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφὴ αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἡ συμβίω-
17 σις αὐτῆς, ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν. Ταῦτα λογισάμενος ἐν
ἐμαυτῷ, καὶ φροντίσας ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν συγ-
18 γενείᾳ σοφίας, καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθὴ, καὶ ἐν πόνοις

χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπὴς, καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, περιήειν ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἐμαυτόν. Παῖς δὲ ἤμην εὐφυὴς, 19
ψυχῆς τε ἔλαχον ἀγαθῆς· μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν, ἦλθον εἰς σῶμα 20
ἀμίαντον. Γνοὺς δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς, ἐὰν μὴ ὁ 21
Θεὸς δῷ, (καὶ τοῦτο δ' ἦν φρονήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἦ χάρις,) ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΘΕΕ πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα 1
ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζῃ 2
τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιό- 3
τητι καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ· δός μοι τὴν 4
τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, ἄν- 5
θρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος, καὶ ἐλάσσων ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νόμων· κἂν γάρ τις ᾖ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς ἀπὸ 6
σοῦ σοφίας ἀπούσης, εἰς οὐθὲν λογισθήσεται. Σύ με προείλω βα- 7
σιλέα λαοῦ σου, καὶ δικαστὴν υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου· εἶ- 8
πας οἰκοδομῆσαι ναὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκη-
νώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμα-
σας ἀπ' ἀρχῆς, καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου, καὶ 9
παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου· ἐξαπόστειλον αὐτὴν 10
ἐξ ἁγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτὴν, ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιάσῃ, καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. Οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα καὶ συνιεῖ, καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πρά- 11
ξεσί μου σωφρόνως, καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς· καὶ ἔσαι 12
προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρός μου. Τίς γὰρ ἄνθρωπος γνώσεται 13
βουλὴν Θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ Κύριος; Λογι- 14
σμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοὶ, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν· φθαρ- 15
τὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφροντίδα. Καὶ μόγις εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερ- 16
σὶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου· τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασε;

17 Βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν, καὶ ἔπεμψας
18 τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων; Καὶ οὕτως διωρθώθησαν αἱ
τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι,
19 καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

1 ΑΥΤΗ πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διε-
2 φύλαξε, καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου· ἔδωκέ τε
3 αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι πάντων. Ἀποστὰς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος
4 ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, ἀδελφοκτόνοις συναπώλετο θυμοῖς· δι' ὃν κατα-
κλυζομένην γῆν πάλιν ἔσωσε σοφία, διὰ εὐτελοῦς ξύλου τὸν δί-
5 καιον κυβερνήσασα. Αὕτη καὶ ἐν ὁμονοίᾳ πονηρίας ἐθνῶν συγ-
χυθέντων, ἔγνω τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον Θεῷ,
6 καὶ ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. Αὕτη δίκαιον, ἐ-
ξαπολλυμένων ἀσεβῶν, ἐρρύσατο φυγόντα καταβάσιον πῦρ Πεν-
7 ταπόλεως· ἧς ἔτι μαρτύριον τῆς πονηρίας καπνιζομένη καθέστη-
κε χέρσος, καὶ ἀτελέστιν ὥραις καρπεφοροῦντα φυτά, καὶ ἀπιστού-
8 σης ψυχῆς μνημεῖον ἑστηκυῖα στήλη ἁλός. Σοφίαν γὰρ παροδεύσαντες
οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γνῶναι τὰ καλά, ἀλλὰ καὶ τῆς
ἑαυτῶν ἀφροσύνης ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐ-
9 σφάλησαν, μηδὲ λαθεῖν δυνηθῶσι. Σοφία δὲ τοὺς θεραπεύοντας
10 αὐτὴν ἐκ πόνων ἐρρύσατο. Αὕτη φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον
ὡδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν Θεοῦ, καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων· ηὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις, καὶ ἐπλή-
11 θυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ· ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν πα-
12 ρέστη καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν· διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ
ἀπὸ ἐνεδρευόντων ἠσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐ-
13 τῷ, ἵνα γνῷ, ὅτι παντὸς δυνατωτέρα ἐστὶν ἡ εὐσέβεια. Αὕτη
πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἐξ ἁμαρτίας ἐρρύσατο
14 αὐτόν· συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον, καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν
αὐτόν, ἕως ἤνεγκεν αὐτῷ σκῆπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυ-
ραννούντων αὐτοῦ· ψευδεῖς τε ἔδειξεν τοὺς μωμησαμένους αὐ-
15 τόν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν αἰώνιον. Αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρ-
16 μα ἄμεμπτον ἐρύσατο ἐξ ἔθνους θλιβόντων· εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν
θεράποντος Κυρίου, καὶ ἀντέστη βασιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι

καὶ σημείοις. Ἀπέδωκεν δσίοις μισθὸν κόπων αὐτῶν· ὡδήγησεν 17
αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θαυμαστῇ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡμέρας,
καὶ εἰς φλόγα ἀστέρων τὴν νύκτα. Διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν 18
ἐρυθρὰν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ· τοὺς δὲ ἐχθροὺς 19
αὐτῶν κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς.
Διὰ τοῦτο δίκαιοι ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς, καὶ ὕμνησαν Κύριε τὸ ὄνο- 20
μα τὸ ἅγιόν σου, τήν τε ὑπέρμαχόν σου χεῖρα ἤνεσαν ὁμοθυμα-
δόν· ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν, καὶ γλώσσας νηπίων ἔθη- 21
κε τρανάς.

ΚΕΦ. ΙΑ'. XI.

1 Εὐώδωσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου· διώ- 2
δευσαν ἔρημον ἀοίκητον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς· ἀντέ- 3
στησαν πολεμίοις, καὶ ἐχθροὺς ἠμύναντο. Ἐδίψησαν καὶ ἐπε- 4
καλέσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ
ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ. Δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθησαν οἱ ἐχθροὶ 5
αὐτῶν, διὰ τούτων αὐτοὶ ἀπορούμενοι εὐεργετήθησαν. Ἀντὶ 6. 7
μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ αἵματι λυθρώδει ταραχθέντος εἰς 8
ἔλεγχον νηπιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ
ἀνελπίστως· δείξας διὰ τοῦ τότε δίψους, πῶς τοὺς ὑπεναντίους 9
ἐκόλασας. Ὅτε γὰρ ἐπειράσθησαν, καί περ ἐν ἐλέει παιδευό- 10
μενοι, ἔγνωσαν πῶς ἐν ὀργῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς ἐβασανίζοντο· τού- 11
τους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νουθετῶν ἐδοκίμασας· ἐκείνους δὲ ὡς
ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας. Καὶ ἀπόντες δὲ καὶ 12
παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο· διπλῆ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη, καὶ 13
στεναγμὸς μνημῶν τῶν παρελθόντων. Ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν 14
ἰδίων κολάσεων εὐεργετημένους αὐτοὺς, ἤσθοντο τοῦ Κυρίου·
ὃν γὰρ ἐν ἐκθέσει πάλαι ῥιφέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες, ἐπὶ τέ- 15
λει τῶν ἐκβάσεων ἐθαύμαζον, οὐχ ὅμοια δικαίοις διψήσαντες. Ἀντὶ 16
δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν, ἐν οἷς πλανηθέντες
ἐθρήσκευον ἄλογα ἑρπετὰ καὶ κνώδαλα εὐτελῆ, ἐπαπέστειλας αὐ-
τοῖς πλῆθος ἀλόγων ζώων εἰς ἐκδίκησιν· ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν 17
τις ἁμαρτάνει, διὰ τούτων κολάζεται. Οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παν- 18
τοδύναμός σου χεὶρ καὶ κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης,
ἐπιπέμψαι αὐτοῖς ἢ πλῆθος ἄρκων, ἢ θρασεῖς λέοντας, ἢ νεοκτί- 19
στους θυμοῦ πλήρεις θῆρας ἀγνώστους, ἤτοι πυρπνόον φυσῶν-

τας ἄσθμα, ἢ βρόμον λικμωμένους καπνοῦ, ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμμάτων
20 σπινθῆρας ἀστράπτοντας, ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἠδύνατο ἐκτρίψαι
21 αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι· καὶ χωρὶς δὲ τούτων, ἐν ἑνὶ πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο, ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ λικμηθέντες ὑπὸ πνεύματος δυνάμεώς σου· ἀλλὰ πάντα
22 μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέταξας. Τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν σοι πάρεστι πάντοτε, καὶ κράτει βραχίονός σου τίς ἀν-
23 τιστήσεται; Ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαγίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναν-
24 τίον σου, καὶ ὡς ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ κατελθοῦσα ἐπὶ γῆν. Ἐλεεῖς δὲ πάντας ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παροράς ἁμαρτήματα ἀνθρώ-
25 πων εἰς μετάνοιαν. Ἀγαπᾷς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν
26 βδελύσσῃ ὧν ἐποίησας· οὐδὲ γὰρ ἂν μισῶν τι κατεσκεύασας. Πῶς δὲ διέμεινεν ἄν τι, εἰ μὴ σὺ ἠθέλησας; ἢ τὸ μὴ κληθὲν ὑπὸ σοῦ
27 διετηρήθη; Φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστι πάντα, δέσποτα φιλόψυχε.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

1. 2 Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι· διὸ τοὺς παραπίπτοντας κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν, ὑπομιμνήσκων νουθετεῖς, ἵνα ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν
3 ἐπὶ σὲ Κύριε. Καὶ γὰρ τοὺς παλαιοὺς οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου
4 γῆς μισήσας, ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα φαρμακειῶν καὶ τε-
5 λετὰς ἀνοσίους, τέκνων τε φονέας ἀνελεήμονας, καὶ σπλαγχνοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοῖναν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μύστας θιάσου,
6 καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων, ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ
7 χειρῶν πατέρων ἡμῶν· ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται Θεοῦ παί-
8 δων ἡ παρὰ σοὶ πασῶν τιμιωτάτη γῆ. Ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλάς τε προδρόμους τοῦ στρατοπέδου σου
9 σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς καταβραχὺ ἐξολεθρεύσωσιν· οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίοις ὑποχειρίους δοῦναι, ἢ θηρίοις δει-
10 νοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἓν ἐκτρίψαι· κρίνων δὲ καταβραχὺ, ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν, καὶ ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λο-
11 γισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα· (σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς)· οὐδὲ εὐλαβούμενος τινὰ, ἐφ' οἷς ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους·
12 τίς γὰρ ἐρεῖ· τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματί σου;

τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίησας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων; Οὔτε γὰρ Θεός ἐστι πλὴν σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων, ἵνα 13
δείξῃς ὅτι οὐκ ἀδίκως ἔκρινας· οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντο- 14
φθαλμῆσαι δυνήσεταί σοι περὶ ὧν ἀπώλεσας. Δίκαιος δὲ ὢν, δι- 15
καίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνάμεως. Ἡ γὰρ ἰσχύς 16
σου δικαιοσύνης ἀρχὴ, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν, πάντων φείδεσθαί σε ποιεῖ· ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ὁ ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνά- 17
μεως τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς οὐκ εἰδόσι σε τὸ θράσος ἐξελέγχεις· σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις, καὶ μετὰ πολ- 18
λῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. Πάρεστι γάρ σοι, ὅταν θέλῃς, τὸ δύ- 19
νασθαι· ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔργων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον, καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς υἱούς σου, ὅτι διδοῖς ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν. Εἰ γὰρ ἐχ- 20
θροὺς παίδων σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμωρήσω προσοχῆς, δοὺς χρόνον καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας, μετὰ πόσης ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς 21
πατράσιν ὅρκους καὶ συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων; Ἡμᾶς οὖν παιδεύων, τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν μυριότητι μαστι- 22
γοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινόμενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος. Ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαν- 23
τας ἀδίκως, διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων. Καὶ γὰρ 24
τῶν πλάνης ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζώοις τῶν ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευσθέντες. Διὰ τοῦτο ὡς παισὶν ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμ- 25
παιγμὸν ἔπεμψας· οἱ δὲ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως μὴ νουθετηθέν- 26
τες, ἀξίαν Θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν. Ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πάσχον- 27
τες ἠγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὓς ἐδόκουν θεοὺς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι, ἰδόντες ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι, Θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΜΑΤΑΙΟΙ μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῆν 1
Θεοῦ ἀγνωσία, καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέ-

ναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις προσέχοντες ἐπέγνωσαν τὸν τε-
2 χνίτην· ἀλλ' ἢ πῦρ, ἢ πνεῦμα, ἢ ταχινὸν ἀέρα, ἢ κύκλον ἄστρων,
ἢ βίαιον ὕδωρ, ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ, πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνό-
3 μισαν· ὧν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι, ταῦτα θεοὺς ὑπελάμ-
βανον, γνώτωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ
4 τοῦ κάλλους γενεσιάρχης ἔκτισεν αὐτά. Εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέρ-
γειαν ἐκπλαγέντες, νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευά-
5 σας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν· ἐκ γὰρ μεγέθους καὶ καλλονῆς κτι-
6 σμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται. Ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ τούτοις μέμψις ἔστιν ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται
7 Θεὸν ζητοῦντες καὶ θέλοντες εὑρεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
ἀναστρεφόμενοι διερευνῶσι, καὶ πείθονται τῇ ὄψει, ὅτι καλὰ τὰ
8. 9 βλεπόμενα. (Πάλιν δὲ οὐδὲ αὐτοὶ συγγνωστοί· εἰ γὰρ τοσοῦ-
τον ἴσχυσαν εἰδέναι, ὥστε δύνωνται στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα, τὸν
10 τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὗρον;) Ταλαίπωροι δὲ καὶ ἐν
νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οἵ τινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων, χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα, καὶ ἀπεικά-
11 σματα ζώων, ἢ λίθον ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας. Εἰ δὲ καί
τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον φυτὸν ἐκπρίσας, περιέξυσεν εὐ-
μαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησάμενος εὐπρεπῶς κα-
12 τεσκεύασε χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, τὰ δὲ ὑπολείμ-
ματα τῆς ἐργασίας εἰς ἑτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη·
13 τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς οὐδὲν εὔχρηστον, ξύλον σκολιὸν καὶ
ὄζοις συμπεφυκὸς, λαβὼν ἔγλυψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἐργασίας αὐτοῦ,
καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως ἐτύπωσεν αὐτὸ, ἀπείκασέ τε αὐτὸ εἰκόνι
14 ἀνθρώπου, ἢ ζώῳ τινὶ εὐτελεῖ ὡμοίωσεν αὐτὸ, καταχρίσας μίλ-
τῳ καὶ φύκει ἐρυθήνας χρόαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν κηλίδα τὴν ἐν
15 αὐτῷ καταχρίσας, καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἴκημα, ἐν τοί-
16 χῳ ἔθηκεν αὐτὸ, ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ· ἵνα μὲν οὖν μὴ κατα-
πέσῃ προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι· (καὶ
17 γάρ ἐστιν εἰκὼν καὶ χρείαν ἔχει βοηθείας)· περὶ δὲ κτημάτων
καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων προσευχόμενος, οὐκ αἰσχύνεται
τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν· καὶ περὶ μὲν ὑγιείας τὸ ἀσθενὲς ἐπικα-
18 λεῖται, περὶ δὲ ζωῆς τὸ νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας τὸ ἀπει-
ρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυ-

νάμενον, περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας 19
τὸ ἀδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΠΛΟΥΝ τις πάλιν σελλόμενος, καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν 1
κύματα, τοῦ φέροντος αὐτὸν ξύλου σαθρότερον ξύλον ἐπιβοᾶται.
Ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις πορισμῶν ἐπενόησε, τεχνῖτις δὲ σοφία κα- 2
τεσκεύασεν· ἡ δὲ σὴ πάτερ διακυβερνᾷ πρόνοια· ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν 3
θαλάσσῃ ὁδὸν, καὶ ἐν κύμασι τρίβον ἀσφαλῆ· δεικνὺς ὅτι δύνασαι 4
ἐκ πάντων σώζειν, ἵνα καὶ ἂν ἄνευ τέχνης τις ἐπιβῇ. Θέλεις δὲ 5
μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα· διὰ τοῦτο καὶ ἐλαχίστῳ
ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχὰς, καὶ διελθόντες κλύδωνα σχε-
δίᾳ διεσώθησαν. Καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γι- 6
γάντων ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα, ἀπέλιπεν
αἰῶνι σπέρμα γενέσεως, τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρί. Εὐλόγηται 7
γὰρ ξύλον δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη· τὸ χειροποίητον δὲ ἐπικα- 8
τάρατον αὐτὸ, καὶ ὁ ποιήσας αὐτό· ὅτι ὁ μὲν εἰργάζετο, τὸ δὲ
φθαρτὸν ὂν θεὸς ὠνομάσθη. Ἐν ἴσῳ γὰρ μισητὰ Θεῷ καὶ ὁ ἀ- 9
σεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ· καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δρά- 10
σαντι κολασθήσεται. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν ἐπισκοπὴ 11
ἔσαι, ὅτι ἐν κτίσματι Θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἐγενήθησαν, καὶ εἰς σκάν-
δαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων, καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων. Ἀρχὴ 12
γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων· εὕρεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς.
Οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται· κενοδοξίᾳ 13. 14
γὰρ ἀνθρώπων (θάνατος) εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο
σύντομον αὐτῶν τὸ τέλος ἐπενοήθη. Ἀώρῳ γὰρ πένθει τρυχό- 15
μενος πατὴρ, τοῦ ταχέως ἁφαιρεθέντος τέκνου εἰκόνα ποιήσας,
τὸν τότε νεκρὸν ἄνθρωπον, νῦν ὡς Θεὸν ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε
τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς. Εἶτ' ἐν χρόνῳ κρατυν- 16
θὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυράννων ἐπιτα-
γαῖς ἐθρησκεύετο τὰ γλυπτά· οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενοι τιμᾷν 17
ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν οἰκεῖν, τὴν πόρρωθεν ὄψιν ἀνατυπωσά-
μενοι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν
ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύσωσι διὰ σπουδῆς. Εἰς ἐπίτασιν δὲ 18
θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προετρέψατο φι-

19 λοτιμία. Ὁ μὲν γὰρ τάχα κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι, ἐξε-
20 βιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον· τὸ δὲ πλῆθος
ἐφελκόμενον διὰ τὸ εὔχαρι τῆς ἐργασίας, τὸν πρὸ ὀλίγου τιμη-
21 θέντα ἄνθρωπον, νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο. Καὶ τοῦτο ἐγένετο
τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον, ὅτι ἢ συμφορᾷ ἢ τυραννίδι δουλεύσαντες ἄν-
22 θρωποι, τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέθεσαν. Εἶτ'
οὐκ ἤρκεσεν αὐτοῖς τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν, ἀλ-
λὰ καὶ ἐν μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ, τὰ τοσαῦτα κακὰ
23 εἰρήνην προσαγορεύουσιν. Ἢ γὰρ τεκνοφόνους τελετὰς, ἢ
24 κρύφια μυστήρια, ἢ ἐμμανεῖς ἐξάλλων θεσμῶν κώμους ἄγοντες,
οὔτε βίους, οὔτε γάμους καθαροὺς ἔτι φυλάσσουσιν· ἕτερος δ' ἕτε-
25 ρον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ, ἢ νοθεύων ὀδυνᾷ. Πάντα δ' ἐπιμιξ ἔχει,
αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθορὰ, ἀπιστία, τάραχος,
26 ἐπιορκία, θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος ἀμνηστία, ψυχῶν μιασμὸς,
27 γενέσεως ἐναλλαγὴ, γάμων ἀταξία, μοιχεία καὶ ἀσέλγεια. Ἡ
γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς ἀρχὴ κακοῦ καὶ
28 αἰτία καὶ πέρας ἐστίν· ἢ γὰρ εὐφραινόμενοι μεμήνασιν, ἢ προ-
29 φητεύουσι ψευδῆ, ἢ ζῶσιν ἀδίκως, ἢ ἐπιορκοῦσι ταχέως. Ἀψύ-
χοις γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις, κακῶς ὀμόσαντες, ἀδικηθῆναι οὐ
30 προσδέχονται. Ἀμφότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ ἄδικα· ὅτι
κακῶς ἐφρόνησαν περὶ Θεοῦ προσέχοντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως
31 ὤμοσαν ἐν δόλῳ, καταφρονήσαντες ὁσιότητος. Οὐ γὰρ ἡ τῶν
ὀμνυμένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων δίκη ἐπεξέρχεται
ἀεὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

1 Σὺ δὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθὴς, μακρόθυμος καὶ
2 ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα. Καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν, εἰ-
δότες σου τὸ κράτος· οὐχ ἁμαρτησόμεθα δὲ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελο-
3 γίσμεθα. Τὸ γὰρ ἐπίστασθαί σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέ-
4 ναι σου τὸ κράτος ῥίζα ἀθανασίας. Οὔτε γὰρ ἐπλάνησεν ἡμᾶς
ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια, οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος,
5 εἶδος σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις· ὧν ὄψις ἄφρονι εἰς ὄρε-
6 ξιν ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος ἄπνουν. Κακῶν ἐρα-
σταὶ ἄξιοί τε τοιούτων ἐλπίδων, καὶ οἱ δρῶντες, καὶ οἱ ποθοῦν-

τες, καὶ οἱ σεβόμενοι. Καὶ γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων 7
ἐπίμοχθον, πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν ἓν ἕκαστον· ἀλλ' ἐκ
τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τά τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα
σκεύη, τά τε ἐναντία πάντα ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἑκά-
στου ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός· καὶ κακόμοχθος θεὸν 8
μάταιον πλάσσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς
γεννηθείς, μετ' ὀλίγον πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς
ἀπαιτηθεὶς χρέος. Ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κά- 9
μνειν, οὐδ' ὅτι βραχυτελῆ βίον ἔχει· ἀλλ' ἀντερίζεται μὲν χρυ-
σουργοῖς καὶ ἀργυροχρόοις, χαλκοπλάστας τε μιμεῖται, καὶ δό-
ξαν ἡγεῖται ὅτι κίβδηλα πλάσσει. Σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ 10
γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐ-
τοῦ. Ὅτι ἠγνόησε τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα 11
αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν, καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν. Ἀλ- 12
λὰ ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον πα-
νηγυρισμὸν ἐπικερδῆ· δεῖν γάρ φασιν ὅθεν δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πο-
ρίζειν. Οὗτος γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει, ὕλης γεώ- 13
δους εὔθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουργῶν. Πάντων δὲ ἀφρο- 14
νέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὰς νηπίων, οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου
καταδυναστεύσαντες αὐτόν· ὅτι πάντα τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἐλο- 15
γίσαντο θεοὺς, οἷς οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν, οὔτε ῥῖνες
εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς
ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. Ἄν- 16
θρωπος γὰρ ἐποίησεν αὐτοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλα-
σεν αὐτούς· οὐδεὶς γὰρ ἀνθρώπων ὅμοιον ἰσχύει πλάσαι θεόν·
θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις· κρείσσων γάρ 17
ἐστι τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ· ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ
οὐδέποτε. Καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται· ἕνια γὰρ συγ- 18
κρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα, οὐδ' ὅσον ἐπιποθῆσαι ὡς ἐν 19
ζώων ὄψει καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ἔπαι-
νον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ις'. XVI.

ΔΙΑ τοῦτο δι' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους 1
κνωδάλων ἐβασανίσθησαν. Ἀνθ' ἧς κολάσεως εὐεργετήσας τὸν 2

λαόν σου (σῖς) εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτί-
3 μασας ὀρτυγομήτραν· ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπιθυμοῦντες τροφήν, διὰ
τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν
ἀποστρέφωνται, οὗτοι δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι, καὶ ξέ-
4 νης μετάσχωσι γεύσεως. Ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον
ἔνδειαν ἐπελθεῖν τυραννοῦσι, τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ
5 ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο. Καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθε
θηρίων θυμός, δήγμασί τε σκολιῶν διερθείροντο ὄφεων, οὐ μέ-
6 χρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου· εἰς νουθεσίαν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐτα-
ράχθησαν, σύμβολον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντολῆς νό-
7 μου σου· ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο,
8 ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα. Καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς
9 ἐχθροὺς ἡμῶν, ὅτι σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ· οὓς μὲν
γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν ἀπέκτεινε δείγματα, καὶ οὐχ εὑρέθη ἴαμα
10 τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι· Τοὺς
δὲ υἱούς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες· τὸ ἔλεος
11 γάρ σου ἀντιπαρῆλθε, καὶ ἰάσατο αὐτούς. Εἰς γὰρ ὑπόμνησιν
τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ἐξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ
εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην, ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς
12 εὐεργεσίας. Καὶ γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐ-
13 τούς, ἀλλὰ ὁ σός Κύριε λόγος ὁ πάντα ἰώμενος. Σὺ γὰρ ζωῆς
καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ κατάγεις εἰς πύλας ᾅδου,
14 καὶ ἀνάγεις. Ἄνθρωπος δὲ ἀποκτέννει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ· ἐξελθὸν
δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.
15.16 Τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν· ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέ-
ναι ἀσεβεῖς, ἐν ἰσχύϊ βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν, ξένοις ὑε-
τοῖς καὶ χαλάζαις καὶ ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις, καὶ πυρὶ
17 καταναλισκόμενοι. Τὸ γὰρ παραδοξότατον, ἐν τῷ πάντα σβεν-
νῦντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ· (ὑπέρμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ
18 δικαίων)· ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ καταφλέξῃ τὰ
ἐπ' ἀσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῶα, ἀλλὰ αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν, ὅτι
19 Θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται· ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν
20 πυρὸς δύναμιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου γῆς γεννήματα καταφθείρῃ. Ἀνθ'
ὧν ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἕτοιμον ἄρτον
ἀπ' οὐρανοῦ παρέσχες αὐτοῖς ἀκοπιάστως, πᾶσαν ἡδονὴν ἴσχοντα
21 καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν. Ἡ μὲν γὰρ ἀπόσταξίς σου

τὴν σὴν πρὸς τέκνα ἐνεφάνιζε γλυκύτητα· τῇ δὲ τοῦ προσφερομένου ἐπιθυμίᾳ ὑπηρετῶν, πρὸς ὅ τις ἐβούλετο μετεκιρνᾶτο. Χιὼν δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμενε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο· ἵνα γνῶσιν, ὅτι τοὺς τῶν ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλάζῃ, καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαστράπτον· τοῦτο δὲ πάλιν, ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπιλέλησται δυνάμεως. Ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα, ἐπιτείνεται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνίεται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν ἐπί σοι πεποιθότων. Διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν· ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοί σου, οὓς ἠγάπησας Κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τούς σοι πιστεύοντας διατηρεῖ. Τὸ γὰρ ὑπὸ πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἁπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτήκετο· ὅπως γνωστὸν ᾖ, ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου, καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι. Ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς χειμερινὴ πάχνη τακήσεται, καὶ ῥυήσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.

ΚΕΦ. Ιζ'. XVII.

Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι ψυχαὶ ἐπλανήθησαν. Ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι, δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς, κατακλεισθέντες ὀρόφοις, φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο. Λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρτήμασιν ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι, ἐσκοτίσθησαν θαμβούμενοι δεινῶς, καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι· οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχὸς ἀφόβους διεφύλαττεν, ἦχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς, περιεκόμπουν, καὶ φάσματα ἀμειδήτοις κατηφῆ προσώποις ἐνεφανίζετο. Καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυε φωτίζειν, οὔτε ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα· Διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης· ἐκδειματούμενοί τε τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως, ἡγοῦντο χείρω τὰ βλεπόμενα. Μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειντο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας ἔλεγχος ἐφύβριστος· οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δείματα καὶ ταραχὰς ἀπε-

λαύνειν ψυχῆς νοσούσης, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν.
9 Καὶ γὰρ εἰ μηδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἑρπετῶν συριγμοῖς ἐκσεσοβημένοι, διώλλυντο ἔντρομοι,
10 καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα προσιδεῖν ἀρνούμενοι. Δειλὸν γὰρ ἰδ' ᾧ πονηρία μάρτυρι καταδικαζομένη, ἀεὶ δὲ προείληφε τὰ χα-
11 λεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει. Οὐδὲν γάρ ἐστι φόβος, εἰ μὴ
12 προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων· ἔνδοθεν δὲ οὖσα ἥττων ἡ προσδοκία πλείονα λογίζεται τῇ ἀγχινοίᾳ τῆς παρεχού-
13 σης τὴν βάσανον αἰτίας. Οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα, καὶ ἐξ ἀδύτου ᾅδου μυχῶν ἐπελθοῦσαν, τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμε-
14 νοι, τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο φαντασμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος
15 φόβος ἐπῆλθεν. Εἴθ' οὕτως, ὃς δήποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ καταπίπτων,
16 ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἱρκτὴν κατακλεισθείς· εἴ τε γὰρ γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμήν, ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προ-
17 ληφθεὶς τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην· μιᾷ γὰρ ἁλύσει σκότους πάντες ἐδέθησαν. Εἴ τε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους (ἢ) ὀρνέων ἦχος εὐμελής, ἢ ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ,
18 ἢ κτύπος ἀπηνὴς καταριπτομένων πετρῶν, ἢ σκιρτώντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρυομένων ἀπηνεστάτων θηρίων φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλότητος ὀρέων ἠχώ, παρέλυεν αὐτοὺς ἐκ-
19 φοβοῦντα. Ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτί, καὶ
20 ἀνεμποδίστοις συνείχετο ἔργοις· μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκὼν τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους· ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

1 Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς· ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες, μορφὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν οὐ κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν,
2 ἐμακάριζον, ὅτι δὲ οὐ βλάπτουσι προηδικημένοι, ηὐχαρίστουν, καὶ
3 τοῦ διενεχθῆναι χάριν ἐδέοντο. Ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ σύλον, ὁδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιπορίας, ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενι-
4 τείας παρέσχες. Ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι φωτὸς, καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς σου, δι' ὧν ἤμελλε τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι δίδοσθαι·

βουλευσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτεῖναι νήπια, καὶ 5
ἑνὸς ἐκτεθέντος τέκνου καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφεί-
λου πλῆθος τέκνων, καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
Ἐκείνη ἡ νὺξ προεγνώσθη πατράσιν ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες 6
οἷς ἐπίστευσαν ὅρκοις, ἐπευθυμήσωσι, προσδεχθῇ δὲ ὑπὸ λαοῦ σου 7
σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια· ᾧ γὰρ ἐτιμωρήσω τοὺς 8
ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς παρακαλεσάμενος ἐδόξασας. Κρυφῇ γὰρ 9
ἐθυσίαζον ὅσιοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν
ὁμονοίᾳ διέθεντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων
μεταλήψεσθαι τοὺς ἁγίους, πατέρων ἤδη προαναμέλποντες αἴνους.
Ἀντήχει δὲ ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοὴ, καὶ οἰκτρὰ διεφέρετο φωνὴ 10
θρηνουμένων παίδων. Ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα δεσπότῃ κο- 11
λασθεὶς, καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων· ὁμοθυμαδὸν δὲ 12
πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους· οὐ-
δὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοὶ, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥο-
πὴν ἡ ἐντιμοτέρα γένεσις αὐτῶν διέφθαρτο. Πάντα γὰρ ἀπι- 13
στοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν πρωτοτόκων ὀλέθρῳ
ὡμολόγησαν Θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι. Ἡσύχου γὰρ σιγῆς περιε- 14
χούσης τὰ πάντα, καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, ὁ παν- 15
τοδύναμός σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλείων ἀπότο-
μος πολεμιστὴς εἰς μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς· ξίφος ὀξὺ 16
τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγήν σου φέρων, καὶ στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάν-
τα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτετο, βεβήκει δὲ ἐπὶ γῆς. Τότε 17
παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων δεινῶν ἐξεταράξαν αὐτοὺς, φό-
βοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι· καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ ῥιφθεὶς ἡμίθνη- 18
τος, δι' ἣν ἔθνησκεν αἰτίαν ἐνεφάνιζεν· οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαν- 19
τες αὐτοὺς, τοῦτο προσεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς
πάσχουσιν, ἀπόλωνται. Ἥψατο δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου, 20
καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο πλήθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμει-
νεν ἡ ὀργή. Σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμπτος προεμάχησε, τὸ τῆς 21
ἰδίας λειτουργίας ὅπλον, προσευχὴν καὶ θυμιάματος ἐξιλασμὸν
κομίσας· ἀντέστη τῷ θυμῷ, καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ, δει-
κνὺς ὅτι σός ἐστι θεράπων. Ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχύϊ τοῦ 22
σώματος, οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέ-
ταξεν, ὅρκους πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. Σωρηδὸν γὰρ 23
ἤδη πεπτωκότων ἐπαλλήλων νεκρῶν, μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε τὴν

24 ὀργήν, καὶ διέσχισε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁδόν. Ἐπὶ γὰρ ποδήρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι ἐπὶ τετραστίχου λίθου γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος
25 κεφαλῆς αὐτοῦ· τούτοις εἶξεν ὁ ὀλεθρεύων, ταῦτα δὲ ἐροβήθη· ἦν γὰρ μόνη ἡ πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

ΚΕΦ. ΙΘ΄. XIX.

1 Τοις δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελεήμων θυμὸς ἐπέζη· προῄ-
2 δει γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα. Ὅτι αὐτοὶ ἐπιτρέψαντες τοῦ ἀπεῖναι, καὶ μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς, διώξουσι μετα-
3 μεληθέντες· ἔτι γὰρ ἐν χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη, καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπάσαντο λογισμὸν ἀνοίας, καὶ
4 οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον. Εἶλκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβηκότων ἀμνησίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προ-
5 σαναπληρώσωσι κόλασιν· καὶ ὁ μὲν λαός σου παράδοξον ὁδοιπο-
6 ρίαν περάσῃ, ἐκεῖνοι δὲ ξένον εὗρωσι θάνατον. Ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν διετυποῦτο, ὑπηρετοῦσα ταῖς σαῖς ἐπι-
7 ταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς τῇ τὴν παρεμβολὴν σκιαζούσῃ νεφέλῃ· ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδατος ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐθεωρεῖτο, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ
8 χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου· δι' οὗ πᾶν ἔθνος διῆλθον οἱ
9 τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ, θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα. Ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν, καὶ ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν, αἰνοῦντές σε
10 Κύριε τὸν ῥυσάμενον αὐτούς· ἐμέμνητο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνῖφας ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ ποταμὸς πλῆθος βατράχων.
11 ἐφ' ὑστέρῳ δὲ εἶδον καὶ γένεσιν νέαν ὀρνέων, ὅτε ἐπιθυμίᾳ προα-
12 χθέντες ᾐτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς, εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ θαλάσσης ὀρτυγομήτρα. Καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄνευ τῶν προγεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν· δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονη-
13 ρίαις. Καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν· οἱ μὲν τοὺς ἀγνῶτας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξέ-
14 νους ἐδουλοῦντο. Καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἄλλη τις ἐπισκοπὴ ἔσται

αὐτῶν· ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσεδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ δὲ μετὰ 15
ἑορτασμάτων εἰσδεξάμενοι, τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας
δικαίων δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. Ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ, 16
ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεῖ περιβλη-
θέντες σκότει, ἕκαστος τῶν ἑαυτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον ἐζήτει.
Δι' ἑαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα, ὥσπερ ἐν ψαλτη- 17
ρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μέ-
νοντα ἐν ἤχῳ· ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγονότων ὄψεως
ἀκριβῶς. Χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ νηκτὰ μετέ- 18
βαινεν ἐπὶ γῆς· πῦρ ἴσχυεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως ἐπιλε- 19
λησμένον, καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς φύσεως ἐπελανθάνετο· φλό- 20
γες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπα-
τούντων, οὐδ' ἔτηκον χρυσταλλοειδὲς εὔτηκτον γένος ἀμβροσίας
τροφῆς. Κατὰ πάντα γὰρ Κύριε ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου καὶ 21
ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερεῖδες, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παριστά-
μενος.

ΣΟΦΙΑ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

ΣΟΦΙΑ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ

ΣΙΡΑΧ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΠΟΛΛΩΝ καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὡς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας· ὁ πάππος μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς εἴς τε τὴν νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρίων βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἕξιν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνηχοι γενόμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπιπροσθῶσι διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. Παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἑρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν· οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς Ἑβραΐσι λεγόμενα, καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος, καὶ αἱ προφητεῖαι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα. Ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον, καὶ συγχρονίσας, εὑρὼν οὐ μικρᾶς παιδείας ἐφόδιον, ἀναγκαιότατον ἐθέμην καὶ αὐτός τινα προσενέγκασθαι σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῦσαι τὴν δὲ τὴν βίβλον, πολλὴν ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου, πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευαζομένους τὰ ἤθη ἐννόμως βιοτεύειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΑΣΑ σοφία παρὰ Κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστιν εἰς τὸν αἰῶ- 1
να. Ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς 2
ἐξαριθμήσει; Ὕψος οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ 3
σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει; Προτέρα πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ 4
σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. Πηγὴ σοφίας λόγος Θεοῦ ἐν ὑψί- 5
στοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι. Ῥίζα σοφίας τίνι 6
ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργήματα αὐτῆς τίς ἔγνω; Ἐπιστήμη 7
σοφίας τίνι ἐφανερώθη; καὶ τὴν πολυπειρίαν αὐτῆς τίς συνῆκε;
Εἷς ἐστι σοφὸς φοβερὸς σφόδρα, καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 8
Κύριος. Αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν, καὶ ἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν, καὶ 9
ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ· μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ 10
τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
Φόβος Κυρίου δόξα καὶ καύχημα, καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος 11
ἀγαλλιάματος· φόβος Κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφροσύ- 12
νην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν. Τῷ φοβουμένῳ τὸν Κύριον εὖ 13
ἔσται ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐλογηθήσεται.
Φόβος Κυρίου δόσις παρὰ Κυρίου, καὶ ἐπ' ἀγαπήσεως τρίβους κα-
θίστησι. Ἀγάπησις Κυρίου ἔνδοξος σοφία· οἷς δ' ὀπτάνηται με- 14
ρίζει αὐτὴν εἰς ὅρασιν αὐτοῦ. Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, 15
καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς· μετὰ ἀνθρώπων θε-
μέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευ-
θήσεται. Πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, καὶ μεθύσκει αὐ- 16
τοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς· πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν ἐμπλήσει 17
ἐπιθυμημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα αὐτῶν γενημάτων αὐτῆς. Στέ- 18
φανος σοφίας φόβος Κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰά-
σεως· ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα Θεοῦ, πλατύνει δὲ καύχησιν τοῖς
ἀγαπῶσιν αὐτόν. Καὶ ἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν, ἐπιστήμην καὶ 19
γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησε, καὶ δόξαν κρατούντων αὐτῆς ἀνύψωσε.
Ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς μακροη- 20
μέρευσις. Φόβος Κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα· ἄφοβος δὲ οὐ δυνή- 21
σεται δικαιωθῆναι. Οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι· ἡ 22
γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ. Ἕως καιροῦ ἀνθέξεται 23
μακρόθυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνην· ἕως καιροῦ 24

κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ χείλη πολλῶν ἐκδιηγήσεται σύνε-
23 σιν αὐτοῦ. Ἐν θησαυροῖς σοφίας παραβολαὶ ἐπιστήμης· βδέλυγμα
26 δὲ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια. Ἐπιθυμήσας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς,
27 καὶ Κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν. Σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος
28 Κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραΰτης. Μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ
29 Κυρίου ἐνδεὴς ὤν· καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ. Μὴ ὑπο-
κριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χείλεσί σου πρόσεχε.
30 Μὴ ἐξύψου σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς, καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου
ἀτιμίαν, καὶ ἀποκαλύψει Κύριος τὰ κρυπτά σου, καὶ ἐν μέσῳ συνα-
γωγῆς καταβαλεῖ σε· ὅτι οὐ προσῆλθες ἐν ἀληθείᾳ φόβῳ Κυρίου,
καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

ΚΕΦ. Β'. 11.

1 ΤΕΚΝΟΝ, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν Κυρίῳ, ἑτοίμασον τὴν ψυ-
2 χήν σου εἰς πειρασμόν· εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον,
3 καὶ μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς· κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀπο-
4 στῇς, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου. Πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι, δέξαι
5 ἀσμένως, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς σου μακροθύμησον· ὅτι
ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσὸς, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ τα-
6 πεινώσεως. Πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιλήψεταί σου, καὶ εὔθυνον
7 τὰς ὁδούς σου, καὶ �έλπισον ἐπ' αὐτόν. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον,
8 ἀναμείνατε τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνητε ἵνα μὴ πέσητε· οἱ
φοβούμενοι Κύριον πιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς
9 ὑμῶν· οἱ φοβούμενοι Κύριον ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ, καὶ εἰς εὐφροσύ-
10 νην αἰῶνος καὶ ἐλέους. Ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς, καὶ ἴδετε·
τίς ἐνεπίστευσε Κυρίῳ, καὶ κατῃσχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ
αὐτοῦ, καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτὸν, καὶ ὑπερεῖ-
11 δεν αὐτόν; Διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος
καὶ πολυέλεος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας, καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως.
12 Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ παρειμέναις, καὶ ἁμαρτωλῷ
13 ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους· οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ, ὅτι οὐ πι-
14 στεύει· διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσι
15 τὴν ὑπομονήν· καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ Κύριος; Οἱ
φοβούμενοι Κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγα-
16 πῶντες αὐτὸν συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· οἱ φοβούμενοι Κύ-

ριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἐμπλη-
σθήσονται τοῦ νόμου. Οἱ φοβούμενοι Κύριον ἑτοιμάσουσι καρδίας 17
αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν, λέ- 18
γοντες· ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας Κυρίου, καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων· ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα 1
σωθῆτε· ὁ γὰρ Κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν 2
μητρὸς ἐστερέωσεν ἐφ' υἱοῖς. Ὁ τιμῶν πατέρα, ἐξιλάσκεται ἁμαρ- 3
τίας· καὶ ὡς ἀποθησαυρίζων, ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. Ὁ τι- 4. 5
μῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέκνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς
αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται. Ὁ δοξάζων πατέρα μακροημερεύσει, καὶ 6
ὁ εἰσακούων Κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ. Ὁ φοβούμενος τὸν 7
Κύριον τιμήσει πατέρα, καὶ ὡς δεσπόταις δουλεύσει (ἐν) τοῖς γεννή-
σασιν αὐτόν. Ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν 8
μητέρα, ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτῶν. Εὐλογία γὰρ πατρὸς 9
στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζοῖ θεμέλια. Μὴ 10
δοξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γάρ ἐστί σοι δόξα πατρὸς ἀτι-
μία· ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος 11
τέκνοις μήτηρ ἐν ἀδοξίᾳ. Τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γήρᾳ πατρός σου, 12
καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν ἀπολείπῃ σύνεσιν, 13
συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύϊ σου. Ἐλεη- 14
μοσύνη γὰρ πατρὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται, καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσ-
ανοικοδομηθήσεταί σοι· ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνησθήσεταί 15
σου· ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονταί σου αἱ ἁμαρτίαι.
Ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος παρὰ 16
Κυρίου ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ. Τέκνον, τὰ ἔργα σου ἐν 17
πραΰτητι διέξαγε, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. Ὅσῳ 18
μέγας εἶ, τοσούτῳ ταπεινοῦ σεαυτὸν, καὶ ἔναντι Κυρίου εὑρήσεις
χάριν. Πολλοὶ εἰσιν ὑψηλοὶ καὶ ἐπίδοξοι· ἀλλὰ πραΰσιν ἀποκα- 19
λύπτεται μυστήρια. Ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία Κυρίου, καὶ ὑπὸ 20
τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. Χαλεπώτερά σου μὴ ζήτει, καὶ ἰσχυ- 21
ρότερά σου μὴ ἐξέταζε· ἃ προσετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ ὁσίως· 22
οὐ γάρ ἐστί σοι χρεία τῶν κρυπτῶν βλέπειν ὀρθαλμοῖς. Ἐν τοῖς 23

περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιεργάζου· πλείονα γὰρ συνέσεως
24 ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι· πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν ἡ ὑπόληψις αὐ-
25 τῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησε διάνοιαν αὐτῶν. Κόρας μὴ
ἔχων ἀπορήσεις φωτός· γνώσεως δὲ ἄμοιρος ὢν, μὴ ἐπαγγέλλου.
26 Καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται· καρδία σκληρὰ
27 κακωθήσεται ἐπ' ἐσχάτων· καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις,
28 καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προσθήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις. Ἐπαγωγῇ
ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴασις· φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν
29 αὐτῷ. Καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται παραβολὴν, καὶ οὖς ἀκρο-
30 ατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ. Πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ, καὶ
31 ἐλεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας. Ὁ ἀνταποδιδοὺς χάριτας μέμνη-
ται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως αὐτοῦ εὑρήσει
στήριγμα.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

1 ΤΕΚΝΟΝ, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ
2 παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς· ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς, καὶ
3 μὴ παροργίσῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ· καρδίαν παρωργισμένην μὴ
4 προσταράξῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς δόσιν προσδεομένου· ἱκέτην θλι-
βόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ
5 πτωχοῦ· ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμὸν, καὶ μὴ δῷς
6 τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε· καταρωμένου γάρ σε ἐν πι-
κρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας
7 αὐτόν. Προσφιλῆ συναγωγῇ σεαυτὸν ποίει, καὶ μεγιστάνι τα-
8 πείνου τὴν κεφαλήν σου. Κλῖνον πτωχῷ ἀλύπως τὸ οὖς σου, καὶ
9 ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν πραΰτητι. Ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ
10 χειρὸς ἀδικοῦντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε· γίνου
ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐτῶν· καὶ ἔσῃ
11 ὡς υἱὸς ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου. Ἡ σο-
φία υἱοὺς αὐτῆς ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων
12 αὐτήν. Ὁ ἀγαπῶν αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωὴν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς
13 αὐτὴν ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης· ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομή-
14 σει δόξαν, καὶ οὗ εἰσπορεύεται, εὐλογήσει Κύριος· οἱ λατρεύον-
τες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν ἀγα-
15 πᾷ ὁ Κύριος· ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη, καὶ ὁ προσέχων
16 αὐτῇ, κατασκηνώσει πεποιθώς. Ἐὰν ἐμπιστεύσῃ, κατακληρο-

νομήσει αὐτὴν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ. Ὅτι 17
διεστραμμένως πορεύσεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις, φόβον καὶ δει-
λίαν ἐπάξει ἐπ' αὐτὸν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς·
ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς
δικαιώμασιν αὐτῆς· καὶ πάλιν ἐπανήξει κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐ- 18
τὸν, καὶ εὐφρανεῖ αὐτὸν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ κρυπτὰ αὐ-
τῆς. Ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτὸν, καὶ παραδώσει αὐ- 19
τὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ. Συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι 20
ἀπὸ πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνθῇς· ἔστι γὰρ 21
αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
Μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπῇς εἰς 22
πτῶσίν σου. Μὴ κωλύσῃς λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας, καὶ μὴ 23
κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν. Ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσε- 24
ται σοφία, καὶ παιδεία ἐν ῥήματι γλώσσης. Μὴ ἀντίλεγε τῇ 25
ἀληθείᾳ κατὰ μηδὲ ἓν, καὶ περὶ ψεύσματος τῆς ἀπαιδευσίας σου
ἐντράπηθι· μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ 26
βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ. Καὶ μὴ ὑποστρώσῃς ἀνθρώπῳ μωρῷ σε- 27
αυτὸν, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον δυνάστου. Ἕως θανάτου ἀγώνισαι 28
περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. Μὴ 29
γίνου ταχὺς ἐν γλώσσῃ σου, καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς
ἔργοις σου. Μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκο- 30
πῶν ἐν τοῖς ἰκέταις σου. Μὴ ἔστω ἡ χείρ σου ἐκτεταμένη εἰς 31
τὸ λαβεῖν καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

ΚΕΦ. Ε'. V.

Μὴ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἴπῃς· αὐτάρκη 1
μοί ἐστιν εἰς ζωήν. Μὴ ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ 2
σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς καρδίας σου. Καὶ μὴ εἴπῃς· τίς με 3
δυναστεύσει διὰ τὰ ἔργα μου; ὁ γὰρ Κύριος ἐκδικῶν ἐκδικήσει
σου τὴν ὕβριν. Μὴ εἴπῃς· ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο λυπηρόν; 4
ὁ γὰρ Κύριός ἐστι μακρόθυμος, οὐ μή σε ἀνῇ. Περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ 5
ἄφοβος γίνου, προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις· καὶ μὴ εἴπῃς· 6
ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολὺς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλάσε-
ται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς καται-
παύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. Μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον, καὶ 7

μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ
Κυρίου, καὶ ὡς ἀμελήσεις, ἐκτριβήσῃ, καὶ ἐν καιρῷ ἐκδικήσεως
8 ἐξολῇ. Μὴ ἔπεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκοις· οὐδὲν γὰρ ὀφελήσει σε
9 ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. Μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου
10 ἐν πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. Ἴσθι ἐστη-
11 ριγμένος ἐν συνέσει σου, καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λόγος. Γίνου ταχὺς
ἐν ἀκροάσει σου, καὶ ἔστω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωή σου, καὶ ἐν μακρο-
12 θυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. Εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίθητι τῷ
13 πλησίον· εἰ δὲ μή, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. Δόξα καὶ
14 ἀτιμία ἐν λαλιᾷ, καὶ γλῶσσα ἀνθρώπου πτῶσις αὐτῷ. Μὴ κλη-
θῇς ψίθυρος, καὶ τῇ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ
ἐστὶν αἰσχύνη μοχθηρά, καὶ κατάγνωσις πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου.
15 Ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνόει μηδέν.

ΚΕΦ. ς'. VI.

1 Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνην
2 καὶ ὀνειδος κληρονομήσεις· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. Μὴ
ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος
3 ἡ ψυχή σου· τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι, καὶ τοὺς καρπούς σου
4 ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν. Ψυχὴ πονηρὰ
ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐ-
5 τόν. Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ, καὶ γλῶσσα εὔλαλος
6 πληθυνεῖ εὐπροσήγορα. Οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί· οἱ δὲ
7 σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων. Εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ
8 κτῆσαι αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς αὐτῷ. Ἔστι γὰρ φίλος ἐν
9 καιρῷ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· καὶ
ἔστι φίλος μετατιθέμενος εἰς ἔχθραν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου
10 ἀποκαλύψει· καὶ ἔστι φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ πα-
11 ραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς
12 σὺ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παῤῥησιάσεται· ἐὰν ταπεινωθῇς,
13 ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται. Ἀπὸ τῶν
14 ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσεχε. Φίλος
15 πιστὸς σκέπη κραταιά· ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν, εὗρε θησαυρόν. Φίλου
πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλ-
16 λονῆς αὐτοῦ. Φίλος πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι

Κύριον εὑρήσουσιν αὐτόν. Ὁ φοβούμενος Κύριον εὐθύνει φιλίαν 17
αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ. Τέκνον ἐκ 18
νεότητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἕως πολιῶν εὑρήσεις σοφίαν.
Ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὡς ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε 19
τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον
κοπιάσεις, καὶ ταχὺ φάγεσαι τῶν γεννημάτων αὐτῆς. Ὡς τρα- 20
χεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ οὐκ ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρ-
διος· ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ χρονιεῖ 21
ἀποῤῥῖψαι αὐτήν. Σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστι, καὶ οὐ 22
πολλοῖς ἐστι φανερά. Ἄκουσον τέκνον καὶ ἔκδεξαι τὴν γνώμην 23
μου, καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου· καὶ εἰσένεγκαι τοὺς 24
πόδας σου εἰς τὰς πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν
τράχηλόν σου· ὑπόθες τὸν ὦμόν σου, καὶ βάσταξον αὐτὴν, καὶ 25
μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς· ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε 26
αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου τήρησον τὰς ὁδοὺς αὐτῆς. Ἐξίχνευ- 27
σον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεταί σοι, καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος
μὴ ἀφῇς αὐτήν· ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς, 28
καὶ στραφήσεταί σοι εἰς εὐφροσύνην· καὶ ἔσονταί σοι αἱ πέδαι εἰς 29
σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. Κόσμος γὰρ 30
χρύσεός ἐστιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον·
στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτὴν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις 31
σοι δόξης ἐνδύσῃ αὐτὴν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις 32
σεαυτῷ. Ἐὰν θέλῃς τέκνον, παιδευθήσῃ, καὶ ἐὰν ἐπιδῷς τὴν ψυ- 33
χήν σου, πανοῦργος ἔσῃ· καὶ ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ σύνε- 34
σιν, καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ. Ἐν πλήθει πρεσβυ- 35
τέρων στῆθι, καὶ τίς σοφὸς, αὐτῷ προσκολλήθητι· πᾶσαν διήγησιν
θείαν θέλε ἀκροᾶσθαι, καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφυγέτωσάν
σε· ἐὰν ἴδῃς συνετὸν, ὄρθριζε πρὸς αὐτὸν, καὶ βαθμοὺς θυρῶν 36
αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ ποῦς σου. Διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασι Κυ- 37
ρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ μελέτα διαπαντός· αὐτὸς στη-
ρίειῖ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας δοθήσεταί σοι.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Μη ποίει κακὰ, καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ κακόν· ἀπόστηθι ἀπὸ 1. 2
ἀδίκου, καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ ἀδικία· υἱὲ μὴ σπείρε ἐπ' αὔλακας 3
ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ θερίσῃς αὐτὰ ἑπταπλάσια. Μὴ ζήτει παρὰ 4

5 Κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης. Μὴ δι-
6 καιοῦ ἐναντι Κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ σοφίζου. Μὴ ζήτει
γενέσθαι κριτὴς, μὴ οὐκ ἰσχύσῃς ἐξάραι ἀδικίας· μήποτε εὐλαβη-
θῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θήσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί
7 σου. Μὴ ἁμάρτανε εἰς πλῆθος πόλεως, καὶ μὴ καταβάλῃς σεαυ-
8 τὸν ἐν ὄχλῳ. Μὴ καταδεσμεύσῃς δὶς ἁμαρτίαν· ἐν γὰρ μιᾷ οὐκ
9 ἀθῷος ἔσῃ. Μὴ εἴπῃς· τῷ πλήθει τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ
10 ἐν τῷ προσενέγκαι με Θεῷ ὑψίστῳ, προσδέξεται. Μὴ ὀλιγοψυχήσῃς
ἐν τῇ προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς.
11 Μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ· ἔστι γὰρ ὁ
12 ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν. Μὴ ἀρτρία ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ σου, μηδὲ
13 φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει. Μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεῦδος· ὁ γὰρ
14 ἐνδελεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν. Μὴ ἀδολέσχει ἐν πλήθει πρε-
15 σβυτέρων, καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου. Μὴ μισήσῃς ἐπίπονον ἐργασίαν καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην.
16 Μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν· μνήσθητι ὅτι ὀρ-
17 γὴ οὐ χρονιεῖ. Ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου, ὅτι ἐκδίκησις
18 ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. Μὴ ἀλλάξῃς φίλον διαφόρου κατὰ μηδὲ
19 ἕν, μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Ὠφείρ. Μὴ ἀστόχει γυναι-
20 κὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς· ἡ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον. Μὴ
κακώσῃς οἰκέτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσθιον διδόντα τὴν
21 ψυχὴν αὐτοῦ· οἰκέτην συνετὸν ἀγαπάτω σου ἡ ψυχή· μὴ στερή-
22 σῃς αὐτὸν ἐλευθερίας. Κτήνη σοί ἐστιν, ἐπισκέπτου αὐτὰ, καὶ εἰ
23 ἔστι σοι χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι. Τέκνα σοί ἐστιν, παίδευσον
24 αὐτὰ, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον αὐτῶν· θυγατέρες
σοί εἰσι, πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ ἱλαρώσῃς πρὸς αὐτὰς
25 τὸ πρόσωπόν σου. Ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελεκὼς ἔργον
26 μέγα· καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν. Γυνή σοι ἐστὶ κατὰ ψυ-
27 χὴν, μὴ ἐκβάλῃς αὐτήν· μισουμένη δὲ μὴ ἐκδῷς σεαυτόν. Ἐν
ὅλῃ καρδίᾳ σου δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ μητρὸς ὠδῖνας μὴ
28 ἐπιλάθῃ· μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγεννήθης, καὶ τί ἀνταποδώσεις
29 αὐτοῖς καθὼς αὐτοί σοί; Ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν Κύριον,
30 καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε· ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιή-
31 σαντά σε, καὶ τοὺς λειτουργούς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. Φοβοῦ
τὸν Κύριον, καὶ δόξασον ἱερέα, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ, καθὼς
ἐντέταλταί σοι, ἀπαρχὴν καὶ περὶ πλημμελείας, καὶ δόσιν βρα-

χιόνων, καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρχὴν ἁγίων. Καὶ πτωχῷ 32
ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία σου. Χάρις δό- 33
ματος ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκωλύσῃς χά-
ριν. Μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. 34
Μὴ ὄκνει ἐπισκέπτεσθαι ἄῤῥωστον· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπη- 35
θήσῃ. Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ 36
εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου, μήποτε ἐμπέσῃς εἰς 1
τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Μὴ ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μήποτε ἀν- 2
τιστῇ σου τὴν ὁλκήν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον καὶ καρδίας
βασιλέων ἐξέκλινεν. Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, 3
καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα. Μὴ πρόσπαιζε ἀπαι- 4
δεύτῳ, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί σου. Μὴ ὀνείδιζε ἄν- 5
θρωπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας· μνήσθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν
ἐν ἐπιτιμίοις. Μὴ ἀτιμάσῃς ἄνδρα ἐν γήρᾳ αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐξ 6
ἡμῶν γηράσκουσι. Μὴ ἐπίχαιρε ἐπὶ νεκρῷ τῷ ἐχθροτάτῳ σου· 7
μνήσθητι ὅτι πάντες τελευτῶμεν. Μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν, 8
καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέφου· ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ
παιδείαν, καὶ λειτουργῆσαι μεγιστᾶσιν εὐμαρῶς. Μὴ ἀστόχει διη- 9
γήματος γερόντων· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐ-
τῶν· ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν, καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι
ἀπόκρισιν. Μὴ ἔκκαιε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν 10
πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. Μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ, ἵνα 11
μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς ἔνεδρον τῷ στόματί σου. Μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ 12
ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανείσῃς ὡς ἀπολωλεκὼς γίνου. Μὴ ἐγ- 13
γυήσῃ ὑπὲρ δύναμίν σου· καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ ὡς ἀποτίσων φρόντιζε.
Μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ· κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐτοῦ κρινοῦσιν 14
αὐτῷ. Μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνηται 15
κατὰ σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει, καὶ τῇ ἀφρο-
σύνῃ αὐτοῦ συναπολῇ. Μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ 16
μὴ διαπορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον· ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς
αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου οὐκ ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε. Μετὰ 17
μωροῦ μὴ συμβουλεύου· οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον στέξαι. Ἐνώ- 18

πιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν· οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται.
19 Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε καρδίαν σου, καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν ψευδῆ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

1 Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν
2 παιδείαν πονηράν· μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου, ἐπιβῆναι αὐ-
3 τὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν σου. Μὴ ὑπάντα γυναικὶ ἑταιριζομένῃ, μήποτε
4 ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς. Μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε,
5 μήποτε ἁλῷς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῆς. Παρθένον μὴ κατα-
6 μάνθανε, μήποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐτῆς. Μὴ
δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κληρονομίαν
7 σου. Μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρημίαις αὐ-
8 τῆς μὴ πλανῶ. Ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς κεχαριτω-
μένης, καὶ μὴ καταμάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναι-
κὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν· καὶ ἐκ τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀνακαίε-
9 ται. Μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον, καὶ μὴ συμ-
μετακλιθῇς ἐπ' ἀγκῶνα μετ' αὐτῆς, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ'
αὐτῆς ἐν οἴνῳ· μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ ψυχή σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῷ
10 πνεύματί σου ὀλισθήσῃ εἰς ἀπώλειαν. Μὴ ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρ-
χαῖον· ὁ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔπισος αὐτῷ· οἶνος νέος, φίλος
11 νέος· ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν. Μὴ ζηλώσῃς
δόξαν ἁμαρτωλοῦ· οὐ γὰρ οἶδας τίς ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ.
12 Μὴ εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν· μνήσθητι ὅτι ἕως ᾅδου οὐ μὴ
13 δικαιωθῶσιν. Μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ
φονεύειν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσῃς φόβον θανάτου· κἂν προσέλθῃς,
μὴ πλημμελήσῃς, ἵνα μὴ ἀφελῇ τὴν ζωήν σου παραχρῆμα· ἐπί-
γνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεων
14 περιπατεῖς. Κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοῦ πλησίον, καὶ μετὰ
15 σοφῶν βουλεύου· μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου, καὶ πᾶ-
16 σα ἡ διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. Ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύν-
17 δειπνοί σου, καὶ ἐν φόβῳ Κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. Ἐν χειρὶ
τεχνιτῶν ἔργον ἐπαινεθήσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λό-
18 γῳ αὐτοῦ. Φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προ-
πετὴς ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

ΚΡΙΤΗΣ σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνε- 1
τοῦ τεταγμένη ἔσται. Κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, οὕτως 2
οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες
οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. Βασιλεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν 3
αὐτοῦ· καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν. Ἐν χειρὶ 4
Κυρίου ἡ ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν
ἐπ' αὐτῆς. Ἐν χειρὶ Κυρίου εὐοδία ἀνδρὸς, καὶ προσώπῳ γραμ- 5
ματέως ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ. Ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μηνίσῃς 6
τῷ πλησίον, καὶ μὴ πράσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. Μισητὴ 7
ἔναντι Κυρίου καὶ ἀνθρώπων ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημ-
μελήσει ἄδικα. Βασιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετάγεται, διὰ ἀδι- 8
κίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα δόλια. Φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν 9
ἀνομώτερον· οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ.
Τί ὑπερηφανεύεται γῆ καὶ σποδός; ὅτι ἐν ζωῇ ἔῤῥιψαν τὰ ἐνδόσθια 10
αὐτοῦ, μακρὸν ἀῤῥώστημα σκώπτει ἰατρός· καὶ βασιλεὺς σήμερον
καὶ αὔριον τελευτήσει· ἐν γὰρ τῷ ἀποθανεῖν ἄνθρωπον, κληρονο- 11
μήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας. Ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀν- 12
θρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ Κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν
ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ· ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία, καὶ ὁ 13
κρατῶν αὐτῆς ἐξομβρήσει βδέλυγμα. Διὰ τοῦτο παρεδόξασε Κύ-
ριος τὰς ἐπαγωγὰς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς· θρόνους ἀρ- 14
χόντων καθεῖλεν ὁ Κύριος, καὶ ἐκάθισε πραεῖς ἀντ' αὐτῶν· ῥί- 15
ζας ἐθνῶν ὑπερηφάνων ἐξέτιλεν ὁ Κύριος, καὶ ἐφύτευσε ταπεινοὺς
ἀντ' αὐτῶν· χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ Κύριος, καὶ ἀπώλεσεν 16
αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς· ἐξῆρεν αὐτοὺς καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς, καὶ 17
κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Οὐκ ἔκτισται ἀνθρώ- 18
ποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. Σπέρμα 19
ἔντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβού-
μενοι τὸν Κύριον· σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα
ἄτιμον ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. Ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγού- 20
μενος αὐτῶν ἔντιμος, καὶ οἱ φοβούμενοι Κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
Πρὸ λήξεως ἀρχῆς φόβος Κυρίου· ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκληρισμὸς καὶ 21
ὑπερηφανία. Πλούσιος καὶ ἔνδοξος καὶ πτωχὸς, τὸ καύχημα αὐ- 22
τῶν φόβος Κυρίου. Οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετὸν, καὶ 23

24 οὐ καθῆκεν δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. Μεγιστὰν καὶ κριτὴς καὶ
δυνάστης δοξασθήσεται· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μείζων τῶν
25 φοβουμένων τὸν Κύριον. Οἰκέτῃ σοφῷ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσι·
26 καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει παιδευόμενος. Μὴ σοφίζου ποιῆ-
27 σαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου· κρείσ-
σων ἐργαζόμενος καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν δοξα-
28 ζόμενος καὶ ὑστερῶν ἄρτων. Τέκνον, ἐν πραΰτητι δόξασον τὴν
29 ψυχήν σου, καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Τὸν ἁμαρ-
τάνοντα εἰς ψυχὴν αὐτοῦ τίς δικαιώσει; καὶ τίς δοξάσει τὸν
30 ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; Πτωχὸς δοξάζεται δι' ἐπιστήμην
31 αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ. Ὁ δεδο-
ξασμένος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; καὶ ὁ ἄδοξος ἐν
πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

1 Σοφία ταπεινοῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν μέσῳ με-
2 γιστάνων καθίσει αὐτόν. Μὴ αἰνέσῃς ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ
3 βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει αὐτοῦ. Μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα,
4 καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς. Ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ
καυχήσῃ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ἐπαίρου· ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα
5 Κυρίου, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποις. Πολλοὶ τύραννοι
6 ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διάδημα· πολλοὶ
δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας
7 ἑτέρων. Πρὶν ἢ ἐξετάσῃς μὴ μέμψῃ δι' ἀκοῆς· νόησον πρῶτον, καὶ
8 τότε ἐπιτίμα. Πρὶν ἀκοῦσαι, μὴ ἀποκρίνου ῥῆμα· καὶ ἐν μέσῳ λό-
9 γων μὴ παρεμβάλλου. Περὶ πράγματος οὗ οὐκ ἔστι σοι χρεία, μὴ
10 ἔριζε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν μὴ συνέδρευε. Τέκνον, μὴ περὶ πολ-
λὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· ἐὰν πληθυνῇς, οὐκ ἀθῳωθήσῃ, καὶ ἐὰν
11 διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃς διαδράς. Ἔστι κοπιῶν
12 καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον ὑστερεῖται. Ἔστι νω-
θρὸς προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχύϊ, καὶ πτωχείᾳ περισ-
σεύει· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθά, καὶ ἀ-
13 νώρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐ-
14 τοῦ ἀπὸ συντριβῆς, καὶ ἀπεθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί. Ἀγαθὰ
καὶ κακά, ζωὴ καὶ θάνατος, πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ Κυρίου

ἐστί. Σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ γνῶσις νόμου παρὰ Κυρίου· 15
ἀγάπησις καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσιν. Πλάνη καὶ 16
σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται· τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακίᾳ
συγγηρᾷ κακά. Δόσις Κυρίου παραμένει εὐσεβέσι, καὶ ἡ εὐδο- 17
κία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐοδωθήσεται. Ἔστι πλουτῶν ἀπὸ προ- 18
σοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ· ἐν 19
τῷ εἰπεῖν αὐτόν· εὗρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγα-
θῶν μου ἀδιαλείπτως, καὶ οὐκ οἶδε τὶς καιρὸς παραλεύσεται, καὶ
καταλείψει αὐτὰ ἑτέροις, καὶ ἀποθανεῖται. Στῆθι ἐν διαθήκῃ σου 20
καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ σου παλαιώθητι. Μὴ θαύμαζε 21
ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πίστευε δὲ Κυρίῳ, καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου·
ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, διὰ τάχους ἐξάπινα πλουτίσαι
πένητα. Εὐλογία Κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν ὥρᾳ ταχινῇ 22
ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. Μὴ εἴπῃς· τίς ἔστι μου χρεία, καὶ τίνα 23
ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθά; μὴ εἴπῃς· αὐτάρκη μοι ἐστὶ, 24
καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι; Ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κα- 25
κῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν· ὅτι κοῦφον ἐν 26
ὀφθαλμοῖς Κυρίου, ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ
τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· κάκωσις ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν 27
συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ. Πρὸ τελευτῆς μὴ 28
μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνήρ. Μὴ 29
πάντα ἄνθρωπον εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα
τοῦ δολίου. Πέρδιξ θηρευτὴς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερη- 30
φάνου, καὶ ὡς ὁ κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτῶσιν· τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς 31
κακὰ μεταστρέφων ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἱρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον.
Ἀπὸ σπινθῆρος πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακία· καὶ ἄνθρωπος ἁμαρ- 32
τωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει. Πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ 33
τεκταίνει, μήποτε μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα δῷ σοι. Ἐνοίκησον ἀλ- 34
λότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς, καὶ ἀπαλλοτριώσει σε τῶν
ἰδίων σου.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΕΑΝ εὐποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγα- 1
θοῖς σου· εὐποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὑρήσεις ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ 2
παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ὑψίστου. Οὐκ ἔσται ἀγαθὰ τῷ ἐνδε- 3

4 λεχίζοντι εἰς κακὰ, καὶ τῷ ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ. Δὸς τῷ
5 εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλαμβάνου τοῦ ἁμαρτωλοῦ· εὐποίησον ταπεινῷ,
καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ· ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῷς
αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ εὑρή-
6 σει σε ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς ἐὰν ποιήσῃς αὐτῷ. Ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος
ἐμίσησεν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν, φυ-
7 λάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. Δὸς τῷ
8 ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντιλάβου ἁμαρτωλοῦ. Οὐκ ἐμβληθήσεται ἐν ἀγαθοῖς
9 ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυβήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. Ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς
οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ, καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος δια-
10 χωρισθήσεται. Μὴ πιστεύσῃς τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ
11 ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ
πορεύηται συγκεκυφὼς, ἐπίστησον τῇ ψυχῇ σου καὶ φύλαξαι ἀπ'
αὐτοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ ὅτι οὐκ
12 εἰς τέλος κατίωται. Μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτῷ, μὴ ἀναστρέ-
ψας σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου,
μήποτε ζητήσῃ τὴν καθέδραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐπιγνώσῃ τοὺς
13 λόγους μου, καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. Τίς ἐλεήσει
14 ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον, καὶ πάντας τοὺς προσάγοντας θηρίοις; Οὕ-
τως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ συμφυρόμενον ἐν
15 ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ· ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ, καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ
16 μὴ καρτερήσῃ. Καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον· ἐν ὀφθαλμοῖς
αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρὸν οὐκ ἐμπλησθήσεται
17 ἀφ' αἵματος· κακὰ ἐὰν ὑπαντήσῃ σοι, εὑρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρότερόν
18 σου, καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου· τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
κινήσει, καὶ ἐπικροτήσει ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιθυρί-
σει, καὶ ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

1 Ὁ ἁπτόμενος πίσσης μολυνθήσεται, καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερη-
2 φάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. Βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρῃς, καὶ ἰσχυροτέ-
ρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ σου μὴ κοινώνει. Τί κοινωνήσει χύτρα
3 πρὸς λέβητα; αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται. Πλού-
σιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσενεβριμήσατο· πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ

αὐτὸς προσδεηθήσεται. Ἐὰν χρησιμεύσῃς, ἐργᾶται ἐν σοί· καὶ ἐὰν 4
ὑστερήσῃς, καταλείψει σε· ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεταί σοι, καὶ ἀποκενώσει 5
σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει· χρείαν ἔσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσει σε, καὶ 6
προσγελάσεταί σοι, καὶ δώσει σοι ἐλπίδα· λαλήσει σοι καλὰ, καὶ ἐρεῖ·
τίς ἡ χρεία σου; Καὶ αἰσχυνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ 7
ἀποκενώσει σε δὶς ἢ τρὶς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ καταμωκήσεταί σου·
μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε, καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
κινήσει ἐπὶ σοί. Πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῇς, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν 8
εὐφροσύνῃ σου, προσκαλεσαμένου σε δυνάστου, ὑποχωρῶν γίνου, 9
καὶ τόσῳ μᾶλλόν σε προσκαλέσηται· μὴ ἔμπιπτε ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, 10
καὶ μὴ μακρὰν ἀφιστῶ, ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. Μὴ ἔπεχε ἰσηγορεῖ· 11
σθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πίστευε τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ
πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει σε·
ἀνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσηται περὶ κα- 12
κώσεως καὶ δεσμῶν. Συντήρησον καὶ πρόσεχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ 13
τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς· ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρη·
γόρησον. Πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν Κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτοῦ εἰς 14
σωτηρίαν σου. Πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄνθρω- 15
πος τὸν πλησίον αὐτοῦ· πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ 16
τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνήρ. Τί κοινωνήσει λύκος 17
ἀμνῷ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ. Τίς εἰρήνη ὑαίνῃ πρὸς 18
κύνα; καὶ τίς εἰρήνη πλουσίῳ πρὸς πένητα; Κυνήγια λεόντων 19
ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί. Βδέλυγμα ὑ- 20
περηφάνῳ ταπείνωσις, οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. Πλού- 21
σιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων· ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσα-
πωθεῖται ὑπὸ φίλων. Πλουσίου σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, 22
ἐλάλησεν ἀπόῤῥητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ταπεινὸς ἐσφάλη, καὶ
προσεπετίμησαν αὐτῷ, ἐφθέγξατο σύνεσιν, καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ
τόπος. Πλούσιος ἐλάλησε, καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐ- 23
τοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησε, καὶ εἶπαν· τίς
οὗτος; κἂν προσκόψῃ, προσανατρέπουσιν αὐτόν. Ἀγαθός ἐστιν 24
ὁ πλοῦτος ᾧ μὴ ἔστιν ἁμαρτία, καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόματι
ἀσεβοῦς. Καρδία ἀνθρώπου ἀλλοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐάν τε 25
εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς κακά. Καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει
καρδία θάλλουσα· ἴχνος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον ἱλαρόν· καὶ 26
εὕρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπων.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

1 ΜΑΚΑΡΙΟΣ ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ,
2 καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτιῶν· μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ κατέ-
γνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ.
3 Ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἱ-
4 νατί χρήματα; Ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, συνάγει ἄλ-
5 λοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι. Ὁ πονηρὸς
ἑαυτῷ, τίνι ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρή-
6 μασιν αὐτοῦ τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος· καὶ
7 τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ· κἂν εὐποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ,
8 καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν κακίαν αὐτοῦ· πονηρὸς ὁ βασκαί-
νων ὀφθαλμῷ ἑαυτοῦ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ ὑπερορῶν ψυχάς.
9 Πλεονέκτου δὲ ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπλαται μερίδος, καὶ ἀδικία
10 πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχήν. Ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρ-
11 τῳ, καὶ ἐλλιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. Τέκνον, καθὼς ἐὰν
12 ἔχῃς εὐποίει σαυτόν, καὶ προσφερὰς Κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε· μνή-
σθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ, καὶ διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι·
13 πρίν σε τελευτῆσαι εὐποίει φίλῳ, καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτει-
14 νον καὶ δὸς αὐτῷ. Μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας, καὶ με-
15 ρὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μή σε παρελθέτω. Οὐχὶ ἑταίροις καταλεί-
ψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαιρέσεις κλήρων;
16 Δὸς καὶ λάβε, καὶ ἁγίασον τὴν ψυχήν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδῃ
17 ζητῆσαι τρυφήν, πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διա-
18 θήκη ἀπ' αἰῶνος· θανάτῳ ἀποθανῇ. Ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δέν-
δρου δασέος, τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει· οὕτως καὶ γενεὰ
19 σαρκὸς καὶ αἵματος, ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται. Πᾶν
ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ μετ' αὐτοῦ
20 ἀπελεύσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ μελετήσει, καὶ ὃς ἐν
21 συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται· διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν
22 καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς ἐννοηθήσεται. Ἔξελ-
θε ὀπίσω αὐτῆς ὡς ἰχνευτὴς, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῆς ἐνέδρευε.
23 Ὁ παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων
24 αὐτῆς ἀκροάσεται· ὁ καταλύων σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ
25 πήξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς· στήσει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ

κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν· καὶ 26
στήσει τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους
αὐτῆς αὐλισθήσεται· σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ 27
ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καταλύσει.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

Ο φοβούμενος Κύριον ποιήσει αὐτὸ, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νό- 1
μου καταλήψεται αὐτήν. Καὶ ὑπαντήσει αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς 2
γυνὴ παρθενίας προσδέξεται αὐτόν· ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέ- 3
σεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτιεῖ αὐτόν· στηριχθήσεται ἐπ' αὐτὴν 4
καὶ οὐ μὴ κλιθῇ. Καὶ ἐπ' αὐτῇ ἐφέξει καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ·
καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλη- 5
σίας ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ· εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλλιά- 6
ματος εὑρήσει, καὶ ὄνομα αἰῶνος κατακληρονομήσει. Οὐ μὴ κα- 7
ταλήψονται αὐτὴν ἄνθρωποι ἀσύνετοι, καὶ ἄνθρωποι ἁμαρτωλοὶ
οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν· μακράν ἐστιν ὑπερηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεῦ- 8
σται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς. Οὐχ ὡραῖος αἶνος ἐν στόματι 9
ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ Κυρίου ἀπεστάλη· ἐν γὰρ σοφίᾳ ῥηθή- 10
σεται αἶνος, καὶ ὁ Κύριος εὐοδώσει αὐτόν. Μὴ εἴπῃς· ὅτι διὰ Κύ- 11
ριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσεις. Μὴ εἴπῃς· ὅτι αὐτός 12
με ἐπλάνησεν· οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ. Πᾶν βδέ- 13
λυγμα ἐμίσησεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβου-
μένοις αὐτόν. Αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν 14
αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ· ἐὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολὰς, 15
καὶ πίστιν ποίησαι εὐδοκίας. Παρέθηκέ σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὗ ἐὰν 16
θέλῃς ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου· ἔναντι ἀνθρώπων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θά- 17
νατος, καὶ ὃ ἐὰν εὐδοκήσῃ, δοθήσεται αὐτῷ. Ὅτι πολλὴ ἡ σοφία 18
τοῦ Κυρίου· ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ, καὶ βλέπων τὰ πάντα· καὶ οἱ 19
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγνώ-
σεται πᾶν ἔργον ἀνθρώπου. Οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ
οὐκ ἔδωκε ἄνεσιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

ΚΕΦ. Ις'. XVI.

Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλῆθος ἄχρηστον, μηδὲ εὐφραίνου ἐπὶ 1

2 υἱοῖς ἀσεβέσιν· ἐὰν πληθύνωσι, μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ
3 ἔστι φόβος Κυρίου μετ' αὐτῶν. Μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν,
καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν· κρεῖσσων γὰρ εἷς δίκαιος ἢ
4 χίλιοι, καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῆ· ἀπὸ γὰρ
ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρημωθήσε-
5 ται ἐν τάχει. Πολλὰ τοιαῦτα ἑώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ
6 ἰσχυρότερα τούτων ἀκήκοε τὸ οὖς μου. Ἐν συναγωγῇ ἁμαρτω-
7 λῶν ἐκκαυθήσεσαι πῦρ, καὶ ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή. Οὐκ
ἐξιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, οἳ ἀπέστησαν ἐν τῇ ἰ-
8 σχύϊ τῆς ἀφροσύνης αὐτῶν· οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας
9 Λὼτ, οὓς ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν· οὐκ ἠλέησεν
10 ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν· καὶ οὕτως
ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρ-
11 δίᾳ αὐτῶν. Κἂν ᾖ εἷς σκληροτράχηλος ἐν λαῷ, θαυμαστὸν τοῦτο
εἰ ἀθῳωθήσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῷ, δυνάστης ἐξιλα-
12 σμῶν καὶ ἐκχέων ὀργήν· κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτω καὶ
13 πολὺς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ· ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει. Οὐκ
ἐκφεύξεται ἐν ἁρπάγματι ἁμαρτωλός· καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει ὑ-
14 πομονὴ εὐσεβοῦς. Πάσῃ ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον· ἕκαστος κατὰ
15 τὰ ἔργα αὐτοῦ εὑρήσει. Κύριος ἐσκλήρυνε Φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐ-
16 τὸν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. Πάσῃ
τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερόν, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ καὶ τὸ σκό-
17 τος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι μὴ εἴπῃς· ὅτι παρὰ Κυρίου κρυβήσο-
μαι, καὶ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται; ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ
18 γνωσθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει; Ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς
καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἐν τῇ
19 ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσονται· ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς
20 γῆς, ἐν τῷ ἐπιβλέψαι εἰς αὐτὰ, τρόμῳ συσσείονται. Καὶ ἐπ' αὐ-
τοῖς οὐ διανοηθήσεται καρδία, καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμη-
21 θήσεται; Καὶ καταιγὶς, ἣν οὐκ ὄψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα
22 τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. Ἔργα δικαιοσύνης τίς ἀναγγε-
λεῖ ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη, καὶ ἐξέτασις ἁπάντων
23 ἐν τελευτῇ ἐλαττονούμενος καρδίᾳ διανοεῖται μάταια, καὶ ἀνὴρ
24 ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖται μωρά. Ἄκουσόν μου τέκνον,
καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ καρδίᾳ
25 σου· ἐκφανῶ ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκριβείᾳ ἀπαγγελῶ

ἐπιστήμην αὐτοῦ. Ἐν κρίσει Κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, 26
καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν· ἐκόσμησεν 27
εἰς τὸν αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐ-
τῶν· οὔτε ἐπόνεσαν, οὔτε ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν
ἔργων αὐτῶν· ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐξέθλιψε, καὶ ἕως 28
αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα Κύ- 29
ριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε, καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐ-
τοῦ· ψυχὴ παντὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς αὐ- 30
τὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΚΥΡΙΟΣ ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν 1
αὐτὸν εἰς αὐτήν· ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ 2
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ' αὐτῆς. Καθ' ἑαυτὸν ἐνέδυσεν 3
αὐτοὺς ἰσχύν, καὶ κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ ἐποίησεν αὐτούς· ἔθηκε τὸν 4
φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκὸς, καὶ κατακυριεύειν θηρίων καὶ
πετεινῶν ἐν ὁμοιώματι. Ἔλαβον χρῆσιν τῶν πέντε τοῦ Κυρίου 5
ἐνεργημάτων· ἕκτον δὲ νοῦν αὐτοῖς ἐδωρήσατο μερίζων, καὶ τὸν
ἕβδομον λόγον ἑρμηνέα τῶν ἐνεργημάτων αὐτοῦ· διαβούλιον καὶ 6
γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμοὺς, ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι
αὐτοῖς· ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν αὐτοὺς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ 7
ὑπέδειξεν αὐτοῖς. Καὶ ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρ- 8
δίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ· ἔδω- 9
κε δὲ αἰῶνος καυχᾶσθαι ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ, ἵνα διη-
γῶνται τὰ ἔργα αὐτοῦ συνετοί. Καὶ ὄνομα ἁγιασμοῦ αἰνέσουσιν 10
ἐκλεκτοί, ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ. Προσέ- 11
θηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς·
διαθήκην αἰώνιον ἔστησε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέ- 12
δειξεν αὐτοῖς· μεγαλεῖον δόξης ἑδονοὶ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν 13
φωνῆς αὐτῶν ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· προσέχετε 14
ἀπὸ παντὸς ἀδίκου, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ περὶ τοῦ πλη-
σίον. Αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον αὐτοῦ διαπαντὸς, οὐ κρυβήσονται 15
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Πᾶς δὲ ἄνθρωπος ἐκ νεότητος ἐπὶ τὰ 16
πονηρὰ, καὶ οὐκ ἴσχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι
σαρκίνας. Ἐν γὰρ μερισμῷ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς πάσης, ἑκάστῳ 17

18 ἔθνει κατέστησεν ἡγούμενον, καὶ μερὶς Κυρίου Ἰσραὴλ ἐστιν· ὃν
πρωτόγονον ὄντα τιθηνεῖ παιδείᾳ, καὶ μερίζων φῶς ἀγαπήσεως·
19 οὐκ ἀνίησιν αὐτόν. Πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον
αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·
20 οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι
21 αὐτῶν ἔναντι Κυρίου. Κύριος δὲ χρηστὸς ὢν, καὶ εἰδὼς τὸ πλά-
22 σμα αὐτοῦ, οὔτε ἀνῆκεν, οὔτε κατέλιπε, φειδόμενος αὐτῶν. Ἐ-
λεημοσύνη γὰρ ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ, καὶ χάριν ἀνθρώ-
που ὡς κόρην συντηρήσει, μερίζων υἱοῖς αὐτοῦ καὶ θυγατράσι
23 μετάνοιαν. Μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς,
24 καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώσει· πλὴν
μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπο-
25 μονήν. Ἐπίστρεφε ἐπὶ Κύριον, καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας· δεήθητι
26 κατὰ πρόσωπον, καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα· ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον,
καὶ ἀπόστρεφε ἀπὸ ἀδικίας, (αὐτὸς γὰρ ὁδηγήσει ἐκ σκότους εἰς
27 φῶς ὑγιείας·) καὶ σφόδρα μίσητον βδέλυγμα. Ὑψίστῳ τίς αἰνέ-
28 σει ἐν ᾅδου ἀντὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν; Ἀπὸ νε-
κροῦ ὡς μηδὲ ὄντος ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν καὶ ὑγιὴς τῇ
29 καρδίᾳ αἰνέσει τὸν Κύριον. Ὡς μεγάλη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ Κυρίου
τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐξιλασμὸς τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' αὐτὸν ὁ-
30 σίως. Οὐ γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις· ὅτι οὐκ ἀθά-
31 νατος ὁ υἱὸς ἀνθρώπου. Τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλεί-
32 πει· καὶ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ καὶ αἷμα. Δύναμιν ὕψους
οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

1.2 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ. Κύριος μόνος
3 δικαιωθήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· ὁ οἰακίζων τὸν
κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελή-
ματι αὐτοῦ· αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, δια-
4 στέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων. Οὐδενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγ-
γεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τίς ἐξιχνεύσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;
5 Κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται; καὶ τίς προσθή-
6 σει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ; Οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ
προσθεῖναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ Κυρίου·

ὅταν συντελέσει ἄνθρωπος, τότε ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσηται, 7
τότε ἀπορρηθήσεται. Τί ἄνθρωπος καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ; τί τὸ 8
ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ; Ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου 9
πολλὰ ἔτη ἑκατόν· ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμ- 10
μου, οὕτως χίλια ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος. Διὰ τοῦτο ἐμακροθύμησε 11
Κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ἴδε καὶ 12
ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε τὸν
ἐξιλασμὸν αὐτοῦ. Ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ 13
Κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. Ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων, καὶ
ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ· τοὺς ἐκδεχομένους παι- 14
δείαν ἐλεεῖ, καὶ τοὺς κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. Τέ- 15
κνον ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον, καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων.
Οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος; οὕτως κρείσσων λόγος ἢ δόσις· 16
οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφότερα παρὰ ἀνδρὶ κε- 17
χαριτωμένῳ. Μωρὸς ἀχαρίστως ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκάνου ἐκ- 18
τήκει ὀφθαλμούς. Πρινὴ λαλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀῤῥωστίας 19
θεραπεύου· πρὸ κρίσεως ἐξέταζε σεαυτὸν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς 20
εὑρήσεις ἱλασμόν· πρὶν ἀῤῥωστῆσαί σε ταπεινώθητι, καὶ ἐν καιρῷ 21
ἁμαρτημάτων δεῖξον ἐπιστροφήν. Μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι 22
εὐχὴν εὐκαίρως, καὶ μὴ μείνῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι· πρὶν 23
εὔξασθαι ἑτοίμασον σεαυτὸν, καὶ μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων
τὸν Κύριον. Μνήσθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελευτῆς, καὶ καιρὸν 24
ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου· μνήσθητι (κατὰ) καιρὸν 25
λιμοῦ ἐν ἡμέραις πλησμονῆς, πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις
πλούτου. Ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρὸς, καὶ πάν- 26
τα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι Κυρίου. Ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλα- 27
βηθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας·
καὶ ἄφρων οὐ συντηρήσει καιρόν. Πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ 28
τῷ εὑρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν. Συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐ- 29
τοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ἀνώμβρησαν παροιμίας ἀκριβεῖς. Ἐγκράτεια
ψυχῆς. Ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέ- 30
ξεών σου (μὴ) κωλύου· ἐὰν χορηγήσῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπι- 31
θυμίας, ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου. Μὴ εὐφραίνου ἐπὶ 32
πολλῇ τρυφῇ, μηδὲ προσδεηθῇς συμβολῆς αὐτῆς· μὴ γίνου πτω- 33
χὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδέν σοί ἐστιν ἐν μαρσίππῳ·
ἔσῃ γὰρ ἐπίβουλος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

1 Ἐργατης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται· καὶ ὁ ἐξουθενῶν τὰ
2 ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται. Οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνε-
3 τοὺς, καὶ ὁ κολλώμενος πόρναις τολμηρότερος ἔσται· σῆψις καὶ
σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτὸν, καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσε-
4 ται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι. Ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος
5 καρδίᾳ· καὶ ὁ ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ, πλημμελήσει. Ὁ
εὐφραινόμενος καρδίᾳ, ἐπὶ κακοεξίᾳ καταγνωσθήσεται· ὁ δὲ ἀντο-
6 φθαλμῶν ἡδονῇ, στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ὁ ἐγκρατευόμενος
γλώσσῃ, ἀμάχως συμβιώσεται· καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται
7 κακίᾳ. Μηδέποτε δευτερώσῃς λόγον, καὶ σὺθέν σοι οὐ μὴ ἐλατ-
8 τονηθῇ. Ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ διηγοῦ βίους ἀλλοτρίους, καὶ
9 εἰ μὴ ἐστί σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε· ἀκήκοε γάρ σου καὶ
10 ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε. Ἀκήκοας λόγον, συναπο-
11 θανέτω σοι· θάρσει, οὐ μή σε ῥήξει. Ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδι-
12 νήσει μωρὸς, ὡς ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα· βέλος πε-
13 πηγὸς ἐν μηρῷ σαρκὸς, οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. Ἔλεγξον
φίλον μήποτε οὐκ ἐποίησε, καὶ εἴ τι ἐποίησε, μήποτε προσθῇ·
14 ἔλεγξον τὸν φίλον, μήποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευ-
15 τερώσῃ· ἔλεγξον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολὴ, καὶ μὴ
16 παντὶ λόγῳ πίστευε. Ἔστιν ὀλισθαίνων λόγῳ, καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς·
17 καὶ τίς οὐχ ἥμαρτεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; Ἔλεγξον τὸν πλησίον
σου πρινὴ ἀπειλῆσαι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου γινόμενος ἀμη-
18 νής. Φόβος Κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως· σφόδρα δὲ παρ' αὐτοῦ
19 ἀγάπησιν περιποιεῖ. Γνῶσις ἐντολῶν Κυρίου παιδεία ζωῆς· οἱ δὲ
20 ποιοῦντες τὰ ἀρεσὰ αὐτῷ, ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται. Πᾶσα
σοφία φόβος Κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις νόμου καὶ γνῶσις
21 τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ. Οἰκέτης λέγων τῷ δεσπότῃ· ὡς ἀρέσκει
οὐ ποιήσω, ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παροργίζει τὸν τρέφοντα αὐτόν.
22 (Καὶ) οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπίσημη, καὶ οὐκ ἔστι βουλὴ ἁμαρ-
23 τωλῶν φρόνησις· ἔστι πανουργία, καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ ἔστιν ἄφρων
24 ἐλαττούμενος σοφίᾳ. Κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος, ἢ
25 περισσεύων ἐν συνέσει καὶ παραβαίνων νόμον ὑψίστου. Ἔστι πανουρ-
γία ἀκριβὴς, καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι

κρίμα· καὶ ἔστι δικαιῶν κρίσει σοφός. Ἔστι πονηρευόμενος συγκεκυ- 26
φὼς μελανίᾳ, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου· συγκύψων πρό- 27
σωπον καὶ ἐθελοκωφῶν, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη, προφθάσει σε· καὶ 28
ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὕρῃ καιρὸν,
κακοποιήσει σε. Ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀ- 29
παντήσεως προσώπου ἐπιγνωσθήσεται νοήμων, στολισμὸς ἀνδρὸς 30
καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ
αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΕΣΤΙΝ ἔλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν ὡραῖος· καὶ ἔστι σιωπῶν, καὶ 1
αὐτὸς φρόνιμος. Ὡς καλὸν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι κρυπτῶς· καὶ ὁ 2
ἀνθομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως κωλυθήσεται. Ὡς καλὸν ἐλεγ- 3
χθέντα φανερῶσαι μετάνοιαν· οὗτος γὰρ φεύξει ἑκούσιον ἁμάρτη-
μα. Ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα· οὕτως ὁ ποιῶν 4
ἐν βίᾳ κρίματα. Ἔστι σιωπῶν εὑρισκόμενος σοφὸς, καὶ ἔστι μιση- 5
τὸς ἀπὸ πολλῆς λαλιᾶς. Ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν· 6
καὶ ἔστι σιωπῶν, εἰδὼς καιρόν. Ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιρ- 7
οῦ· ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων ὑπερβήσεται καιρόν. Ὁ πλεονάζων 8
λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐξουσιαζόμενος μισηθήσεται. Ἔστιν εὐοδία 9
ἐν κακοῖς ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν. Ἔστι δόσις ἣ οὐ λυ- 10
σιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἧς τὸ ἀνταπόδομα διπλοῦν. Ἔστιν ἐλάτ- 11
των ἕνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως ἦρε κεφαλήν. Ἔστιν 12
ὁ ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου, καὶ ἀποτινύων αὐτὰ ἑπταπλάσιον. Ὁ 13
σοφὸς ἐν λόγοις ἑαυτὸν προσφιλῆ ποιήσει· χάριτες δὲ μωρῶν ἐκχυθή-
σονται. Δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι λαβόντι, ὁμοίως δὲ καὶ βα- 14
σκάνου δι' ἀνάγκην αὐτοῦ· οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ' ἑνὸς εἰς τὸ
λαβεῖν πολλοί· ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει, καὶ ἀνοίξει τὸ 15
στόμα αὐτοῦ ὡς κήρυξ· σήμερον δανειεῖ, καὶ αὔριον ἀπαιτήσει·
μισητὸς ἄνθρωπος ὁ τοιοῦτος Κυρίῳ καὶ ἀνθρώποις. Μωρὸς ἐρεῖ· 16
οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου· οἱ
ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου, φαῦλοι γλώσσῃ. Ποσάκις καὶ ὅσοι κα- 17
ταγελάσονται αὐτοῦ; οὔτε γὰρ τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει εἴληφε,
καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ. Ὀλίσθημα ἀπὸ ἐδάφους 18
μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης· οὕτως πτῶσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἥξει.

19 Ἄνθρωπος ἄχαρις, μύθος ἄκαιρος· ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδε-
20 λεχισθήσεται. Ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παρα-
21 βολή· οὐ γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. Ἔστι κωλυόμενος
ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας· καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγή-
22 σεται. Ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ
23 ἄφρονος προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν. Ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελ-
24 λόμενος φίλῳ, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. Μῶμος πο-
νηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος· ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσε-
25 ται. Αἱρετὸν κλέπτης ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ψεύδει· ἀμφότεροι δὲ ἀπώ-
26 λειαν κληρονομήσουσιν. Ἦθος ἀνθρώπου ψευδοῦς ἀτιμία, καὶ ἡ
27 αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς. Λόγοι παραβολῶν. Ὁ σο-
φὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει με-
28 γιστᾶσιν. Ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ· καὶ ὁ
29 ἀρέσκων μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται ἀδικίας. Ξένια καὶ δῶρα ἀποτυ-
φλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγ-
30 μούς. Σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν
31 ἀμφοτέροις; Κρείττων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ,
32 ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Κρείσσων ὑπομονὴ
ἀπαραίτητος ἐν ζητήσει Κυρίου, ἢ ἀδέσποτος τροχηλάτης τῆς
ἰδίας ζωῆς.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

1 Τέκνον ἥμαρτες, μὴ προσθῇς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προ-
2 τέρων σου δεήθητι. Ὡς ἀπὸ προσώπου ὄφεως, φεῦγε ἀπὸ ἁμαρ-
τίας· ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, δήξεταί σε· ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες
3 αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώπων. Ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα
4 ἀνομία, καὶ τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις. Καταπληγμὸς καὶ
ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον· οὕτως οἶκος ὑπερηφάνων ἐρημωθή-
5 σεται. Δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ
6 κρίμα αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται. Μισῶν ἔλεγχον, ἐν ἴχνει
ἁμαρτωλοῦ· καὶ ὁ φοβούμενος Κύριον ἐπιστρέψει ἐπὶ καρδίαν αὐ-
7 τοῦ. Γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ· ὁ δὲ νοήμων οἶδεν
8 ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. Ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρή-
μασιν ἀλλοτρίοις, ὡς συνάγων τοὺς λίθους αὐτοῦ εἰς χειμῶνα.
9 Στυππεῖον συνηγμένον συναγωγὴ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν

φλὸξ πυρός. Ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐ- 10
σχάτων αὐτῆς βόθρος ᾅδου. Ὁ φυλάσσων νόμον Κυρίου, κατα- 11
κρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ· καὶ συντέλεια τοῦ φόβου Κυρίου
σοφία. Οὐ παιδευθήσεται ὃς οὐκ ἔστι πανοῦργος· ἔστι δὲ πανουρ- 12
γία πληθύνουσα πικρίαν. Γνῶσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς πληθυν- 13
θήσεται, καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ ὡς πηγὴ ἀγνὴ ζωῆς. Ἔγκατα μω- 14
ροῦ ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσει
ἐν ζωῇ αὐτοῦ. Λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐ- 15
τὸν, καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει· ἤκουσεν ὁ σπαταλῶν, καὶ ἀπήρε-
σεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ. Ἐξή- 16
γησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον· ἐπὶ δὲ χείλεσι συνετοῦ εὑρεθή-
σεται χάρις. Στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς 17
λόγους αὐτοῦ διανοηθήσονται ἐν καρδίᾳ. Ὡς οἶκος ἠφανισμένος 18
οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ γνῶσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι.
Πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χειρὸς 19
δεξιᾶς. Μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ἀνὴρ δὲ πα- 20
νοῦργος μόλις ἡσυχῇ μειδιάσει. Ὡς κόσμος χρυσοῦς φρονίμῳ 21
παιδείᾳ, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ. Ποῦς μωροῦ ταχὺς 22
εἰς οἰκίαν, ἄνθρωπος δὲ πολύπειρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώ-
που. Ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύπτει εἰς οἰκίαν· ἀνὴρ δὲ πεπαι- 23
δευμένος ἔξω στήσεται. Ἀπαιδευσία ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ 24
θύραν· ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμίᾳ. Χείλη πολυλάλων τὰ 25
οὐκ αὐτῶν διηγήσονται· λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται.
Ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν, ἐν καρδίᾳ δὲ φρονίμων στόμα 26
αὐτῶν. Ἐν τῷ καταράσασθαι ἀσεβῆ τὸν Σατανᾶν, αὐτὸς καταρᾶ- 27
ται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων, 28
καὶ ἐν παροικήσει μισηθήσεται.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

Λίθῳ ἡρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ 1
ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ· βολβίτῳ κοπρίῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, πᾶς ὁ 2
ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκτινάξει χεῖρα. Αἰσχύνη πατρὸς ἐν γεννήσει 3
ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλαττώσει γίνεται. Θυγάτηρ φρονίμη 4
κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καταισχύνουσα, εἰς λύπην γεν-
νήσαντος· πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεῖα, καὶ ὑπὸ 5

6 ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. Μουσικὰ ἐν πένθει, ἄκαιρος διήγησις·
7 μάστιγες δὲ καὶ παιδεία ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας. Συγκολλῶν ὄ-
στρακον ὁ διδάσκων μωρὸν, εἰς αἴσθησιν ἄγων τὴν γῆν· καὶ τὸν
ἀπηλπισμένον εἰς σύνεσιν ὀξύνων, ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βα-
8 θέως ὕπνου· διηγούμενος νυστάζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ
9 ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ, τί ἐστιν; Τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τὴν τροφὴν
10 ἔχοντα, τῶν ἰδίων γεννητόρων κρύψουσι δυσγένειαν· τέκνα ἐν κα-
ταφρονήσει καὶ ἀπαιδευσίᾳ γεγαυριωμένα, συγγενείας ἑαυτῶν μο-
11 λύνουσι τὴν εὐγένειαν. Ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, ἐξέλειπε γὰρ φῶς·
καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλειπε γὰρ σύνεσιν· ἧδιον κλαῦσον ἐπὶ
νεκρῷ, ὅτι ἀνεπαύσατο· τοῦ γὰρ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ζωὴ πονηρά·
12 Πένθος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέ-
13 ραι τῆς ζωῆς αὐτῶν. Μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς
ἀσύνετον μὴ πορεύου, ἀναισθητῶν γὰρ ἐξουδενώσει σου τὰ πάντα·
φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς, καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν
τῷ ἐντινάγματι αὐτοῦ· ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυ-
14 σιν, καὶ οὐ μὴ ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ. Ὑπὲρ μόλιβον
15 τί βαρυνθήσεται; καὶ τί αὐτῷ ὄνομα, ἀλλ' ἢ μωρός; Ἄμμον καὶ
ἅλα καὶ βῶλον σιδήρου εὔκοπον ὑπενεγκεῖν, ἢ ἄνθρωπον ἀσύνε-
16 τον. Ἱμάντωσις ξυλίνη εἰς οἰκοδομὴν ἐνδεδεμένη, ἐν συσσεισμῷ
οὐ διαλυθήσεται· οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοήματος βου-
17 λῆς, ἐν παντὶ καιρῷ φόβου οὐ δειλιάσει· καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ
18 διανοίᾳ συνέσεως, ὡς κόσμος ψαμμωτὸς ἐπὶ τοίχου ξυστοῦ. Χά-
ρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομενοῦ-
σιν· οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματος μωροῦ κατέναντι παν-
19 τὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ. Ὁ νύστων ὀφθαλμοὺς κατάξει δά-
20 κρυα· καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει αἴσθησιν. Βάλλων λίθον ἐπὶ
πετεινὰ, ἀποσοβεῖ αὐτά· καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν.
21 Ἐπὶ φίλον ἐὰν σπάσῃς ῥομφαίαν, μὴ ἀπελπίσῃς, ἔστι γὰρ ἐπάνο-
22 δος· ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλ-
λαγή· πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας καὶ μυστηρίου ἀποκαλύ-
ψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς ὁ φίλος.
23 Πίστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς
αὐτοῦ ὁμοῦ εὐφρανθῇς σύ· ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν
τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς· οὐ καταφρονητέον γὰρ ἀεὶ
24 τῆς περιγραφῆς, οὐδὲ θαυμαστὸς πλούσιος νοῦν οὐκ ἔχων. Πρὸ

πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός· οὕτως πρὸ αἱμάτων λοιδορίαι. 25
Φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ 26
μὴ κρυβῶ· καὶ εἰ κακά μοι συμβέβηκεν δι' αὐτό, πᾶς ἀκούων φυ- 27
λάξεται ἀπ' αὐτοῦ. Τίς δώσει ἐπὶ στόματί μου φυλακὴν, καὶ ἐπὶ
τῶν χειλέων μου σφραγίδα πανούργων; ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ
ἡ γλῶσσά μου μὴ ἀπολέσῃ με.

ΚΕΦ. ΚΓ'. XXIII.

ΚΥΡΙΕ πάτερ καὶ Θεὲ ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βου- 1
λῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν παραδειγματισμῷ.
Τίς ἐπιστήσει ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς 2
καρδίας μου παιδείαν σοφίας; ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου μὴ
φείσωνται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν· ὅπως μὴ πλη- 3
θυνθῶσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσιν εἰς
συντριβὴν, καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖταί
μοι ὁ ἐχθρός μου, ὧν μακρὰν ἐστιν ἡ ἐλπὶς τοῦ ἐλέους σου. Κύ- 4
ριε πάτερ καὶ Θεὲ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῷς μοι,
καὶ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διαπαντὸς ἀπὸ τῶν δούλων σου.
Ἐλπίδας κενὰς καὶ ἐπιθυμίας ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κρατήσεις 5
τὸν θέλοντά σοι δουλεύειν διαπαντός· κοιλίας ὄρεξις καὶ συνου- 6
σιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς με.
Παιδεία στόματος. Παιδείαν στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ 7
φυλάσσων οὐ μὴ ἁλῷ· ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ καταλειφθήσεται 8
ἁμαρτωλὸς, καὶ λοίδορος καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσονται ἐν
αὐτοῖς. Ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ ὑψί- 9
στου μὴ συνεθισθῇς· ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς 10
ἀπὸ μώλωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται· οὕτως καὶ ὁ ὀμνύων καὶ ὁ ὀνο-
μάζων διαπαντὸς τὸ ὄνομα Κυρίου ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθα-
ρισθῇ. Ἀνὴρ πολύορκος πλησθήσεται ἀνομίας, καὶ οὐκ ἀποστή- 11
σεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ· ἐὰν πλημμελήσῃ ἁμαρτία
αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὑπερείδῃ, ἥμαρτε δισσῶς· καὶ εἰ διακενῆς
ὤμοσεν, οὐ δικαιωθήσεται· πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος
αὐτοῦ. Ἔστι λέξις ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ· μὴ εὑρεθήτω ἐν 12
κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται,
καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται. Ἀπαιδευσίαν ἀσυρῇ μὴ 13

συνεθίσης τὸ στόμα σου· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ἁμαρτίας.
14 Μνήσθητι πατρός σου καὶ μητρός σου, ἀναμέσον γὰρ μεγιστάνων
συνεδρεύεις· μήποτε ἐπιλάθῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἐθισμῷ σου
μωρανθῇς, καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ το-
15 κετοῦ σου καταράσῃ. Ἄνθρωπος συνεθιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ,
16 ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ. Δύο εἴδη πληθύ-
νουσιν ἁμαρτίας. Καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὡς
πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ, ἕως ἂν καταποθῇ· ἄνθρωπος πόρ-
νος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσηται ἕως ἂν ἐκκαύσῃ
17 πῦρ· (ἀνθρώπῳ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν
18 τελευτήσῃ·) ἄνθρωπος (πόρνος) παραβαίνων ἀπὸ τῆς κοίτης αὐ-
τοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ· τίς με ὁρᾷ; σκότος κύκλῳ μου,
καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐθείς με ὁρᾷ, τίνα εὐλαβοῦ-
19 μαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψιστος· καὶ ὀφθαλ-
μοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ
Κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροί εἰσιν, ἐπιβλέπον-
τες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦντες ἀπόκρυφα μέρη·
20 (πρινὴ κτισθῆναι, τὰ πάντα ἔγνωσται αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ
21 τελεσθῆναι καθορᾷ τὰ πάντα·) οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκδικη-
22 θήσεται, καὶ οὗ οὐχ ὑπενόησε νπιασθήσεται. Οὕτως καὶ γυνὴ κα-
ταλιποῦσα τὸν ἄνδρα, καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἀλλοτρίου·
23 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπείθησε, καὶ δεύτερον εἰς ἄν-
δρα αὐτῆς ἐπλημμέλησε, καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη, καὶ
24 ἐξ ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν· αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθή-
25 σεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπὴ ἔσται· οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐκ οἴσουσι
26 καρπόν· καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ
27 ὄνειδος αὐτῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται· καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλη-
φθέντες ὅτι οὐθὲν κρεῖττον φόβου Κυρίου, καὶ οὐθὲν γλυκύτε-
28 ρον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς Κυρίου. Δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν
Θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

Σοφίας αἴνεσις.

1 Η Σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυ-
2 χήσεται. Ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔναντι

δυνάμεως αὐτοῦ κουχήσεται· ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον, 3
καὶ ὡς ὁμίχλη κατεκάλυψα γῆν. Ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, 4
καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης· γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα 5
μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα· ἐν κύμασι θαλάσσης, 6
καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνει ἐκτησάμην· μετὰ 7
τούτων πάντων ἐζήτησα ἀνάπαυσιν, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐλι-
σθήσομαι; Τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων, καὶ ὁ κτί- 8
σας με κατέπαυσε τὴν σκηνήν μου, καὶ εἶπεν· ἐν Ἰακὼβ κατασκή-
νωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ κληρονομήθητι. Πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς 9
ἔκτισέ με, καὶ ἕως αἰώνων οὐ μὴ ἐκλίπω. Ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώ- 10
πιον αὐτοῦ ἐλειτούργουν, καὶ οὕτως ἐν Σιὼν ἐστηρίχθην· ἐν πό- 11
λει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξου-
σία μου· καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν μερίδι Κυρίου 12
κληρονομίας αὐτοῦ. Ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς 13
κυπάρισσος ἐν ὄρει Ἀερμών· ὡς φοῖνιξ ἀνυψώθην ἐν Ἐνγαδδί, καὶ 14
ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν Ἰεριχῷ, καὶ ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ
ἀνυψώθην ὡς πλάτανος ἐφ' ὕδατος· ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπά- 15
λαθος ἀρωμάτων δέδωκα ὀσμήν, καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ διέδωκα
εὐωδίαν, καὶ ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτή, καὶ ὡς λιβάνου
ἀτμὶς ἐν σκηνῇ· ἐγὼ δὲ ὡς τερέβινθος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ 16
οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος· ἐγὼ ὡς ἄμπελος ἐβλά- 17
στησα χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου. Ἐγὼ 18
μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, καὶ φόβου καὶ γνώσεως καὶ
ἁγίας ἐλπίδος· δίδομαι δὲ σύμπασι τοῖς τέκνοις μου ἀειγενής,
τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. Προσέλθατε πρός με οἱ ἐπιθυμοῦντές 19
μου, καὶ ἀπὸ τῶν γενημάτων μου ἐμπλήσθητε· τὸ γὰρ μνημό- 20
συνόν μου ὑπὲρ τὸ μέλι (τὸ) γλυκύ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ
μέλιτος καὶ κηρίου. Οἱ ἔσθοντές με ἔτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πί- 21
νοντές με ἔτι διψήσουσιν· ὁ ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, καὶ 22
οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτήσουσι. Ταῦτα πάντα βίβλος 23
διαθήκης Θεοῦ ὑψίστου, νόμος ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν Μωϋσῆς, κλη-
ρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ. Μὴ ἐκλύεσθε ἰσχὺν ἐν Κυρίῳ· κολ- 24
λᾶσθε δὲ πρὸς αὐτὸν ἵνα κραταιώσῃ ὑμᾶς αὐτός· Κύριος παντο-
κράτωρ ὁ Θεὸς μόνος ἐστί, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ σω-
τήρ· ὁ πιπλῶν ὡς Φεισὼν σοφίαν, καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων· 25
ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις 26

27 θερισμοῦ· ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδείαν γνώσεως, καὶ ὡς Γηὼν ἐν
28 ἡμέραις τρυγητοῦ. Οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτὴν, καὶ
29 οὕτως ὁ ἔσχατος οὐκ ἐξιχνίασεν αὐτήν· ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπλη-
θύνθη διανοήματα αὐτῆς, καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγά-
30 λης. Κἀγὼ ὡς διώρυξ ἀπὸ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον
31 εἰς παράδεισον. Εἶπα· ποτίσω μου τὸν κῆπον τὸν ἄριστον, καὶ
μεθύσω μου τὴν πρασιάν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μου ἡ διώρυξ εἰς πο-
32 ταμὸν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν. Ἔτι παιδείαν ὡς
33 ὄρθρον φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὴν ἕως εἰς μακράν· ἔτι διδασκα-
λίαν ὡς προφητείαν ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτὴν εἰς γενεὰς αἰώ-
34 νων. Ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζη-
τοῦσιν αὐτήν.

ΚΕΦ. ΚΕ'. XXV.

1 ΕΝ τρισὶν ὡραΐσθην καὶ ἀνέστην ὡραία ἔναντι Κυρίου καὶ
ἀνθρώπων· ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλία τῶν πλησίον, καὶ γυνὴ καὶ
2 ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι. Τρία δὲ εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή
μου, καὶ προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφα-
νον, καὶ πλούσιον ψεύστην, καὶ γέροντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέ-
3 σει. Ἃ ἐν νεότητί σου οὐ συναγήροχας, καὶ πῶς ἂν εὕροις ἐν τῷ
4 γήρᾳ σου; Ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγνῶ-
5 ναι βουλήν; Ὡς ὡραία γερόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανόη-
6 μα καὶ βουλή· στέφανος γερόντων πολυπειρία, καὶ τὸ καύχημα
7 αὐτῶν φόβος Κυρίου. Ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν τῇ καρ-
δίᾳ μου, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης μου· ἄνθρωπος εὐφρσι-
8 νόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν· μακά-
9 ριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίθησε, καὶ
10 ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ ἑαυτοῦ· μακάριος ὃς εὗρε φρόνησιν,
καὶ ὁ διηγούμενος εἰς ὦτα ἀκουόντων· ὡς μέγας ὁ εὑρὼν σοφίαν,
11 ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβούμενον τὸν Κύριον· ἀγάπησις Κυ-
ρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν εἰς φωτισμὸν, ὁ κρατῶν αὐτῆς τίνι ὁ-
12 μοιωθήσεται; Φόβος Κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ
13 ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ. Πᾶσαν πληγὴν, καὶ μὴ πληγὴν καρ-
14 δίας· καὶ πᾶσαν πονηρίαν, καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός· καὶ πᾶσαν
ἐπαγωγὴν, καὶ μὴ ἐπαγωγὴν μισούντων· καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν, καὶ

μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. Οὐκ ἔστι κεφαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄφεως, καὶ 15
οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ. Συνοικῆσαι λέοντι καὶ δρά- 16
κοντι εὐδοκήτω, ἢ συνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς. Πονηρία 17
γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὄρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐ-
τῆς ὡς ἄρκος· ἀναμέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ 18
αὐτῆς, καὶ ἀκούσας ἀνεστέναξε πικρά. Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς 19
κακίαν γυναικός· κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ. Ἀνάβασις 20
ἀμμώδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύ-
χῳ. Μὴ προσπέσῃς ἐπὶ κάλλος γυναικὸς, καὶ γυναῖκα ἐν κάλλει 21
μὴ ἐπιποθήσῃς. Ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη γυνὴ, 22
ἐὰν ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. Καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον 23
σκυθρωπὸν καὶ πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρά· χεῖρες παρειμέναι
καὶ γόνατα παραλελυμένα, ἥτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ἀπὸ 24
γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας, καὶ δι' αὐτὴν ἀποθνήσκομεν πάντες.
Μὴ δῷς ὕδατι διέξοδον, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ παῤῥησίαν ἐξέδου· 25
εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπότεμε 26
αὐτήν· δίδου, καὶ ἀπόλυσον.

ΚΕΦ. Κς'. XXVI.

ΓΥΝΑΙΚΟΣ ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν 1
ἡμερῶν αὐτοῦ διπλάσιος. Γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐ- 2
τῆς, καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ. Γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς 3
ἀγαθὴ· ἐν μερίδι φοβουμένων τὸν Κύριον δοθήσεται. Πλουσίου 4
δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαθὴ πρὸς Κύριον, ἐν παντὶ καιρῷ πρό-
σωπον ἱλαρὸν ἔχοντες γαυριάσουσιν. Ἀπὸ τριῶν ἠλαβήθη καρ- 5
δία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ ἐδειλίασα· διαβολὴν πό-
λεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ καταψευσμὸν, ὑπὲρ θάνατον
πάντα μοχθηρά· ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίζηλος ἐπὶ 6
γυναικί· καὶ μάστιξ γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. Βοοζύ- 7
γιον σαλευόμενον γυνὴ πονηρά· ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς δρασσόμενος
σπορπίου. Ὀργὴ μεγάλη γυνὴ μέθυσος καὶ ῥεμβάς· καὶ ἀσχημο- 8
σύνην αὐτῆς οὐ μὴ συγκαλύψει. Πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισμῷ 9
ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσθήσεται. Ἐπὶ θυγα- 10
τρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακὴν, ἵνα μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ,
χρήσηται· ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θαυμάσῃς 11

12 ἐὰν εἰς σὲ πλημμελήσει. Ὡς διψῶν ὁδοιπόρος στόμα ἀνοίξει, καὶ
ἀπὸ παντὸς ὕδατος τοῦ σύνεγγυς πίεται· κατέναντι παντὸς
13 πασσάλου καθήσεται, καὶ ἔναντι βέλους ἀνοίξει φαρέτραν. Χάρις
γυναικὸς τέρψει ἄνδρα αὐτῆς· καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπι-
14 στήμη αὐτῆς. Δόσις Κυρίου γυνὴ σιγηρὰ καὶ εὔνους, καὶ οὐκ
15 ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς· χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ
αἰσχυντηρὰ καὶ πιστή, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρα-
16 τοῦς ψυχῆς. Ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις Κυρίου, καὶ κάλλος
17 ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτῆς· λύχνος ἐκλάμπων ἐπὶ
18 λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ· στύλοι
χρύσεοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὡραῖοι ἐπὶ πτέρναις εὐ-
19 σταθοῦς. Τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, καὶ μὴ
20 δῷς ἀλλοτρίοις τὴν ἰσχύν σου. Ἀναζητήσας παντὸς πεδίου εὔ-
γεων κλῆρον, σπεῖρε τὰ ἴδια σπέρματα, πεποιθὼς τῇ εὐγενείᾳ
21 σου· οὕτως τὰ γεννήματά σου περιόντα καὶ παῤῥησίαν εὐγενείας
22 ἔχοντα μεγαλυνοῦσι. Γυνὴ μισθία ἴση σιάλῳ λογισθήσεται· ὕπαν-
23 δρος δὲ πύργος θανάτου τοῖς χρωμένοις (λογισθήσεται). Γυνὴ
ἀσεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται· εὐσεβὴς δὲ δίδοται τῷ φοβουμέ-
24 νῳ τὸν Κύριον. Γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν κατατρίψει· θυγάτηρ δὲ
25 εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται. Γυνὴ ἀδιάτρεπτος ὡς
κύων λογισθήσεται· ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην τὸν Κύριον φοβηθήσε-
26 ται. Γυνὴ ἄνδρα ἴδιον τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται· ἀτιμάζουσα
27 δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνωσθήσεται. Γυνὴ μεγαλόφωνος
καὶ γλωσσώδης ὡς σάλπιγξ, πολεμίων εἰς τροπὴν θεωρηθήσεται·
ἀνθρώπου δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοιότροπος τούτοις, πολέμου ἀκατα-
28 στασίαις τὴν ψυχὴν διαιτηθήσεται. Ἐπὶ δυσὶ λελύπηται ἡ καρ-
δία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμός μοι ἐπῆλθεν· ἀνὴρ πολεμιστὴς
ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν, ἐπα-
νάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν· ὁ Κύριος ἑτοιμάσει εἰς
29 ῥομφαίαν αὐτόν. Μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ
οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

1 ΧΑΡΙΝ ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον· καὶ ὁ ζητῶν πληθύναι,
2 ἀποστρέψει ὀφθαλμόν. Ἀναμέσον ἁρμῶν λίθων παγήσεται πάσ-

σαλος· καὶ ἀναμέσον πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. Ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ Κυρίου κρατήσῃ κατὰ σπουδήν, ἐν τάχει 3
καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. Ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει 4
κοπρία· οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ. Σκεύη κερα- 5
μέως δοκιμάσει κάμινος· καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ
αὐτοῦ. Γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ· οὕτως λόγος ἐν- 6
θυμήματος καρδίαν ἀνθρώπου. Πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαίνει ἄνδρα· 7
οὗτος γὰρ πειρασμὸς ἀνθρώπων. Ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, κατα- 8
λήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη δόξης. Πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια 9
αὐτῶν καταλύσει· καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐργαζομένους αὐτήν
ἐπανήξει· λέων θήραν ἐνεδρεύει· οὕτως ἁμαρτία ἐργαζομένους ἄ- 10
δικα. Διήγησις σοφοῦ διαπαντὸς σοφία· ὁ δὲ ἄφρων ὡς σελήνη ἀλ- 11
λοιοῦται. Εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν· εἰς μέσον δὲ 12
διανοουμένων ἐνδελέχιζε. Διήγησις μωρῶν (καὶ) προσόχθισμα, καὶ 13
ὁ γέλως αὐτῶν ἐν σπαταλῇ ἁμαρτίας. Λαλιὰ πολυόρκου ἀνορθώ- 14
σει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ἐμφραγμὸς ὠτίων. Ἔκχυσις αἵ- 15
ματος μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοιδόρησις αὐτῶν ἀκοὴ μο-
χθηρά. Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ οὐ μὴ 16
εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Στέρξον φίλον, καὶ πιστώθητι 17
μετ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, μὴ κατα-
διώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ. Καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν 18
αὐτοῦ, οὕτως ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίον· καὶ ὡς πετεινὸν 19
ἐκ χειρός σου ἀπέλυσας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θη-
ρεύσεις αὐτόν· μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν 20
ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. Ὅτι τραῦμά ἐστι καταδῆσαι, καὶ λοιδο- 21
ρίας ἐστὶ διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπήλπισε. Δια- 22
νεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει κακὰ, καὶ οὐδεὶς αὐτὰ ἀποστήσει ἀπ'
αὐτοῦ· ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ, 23
καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σου ἐκθαυμάσει· ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ
στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον· πολλὰ 24
ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα αὐτῷ, καὶ ὁ Κύριος ἐμίσει αὐτόν. Βάλ- 25
λων λίθον εἰς ὕψος, ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει· καὶ πληγὴ δολία
διελεῖ τραύματα. Ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, καὶ 26
ὁ ἱστῶν παγίδα ἐν αὐτῇ ἁλώσεται· ὁ ποιῶν πονηρὰ, εἰς αὐτὸν κυ- 27
λισθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ πόθεν ἥκει αὐτῷ. Ἐμπαιγμὸς καὶ 28
ὀνειδισμὸς ὑπερηφάνων· καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει αὐτόν.

29 Παγίδι ἁλώσονται οἱ εὐφραινόμενοι πτώσει εὐσεβῶν, καὶ ὀδύνη
30 καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν. Μῆνις καὶ ὀργὴ
καὶ ταῦτα ἐστὶ βδελύγματα· καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται
αὐτῶν

ΚΕΦ. ΚΗ'. XXVIII.

1 Ὁ ἐκδικῶν παρὰ Κυρίου εὑρήσει ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας
2 αὐτοῦ διατηρῶν διατηρήσει. Ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον σου, καὶ
3 τότε δεηθέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήτονται. Ἄνθρωπος ἀν-
4 θρώπῳ συντηρεῖ ὀργὴν, καὶ παρὰ Κυρίου ζητεῖ ἴασιν; Ἐπ' ἄνθρω-
πον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ
5 δεῖται; Αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν, τίς ἐξιλάσεται τὰς ἁμαρ-
6 τίας αὐτοῦ; Μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραίνων, κατα-
7 φθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς. Μνήσθητι ἐντολῶν,
καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον, καὶ διαθήκης ὑψίστου, καὶ πάριδε
8 ἄγνοιαν. Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρω-
9 πος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην, καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταράξει
10 φίλους, καὶ ἀναμέσον εἰρηνευόντων ἐμβαλεῖ διαβολήν. Κατὰ τὴν
ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μά-
χης ἐκκαυθήσεται· κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ
11 ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ. Ἔρις κατα-
σπευδομένη ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐκχεῖ αἷμα.
12 Ἐὰν φυσήσῃς εἰς σπινθῆρα, ἐκκαήσεται, καὶ ἐὰν πτύσῃς εἰς αὐ-
τὸν, σβεσθήσεται· καὶ ἀμφότερα ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκπορεύε-
13 ται. Ψίθυρον καὶ δίγλωσσον καταράσασθε· πολλοὺς γὰρ εἰρηνεύον-
14 τας ἀπώλεσεν. Γλῶσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλευσε, καὶ διέστησεν
αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις ὀχυρὰς καθεῖλε, καὶ
15 οἰκίας μεγιστάνων κατέστρεψε· γλῶσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας
16 ἐξέβαλε, καὶ ἐστέρησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν· ὁ προσέχων αὐ-
17 τῇ οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ' ἡσυχίας. Πλη-
γὴ μάστιγος ποιεῖ μώλωπα· πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὀστᾶ.
18 Πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ οὐχ ὡς οἱ πεπτωκότες
19 διὰ γλῶσσαν. Μακάριος ὁ σκεπασθεὶς ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, ὃς οὐ
διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὃς οὐχ εἵλκυσε τὸν ζυγὸν αὐτῆς, καὶ
20 τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη· ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηροῦς,

καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χάλκεοι· θάνατος πονηρὸς ὁ θάνατος 21
αὐτῆς, καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ᾅδης αὐτῆς. Οὐ μὴ κρατήσῃ εὐ- 22
σεβῶν, καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ μὴ καήσονται· οἱ καταλείποντες 23
Κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτὴν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαήσεται, καὶ οὐ
σβεσθῇ· ἐπαποστελήσεται αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυ-
μανεῖται αὐτούς. Ἴδε, περίφραξον τὸ κτῆμά σου ἀκάνθαις, τὸ 24
ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον· καὶ τοῖς λόγοις σου ποίη- 25
σον ζυγὸν καὶ σταθμὸν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θύραν καὶ
μοχλόν· πρόσεχε μήπως ὀλισθῇς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσῃς κατέναντι 26
ἐνεδρεύοντος.

ΚΕΦ. ΚΘ'. XXIX.

Ὁ ποιῶν ἔλεος δανιεῖ τῷ πλησίον· καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ 1
αὐτοῦ ποιεῖ ἐντολάς. Δάνισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, 2
καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ πλησίον εἰς καιρόν· στερέωσον λόγον σου, 3
καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν
χρείαν σου. Πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμισαν δάνος, καὶ παρέσχον κό- 4
πον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς· ἕως οὗ λάβῃ, καταφιλήσει χεῖρας 5
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν· καὶ
ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους
ἀκηδίας, καὶ τὸν καιρὸν αἰτιάσεται. Ἐὰν ἰσχύσῃ ὁ δοὺς, μόλις 6
κομιεῖται τὸ ἥμισυ, καὶ λογιεῖται αὐτὸ ὡς εὕρεμα· εἰ δὲ μή, ἀπε-
στέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν
δωρεάν· κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης
ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. Πολλοὶ οὖν χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν 7
ἄνθρωπον· ἀποστερηθῆναι δὲ δωρεὰν εὐλαβήθησαν. Πλὴν ἐπὶ τα- 8
πεινῷ μακροθύμησον, καὶ ἐπὶ ἐλεημοσύνῃ μὴ παρελκύσῃς αὐτόν·
χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ τὴν ἔνδειαν αὐτοῦ μὴ 9
ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν. Ἀπόλεσον ἀργύριον διὰ ἀδελφὸν καὶ φί- 10
λον, καὶ μὴ ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν. Θὲς τὸν θησαυρόν 11
σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυ-
σίον. Σύγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμιείοις σου, καὶ αὕτη ἐξε- 12
λεῖται σε ἐκ πάσης κακώσεως· ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δό- 13
ρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. Ἀνὴρ ἀγαθὸς 14
ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην ἐγκαταλεί-

ψει αὐτόν. Χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ· ἔδωκε γὰρ τὴν ψυχὴν
16.17 αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. Ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλές, καὶ ἀχά-
18 ριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον· ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε
κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θαλάσσης· ἄνδρας
19 δυνατοὺς ἀπῴκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις. Ἁμαρ-
τωλὸς παραβαίνων ἐντολὰς Κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς ἐγγύην, καὶ διώ-
20 κων ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις. Ἀντιλαβοῦ τοῦ πλησίον
21 κατὰ δύναμίν σου, καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς. Ἀρχὴ ζωῆς
ἀνθρώπου ἄρτος καὶ ὕδωρ καὶ ἱμάτιον, καὶ οἶκος καλύπτων ἀ-
22 σχημοσύνην. Κρείσσων βίος πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν, ἢ ἐδέσμα-
23 τα λαμπρὰ ἐν ἀλλοτρίοις. Ἐπὶ μικρῷ καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε,
24 καὶ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς. Ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς
25 οἰκίαν, καὶ οὗ παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις στόμα· ξενιεῖς καὶ πο-
26 τιεῖς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ· πάρελθε πά-
ροικε, κόσμητον τράπεζαν, καὶ εἴτι ἐν τῇ χειρί σου, ψώμισόν με·
27 ἔξελθε πάροικε ἀπὸ προσώπου δόξης· ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφὸς,
28 χρεία τῆς οἰκίας. Βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι φρόνησιν, ἐπιτί-
μησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

ΚΕΦ. Λ'. XXX.

Περὶ τέκνων.

1 Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐνδελεχήσει μάστιγας αὐτῷ, ἵνα
2 εὐφρανθῇ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ. Ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσε-
3 ται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀναμέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχήσεται· ὁ δι-
δάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παραζηλώσει τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἔναντι φίλων
4 ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. Ἐτελεύτησεν αὐτοῦ ὁ πατὴρ, καὶ ὡς οὐκ
5 ἀπέθανεν· ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλειπε μεθ' αὐτόν. Ἐν τῇ ζωῇ
αὐτοῦ ἶδε καὶ ηὐφράνθη, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυπήθη·
6 ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλειπεν ἔκδικον, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδι-
7 δόντα χάριν. Περιψήχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ,
8 καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ. Ἵππος ἀδά-
μαστος ἐκβαίνει σκληρός· καὶ υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλής.
9 Τιθήνησον τέκνον, καὶ ἐκθαμβήσει σε· σύμπαιζον αὐτῷ καὶ λυ-
10 πήσει σε. Μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδυνηθῇς, καὶ ἐπ'
11 ἐσχάτων γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. Μὴ δῷς αὐτῷ ἐξουσίαν

ἐν νεότητι, καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας αὐτοῦ· κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι, καὶ θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ, ἕως ἐστὶ νήπιος· μήποτε σκληρυνθεὶς ἀπειθήσῃ σοι, καὶ ἔσται σοι ὀδύνη ψυχῆς. Παίδευσον τὸν υἱόν σου, καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ αὐτοῦ προσκόψῃς. 12 13

Περὶ ὑγείας.

Κρείσσων πτωχὸς ὑγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει, ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα αὐτοῦ· ὑγίεια καὶ εὐεξία βελτίων παντὸς χρυσίου, καὶ σῶμα εὔρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος· οὐκ ἔστι πλοῦτος βελτίων ὑγιείας σώματος, καὶ οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. Κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν ἢ ἀῤῥώστημα ἔμμονον. Ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θέματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ· τί συμφέρει κάρπωσις εἰδώλῳ; οὔτε γὰρ ἔδεται, οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ· οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος ὑπὸ Κυρίου, βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων, ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρθένον καὶ στενάζων. Μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν ψυχήν σου, καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. Εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέρευσις. Ἀγάπα τὴν ψυχήν σου, καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ. Ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας, καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Versum 25. hujus Capitis 30. et quae inde sequuntur in *Complut.* vide infrà post v. 11. Cap. λγ'.

Κἀγὼ ἔσχατος ἠγρύπνησα· ὡς καλαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν ἐν εὐλογίᾳ Κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα ληνόν. Κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζητοῦσι παιδείαν. Ἀκούσατέ μου μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκκλησίας ἐνωτίσασθε. Υἱῷ καὶ γυναικὶ, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ, μὴ δῷς ἐξουσίαν ἐπὶ σὲ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῷς ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ μεταμεληθεὶς δέῃ περὶ αὐτῶν· ἕως ἔτι ζῇς καὶ πνοὴ ἐν σοὶ, μὴ ἀλλάξῃς σεαυτὸν (ἐν) πάσῃ σαρκί· κρεῖσσον γάρ ἐστι τὰ τέκνα δεηθῆναί σου, ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. Ἐν πᾶσι τοῖς 16 17 18 19 20 21 22

23 ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων· μὴ δῷς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. Ἐν
ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διά-
δος κληρονομίαν.

Περὶ δούλων.

24 Χόρτασμα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ· ἄρτος καὶ παιδεία καὶ
25 ἔργον οἰκέτῃ. Ἔργασαι ἐν παιδὶ, καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν· ἄνες
26 χεῖρας αὐτῷ, καὶ ζητήσει ἐλευθερίαν. Ζυγὸς καὶ ἱμὰς τράχηλον
27 κάμψουσι, καὶ οἰκέτῃ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι· ἔμβαλε
28 αὐτὸν εἰς ἐργασίαν ἵνα μὴ ἀργῇ, πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ
ἀργία· εἰς ἔργα κατάστησον, καθὼς πρέπει αὐτῷ, κἂν μὴ πει-
29 θαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ. Καὶ μὴ περισσεύσῃς ἐπὶ πάσῃ
30 σαρκὶ, καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν. Εἰ ἔστι σοι οἰκέτης,
31 ἔστω σοι ὡς ἡ ψυχή σου, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν· εἰ ἔστι σοι
οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν ὡς ἀδελφὸν, ὅτι ὡς τῆς ψυχῆς σου ἐπιδεήσεις
αὐτοῦ· ἐὰν κακώσῃς αὐτὸν, καὶ ἀπάρας ἀποδρᾷ, ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζη-
τήσεις αὐτόν;

ΚΕΦ. ΛΑ'. XXXI.

Περὶ ἐνυπνίων.

1 Κενὰι ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτῳ ἀνδρὶ, καὶ ἐνύπνια ἀνα-
2 πτεροῦσιν ἄφρονας. Ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων ἄνεμον,
3 οὕτως ὁ ἐπέχων ἐνυπνίοις· τοῦτο κατὰ τούτου ὅρασις ἐνυπνίων,
4 κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα προσώπου. (Καὶ) ἀπὸ ἀκαθάρτου τί
5 καθαρισθήσεται; καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀληθεύσει; Μαντεῖαι καὶ
οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεται
6 καρδία· ἐὰν μὴ ἀπὸ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ σου, μὴ δῷς
7 εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου· πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ
8 ἐξέπεσον ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτοῖς. Ἄνευ ψεύδους συντελεσθήσεται
9 νόμος, καὶ σοφία στόματι πιστῷ τελείωσις. Ἀνὴρ πεπλανημένος
10 ἔγνω πολλὰ, καὶ ὁ πολύπειρος ἐκδιηγήσεται σύνεσιν· ὃς οὐκ ἐπει-
ράθη, ὀλίγα οἶδεν· ὁ δὲ πεπλανημένος πληθυνεῖ πανουργίαν.
11 Πολλὰ ἑώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου, καὶ πλείονα τῶν λόγων
12 μου σύνεσίς μου· πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διεσώ-
13 θην τούτων χάριν. Πνεῦμα φοβουμένων Κύριον ζήσεται, ἡ γὰρ

ἐλπὶς αὐτῶν ἐπὶ τὸν σώζοντα αὐτούς· ὁ φοβούμενος Κύριον οὐ μὴ 14
πολλὰ εὐλαβηθήσεται, καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ·
φοβουμένου τὸν Κύριον μακαρία ἡ ψυχή· τίνι ἐπέχει; καὶ τίς 15
αὐτοῦ στήριγμα; Οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐ- 16
τόν· ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος, σκέπη ἀπὸ
καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος
καὶ βοήθεια ἀπὸ πτώσεως· ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλ- 17
μοὺς, ἴασιν διδοὺς, ζωὴν καὶ εὐλογίαν. Θυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσ- 18
φορὰ μεμωμημένη, καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μωμήματα ἀνόμων· οὐκ 19
εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν
ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας. Θύων υἱὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὁ 20
προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. Ἄρτος ἐπιδεομένων ζωὴ 21
πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων· φονεύων τὸν 22
πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος ἐμβίωσιν, καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν
μισθὸν μισθίου. Εἷς οἰκοδομῶν, καὶ εἷς καθαιρῶν, τί ὠφέλησαν 23
πλεῖον ἢ κόπους; Εἷς εὐχόμενος, καὶ εἷς καταρώμενος, τίνος 24
φωνῆς εἰσακούσεται ὁ δεσπότης; Βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ 25
πάλιν ἁπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέλησεν ἐν τῷ λουτρῷ αὐτοῦ; Οὕ- 26
τως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν πο-
ρευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν, τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακού-
σεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

ΚΕΦ. ΛΒ'. XXXII.

Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφορὰς, θυσιάζων σωτηρίου 1
ὁ προσέχων ἐντολαῖς· ἀνταποδιδοὺς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν, 2
καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην θυσιάζων αἰνέσεως. Εὐδοκία κυρίου ἀπο- 3
στῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξιλασμὸς ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας.
Μὴ ὀφθῇς ἐν προσώπῳ Κυρίου κενός· πάντα γὰρ ταῦτα χάριν 4. 5
ἐντολῆς. Προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ ἡ εὐωδία 6
αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου· θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτὴ, καὶ τὸ μνημό- 7
συνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται. Ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον 8
τὸν Κύριον, καὶ μὴ μακρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου· ἐν πάσῃ δόσει 9
ἱλαρωσον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγίασον δεκάτην. Δὸς 10
ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καθ' εὕρεμα
χειρός· ὅτι Κύριος ἀνταποδιδούς ἐστι, καὶ ἑπταπλάσια ἀποδώσει 11

12 σοι. Μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται, καὶ μὴ ἔπεχε θυσίᾳ
ἀδίκῳ· ὅτι Κύριος κριτής ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόξα προ-
13 σώπου. Οὐ λήψεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἠδικημέ-
14 νου εἰσακούσεται· οὐ μὴ παρίδῃ ἱκετείαν ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἐὰν
15 ἐκχέῃ λαλιάν. Οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνι καταβαίνει, καὶ
16 ἡ καταβόησις ἐπὶ τῷ καταγαγόντι αὐτά; Θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ
17 δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει· προσευχὴ
ταπεινοῦ νεφέλας διῆλθε, καὶ ἕως συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ,
καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψηται Κύριος, καὶ κρινεῖ δικαίοις,
18 καὶ ποιήσει κρίσιν. Καὶ ὁ Κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ, οὐδὲ μὴ μακρο-
θυμήσῃ ἐπ' αὐτοῖς κραταιός· ἕως ἂν συντρίψῃ ὀσφὺν ἀνελεημόνων,
καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν· ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβρι-
19 στῶν, καὶ σκῆπτρα ἀδίκων συντρίψῃ· ἕως ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ
κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ ἐνθυ-
μήματα αὐτῶν· ἕως κρινῇ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ εὐφρα-
20 νεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ. Ὡραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως
(αὐτοῦ), ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.

ΚΕΦ. ΛΓ'. XXXIII.

1 ΕΛΕΗΣΟΝ ἡμᾶς δέσποτα ὁ Θεὸς πάντων, καὶ ἐπίβλεψον,
2 καὶ ἐπίβαλε τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ μὴ ἐκζητοῦν-
3 τά σε· ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, καὶ ἰδέτωσαν τὴν
4 δυναστείαν σου. Ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν ἡμῖν, οὕτως ἐνώ-
5 πιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐπιγνώτωσάν σε, καθάπερ
6 καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμέν σε, ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς πλήν σου Κύριε. Ἐγκαί-
νισον σημεῖα, καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια· δόξασον χεῖρα καὶ βρα-
7 χίονα δεξιόν, ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά σου. Ἔγειρον θυμόν,
8 καὶ ἔκχεον ὀργήν· ἔξαρον ἀντίδικον, καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν. Σπεῦ-
σον καιρόν, καὶ μνήσθητι ὁρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ με-
9 γαλεῖά σου. Ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ
10 κακοῦντες τὸν λαόν σου εὕροισαν ἀπώλειαν. Σύντριψον κεφαλὰς ἀρ-
11 χόντων ἐθνῶν, λεγόντων· οὐκ ἔστι πλὴν ἡμῶν. Συνάγαγε πάσας
φυλὰς Ἰακώβ.

Reliqua hujus Capitis 36. in *Complut.* habes infrà post versum 15. Cap. λς'.

Λαμπρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

ΚΕΦ. ΛΔ'. XXXIV.

ΑΓΡΥΠΝΙΑ πλούτου ἐκτήκει σάρκας, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον· μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπωθήσει νυσταγμὸν, καὶ ἀρρώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνον. Ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίπλαται τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ· ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται. Ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται, καὶ ὁ διώκων διαφθορὰν, αὐτῆς πλησθήσεται· πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτῶμα χάριν χρυσίου, καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. Ξύλον προσκόμματός ἐστι τοῖς ἐνθουσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται ἐν αὐτῷ. Μακάριος πλούσιος ὃς εὑρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπορεύθη· τίς ἐστι καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ· τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ἐτελειώθη; καὶ ἔστω εἰς καύχησιν· τίς ἐδύνατο παραβῆναι, καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆται κακὰ, καὶ οὐκ ἐποίησε; Στερεωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγήσεται ἐκκλησία. Ἐπὶ τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας, μὴ ἀνοίξῃς ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου, καὶ μὴ εἴπῃς· πολλά γε τὰ ἐπ' αὐτῆς. Μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός· πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτισται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύει. Οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς χεῖρά σου, καὶ μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ. Νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ. Φάγε ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασῶ, μὴ μισηθῇς· παῦσαι πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπλησταίου μήποτε προσκόψῃς· καὶ εἰ ἀναμέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου. Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθμαίνει. Ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ· ἀνέστη πρωΐ, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρα καὶ στρό-

φος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου. Καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνά-
στα μεσοπορῶν, ἔμεσον καὶ ἀναπαύσῃ. Ἄκουσόν μου τέκνον,
καὶ μὴ ἐξουδενώσῃς με, καὶ ἐπ' ἐσχάτου εὑρήσεις τοὺς λόγους μου.
Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχὴς, καὶ πᾶν ἀῤῥώστημα οὐ
μή σοι ἀπαντήσῃ. Λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογήσει χείλη, καὶ ἡ
μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή· πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογ-
γύσει πόλις, καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. Ἐν οἴ-
νῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος· κάμινος δοκιμάζει
στόμωμα ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων. Ἐπί-
σον ζωῆς οἶνος ἀνθρώποις, ἐὰν πίνῃς αὐτὸν μέτρῳ αὐτοῦ· τίς
ζωὴ ἐλασσουμένῳ οἴνου; καὶ αὐτὸς ἔκτισται εἰς εὐφροσύνην ἀν-
θρώποις. Ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινό-
μενος ἐν καιρῷ αὐτάρκης· πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς,
ἐν ἐρεθισμῷ καὶ ἀντιπτώματι· πληθύνει μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς
πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχὺν καὶ προσποιῶν τραύματα. Ἐν συμ-
ποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον, καὶ μὴ ἐξουθενώσῃς αὐτὸν
ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ· λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ, καὶ μὴ αὐ-
τὸν θλίψῃς ἐν ἀπαιτήσει.

ΚΕΦ. ΛΕ'. XXXV.

Περὶ ἡγουμένων.

Ἡγούμενον σε κατέστησαν; μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς
ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν, φρόντισον αὐτῶν, καὶ οὕτως κάθισον· καὶ πᾶ-
σαν τὴν χρείαν σου ποιήσας ἀνάπεσον, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτούς,
καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς τὸν στέφανον. Λάλησον πρεσβύτερε
(πρέπει γάρ σοι), ἐν ἀκριβείᾳ ἐπιστήμης, καὶ μὴ ἐμποδίσῃς μου-
σικά· ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλιάν, καὶ ἀκαίρως μὴ σεφίζου.
Σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμ-
ποσίᾳ οἴνου· ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου.
Μέλος μουσικῶν ἐν' ἡδεῖ οἴνῳ. Λάλησον νεανίσκε εἰ χρεία σου,
μόλις δὶς ἐὰν ἐπερωτηθῇς· κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλά·
γίνου γινώσκων, καὶ ἅμα σιωπῶν. Ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξι-
σάζου, καὶ ὅπου γέροντες μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. Πρὸ βροντῆς κα-
τασπεύδει ἀστραπή· καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ προελεύσεται χάρις.
Ἐν ὥρᾳ ἀναστάσεως ἐξεγείρου, καὶ μὴ οὐράγει· ἀπότρεχε εἰς

οἰκόν σου, καὶ μὴ ῥαθύμει· ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμήματά 12
σου, καὶ μὴ ἐν ἁμαρτίαις καὶ λόγῳ ὑπερηφάνῳ. Καὶ ἐπὶ τούτοις 13
εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε, καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν
αὐτοῦ. Ὁ φοβούμενος Κύριον ἐκδέξεται παιδείαν αὐτοῦ, καὶ οἱ 14
ὀρθρίζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκίαν· ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται 15
αὐτοῦ, καὶ ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ· οἱ φο- 16
βούμενοι Κύριον εὑρήσουσι κρίμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψου-
σιν. Ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλίνει ἐλεγμόν, καὶ κατὰ τὸ θέ- 17
λημα αὐτοῦ εὑρήσει σύγκριμα. Ἀνὴρ βουλῆς οὐ μὴ παρίδῃ διανόη- 18
μα· ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον, καὶ μετὰ
τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς. Ἄνευ βουλῆς μηδὲν ποιή- 19
σῃς, καὶ ἐν τῷ ποιῆσαί σε μὴ μεταμελοῦ. Ἐν ὁδῷ ἀντιπτώμα- 20
τος μὴ πορεύου, καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσιν· καὶ μὴ πιστεύσῃς 21
ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ· καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι. Ἐν παντὶ 22 23
ἔργῳ ἀγαθῷ πίστευε τῇ ψυχῇ σου· καὶ γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις
ἐντολῆς. Ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαῖς· καὶ ὁ πεποιθὼς 24
Κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

ΚΕΦ. ΛΣ'. XXXVI.

Τῷ φοβουμένῳ Κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακόν, ἀλλ' ἐν πειρα- 1
σμῷ καὶ πάλιν ἐξελεῖται αὐτόν· Ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον· 2
ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον. Ἄνθρωπος 3
συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα
δήλων. Ἑτοίμασον λόγον, καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ· σύνδησον παι- 4
δείαν καὶ ἀποκρίθητι. Τροχὸς ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ, καὶ ὡς 5
ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. Ἵππος εἰς ὀχείαν ὡς φί- 6
λος μωκὸς, ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθημένου χρεμετίσει. Διατί 7
ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει; Καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ' ἡ-
λίου· ἐν γνώσει Κυρίου διεχωρίσθησαν, καὶ ἠλλοίωσε καιροὺς καὶ 8
ἑορτάς· ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔθηκεν εἰς 9
ἀριθμὸν ἡμερῶν. Καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, καὶ ἐκ γῆς 10
ἐκτίσθη Ἀδάμ· ἐν πλήθει ἐπιστήμης Κύριος διεχώρισεν αὐτούς, 11
καὶ ἠλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· ἐξ αὐτῶν ηὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, 12
καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγίασε, καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν· ἀπ' αὐτῶν κατη-
ράσατο καὶ ἐταπείνωσεν, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως

13 αὐτῶν. Ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ
κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαν-
14 τος αὐτούς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. Ἀπέναντι
τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή· οὕτως
15 ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός. Καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ
ἔργα τοῦ ὑψίστου· δύο δύο, ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός. (Κἀγὼ ἔσχατος
ἠγρύπνησα,) καὶ κατακληρονόμησον αὐτοὺς καθὼς ἀπ' ἀρχῆς. Ἐλέη-
12 σον λαὸν Κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν πρωτογόνῳ
13 ὡμοίωσας. Οἰκτείρησον πόλιν ἁγιάσματός σου, Ἱερουσαλὴμ τόπον
14 καταπαύματός σου· πλῆσον Σιὼν ἄρα τὰ λόγιά σου, καὶ ἀπὸ τῆς δό-
15 ξης σου τὸν λαόν σου. Δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, καὶ
16 ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου· δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί
17 σε, καὶ οἱ προφῆταί σου ἐμπιστευθήσονται. Εἰσάκουσον Κύριε δεήσεως
τῶν ἱκετῶν σου, κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου· καὶ
γνώσονται πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι σὺ Κύριος εἶ ὁ Θεὸς τῶν
18 αἰώνων. Πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία· ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος
19 κάλλιον. Φάρυγξ γεύεται βρώματα θήρας· οὕτως καρδία συνετὴ
20 λόγους ψευδεῖς. Καρδία στρεβλὴ δώσει λύπην· καὶ ἄνθρωπος πο-
21 λύπειρος ἀνταποδώσει αὐτῷ. Πάντα ἄρρενα ἐπιδέξεται γυνή· ἔστι
22 δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων. Κάλλος γυναικὸς ἱλαρύνει πρό-
23 σωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει· εἰ ἔστιν ἐπὶ
γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραΰτης καὶ ἴασις, οὐκ ἔστιν ἀνὴρ αὐτῆς
24 καθ' υἱοὺς ἀνθρώπων. Ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
+ 25 βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στύλον ἀναπαύσεως· οὗ οὐκ ἔστι φραγμὸς,
διαπραγήσεται κτῆμα, καὶ οὗ οὐκ ἔστι γυνὴ, στενάξει πλανώμε-
26 νος. Τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῳ λῃστῇ ἀφαλλομένῳ ἐκ πόλεως
εἰς πόλιν; οὕτως ἀνθρώπῳ μὴ ἔχοντι νοσσιὰν, καὶ καταλύοντι
οὗ ἐὰν ὀψίσῃ.

ΚΕΦ. ΛΖ'. XXXVII.

1 Πᾶς φίλος ἐρεῖ· ἐφιλίασα κἀγώ· ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μό-
2 νον φίλος. Οὐχὶ λύπη ἕνι ἕως θανάτου ἑταῖρος καὶ φίλος τρε-
3 πόμενος εἰς ἔχθραν; Ὦ πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθης
4 καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι; Ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ
5 ἥδεται, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι· ἑταῖρος φίλῳ συμ-

πονεῖ χάριν γαστρὸς, ἀπέναντι πολεμίου λήψεται ἀσπίδα. Μὴ ἐπι- 6
λάθου φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ ἀμνημονήσῃς αὐτοῦ ἐν χρή- 7
μασί σου. Πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν· ἀλλ' ἔστι συμβουλεύων 8
εἰς ἑαυτόν. Ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχήν σου, καὶ γνῶθι 9
πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία· (καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλεύσεται,)
μήποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ σκληρὸν, καὶ εἴπῃ σοι· καλὴ ἡ ὁδός σου· 10
καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι. Μὴ βουλεύου 11
μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον
βουλήν· μετὰ γυναικὸς περὶ τῆς ἀντιζήλου αὐτῆς, καὶ μετὰ δειλοῦ
περὶ πολέμου, μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας, καὶ μετὰ ἀγο-
ράζοντος περὶ πράσεως, μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας, καὶ
μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοηθείας, μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παν-
τὸς ἔργου, καὶ μετὰ μισθίου ἐπετείου περὶ συντελείας, οἰκέτῃ
ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας· μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης
συμβουλίας. Ἀλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπι- 12
γνῷς συντηροῦντα ἐντολὰς Κυρίου, ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ
τὴν ψυχήν σου, καὶ ἐὰν πταίσῃς, συναλγήσει σοι. Καὶ βουλὴν καρ- 13
δίας στῆσον, οὐ γάρ ἐστί σοι πιστότερος αὐτῆς· ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς 14
ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἴωθεν, ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ μετεώρου καθήμε-
νοι ἐπὶ σκοπῆς. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι ὑψίστου, ἵνα εὐ- 15
θύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου. Ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ 16
πρὸ πάσης πράξεως βουλή. Ἴχνος ἀλλοιώσεως καρδίας τέσσαρα 17.18
μέρη ἀνατέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακὸν, ζωὴ καὶ θάνατος· καὶ ἡ κυ-
ριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλῶσσά ἐστιν. Ἔστιν ἀνὴρ πανοῦρ- 19
γος πολλῶν παιδευτὴς, καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ ἐστὶν ἄχρηστος. Ἔστι 20
σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός· οὗτος πάσης τροφῆς καθυστε-
ρήσει· οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ Κυρίου χάρις, ὅτι πάσης σοφίας 21
ἐστερήθη. Ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως 22
αὐτοῦ ἐπαινετοί. Ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ οἱ 23
καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί. Ἀνὴρ σοφὸς ἐμπλησθήσεται 24
εὐλογίας, καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶντες. Ζωὴ ἀνδρὸς 25
ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν· καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητοι. Ὁ 26
σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρονομήσει πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. Τέκνον ἐν ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχήν σου, 27
καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῷς αὐτῇ· οὐ γὰρ πάντα πᾶσι 28
συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ. Μὴ ἀπλήστευου ἐν 29

30 πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων· ἐν πολλοῖς γὰρ
βρώμασιν ἔσται νόσος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγιεῖ ἕως χολέρας·
31 διὰ ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωήν.

ΚΕΦ. ΛΗ'. XXXVII.

1 ΤΙΜΑ ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας αὐτοῦ τιμαῖς αὐτοῦ· καὶ
2 γὰρ αὐτὸν ἔκτισε Κύριος, (παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἴασις) καὶ
3 παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα· ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κε-
4 φαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται. Κύριος
ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθιεῖ αὐ-
5 τοῖς. Οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ, εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν
6 ἰσχὺν αὐτοῦ ὑπὸ ἀνθρώπου; Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώπῳ ἐπι-
7 στήμην, ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ· ἐν αὐτοῖς ἐθε-
8 ράπευσε καὶ ἦρε πάντα πόνον αὐτοῦ, μυρεψὸς ἐν τούτοις ποιήσει
μίγμα· καὶ οὐ μὴ συντελεσθῇ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνη παρ' αὐτοῦ
9 ἐστιν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Τέκνον ἐν ἀῤῥωστήμασί σου μὴ πα-
10 ράβλεπε, ἀλλ' εὖξαι Κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεταί σε· ἀπόστησον
πλημμέλειαν καὶ εὔθυνον χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθά-
11 ρισον καρδίαν· δὸς εὐωδίαν καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λί-
12 πανον προσφορὰν, ὡς μὴ ὑπάρχων. Καὶ ἰατρῷ δὸς τόπον, καὶ
γὰρ αὐτὸν ἔκτισε Κύριος· καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ
13. 14 χρεία. Ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐοδία· καὶ γὰρ
αὐτοὶ Κυρίου δεηθήσονται, ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἴα-
15 σιν χάριν ἐμβιώσεως. Ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐ-
16 τὸν, ἐμπέσοι εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Τέκνον ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δά-
κρυα, καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἔναρξαι θρήνου· κατὰ δὲ τὴν κρίσιν
αὐτοῦ περίστειλον τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν ταφὴν
17 αὐτοῦ. Πίκρανον κλαυθμὸν, καὶ θέρμανον κοπετὸν, καὶ ποίησον
τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν δια-
18 βολῆς, καὶ παράκλήθητι λύπης ἕνεκα· ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θά-
19 νατος, καὶ λύπη καρδίας κάμψει ἰσχύν. Ἐν ἐπαγωγῇ παραμένει
20 καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ κατάρα καρδίας. Μὴ δῷς εἰς λύπην
21 τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνησθεὶς τὰ ἔσχατα· μὴ ἐπι-
λάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος· καὶ τοῦτον οὐκ ὠφελήσεις, καὶ σεαυ-
22 τὸν κακώσεις. Μνήσθητι τὸ κρίμα μου, ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν·

ἐμοὶ ἐχθὲς, καὶ σοὶ σήμερον. Ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον 23
τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακλήθητι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύμα-
τος αὐτοῦ. Σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασ- 24
σούμενος πράξει αὐτοῦ σοφισθήσεται. Τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν 25
ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι; κέντρῳ βόας ἐλαύνων, καὶ
ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐν υἱοῖς
ταύρων· καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὔλακας, καὶ ἡ ἀγρυπνία 26
αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων. Οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχι- 27
τέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρας διάγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα
σφραγίδων, καὶ ἡ ἐπιμονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν
αὐτοῦ δώσει εἰς ὁμοιῶσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τε-
λέσαι ἔργον. Οὕτως χαλκεὺς καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος, καὶ κα- 28
ταμανθάνων ἔργον σιδήρου· ἀτμὶς πυρὸς τήξει σάρκας αὐτοῦ, καὶ
ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχήσεται· φωνὴ σφύρης καὶ ἄκμονος κναίει
τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία
αὐτοῦ κοσμῆσαι ἐπὶ συντελείας. Οὕτως κεραμεὺς καθήμενος ἐν 29
ἔργῳ αὐτοῦ, καὶ συστρέφων ἐν ποσὶν αὐτοῦ τροχὸν, ὃς ἐν μερί-
μνῃ κεῖται διαπαντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐναρίθμιος πᾶσα
ἡ ἐργασία αὐτοῦ· ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλὸν, καὶ πρὸ πο- 30
δῶν κάμψει ἰσχὺν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρίσμα,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρίσαι κάμινον. Πάντες οὗτοι εἰς χεῖ- 31
ρας ἑαυτῶν ἐνεπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφί-
ζεται. Ἄνευ αὐτῶν οὐκ οἰκήσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν 32
οὐδὲ περιπατήσουσιν· ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται, καὶ ἐν 33
ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλοῦνται· ἐπὶ δίφρον δυνάστου οὐ καθιοῦν-
ται, καὶ διαθήκην κρίματος οὐ διανοηθήσονται, οὐδὲ μὴ ἐκ-
φανῶσι παιδείαν καὶ κρίμα, καὶ ἐν παραβολαῖς οὐχ εὑρεθή-
σονται· ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ δέησις αὐτῶν 34
ἐν ἐργασίᾳ τέχνης.

ΚΕΦ. ΛΘ'. XXXIX.

ΠΛΗΝ τοῦ ἐπιδιδόντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διανοουμένου 1
ἐν νόμῳ ὑψίστου, σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει, καὶ ἐν προ-
φητείαις ἀσχοληθήσεται· διήγησιν ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει, 2

3 καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται· ἀπόκρυφα παροιμιῶν
4 ἐκζητήσει, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀναστραφήσεται. Ἀνα-
μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσει, καὶ ἔναντι ἡγουμένου ὀφθήσεται·
ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀν-
5 θρώποις ἐπείρασε. Τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρθρίσαι πρὸς Κύ-
ριον τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται, καὶ
ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ ἐν προσευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ
6 δεηθήσεται. Ἐὰν ὁ Κύριος ὁ μέγας θελήσῃ, πνεύματι συνέσεως
ἐμπλήσει αὐτόν· αὐτὸς ἀναμβρήσει ῥήματα σοφίας αὐτοῦ, καὶ ἐν
7 προσευχῇ ἐξομολογήσεται Κυρίῳ· αὐτὸς κατευθυνεῖ βουλὴν αὐ-
τοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται·
8 αὐτὸς ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθή-
9 κης Κυρίου καυχήσεται. Αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί,
καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλειφθήσεται· οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνη-
μόσυνον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζητήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν·
10 τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσεται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγε-
11 λεῖ ἐκκλησία. Ἐὰν ἀναπαύσηται, ὄνομα καταλείψει ἢ χίλιοι, καὶ
12 ἐὰν ἐμμείνῃ, ἐμποιεῖ αὐτῷ. Ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγηθήσομαι, καὶ
13 ὡς διχομηνία ἐπληρώθην. Εἰσακούσατέ μου υἱοὶ ὅσιοι, καὶ βλα-
14 στήσατε ὡς ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ὑγροῦ, καὶ ὡς Λίβανος
εὐωδιάσατε ὀσμὴν, καὶ ἀνθήσατε ἄνθος ὡς κρίνον· διάδοτε ὀσμὴν
καὶ αἰνέσατε ᾆσμα, εὐλογήσατε Κύριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐ-
15 τοῦ. Δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην, καὶ ἐξομολογήσασθε
ἐν αἰνέσει αὐτοῦ ἐν ᾠδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως ἐρεῖτε
16 ἐν ἐξομολογήσει· τὰ ἔργα Κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν
17 πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται. Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τί τοῦτο; εἰς τί
τοῦτο; πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτῶν ζητηθήσεται. Ἐν λόγῳ αὐτοῦ
ἔστη ὡς θημωνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ ἀποδοχεῖα
18 ὑδάτων. Ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν
19 ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον
20 αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ἀπὸ
τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐδέν ἐστι θαυμαστὸν
21 ἐναντίον αὐτοῦ. Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τί τοῦτο, εἰς τί τοῦτο; πάντα
22 γὰρ εἰς χρείαν αὐτῶν ἔκτισται. Ἡ εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς
23 ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν· οὕτως ὀργὴν
24 αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην. Αἱ

ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα.
Ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς 25
κακά. Ἀρχὴ πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, καὶ πῦρ, 26
καὶ σίδηρος, καὶ ἅλας, καὶ σεμίδαλις πυροῦ, καὶ μέλι, καὶ γάλα,
αἷμα σταφυλῆς, καὶ ἔλαιον, καὶ ἱμάτιον· ταῦτα πάντα τοῖς εὐ- 27
σεβέσιν εἰς ἀγαθὰ, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται εἰς κακά.
Ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν 28
ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν· ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχέουσι,
καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν. Πῦρ καὶ χά- 29
λαζα καὶ λιμὸς καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτι-
σαι· θηρίων ὀδόντες καὶ σκορπίοι καὶ ἔχεις, καὶ ῥομφαία ἐκδικοῦσα 30
εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς, ἐν τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ 31
τῆς γῆς εἰς χρείας ἑτοιμασθήσονται, καὶ ἐν καιροῖς αὐτῶν οὐ πα-
ραβήσονται λόγον. Διὰ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐστηρίχθην, καὶ διενοή- 32
θην, καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα. Τὰ ἔργα Κυρίου πάντα ἀγαθὰ, καὶ 33
πᾶσαν χρείαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει· καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τοῦτο 34
τούτου πονηρότερον· πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμήσεται. Καὶ νῦν 35
ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα
Κυρίου.

ΚΕΦ. Μ'. XL.

Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισαι παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς 1
ἐπὶ υἱοὺς Ἀδὰμ, ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν
ἕως ἡμέρας ἐπιστροφῆς εἰς μητέρα πάντων· διὰ λογισμοὺς αὐτῶν 2
καὶ φόβον καρδίας ἐπίνοια προσδοκίας ἡμέρας τελευτῆς, ἀπὸ κα- 3
θημένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ, ἀπὸ φοροῦντος ὑάκινθον καὶ στέφανον καὶ ἕως περιβαλλομένου 4
ὠμόλινον· θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος, καὶ φόβος 5
θανάτου καὶ μήνιμα καὶ ἔρις· καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ κοίτης
ὕπνος νυκτὸς ἀλλοιοῖ γνῶσιν αὐτοῦ· ὀλίγον ὡς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, 6
καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὡς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς, τεθορυβημένος ἐν
ὁράσει καρδίας αὐτοῦ, ὡς ἐκπερευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου· ἐν 7
καιρῷ σωτηρίας αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποθαυμάζων εἰς οὐδένα
φόβον. Μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ 8
ἁμαρτωλῶν ἑπταπλάσια πρὸς ταῦτα· θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις 9

10 καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγαί, λιμὸς καὶ σύντριμμα καὶ μάστιξ, ἐπὶ τοὺς
ἀνόμους ἐκτίσθη πάντα ταῦτα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ὁ κατακλυ-
11 σμός. Πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς, εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὑδάτων
12 εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει. Πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται·
13 καὶ πίστις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται. Χρήματα ἀδίκων ὡς ποταμὸς
14 ξηρανθήσεται, καὶ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχήσει· ἐν τῷ
ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας εὐφρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς
15 συντέλειαν ἐκλείψουσιν. Ἔκγονα ἀσεβῶν οὐ πληθυνεῖ κλάδους, καὶ
16 ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας· ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος
17 καὶ χεῖλος ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλήσεται. Χάρις ὡς
παράδεισος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμένει.
18 Ζωὴ αὐτάρκους καὶ ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα
19 ὁ εὑρίσκων θησαυρόν. Τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν
20 ὄνομα, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται. Οἶνος καὶ
μουσικὰ εὐφραίνουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἀγάπησις σοφίας.
21 Αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύνουσι μέλη, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γλῶσσα
22 ἡδεῖα. Χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμήσει ὀφθαλμός, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα
23 χλόην σπόρου. Φίλος καὶ ἑταῖρος εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ
24 ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ μετ' ἀνδρός. Ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια εἰς καιρὸν
25 θλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἐλεημοσύνη ῥύσεται. Χρυσίον καὶ
ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα βουλὴ εὐδοκιμεῖ-
26 ται. Χρήματα καὶ ἰσχὺς ἀνυψοῦσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα
φόβος Κυρίου· οὐκ ἔστιν ἐν φόβῳ Κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ
27 ἔστιν ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ βοήθειαν· φόβος Κυρίου ὡς παρά-
28 δεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ἐκάλυψεν αὐτόν. Τέκνον,
29 ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσῃς· κρεῖσσον ἀποθανεῖν, ἢ ἐπαιτεῖν. Ἀ-
νὴρ βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ἐν
λογισμῷ ζωῆς· ἀλισγήσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις,
30 ἀνὴρ δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάξεται. Ἐν στόματι
ἀναιδοῦς γλυκανθήσεται ἐπαίτησις· καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καή-
σεται.

ΚΕΦ. ΜΑ'. XLI.

1 Ὦ θάνατε ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπῳ
εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐο-

δουμένῳ ἐν πᾶσι, καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν. Ὦ θάνα- 2
τε καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπῳ ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσου-
μένῳ ἐν ἰσχύϊ, ἐσχατογήρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ
ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότι ὑπομονήν. Μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου· 3
μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων. Τοῦτο κρίμα παρὰ Κυρίου 4
πάσῃ σαρκί· καὶ τί ἀπαναίνῃ ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα, εἴτε
ἑκατόν, εἴτε χίλια ἔτη, οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ἐλεγμὸς ζωῆς. Τέκνα 5
βδελυρὰ γίνεται τέκνα ἁμαρτωλῶν, καὶ συναναστρεφόμενα παροι-
κίαις ἀσεβῶν· τέκνων ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται κληρονομία, καὶ 6
μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχιεῖ ὄνειδος. Πατρὶ ἀσεβεῖ 7
μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται. Οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες 8
ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελείπετε νόμον Θεοῦ ὑψίστου· ἐὰν γὰρ 9
πληθυνθῆτε, εἰς ἀπώλειαν, (καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς κατάραν γε- 10
νηθήσεσθε) καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μεριεθήσεσθε. Πάντα
ὅσα ἐκ γῆς, εἰς γῆν ἀπελεύσεται· οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας 11
εἰς ἀπώλειαν. Πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν· ὄνομα δὲ (ἁ-
μαρτωλῶν) οὐκ ἀγαθὸν ἐξαλειφθήσεται. Φρόντισον περὶ ὀνόμα- 12
τος, αὐτὸ γάρ σοι διαμένει ἢ χίλιοι μεγάλοι θησαυροὶ χρυσίου·
ἀγαθῆς ζωῆς ἀριθμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ὄνομα εἰς αἰῶνα δια- 13
μένει. Παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε τέκνα· σοφία δὲ κεκρυμμέ- 14
νη καὶ θησαυρὸς ἀφανὴς, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; Κρείσσων 15
ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ, ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύ-
πτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί 16
μου· οὐ γάρ ἐστι πᾶσαν αἰσχύνην διαφυλάξαι καλὸν, καὶ οὐ πάν-
τα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται. Αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μη- 17
τρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ δυνάστου περὶ ψεύ-
δους, ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ συναγω- 18
γῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας, ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδι-
κίας, καὶ ἀπὸ τόπου οὗ παροικεῖς περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ λήθης 19
Θεοῦ καὶ διαθήκης, ἀπὸ πήξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις, καὶ ἀπὸ
σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως, καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σι- 20
ωπῆς, καὶ ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἑταίρας, καὶ ἀπὸ ἀποστρο- 21
φῆς προσώπου συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως,
ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, ἀπὸ περιεργείας παιδί- 22
σκης αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιστῇς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς· ἀπὸ φίλων περὶ
λόγου ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνείδιζε· ἀπὸ δευτερώσεως 23

24 (καὶ) λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεως λόγων κρυφίων· καὶ ἔσῃ
αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὑρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου.

ΚΕΦ. ΜΒ'. XLII.

1 Μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ
2 ἁμαρτάνειν· περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κρίματος
3 δικαιῶσαι τὸν ἀσεβῆ, περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων, περὶ δό-
4 σεως κληρονομίας ἑταίρων, περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμιῶν, καὶ
5 περὶ κτήσεως πολλῶν καὶ ὀλίγων, περὶ ἀδιαφόρου πράσεως ἐμ-
πόρων, καὶ περὶ παιδείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκέτῃ πονηρῷ
6 πλευρὰν αἱμάξαι· ἐπὶ γυναικὶ πονηρᾷ καλὸν σφραγίς, καὶ ὅπου
7 χεῖρες πολλαί, κλεῖσον· ὃ ἐὰν παραδίδως, ἐν ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ,
8 καὶ δόσις καὶ λῆψις πάντα ἐν γραφῇ· περὶ παιδείας ἀνοήτου καὶ
μωροῦ καὶ ἐσχατογήρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔσῃ πεπαιδευ-
9 μένος ἀληθινῶς, καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς ζῶντος. Θυ-
γάτηρ πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ
ὕπνον· ἐν νεότητι αὐτῆς μήποτε παρακμάσῃ, καὶ συνωχηκυῖα μή-
10 ποτε μισηθῇ· ἐν παρθενίᾳ μήποτε βεβηλωθῇ, καὶ ἐν τοῖς πα-
τρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται· μετὰ ἀνδρὸς οὖσα μήποτε παρα-
11 ἐβῇ, καὶ συνωχηκυῖα μήποτε στειρωθῇ. Ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ
στερέωσον φυλακήν, μήποτε ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς, λα-
λιὰν ἐν πόλει, καὶ ἔγκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει
12 πολλῶν. Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυ-
13 ναικῶν μὴ συνέδρευε· ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σής, καὶ ἀπὸ
14 γυναικὸς πονηρία (γυναικός). Κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθο-
15 ποιὸς γυνή, καὶ γυνὴ καταισχύνουσα εἰς ὀνειδισμόν. Μνησθήσομαι
δὴ τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ ἃ ἑώρακα ἐκδιηγήσομαι· ἐν λόγοις Κυρίου
16 τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἥλιος φωτίζων κατὰ πᾶν ἐπέβλεψε, καὶ τῆς
17 δόξης Κυρίου πλῆρες τὸ ἔργον αὐτοῦ. Οὐκ ἐνεποίησε τοῖς ἁ-
γίοις Κύριος ἐκδιηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐστε-
ρέωσε Κύριος ὁ παντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ
18 πᾶν. Ἄβυσσον καὶ καρδίαν ἐξίχνευσε, καὶ ἐν πανουργήμασιν αὐ-
τῶν διενοήθη· ἔγνω γὰρ ὁ ὕψιστος πᾶσαν εἴδησιν, καὶ ἐνέβλεψεν
19 εἰς σημεῖον αἰῶνος. Ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα καὶ τὰ ἐ-
20 σόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύφων· οὐ παρῆλθεν αὐτὸν

πᾶν διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ εἷς λόγος. Τὰ μεγαλεῖα 21
τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκόσμησεν· ὅς ἐστι πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν
αἰῶνα, οὔτε προσετέθη οὔτε ἠλασσώθη, καὶ οὐ προσεδεήθη οὐδενὸς
συμβούλου. Ὡς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητά, καὶ ὡς σπιν- 22
θῆρός ἐστι θεωρῆσαι. Πάντα ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα 23
ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει. Πάντα δισσά, ἓν κα- 24
τέναντι τοῦ ἑνός· καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐλλεῖπον. Ἓν τοῦ ἑνὸς 25
ἐστερέωσε τὰ ἀγαθά· καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

ΚΕΦ. ΜΓ'. XLIII.

Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος, εἶδος οὐρανοῦ 1
ἐν ὁράματι δόξης. Ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκεῦος 2
θαυμαστὸν, ἔργον ὑψίστου· ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώ- 3
ραν, καὶ ἐναντίον καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; Κάμινον φυ- 4
σῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλάσιον ἥλιος ἐκκαίων ὄρη· ἀτμίδας
πυρώδεις ἐκφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυροῖ ὀφθαλμούς.
Μέγας ὁ Κύριος ὁ ποιήσας αὐτὸν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέ- 5
σπευσε πορείαν. Καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνά- 6
δειξις χρόνων καὶ σημεῖον αἰῶνος· ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς· 7
φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ συντελείᾳ. Μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς 8
ἐστιν, αὐξανομένη θαυμαστῶς ἐν ἀλλοιώσει. Σκεῦος παρεμβολῶν 9
ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπον, κάλλος οὐρανοῦ, δόξα
ἄστρων, κόσμος φωτίζων ἐν ὑψίστοις Κυρίου· ἐν λόγοις ἁγίου 10
στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν.
Ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ, σφόδρα ὡραῖον ἐν 11
τῷ αὐγάσματι αὐτοῦ· ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖ- 12
ρες ὑψίστου ἐτάνυσαν αὐτό. Προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιό- 13
να, καὶ ταχύνει ἀστραπὰς κρίματος αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἠνεῴχθη- 14
σαν θησαυροὶ, καὶ ἐξέπτησαν νεφέλαι ὡς πετεινά· ἐν μεγαλείῳ 15
αὐτοῦ ἴσχυσε νεφέλας, καὶ διεθρύβησαν λίθοι χαλάζης. Καὶ ἐν 16
ὀπτασίᾳ αὐτοῦ σαλευθήσονται ὄρη· καὶ ἐν θελήματι αὐτοῦ πνεύ-
σεται νότος. Φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταιγὶς 17
βορέου καὶ συστροφὴ πνεύματος. Ὡς πετεινὰ καθιπτάμενα πάσ-
σει χιόνα, καὶ ὡς ἀκρὶς καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς· κάλλος 18
λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει, ὀφθαλμὸς καὶ ἐπὶ τοῦ ὕετοῦ αὐ-

19 τῆς ἐκστήσεται καρδία. Καὶ πάχνην ὡς ἅλα ἐπὶ γῆς χέει, καὶ
20 παγεῖσα γίνεται ὡς σκολόπων ἄκρα. Ψυχρὸς ἄνεμος βορέας
πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἐφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συνα-
γωγὴν ὕδατος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ.
21 Καταράγεται ὄρη, καὶ ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην
22 ὡς πῦρ. Ἴασις πάντων κατὰ σπουδήν, ὁμίχλη· δρόσος ἀπαντῶσα
23 ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει. Λογισμῷ αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ
L. 24 ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους. Οἱ πλέοντες τὴν θάλασσαν διηγοῦνται
25 κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν. Καὶ ἐκεῖ
τὰ θαυμάσια καὶ παράδοξα ἔργα, ποικιλία παντὸς ζώου, κτίσις
26 κητῶν· δι' αὐτὸν εὐοδεῖ ἄγγελος αὐτοῦ, καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγ-
27 κειται τὰ πάντα. Πολλὰ ἐροῦμεν, καὶ οὐ μὴ ἀφικώμεθα, καὶ
28 συντέλεια λόγων· τὸ πᾶν ἐστιν αὐτός. Δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσο-
29 μεν; αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ· φοβερὸς
30 Κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. Δο-
ξάζοντες Κύριον ὑψώσατε, καθόσον ἂν δύνησθε, (ὑπερέξει γὰρ
καὶ ἔτι·) καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνατε ἐν ἰσχύϊ· μὴ κοπιᾶτε, οὐ
31 γὰρ μὴ ἀφίκησθε. Τίς ἑώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγήσεται; καὶ τίς
32 μεγαλυνεῖ αὐτὸν καθὼς ἐστι; Πολλὰ ἀπόκρυφά ἐστι μείζονα
33 τούτων· ὀλίγα γὰρ ἑωράκαμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ. Πάντα γὰρ
ἐποίησεν ὁ Κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσι δέδωκε σοφίαν.

ΚΕΦ. ΜΔ'. XLIV.

Πατέρων ὕμνος.

1 **Αἰνέσωμεν** δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς πατέρας ἡ-
2 μῶν τῇ γενέσει. Πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ Κύριος ἐν αὐτοῖς
3 τῇ μεγαλωσύνῃ αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. Κυριεύοντες ἐν ταῖς βασι-
λείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει, βουλευταὶ ἐν συ-
4 νέσει αὐτῶν, ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις· ἡγούμενοι λαοῦ ἐν
διαβουλίοις καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ, σοφοὶ ἐν λόγοις παι-
5 δείᾳ αὐτῶν· ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν, καὶ διηγούμενοι ἔπη
6 ἐγγραφῇ· ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἐν ἰσχύϊ, εἰρηνεύοντες
7 ἐν κατοικίαις αὐτῶν· πάντες οὗτοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ
8 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. Εἰσὶν αὐτῶν οἳ κατέλειπον ὄ-

νομα, τοῦ ἐλδιηγήσασθαι ἐπαίνους· καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνημό- 9
συνον, καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ
γεγονότες, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτούς. Ἀλλ' ἡ οὗτοι ἄνδρες 10
ἐλέους, ὧν αἱ δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν· μετὰ τοῦ σπέρματος 11
αὐτῶν διαμενεῖ ἀγαθὴ κληρονομία, ἔκγονα αὐτῶν ἐν ταῖς δια-
θήκαις· ἔστη τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν δι' αὐτούς· 12
ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα αὐτῶν οὐκ ἐξαλει- 13
φθήσεται· τὰ σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ ὄνομα αὐ- 14
τῶν ζῇ εἰς γενεάς· σοφίαν αὐτῶν διηγήσονται λαοί, καὶ τὸν 15
ἔπαινον αὐτῶν ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. Ἐνὼχ εὐηρέστησε Κυρίῳ, 16
καὶ μετετέθη, ὑπόδειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς. Νῶε εὑρέθη 17
τέλειος δίκαιος, ἐν καιρῷ ὀργῆς ἐγένετο ἀνταλλαγμα· διὰ τοῦ-
το ἐγενήθη καταλείμμα τῇ γῇ, ὅτε ἐγένετο ὁ κατακλυσμός·
διαθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτόν, ἵνα μὴ ἐξαλειφθῇ πᾶσα 18
σάρξ. Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν, καὶ οὐχ εὑρέθη 19
ὅμοιος αὐτῷ ἐν τῇ δόξῃ· ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ ἐγέ- 20
νετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ· ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε διαθήκην, καὶ
ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός· διὰ τοῦτο ἐν ὅρκῳ ἔστησεν αὐτῷ 21
ἐνευλογηθῆναι ἔθνη ἐν σπέρματι αὐτοῦ, πληθῦναι αὐτὸν ὡς χοῦν
τῆς γῆς, καὶ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακλη-
ρονομῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ
ἕως ἄκρου τῆς γῆς. Καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ ἔστησεν οὕτως διὰ Ἀ- 22
βραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων καὶ διαθή-
κην. Καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰακώβ· ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐ- 23
λογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διέστειλε
μερίδας αὐτοῦ, ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο· καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ
ἄνδρα ἐλέους, εὑρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

ΚΕΦ. ΜΕ'. XLV.

Ἠγαπημένος ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωσῆς, οὗ τὸ 1
μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις· ὡμοίωσεν αὐτὸν ἐν δόξῃ ἁγίων, καὶ 2
ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις ἐχθρῶν· ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κα- 3
τέπαυσεν, ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασιλέων· ἐνετείλατο
αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δόξης αὐτοῦ· ἐν 4
πίστει καὶ πραότητι αὐτὸν ἡγίασεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης

σαρκός. Ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν γνόφον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολὰς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστήμης, διδάξαι τὸν Ἰακὼβ διαθήκην, καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ. Ἀαρὼν ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ, ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευί· ἔστησεν αὐτῷ διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐκοσμίᾳ, καὶ περιέζωσεν αὐτὸν περιστολὴν δόξης· ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος, περισκελῆ καὶ ποδήρη καὶ ἐπωμίδα· καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ροΐσκοις χρυσοῖς, κώδωσι πλείστοις κυκλόθεν, ἠχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουστὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν ναῷ εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ· στολὴ ἁγία, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ, λογείῳ κρίσεως δήλοις ἀληθείαις, κεκλωσμένη κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι γλύμματος σφραγίδος, ἐν δέσει χρυσίου, ἔργῳ λιθουργοῦ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολαμμένη κατ' ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραήλ· στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως, ἐκτύπωμα σφραγίδος ἁγιάσματος, καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμούμενα ὡραῖα· πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα, ἕως αἰῶνος οὐκ ἐνεδύσατο ἀλλογενὴς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διαπαντός. Θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται καθημέραν ἐνδελεχῶς δίς. Ἐπλήρωσε Μωσῆς τὰς χεῖρας, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ· ἐγενήθη αὐτῷ εἰς διαθήκην αἰώνιον, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουργεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεύειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν Κυρίῳ, θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξιλάσκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἔδωκεν αὐτῷ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξαι τὸν Ἰακὼβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι τὸν Ἰσραήλ. Ἐπισυνέστησαν αὐτῷ ἀλλότριοι, καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἄνδρες οἱ περὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν, καὶ ἡ συναγωγὴ Κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ. Ἴδε Κύριος καὶ οὐκ ηὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς· ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα, καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτούς. Καὶ προσέθηκεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· ἀπαρχὰς πρωτογενημάτων ἐμέρισεν αὐτῷ, ἄρτον ἐν πρώτοις ἡτοίμασεν ἐν πλησμονῇ· καὶ γὰρ θυσίας Κυρίου φάγονται, ἃς ἔδωκεν αὐτῷ τε καὶ

τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, καὶ 22
μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ· αὐτὸς γὰρ μερὶς αὐτοῦ καὶ κληρο-
νομία. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλῶ- 23
σαι αὐτὸν ἐν φόβῳ Κυρίου, καὶ στῆναι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ ἐν
ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ἰσρα-
ήλ. Διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, προστατεῖν ἁγίων 24
καὶ λαοῦ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ᾖ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερωσύνης
μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας· κατὰ διαθήκην τῷ Δαυὶδ, υἱῷ Ἰεσσαὶ ἐκ 25
φυλῆς Ἰούδα, κληρονομίας βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία
Ἀαρὼν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Δώῃ ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, 26
κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ
αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς γενεὰν αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΜΣ'. XLVI.

ΚΡΑΤΑΙΟΣ ἐν πολέμῳ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ, καὶ διάδοχος 1
Μωσῆ ἐν προφητείαις· ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ
σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς, ὅπως
κατακληρονομήσῃ τὸν Ἰσραήλ. Ὡς ἐδοξάσθη ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρας 2
αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἐκτεῖναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις. Τίς πρότερος 3
αὐτοῦ οὕτως ἔστη; τοὺς γὰρ πολεμίους Κυρίου αὐτὸς ἀπήγαγεν.
Οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἐνεποδίσθη ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη 4
πρὸς δύο; Ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψαι 5
αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν· καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ μέγας Κύριος ἐν
λίθοις χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς· κατέβρξεν ἐπ' ἔθνος πόλε- 6
μον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας, ἵνα γνῶσιν ἔθνη
πανοπλίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐναντίον Κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ· καὶ γὰρ
ἐπηκολούθησεν ὀπίσω δυνάστου. Καὶ ἐν ἡμέραις Μωσέως ἐποίησεν 7
ἔλεος αὐτὸς καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστῆναι ἐναντι ἐκκλη-
σίας, κωλῦσαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονη-
ρίας· καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώθησαν ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων 8
πεζῶν, εἰσάγειν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα
καὶ μέλι. Καὶ ἔδωκεν ὁ Κύριος τῷ Χαλὲβ ἰσχὺν, καὶ ἕως γήρους 9
διέμεινεν αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρ-
μα αὐτοῦ κατέσχε τὴν κληρονομίαν· ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ 10
Ἰσραὴλ, ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω Κυρίου. Καὶ οἱ κριταὶ 11

ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδία, καὶ
ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ Κυρίου, εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν
12 ἐν εὐλογίαις· τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ
τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλαστόμενον, ἐφ' υἱοῖς δεδοξασμένων
13 αὐτῶν. Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης Κυ-
ρίου κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν
14 αὐτοῦ· ἐν νόμῳ Κυρίου ἔκρινε συναγωγὴν, καὶ ἐπεσκέψατο Κύ-
15 ριος τὸν Ἰακώβ. Ἐν πίστει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώ-
16 σθη ἐν ῥήμασιν αὐτοῦ πιστὸς ὁράσεως. Καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύ-
ριον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλόθεν, ἐν προσφορᾷ
17 ἀρνὸς γαλαθηνοῦ· καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ἐν ἤχῳ
18 μεγάλῳ ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ· καὶ ἐξέτριψεν ἡγου-
19 μένους Τυρίων, καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιείμ. Καὶ πρὸ καιρο-
ῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἐναντι Κυρίου καὶ χριστοῦ·
ῥήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα· καὶ
20 οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἄνθρωπος. Καὶ μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν ἐ-
προφήτευσε, καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ· καὶ ἀνύ-
ψωσεν ἐκ γῆς φωνὴν αὐτοῦ, ἐν προφητείᾳ ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.

ΚΕΦ. ΜΖ'. XLVII.

1 Καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις
2 Δαυίδ. Ὥσπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ
3 ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Ἐν λέουσιν ἔπαιζεν ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρ-
4 κοις ὡς ἐν ἄρνασι προβάτων. Ἐν νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινε
γίγαντα, καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ, ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρα ἐν
5 λίθῳ σφενδόνης, καὶ καταβαλεῖν καυρίαμα τοῦ Γολιάθ; Ἐπε-
καλέσατο γὰρ Κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐ-
τοῦ κράτος ἐξᾶραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας
6 λαοῦ αὐτοῦ. Οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτὸν, καὶ ἤνεσεν αὐ-
7 τὸν ἐν εὐλογίαις Κυρίου, ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. Ἐξέ-
τριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλόθεν, καὶ ἐξουδένωσε Φυλιστιείμ τοὺς ὑπε-
8 ναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας. Ἐν παντὶ ἔργῳ
αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἁγίῳ ὑψίστῳ ῥήματι δόξης· ἐν πάσῃ
9 καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησε, καὶ ἠγάπησε τὸν ποιήσαντα αὐτόν. Καὶ
ἔστησε ψαλτῳδοὺς κατέναντι θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἠχοῦς αὐ-

τῶν γλυκαίνειν μέλη, καὶ καθ' ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ταῖς ᾠδαῖς
αὐτῶν· ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέ- 10
χρι συντελείας, ἐν τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ, καὶ
ἀπὸ πρωΐας ἠχεῖν τὸ ἁγίασμα. Κύριος ἀφεῖλε τὰς ἁμαρτίας 11
αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐ-
τῷ διαθήκην βασιλέων καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραήλ. Μετὰ 12
τοῦτον ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλα-
τυσμῷ· Σολωμὼν ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ᾧ ὁ Θεὸς κα- 13
τέπαυσε κυκλόθεν, ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἑτοι-
μάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα. Ὡς ἐσοφίσθης ἐν νεότητί σου, καὶ 14
ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως; Γῆν ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχή σου, 15
καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων· εἰς νήσους πόρρω ἀφί- 16
κετο τὸ ὄνομά σου, καὶ ἠγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου. Καὶ ἐν ᾠδαῖς 17
καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς, καὶ ἐν ἑρμηνείαις ἀπεθαύμασάν
σε χῶραι. Ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐπικεκλημένου Θεοῦ 18
Ἰσραὴλ, συνήγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλυβδον
ἐπλήθυνας ἀργύριον. Παρανέκλινας τὰς λαγόνας σου γυναιξί, καὶ 19
ἐνεξουσιάσθης ἐν τῷ σώματί σου· ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου· 20
καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου, ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ
τέκνα σου, καὶ κατανυγῆναι ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου· γενέσθαι 21
δίχα τυραννίδα, καὶ ἐξ Ἐφραὶμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπειθῆ. Ὁ 22
δὲ Κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλείπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ
διαφθείρῃ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ
αὐτοῦ ἔκγονα, καὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ
ἐξάρῃ· καὶ τῷ Ἰακὼβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐ-
τοῦ ῥίζαν. Καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, 23
καὶ κατέλιπε μεθ' αὑτὸν ἐκ τοῦ σπέματος αὐτοῦ λαοῦ ἀφροσύνην
καὶ ἐλασσούμενον συνέσει Ῥοβοὰμ, ὃς ἀπέστησε τὸν λαὸν ἐκ βου-
λῆς αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸν Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἔδωκε τῷ Ἐφραὶμ ὁδὸν ἁμαρτίας· καὶ ἐπληθύνθησαν 24
αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐ-
τῶν· καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, ἕως ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς. 25

ΚΕΦ. ΜΗ'. XLVIII.

1 ΚΑΙ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ
2 ὡς λαμπὰς ἐκαίετο· ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμὸν ἰσχυρὸν, καὶ
3 τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς· ἐν λόγῳ Κυρίου ἀνέσχεν
4 οὐρανὸν, κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ. Ὡς ἐδοξάσθης Ἠλία ἐν
5 θαυμασίοις σου; καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχήσεται; Ὁ ἐγείρας
6 νεκρὸν ἐκ θανάτου, καὶ ἐξ ᾅδου ψυχὴν ἐν λόγῳ ὑψίστου· ὁ κατα-
γαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν, καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐ-
7 τῶν. Ἀκούων ἐν Σινᾷ ἐλεγμὸν Κυρίου, καὶ ἐν Χωρὴβ κρίματα
8 ἐκδικήσεως. Ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδομα, καὶ προφήτας
9 διαδόχους μετ' αὐτόν. Ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρὸς ἐν ἅρμα-
10 τι ἵππων πυρίνων· ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς καιροὺς, κοπά-
σαι ὀργὴν κρίσεως Κυρίου πρὸ θυμοῦ, καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν
11 πατρὸς πρὸς υἱὸν, καὶ καταστῆσαι φυλὰς Ἰακώβ. Μακάριοι οἱ
ἰδόντες σε καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοιμημένοι· καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ
12 ζησόμεθα. Ἠλίας, ὡς ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη, καὶ Ἐλισαιὲ ἐπλή-
σθη πνεύματος αὐτοῦ· καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη
ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδείς· πᾶς λό-
13 γος οὐχ ὑπερῆρεν αὐτὸν, καὶ ἐν κοιμήσει ἐπροφήτευσε τὸ σῶ-
14 μα αὐτοῦ· καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευτῇ
15 θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἐν πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ
λαὸς, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἕως ἐπρονο-
μεύθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ διεσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ
γῇ. Καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστὸς, καὶ ἄρχων ἐν τῷ οἴκῳ
16 Δαυίδ· τινὲς μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστὸν, τινὲς δὲ ἐπλήθυναν
17 ἁμαρτίας. Ἐζεκίας ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν
εἰς μέσον αὐτῆς ὕδωρ· ὤρυξεν ἐν σιδήρῳ ἀκρότομον, καὶ ᾠκοδό-
18 μησε κρήνας εἰς ὕδατα. Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Σενναχηρεὶμ,
καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ ἀπῆρεν ἐκ Λαχείς· καὶ ἐπῆρε χεῖρα
19 αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν, καὶ ἐμεγαλαύχησεν ὑπερηφανίᾳ αὐτοῦ. Τότε
ἐσαλεύθησαν καρδίαι καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τί-
20 κτουσαι· καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν Κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαν-
τες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ
21 ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἡσαίου· ἐπά-
ταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐτοὺς ὁ ἄγ-

γελος αὐτοῦ. Ἐποίησε γὰρ Ἐζεκίας τὸ ἀρεστὸν Κυρίῳ, καὶ ἐνί- 22
σχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἃς ἐνετείλατο Ἡσαΐας ὁ
προφήτης, ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ· ἐν ταῖς ἡμέραις 23
αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ προσέθηκε ζωὴν βασιλεῖ· πνεύματι 24
μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα, καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών·
ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ ἐσόμενα, καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρινὴ πα- 25
ραγενέσθαι αὐτά.

ΚΕΦ. ΜΘ'. XLIX.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἐσκευα- 1
σμένον ἔργον μυρεψοῦ· ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται,
καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμποσίῳ οἴνου. Αὐτὸς κατηυθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ 2
λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγματα ἀνομίας· κατεύθυνε πρὸς Κύριον τὴν 3
καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν. Πά- 4
ρεξ Δαυὶδ, καὶ Ἐζεκίου, καὶ Ἰωσίου, πάντες πλημμελείᾳ ἐπλημ-
μέλησαν· κατέλειπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ βασιλεῖς
Ἰούδα ἐξέλειπον. Ἔδωκεν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τὴν 5
δόξαν αὐτῶν ἔθνει ἀλλοτρίῳ· ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσμα- 6
τος, καὶ ἠρήμωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ Ἱερεμίου. Ἐκάκω- 7
σαν γὰρ αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη προφήτης ἐκριζοῦν
καὶ κακοῦν καὶ ἀπολύειν, ὡσαύτως οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν.
Ἰεζεκιήλος ἴδεν ὅρασιν δόξης, ἣν ὑπέδειξεν αὐτῷ ἐπὶ ἅρματος 8
χερουβείμ· καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ ἀγαθῶ- 9
σαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδούς. Καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὀστᾶ 10
ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν· παρεκάλεσαν γὰρ τὸν Ἰακὼβ, καὶ
ἐλυτρώσαντο αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος. Πῶς μεγαλύνωμεν τὸν 11
Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς χειρός· Οὕτως 12
Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδὲκ, οἳ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ᾠκοδόμησαν οἶκον,
καὶ ἀνύψωσαν ναὸν ἅγιον Κυρίῳ, ἡτοιμασμένον εἰς δόξαν αἰῶνος.
Καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγεί- 13
ραντος ἡμῖν τείχη πεπτωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλούς,
καὶ ἀνεγείραντος τὰ οἰκόπεδα ἡμῶν. Οὐδ' εἷς ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς 14
γῆς τοιοῦτος οἷος Ἐνώχ· καὶ αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς. Οὐδὲ 15
ὡς Ἰωσὴφ ἐγενήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ,
καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν. Σὴμ καὶ Σὴθ ἐν ἀνθρώποις ἐδο- 16
ξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πᾶν ζῶον ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

ΚΕΦ. Ν'. L.

1 ΣΙΜΩΝ Ὀνίου υἱὸς ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέρ-
2 ραψεν οἶκον, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε ναὸν, καὶ ὑπ' αὐ-
τοῦ ἐθεμελιώθη ὕψος διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ·
3 ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἠλαττώθη ἀποδοχεῖα ὑδάτων, λάκκος ὡσεὶ θα-
4 λάσσης τὸ περίμετρον· ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώ-
5 σεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐν πολιορκήσει. Ὡς ἐδοξάσθη ἐν πε-
6 ριστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος· ὡς ἀστὴρ ἑω-
7 θινὸς ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις, ὡς ἥλιος
ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν ὑψίστου, ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δό-
8 ξης· ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ἡμέραις νέων, ὡσεὶ κρίνα ἐπ' ἐξόδῳ ὕδα-
9 τος, ὡς βλαστὸς Λιβάνου ἐν ἡμέραις θέρους· ὡς πῦρ καὶ λίβανος
ἐπὶ πυρείου, ὡς σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρητον, κεκοσμημένον παντὶ
10 λίθῳ πολυτελεῖ· ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἀναθάλλουσα καρποὺς, καὶ
11 ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις. Ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐ-
τὸν στολὴν δόξης, καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχή-
ματος, ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἁγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιά-
12 σματος· ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ χειρῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς
ἑστηκὼς παρ' ἑσχάρᾳ βωμοῦ, κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν,
ὡς βλάστημα κέδρων ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς
13 στελέχη φοινίκων· καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ
προσφορὰ Κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσ-
14 ραήλ· καὶ συντέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῷ, κοσμῆσαι προσφο-
15 ρὰν ὑψίστου παντοκράτορος, ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ,
καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς· ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσια-
16 στηρίου ὀσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ. Τότε ἀνέκραγον οἱ
υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς ἤχησαν, ἀκουστὴν ἐποίησαν
17 φωνὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου· τότε πᾶς ὁ λαὸς
κοινῇ κατέσπευσαν, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, προσ-
18 κυνῆσαι Κυρίῳ παντοκράτορι, Θεῷ ὑψίστῳ· καὶ ᾖνεσαν οἱ ψαλ-
19 τῳδοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν, ἐν πλείστῳ ἤχῳ ἐγλυκάνθη μέλος· καὶ
ἐδεήθη ὁ λαὸς Κυρίου ὑψίστου ἐν προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμο-
νος, ἕως συντελεσθῇ κόσμος Κυρίου, καὶ τὴν λειτουργίαν αὐ-
20 τοῦ ἐτελείωσαν. Τότε καταβὰς ἐπῆρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν
ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦναι εὐλογίαν Κυρίου ἐκ χειλέων αὐ-

τοῦ, καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καυχήσασθαι· καὶ ἐδευτέρωσαν ἐν προσ- 21
κυνήσει, ἐπιδέξασθαι τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου· καὶ νῦν 22
εὐλογήσατε τῷ Θεῷ πάντων τῷ μεγάλα ποιοῦντι πάντη, τὸν
ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεθ' ἡμῶν
κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ· Δώη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γε- 23
νέσθαι εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέ-
ρας τοῦ αἰῶνος· ἐμπιστεῦσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, 24
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν λυτρωσάσθω ἡμᾶς. Ἐν δυσὶν ἔθνεσι 25
προσώχθισεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ἔθνος· οἱ κα- 26
θήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, καὶ Φυλιστιείμ, καὶ ὁ λαὸς ὁ μω-
ρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικίμοις. Παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης 27
ἐχάραξεν ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ Ἐλεάζαρ ὁ
Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμβρησε σοφίαν ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ. Μα- 28
κάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφήσεται, καὶ θεὶς αὐτὰ ἐπὶ καρδίαν
αὐτοῦ σοφισθήσεται· ἐὰν γὰρ ταῦτα ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύσει, 29
ὅτι φῶς Κυρίου τὸ ἴχνος αὐτοῦ, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σο-
φίαν. Εὐλογητὸς Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο, γένοιτο.

ΚΕΦ. ΝΑ'. LI.

Προσευχὴ Ἰησοῦ υἱοῦ Σιράχ.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΟΜΑΙ σοι Κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε 1
Θεὸν τὸν σωτῆρά μου, ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου· ὅτι σκε- 2
παστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ
ἀπωλείας, καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐρ-
γαζομένων ψεῦδος, καὶ ἔναντι τῶν παρεστηκότων ἐγένου μοι
βοηθὸς, καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός 3
σου, ἐκ βρυγμῶν ἑτοίμων εἰς βρῶμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν
ψυχήν μου, ἐκ πλειόνων θλίψεων ὧν ἔσχον, ἀπὸ πνιγμοῦ πυρᾶς 4
κυκλόθεν, καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὗ οὐκ ἐξέκαυσα, ἐκ βάθους κοι- 5
λίας ᾅδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου καὶ λόγου ψευδοῦς. Βα- 6
σιλεῖ διαβολὴ ἐκ γλώσσης ἀδίκου· ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχή
μου, καὶ ἡ ζωή μου ἦν σύνεγγυς ᾅδου κάτω. Περιέσχον με πάν- 7
τοθεν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· ἔβλεπον εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων,
καὶ οὐκ ἦν. Καὶ ἐμνήσθην τοῦ ἐλέους σου Κύριε, καὶ τῆς ἐργα- 8
σίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος· ὅτι ἐξαιρῇ τοὺς ὑπομένοντάς σε, καὶ

9 σώζεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν· καὶ ἀνύψωσα ἀπὸ γῆς ἱκετείαν
10 μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥήσεως ἐδεήθην· ἐπεκαλεσάμην Κύριον πα-
τέρα κυρίου μου, μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις θλίψεως, ἐν και-
11 ρῷ ὑπερηφάνων ἀβοηθησίας· αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς,
12 καὶ ὑμνήσω ἐν ἐξομολογήσει· καὶ εἰσηκούσθη ἡ δέησίς μου. Ἔσω-
σας γάρ με ἐξ ἀπωλείας, καὶ ἐξείλου με ἐκ χειρὸς πονηροῦ (καὶ
ἐξείλου με)· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι, καὶ αἰνέσω σοι, καὶ
13 εὐλογήσω τῷ ὀνόματι Κυρίου. Ἔτι ὢν νεώτερος πρινὴ πλανη-
14 θῆναί με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου· ἔναντι ναοῦ
15 ἠξίουν περὶ αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν. Ἐξ ἄν-
θους ὡς περκαζούσης σταφυλῆς, ηὐφράνθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ·
ἐπέβη ὁ ποῦς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ νεότητός μου ἴχνευον αὐτήν.
16 Ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην, καὶ πολλὴν εὗρον ἐμαυ-
17 τῷ παιδείαν· προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ· τῷ διδόντι μοι σο-
18 φίαν, δώσω δόξαν. Διενοήθην γὰρ τοῦ ποιῆσαί με αὐτὴν, καὶ ἐζή-
19 λωσα τὸ ἀγαθὸν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. Διαμεμάχηται ἡ ψυχή
μου ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν ποιήσει μου διηκριβωσάμην· τὰς χεῖράς μου
20 ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα. Τὴν
ψυχήν μου κατεύθυνα εἰς αὐτὴν, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὗρον αὐτήν·
καρδίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς· διὰ τοῦτο οὐ μὴ ἐγκα-
21 ταλειφθῶ. Καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη τοῦ ἐκζητῆσαι αὐτήν·
22 διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτῆμα. Ἔδωκε Κύριος γλῶσσάν μου
23 μισθόν μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. Ἐγγίσατε πρὸς μὲ ἀπαί-
24 δευτοι, καὶ αὐλίσθητε ἐν οἴκῳ παιδείας. Τί ὅτι ὑστερεῖτε, λέγετε,
25 ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν διψῶσι σφόδρα; Ἤνοιξα τὸ στό-
26 μα μου, καὶ ἐλάλησα· κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ ἀργυρίου τὸν τρά-
χηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγὸν καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν
27 παιδείαν· ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν. Ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι
28 ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν. Μετά-
σχετε παιδείας ἐν πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου· καὶ πολὺν χρυσὸν
29 κτήσασθε ἐν αὐτῇ. Εὐφρανθείη ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ,
30 καὶ μὴ αἰσχυνθείητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ. Ἐργάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν
πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

ΣΟΦΙΑ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΩΝ

ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	21.	κατὰ) καὶ πᾶν
II.	8.	Ἐδὲν) Ἐδὲμ
—	10.	Ἐδὲν) Ἐδὲμ
III.	2.	φαγούμεθα) φαγώμεθα
—	24.	Χερουβὶμ) Χερουβὶν
IV.	11.	ἀπὸ) ἐπὶ
—	12.	Ὅτε) ὅτι
—	14.	ἐκβάλλεις) ἐκβαλεῖς
—	16.	Ἐδὲν) Ἐδὲμ
V.	18.	Ἰάρεδ) Ἰάρετ
—	32.	Χὰμ) Χὰφ
VI.	10.	Χὰμ) Χὰφ
VIII.	2.	ἐπεκαλύφθησαν) ἀπεκαλύφθησαν
—	5.	δεκάτῳ) ἑνδεκάτῳ
—	20.	Κυρίῳ) Θεῷ
X.	7.	Σαβαθκά) Σαβακαθά
—	19.	Λασά) Δασά
—	22.	Ἀράμ) Ἀραμών
—	23.	Ὢζ) Ὢς
—	25.	Φαλὲγ) Φαλὲκ
—	31.	Σὴμ) Σὴθ
XI.	9.	αὐτῆς) αὐτοῦ

Κεφ.	Στίχ.	
XI.	29.	ἔλαβεν) ἔλαβον
—	31.	ἦλθον) ἦλθεν
—	—	κατῴκησαν) κατῴκησεν
XII.	15.	εἰς τὸν οἶκον) πρὸς
XIII.	4.	ἀρχὴν) σκηνὴν
—	5.	σκηναί) κτήνη
—	8.	μου) σου
—	—	σου) μου
—	9.	Οὐκ) Καὶ
XIV.	1.	Θαλγὰλ) Θαλγὰ
—	11.	Ἔλαβον) Ἔλαβεν
XV.	15.	ταφεὶς) τραφεὶς
XVI.	2.	τεκνοποιήσω) τεκνοποιήσῃς
—	—	Σάρας) αὐτῆς
XVII.	17.	τέξεται) γενήσεται
—	23.	τὴν σάρκα τῆς) τὰς
XVIII.	4.	νίψατε) νιψάτω
—	5.	εἶπαν) εἶπεν
—	9.	Εἶπον) Εἶπεν
—	14.	ἀδυνατήσει) ἀδυνατεῖ
XIX.	8.	σκέπην) στέγην
XXI.	22.	Φιχόλ) Φικὸλ
—	32.	Φιχὸλ) Φικὸλ

Κεφ.	Στίχ.	
XXII.	7.	Εἶπε δέ) λέγων
—	24.	Ῥεῦμα) Ῥεηρὰ
—	—	Γαὰμ) Ταὰμ
XXIII.	4.	ἀπ' ἐμοῦ) ἐκεῖ
—	9.	δότω) δότε
—	16.	τοῦ) τῷ
XXIV.	3.	ἐν αὐτοῖς) μετ' αὐτῶν.
—	22.	δραχμὴν) δραχμῆς
—	30.	ψέλλια) ψέλια
—	31.	Κυρίου) Κύριος
—	36·	αὐτήν) αὐτόν
—	47.	ψέλλια) ψέλια
—	48.	με) μοι
—	52.	αὐτῶν) τούτων
XXV.	2.	Μαδὰν) Μαδαὶμ
—	3.	Λαωμείμ) Λεωμεὶμ
—	4.	Ἀβειρὰ) Ἀβορὰ
—	13.	κατ' ὀνόματα) κατ' ὄνομα
—	16.	ἔθνη) ἔθνος
—	18.	Σοὺρ) Σουὴλ
—	30.	τοῦτο) τὸ
XXVI.	26.	Φιχὸλ) Φικὸλ
—	34.	Αἰλὼν) Αἰλὼμ
XXVII.	20.	ὅτι) ὃ
—	33.	ἔσται) ἔστω
XXVIII.	6.	ἀπέστειλεν)ἀπῴχετο
—	14.	γῆς) θαλάσσης.
—	19.	Οὐλαμ-λοὺζ) Οὐλαμμαὺς
XXIX	2.	ἐπ' αὐτοῦ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ
—	34.	ἐκάλεσε) ἐκλήθη
XXX.	8.	συνελάβετο) συνεβάλετο
—	32.	ραντὸν) διάραντον

Κεφ.	Στίχ.	
XXX.	32.	διάλευκον) λευκὸν
—	37.	ταῖς) τοῖς
—	38.	τοῖς) ταῖς
—	41.	τοῖς) ταῖς
XXXI.	7.	μνῶν) ἀμνῶν
—	13.	ἔξελθε) ἄπελθε
—	20.	Ἔκλεψε) ἔκρυψε
—	26.	κρυφῇ) κρυβῇ
—	33.	ἠρεύνησεν) ἠραύνησεν
—	—	ἠρεύνησεν) ἠραύνησεν
—	35.	γυναικῶν μοι) γυναικίων μου
—	41.	μναῖς) ἀμνάσιν
—	43.	θυγατράσιν) θυγατέρες
—	48.	τῆς μαρτυρίας) μάρτυς
—	49.	ἐπίδοι) ἐφίδοι
XXXII.	5.	παῖδες) βόες
—	10.	ἱκανοῦται) ἱκάνευσαι
—	21.	προεπορεύετο) προεπορεύοντο
XXXIII.	3.	τῷ ἀδελφῷ) τοῦ ἀδελφοῦ
XXXIV.	13.	ἐμίανεν) ἐμίαναν
—	24.	εἰσήκουσαν) εἰσήκουσεν
—	30.	ἐκτριβήσομαι) ἐκτρίβομαι
XXXV.	3.	μου) μοι
—	16.	Ἀπῆρεν) Ἀπάρας
—	23.	Λευεὶ) Λευεὶς
XXXVI.	2.	Αἰλὼν) Ἐλὼμ
—	11.	Ὠμὰρ) Ὠμὰν
—	13.	Ναχὸθ) Ναχὼμ
—	—	Βασεμμὰθ) Μασεμμὰθ
—	16.	Γοθὼμ) Γοθὰ

Κεφ.	Στίχ.	
XXXVI.	17.	Βασεμμὰθ) Μασεμμὰθ
—	21.	Ἀσὰρ) Σάρ
—	23.	Ὠνάμ) Ὠμάν
—	27.	Ἀσὰρ) Σάαρ
—	28.	Ἀράν) Ἀρὰμ
—	30.	Ἀσὰρ) Σάαρ
—	31.	Ἰσραήλ) Ἱερουσαλὴμ
—	33.	Ἰωβὰβ) Ἰωβὰδ
—	38.	Βαλεννὼν) Βαλαεννὼν
—	39.	Βαλεννὼν) Βαλαεννὼν
—	—	Ἀρὰδ) Ἀρὰθ
—	40.	Ἰεθὲρ) Ἰεβὲρ
—	41.	Φινὼν) Φινὲς
—	43.	Μεγοδιὴλ) Μετοδιὴλ
—	—	Ζαφωείν) Ζαφωεί
XXXVII.	2.	Κατήνεγκεν) Κατήνεγκαν
—	4.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	18.	ἐπονηρεύοντο) ἐπορεύοντο
—	20.	ἔστα.) ἔστιν
—	24.	κενὸς) ἐκεῖνος
—	34.	πολλὰς) τινὰς
—	36.	Πετεφρῆ) Πετρεφῆ
XXXVIII.	12.	Θαμνὰ) Θαιμνά
—	17.	ἀποστελῶ) ἀποστέλλω
—	19.	περιείλετο) περιεβάλετο
—	21.	ἐκ) ἐπὶ
—	25.	οὗτινος) τινὸς
—	30.	τοῦτο) τοῦτον
XXXIX.	6.	ἐπέτρεψε) ἐπέστρεψεν
—	9.	ταύτῃ αὐτοῦ

Κεφ.	Στίχ.	
XL.	1.	ἥμαρτον) ἥμαρτεν
—	3.	ἀρχιμαγείρῳ) ἀρχιδεσμοφύλακι
XLI.	3.	παρὰ τὰς βόας) αἱ βόες
—	10.	ἀρχιμαγείρου) ἀρχιδεσμοφύλακος
—	14.	ἐξήγαγον) ἐξήγαγεν
—	35.	φυλαχθήτω) συναχθήτω
—	45.	Ψονθονφανήχ) Ψονθομφανήχ
—	—	Πετεφρῆ) Πετρεφῆ
—	50.	Πετεφρῆ) Πετρεφῆ
—	52.	ηὔξησε) ὕψωσεν
XLII.	9	αὐτοῖς) αὐτὸς
—	14.	ὃ) τὸ
—	16.	λαβέτω) λάβετε
—	25.	αὐτῶν ἑκάστῳ) ἑκάστου
—	34.	ἐμπορεύσεσθε) ἐμπορεύεσθε
—	38.	πορεύησθε) πορεύεσθε
XLIII.	5.	ἔτι) ἐστὶν
—	6.	ταύτην) αὐτοῦ
—	—	ὅτι) εἰ
—	15.	εἰσάγαγε) εἰσαγαγεῖν
—	20.	ταῖς χερσὶν) τοῖς μαρσίπποις
XLIV.	2.	ἐμβάλετε) ἐμβάλατε
—	5.	συνετελέσασθε) συντετέλεσθαι
—	11.	ἤνοιξαν) ἤνοιξεν
—	12.	τοῦ Βενιαμείν) τῷ Βενιαμείν

Κεφ. Στίχ.

XLIV. 20. τῇ μητρὶ) τῷ πατρὶ
XLV. 10. Γεσὲν) Γεσὲμ
— — οἱ βόες) αἱ βόες
— 14. ἔκλαυσεν) ἐπέπεσεν
— 26. ἔτι) ὅτι
XLVI. 1. ἦλθεν) ἦλθον
— 3. Καὶ εἶπεν) λέγων
— 4. αὐτοῦ) σου
— 6. ἐν γῇ) ἐκ γῆς
— 10. Ἰαχεὶν) Ἰαχείμ
— — Σασὺλ) Σαμουὴλ
— 12. Ἀσρὼν) Ἀσρὼμ
— 13. Ἰασοὺβ) Ἰασοὺφ
— — Σανβρὰν) Ζαμβρὰμ
— 14. Ἀλλὼν) Ἀσρὼν
— — Ἀχοὴλ) Ἀλοὴλ
— 17. Ἰεσσουὰ) Ἰεσσαὶ
— — Σάρα) Σάαρ
— 21. Βοχὸρ) Χοβὼρ
— 22. ἔτεκε τῷ) ἐγέννησεν
— 25. καὶ) ἡ
— 28. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 34. Γεσὲν) Γεσὲμ
XLVII. 1. Γεσὲν) Γεσὲμ
— 4. Γεσὲν) Γεσὲμ
— — Γεσὲν) Γεσὲμ
— 9. ἀφείκοντο) ἀφείκετο

Κεφ. Στίχ.

XLVII. 19. ἐρημωθῇ) ἐρημωθήσεται.
— 25. εὕρωμεν) εὕραμεν
— 27. Γεσὲν) Γεσὲμ
XLVIII. 8. εἰσὶν) σοι
— 14. ἐναλλάξας) ἐναλλὰξ
XLIX 9. ἐκοιμήθη) ἐκοιμήθης
— 10. ᾧ ἀπόκειται) τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ
— 12. Χαροποὶ) χαροποιοὶ
— 17. γενηθήτω)ἐγενήθη τῷ
— — ἐρ') ἐπ'
— 20. τρυφὴν) τροφὴν
— 24. Ἰσραὴλ) Ἰακὼβ
— 31. ἔθαψα) ἔθαψαν
L. 1. πρόσωπον) τὸν τράχηλον
— 4. Ἐπεὶ δὲ) ἐπειδὴ
— 5. ἐπανελεύσομαι) ἐπελεύσομαι
— 7. γῆς) τῆς
— 8. Γεσὲν) Γεσὲμ
— 10. παρεγένοντο) παρεγένετο
— — αὐτοῦ) αὐτὸν
— 12. αὐτοῦ) Ἰσραὴλ

ΕΞΟΔΟΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

Κεφ. Στίχ.

I. 11. κακώσωσιν) κακώσουσιν

Κεφ. Στίχ.

I. 15. ἦν) ἦ
— 21. Ἐπεὶ δὲ) Ἐπειδὴ

Κεφ. Στίχ.
II. 7. θηλάσει) θηλαθῇ
IV. 6. χεὶρ αὐτοῦ) χεὶρ Μωϋσέως
— 10. Κύριον) τὸν Θεόν
— 23. αὐτὸν) αὐτοὺς
V. 2. Κύριος) Θεὸς
— — ἐξαποστελῶ) ἐξαποστέλλω.
— 13. ἐδίδοτο) ἐδίδετο
— 21. ἐπίδοι) ἴδοι
VI. 5. μου) ὑμῶν
— 15. Ἀὼδ) Ἰαωαδὶ
— — Ἰαχεὶν) Ἰαχεὶ
— 23. Ἀμειναδὰβ) Ἀμιναδὰμ
— — Ἀβιοὺδ) Ἀβισοὺρ
VII. 5. αὐτῶν) αὐτῆς
— 12. ἔῤῥιψαν) ἔῤῥιψεν
— 16. λατρεύσωσιν) λατρεύσῃ
VIII. 5. ἀνάγαγε) συνάγαγε
— 8. εὔξασθε) εὔξε
— 20. λατρεύσωσιν)λατρεύσῃ
— 22. Γεσὲν) Γεσὲμ
— 28. ἐξαποστελῶ) ἐξαποστέλλω
IX. 15. θανάτῳ) θανατώσω
— 26. Γεσὲν) Γεσὲμ
— 29. Κύριον) Θεὸν
— 33. ἔσταξεν) ἔσταξαν
X. 9. ἡμῖν) ἡμῶν
XII. 11. Κυρίῳ) Κυρίου
— 17. φυλάξετε) φυλάξασθε

Κεφ. Στίχ.
XII. 18. Ἐναρχομένη) Ἐναρχομένου
— 21. πρόβατον) πρόβατα
— 22. ἐπὶ) ἀπὸ
— 25. φυλάξεσθε) φυλάξασθε
XIII. 6. Κυρίῳ) Κυρίου
— 18. ἐκ γῆς) ἐξ
XIV. 5. βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων) Φαραὼ
— 8. κατεδίωξεν) κατεδίωξαν
— 13. Κυρίου) Θεοῦ
— 23. εἰσῆλθον) εἰσῆλθεν
XV. 16. ἐκτήσω) ἐλυτρώσω
— 18. Κύριος) Κύριε
— — τῶν αἰώνων)τὸν αἰῶνα
XVI. 4. νόμῳ) ὀνόματι
— 7. Κυρίου) τοῦ Θεοῦ
— — αὐτὸν) Κύριον
— 14. κόριον λεπτὸν) κόριον λευκὸν
— 18. συνέλεξαν) συνέλεξεν
— 23 καταλείπετε αὐτοῖς) καταλειπέτω αὐτὸ
— 29. τόπου) οἴκου
XVII. 8. ἐπολέμει) ἐπορεύθη
— 12. ὑπ᾽) ἐπ᾽
— 14. τὸ μνημόσυνον) τὸν
— 15. αὐτοῦ) τοῦ τόπου
XVIII. 3. αὐτῆς) αὐτοῦ
— 4. μαχαίρας) χειρὸς
— 22. σοι) σου
XIX. 7. τοῦ λαοῦ) Ἰσραὴλ

Κεφ.	Στίχ.	
XIX.	16. γενηθέντος) γεννηθέντος	
—	18. ἀτμὶς) καπνὸς	
—	22. Κύριος) πλῆθος	
XX.	25. σου) μου	
XXI.	4. ἢ) καὶ	
—	8. καθωμολογήσατο αὐτὴν) καθωμολογήσατο αὐτῷ	
—	29. Κυρίῳ αὐτοῦ) Κυρίῳ αὐτῶν	
XXII.	3. ἀνταποθανεῖται) ἀποθανεῖται	
—	9. οὖν) οὐ	
—	— διπλοῦν) διπλὸν	
—	12. κυρίῳ αὐτοῦ) πλησίον	
XXIII.	5. συνεγερεῖς) ἐγερεῖς	
XXIV.	5. ἀνήνεγκαν) ἀνήνεγκεν	
—	— ἔθυσαν) ἔθυσεν	
—	6. χρατῆρας) χρατῆρα	
XXV.	34. ἐν τῇ λυχνίᾳ) ἐκ τῆς λυχνίας	
—	40. τῶν δεδειγμένων) τὸν δεδειγμένον	
XXVI.	11. ἔσται) ἔσονται	
—	21. αὐτῶν) αὐτοῖς	
XXVIII.	3. ἐνέπλησα) ἐνέπλησας	
—	31. ποδήρη ὅλον) ὅλον ποδήρη.	
XXIX.	29. τοῦ ἁγίου) Ἀαρὼν	
—	— ἐστιν Ἀαρὼν) ἔσται τοῦ ἁγίου	
—	46. γνώσονται) γνώσομαι	
XXX.	3. αὐτὸ) αὐτὰ	
—	4. αὐτῷ) αὐτοὺς	
—	5. αὐτὰς) αὐτὰ	
XXX	31. μοι) ὑμῖν	
XXXI.	14. φυλάξεσθε) φυλάξασθε	
—	— ἐστιν) ἔσται	
XXXIV.	11. σοὶ) σὺ	
—	12. διαθῇς) διαθῇ	
—	15. διαθῇς) διαθῇ	
—	25. θυσιάσματος) θυσιασμάτων	
—	29. αἱ δύο) ἰδοὺ αἱ	
—	32. υἱοὶ) πρεσβύτεροι	
—	34. τοῦ) οὗ	
XXXV.	11. καλύμματα) γλύμματα	
—	28. καὶ τὰς συνθέσεις) τῆς συνθέσεως	
XXXVI.	8. αὐτῷ) αὐτὸ	
—	36. σφραγίδας) σφραγίδες	
—	44. ἐπ) ἐξ	
—	64. ἀδιάλυτον) διάλυτον	
—	80. ἔγραψαν) ἔγραψεν	
—	82. ἐπ' αὐτῷ) ἐπὶ τὸ	
XXXVII.	7. Χερουβείμ) Χερουβείν	
—	14. Χερουβείμ) Χερουβείν	
—	— Χερουβείμ) Χερουβείν	
—	15. αὐτοῦ) αὐτῶν	
XXXVIII.	12. Χερουβείμ) Χερουβείν	
—	25. σπείσει) σπείσεις	
—	33. ἀνθέμια) ἐνθέμια	
—	34. ἀνθέμιον) ἐνθέμιον	
—	— τὸ ἐπ') τοῦ ἐπ'	
—	37. αὐτῆς) αὐτῇ	
—	50. ἐποίησεν) ἐποίησαν	
XXXIX.	18. ἐποίησεν) ἐποίησαν	
XL.	20. τὴν χιβωτὸν) αὐτὴν	

ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ.

Κεφ.	Στίχ.
I.	1. ἐπὶ τὰ) καὶ τὰ
—	12. αὐτὰ) αὐτὸ
—	16. αὐτὸν) αὐτὸ
II.	13. ἐπὶ) ἀπὸ
—	14. προσφέρῃς) προσφέρῃ
—	— προσοίσεις) προσοίσει
III.	1. αὐτὸς) αὐτοῦ
—	13. αὐτὶ) αὐτὸν
—	14. ἀπ') ἐπ'
—	16. ὀσμῆς) ὀσμοὶ
IV.	5. εἰσοίσει) οἴσει
—	— εἰς) ἐπὶ
—	13. πασῶν) πάντων
—	18. τοῦ πρὸς) τῶν πρὸς
—	22. αὐτοῦ) αὐτῶν
—	27. πασῶν) πάντων
V.	4. ἂν ὀμόσῃ) ἄνομος ἡ
—	5. ἧς) ὧν
—	10. ποιήσει) ποιήσεις
—	12. ἁμαρτίας) ἁμαρτία
—	13. ἀφ') ἐφ'
—	15. τῷ σίκλῳ) τοῦ σίκλου
VI.	15. ὀσμὴν) ὀσμὴ
—	27. ὃ) ὃς
—	30. τῷ) τόπῳ
VII.	9. πεφθήσεται) ποιηθήσεται
—	8. λογισθήσεται) λογίσεται
—	19. ὅσα) ὃς
—	20. ὃ) οὗ
—	29. αὐτοῦ Κυρίῳ) Κυρίου
Κεφ.	Στίχ.
VIII.	7. αὐτὸν) αὐτοὺς
—	— αὐτὸν τὴν) αὐτοὺς τὴν
—	8. αὐτὸν) αὐτὸ
—	11. ἀπ') ἐπ'
—	24. χειρῶν) ποδῶν
—	— ποδῶν) χειρῶν
—	29. αὐτὸ) τὸ
—	36. φυλάξεσθε) φυλάξασθε
IX.	7. ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ) ἐξιλάσῃ περὶ σεαυτοῦ
—	13. αὐτοῦ) αὐτὰ
—	15. αὐτὸν) αὐτὸ
—	20. ἐπέθηκαν) ἐπέθηκε
X.	1. αὐτὸ θυμιάματα) αὐτὰ θυμιάματα
—	5. προσῆλθον) προσῆλθεν
—	6. πρὸς) τῷ
—	11. συμβιβάζειν) συμβιβάσεις
—	15. ἀφορίσαι) ἀφοριεῖς
—	18. ἔσω) ἕως
XI.	12. ἔστιν) ἔσται
—	13. γρύπα) γύπα
—	14. γύπα) γρύπα
—	— αὐτῷ) αὐτῶν
—	15. αὐτῷ) αὐτῶν
—	18. πορφυρίωνα) πορφυρῶνα
—	19. ἐρωδιὸν) ἀρωδιὸν
—	— αὐτῷ) αὐτῶν

Κερ.	Στίχ.	
XI.	21. ποδῶν αὐτῶν) ποδῶν αὐτοῦ	
—	27. ἐστιν) ἔσται	
—	32. δέρματος) δερματίνου	
—	34. ἐπέλθῃ) ἀπέλθῃ	
—	37. ἐστιν) ἔσται	
XII.	4. τρεῖς) δέκα	
—	— αἵματι καθαρῷ) ἱματίῳ ἀκαθάρτῳ	
—	5. αὐτῆς) μίαν	
—	— καθαρῷ) ἀκαθάρτῳ	
—	6. τρυγόνα) δύο τρυγόνας	
XIII.	7. τοῦ) τὸ	
—	17. ἐστι) ἔσται	
—	25. αὐτὸν) αὐτὸ	
—	31. θραύσματος) τραύματος	
—	— θραύσματος) τραύματος	
—	38. αὐγάσματα) αὔγασμα	
—	56. πλυθῆναι αὐτὸ) καυθῆναι αὐτὸν	
—	57. ὀφθῇ ἔτι) ὀφθήσεται	
—	59. ἁφῆς) ἁφὴ	
XIV.	10. ἓν) εἰς	
—	12. αὐτά) αὐτὸ	
—	22. καὶ δύο) ἢ δύο	
—	35. μοι) μου	
—	36. ἁφὴν) οἰκίαν	
—	42. ἑτέρους) στερεοὺς	
XV.	2. ἐστι) ἔσται	
—	4. ἀκάθαρτος ἔσται) ἀκάθαρτός ἐστι	
—	8. προσσιελίσῃ) προσεγγίσῃ	
Κεφ.	Στίχ.	
XV.	10. ὅσα ἂν) ὃς ἐὰν	
—	16. ὡς) ὃς	
—	20. πᾶν ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται) ἐὰν ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται	
—	26. πᾶσα κοίτη) πᾶσαν κοίτην	
XVI.	2. εἰσπορευέσθω) εἰσπορευέσθωσαν	
—	15. οἴσει) οἴσουσι	
—	16. ἁμαρτιῶν αὐτῶν) ἁμαρτιῶν αὐτοῦ	
—	17. ἕως) ὡς	
—	18. ἐπ') ἀπ'	
—	21. ἐπιθήσει) προσάξει	
—	24. ἐνδύσεται) ἐκδύσεται	
—	29. δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ταπεινώσετε) ταπεινώσατε	
XVII.	4. σωτήριον Κυρίῳ) σωτήριον Κυρίου	
—	7. ἔτι) ἐπὶ	
—	— θυσίας) θύρας	
—	10. αὐτῆς) αὐτοῦ	
—	11. αἷμα αὐτὸ) αἷμα αὐτοῦ	
XVIII.	5. φυλάξεσθε) φυλάξασθε	
—	6. οἰκεῖον) οἰκεῖα	
—	9. αὐτῶν) αὐτῆς	
—	16. ἀσχημοσύνη) γυνὴ	
—	25. ἀδικίαν αὐτῆς) ἀδικίαν αὐτῶν	
—	— ἐγκαθημένοις) ἐγκαταλελειμμένοις	
—	30. νομίμων) ἀνόμων	
—	— ἃ) ὃ	
XIX.	5. δεκτὴν) δεκάτην	

Κεφ.	Στίχ.	
XIX.	11. οὐδὲ) οὐ	
—	15. οὐδὲ) οὐ	
—	26. ὀρνιθοσκοπήσεσθε) ὀρνιθοσκοπηθήσεσθε	
—	37. φυλάξεσθε) φυλάξασθε	
XX.	6. ἢ ἀν) ἐὰν	
—	— αὐτῆς) αὐτοῦ	
—	13. ἐποίησαν) ἐποίησεν	
—	19. ἀπεκάλυψεν) ἀπεκάλυψας	
—	22. ὑμῖν) ὑμᾶς	
XXI.	1. μιανθήσονται) μιανθήσεσθε	
—	3. μιανθήσεται) μιανθήσεσθαι	
—	14. ἐκβεβλημένην) ἐβδελυγμένην	
—	17. ᾗ) ἣν	
—	— προσφέρειν) προσφέρων	
—	20. ᾧ) ὃς	
—	21. ᾧ) ὃς	
XXII.	11. ἐκ τῶν ἄρτων) ἐκ τῶν ἔργων	
—	18. Κυρίῳ) Θεῷ	
—	20. ἔσται) ἔστι	
—	24. ἐκτομίαν) ἐκτομίδα	
—	25. φθάρματα) φθαρτά	
—	28. καὶ τὰ) ἢ τὰ	
—	32. μου ἅγιον) τοῦ ἁγίου	
XXIII.	4. κληταὶ ἁγίαι, ἃς καλέσετε) καὶ αὗται ἁγίας καλέσατε	
—	11. αὐτὸ) αὐτὰ	
—	13. σπονδὴν αὐτοῦ) σπονδὴ αὐτῷ	
—	15. ὑμῖ.) ὑμεῖς	

Κεφ.	Στίχ.	
XXIII.	18. προσάξετε) προσάξει	
—	— θυσία ὀσμὴ) θυσίαν ὀσμὴν	
—	19. ποιήσετε) ποιήσουσι	
XXIV.	2. σοι) μοι	
XXV.	5. ἁγιάσματός σου) ἁγιάσματός μου	
—	7. αὐτῆς) σου	
—	10. ἁγιάσετε) ἁγιάσατε	
—	— ἀπελεύσεσθε) ἀπελεύσεται	
—	— πατριὰν) πατρίδα	
—	13. ἐν τῷ) ἔστω	
—	— ἐπανελεύσεσθε) ἐπανελεύσεται	
—	14. ἀποδῷς) ἀποδῷ	
—	17. θλιβέτω) θλιψέτω	
—	27. αὐτῷ) ἑαυτῷ	
—	28. αὐτῷ) αὐτὰ	
—	— ἐν τῇ ἀφέσει) τὴν ἄφεσιν	
—	— κατάσχεσιν) κατάπαυσιν	
—	30. αὐτῇ) αὐτῆς	
—	35. σοὶ) σοῦ	
—	37. ἐπὶ πλεονασμῷ) πλεονασμὸν	
—	41. γενεὰν) γῆν	
—	— αὐτοῦ ἀποδραμεῖται) ἀποθανεῖται	
—	50. ἑαυτὸν αὐτῷ) ἑαυτῷ	
—	53. ἐνιαυτὸν) ἐνιαυτὸς	
—	— κατατενεῖς) κατατενίσεις	
—	54. κατὰ) μετὰ	

Κεφ.	Στίχ.	
XXVI.	1. γλυπτὸν) γλυπτὰ	
—	39. ἁμαρτίας αὐτῶν) ἁμαρτίας ὑμῶν	
XXVII.	3. ἑξηκονταετοῦς) ἑξηκοστοῦ ἔτους	
—	5. εἰκοσιετοῦς) εἰκοστοῦ ἔτους	

ΑΡΙΘΜΟΙ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	4. ἕκαστος ἀρχόντων)ἑκάστου ἀρχόντων	
—	5. τῶν Ῥουβὴν)τῷ Ῥουβὴν	
—	— Σεδιούρ) Ἐδιούρ	
—	6. τῶν) τῷ	
—	7. τῶν) τῷ	
—	9. Ἐμιούδ) Σεμιούδ	
—	31. τετρακόσιοι) πεντακόσιοι	
—	44. ἄνδρες) ἄρχοντες	
—	— εἰς οἶκον) οἴκων	
II.	5. αὐτῶν φυλὴ) φυλῆς	
—	7. φυλὴ) φυλῆς	
—	9. παρεμβολῆς) φυλῆς	
—	10. Σεδιούρ) Ἐδιούρ	
—	17. παρεμβαλοῦσιν) παρεμβάλουσιν	
—	20. αὐτῶν φυλὴ) φυλῆς	
—	22. φυλὴ) φυλῆς	
—	25. Ἀμισαδαί) Σαμισαδαὶ	
—	29. φυλὴ) φυλῆς	
III.	3. ἐτελείωσεν) ἐτελείωσαν	
—	9. μοι) μόνοι	
—	13. ἡγίασα) ἡγίασας	
—	19. Ἀμρὰμ) Ἀμβρὰμ	
—	20. Μουσί) Ὁμουσὶ	
—	23. δῆμοι) υἱοὶ	
III.	24. Λαὴλ) Δαὴλ	
—	27. Ἀμραμεὶς)Ἀμβραὰμεῖς	
—	27. Ἰσσαρεὶς) Σαὰρ εἷς	
—	— Ὀζιηλεὶς) Ὀζιὴλ εἷς	
—	33. Μουσί) Ὁμουσὶ	
IV.	5. κιβωτὸν) σκηνὴν	
—	9. ὅσοις) ὅσοι	
—	14. ὅσοις) ὅσοι	
—	23. ἐν τῇ σκηνῇ)τῆς σκηνῆς	
—	31. ὑπ' αὐτῶν) ὑπ' αὐτοῦ.	
—	32. κάλους) κλάδους	
—	35. ἐν τῇ σκηνῇ) τῆς σκηνῆς	
—	36. ἑπτακόσιοι) τριακόσιοι	
—	48. ὀγδοήκοντα)πεντήκοντα	
V.	2. παρεμβολῆς)συναγωγῆς	
—	7. ἐποίησε) ἥμαρτε	
—	9. κατὰ) καὶ	
—	19. ὑπὸ) πρὸς	
VI.	2. ὡς) ὃς	
—	4. πάντων) πατῶν	
—	— οἴνου) οἶνον	
—	12. ὅτι) ὅτε	
—	13 αὐτὸν) αὐτὸς	
—	18. ὑπὸ) ἐπὶ	
VII.	86. τῷ ἁγίῳ) τῶν ἁγίων	
—	88. αὐτό) αὐτὸν	
VIII.	7. ἁγνισμὸν) ἁγιασμὸν	

Κεφ. Στίχ.
VIII. 19. προσεγγιζόντων) πρόσεγγίζων τῶν
IX. 15. σκηνῆς) γῆς
X. 9. σημανεῖτε) σαλπιεῖτε
— 25. Ἀμισαδαί) Μισαδαί
XI. 11. ὁρμὴν) ὀργὴν
— 12. αὐτὸν) αὐτοὺς
— 31. ἐπὶ τῆς) ἀπὸ τῆς
— 32. τὴν ἐπαύριον) τῇ ἐπαύριον
XII. 8. Κυρίου) μου
— 9. ἀπῆλθε) ἀπῆλθον
— 15. ἐκαθαρίσθη) καθερίσθη
XIII. 5. Ζαχούρ) Ζαχρού
— 23. Ἀχιμὰν) Ἀχικὰμ
— — Σεσσὶ) Σεμεὶ
— 24. ἀπ') ἐπ'
— 32. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 33. ἔνστασιν) ἔκστασιν
XIV. 11. πιστεύσουσι) πιεύουσι
— 16. τὸν λαὸν τοῦτον)αὐτοὺς
— 17. ἰσχύς) χείρ
— 33. πορνείαν ὑμῶν)πορνείαν αὐτῶν
— 45. ἐτρέψαντο) ἐτρέψατο
XV. 2. κατοικήσεως) κατασχέσεως
— 3. ὁλοκαύτωματα) ὁλοκαυτώματα
— 11. ποιήσει) ποιήσεις
— 20. ἀπαρχὴν) ἀπαρχῶν
— 22. διαμάρτητε) διαμαρτύρητε
— 23. κατὰ πάντα ἃ) καθ' ἃ
— 26. πάσῃ) πᾶσα ἡ

Κεφ. Στίχ.
XVI. 6. αὐτοῦ) ἑαυτοῦ
— 11. τίς) τι
— 13. ἐκ γῆς ῥεούσης) εἰς γῆν ῥέουσαν
— — εἶ) σὺ
— 18. ἔλαβον) ἔλαβεν
XVII. 3. Ἀαρὼν) αὐτοῦ
— 5. ἀπ' ἐμοῦ) ἀπὸ σοῦ
— 8. ἐξήνεγκε) ἐξήνθησε
XVIII.15.πᾶν) πᾶς
— 28. ἀφαίρεμα Κυρίου)ἀφαίρεμα Κυρίῳ
— 30. ἐρεῖς) ἐρεῖτε
— 32. οὐ λήψεσθε) οὗτοι λήψονται
XIX. 12. ἔσται) ἐστίν
— 15. οὐχὶ) οὐκ ἔχει
— 18. τραυματίου) τραύματος
XX. 19.-τε) δὲ
XXI. 12. Ζαρέδ) Ζαρέ
— 15. κατοικῆσαι) κατοικίσαι
— 25. αὐτῇ) αὐταῖς
— 32. κατελάβοντο) κατελάβετο
— 35. ἐπάταξαν) ἐπάταξεν
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
XXII.30. οὕτως) τοῦτο
— 38. τὸ στόμα) τὴν καρδίαν
XXIII.10. τοῦτο) τούτων
XXIV.20. σπέρμα αὐτοῦ) σπέρμα αὐτῶν
— 24. ἐξελεύσονται) ἐξελεύσεται
XXV. 4. ἡλίου) λαοῦ
— 13. αὐτὸν) αὐτοῦ

Κεφ. Στίχ.

XXV. 13. αἰωνίας) αἰωνία
— 15. Ὀμμὼθ) Σομμὼθ
XXVI. 6. Ἀσρὼν) Ἀσρὼμ
— 7. τριάκοντα) πεντήκοντα
— 20. Φαρεσὶ) Φαρὲς
— 24. Ἀμβρανὶ) Ἀμβραμὶ
— 25. τριακόσιοι) τετρακόσιοι
— 34. ἑπτακόσιοι) πεντακόσιοι
— 35. Σουθαλὰ) Θωσουσαλὰ
— — ὁ Σουθαλαί) Θουσαλαὶ
— 36. Σουταλά) Θουσαλά
— 38. Ἀχιρανί) Ἀχιραίν
— 40. Νοεμὰν) Νοεμὰ
— 41. τεσσαράκοντα) τριάκοντα
— — ἑξακόσιοι) πεντακόσιοι
— 42. Σαμεὶ) Σαμειδὴ
— — Σαμεῖ Σαμειδηί
— 43. τετρακόσιοι) ἑξακόσιοι
— 47. τετρακόσιοι) ἑξακόσιοι
— 50. τετρακόσιοι) τριακόσιοι
— 58. Χεβρωνὶ) Χεβρὼν
— — Μουσὶ) Ὁμουσὶ
— 63. οἳ) ὅτι
XXVII. 14. Σὶν) Σινᾶ
XXVIII. 10. ὁλοκαύτωμα) ὁλοκαυτώματος
— 11. ὁλοκαύτωμα τῷ) ὁλοκαυτώματα
— 14. αὐτῶν) αὐτῷ
— 24. ἑπτὰ) δύο

Κεφ. Στίχ.

XXIX. 8. ἄμωμοι) ἀμώμους
— 36. ὁλοκαύτωμα κάρπωμα) ὁλοκαυτώματα καρπώματα
XXX. 7. εὐχαὶ) εὐχὴ
— 9. ἀπ᾽) ἐπ᾽
— 11. ὃν ὡρίσατο) ὅ
— 14. ψυχὴν) αὐτὴν
XXXI. 6. υἱὸν) υἱὸς
— 8. ῥομφαίᾳ) ῥομφαίαις
— 49. ἡμῖν) ἡμῶν
— 54. εἰσήνεγκαν) εἰσήνεγκεν
XXXII. 2. ἄρχοντας) ἄνδρας
— 3. Ἀταρὼθ) Ἀταρὼν
— — Ναμρὰ) Ἀμβρὰμ
— — Βαιὰν) Βαμὰ
— 7. διαβῆναι) ἀναβῆναι
— 19. ἐν αὐτοῖς) ἑαυτοῖς
— 21. ἕως) ὡς
— 25. ἡμῶν) ἡμῖν
— 31. σου) αὐτοῦ
— 32. ἡμῶν) ἡμῖν
— 36. Ναμρὰ) Ἀμβρὰν
— — καὶ ἐπαύλεις) πόλεις
— 38. Ναβὼ) Βαμὼ
— — περικεκυκλωμένας) περικεκαλυμμένας
— 42. Κανὰθ) Καανὰθ
XXXIII. 2. ἀπάρσεις) ἐπάρσεις
— 12. Ῥαφακὰ) Ῥαφακάν
— 24. ἐξ Ἀρσαφὰρ) ἐκ Σαρσαφὰρ
— 29. Ἀσεμωνᾶ) Ἀσελμωνᾶ
— 30. Ἀσεμωνᾶ) Ἀσελμωνᾶ

Κεφ.	Στίχ.	
XXXIII.	42.	Φινών) Φινὼ
—	43.	Φινὼν) Φινὼ
—	56.	αὐτοῖς) αὐτοὺς
XXXIV.	3.	λίβα) βερρᾶ
—	4.	Ἀσεμωνᾶ) Ἀσελμωνᾶ
—	5.	Ἀσεμωνᾶ) Σελμωνᾶ
—	8.	καταμετρήσετε) καταμετρηθήσεται
—	10.	Σεπφαμά) Σεπφαμὰρ
—	11.	Σεπφαμὰ Ἀρβηλὰ) Σεπφαμὰρ Βηλὰ
Κεφ.	Στίχ.	
XXXIV.	22.	Ἐγλί) Ἐκλὶ
—	29.	καταμερίσαι) καταμετρῆσαι
XXXV.	21.	ἀποκτενεῖ) πατάξει
—	25.	ἔχρισεν) ἔχρισαν
XXXVI.	3.	προστεθήσεται) προστεθήσονται
—	4.	ἄφεσις) ἀφαίρεσις
—	11.	Μακλὰ) Μαλαὰ
—	12.	υἱοῦ) υἱῶν

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	19.	Χωρὴθ) Σοχὼθ
—	22.	εἰσπορευσόμεθα) εἰσπορευόμεθα
—	30.	ὀφθαλμοὺς ὑμῶν) ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
II.	10.	Ὀμμείν) Ὀομμείν
—	11.	Ὀμμείν) Ὀμμιείν
—	22.	ἐξέτριψε) ἐξέτριψαν
—	31.	πρὸ προσώπου σου) σοι
III.	1.	τὴν) τῆς
—	8.	Ἀρερμών) Ἀερμὼν
—	9.	Ἀρερμὼν) Ἀερμὼν
—	10.	Σελχᾶ) Ἐλχᾶ
IV.	1.	κριμάτων) ῥημάτων
—	23.	Προσέχετε ὑμῖν) Προσέχετε ὑμεῖς
—	27.	ὀλίγοι) ὀλίγῳ
—	29.	καρδίας σου) καρδίας ὑμῶν
—	49.	ὑπὸ) ἀπὸ
Κεφ.	Στίχ.	
V.	5.	τὰ ῥήματα) ἐνώπιον
—	9.	ἁμαρτίαν) ἁμαρτίας
—	15.	σοι) σε
VI.	21.	πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα) κρίματα
—	—	εὖ ᾖ ἡμῖν) πολυήμεροι ὦμεν
VIII.	12.	οἰκοδομήσας) ᾠκοδόμησας
IX.	2.	εὐμήκη) εὐμήκεις
—	7.	ἐκ γῆς) ἐξ
—	12.	χώνευμα) χωνευτὰ
—	28.	ἐξήγαγες) ἐξήγαγεν
X.	1.	ὥσπερ) ὑπὲρ
—	—	ξυλίνην) λιθίνην
—	9.	ἔστι) ἔσται
—	11.	αὐτῶν) ὑμῶν
—	18.	ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον) ἀγαπᾷν τὸν πλησίον

Κεφ. Στίχ.

XI. 3. βασιλεῖ) βασιλέως
— 5. ἕως) ὡς
— 10. ἐκπεπόρευσθε) ἐκπορεύεσθε
— 19. καθημένου) καθημένους
— — πορευομένου) πορευομένους
— — κοιταζομένου) κοιταζομένους
— — διανισταμένου) διανισταμένους
— 29. Γαριζὶν) Γαζιρεὶν
— 32. ταῦτα) μου
— — ταύτας) αὐτοῦ
XII. 14. φυλῶν) πόλεων
— 19. ζῇς) ζῇ
— 20. ψυχῆς) καρδίας
— 31. πάντα) τὰ
XIII. 4. πορεύσεσθε) πορεύεσθε
XIV. 5. πύγαργον) πύδαργον
— 10. ἐστιν) ἔσται
— 16. ἐρωδιὸν) ἀρωδιὸν
XV. 7. ἀποστέρξεις) ἀπεστρέψεις
XVI. 6. θύσεις) θύσαι
— 10. δώσῃ) δῷ σοι
— 13. ποιήσεις) ποιεῖς
— 14. ἐν τῇ ἑορτῇ) ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ
— 20. διώξῃ) φυλάξῃ
— 21. ὃ) οὐ
XVII. 11. ἀναγγείλωσι) ἀναγγείλων
— 12. ἐξ) ἐν
— 14. ἄρχοντα) ἄρχοντας
XVIII. 1. Κυρίου) Κυρίῳ

Κεφ. Στίχ.

XX. 11. σου) σοι
XXI. 5. στόματι) ὀνόματι
19. τοῦ τόπου) τῆς πόλεως
XXII. 2. αὐτὸν) αὐτὸ
— 4. ὄψῃ) ὑπερόψῃ
— — πεπτωκότας) πεπτωκότα
— — μετ' αὐτοῦ) μετὰ σοῦ
— 23. μετ' αὐτῆς) ταύτης
XXIII. 24. ψυχήν) ψυχὴ
— — ἐμβαλεῖς) ἐκβαλεῖς
XXIV. 6. ἐνεχυράσεις) ἐνεχυρᾷς
— 17. ἐνεχυράσεις) ἐνεχυρᾷς
XXV. 8. αὐτοῦ) ἐκείνης
— 18. Θεὸν) Κύριον
XXVI. 3. σου) μου
— 5. ἀπέβαλεν) ἀπέλαβεν
XXVII. 4. ὑμῖν) σοι
— 7. θυσίαν σωτηρίου) θυσιαστήριον
XXVIII. 12 οὐρανὸν) οὐράνιον
— 25. ἐπικοπὴν) ἐπισκοπὴν
— 32. ὄψονται) ἔσονται
— 48. ἐπαποστελεῖ) ἐπαποστέλλει
— 52. ἧς) αἷς
— 66. κρεμαμένη σοι) κεκρεμένη
XXIX. 12. ἐν τῇ διαθήκῃ) τὴν διαθήκην
— 16. παρήλθετε) παρήλθομεν
— 18. ἐν χολῇ) ἐνοχλῇ
— 20. τούτῳ) τούτου
— 23. Σεβωὶμ) Σεβοεὶν

Κεφ. Στίχ.
XXIX. 27. τούτῳ) τούτου
XXX. 12. ἡμῖν εἰς) ἡμῶν εἰς
— 19· ζωὴν ἵνα) εὐλογίαν ἵνα
XXXII, 8. ὡς) οὗς
— 10. γῇ) τῇ
— 11. ἐπεπόθησε) ἐπεπόθησε
— 12. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 31. εἰσὶν) ἔστιν
— 37. ἑαυτῶν) σαυτῶν

Κεφ. Στίχ.
— 42. ἐχθρῶν) ἐθνῶν
XXXIII 11. πάταξον) κάταξον
— 13. ὡρῶν) ὀρέων
— 19. ἐπικαλέσεσθε) ἐπικαλέσασθε
— 21. λαῶν) αὐτῶν
— 28. πηγὴ) ἐπὶ γῆς
XXXIV. 6. ταφὴν) τελευτὴν

ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

Κεφ. Στίχ.
I. 15. γῆν κληρονομίας) τὴν κληρονομίαν
II. 19. θύραν τῆς οἰκίας) οἰκίαν
— 20. ἀποκαλύψῃς) ἀποκαλύψῃ
III. 3. πορεύσεσθε) πορεύεσθε
— 4. πορεύσεσθε) πορεύεσθε
IV. 8. ἀπέθηκαν) ἀπέθηκεν
V. 8. αὐτόθι) αὐτοὶ
VI. 17. ποιήσητε) ποιήσετε
— 25. ἀναστήσει) ἂν στήσει
VII. 6. ἐπεβάλοντο) ἐπέβαλον τὸν
— 15. ἐποίησεν) ἐποίησαν
— 22. εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ) ἐν τῇ γῇ
VIII. 8. ποιήσετε) ποιήσατε
— 14. ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως) ἐξῆλθεν
— 22. ἐπάταξαν) ἐπάταξεν
— 24. Ἰησοῦς) αὐτοὺς
— 29. αὐτὸ) αὐτὸν

Κεφ. Στίχ.
VIII. 31. θυσίας) θυσίαν
IX. 14. τοῦ ἐπισιτισμοῦ) τοὺς ἐπισιτισμούς
— — Κυρίου) Κύριον
X. 5. Ὀδολλὰμ) Ὀδολλὰχ
— 13. ἔθνος) ὁ Θεὸς
— 18. καταστήσατε) καταστήσετε
— 21. ἀπεγράφη) ἐπεγράφη
— 27. καθεῖλαν) καθεῖλεν
— 28. ἔλαβεν Ἰησοῦς) ἔλαβον
— — ἐφόνευσεν) ἔφόνευσαν
— 29. Ἰσραὴλ) ὁ λαὸς ὁ
— — ἐκ) ἐν
— — Λεβνὰ) Λεβμνά
— — Λεβνά) Λεβμνά
— 31. Λαβνὰ) Λεβμνὰ
— — περιεκάθισεν) περιεκάθισαν
— 32. Λεβνά) Λαβμνά
— 39. Λεβνὰ) Λεβμνὰ
— 42. τούτους, καὶ) αὐτοῦ

Κεφ.	Στίχ.	
		τοὺς κατὰ
XI.	1.	Ἀχσὶφ) Ἀχὶφ
—	2.	Ἄραβα) Ῥαβὰθ
—	3.	γῆν) τὴν
—	5.	Μερρὼμ) Μερρὼν
—	6.	τετρωμένους) τετροπωμένους
—	7.	Μερρὼμ) Μαρρὼν
—	—	ἐπέπεσαν) ἔπεσαν
—	8.	καὶ κατέκοψαν) κατέκοψεν
—	11.	ἀπέκτειναν) ἀπέκτεινεν
—	—	ἐξωλέθρευσαν)ἐξωλέθρευσεν
—	14.	ἀνθρώπους) αὐτοὺς
—	—	ἀπόλεσαν) ἀπόλεσεν
—	16.	ὄρος) ὄριον
—	17.	Βαλγὰδ) Βαλγάδ
—	19.	πάντα) πάντας
—	22.	τῶι Ἐνακὶμ) τῷ Ἐνακὶμ
—	—	Γάζῃ) Γαζὴβ
—	—	Ἀσεδὼθ) Ἀδὼθ
XII.	1.	ἀνεῖλον) ἀνεῖλεν
—	2.	καὶ μέσον)κατὰ μέρος
—	3.	Βὴθ - Ἀσιμὼθ καὶ ἀπὸ) Σιμὼθ, ὑπὸ
—	4.	βασιλέως) βασιλεὺς
—	5.	Σελχὰ) Ἀσελχὰ
—	7.	Βαλγὰδ Βαλγὰδ
—	8.	Ἀσηδὼθ) Μηδὼθ
—	—	Ναγὲβ) Ἀγὲβ
—	9.	Βαθὴλ) Γὲθ
—	11.	Ἱεριμοὺθ Ἱεριμοὺ
—	12.	Ἐγλὼν) Ἐγλὼμ

Κεφ.	Στίχ.	
XII.	15.	Λεβνὰ) Λεβμνὰ
—	23.	Δὼρ) Ἀδδὼρ
—	—	Γελγὲλ) Γελγεὰ
—	24.	Θερσὰ) Θερμὰ
—	—	τριάκοντα) εἴκοσι
—	—	εἷς) ἐννέα
XIII.	5.	Βαλγὰδ) Γαλγὰλ
—	8.	δέδωκεν αὐτοῖς) δέδωκεν αὐτὴν
—	11.	Σελχὰ) Ἐλχὰ
—	16.	αὐτοῖς) αὐτῷ
—	17.	Μισὼρ) Βισὼρ
—	—	Βεελμεὼν) Βελαμὼν
—	19.	Ἐμὰκ) Ἐνὰκ
—	20.	Βηθασιμοὺθ) Βησιμοὺθ
—	21.	Σηὼν) Σηὼρ
—	—	Μαδιὰν Μαδιὰμ
—	—	ἄρχοντας) ἄρχοντα
—	26.	Βοτανὶμ) Βοτανὶν
—	27.	ἐν Ἔμεκ) Νέμεκ
—	—	Βηθναμρὰ) Βηθαμνὰ
—	—	Σωχὼθ) Σωχὼ
—	—	ὁριεῖ) μεριεῖ
—	28.	αἱ κατὰ) καὶ κατὰ
—	30.	Βασὰν) Βασὰ
—	31.	Ἀσταρὼθ)Ἀσταρὼμ
—	32.	Ἰορδάνου) χειμάῤῥου
XIV.	1.	αὐτοῖς) ἑαυτοῖς
—	2.	ἐν χειρὶ Μωϋσῆ) τῷ Ἰησοῦ
—	4.	αὐτῶν τοῖς) αὐτοῖς τοῖς
—	5.	οἱ υἱοὶ) τοῖς υἱοῖς

Κεφ.	Στίχ.	
XIV.	7. ἀπεκρίθην)	ἀπεκρίθησαν
—	9. μου)	ἡμῶν
XV.	1. τῆς ἐρήμου Σὶν)	τῶν ὁρίων Σὶμ
—	3. Ἐσρὼν)	Ἐσρὼμ
—	6. Βαιθαγλὰ)	Βαιθαλὰ
—	7. ἐπὶ Γαλγὰλ)	ἀπὸ Γαλγὰλ
—	— Ἀδομμὶμ)	Ἀδομμὶ
—	10. ἀπὸ Βαὰλ)	ἐπὶ Βαάλ
—	11. Σακκαρῶνα)	Ἀκκαρῶνα
—	13. μητρόπολιν)	μητρόπολις.
—	21. πόλεις)	πόλις
—	— πρὸς τῇ φυλῇ)	πρώτη φυλῆς
—	— Καβσεὴλ)	Κασθεὴλ
—	— Ἐδραΐμ))	Ἐδραΐν
—	25. Ἀσερὼν)	Ἀσερὼμ
—	26. Μωλαδὰ)	Μωδαδὰ
—	28. Βηρσαβεὲ)	Βηρσαβὲθ
—	30. Χεσὶλ)	Χασεὶρ
—	— Ἑρμὰ)	Ἑρμὰλ
—	35. Ὀδολλὰμ)	Ὀδολλὰ
—	36. Σαγαρεὶμ)	Σαργαρεὶμ
—	37. Σεννὰν)	Σεννὰμ
—	38. Ἰεκθαὴλ)	Ἰεχθαὴλ
—	39. Βασχὰθ)	Μασχὰθ
—	40. Χαββὼν)	Χαββὰ
—	44. Ἀχζὲβ)	Ἀχσὲκ
—	46. Ἀσδὼθ)	Ἀσδὼμ
—	51. ἕνδεκα)	δέκα
—	54. Ἀρβὸ)	Ἀρβοὰ

Κεφ.	Στίχ.	
XV.	57. Ἀκεὶν)	Ἀκεὶμ
—	— δέκα)	ἐννέα
—	62. ἡ)	αἱ
—	— ἓξ)	ἑπτὰ
XVI.	6. περιελεύσεται)	παρελεύσεται
—	— Ἰανωχά)	Ἰανώ
—	8. Ταπφοὺ)	Ἐφφουὲ
XVII.	2. Ἀβιέζερ)	Ἀχιέζερ
—	— Ἑλὲκ)	Φελὲκ
—	— Ἐσριὴλ)	Ἐριὴλ
—	3. Μααλὰ)	Μαλὰ
—	— Αἰγλὰ)	Αἰγλὰμ
—	7. πηγὴν)	τὴν γῆν
—	9. Κανὰ)	Καναὶ
—	— Ἰαρεὶμ)	Ἰακεὶρ
—	11. Μαγεδδὼ)	Μαγεδδὼρ
—	16. ἀρκέσει)	ἀρκεῖ
XVIII.	1. Σηλὼ)	Σηλὼμ
—	— ἐκρατήθη)	ἐκραταιώθη
—	7. αὐτοῦ)	αὐτῶν
—	11. Βενιαμὶν)	Μανασσῆ
—	12. ἀπὸ βορρᾶ)	ἐπὶ βορρᾶ
—	14. περιελεύσεται)	διελεύσεται
—	16. Γαι-Ἐννὸμ)	Γαιοννὲμ
—	17. Σαμὲς)	Σαμὲ
—	— Γαλιλὼθ)	Ἀγαλιλὼθ
—	— Βαιὼν)	Βαὰμ
—	19. Βαιθαγλὰ)	Βαιθαλαγὰ
—	23. Ἀφαρὰ)	Ἀφὲρ
XIX.	3. Ἀσερσουὰλ)	Σαρσουλὰ
—	5. Σεκελὰγ)	Σεκελὰ

Κεφ.	Στίχ.	
XIX.	7. Ἐεθὲρ) Βεθὲρ	
—	10 Σαρείδ) Σαρθίδ	
—	11. Δαβασαὶθ) Δαβασθαὶ	
—	12. Σαμὲς) Σαμὲ	
—	— Θαβὼρ) Βαθὼρ	
—	13. Κασὶν) Κασὶμ	
—	16. αὗται) αὐτῶν	
—	19. Ἀναχαρὲθ) Ἀβράνεθ	
—	20. Αἰμὲς) Ἀεμὲ	
—	22. Θαβὼρ) Θαρὼθ	
—	25. Βατὲν) Βατνὲ	
—	26. Μασάλ) Μασάψ	
—	33. Μεελὲφ) Μελὲφ	
—	— Λακοὺμ) ἄκρου	
—	37. Μαγδαλιὴλ) Μαγδαλιὴ	
—	— Βαιθ-Ἀνὰθ)Βαιναθὰθ	
—	38. Βαιθ - Σαμός) Θασμούς	
—	40. τῇ φυλῇ υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν) τῷ Δὰν	
—	42. Αἰαλὼν) Ἰαλὼν	
—	44. Βααθὼθ) Βαλὼν	
—	47. Ἐλὼν) Ἐλὼμ	
—	50. Θαμναθσαρὰχ) Θαμναθσαρὰ	
XX.	4. αὐτοῦ) τούτους	
—	5. ὅτε) ὅτι	
—	6. στῇ) τῆς	
XXI.	6. Γηρσὼν) Γηρσὼρ	
—	9. ἐπεκλήθησαν)ἐπεκληρώθησαν	
—	13. αὐτῇ καὶ τὴν) αὐτὴν καὶ τὴν	

Κεφ..	Στίχ.
XXI.	14. αὐτῇ) αὐτὴν
—	— αὐτὴ) αὐτὴν
—	17. τὴν) τῆς
—	— αὐτῇ) αὐτὴν
—	18. αὐτῇ πόλεις) αὐτὴν πόλεις.
—	22. αὐτῇ πόλεις) αὐτὴν πόλεις
—	23. αὐτῇ καὶ τὴν) αὐτὴν καὶ τὴν
—	24. Αἰλὼν) Ἰαλὼν
—	25. Βαιθσὰν) Βαιθσὰ
—	26. αὐταῖς) αὐτὰς
—	27. τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην) τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας
—	— Βεεσθαρὰ) Βεεθαρὰ
—	28. αὐτῇ) αὐτὴν
—	34. Ἰεκναὰμ) Ἐκνὰμ
—	37. Μαφὰ) Μασφὰ
—	42. Θαμνασαρὰχ) Θαμνασαχὰρ
—	— ἔθηκεν) ἐθηκαν
—	— Θαμνασαράχ) Θαμνασαχάρ
XXII.	7. ἡμίσεσι) ἡμίσει
—	— ἡμίσεσιν) ἡμίσιν
—	9. ἐν γῇ) ἐκ γῆς
—	15. γῆν) τὴν
—	19. μιαρὰ) μικρὰ
—	— ὑμῖν εἰς) ἐπὶ
—	— σκηνὴ) κιβωτὸς
—	26. οὐχ) οὐκ
—	27. γενεῶν) τέκνων
—	28. οὐχ) οὐκ

Κεφ.	Στίχ.	
XXII.	34. τῷ Ῥουβὴν) τοῦ Ῥουβὴν	
XXIII.	2. καὶ τὴν) κατὰ τὴν	
—	5. ἀποστελεῖ) ἀποστείλῃ	
—	— κατακληρονομήσετε) κατακληρονομήσατε	
—	12. προστεθῆτε) ὑπολειφθῆτε	
—	— ὑμῖν) ὑμεῖς	
XXIV.	8. παρετάξαντο) παρετάξατο	
—	12. βασιλεῖς) πόλεις	
—	17. Κύριος) καὶ	
—	30. Θαμναθσαρὰχ) Θαμνασαχὰρ	

ΚΡΙΤΑΙ

Κεφ.	Στίχ.	
I.	3. πολεμήσωμεν) πολεμήσω	
—	4. Βεζὲκ) Βαζὲκ	
—	5. ἐπάταξαν) ἐπάταξε	
—	8. ἐν Ἱερουσαλὴμ) τὴν Ἱερουσαλὴμ	
—	10. Καριαθαρβὸκ) Καριαρβὸκ	
—	10. Σεσσὶ) Γεθθὶ	
—	— Ἀχιμὰν) Ἀχιμαὰμ	
—	— Θολαμεὶ) Θαμεὶ	
—	13. Κενὲζ) Κενὲχ	
—	14. αἰτῆσαι) αἰτήσας	
—	16. Ἰωβὰβ) Ἰωὰβ	
—	17. Σεφὲθ) Σεφὲρ	
—	19. αὐτοῖς) αὐτὴν	
—	20. ἔδωκαν) ἔδωκεν	
—	27. Βαιθσὰν) Βαιθὴλ	
—	30. Κετρὼν) Χεβρὼν	
—	31. Ἀαλὰφ) Δαλὰφ	
—	32. Ἀχαζειβ) Ἀσχενδεὶ	
—	— Χελβὰ) Σχεδιὰν	
—	33. Βαιθενὲθ) Βεθενὲκ	
—	36. ἀπὸ) ἐπὶ	
II.	2. κατασκάψετε) κατακαύσετε	
—	4. πάντας υἱοὺς) πάντα	
—	— ἐπῆραν) ἐπῆρεν	
—	9. ὁρίῳ) ὄρει	
—	— Θαμναθαρὲς) Θαμναθαρεὼς	
—	14. ἀπέδοτο) ἀπέδοντο	
—	— ἐχθρῶν αὐτῶν) προνομευόντων	
—	15. ἐπορεύοντο) ἐπόρνευον	
—	18. ὅτε) ὅτι	
—	22. πατέρες αὐτῶν ἢ οὔ) υἱοὶ Ἰσραὴλ	
III.	3. Βααλερμὼν) Βαλαερμὼν	
—	9. εἰσήκουσεν αὐτῶν) εἰσήκουσαν αὐτοῦ	
—	11. τεσσαράκοντα) πεντήκοντα	
IV.	2. Ἰαβεὶν) Ἰαμεὶν	
—	— Ἀρεισὼθ) Ἀσειρὼθ	
—	5. Ῥαμὰ) Ἰκμὰ	
—	7. Ἰαβεὶν) Ἰαμεὶν	

Κεφ.	Στίχ.	
IV.	9. εἰς) ἐκ	
—	12. Ἀβινεὲμ Ἰαβινεὲμ	
—	14. οὐκ) οὐχ	
—	22. ἀπάντησιν) ἀπάντην	
V.	6. Ἀνὰθ) Κενὰθ	
—	— βάσεις) βασιλεῖς	
—	12. ἐξανίστασο) ἐξαναστὰς ὁ	
—	13. Τότε ἐμαγκλύνθη) Πότε ἐμαγάλυνεν	
—	15. Ἐνισχύοντες) Ἐνισχύοντος	
—	— οὕτω Βαρὰκ)ἡγήτεως	
—	16. Μοσφαθαΐμ)Μοσραιθὰμ	
—	— διελεῖν) διελθεῖν	
—	20. ἐπολέμησαν) ἐπολεμήθησαν	
—	— Σισάρα) Ἰσραήλ	
—	21. Καδημειμ) Καδησείμ	
—	22. Μαδαρὼθ) Ἀμμαδαρὼθ	
—	23. Καταρᾶσθε) Καταράσαιται	
—	24. Ἰαὴλ) Ἰῆλ	
—	— Χαβὲρ) Χαλὲβ	
—	25. λεκάνῃ) λακάνῃ	
—	30. δυνατοῦ) δυνατοῖ	
—	— βαφὴ) βάθη	
VI.	11. ὑπὸ) ἐπὶ	
—	— Ἐφρὰ) Ἐφραθὰ	
—	— Ἰεζρί) Ἀβιεζρί	
—	13. Κύριε)Κύριος Κύριος	
—	24. Ἐφρὰ) Ἐφραθᾶ	
—	25. αὐτῷ) αὐτῆς	
Κεφ.	Στίχ.	
VI.	26. Μαὼζ) Μαὼχ	
—	34. ἐνέδυσε) ἐνεδυνάμωτε	
—	35. αὐτῶν) αὐτοῦ	
—	37. τῇ ἄλωνι) τῷ ἄλωνι	
—	39. τὸν πόκον) τὴν πόκον	
VII.	1. πηγὴν) τὴν γῆν	
—	— βουνοῦ) βωμοῦ	
—	— Ἀβωρὲ) Ἀβὼρ	
—	— λάψῃ) λήψῃ	
—	— λάψῃ) λήμψῃ	
—	9. ἀνάςα) ἀνάβηθι	
—	19. ἤγειραν) ἤγειρεν	
—	22. Βαιθ-ασεττὰ) Βασεττὰ	
—	— Ἀβελ-) Βασελ-	
—	— Ταβάθ) Γαβάθ	
—	24. ὄρει) ὁρίῳ	
—	— Βαιθ-βηθὰ) Βαιθ-ηρὰ	
—	— ἕως Βαιθ-βηρὰ) Βαιθ-ηρὰ	
—	25. Σουρ - ωρὴβ) Σουρ-εἰν	
VIII.	4. τριακόσιοι) διακόσιοι	
—	5. βασιλέων) βασιλέως	
—	7. Βερχοννείμ) Βερχομμεὶν	
—	10. Καρκὰρ) Καρκὰ	
—	14. πρὸς αὐτὸν) πρὸς αὐτοὺς	
—	16. ἔλαβεν) ἔλαβον	
—	26. σιρώνων) σιώνων	
—	27. Ἐφρὰ) Ἐφραίμ	
—	32. Ἐφρὰ) Ἐφραθὰ	
—	33. Βααλβερειθ) Βααλβεὲρ	
IX.	5. Ἐφρὰ) Ἐφραὶμ	
—	— Ἰωαθὰμ) Ἰάθαμ	

Κεφ.	Στίχ.	
IX.	7.	Γαριζείν) Γαζιρείν
—	7.	ἐκάλεσαν) ἔκλαυσεν
—	16.	καλῶς) καθὼς
—	21.	Ἰωάθαμ) Ἰώθαμ
—	24.	τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ) αὐτούς
—	26.	Γαὰλ) Γαλαὰδ
—	28.	καὶ τί ὅτι) καθότι
—	35.	τῆς πύλης) τῇ πύλῃ
—	37.	Γαὰλ) Γαλαὰδ
—	38.	τίς) ποῦ
—	43.	αὐτοὺς εἰς) αὐτὸν
—	—	ἀγρῷ) αὐτῷ
—	48.	Σελμὼν) Ἑρμὼν
—	50.	προκατελάβετο) προκατελάβοντο
—	51.	ὀχυρὸς) ὑψηλὸς
—	55.	Ἱεροβάαλ) αὐτοῦ
X.	5.	Καμών) Ῥαμμώ
—	16.	εὐηρέστησεν) εὐηρέστησαν
XI.	5.	Γαλαὰδ) Ἰσραὴλ
—	15.	Ἰσραὴλ) Ἰεφθάε
—	19.	βασιλέα τῶν Ἀμορραίων) τὸν Ἀμορραῖον
—	20.	Ἰασὰ) Ἰσραὴλ
—	24.	ἡμῖν) σοι
—	26.	οἰκῆσαι) οἴκῳ
—	—	Ἀροὴρ) Ἰαζὴρ
—	—	τί ὅτι) διότι
—	33.	Μωεὶθ) Σεμωεὶθ
—	35.	αὐτοῦ) αὐτῆς
XII.	1.	Σεφεινὰ) Κεφεινὰ
—	5.	ὅτε) ὅτι
—	6.	εἶπον) εἶπεν

Κεφ.	Στίχ.	
XII.	9.	γυναῖκα:) γυναῖκες
—	13.	Ἑλλὴλ) Σελλὴμ
—	15.	Ἑλλὴλ) Σελλὴμ
XIII.	14.	αὐτῇ) αὐτῷ
—	25.	Ἐσθαὸλ) Ἐθαὲλ
XIV.	8.	σώματι) στόματι
—	13.	αὐτό) σου
XV.	2.	ἐγίσησας) ἐμίσησα
—	6.	ἀνέβησαν) ἐνέβησαν.
—	8.	κατῴκει) κατέβη
—	9.	Λεχὶ) Λευὶ
—	13.	ἐν δυσὶ) δύο
—	13.	πηγῆς) πληγῆς
XVI.	4.	Σωρήκ) Σωρήχ
—	—	Δαλιλά) Δαλιδά
—	6.	Δαλιλὰ) Δαλιδὰ
—	10.	Δαλιλὰ) Δαλιδὰ
—	12.	Δαλιλὰ καλώδια) Δαλιδὰ
—	13.	Δαλιλὰ) Δαλιδὰ
—	—	ἕως) ὡς
—	14.	Δαλιλὰ) Δαλιδὰ
—	—	ἐκτάσεως) ἐκστάσεως
—	15.	Δαλιλά) Δαλιδά
—	18.	Δαλιλὰ) Δαλιδὰ
—	—	καρδίαν) κακίαν
—	20.	Δαλιλά) Δαλιδά
—	24.	ἴδον) ἴδεν
—	26.	ἐπιστηρίσομαι) ἐπιστήρισόν με
—	28.	ἐκδίκησιν μίαν) ἐκδίκησίαν
XVII.	5.	Θεραφείμ) Θεραπείν
—	6.	εὐθὲς) ἀγαθὸν
XVIII.	2.	ἐκ Σαρὰ) ἐξ Ἀφαὰ

Κεφ.	Στίχ.	
XVIII.	9. τοῦ κατακληρονομῆσαι)	καὶ κατακληρονομῆσαι
—	14. Θεραφειμ)	Θεραφεὶν
—	17. Θεραφειμ)	Θεραφεὶν
—	18. Θεραφειμ)	Θεραφεὶν
—	20. Θεραφειμ)	Θεραφεὶν
—	28. Ῥοὼβ)	Τὼβ
—	31. τῆς γῆς)	τοῦ Δὰν
XIX.	5. πορεύσεσθε)	πορεύεσθε
—	8. πέμπτη)	τρίτη
—	30. ἐκ γῆς)	ἐξ
XX.	10. ἐποίησεν)	ἐποίησαν
—	13. Βελιὰλ)	Βελιὰμ
—	— ἠθέλησαν)	ἤκουσαν
XX.	30. ἔταξαν υἱοὶ)	ἔταξεν
—	32. προσκόπτουσιν)	προκόπτουσιν
—	38. πυρσὸν)	πύργον
—	40. πυρσὸς)	πύργος
—	42. ἔκλιναν)	ἔκλεισαν
—	43. κατεπάτησαν)	κατέπαυσεν
—	45. ἐξ αὐτοῦ)	ἐξ αὐτῶν
XXI.	5. ἦν)	ἐν
—	9. ἐπεσκέπη)	ἀπεσκόπει
—	13. ἀπέστειλαν)	ἀπέστειλεν
—	— τοὺς υἱοὺς Βενιαμεὶν	τοὺς) Βενιαμεὶν τὸν

ΡΟΥΘ

Κεφ.	Στίχ.	
I.	5. ἀπέθανον καί γε(	ἀπέθαναν
—	7. ἐξῆλθεν)	ἐξῆλθαν
—	— ἦν)	ἦσαν
—	8. μητρὸς)	τοῦ πατρὸς
—	9. δώη)	δῷ.
—	19. αὐταῖς)	αὐτῇ
—	20. πικρὰν)	πικρίαν
II.	2. θύγατερ)	θυγάτηρ
—	9. ὅτε)	ὅτι
—	16. βαστάσατε αὐτῇ)	βαστάξατε αὐτὴν
II.	22. θύγατερ)	θυγάτηρ
III.	1. θύγατερ)	θυγάτηρ
—	8. ἐξέστη	ἐξανέστη
—	10. ἔλεος)	ἔλαιον
—	— τοῦ)	τὸ
—	16. θύγατερ)	θυγάτηρ
IV.	11. γυναῖκα)	γυναῖκαν
—	— Ῥαχὴλ)	Ῥαχὴν
—	— ᾠκοδόμησαν)	οἰκοδόμησαν
—	19. Ἀράμ)	Ἀρρὰν
—	— Ἀρὰμ)	Ἀρρὰν

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α΄.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	3. Ἀρμαθάϊμ) Ἀρμαθέμ	
—	9. Σηλὼ) Σηλὼμ	
—	11. ἡμέρας) ἡμέρα	
—	18. εὕροι) εὗρεν	
—	21. ἐν Σηλὼ) Σηλὼμ	
—	24. Σηλὼ) Σηλὼμ	
—	— Σηλὼ) Σηλὼμ	
II.	3. αὐτοῦ) αὐτῶν	
—	8. λαοῦ) λαῶν	
—	14. τὸ χαλκεῖον) τὸν χαλκὸν	
—	— Σηλὼ) Σηλὼμ	
—	30. δοξάσω) δοξάζω	
—	31. οἴκῳ σου) οἴκῳ μου	
—	32. Μαὼν) μου ὢν	
—	34. ἥξει) ἥξαι	
—	35. χριστῶν) χριστοῦ	
—	36. ἐν ὀβολῷ) ὀβολοῦ	
—	— τοῦ) σου	
III.	3. ναῷ) οἴκῳ	
—	13. ἀνήγγελκα) ἀνήνεγκα	
—	17. δὴ κρύψῃς) διακρύψεις	
—	20. Βηρσαβεὲ) Βηρσαβεαὶ	
—	21. Σηλὼ) Σηλὼμ	
IV.	3. Σηλὼ) Σηλὼμ	
—	4. Σηλὼ) Σηλὼμ	
—	— Χερουβείμ) Χερουβείν	
—	9. πολεμήσετε) πολεμήσατε	
—	19. ὤκλασε) ἔκλαυσε	
V.	6. σύγχυσις) χύσις	
VI.	6. ἐβάρυνεν) ἐβαρύνθη	
VI.	6. ἐξαπέσειλαν) ἐξαπέσειλεν	
—	8. αὐτῇ) αὐτὰ	
—	— ἐξαποστελεῖτε) ἐξαποστείλατε	
—	12. ἐν ᾗ) ἐνὶ	
—	— αὐτῶν) αὐτῆς	
—	15. θυσίας) θυσίαν	
—	18. σατραπῶν) σατραπιῶν	
—	— ἐπέθηκαν) ἐπέθεσαν	
—	21. ἀποστέλλουσιν) ἀποσελοῦσιν	
VII.	1. ἠγίασαν) ἠνάγκασαν	
—	11. ἐπάταξαν) ἐπάταξεν	
—	— Βεθχόρ) Βελχώρ	
—	16. ἐκύκλου) ἐκύκλουν	
—	— Μασσηφάθ) Μασηφά	
VIII	2. δικασταί) δικαστάς	
—	9. βασιλεύσει) βασιλεύει	
—	13. ὑμῶν) αὐτῶν	
IX.	3. αἱ) οἱ	
—	9. ἔλεγεν) ἔλεγαν	
—	13. Βαμᾶ) Βανᾶ	
—	16. ἀποστελῶ) ἀποστέλλω	
—	19. ἐξαποστελῶ) ἐξαποστέλλω	
—	20. σοι) σου	
—	24. ὕψωσεν) ἤψησεν	
—	— τέθειται) τέθεσται	
—	— λαοῦ, ἀπόκνιζε) ἀνθρώπου ἀποκνίζει	

Κεφ.	Στίχ.	
IX.	25. εἰς τὴν πόλιν)ἐν τῇ πόλει	
X.	2. ὁρίῳ) ὄρει	
—	6. μετ᾽) ἐπ᾽	
—	11. εἰδότες) ἰδόντες	
—	17. Μασσηφάθ) Μασηφά	
—	21. Ματταρεί) Ματταρεὶτ	
—	22. εἰ ἔρχεται) εἰσέρχεται	
—	26. Γαβαά) Γαβααθὰ	
XI.	1. ἐπί) ἐπ᾽	
—	4. Γαβαὰ) Γαβααθὰ	
—	9. ἦλθον) ἦλθαν	
—	11. ἔπληξαν) ἔπληξεν	
—	— ἐγενήθη καί) ἐγενήθησαν	
—	15. ἔθυσαν) ἔθυσεν	
XII.	7. δικάσω) δικαιώσω	
—	9. Ἰαβεὶν) Ἰαβεὶς	
—	— πεπειθότες) πεπειθὼς	
XIV.	11. Μεσσὰβ) Μεσὰβ	
—	12. Μεσσὰβ) Μεσὰβ	
—	15. Μεσσὰβ) Μεσὰβ	
—	15. Ἰάαρ) Ἰὰρ	
—	28. τὸν λαὸν) τῷ λαῷ	
—	33. Γεθθὲμ) Γεθὲμ	
—	34. ἔσφαζον) ἔσφαξεν	
—	36. διαφαύσῃ) διαφώσῃ	
—	— εἶπαν) εἶπεν	
—	38. προσαγάγετε) προσάγαγε	
—	41. ἀπεκρίθης ἀπεκρίθη	
—	42. βάλλετε) λάβετε	
—	45. Ἰσραὴλ) Ἰερουσαλὴμ	
XV.	2. Ἀμαλὴκ) Ἀμαλὴχ	
—	4. διακοσίας) δέκα	
—	5. Ἀμαλὴκ) Ἀμαλὴχ	

Κεφ.	Στίχ.	
XV.	8. Ἱερεμ) Ἡρείμ	
—	9. ἐβούλοντο) ἐβούλετο	
—	— ἐξωλέθρευσαν) ἐξωλέθρευσεν	
—	12. ἀπηγγέλη) ἀπήγγειλεν	
—	13 πρῶτα) πρόβατα	
—	22. ὁλοκαυτώματα) ὁλοκαύτωμα	
—	— θυσία:) θυσία	
—	23. ὀδύνην) ὀδύνη	
—	— πόνου:)πόνος	
XVI.	1. βασιλέα) βασιλεύειν	
—	7. ἐπιβλέψῃς) ἐπιστρέψῃς	
—	15. Σαοὺλ) αὐτοῦ	
—	16. εἰδότα) ἰδόντα	
—	— ψαλῇ) ψάλλειν	
—	18. σοφὸς) συνετὸς	
—	— εἶδει) ἰδεῖν	
XVII.	1. Σοκχὼ) Σογχὼ	
—	— Σοκχὼ) Σογχῶ	
—	5. περικεφαλαῖα) περικεφαλαίαν	
—	7. ἑξακοσίων) ἑξακόσιοι	
—	17. τοῦ ἀλφίτου)τούτου	
—	18. τρυφαλίδας) στρυφαλίδας	
—	23. ὁ μεσαῖος) Ἀμεσσαῖος	
—	25. ὀνειδίσαι) ὀνείδισεν	
—	39. ἀφαιροῦσιν,διαφεροῦσιν	
—	46. ἀποκτενῶ) ἀποκτείνω	
XVIII.	19 Ἀδριὴλ) Ἰσραὴλ	
XIX.	1. τὸν Δαυὶδ) αὐτὸν	
—	2. ἠρᾶτο) ἠρεῖτο	
—	10. διεσώθη) ἐξεσπάσθη	
—	19. θανατώσω) θανατῷ	

Κεφ. Στίχ.
XIX. 22. ἔρχεται) ἔρχονται
— 23. εἰς) ἐν
XX. 1. Δαυὶδ) Ἰσραὴλ
— 2. σοὶ) σὺ
— 5. κρυβήσομαι) πορεύσομαι
— 6. ἀπ' ἐμοῦ) ἀπὸ τοῦ
— 9. μηδαμῶς σοι) μηδαμῶς σὺ
— 12. ᾖ) ἦν
— — ἀποστελῶ) ἀποστέλλω
— 13. ἐξαποστελῶ) ἐξαποστέλλω
— 19. Ἐργάβ) ἔργον
— 29. νῦν εἰ) νυνὶ
XXI. 1. Ἀβιμέλεχ τὸν) Ἀμιμέλεχ τὸν
— 6. τοῦ προσώπου) τοῦ προφήτου
— 9. εἰλυμένη) εἰλημμένη
— 13. κατέῤῥει) κατέρει
XXII. 3. Μασσηφὰ) Μασηρὰ
— 6. Ῥαμᾶ) Ῥαμμᾶ
— 9. Ἀβιμέλεχ) Ἀμιμέλεχ
— 13. ἐπερωτᾶν αὐτῷ) ἐπερωτᾶν αὐτὸν
— 15. ἢ σήμερον) ὡς σήμερον
— 17. ἁπαντῆσαι) ἁμαρτῆσαι
— 18. ἐπεστράφη) ἀπεστράφη
XXIII. 1. ἅλωας) ἅλω
— 7. ἀποκέκλεισαι) ἀποκέκλιται
— 15. ἐξέρχεται) ἔρχεται
— 19. Μεσσαρὰ) Μεσαρὰ
— 23. πορεύσομαι) πορευσόμεθα

(Τόμ. Δ'.)

Κεφ. Στίχ.
XXIII. 24. πάσαις) πᾶσιν
— 26. μέρους) μέσου
— — μέρους) μέσου
XXIV. 1. ἀνέβη) ἀνέστη
— 7. παρὰ Κυρίου) παρὰ Κυρίῳ
— 21. βασιλεία) βασιλέα
— 23. Μεσσαρὰ) Μεσαρὰς
XXV. 9. πρὸς) τῷ
— 10. ἀπεκρίθη) εἶπεν
— — εἶπε) ἀπεκρίθη
— 18. τοὺς) τὰς
— 24. τῶν λόγων) τὸν λόγον
— 25. οὕτως) αὐτὸς
— 26. κύριέ μου) κύριέ σου
— 31. αὐτῇ) αὐτήν
— 37. ὡς) ἕως
— 39. Ἀβιγαίας) Ἀβιγαίᾳ
— 40. Ἀβιγαίαν) Ἀβιγαίᾳ
— 43. Ἰεζραὲλ) Ἰζιαὲλ
— 44. Γαλλείμ) Γαλλεί
XXVI. 2. ἀνέστη) κατέβη
— — κατέβη) ἐπορεύθη
— 6. εἰσπορεύσομαι) εἰσπορεύομαι
— 11. ἐπενεγκεῖν) ἐπήνεγκεν
— — ἀπέλθωμεν) ἀπήλθωμεν
— 19. ἐστηρίχθαι) ἐστηρίσθαι
— 25. εὐλογημένος) εὐλογημένον
XXVII. 1. ἀνῇ ἀπ' ἐμοῦ) ἦλθεν
— 3. Ἰεζραηλίτις) Εἰζραηλείτις
— 5. καθήσομαι) κάθισόν με
— 7. τέσσαρας) τέσσαρες

Κεφ.	Στίχ.	
XXVII.	8.	Ἀμαληκίτην) Ἀμαλακίτην
—	9.	ἐπέςρεψεν) ἐπέςρεψαν
—	12.	μοι) μου
XXVIII.	4	Σωνάμ) Γωναμάν
—	17.	διαῤῥήξει) διαρέξει
—	24.	αὐτήν) αὐτό
XXIX.	3.	βαστιλέως) φυλῆς
—	11.	ἐπὶ Ἰεζραήλ) πρὸς Ἰσραήλ
XXX.	8.	εἰ καταλήψομαι) καὶ καταλήψομαι
—	9.	ἔρχονται) ἔρχεται
—	12.	δύο) διακοσίους
XXX.	14.	Σικελὰγ) Σικελὰ
—	17.	ἔφυγον) ἔφυγαν
—	19.	πάντα) πάντας
—	21.	Βοσὸρ) Βεχὼρ
—	22.	ἀπαγέσθωσαν) ἐπαγέσθωσαν
—	—	ἀποστρεφέτωσαν) ἐπιστρεφέτωσαν
—	30.	Ἑρμᾶ) Ῥαμμᾶ
XXXI.	2.	Μελχισουὲ) Μελχιρουὲ
—	4.	ἀποκεντήσωσι) ἀποκεντήσουσιν
—	12.	ἀνέστησαν) ἀνέστη

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	3.	παραγίνη) παραγίνου
—	4.	ἀπέθανον, καὶ) ἀπέθανεν
—	9.	θανάτωσον) θανατώσεις
—	16.	λέγον) λέγων
—	18.	Ἰούδα) Ἰσραὴλ
—	20.	Μὴ ἀναγγείλητε) ἀναγγείλατε
—	21.	ἐχρίσθη) ἐχρήθη
—	24.	χρύσεον) χρυσίον
II.	5.	τοῦτο) τοῦ Θεοῦ
—	9.	Θασουρὶ) Θασοὺρ
—	—	Ἰζραὴλ) Ἰσραὴλ
—	10.	Ἰσβοσθὲ) Εἰεβοσθαὶ
—	12.	Ἰσβοσθὲ) Ἰεβοσθὲ
—	15.	Ἰσβοσθὲ) Εἰεβοσθαὶ
—	18.	ὡσεὶ) ὡς ἡ
—	26.	ἀποςρέφειν) ἐπιςρέφειν
II.	30.	συνήθροισεν) συνήθροισαν
—	32.	τῷ ἐν) τοῦ
III.	3.	Ἀβιγαίας) Ἀβιγαία
—	4.	τέταρτος) τεταρταῖος
—	—	Ἀγγὶθ) Φενγὶθ
—	5.	Αἰγλὰ) Ἀιγὰς
—	8.	Ἰσβοσθὲ) Ἰεβοσθὲ
—	11.	Ἰσβοσθὲ) Μεμφιβοσθὲ
—	13.	καλῶς· ἐγὼ) ἐγὼ καλῶς
—	14.	Ἰσβοσθὲ) Μεμφιβοσθὲ
—	15.	Ἰσβοσθὲ) Μεμφιβοσθὲ
—	21.	ἐπορεύθη) ἐπορεύθησαν
—	23.	ἦλθοσαν) ἦχθησαν
—	24.	εἰσῆλθεν) ἀπῆλθεν
—	27.	ψόαν) ψοΐαν
—	29.	γονοῤῥυὴς) γονορυὴς
—	—	σκυτάλην) σκυτάλη

Κεφ. Στίχ.
III. 30. Ἀβισαὶ) Ἀσαὶ
— 34. Νάβαλ) Νάφα
— 39. ἀνταποδῷ) ἀνταποδοῖ
IV. 1. Ἰσβοσθὲ) Μεμφιβοσθαὶ
— 2. Ἰσβοσθὲ) Μεμφιβοσθαὶ
— 4. Ἰζραὴλ) Ἰσραὴλ
V. 2. ποιμανεῖς) ποιμαίνεις
— 14. Σωβὰβ) Σωβαδὰν
— 15. Ἐλισουὲ) Ἐλισοὺς
— — Ἰαφιὲ) Ἀφιὲ
— 16. Ἐλιφαλάθ) Ἐλιφαάθ
— 25. γῆς) Γάζης
VI. 3. ἐπεβίβασαν) ἐπεβίβασεν
— — ἐφ') ἐπ'
— — ἦραν) ἦρεν
— — ἐξ οἴκου) εἰς οἶκον
— 5. κινύραις) κινύρᾳ
— 7. Ἀζζᾶ) Ἀζζὰν
— 13. ἄρνες) ἄρνα
— 15. ἀνήγαγον) ἀνήγαγεν
— 17. ἀνήνεγκε) ἀνήγαγεν
— 19. ἐσχαρίτην) ἐσχαρίτης
VII. 7. ᾧ) ὧν
— — μου) τὸν
— 10. καὶ κατασκηνώσει) ἐν κατασκηνώσει
— 14. ἀφαῖς) ἀφέσει
— 26. λέγων· Κύριος) Κύριε
— — Θεὸς) Θεὲ
VIII. 2. αὐτοὺς ἐν) αὐτὴν
— 4. χίλια) ἑπτὰ
— 10. Ἰεδδουρὰμ) Ἰεδδουρὰν
— — ἐπολέμησε) ἐπάταξε
— 16. Ἰωσαφὰτ) Ἰωσὰρ
— — Ἀχιλοὺδ) Ἀχιμέλεχ

Κεφ. Στίχ.
VII. 17. Σαδὼκ) Σαδοὺχ
VIII. 18. σύμβουλος) σύμβολος
— — ὁ Φελεθθεὶ) Ὠφελεθθεὶ
IX. 4. Λοδάβαρ) Λαβαδαρὶ
— 5. Λοδάβαρ) Λαδάβαρ
— 9. υἱῷ τοῦ Κυρίου) οἴκῳ τῷ Κυρίῳ
— 12. τοῦ) αὐτοῦ
— 13. κατῴκει) κατοικεῖ
X. 1. Ἀνὼν) Ἀὼν
— 3. οὐχ) οὐκ
— 6. Βαιθρωὼβ) καὶ Ῥωὼβ
— 8. Ῥοὼβ) Ῥοὰβ
— 13. ὁ μετ' αὐτοῦ) αὐτοῦ
— 14. παρεγένετο) παρεγένοντο
— 16. Σωβὰκ) Σαβὰχ
— 18. Ἰσραὴλ) Δαυὶδ
XI. 2. λουομένην) λουμένην
— 10. κατέβης) καταβῇς
— 11. παρεμβάλλουσι) παρεμβαλοῦσιν
— 13. κυρίου αὐτοῦ) κυρίου αὐτῶν
— 18. Δαυὶδ) βασιλεῖ
— 20. ἠγγίσατε) ἐργάσατε
— 21. Ἰερεβάαλ) Ἰεροβοὰμ
— 22. Ἰεροβαάλ) Ἰεροβοὰμ
— 25. πόλεμόν σου) πόλεμον σὺ
XII. 1. αὐτῷ) πρὸς αὐτὸν
— 4. τοῦ ποιῆσαι) τῷ ποιῆσαι
— 6. τετραπλάσιον) ἑπταπλάσιον
— 8. κατὰ) καὶ
— 20. παρέθηκαν) παρέθηκεν
— 26. Ῥαββὰθ) Ῥαβὰθ

Κεφ. Στίχ.
XII. 28. μου) αὐτοῦ
— 33. ἐξήγαγε) ἐξήγαγον
— — διήγαγεν) ἀπήγαγεν
XIII. 1. Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— 2. Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— — Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— 3. Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— 4. ἀσθενὴς) ἀσθενεῖς
— — Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— 6. Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— — Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— 8. σταῖς) στέαρ
— — ἤψησε) ἤψεν
— 10. Ἀμνὼν) Ἀμμὼν
— — εἰσένεγκε) εἰσενέγκετε
— — Θαμὰρ) Θημὰρ
— 20. ἀδελφός σου) ἀδελφός μου
— 29. ἐπεκάθισαν) ἐπεκάθισεν
— 34. ὀρέων) Ὠρεωνῆν
XIV. 7. καταλειμμα) λῆμμα
— 13. τοιοῦτο) τοιοῦτον
— 15. ἡ δούλη) ὁ λαὸς
— 16. ἀκούσει) ἀκούει
— 20. περιελθεῖν) περιελεῖν
— 27. Ἀβεσσαλὼμ) βασιλεῖ
— — ἦν) ἡ
— 30. ἡ) εἰ
— — ἐκεῖ) εἰσὶ
— 32. ἐν ἐμοὶ) ἐμοὶ
XV. 4. ᾧ) οὗ
— 7. ηὐξάμην) εὐξάμην
— 13. ἀπαγγέλλων) ἀγγέλλων
— 14. ἀνάστητε) ἀνάσατε
— 18. τοῖς ποσὶν) ταῖς πόλεσιν
— — ἐκ) εἰς

Κεφ. Στίχ.
XV. 29. ἀπέστρεψε) ἀπέστρεψαν
— 30. ἐν τῇ ἀναβάσει) ἐκ τῆς ἀναβάσεως
— — ὁ μετ') οἱ μετ'
— 32. τοῦ Ῥὼς) Ῥοὼς
— — τὸν χιτῶνα) τὰ ἱμάτια
XVI. 1. Ῥὼς) Ῥοὼς
— — Σιβὰ) Σιβὰ
— 9. Ἀβεισαὶ) Ἀβεισὰ
— 11. Ἰεμινεί) Εἰεμενεί
— 12. αὐτοῦ) τρίτης
— 13. ἐκ πλευρᾶς) εἰς πλευρᾶς
— 14. ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἐκλελυμένοι) ἐκλελυμένος
— — ἀνέψυξαν) ἀνέψυχαν
— 18. αὐτῷ) οὕτως
— 21. ἀκούσεται) ἀκούσονται
— 23. ἐπερωτήτῃ) ἐπηρωτήσῃ
— — τοῦ Ἀχιτόφελ) τῷ Ἀχιτόφελ
XVII. 11. συνεβούλευσα) συνεβουλεύσατο
— 19. ἔψυχεν) ἔκυψεν
— — Ἀραφωθ) Ἀραβωθὼθ
— 23. τάφῳ) οἴκῳ
— 25. ἀντὶ) τῷ
— — Ἰσραηλίτης) Ἰσμαηλείτης
— — ἀδελφὴν) ἀδελφοῦ
— 27. υἱῶν) υἱὸς
— — Ἀμιὴλ) Ἀμιὴρ
— 29. ἐκλελυμένος) ἐκλελυγμένος
XVIII. 2. λαὸν, τὸ) λαὸν, τὸν
— 5. μοι) μου

Κεφ. Στίχ.
XVIII.9. τὸ δάσος) δράσος
— — περιεπλάκη) ἐκρέμασεν
— 10. ἐν) ἐπὶ
— 18. ἔτι ζῶν ἔλαβε) ἐλήφθη
— — αὐτῷ) αὐτὴν
— — μοι) αὐτῷ
— 25. ἐπορεύετο) ἐγένετο
XIX. 3. οἱ αἰσχυνόμενοι) ὁ αἰσχυνόμενος
— 14. ὡς) ἕως
— 19. δὴ λογισάσθω) δ.αλογισάσθω
— 26. δοῦλός μου) δοῦλός σου
— 27. ἐν τῷ δούλῳ) ὁ δοῦλος
— 28. πᾶς ὁ οἶκος) πάροικος
— — πατρός μου) πατρός σου
— 34. εἰς) ἐν
— 35. εἰ) μὴ
— — εἰ) ἤ
— — ἔτι ὃ) ὃ, τι ὃ
— 37. Χαμαὰμ) Χαναὰν
— 38. Χαμαὰμ) Χαναὰν
— — ἐκλέξῃ) ἐκλέξηται
— 40. ὁ βασιλεὺς) πᾶς ὁ λαὸς
— — Χαμαὰμ) Χαναὰν
— 42. οὕτως) τοῦτο
— — βρώσει) βρῶσιν
XX. 1. Σαβεὲ) Ἀβεὲ
— — Ἰεμινεὶ) Ἐτεμενεὶ
— 7. ἐξῆλθον) ἐξῆλθεν
— — Χερεθθεὶ) Χορεθθεὶ
— — Σαβεὲ Ἀβεὲ
— 10. ἐδίωξεν) ἐδίωξαν
— 12. ἀπέστρεψε) ἀπέστρεψαν
— — ἐπέβρίψεν) ἐπέβρίψαν

Κεφ. Στίχ.
XX. 15. πρόσχωμα) πρόχωμα
— 18. ἠρωτήθη) ἠρωτήθην
— 20. διαφθερῶ) διαφθείρω
— 21. οὕτως) οὗτος
— 25. Σουσὰ) Ἰσουσὸ vel Ἰσοὺς
— 26. τῷ) τοῦ
XXI. 2. λείμματος) αἵματος
— — αὐτοὺς) αὐτὸν
— 6. Δότω) δότε
— 8. Ῥεσφὰ) Ῥεφφὰθ
— — Μιχὸλ) Μελχὸλ
— — Ἐσδριὴλ) Ἐσδρὶ
— 17. Ἰσραὴλ) μου
— 18. Σὲφ) Σεφὲ
XXII. 8. ἐσπαράχθησαν) ἐταράχθησαν
— 11. ἀνέμου) ἀνέμων
— 23. ἀπέστην) ἀπέστησαν
— 33. δυνάμει) δύναμιν
— 42. ἔστι) ἔσται
— — ἐπήκουσεν) ὑπήκουσεν
— 43. χοῦν) χνοῦν
— 44. ἐδούλευσαν) ἐδούλευστε
XXIII.3. κραταιώσητε) κραταιώσατε
— — Θεοῦ) Κυρίου
— 5. οὕτως) οὗτος
— — βλαστήσῃ) βαστάσῃ
— 8. Ἀδεινῶν) Ἀδείν
— 9. ἀνέβησεν) ἀνεβόησεν
— 11. Σαμμαίας) Σαμμέας
— 16. πιεῖν αὐτό) πιεῖν αὐτὸν
— 19. εἰς) ἐπ'
— 21. ὁρατὸν) ὁρατὴν
— 21. Δουδεὶ) Λουδεὶ

Κεφ.	Στίχ.	
XXIII.	28. Σελμὼν) Σελλὼμ	
—	— Νετωφαθίτης) Νεπωφατίτης	
—	30. Ναχλγαίας) Ναχλέας	
—	31. Ἀβιελβὼν) Ἀειελβὼν	
—	33. Σαμὰ) Σαμνὰς	
—	— Σαρὰρ) Ἀρὰδ	
—	34. Ἀσβίτου) Αἰτιουὲ	
—	— Ἐλιαβ) Ἐλιὰφ	
—	36. πολλῆς) πολλὺς	
—	38. Γαρὴβ) Γαρὴθ	
XXIII.	38. Ἰεθρίτης) Τεθρίτης	
XXIV.	7. νότον Ἰούδα) τὸν Ἰορδάνην	
—	11. τοῦ) τὸν	
—	13. εἰ ἔλθῃ) εἰσέλθῃ	
—	— διώκοντες) διώκειν	
—	14. ἀνθρώπου) ἀνθρώπων	
—	16. ἐπὶ) ἐν	
—	— πολὺ νῦν) πολὺν	
—	21. συσχεθῇ) συνεσχέσθη	
—	25. συνεσχέθη) συνεσχέσθη	

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	25. ἐθυσίασε) ἐθυμίασε	
—	34. χρισάτω) χρισάτωταν	
—	45. ἔχρισαν) ἔχρισεν	
—	49. ἀπῆλθον ἀπῆλθες	
—	53. κατήνεγκαν) κατήνεγκεν	
II.	5. αὐτοῦ τῷ) αὐτοῦ τοῦ	
—	20. μου) σου	
—	23. ψυχῆς) εὐχῆς	
—	30. Βαναίας) Βαναίου	
—	— Βαναίας) Βαναίου	
—	34. αὐτῷ) τῷ Ἰωαβ	
—	29. τοῦ λαοῦ) τῷ λαῷ	
—	31. Γαζὲρ) Ἀζὲρ	
III.	4. χιλίαν) λίαν	
—	28. ἤκουσαν) ἤκουσεν	
IV.	2. αὐτῷ) αὐτοῦ	
—	3. Ἐλιαρὲφ) Ἐναρὲφ	
—	— Ἀχιλοὺδ) Ἀχιμὰ	
—	9. Αἰλὼν) Αἰαλὼμ	
—	10. Ἔσεδ) Ἔσδ	
IV.	10. Σωχὼ) Σοχλὼ	
—	11. πᾶσα Νεφαθδὼρ, Τεφὰθ) πᾶσα Νεφαδδὼρ, Ταφατὰ	
—	12. Ἀχιλοὺδ) Ἐλοὺδ	
—	— Μαγεδδὼ) Μεμαγεδαὼ	
—	— Σεσαθὰν) Ἐσαιαγθὰν	
—	— Μαεβὲρ Λουκὰμ) Μεμβραδὲ Ἰεκμαὰν	
—	13. Ἰαεὶρ) Ἰαρεὶρ	
—	14. Ἀχιναδὰβ) Αἰναδὰβ	
—	— Ἀδδὼ) Σαδὼκ	
—	15. Βασεμὰθ) Μασεμὰθ	
—	16. Βαλὼθ) Μαλὼτ	
—	19. γῇ Σηὼν) τῇ Σηὼν	
—	28. τὸ) τὸν	
V.	5. οἰκοδομῆσαι) οἰκοδομήσω	
—	18. Γίβλιοι) Βίβλιοι	
VI.	23. χερουβεὶμ) χερουβεῖν	

Κεφ.	Στίχ.	
VI.	23.	ἐσταθμωμένον) ἐσταθμωμένων
—	25.	χερουβείμ) χερουβείν
—	27.	χερουβείμ) χερουβείν
—	28.	χερουβείμ) χερουβείν
—	29.	χερουβείμ) χερουβείν
—	32.	χερουβείμ) χερουβείν
—	—	χερουβείμ) χερουβείν
—	35.	χερουβείμ) χερουβείν
VII.	29.	χερουβείμ) χερουβείν
—	36.	χερουβείμ) χερουβείν
VIII.	1.	ἐπηρμένους) ἐπησμένους
—	6.	χερουβείμ) χερουβείν
—	7.	χερουβείμ) χερουβείν
—	—	χερουβείμ) χερουβείν
—	9.	ἃς διέθετο) ἃ διέθετο
—	28.	δεήσεως) τέρψεως
—	44.	ὁδὸν) ὁδὸς
—	54.	γόνατα) γόνα
IX.	25.	ὃ) ὃν
X.	2.	καὶ χρυσὸν πολὺν) χρυσίον πολὺν
—	15.	πέραν) πέρα
—	21.	λογιζόμενον) λογισμένον
—	28.	Θεκουὲ ἔμποροι) Θεκουεὲμ πόροι
—	—	Θεκουὲ) Θεκουεὲμ
XI.	2.	ὑμῶν) αὐτῶν
—	5.	βδελύγματος) βδελύγματι
—	7.	Μελχὸμ) Μελχὸ
—	11.	διαῤῥήξω) διαῤῥήζω
—	31.	σοι δέκα ῥήγματα) σοι δέκα σκῆπτρα
—	33.	τῷ Χαμὼς) τοῖς Χαμὼς
XI.	39.	Δαυὶδ) Ἰσραὴλ
—	41.	οὐχ) οὐχ
XII.	6.	βουλεύεσθε) βούλεσθαι
—	9.	συμβουλεύετε) βουλεύεται
—	21.	χιλιάδας) χιλιάδες
—	28	ἱκανούσθω) ἱκανοῦσθαι
XIII.	1.	τοῦ ἐπιθῦσαι) αὐτοῦ ἐπιθῦσαι
—	3.	ἐπ') ἐν
—	6.	δεήθητι τοῦ προσώπου) δεήθητι τῷ προσώπῳ
—	14.	ὑπὸ) ἐπὶ
—	22.	ᾧ) ὡς
—	25.	εἰσῆλθον) εἰσῆλθεν
—	—	ἐλάλησαν) ἐλάλησεν
—	30.	ἐκόψαντο) ἐκόψατο
—	31.	ἐν αὐτῷ) παρ' αὐτοῦ
XIV.	5.	περὶ) υἱοῦ
—	8.	ἕκαστον) ἕκαστος
—	10.	ἕως) ὡς
—	15.	κάλαμος) ἄνεμος
—	—	ἐκτιλεῖ) ἐκτελεῖ
—	22.	πατέρες αὐτῶν) πατέρες αὐτοῦ
—	29.	οὐχ) οὐχ
XV.	2.	τρία) δεκαεξ
—	4.	ἐν Ἱερουσαλὴμ) ἐν Ἰσραὴλ
—	6.	μεταξὺ) μετοξὺ
—	—	μεταξὺ) μετοξὺ
—	7.	οὐχ) οὐχ
—	9.	εἰκοστῷ) εἰκοστοῦ
—	16.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	17.	Ῥαμὰ) Ῥαμμὰν
—	18.	Ἀζὶν) Ἀζαὴλ
—	20.	Ἀὶν) Ναὶν

Κεφ. Στίχ.

XV. 23. ἐποίησεν) ἐποίησαν
— — οὐκ) οὐχ
— 27. Ναβὰθ) Ναβὰδ
— 29. ἕως τοῦ) ἕως οὗ
XVI. 2. ἐπὶ τὸν λαὸν) ἐπὶ τὸν δοῦλον
— 7. Ἀνανὶ) Ἀνανία
— — ἐπὶ Βαασὰ) περὶ Βαασὰ
— 13. ὡς ἥμαρτον) οὗ ἥμαρτον
— — ἐν) καὶ
— 14. οὐκ) οὐχ
— 16. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 17. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 18. εἰσπορεύεται) εἰσπορεύονται
— — ἐνεπύρισεν) ἐνεπύρισαν
— 21. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 22, Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— — Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 23. τοῦ) τῷ
— — Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 24. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— — Σεμερὼν) Ἐμερὼν
— 25. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 27. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 28. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 29. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— — Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 30. Ἀμβρὶ) Ζαμβρὶ
— 31. Ἰεθεβαὰλ) Ἰαβαὰλ
— 32. ἐν οἴκῳ) ἐνώπιον
— — ὃν) ὧν
XVII. 9. Σαρεπτὰ) Σεφθὰ
— 11. ἄρτου τοῦ) ἄρτον
— 12. ἔστι) ἔσται

Κεφ. Στίχ.

XVIII. 3. ἐσχάτῳ) ἐσχάτων
— 16. ἠλαττονήθη) ἐλαττονήθη
XVIII. 3. τὸν Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— — Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 4. Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 5. Αβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 6. ἐμέρισαν) ἐμέρισεν
— — Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 7. Ἀδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— — Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 9. Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 10. ἔθνος) ἔθνη
— 13. ἀποκτείνειν) ἀποκτένεω
— 16. Ἀβδιοὺ) Ἀβδιοὺ
— 18. ἐπορεύθης) ἐπορεύθη
— 36. τοῦ δώρου) τὸ ὕδωρ
— — καὶ Ἰσραὴλ) καὶ Ἰακὼβ
XIX. 4. Ῥαθμὲν) Ῥαμὰθ
— 14. τὴν διαθήκην σου) σε
— — ῥομφαίᾳ) ῥομφαίαις
— 16. Ἀβελμαουλὰ) Ἀβελμαουλ
— 18. προσεκύνησεν) προσκυνήσει
XX. 1. περιεκάθισαν) περιεκάθησεν
— — ἐπολέμησαν) ἐπολέμησεν
— 6. ἀποστελῶ) ἀποστέλλω
— 14. χωρῶν) πόλεων
— 15. διακόσιοι) τριακόσιοι
— 16. Σοκχὼθ) Σοκχὼ
— 18. καὶ εἰ) καὶ ἢ
— 20. ἵππῳ) ἵππων
— 21. Ἰσραὴλ) Συρίας

Κεφ.	Στίχ.
XX.	26. Ἀφεκὰ) Ἀφηκάν
—	27. διωκήθησαν) διοικήθησαν
—	28. καὶ δώσω) δώσει
—	33. ἐσπεύσαντο) ἐσπείσαντο
—	34. διαθήκη) Δαμασκῷ
—	42. χειρός σου) χειρός μου
XXI.	1. Ἰεζραηλίτῃ) Ἰσραηλίτῃ
—	1. τῇ) τῷ
—	4. Ἰεζραηλίτης) Ἰσραηλίτης
—	6. Ἰεζραηλίτην) Ἰσραηλίτην
—	7. Ἰεζραηλίτου) Ἰσραηλίτου
—	12. Ἐκάλεσαν) Ἐκάλεσεν
—	15. Ἰεζραηλίτου) Ἰσραηλίτου
—	16. Ἰεζραηλίτης) Ἰσραηλίτης
—	— Ἰεζραηλίτου) Ἰσραηλίτου.
—	18. ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ) κατέβηκεν
XXI.	26. ὃν) ᾧ
—	27. Ἰεζραηλίτην) Ἰσραηλίτην
XXII.	4. εἰ ἀναβήσῃ) ἀνάβηθι
—	6. διδοὺς) διδὼς
—	8. Ἰεμλά) Ἰεμαά
—	9. Ἰεμλά) Ἰεμαά
—	10. ἐκάθηντο) ἐκάθητο αὐτῶν
—	15. εὐοδώσῃ) εὐοδώσει
—	24. τοῦ λαλῆσαι) τὸ λαλῆσαν
—	27. ἐπιστρέψαι με) ἐπιστρέψωμεν
—	30. συγκαλύψομαι) συγκάλυψόν με
—	33. ἐγένετο) ἐγένοντο
—	39. οὐκ) καὶ
—	42. Σαλαί) Σαλαλά
—	44. βασιλέως) βασιλέων
—	46. ὃ) οὐχ
—	49. μου) σου
—	— σου ἐν) μου καὶ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ΄.

Κεφ.	Στίχ.
I.	2. δι' αὐτοῦ) δι' αὐτῶν
—	6. Ἰσραὴλ) Ἱερουσαλὴμ
—	— ἐκεῖ) ὅτι
—	17. υἱοῦ) υἱῷ
—	— βασιλέως) βασιλεῖ
—	18. οὐκ) οὐχ
II.	2. ἦλθον) ἦλθεν
II.	8. διηρέθη) διερρέθη.
—	29. καὶ κατέπαιζον) καταπαίζειν
III.	4. Νωκὴδ) Νωκὴθ
—	10. παρερχομένους) κατεχομένους
—	19. πατάξετε) πατάξατε

Κεφ.	Στίχ.	
III.	19. ἀχρειώσετε) ἀχρειώστατε	
—	21. ἀνεβόησαν) ἀνέβησαν	
—	25. καθῃρημένους) καθημένους	
—	— ἐπάταξαν) ἐπάταξεν	
IV.	7. τῷ ἀθρώπῳ) Κυρίῳ	
—	8. Σωνὰμ) Σιωμὰμ	
—	12. Σουναμίτην) Σουμανίτην	
—	13. ἡμῖν) ἡμᾶς	
—	25. Σουναμίτις) Σωμανίτης	
—	35. συνέκαμψεν) συνεκάλυψεν	
—	36. Σουναμίτιν) Σωμανίτην	
—	41. λάβετε) Λάβε	
—	42. Βααλσαλισὰ) Βαθσαλισὰ	
—	43. τί) τίνι	
—	— τοῦτο) ταῦτα	
—	— δὸς) δότε	
V.	1. ἔδωκε) ἔθηκε	
—	— τῇ Συρίᾳ) Συρίας	
—	2. ἐξῆλθον) ἐξῆλθεν	
—	7. μοι) με	
—	12. Φαρφὰρ) Φαρφαρὰ	
—	— λούσομαι) πορεύσομαι	
—	17. γόμος) γόμορ	
—	18. Ῥεμμὰν) Ῥεμμὰθ	
—	— αὐτὸς) αὐτὸν	
—	19. εἰς Χειβραθὰ) ἀπὸ	
—	21. αὐτοῦ ἀπὸ) αὐτῷ ἀπὸ	
—	22. ἀπέστειλέ με) ἀπέστειλε πρός σε	
—	23. ἐβιάσατο) ἐβιάσαντο	
—	25. ἦλθεν) ἦλθαν	
V.	26. ἐλαιῶνας) ἐλαιῶνα	
—	— ἀμπελῶνας) ἀμπελῶνα	
VI.	8. Ἰσραήλ) Ἰερουσαλὴμ	
—	10. οὐδὲ) οὐ	
—	12. ἀναγγέλλει) ἀναγγελεῖ	
—	15. ἀναγγέλλει) ἀναγγελεῖ	
—	15. ἵππος) ἵπποι	
—	19. οὐχ) οὐκ	
—	— οὐχ) οὐκ	
—	20. εἰσῆλθον εἰσῆλθεν	
—	26. βασιλεῦ) βασιλεύς	
—	29. φάγωμεν) φάγομεν	
—	32. μὴ εἴδετε) μὴ οἴδατε	
VII.	5. μέρος) μέσον	
—	6. ἐφ' ἡμᾶς βασιλεὺς) ἐπὶ ἡμᾶς βασιλεὺς	
—	12. ἀναγγελῶ) ἀναγγείλω	
—	— πόλεως) γῆς	
—	13. πέντε) πάντες	
—	16. διήρπασαν) διήρπασεν	
—	18. ὥρα) ἡμέρα	
—	20 συνεπάτησαν) συνεπάτησεν	
VIII.	8. τοῦ ἀνθρώπου) τῷ ἀνθρώπῳ.	
—	15. Μαχβὰρ) Ναβρὰ	
—	16. βασιλέως) βασιλεῖ	
—	— βασιλέως) βασιλεὺς	
—	17. ὀκτὼ) τεσσεράκοντα	
—	18. βασιλέων) βασιλέως	
—	22. Λοβνὰ) Λομνὰ	
—	23. οὐχ) οὐχ	
—	— ἐπὶ) ἐν	
—	25, τῷ) τοῦ	
—	26. Ἰερουσαλήμ) Ἰσραήλ	

Κεφ. Στίχ.
IX. 2. υἱοῦ Ναμεσσὶ) υἱὸν Ἀμεσεὶ
— 7. προσώπου μου) προσώπου σου.
— 9. δώσω) ἐπιδοῦναι
— 10. Ἰεζραέλ) Ἰσραὴλ
— 13. τὸ Γαρὲμ) γὰρ ἕνα
— 14. Νομεσσὶ) Ναμεσσὰ
— — Ἰωρὰμ αὐτὸς) αὐτὸς Ἰωρὰμ
— 15. αὐτὸν μετὰ) αὐτοὺς μετὰ
— — ἀπαγγεῖλαι) ἀπηγγελῆναι
— 16. ἵππευσεν) ἔσπευσεν
— — Ἀραμὶμ) Ῥαμμαθὶ
— 19. πρὸς) μετ'
— 20. υἱὸν Ναμεσσὶ) υἱοῦ Ναμεσιοὺ
— 23. δόλος) δοῦλος
— 25. λῆμμα) ῥῆμα
— 27. Μαγεδδὼ) Μακεδδὼ
— 33. ἐῤῥαντίσθη) ἠραντίσθη
X. 3. τὸν εὐθῆ) εὐθὴν
— — καὶ καταστήσετε) καταστήσατε
— 5. ἐπὶ) ἀπὸ
— — οἱ ἐπὶ) ἀπὸ
— 7. εἰς) ἐν
— 10. οὗ) ὅ,τι
— 18. συνήθροισεν) ἐξήλωσεν
— 24. ὀγδοήκοντα) ὀκτὼ
— 25. ἐπάταξαν) ἐπάταξεν
— — Βάαλ) βασιλέως
— 31. ἀπάνωθεν) ἐπάνωθεν

Κεφ. Στίχ.
X. 33. Γαδδεὶ) Γαλααδεὶ
— 34. οὐκ) οὐχ
XI. 2. ἀδελφὴ) υἱὸν
— — υἱὸν Ὀχοζίου) υἱὸν Ἀζία.
— 5. ποιήσετε) ἐποιήσετε
— 8· ἐγένοντο) ἐγένετο
— 9. ἐπῆλθον) ἐπῆλθεν
— 11. ἔστησαν) ἀνέστησαν
— 12. Νεζὲρ) Ἔζερ
— — ἐκρότησαν) ἐκράτησεν
— — εἶπαν) εἶπεν
— 15. τῶν) τὴν
— 19. εἰσῆλθον) εἰσῆλθεν
XII. 4. παρερχομένου ἀνδρὸς) παρερχόμενον ἀνὴρ
— 5. πράσεως αὐτοῦ) πράξεως αὐτῶν
— 9. σανίδι) τρώγλῃ
— 10. εἶδον αὐτοὶ) ἴδεν αὐτὸν
— 11. ἐπισκόπων) ἐπὶ σκευῶν
— 13. ποιηθήσεται οἴκῳ) ποιηθήσεται οἴκου
— 15. ἐδίδουν τὸ) ἐδίδου
— 17. ἀναβῆναι) πορευθῆναι
— 18. χρυσίον) ἀργύριον
— 19. οὐκ) οὐχ
— 20. Μαλλὼ, καταβαίνοντα Σαλά) Μαλὼ καταμένοντα Γαλαάδ
— 21. Σωμὴρ) Ὡσσωμὴρ
XIII. 6. αὐτῇ) αὐταῖς
— — γε) τε
— — ἐστάθη) ἐνστάθη
— 8. οὐκ) οὐχ

Κεφ.	Στίχ.	
XIII.	24. Ἄδερ) Ἄζει	
—	25. Ἄδερ) Ἀδαδ	
XIV.	1. Ἰωάχαζ) Ἀχὰς	
—	2. ἐν Ἰερουσαλὴμ) ἐν Ἰσραὴλ	
—	4. ἔτι) ὅτι	
—	6. νόμων) νόμῳ	
—	8. Ἰωὰς) Ἰὰς	
—	13. Ὀχοζίου) Ἀαζία	
—	15. οὐκ) οὐχ	
—	19. σύςρεμμα)συςράτευμα	
—	21. ἐβασίλευσαν αὐτὸν) ἐβασίλευσεν αὐτὸς	
—	26. συνεχομένους) συγχεχυμένους	
—	27. διὰ) ἐκ	
—	29. Ζαχαρίας) Ἀζαρίας	
—	— υἱὸς αὐτοῦ) υἱὸς Ἀμεσσίου	
XV.	2. Ἰεχελία) Ἰεχεμὰ	
—	4. ἔτι) ὅτι	
—	5. Ἰωαθὰμ) Ἰωάθαν	
—	— κρίνων) κρίνειν	
—	8. Ζαχαρίας) Ἀζαρίας	
—	10. Ἰκβεὶς) Ἀβεὶς	
—	11. Ζαχαρίου) Ἀζαρίου	
—	13. μῆνα ἡμερῶν) ὀκτὼ ἡμέρας.	
—	16. Μαναὴμ) Μαναὴν	
—	— Θαιψὰ) Θαιρὰ	
—	17. Μαναὴμ) Μαναὴν	
—	19. Φοὺλ) Φουὰ	
—	— Μαναὴμ) Μαναὴν	
—	— Φοὺλ) Φουὰ	
—	20. Μαναὴμ) Μαναὴν	

Κεφ.	Στίχ.	
XV.	21. Μαναὴμ) Μαναὴν	
—	22. Μαναὴμ) Μαναὴν	
—	— υἱὸς αὐτοῦ)υἱὸς Μαναὴν	
—	23. Μαναὴμ) Μαναὴν	
—	— δύο) δέκα	
—	29. Ἄβελ Βεθμααχὰ) Κάβελ Βερμααλὰ	
—	30. Ἰωάθαμ) Ἰωνάθαν	
—	32. Ἰωάθαμ) Ἰωάθαν	
—	33. Ἰερουσὰ) Ἰεροὺς	
—	35. ἔτι) ὅτι	
XVI.	2. Ἄχαζ) Ἀχαὰζ	
—	10. Θαλγαφθελλασὰρ)Ἀγλαθφαλλασὰρ	
XVII.	2. ἐπ᾽ αὐτὴν) ἐν αὐτῇ	
—	9. ὑψηλὰ) ὑψηλῶν	
—	15. ἀκριβασμοὺς αὐτοῦ) ἀκριβασμοὺς αὐτῶν	
—	20. ἀπεώσαντο) ἀπωκείσαντο	
—	24. Χουθὰ) Χουὰ	
—	26. ἀντεκάθισας)ἀντεκάθισαν	
—	— ἔγνωσαν τὸ κρίμα) ἔγνωσαν τὰ κρίματα	
—	31. Ναβααζὲρ) Ἀβααζὲρ	
—	— οἱ) τὴν	
—	— Ἀνημελὲχ) Ἀμημελὲχ	
—	33. ἀπώκισαν) ἀπώκεισεν	
XVIII.	2. Ζαχαρίου) Ζαχχαίου	
—	4. αὐτὸν) αὐτοὺς	
—	6. Μωσῆ) Μωσῆς	
—	18. Ἰωὰς ὁ υἱὸς Σαφὰτ) Ἰωσαφὰτ	
—	21. τρυπήσει) πρυγήσει	

Κεφ.	Στίχ.	
XX.	22. προσκυνήσετε) προσκυνήσατε)	
—	24. ἐπ') εἰς	
—	26. Ἰωὰς) Ἰωσαφὰτ	
—	— λαοῦ τοῦ) λαοῦ τούτου	
—	32. ἄρτου) ἄρτων	
—	34. Ἀρφάδ) Ἀρφάτ	
XIX.	4. ἐν λόγοις οἷς)λόγους οὓς	
—	7. ἀγγελίαν) ἀγγελίας	
—	— καταβαλῶ)καταβάλλω	
—	9. ἐξῆλθε) ἐξῆλθον	
—	10. ἐπαιρέτωσε)ἐπερώτησε	
—	11. γαίαις) γενεαῖς	
—	12. Ἐδέν) Ἐδὼμ	
—	13. Αἰμαὰθ) Αἰθὰμ	
—	14. αὐτὰ) αὐτὸ	
—	18. οὐ) οἱ	
—	23. Μελὸν) μέρος	
—	24. ἔψυξα) ἐφύλαξα	
—	26. χλωρὰ βοτάνη)χλωροβοτάνη	
—	— πάτημα) πατήματα	
—	29. φάγε) φαγῇ	
—	37. Νεσεραχ) Ἐσοραχ	
—	—Ἀραράθ) Ἀραδάδ	
XX.	5. ἀναβήσῃ) ἀναβήσεται	
—	13. λόγος) τόπος	
—	17. ὑπολειφθήσεται) ὑπολημφθήσεται	
XXI.	3 ἀνέστησε) ἀπέστρεψεν	
—	4. τὸ ὄνομα) τὸν θρόνον	
—	5. ταῖς δυσὶν) πάσαις	
—	7. γλυπτὸν τοῦ ἄλσους) κρυπτὸν τοῦ οἴκου ἐν τῷ ἄλσει	

Κεφ.	Στίχ.	
XXI.	— ᾧ) ὡς	
—	11. τὸν Ἰούδαν) Ἰούδας	
—	13. στάθμιον) σταθμὸν	
—	19. δύο ἔτη) δώδεκα ἔτη	
—	— Ἰετέβα) Ἰεταχὰλ	
—	25. οὐκ) οὐχ	
XXII.	1. Ἰεδιδὰ) Ἐδιδὰ	
—	— Ἐδεῖχ) Ἰεδιδὰ	
—	3. Μεσολλὰμ) Μεσσαλὴν	
—	7. αὐτοί) αὐτὸ	
—	12. Ἀσαίκ) Ἰκσαὶ	
—	20. τάφον) τόπον	
XXIII.	5. κατέπαυσε) κατέκαυσε	
—	— ἔδωκαν βασιλεῖς)ἔδωκεν βασιλεὺς	
—	7. Καδησὶμ) Καδησὶν	
—	8. πόλεων) πόλεως	
—	— ἐμίανε) ἐμίαναν	
—	— ἄρχοντος τῆς πόλεως) ἄρχοντος τῆς πύλης	
—	10. Θούφεθ) Θοφθὰ	
—	— Ἐννὸμ) Ἐννομὼμ	
—	11. κατέπαυσε)κατέκαυσαν	
—	— ἔδωκαν βασιλεῖς) ἔδωκεν βασιλεὺς	
—	13. Μοσθὰθ) Μοσθὼ	
—	— Χαμὼς) Μαχὼς	
—	— Μελχὸμ) Ἀμελχὸμ	
—	18. ἐρύσθησαν) εὑρέθησαν	
—	19. ἐποίησεν) ἀπέστησεν	
—	— ἐποίησεν) ἐποίησαν	
—	24. τὰ Θεραφείμ)Θεραφεὶν	
—	— τοὺς γεγραμμένους)τοῦ γεγραμμένου	
—	25. ἐγενήθη) ἐγεννήθη	

Κεφ.	Στίχ.	
XXIII.	26. ὀργὴ)ἐν τῇ ὀργῇ	
—	29. ἀπάντησιν αὐτοῦ)ἀπάντησιν αὐτῷ	
—	30.ἐβασίλευσαν)ἐβασίλευσεν	
—	24. υἱὸν Ἰωσίου) υἱὸν Ἰωσίας	
—	35. ἐτιμογράφησε) ἐτιμογράφησαν	
—	36. Φαδαὶλ) Εἰεδδιλὰ	
—	— Ῥουμά) Ῥυμά	
XXIV.	3. ἀποστῆσαι) ἀποστῆναι	
—	5. οὐκ) οὐχ	
—	6. Ἰωαχεὶν)Ἰωακεὶμ	
—	8. Ἰωαχεὶν) Ἰωακεὶμ	
—	—Ἐλλαναθὰν)Ἐλλαμαθὰμ	
—	12. Ἰωαχεὶν) Ἰωακεὶμ	
—	— αὐτὸν) αὐτοὺς	
—	14. πάντα) πᾶν	
—	15. Ἰωαχεὶν) Ἰωακεὶμ	
—	17. ἐπέθηκε) ἔθηκεν	
—	18. Ἀμιτὰλ) Ἀμιθὰθ	
—	— Λοβνά) Λομνά	
—	20. ἕως) ὡς	
XXV.	1. δεκάτῳ, ἑνδεκάτῃ) δευτέρῳ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ	
—	4. τῆς) τὴν	
—	5. Ἀραβὼθ) Ῥαβὼθ	
—	10. οἱ ἀρχιμαγείρῳ) ὁ ἀρχιμάγειρος	
—	12. Γηβείμ) Γηβείν	
—	14. Ἰαμεὶν) ἱμάτια	
—	16. τὴν θάλασσαν μίαν) ἡ θάλασσα μία	
—	— τὰς) τὰ	
—	— ἃς) ἃ	
—	17. Σαβαχὰ) Σαβὰχ	
—	19. ἑξήκοντα) ἑπτὰ	
—	21. Αἰμὰθ) Αἰθὰμ	
—	22. γῇ Ἰούδα) τῇ Ἰουδαίᾳ	
—	— αὐτῶν) αὐτῷ	
—	23. αὐτοὶ) αὐτοῦ	
—	— Ναθανίου) Μαθθανίου	
—	— Θαναμὰθ) Θανεμὰν	
—	26. τῶν δυνάμεων) τῆς δυνάμεως	
—	27. Ἰωαχεὶν) Ἰωακεὶμ	
—	— Εὐειλμαρωδὰχ) Εὐειαναρωδὰχ	
—	— Ἰωαχεὶν) Ἰωακεὶμ	
—	29. ἠλλοίωτε) ἠλλοίωσαν	
—	30. διαπαντὸς) θεράποντος	

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΙΟΥΔΑ Α΄.

Κεφ.	Στίχ.		
I.	6. Ῥιφὰθ) Ῥιφαὲ	I.	38. Σεβεγὼν) Σεβετὼν
—	17. Οὐλ) Οὐδ	—	51. Θαμνὰ) Θαμανὰ
—	21. Κεδουρὰμ) Κεδουρὰν	II.	3. Ἦρ δ) ἀνὴρ δ
—	38. Σηειρ) Σηθὶρ	—	23. Ἰαειρ) Ἰαρεὶρ

Κεφ. Στίχ.
II. 29. Μωλὴδ) Μωδὰδ
III. 19. Φαδαίας) Σαλαθιὴλ
— 24. Ἐλιωηναὶ) Ἐλιωννὰι
IV. 8. γενέσεις) γεννήσεις
— 10. ᾗ) ἣν
— 16. Ἰαλελὴλ) Ἰαλλελὴλ
— 19. Ὀγαρμὶ) Ὀταρμὶ
— 31. Σωσὶμ) Ἐωσὶμ
V. 20. Ἀγαραῖοι) Ἀγοραῖοι
VI. 6. Ζαραίας) Ζαρίας
— 22. Ἀμίναδὰβ) Ἰσσαὰρ
— 71. ἀπὸ πατριῶν ἡμίσους) ἡμίσους
— 72. Κέδες) Κεδεὲ
VII. 12. Ἀσὸμ) Ἀσὸβ
— 15. Ἀφφεὶμ) Ἀφφεὶν
VIII. 5. Ἀχιρὰμ) Ἀχιρὰν
— 6. Γαβεὲ) Γάβες
— 12. Ἀλφαὰλ) Ἀλφαὰ
— 13. Ἀλὰμ) Ἀδὰμ
— 21. Ἀδαία) Ἀλαία
IX. 24. τέσσαρας) τέσσαρες
— 37. Μακελὼθ) Μακεδὼθ
— 38. Μακελὼθ) Μακεδὼθ
XI. 12. δυνατοῖς) δυνατὸς
— 38. Βηρωθὶ) Βηρὼθ
— 43. Χωθὰμ) Χωθὰν
XII. 3. Γαβαθίτου) Ταβαθίτου
— 5. Βαλία) Βαδιὰ
XIII. 6. Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
— 13. Γεθαίου) Χετταίου
— 14. μῆνας) ἡμέρας
XIV. 3. ἐτέχθησαν Δαυὶδ) ἐτέχθησαν αὐτῷ

Κεφ. Στίχ.
XIV. 12. ἐγκατέλιπον) ἐγκατέλειπεν
— 13. ἔτι ἐν) ἐκεῖ ἐν
— 15. τῶν ἄχρων) τοῦ ἄχρου
XV. 3. Κυρίου) τοῦ Θεοῦ
— 6. εἴκοσι) πεντήκοντα
— 11. Σεμαίαν) Σεμείαν
— 18. Ὀζιὴλ) Ἰηοὺλ
XVI. 1. ἐναντίον τοῦ Θεοῦ) ἐναντίον τοῦ Κυρίου
— 19. γενέσθαι) λέγεσθαι
— — ὡς) ἕως
— 38. Ἰδιθοὺν) Ἰδιθοὺμ
— 41. Ἰδιθοὺν) Ἰδιθοὺμ
XVII. 9. υἱὸς ἀδικίας) ἀδικία
XVIII. 3. Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 5. Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 7. Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 8. Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 9 Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 10. Ἀδουρὰμ) Δουρὰμ
— — Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— — Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 14. κρίμα) κρίματα
XIX. 3. ὅπως ἐρευνήσωσιν) οὕτως ἐραυνήσουσι
— 6. αὐτοῖς) αὐτοὺς
— — Μααχὰ) Μαχὰ
— 7. Μααχὰ) Μαχὰ
— 10. γεγόνασιν) γέγοναν
— 11. παρετάξαντο) παρετάξατο
— 16. Ἀδραὰζὰρ) Ἀδραζὰρ
— 17. ἐπολέμησαν) ἐπολέμησεν
— 18. Ἰσραὴλ) Δαυὶδ

Κεφ. Στίχ.
XIX.18. Σωφὰχ) Σωβὰχ
— — ἀπέκτεινε) ἀπέκτειναν
— 19. Ἀδραάζὰρ) Ἀδραζὰρ
XX. 3. πάσαις) πᾶσιν
— 5. Ἰαειρ) Ἀδειρ
— 7. Σαμαὰ) Σαμαὰς
XXI. 3. τοῦ κυρίου) κύριοι
— 5. ἑβδομήκοντα) ὀγδοήκοντα.
— 18. τοῦ εἰπεῖν) τῷ εἰπεῖν
— 24. ἀγοράσω) ἀγοράζω
— 26. κατηνάλωσε) κατανάλωσε
XXII.17. πᾶσιν) παισὶν

Κεφ. Στίχ.
XXII.18. μου) ὑμῶν
XXIII.8. υἱοὶ) υἱῷ
— 21. Ἐλεάζαρ) Ἐλιάζαρ
— 25. Ἰσραὴλ τῷ) τῷ Ἰσραὴλ
XXV. 4. Μελλωθὶ) Μεαλωθὶ
XXVII.20. Φαδαία) Χαλδαὶ
XXVIII.18. Χερουβείμ) Χερουβεὶν
— 20. τοῦ) οὗ
— — ἰδοὺ) εἶδον
XXIX.6. προεθυμήθησαν) προεθυμώθησαν
XXIX.14. μου) σου
— 23. ὑπήκουσαν) ὑπήκουσεν

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ

ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΙΟΥΔΑ Β'.

Κεφ. Στίχ.
I. 6. αὐτὸ) αὐτοῦ
— 11. ἐβασίλευσά σε) ἐβασίλευσας
— 14. ἱππέων) ἵππων
— 17. Χετταίων) Γεθθαίων
II. 6. οἰκοδομῆσαι αὐτῷ) αὐτῷ οἰκοδομῆσαι
— 16. σὺ ἄξεις) συνάξεις
III. 4. αὐτὸν) αὐτὸ
— 7. Χερουβείμ) Χερουβεὶν
— 8. Χερουβείμ) Χερουβεὶν
— 13. Χερουβείμ τούτων) Χερουβεὶν
— 14. Χερουβείμ) Χερουβεὶν
— 16. Σερσερὼθ) Σενσερὼθ
— — ἔδωκεν) ἔθηκεν

Κεφ. Στίχ.
IV. 11. τῷ βασιλεῖ) ὁ βασιλεύς
— 16. ἀναλημπτῆρας) ἀναλήμπτορας
— 17. Σαρηδαθά) Σαδαθά
— 22. καὶ τὰς) εἰς τὰς
V. 8. Χερουβείμ) Χερουβεὶν
— — Χερουβείμ) Χερουβεὶν
— 9. ὑπερεῖχον) περιεῖχον
— 10. αὐτοὺς) αὐτὸν
VI. 23. αὐτῷ) ἑκάστῳ
— 24. ἐπιστρέψωσι) ἐπιστρέψουσιν
— 27. ταῖς ἁμαρτίαις) τῶν ἁμαρτιῶν
— 28. πάντα) πᾶν
— 30. ἱλάσῃ) ἱάσῃ

Κεφ. Στίχ.
VI. 31. φοβῶνται) φοβοῦνται
— 37. ἐπιστρέψωσι) ἐπιστρέψουσιν
— 38. ἐπιστρέψωσι) ἐπιστρέψουσιν
— — ᾠκοδόμησα) οἰκοδόμησα
VII. 7. ἐξεποίει) ἐποίει
— 11. εὐωδώθη) εὐοδωθῇ
— 12. Κύριος) ὁ Θεὸς
— — θυσίας) θυσιάσαι
— 14. ζητήσωσι) ζητήσουσιν
— 16. ἕως) ἐπ᾽
— 22. τοῦτο) τὸ
VIII. 16. ἡτοιμάσθη) ἡτοίμασεν
— — ἐθεμελιώθη) ἐτελειώθη
— 17. Αἰλαθ) Αἰλάμ
— — γῇ) τῇ
— 18. Σωφιρὰ) Σωφηρὰ
IX. 4. ἀνέφερεν) ἀνέφερον
— 7. ἀκούοντες τὴν) ἀκούουσιν
— 8. Κυρίῳ Θεῷ) τῷ λαῷ
— 21. πλοῖα) πλοῖον
— — γέμοντα) γέμον
X. 6. βουλεύεσθε) βούλεσθαι
— 9. βουλεύεσθε) βούλεσθαι
XI. 1. τῷ Ῥοβοάμ) ἑαυτῷ
— 5. εἰς) ἐπὶ
— 6. Βηθλεὲμ) Βαιθσεὲμ
— — Αἰτὰν) Αἰτανὶ
— 11. τειχήρεις) τείχεσιν
— 17. τὸν) ὁ
— 18. Μοολὰθ) Μολὰθ
— — Ἱεριμοὺθ) Ἐρμοὺθ
— 19. ἔτεκεν) ἔτεκον

Κεφ. Στίχ.
XI. 19. Ζαὰμ) Ζαλὰμ
XII. 2. Ἱερουσαλὴμ) Ἰσραὴλ
— 6. Ἰσραὴλ) Ἰούδα
XIII. 5. διαθήκῃ) διαθήκην
— 6. τοῦ Δαυὶδ) τῷ Δαυὶδ
— 8. χρυσοῖ) πολλοὶ
— 9. ἐν μόσχῳ) ἓξ μόσχοις
— 12. μὴ πολεμήσητε) πολεμήσετε
— 19. Ἰεσυνὰ) Ἀνὰ
— — Ἐφρὼν καὶ τὰς κώμας) Ἐφρὼν καὶ τὰς θυγατέρας
— 21. δεκατέσσαρας) δεκατέσσαρες
XIV. 4. τὸν Κύριον) Κύριον τὸν
— 8. καὶ ὀγδοήκοντα) πεντήκοντα
XV. 1. Ὠδὴ) Ἀδὰδ
— 11. ἑπτακοσίους)ἑπτὰ κριοὺς
— 12. διῆλθον) διῆλθεν
— 13. ὃς) ὁ
— 14. ὤμοσαν) ὤμοσεν
XVII. 8. Ἀσιὴλ) Ἰασιὴλ
— — Ἀδωνίας, καὶ Τωβίας) Ἀδωνίαν
— 13. πολεμισταὶ δυνατοὶ) δυνατοὶ πολεμισταὶ
— 14. Ἔδνας) Ἐδνὰς
— 16. Ἀμασίας) Μασαίας
XVIII. 16. οὗτοι, ἀναστρεφέτωσαν ἀναστρεφέτω
— 23. ἤγγισε) ἐποίησεν
— — Χαναανὰ) Χανανὰ
— 25. Ἐμὴρ) Σεμμὴρ

Κεφ. Στίχ.

ΧΙΧ. 3. κατηύθυνας) κατεύθυνας
— 7. ποιήσατε) ποιήσετε
— 9. ἐν πλήρει καρδίᾳ) πλήρεις καρδίας
— 10. αἷμα αἵματος) αἵματος ἅμα
— — Κυρίῳ) Θεῷ
— 11. πάντα) πᾶν
ΧΧ. 2. Ἀσασὰν) Ἀνασὰν
— 3. ἐκήρυξε) ἐκήρυξαν
— 16. Ἀσσεῖς) Ἀσαὲ
— 34. βασιλέων) βασιλέως
— 35. Ὀχοζίαν) Ὀζίαν
— 37. Δωδία) Ὠδία
ΧΧΙ. 2. Μιχαὴλ) Μισαὴλ
— 8. ἐβασίλευσαν)ἐβασίλευσεν
ΧΧΙΙ. 1. βασιλέως) βασιλεὺς
— 2. Ἀμβρί) Ζαμβρί
— 5. Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ) Ἀχαὰμ
— 6. Ἰεζράελ) Ἰζράελ
— — Ἰεζράελ) Ἰζράελ
— 7. ἐλθεῖν αὐτὸν) ἐξελθεῖν
— 9. ἐζήτησε) ἐκζητήσει
— 10. Ὀχοζίου) Ὀχοζία
— 11. Ἰωσαβεὲθ) Ἰωσαβὲθ
— — Ὀχοζίου) Ὀχοζία
— — Ἰωσαβεὲθ) Ἰωσαβὲθ
— 12. αὐτοῖς) αὐτῆς
ΧΧΙΙΙ. 1. Μαασαίαν) Μασίαν
— 6. οἱ ἱερεῖς) ὁ ἱερεὺς
— 18. ἐνεχείρισεν) ἐνεχείρησεν
— — ἀνενέγκαι) ἀνήνεγκαν
ΧΧΙΥ. 1. Σαβιὰ) Ἀβιὰ
— 10. ἐνέβαλον) ἐνέβαλλον

Κεφ. Στίχ.

ΧΧΙΥ. 11. τὸ γλωσσόκομον, καὶ) τὸν γλωσσόκομον καὶ
— 14. ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις) ἀνήνεγκεν ὁλοκαύτωσιν
— 15. ὧν) ἐνὼν
— 18. τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ) Κύριον τὸν Θεὸν
— 23. κατέφθειραν)κατέφθειρεν
— — ἀπέστειλαν) ἀπέστειλεν
— 26. Ζαβὲδ) Ζαβὲθ
— 27. ἰδοὺ) Ἰούδα
ΧΧΥ. 4. ἁμαρτίᾳ ἀποθανοῦνται) ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται
— 10. ὑπέστρεψαν) ὑπέςρεψεν
— 12. κατεκρήμνιζον)κατεκρήμνισεν
— 15. Ἀμασίαν) Ἀμεσίαν
— — προφήτην) προφήτας
— — εἶπεν) εἶπον
— 18. Ἀχοὺχ) Ὀχὸζ
— 23. τετρακοσίους) τριακοσίους
ΧΧΥΙ. 6. Ἰαβνὴρ) Ἰαβεὶς
— 9. πύργους) πύργον
— 11. Μαασίου) Μασσαίου
— 14. ἡτοίμασεν) ἡτοίμαζεν
— 23. Ἰωάθαμ) Ἰωνάθαν
ΧΧΥΙΙ. 7. βιβλίῳ) βιβλίων
ΧΧΥΙΙΙ. 3. Γὲ Βενεννόμ) γῇ Βεεννὸμ
— 7. Ζεχρὶ) Ἐζεχρὶ
— — Μαασίαν) Μασίαν
— 10. οὐκ) οὐχ
— 11. ἠχμαλωτεύσατε)αἰχμαλωτεύσατε

Κεφ.	Στίχ.	
XXVIII.	12.	Ἀλδὶ) Ἀδδὶ
—	13.	προσθεῖναι) προθεῖναι
—	18.	Γαμζὼ) Γαμαιζαὶ
—	20.	Θαλγαθφαλνασὰρ) Θαγλαθφαλνασὰρ
—	25.	ἐποίησεν) ἐποίησαχ
XXIX.	1.	Αβιὰ) Ἀββαθὺθ
—	12.	Μαὰθ) Μαὲθ
—	—	Ἀζαρίου) Ζαχαρίου
—	14.	Σαμαίας) Σαμείας
—	21.	χιμάρους) χειμάῤῥους
—	23.	χιμάρους) χειμάῤῥους
XXX.	1.	Ἰούδα) Ἰούδαν
—	6.	καὶ Ἰσραὴλ) καὶ Ἰακὼβ
XXXI.	1.	ἐπέστρεψαν) ἐπέστρεψεν
—	4.	κατισχύσωσιν)κατισχύσουσιν
—	5.	γέννημα) γένημα
—	8.	εἶδον) εἰδοντες
—	12.	Χωνενίας) Χωχενίας
—	13.	Ἰωζαβὰδ) Ἰωζαβὰθ
—	—	Ἐλιὴλ) Ἰειὴλ
—	—	Χωνενίου) Χωχενίου
—	15.	Ἀμαρίας) Μαρίας
—	18.	ἐγκαταλοχίσαι)ἐν καταλοχίαις
—	—	τὸ ἅγιον) τὸν ἅγιον
XXXII.	2.	καὶ τὸ) κατὰ
—	5.	κατεσκαμμένον) κατεσπασμένον
—	11.	δίψαν) θλίψιν
—	18.	τὸν λαὸν Ἱερουσαλὴμ) Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν λαὸν
—	22.	Ἀσσοὺρ) Ἀσσυρίων
—	28.	γεννήματα) γενήματα

Κεφ.	Στίχ.	
XXXIII.	6.	Γὲ Βενεννόμ)γῇ Βεεννόμ
—	—	ἐπλήθυνεν) ἐποίησεν
—	7.	Θεοῦ) Κυρίου
—	—	θήσω) σωθήτω
—	11.	αὐτοὺς) αὐτὸν
—	—	δυνάμεως τοῦ)δυναστείας
—	—	κατέλαβον τὸν) κατελάβοντο
—	17.	Κυρίῳ Θεῷ) Κύριος ὁ Θεὸς
—	20.	Ἀμὼν) Ἀμὼς
—	21.	Ἀμὼν) Ἀμὼς
—	22.	Ἀμὼν) Ἀμὼς
—	23.	Ἀμὼν) Ἀμὼς
—	25.	Ἀμὼν) Ἀμὼς
XXXIV.	3.	δωδεκάτῳ) δεκάτῳ
—	6.	Νεφθαλεὶ) Νεφθαλεὶμ
—	8.	Ἐσελία) Σελιὰ
—	—	πόλεως) δυνάμεως
—	—	Ἰουὰχ) Ἰωὰς
—	9.	ἔδωκαν) ἔδωκεν
—	—	Θεοῦ) Κυρίου
—	—	ἐν Ἰσραὴλ) ἐν Ἱερουσαλὴμ
—	15.	Σαφὰν) Ἀσὰφ
—	16.	ἔτει) ἐπὶ
—	21.	καταλειφθέντος)περιλειφθέντος
—	31.	ἔστη) ἀνέστη
—	33.	τὰ πάντα) πάντα τὰ
XXXV.	9.	Χωνενίας) Χωχενίας
—	14.	ὁλοκαυτώματα) στέατα
—	—	στέατα) ὁλοκαυτώματα
—	22.	Μωγεδδὼ) Μαγεδὼν
XXXVI.	5.	αὐτοὺς) αὐτοῦ
—	14.	ἐπλήθυναν) ἐπλήθυνεν

Ο ΙΕΡΕΥΣ Β΄.

(ΕΣΔΡΑΣ.)

Κεφ.	Στίχ.	
I.	5.	καὶ οἱ ἱερεῖς) πάντες
—	8.	Γασβαρηνοῦ) Γαβαρηνοῦ
—	10.	Κεφουρῆ) Χεφουρῆ
II.	9.	Ζακχοὺ) Ζακχὰν
—	12.	Ἀσγὰδ) Ἀβγὰδ
—	14.	Βαγουὲ) Βαγουὰ
—	22.	Νετωφὰ) Νεφωτὰ
—	27.	Μαχμὰς) Χαμμὰς
—	28.	Φασσοὺρ) Φασοὺρ
—	42.	Ἀκοὺβ) Ἀκοὺμ
—	44.	Σιαὰ) Ἀσαὰ
—	48.	Νεκωδὰ) Νεκωδὰν
—	53.	Σισάρα) Σισαραὰ
—	54.	Νασθιὲ) Νεθιὲ
—	56.	Ἰεηλὰ) Ἰελὰ
—	57.	Φαχερὰθ) Φακερὰθ
—	59.	Θελμελὲχ) Θελμεχὲλ
—	69.	μνᾶς πεντακισχιλίας) μαὶ πεντακισχίλιαι
—	—	Χοθωνὼθ) Χιτῶνας
III.	1.	οἱ υἱοὶ) ὁ
—	2.	αὐτοῦ, καὶ) αὐτῶν καὶ
—	7.	τοῦ ἐνέγκαι) καὶ ἐνέγκαι
IV.	2.	Ασσοὺρ) Ἀσοὺρ
—	4.	αὐτοὺς) αὐτοῖς
—	6.	ἔγραψαν) ἔγραψεν
—	7.	ἔγραψεν ἐν) ἔγραψαν ἐν
—	8.	ἔγραψαν) ἔγραψεν
—	10.	Ἀσσεναφὰρ) Ναφὰρ
—	15.	φυγαδείαι) φυγαδεῖα
—	17.	φησίν) φασίν
—	20.	πέραν) ἐσπέρας
IV.	24.	ἀργοῦν) ἀργῶν
V.	6.	Σαθαρβουζαναὶ) Σαθαρβουζάνης
—	11.	ἡμῖν) αὐτοῖς
—	12.	Ἀφότε) Ἀπότε
VI.	5.	οὗ ἐτέθη) τεθῆ
—	6.	Σαθαρβουζαναὶ) Σαθαρβουσανὲ
—	17.	χιμάῤῥους) χειμάρους
VII.	4.	Ὀζίου) Ὀζιοὶ
—	12.	τετελέσθω) τετέλεσται
—	22.	βατῶν) βαδῶν
—	—	βατῶν) βαδῶν
—	23.	προσέχετε) πρόσεχε
VIII.	6.	Ὠβὴθ) Ὠβὴν
—	7.	Ἀθελία) Ἀθλία
—	8.	Μιχαὴλ) Μαχαὴλ
—	13.	Ἐλιφαλὰτ, Ἰεὴλ) Ἐλιφαλὰθ Ἐιὴλ
—	14.	Βαγουαὶ) Γαβουαεὶ
—	24.	Ἀσαβία) Σαβία
—	31.	ἐῤῥύσατο) ἐρύσατο
—	33.	Νωαδία) Νωαδὰ
—	36.	ἔδωκαν) ἔδωκα
IX.	1.	Μωαβὶ) Μωὰβ
—	3.	ἠρεμάζων) ἐρεμάζων
X.	1.	ἔκλαυσαν) ἔκλαυσεν
—	15.	Μεσολλὰμ, καὶ Σαββαθαὶ) Μετασολλὰμ Καββαθαὶ
—	16.	τῷ οἴκῳ) τῶν οἴκων

Κεφ.	Στίχ.	Κεφ.	Στίχ.
X.	16. ἐν ὀνόμασιν) ἐπ'ὀνόμασιν	X.	30. Βεσελεὴλ) Βεσελὴλ
—	18. Μαασία) Μαασηία	—	34. Ἀμρὰμ) Ἀμβρὰμ
—	20. Ἀνανὶ) Ἀνανία	—	39. Σελεμία) Σελεμίας
—	21. Μαασίας) Μασείας	—	— Ἀδαία) Ἀδαΐας
—	23. Κωλία) Κωλαὰ	—	40. Σαριοὺ) Ἀρσὺ
—	25. Μεαμὶν) Μεαμὶμ	—	41. Σελεμία) Σελεμίας
—	— Ἐλεάζαρ) Ἐλεάζα	—	— Σαμαρία) Σαμαρείας
—	26. Ἰαϋὴλ) Ἀλειὴλ	—	42. Ἀμαρεία) Ἀμαρίας

ΛΟΓΟΙ ΝΕΕΜΙΑ ΥΙΟΥ ΑΧΑΛΙΑ.

Κεφ.	Στίχ.	Κεφ.	Στίχ.
I.	1. Χασελεῦ) Χασηλοῦ	III.	30. Σελεμία) Σεεμία
—	6. ἁμαρτίαις) ἁμαρτίας	—	— Βαραχία) Βαρία
II.	3. διότι) διὰ τί	IV.	3. εἶπε) εἶπαν
—	4. σὺ ζητεῖς) συνζητεῖς	—	— αὐτούς) ἑαυτοὺς
—	— προσηυξάμην) προσευξάμην	—	— θυσιάζουσιν) θυσιάσουσιν
—	6. πορεία) παρουσία	—	5. αὐτοὺς) αὐτοῖς
—	12. ᾧ) ὃ	—	15. ἤκουσαν) ἔγνωσαν
III.	2. Ἀμαρί) Μιαρί	—	16. ἐκτετιναγμένων) ἐκτεταγμένων
—	4. Καὶ ἐπὶ χεῖρα) Καὶ ἐπὶ χεῖρας	—	21. ἡμεῖς) ἥμισυ
—	5. Ἀδωρὶμ) Ἀδωρὴν	VI.	6. τοῦτο) τί
—	10. Ἀττοὺς) Αὐτοὺς	—	11. ἐγὼ, ὃς) ἀνὴρ, ὃς
—	11. Ἡρὰμ) Ἡρμὰ	VII.	7. Βαλσὰν) Βαασὰν
—	14. Βηθαχχαρὶμ) Βηθαχχαρμὰ	—	17. Ἀσγὰδ) Ἀγετὰδ
—	16. Βηθθαγαβαρείμ) Βηθθαγααρειμ	—	63. ἔλαβεν) ἔλαβον
—	21. Βηθελιασὰβ) Βηθελησουβὰθ	—	— γυναῖκα) γυναῖκας
—	— ἐκλείψεως) ἐκθλίψεως	VIII.	1. ὃν) ὃ
—	22. Ἐχχεχάρ) Ἀχχεχζάρ	—	4. Μαθθαθίας) Ματταθίας
—	27. Ὀφλά) Σοφλά.	—	— Ἀσὼμ) Ὡσὰμ
		—	— Ἀσαβαδμὰ) Ἀσαβαμὰ
		—	9. τῷ Κυρίῳ) Κυρίῳ τῷ
		—	16. πύλης) οἴκου

Κεφ. Στίχ.

IX. 10. ἔδωκας) ἔδωκες
— 13. εὐθέα) εὐθεῖα
— 27. σωτῆρας) σωτηρίας
X. 6. Γανναθὼν) Γαανναθὼν
— 11. Ἀσεβίας) Ἐσεβίας
— 13. Βανουναὶ) Βανουαιαὶ
— 16. Ἀδανία) Ἀαναὰ
— 21. Ἰεδδούα) Ἰεδδοὺκ
— 24. Ἀλωὴς) Ἀδὼ
— 25. Ῥεοὺμ) Ῥαοὺμ
— — Μαασία) Μααλσία
— 27. Ἠρὰμ) Ῥεοὺμ
— 28. λαῶν) τοῦ λαοῦ
— — εἰδὼς) εἰδων

Κεφ. Στίχ.

X. 34. οἶκον πατριῶν) οἴκους πατριῶν
— 36. ποιμνίων) ποιμνημίων
XI. 4. Ἀθαία) Ἀθαιαὶ
— 5. Ἀδαία) Ἀχαΐα
— — Σηλωνί) Ἠλωνί
— 10. Ἰωαρὶβ) Ἰωρὶβ
— 15. υἱοῦ Ἐσρικὰμ) υἱὸς Ἐζρὶ
XII. 24. ἐφημερίαν πρὸς) ἐφημερία πρὸς
— 31. ἀνήνεγκα) ἀνήνεγκαν
— 34. Σαμαΐας) Σααμαίας
XIII. 14. ὃ) ὅτι
— 24. λαλοῦντες) λαλοῦσιν

ΕΣΘΗΡ.

Κεφ. Στίχ.

I. 5. Σούσοις) Μεσούσοις
— 16. γνόφου) γνόφους
— 26. βεβούλευται) βουλεύεται
— 36. ἀπήχθησαν) ἐξήχθησαν
— 42. Ἀμαδάθου) Ἀμαθάδου
— 5. γάμου) πότου
— 6. λιθοςρώτου) λιθοςρώτους
— — ςρωμναὶ ἐπιφανεῖς) ςρώμνης ἐπιφανοῦς
— — διηνθισμέναι) διηνθησμένης
— — ῥόδα) δόρα
— 9. Ἀρταξέρξης) Ἀρταρξέρξης
— 12. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 17. καὶ ὡς) καὶ ὅσα

Κεφ. Στίχ.

— 18. οὕτω) αὐτῷ
— — λεχθέντα) ἀχθέντα
— — τολμήσουσιν) τολμήσωσιν
— 19. εἰσελθέτω) εἰσελθάτω
II. 2. τοῦ βασιλέως) πρὸς τὸν βασιλέα
— — ἄφθορα καλὰ) καλὰ ἄφθορα
— 3. ἐπιλεξάτωσαν) ἐπιδειξάτωσαν
— 5. Ἰαΐρου) Ἰάθρου
— 12. ἦν) ᾗ
— — ἐν μυρινίνῳ ἐλαίῳ) μυρίνινον ἔλαιον
— 15. τοῦ εἰσελθεῖν) ἐν τῷ εἰσελθεῖν
III. 1. Ἀμαδαθοῦ) Ἀναμαθαδοῦ

Κεφ. Στίχ.

III. 7. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ) ἔτους δωδεκάτου
— 9. ἀπολέσαι αὐτοὺς)ἀπολέσθαι
— 12. ἔγραψαν) ἐγράφησαν
— — Ἀρταξέρξου) Ἀταρξέξου
— 13. Ἀρταξέρξου) Ἀρταρξέρξου
— 7. ἐπαιρόμενος, ἐπιεικέστερον) ἐπιεικέστερον ἐπαιρόμενος
— 8. ἠπιότητος) πιότητος
— 9. ἀκυμάντους) ἀκυμάτους
— 15. ὁ σωφροσύνῃ) ὁ σωφροσύνης
— 20. ἀντίθετον) ἀντίτυπον
— 26. παραλλάσσον) παράλλαξιν
— 27. δυσνοοῦν) δυσνοῆ
— 33. ἐχθρῶν μαχαίραις) ἔθνων μάχαις
— 39. παρέχωσιν) παρέχουσιν
— 40. πράγματα) προσάγματα
IV. 2. πύλης) αὐλῆς
— 4. ἐπείσθη) ἐτίθη
— 8. ἐτράφης) ἐστράφης
— — διότι) διὰ τί
— 9. ὁ Ἀχραθαῖος) Ἀχθραθαῖος
— 11. ἐσωτέραν) ἐντοτέραν
— — ἐκλήθην) ἐκληρώθην
— 12. Ἀχραθαῖος) Ἀρχαθαῖος
— 13. παρὰ) ὑπὲρ
— 18. ἀπολέσαι) ἀπολέσθαι

Κεφ. Στίχ.

VI. 24. σε) σοι
— 42. Καὶ νῦν) Ὅτι
— 50. ἐμφράξαι) ἐνφράξη
— 51. θυσιαστηρίου σου) θυσιαστήριόν σοι
V. 6. ἐπηρείδοτο) ἐπερίδετο
— 5. κατασπεύσατε) κατασπευσάτω
— 12. κέκληκαι) κέκληκεν
VI. 1. διακόνῳ) διδασκάλῳ
— — εἰσφέρειν) εἰσφέρων
— 2. τοῦ βασιλέως) αὐτοῦ
— 6. ὃν) ᾧ
— 7. πρὸς τὸν βασιλέα) τῷ βασιλεῖ
— 8. ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως) ἐνεγκάτω
— 10. ποίησον τῷ) ποιήσομεν
VII 3. λαός μου) λόγος
— 9. πρὸς τὸν βασιλέα) τοῦ βασιλέως
VIII. 1. ἐνοικείωται) ἐνοικείωτο
— 5. ἀπολέσθαι) ἀπολέσαι
— 14. μεταιτίους αἱμάτων) μεταγνοῦσα μετὰ τῶν
— — καταζήσασα)καταζήσας
— 15. τῷ) τῶν
— — κακοηθείας) ἀληθείας
— 16. παραλογισμῷ παραλογισαμένων)παραλογισάμενος
— 17. εὐγνωμοσύνην) ἐγνωμοσύνην
— 21. ἀναξίᾳ δυναστευόντων) ἀξιοδυναστευόντων
— 27. Ἀμαδαθοῦ) Ἀμαθοῦ

Κεφ. Στίχ.
VIII. 31. ὥστε) ὡς
— 32. προσκυνούμενον) προσκυνούμενος
— 34. ἐπετήδευσε) ἐπιτήδευσεν
— 41. λαβεῖν ἡμᾶς) λαβεῖν τὰς
— 49. ποιήσετε) ποιήσατε
— 50. Ἀμαδαθοῦ) Ἀμαθαδοῦ
— 60. ταύτην) ταύτη
— 66. ὑμῖν) τούτοις
— 67. τῆς γραφῆς ἐκτιθέσθω) ἐκτεθείσθω
IX. 7. Φασγὰ) Φαγὰ
— 10. Ἀμαδαθοῦ) Ἀμαθαδοῦ
— 12. περιχώρῳ) χώρᾳ
— 13. κρεμάσαι) κρεμασθῆναι

Κεφ. Στίχ.
— 19. ἕκαστος τῷ) τοῖς
— 20. ἦσαν) εἰσὶν
— 22. ἐστράφη) ἐγράφη
— 24. Ἀμαδαθοῦ) Ἀμαθαδοῦ
— 27. προστεθειμένοις) προτεθειμένοις
— 28 τῶν Φρουραί) τοῦ Φρουραὶ
— 29. Φρουραί) Φρουραῖα
X. 1. δὲ) γὰρ
— 3. διηγεῖτο) ἠγεῖτο
— 4. οὐδὲ γὰρ) οὐδὲν
— 18. καιρὸν) κλῆρον
— 30. Φρουραί) Φρουραῖα
— 31. τὸν) τῶν

Ι Ω Β.

Κεφ. Στίχ.
I. 8. ὁ Κύριος) Θεός
— — παιδὸς) θεράποντος
— 12. δίδωμι) δέδωκα
— 16. κατέκαυσε) κατέφαγεν
— — κατέφαγεν) κατέκαυσεν
II. 2. σύμπασαν) γῆν
— 3. διάβολον) Σατανᾶν
— 6. διαφύλαξον) διατήρησον
— 7. ἀπὸ προσώπου) παρὰ προσώπου
— 9. αὐτῷ) τῷ Ἰωβ
— — εἰς Κύριον) πρὸς Κύριον
— 11. χώρας) πόλεως
— — Βαλδάδ) Βαλδὰς
III. 5. Καὶ ταραχθείη) καταραθείη
— 6. ἐνιαυτοῦ) ἐνιαυτῶν
— 7. ὀδύνη) ὀδυνηρὰ

Κεφ. Στίχ.
III. 9. εἰς φωτισμὸν) καὶ μὴ φωτίσαι
— 10. πόνον) κόπον
— 17. ἐξέπαυσαν) ἔπαυσαν
— 23. Θεὸς) Κύριος
— 24. στεναγμός μου) στεναγμός μοι
IV. 6. ἀκακία) κακία
— 7. τίς) ὅτι οὐδείς
— 8. ἑαυτοῖς) ἐν αὐτοῖς
— 10. Στόνος) Σθένος
— 12. σοι) μοι
— 19. ὧν) οὗ
V. 1. δὴ) δὲ
— 5. συνήγαγον) ἐθέρισαν
— 8. πάντων δεσπότην) παντοκράτορα
— 13. βουλὴν) βουλὰς

Κεφ. Στίχ.
V. 18. ἔπαισε) πατάξει
— 20. λύσει) ῥύσεται
— 26. ἐλεύσῃ) ἀπελεύσῃ
— 27. ἔπραξας) ἐποίησας
VI. 2. εἰ) τι
— 17. ὅπου) ὅπερ
— 19. διορίζοντες) διορῶντες
— 21. δὲ) δὴ
— 23. ἐχθρῶν) κακῶν
VII. 6. λαλιᾶς) δρομέως
— 8. ἀτενιεῖ) ἀτενοί
— 15. ψυχὴν) ζωήν
— — ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀς ἃ) τὴν δὲ ψυχήν μου ἀπὸ τοῦ σώματος
VIII. 4. ἀνομίας) τὴν ἀνομίαν
— 5. Θεὸν) Κύριον
— 10. ἐξάξουσι) σὲ διδάξουσιν
— 19. ἄλλον) ἄλλο
IX. 13. ὀργήν) ὀργῇ
— 21. ηὐσέβησα) ἠσέβησα
— — ἀφαιρεῖται) ἀφῄρηται
— 24. Παραδέδοται γῇ) παραδέδονται γὰρ
— — αὐτῆς) αὐτοῦ
— 25. ἀπέδρασαν) ἀπέδρα
— 32. ᾧ) οὗ
— 33. Εἴθε) Εἰ γὰρ
— — διακούων) διακρίνων
X. 7. Οἶδας) οἶδα
— 9. ἀποστρέψεις) ἀποστρέφεις
— 15. ἀτιμίας) ἀνομίας
— 17. ἐπήγαγες) ἐπήγειρας
— 19. ἀπηλλάγην) ἀπῆλθον
— 21. ἀναστρέψω) ἀναστρέφω

(Τομ. Δ΄.)

Κεφ. Στίχ.
XI. 6. ἀπέβη) παρέβη
— 9. εὕρους) εὗρος
— 13. ὑπτιάζεις) ὑπτίασας
— 16. τὸν κόπον) τῶν κόπων
— 19. μεταβαλόμενοι) μεταβαλομένου
— 20. ἀπώλεια ψυχῆς) ἀπολεῖται
XII. 2. εἶτα) μὴ
— 4. ἐγενήθη) ἐγενόμην
— 6. αὐτοῦ) μου
— — παροργίζουσι) γὰρ ὀργίζουσιν
— 10. πάσης σαρκὸς) παντὸς
— 11. Οὖς) Νοῦς
— 14. καταβάλῃ) καταστρέψῃ
XIII. 9. Καλὸν γὰρ ἐὰν) Ἐὰν γὰρ
— — αὐτῷ) ὁδῷ αὐτοῦ
— 11. δεινὰ) δειλία
— 13. θυμοῦ) θυμῷ μου
— 16. δόλιος) δόλος
— 20. χρήσῃ) χρεία
— 24. ἀπ' ἐμοῦ κρύπτῃ) μὲ ἀποκρύπτῃ
— — σοι) σου
— 25. χόρτῳ φερομένῳ) χόρτον φερόμενον
— 28. ὃ παλαιοῦται) οἱ παλαιοῦνται
XIV. 5. παρὰ σοί) παρ' αὐτῷ
— 6. αὐτοῦ) ἐμοῦ
— — ἡσυχάσῃ) ἡσυχάσω
— — εὐδοκήσῃ αὐτοῦ) εὐδοκήσω μου
— 8. ἐν δὲ) ἐὰν δὲ

Κεφ. Στίχ.
XIV. 8. πέτρα) πέτραις
— 11. ποταμὸς) ποταμοὶ
— — ἐρημωθεὶς ξηρανθήσεται) ἐρημωθέντες ξηρανθήσονται
— 12. συρραφῇ) ἐξεγερθῇ
— 20. μετέσησας αὐτοῦ) ἐπέσησας αὐτῷ
— — ἐξαπέσειλας αὐτὸν) ἐξαπεσάλη
XV. 2. πότερον) τίνα ἄρα
— 3. οἷς οὐ δεῖ) κενοῖς
— 4. συ) σοὶ
— 12. ὑπήνεγκαν) ἐπήνεγκαν
— 17. Ἀναγγελῶ) ἀναγγέλλω
— — δὲ) δὴ
— — ἀναγγελῶ) ἀναγγέλλω
— 20. ἀσεβοῦς) ἀσεβῶν
— 22. ἐντέταλται) ἐντέτακται
— 26. πάχει νώτου) πανεχίνῳ τῆς
— 30. μαράναι) μαραίνει
— 35. λήψεται) λήψονται
— — δόλον) πόνον
XVI. 8. ἐγενήθη) ἐγενήθην
— 10. εἰς σιαγόνια) ἐπὶ τὰ γόνατα
— 13. χολήν) ζωήν
— 15. ἔῤῥαψα) ἔῤῥαψαν
— — ἐσβέσθη) ἔσβεσαν
— 18. τῇ κραυγῇ) τῆς κραυγῆς
— 21. ἀνδρὶ) μου
— — υἱῷ) υἱὸς
XVII. 4. ἔκρυψας) ἔκρυψαν
— — οὐ) οὖν

Κεφ. Στίχ.
XVII. 8. Δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπαναςαίη) Δικαίῳ γὰρ παράνομος ἐπανέστη
— 11. Αἱ) Καὶ
— — βρόμῳ) δρόμῳ
XVIII. 1. Βαλδὰδ) Βαλδὰς
— 4. ὄρη) ἡ γῆ
— 9. ἔλθοισαν) ἔλθοιεν
— — κατισχύσει(κατιχύσουσιν
— — διψῶντας) διψῶντες
— 10. τρίβον) τρίβων
— 11. πολλοὶ) πολλῶν
— — αὐτοῦ ἔλθοισαν ἐν) ἔλθοι
— 13. ὡραῖα) ὥμια
— 15. νυκτὶ) σώματι
— 19. ἐν τοῖς) ἐντὸς
XIX. 4. παρ') ἐν
— 17. γελῶ) λαλῶ
— 14. εἰδότες) ἰδόντες
— 15. οἰκίας) οἰκεῖοι
— 16. θεράποντα) θεράποντας
— — ὑπήκουσε) ὑπήκουσαν
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 18. ἀπεποιήσαντο)ἀπείπαντο
— 20. ὀδοῦσιν) ὀδύναις
— 26. δέρμα) σῶμα
— 28. ἐριοῦμεν) ἐροῦμεν
— — εὑρήσομεν) εὕρησον
— 29 ἐπικαλύμματος)κρίματος
— — ποῦ) ὅτι οὐδαμοῦ
— — ὕλη) ἰσχὺς
XX. 2. συνίετε) συνιέναι
— 3. μου) σου
— — μου) σου
— 5. παρανόμων) ἀσεβῶν

Κεφ. Στίχ.

XX. 7. ἰδόντες) εἰδότες
— 10. πυρσεύσαισαν) ψηλαφήσουσιν
— 12. Ἐὰν γλυκανθῇ) ἐγλυκάνθη
— 13. συνέξει) συνάξει
— 16. Θυμὸν) θυμὸς
— 18. ἀκατάποτον) ἀκατάπατητον
— 19. ἔθλασε) ἔθρασεν
— 20. ἔσται) ἔστη
— 23. εἴ πως εἶ πληρῶσαι) καὶ πληρώσει
— 25. Ἀστραπὴ) Ἄνδρα

XXI. 5. σιαγόνι) στόμα
— 16. καθορᾷ) καθαρά
— 17. αὐτοὺς) αὐτοῖς
— 21. τί) τὸ
— 22. φόνους) σοφοὺς
— 23. ἁπλοσύνης) ἀφροσύνης
— 28. ὅτι) ὥστε
— — ἄρχοντος) ἀρχαῖος
— 29. ἀπαλλοτριώσετε) ἀπολλοτριωθήσεται
— 30. ἀπαχθήσονται) ἀπαχθήσεται
— 33. ἀναρίθμητοι) ἀριθμητοί

XXII. 8. ἐκοίμησας) ἐκόμισας
— 18. ἐπάτησαν) ἐπανέςησαν
— — ἄδικοι) δίκαιοι
— 18. Ὃς δὲ) Ὅτε γε
— 21. δὴ) δὲ
— — εἶτα) ἢ
— 22. δὴ) δὲ
— 23. ποιήσεις) ποίησον

Κεφ. Στίχ.

XXII. 24. ὡς πέτρα) ὥσπερ
— 28. σου) σοι
— 29. ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν) ἐταπείνωσας σεαυτὸν
— — ἐρεῖ) ἐρεῖς
— — ὑπερηφανεύσατο) ὑπερηφανευσάμην

XXIII. 2. ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ) ςενάζω δὲ ἐπ' ἐμαυτόν
— 4. ἐμπλήσαιμι ἐλέγχων) ἐμπλήσει με ἐλέγχου
— 5. ἀπαγγελεῖ) ἀπαγγέλλει
— 15. ἀπ' αὐτοῦ) ἐπ' αὐτῷ
— 17. πρὸ προσώπου) πρόσωπον

XXIV. 1. Κύριον οὐκ) κύριε
— — ὧραι) ὥρας
— 5. 6. Ἐπ' ἐρήμου) ὑπὲρ ἐμοῦ
— — Ἠδύνθη) ἠδυνήθη
— 7. αὐτῶν) ἑαυτῶν
— 9. ὀρφανὸν) ὀρφανοὺς
— 11. στενοῖς) σκοτεινοῖς
— — δικαίαν) δικαίων
— 17. σκιὰ θανάτου) διεσκέδασεν
— — σκιᾶς) σκιὰ
— 20. ὀρφανῶν) ὀρφανοῦ
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 21. εὖ ἐποίησεν) ἐποίκτειραν
— — γύναιον ἠλέησε) ἀγύναιον ἠλέησαν
— 22. κατέστρεψε δυνατούς) κατέςρεψαν ἀδυνάτους
— 24. μολόχη) χλόη

Κεφ. Στίχ.

XXV. 5. οὐ καθαρὰ) οὐκ ἄμεμπτα
XXVI. 7. βορέαν) βορέᾳ
— 9. ἐκπετάζων) σκέπων
— 11. ἐπετάσθησαν) ἐπεστάθησαν
— 12. ἔτρωσεν) ἔστρωσεν
XXVII. 3. ρισίν) ῥήμασιν
— 4. τὰ χείλη) τὸ στόμα
— 6. προσέχων) προέχων
— 10. ὡς) πῶς
— — αὐτὸν) αὐτοῦ
— 13. κτῆμα) ὀργὴ
— 15. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 18. ἃ συνετήρησε) ὁ πλοῦτος αὐτοῦ
— 19. κοιμηθήσεται καὶ) κοιμηθεὶς
— — ὀφθαλμοὺς) ὀφθαλμός
XXVIII. 4. ὀδὸν) ὁδοὺς
— 8. παρῆλθεν) γὰρ ἦλθεν
— 17. οὐκ) οὐχ
— 20. δὲ) δὴ
— 22. εἶπαν) εἶπεν
— 23. Θεὸς) κύριος
— 26. οὕτος ὑετὸν) οὕτως ἰ-
— 27. ἰδεν) ἰδὼν
XXIX. 8. στάντες) πάντες
— 14. ἐνδεδύκειν) ἐδεδοίκειν
— 15. τυφλῷ) τυφλῶν
— — χωλῷ) χωλῶν
— 20. μου) αὐτοῦ
— — μου) αὐτοῦ
— 25. πενθινοὺς) συμπαθεῖς

Κεφ. Στίχ.

XXX. 4.5. περικλῶντες) περικυκλοῦντες
— 8. ἀπὸ) ἐπὶ
— 11. ἐξαπέστειλαν) ἐξαπέστειλεν
— 12. πόδας) πόδα
— 15. μοι) μου
— 17. νυκτὸς) νύκτες
— 20. ἔστησα) ἔστησαν
— — κατενόησάς με) κατενόησάν μοι
— 21. Ἐπέβησας) Ἀπέβησαν
— — ἀνελεημόνως) ἀνελεήμονες
— 28. θυμοῦ) φιμοῦ
XXXI. 1. παρθένον) παρθένων
— 2. τί ἐμέρισεν) ἐπεμέρισεν
— — ὑψίστων) ὑψίστου
— 3. Οὐχὶ) Οὐαὶ
— 4. ἐξαριθμήσεται) ἐξαριθμηθήσεται
— 8. φάγοισαν) φάγονται
— 9. ἑταίρου) ἑτέρου
— 10. ἀλέσαι) ἀρέσαι
— 12. ἐπὶ) ἐκ
— — ἡμερῶν) μερῶν
— 18. ὅτι) καὶ
— 24. ἰσχύν) εἰς χοῦν
— 29. εἶπεν ἡ) εἶπον τῇ
— 31. οὐ πλησθῆναι) ἐμπλησθῆναι
XXXII. 1. ἀντειπεῖν) ἀντεῖπεν
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 2. Ῥὰμ) Ῥαμὰ

Κεφ. Στίχ.
XXXII. 4. ἡμέραις) ἡμερῶν
— 9. αὐτούς) με
— 16. ἐλάλησαν) ἐλάλησα
XXXIII. 11. ξύλῳ) κυκλώματι
— 13. δίκης) δικαιοσύνης
— 14. λαλήσει) λαλῆσαι
— 27. ἀπομέμψεται) ἀποπέμψεται
— 28. ἐλθεῖν) ἐξελθεῖν
— 31. καὶ ἐγὼ) ἵνα
XXXIV. 3. οὗς) νοῦς
— 9. Κυρίῳ) Κυρίου
— 17. σὺ) σοὶ
— — καὶ δίκαιον) εἶναι δίκαιον
— 18. ἀσεβέσατε) ἀσεβέσατοι
— 19. ἐντίμων) ἐντίμου
— — οὐδὲ οἶδεν) οὐκ ἔδωκεν
— — ἀδροῖς) ἀνδρῶν
— — τῷ) τὸ
— 20. παρανόμως, ἐκκλειομένων ἀδυνάτων) ἀνόμοις ἐκκλειομένοις καὶ ἀδυνάτοις
— 22. ἐστὶ) ἔσται
— 31. ἐνεχυράσω) ἐνεχύρασα
— 33. ἐκλέξῃ) ἐκλέξω
— 33. ἐλάλησεν) ἐλάλησας
— — αὐτοῦ) σου
— 37. λογισθήσεται) ἔσται
XXXV. 12. κεκράξονται) κέκραξον
— 14. καὶ) ὃς
XXXVI. 5. Γίνωσσε δὲ) γινώσκω δὲ ἐγὼ
— 6. ἀσεβῆ) ἀσεβῶν

Κεφ. Στίχ.
XXXVI. 7. καὶ ὑψωθήσονται) ὑψωθήσεται
— 16. προσέτι) πρὸς ἐπὶ
— 18. ἔσται) ἥξει
— — ἀδικίαις) ἀδικίας
— 20. ἰσχύϊ) ἰσχὺν
— 21. τοῦτο) τοῦτον
— 28. ἀμυθήτῳ βροτῷ) ἀμυθήτων βροτῶν
— 29. συνῇ ἐπεκτάσεις) συνῆς ἐπέκτασιν
— 30. ἐκτείνει) ἐκτενεῖ
— — ἠδὺ) τὸ τόξον
— — ῥιζώματα) ῥίζωμα
— 33. φίλῳ) φίλον
XXXVII. 5. χειμὼν ὑετοῦ) χειμῶνι ἵνα ᾖ ὑετὸς
— — δυναστείας) δυναςείαις
— 7. Εἰσῆλθε) Εἰσῆλθον
— — κοίταις) κοίτης
— 8. αἱ δίναι) ὀδύναι
— 10. καταπλήσει) καταπλήσσει
— 11. Θεεβουλαθὼθ εἰς) τοῖς κατωτάτω θεὶς
— 17. Στερεώσεις) στερεωθεὶς
— — ἰσχυρὰ) ἰσχυραὶ
XXXVIII. 6. κρίκοι) στύλοι
— 12. οἶδε) ἐπίδεν
— 16. πηγὴν) γῆν
— 21. Οἶδας) Οἶδα
— — τότε) εἰς τοῦτο
— 25. κυδοιμῷ) κυδοιμῶν
— 26. γῆν) γῆς
— 30. ἀβύσσου) ἀσεβοῦς

Κεφ. Στίχ.
XXXVIII.30. ἔπηξε) ἔτηξεν
— 32. κώμης) κόμης
— 38. γῆ χωνείᾳ) γῆς κονία
XXXIX.4. αὐτοῖς) ἑαυτοῖς
— 14. ὠὰ) ὦτα
— 16. ἑαυτῇ) ἑαυτὴν
— 18. κατὰ καιρὸν) καταχαίρων
— 22. σιδήρου) σίδηρον
— 24. σημάνῃ) σημανιεῖ
— 25. ἀλαλάγματι) ἄλματι
— 26. ἔπτηκεν) ἔστηκεν
XL. 3. ἀποποιῇ) ἀποποιοῦ
— — οἶει δὲ) μηδὲ οἷου
— 4. βροντᾷς) βροντᾷ ἴσα
— 5. δὴ ὕψος καὶ) δὲ εἰς ὕψος
— 13. τύχος σιδήρεος) σίδηρος χυτός
— 14.15. ἀγρῷ) ταρτάρῳ
— 18. ὅτε) ὅτι
— 19. ἐνσκωλιευόμενος) ἐνσκολιευόμενος

Κεφ. Στίχ.
XL.20.21. ψελλίῳ) ψελίῳ
— 25. ἐν αὐτῷ) αὐτὸν
XLI. 1. μοι) σοι
— 3. δυνάμεω)ν δυνάμεως
— 6. σύνδεσμος) σύνδεσμοι
— — σμυρίτης) σμίριτος
— 11. πυρὶ) φλογὶ
XLII. 5. Ἀκοῇ) Ἕως
— 10. Ἔδωκε) προσέθηκεν
— — πάντα) τὰ
— 11 ἐκ πρώτου) πρὸ τούτου
— 12. τοῦ) τὸν
— 15. αὐταῖς ὁ πατὴρ) Ἰὼβ ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ
— — αὐτῶν) αὐτοῦ
— 16. τεσσαράκοντα) ἑβδομήκοντα
— — ᾗ ἔζη) ζῇ
— 17. Βεὼρ) Σεμφὼρ
— Γεθαίμ) Γεθθαὶμ
— — ὁ Σαυχαίων τύραννος) τοῦ Αὐχίτου τυράννου

ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ.

Ψαλμ. Στίχ.
II. 8. πέρατα) πέρα
— 9. σκεῦος) σκέυη
IV. 3. ματαιότητα) ματαιότητας
— 8. καιροῦ) καρποῦ
V. 4. ἐπόψομαι) ἐπόψῃ με
— 5. οὐ) οὐδὲ
— 9. ἐνώπιόν μου) ἐνώπιόν σου
— — σου) μου
— 13. ἐυλογήσεις) ἐυλογεῖς

Ψαλμ. Στίχ.
VII. 9. με) μοι
— 14. ἑαυτῷ) ἐν αὐτῷ
IX. 6. αὐτῶν) σου
— 13. χραυγῆς) φωνῆς
— 30. Ἁρπάσει) Ἁρπάσαι
— 38. εἰσήκουσας Κύριε) εἰσήκουσεν Κύριος
— — σου) αὐτοῦ
X. 1. τῇ ψυχῇ) τὴν ψυχὴν
— 6. παγίδας) παγίδα

Ψαλμ. Στίχ.
X. 7. εὐθύτητα) εὐθύτητας
XI. 3. Μάταια ἐλάλησαν)Μάταια ἐλάλησεν
— 5. ἡμῖν) ἡμῶν
XII 2. ἀποσρέψεις) ἀποσρέφεις
XIII. 5. οὗ) ᾧ
— — δικαίᾳ) δικαίων
XIV. 5. ἀθώῳ) ἀθώοις
XV. 11. εὐφροσύνης) εὐφροσύνην
— — τερπνότητες) τερπνότης
XVI. 2. ὀφθαλμοί σου) ὀφθαλμοί μου
— 6. ἐπήκουσας) εἰσήκουσεν
— 9. ἀσεβῶν) ἀσεβοῦς
— 13. ῥομφαίᾳ) ῥομφαίαν
XVII.11. Χερουβείμ) Χερουβείν
— 23. ἀπέςησα) ἀπέςησαν
— 36. σωτηρίας σου) σωτηρίας μου
— 44. Ῥῦσαι) ῥύσεται
— — λαοῦ) λαῶν
— — ὃν) ὃς
— 45. ὑπήκουσε) ἐπήκουσας
XVIII.2. ἀναγγέλλει) ἀναγγελεῖ
— 7. τῆς θέρμης) τὴν θέρμην
— 14. κατακυριεύσωσι) κατακυριεύσουσιν
XIX. 8. ἐπικαλεσόμεθα) μεγαλυνθησόμεθα
XX. 3. καρδίας) ψυχῆς
— — θέλησιν) δέησιν
— 10. Κύριος) Κύριε
— — αὐτοῦ συνταράξει) σου συνταράξεις
XXI. 4. ἁγίῳ) ἁγίοις

Ψαλμ. Στίχ.
XXI.19. ἐξηρίθμησα)ἐξηρίθμησαν
— 28. πέρατα) πέρα
XXII. 1. ποιμαίνει) ποιμανεῖ
— 5. ποτήριόν μου) ποτήριόν σου
XXIV.17. ἐπλατύνθησαν) ἐπληθύνθησαν
XXV. 3. μου) σου
— 4. ματαιότητος) ματαιότητας
XXVI.8. Ἐξεζήτησε) ἐξεζήτησα
— — μου) σου
— 9. ἀποσκορακίσῃς)ἐγκαταλίπῃς
— — ἐγκαταλίπῃς) ὑπερίδῃς
— 14. σου) μου
XXVII.2. ἐν τῷ δέεσθαί με) ἧς ἐκέκραξα
XXVIII.6. τοῦ Λιβάνου) τὸν Λίβανον
XXIX.8. θελήματί σου) θελήματί μου
— 12. χορὸν) χαρὰν
XXX.16. καιροί) κλῆροι
— 23. εἰσήκουσας) εἰσήκουσεν
XXXI.2. ᾧ) οὗ
— — πνεύματι) στόματι
— 5. ἁμαρτίαν) ἀνομίαν
— — καὶ τὴν ἀνομίαν)καὶ τὴν ἁμαρτίαν
— — ἁμαρτίας) καρδίας
XXXIII.8. αὐτούς) αὐτόν
XXXIV.8. αὐτῷ) αὐτοῖς
— — γινώσκει) γινώσκουσιν
— — ἔκρυψεν) ἔκρυψαν

Ψαλμ. Στίχ.
XXXIV.24.με) μοι
XXXV.12. σαλεύσαι) σαλεύσει
XXXVI.4. δώσει) δῴη
— 7. παρανομίας) παρανομίαν
— 28. ἐκδικηθήσονται) ἐκδιωχθήσονται
XXXVII.1. ἀνάμνησιν) ἄμνησιν
— 21. ἀγαθωσύνην)δικαιοσύνην
XXXVIII.1. Ἰδιθοὺν) Ἰδιθοὺμ
— 8. σοί) σου
XXXIX.3. ἰλύος) ὕλεως
— 7. ᾔτησας) ἐζήτησας
— 14. πρόσχες) σπεῦσον
XLI. 1. συνέσεως) εἰς σύνεσιν
— 5. ᾔχου) ἠχοῦς
— 11. θλίβοντές με) ἐχθροί μου
XLII. 1. Κρῖνόν με) Κρῖνόν μοι
XLIII.13.ἀλλάγμασιν αὐτῶν) ἀλαλάγμασιν ἡμῶν
— 14. καταγέλωτα) χλευασμόν
XLIV.10. βασιλέων) βασιλέως
— 14. αὐτῆς) τῆς
— 15. αὐτῆς) αὐτοῦ
— — αἱ) οἱ
— 18. μνησθήσομαι) μνησθήσονται
XLV. 6 τῷ προσώπῳ) τὸ πρὸς πρωΐ
— 9. Κυρίου) Θεοῦ
XLVII.3.εὐρίζω) εὐρίζων
— 6. ἰδόντες) ἰδότες
— 7. ἐπελάβετο) ὑπελάβετο
— 8. συντρίψεις) συντρίψει
— 10. ναοῦ) λαοῦ
XLVIII.9.ἐκόπασεν) ἐκοπίασεν

Ψαλμ. Στίχ.
XLVIII.15.καταχυριεύσουσιν)κακυριεύσωσιν
XLIX. 1. Ἀσὰφ) Δαυίδ
— 16. ἐπὶ) διὰ
L. 19. ἐξουδενώσῃ)ἐξουδενώσει
LII. 7. τὸν Θεὸν) Κύριον
LV. 4. σε) σοι
— 7. ὑπέμειναν τὴν ψυχήν) ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ
— 9. σὺ) σοὶ
— 13. αἰνέσεις σοι) αἰνέσεώς σου
LVI. 7. Παγίδα) Παγίδας
LVII. 10. αὐτούς) ὑμᾶς
LVIII. 5. κατεύθυναν)κατεύθυνα
— 12. λαοῦ μου) νόμου σου
— 14. ἐν συντελείᾳ) συντέλειαι
— 17. τὴν δύναμιν)τῇ δυνάμει
LIX. 2. τὸν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι) τὴν φάραγγα
LX. 6. εὐχῶν) προσευχῶν
LXI. 11. ἅρπαγμα) ἁρπάγματα
— 13. σοί) σοῦ
LXII. 1. Ἰουδαίας) Ἰδουμαίας
— 6. χείλει) χείλη
— — στόμα μου) ὄνομά σου
LXIII. 9. ἐξησθένησαν ἐπ᾽αὐτούς) ἐξησθένησαν αὐτόν
LXIV. 4. ἀνομιῶν) ἀνόμων
— — ταῖς ἀσεβείαις) τὰς ἀσεβείας
— 11. Τὰς) Τοὺς
— 13. ὡραῖα) ὄρη

Ψαλμ. Στίχ.
LXV. 15. ἀνοίσω σοι βόας) ποιήσω σοι βόας
— 19. δεήσεως) προσευχῆς
LXVII. 8. ἐν τῇ ἐρήμῳ)τὸν ἔρημον
— 19. ἀνθρώποις) ἀνθρώπῳ
LXVIII.5. οὐχ) οὐκ
— 11. συνέκαλυψα)συνέκαμψα
— 15. τῶν βαθέων)τοῦ βάθους
— 21. παρακαλοῦντας) παρακαλοῦντα
— 27. τραυματιῶν σου) τραυμάτων μου
— 30. ὁ Θεὸς ἀντιλάβοιτο) ἀντελάβετο
— 33. ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν) ζήσεσθε
LXX. 15. γραμματείας) πραγματείας
— 21. μεγαλωσύνην μου) δικαιοσύνην σου
LXXII.7. ἐξελεύσατο)ἐξελεύσεται
— 21. ἐξεκαύθη) ηὐφράνθη
— 28. πάντα τὰ ἀπαγγέλματα) πάσας τὰς αἰνέσεις
LXXIII.3. τῷ ἁγίῳ) τοῖς ἁγίοις
— 5. ἔξοδον) εἴσοδον
— 8. κατακαύσωμεν πάσας) καταπαύσωμεν
— — τοῦ Θεοῦ) κυρίου
— 14. συνέθλασας)συνέτριψας
— 15. Ἠθάν) Ἠθάμ
— 16. φαῦσιν καὶ ἥλιον)ἥλιον καὶ σελήνην
— 17. ἔπλασας αὐτὰ) ἐποίησας

Ψαλμ. Στίχ.
LXXIII.23. ἐχθρῶν) ἱκετῶν
— — ἀνέβη) ἀναβαίη
LXXIV.5. παρανομεῖτε) παρανομεῖν
— 10. ἀπαγγελῶ) ἀγαλλιάσομαι
LXXV.8. τότε ἡ ὀργή) τῆς ὀργῆς
— 10. τῆς γῆς) τῇ καρδίᾳ
— 13. πνεῦμα) πνεύματα
LXXVI.2. τῇ φωνῇ) ἡ φωνή
— 5. οἱ ὀφθαλμοὶ) πάντες οἱ ἐχθροὶ
— 9. εἰς γενεάν) καὶ γενεᾶς
LXXVII.5. ὅσα Ὃν
— — αὐτὰ) αὐτὸν
— 8. τὴν καρδίαν)ἐν τῇ καρδίᾳ
— 36. ἠπάτησαν) ἠγάπησαν
— 48. εἰς χάλαζαν)ἐν χαλάζῃ
— 51. καὶ ἀνήγαγεν) ἤγαγεν
— 54. ὄριον) ὄρος
— 57. ὡς) εἰς
— 63. ἐπενθήθησαν)ἐπένθησαν
— 72. ταῖς συνέσεσι)τῇ συνέσει
LXXVIII 13. δὲ) γὰρ
LXXIX.2. πρόβατον) πρόβατα
— 10. ἐπλήρωσε τὴν γῆν) ἐπλήσθη ἡ γῆ
— 12. ποταμοῦ) ποταμῶν
LXXX 1. ληνῶν)ἀλλοιωθησομένων
— — Ἀσάφ) Δαυίδ.
— 4. ἡμέρᾳ) ἡμέρας
— 6. αὐτὸ) αὐτὸν
— 7. νῶτον αὐτοῦ)νῶτον αὐτῶν
LXXXII.10. τῷ Ἰαβείν) ὁ Ἰαβείν

Ψαλμ.. Στίχ.
LXXXII.17. ὄνομα) πρόσωπον
LXXXIV.6. τὸν αἰῶνα) τοὺς αἰῶνας
LXXXVI.5. Μὴ τῇ) Μήτηρ
LXXXVII.1. Αἰμὰν) Αἰθὰμ
— — Ἐσδραίτῃ) Ἰσραηλίτῃ
— 2. ἐκέκραξα) κεκράξομαι
LXXXVIII.2. Ἐζραίτῃ) Ἰσραηλίτῃ
— 2. Κυρίου) σου Κύριε
— 13. Ἐρμὼν) Ἑρμονιείμ
— 20. ἁγίοις) υἱοῖς
— 23. κακώσει)προσθήσει τοῦ κακῶσαι
— 24. ἐχθροὺς αὐτοῦ)ἐχθροὺς μου
— 32. βεβηλώσωσιν) βεβηλώσουσιν
— 45. καθαρισμοῦ αὐτοῦ) καθαρισμοῦ αὐτόν
— 47. ἀποστρέψεις) ἀποστρέφεις
LXXXIX.12. πεπαιδευμένους)πεπεδημένους
XC. 3. σε) με
XCI. 16. μου) ἡμῶν
XCIII.16. πονηρευομένους) πονηρευομένοις
— 20. συμπροσέσαι) συνπροσέστω
XCIV. 3. πάντας τοὺς θεοὺς) πᾶσαν τὴν γῆν
— 11. εἰ) ἢ
XCVI.10. πονηρόν) πονηρά
— 11. εὐφροσύνη) εὐφροσύνην

Ψαλμ. Στίχ.
XCVII. 6. φωνῇ) φωνῆς
XCVIII.1.Χερουβείμ) Χερουβείν
— 7. τὸ πρόσταγμα)τὰ προστάγματα
— — ὃ) ἃ
CI. 16. Κυρίου) σου Κύριε
— 23. βασιλείας) βασιλεῖς
— 27. ἀλλάξεις) ἑλίξεις
CIII. 1. εὐπρέπειαν) μεγαλοπρέπειαν
— 4. φλόγα) φλέγα
— 5.κλιθήσεται)κινηθήσεται
— 16. ἐφύτευσεν) ἐφύτευσας
— 17. ἐρωδιοῦ) ἀρωδιοῦ
— 24. κτήσεώς) κτίσεώς
— 26. διαπορεύσονται) διαπορεύονται
— 28. χρηστότητος) πιότητος
— 31. τὸν αἰῶνα)τοὺς αἰῶνας
CIV. 9. τοῦ ὅρκου) τῷ ὅρκῳ)
— 10. αὐτὸν) αὐτὴν
— 25. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 26. αὐτόν) ἑαυτῷ
— 28. καὶ οὐ) ὅτι
— 45. ἐκζητήσωσιν. Ἀλληλούϊα) ἐκζητήσουσιν
CV. 9. ἀβύσσοις) ἀβύσσῳ
— 12. ἦσαν) ἦνεσαν
— 15. καὶ ἐξαπέστειλεν) ἐξαπόστειλεν
— — τὴν ψυχὴν) τὰς ψυχὰς
— 20. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 41. ἐθνῶν) ἐχθρῶν
CVI. 30. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 32. καθέδρᾳ) καθέδραις

Ψαλμ.. Στίχ.
CVI. 36. πόλιν πόλεις
CVII. 1. Ὠδὴ ψαλμοῦ) ψαλμὸς
CVIII.15.αὐτῶν) αὐτοῦ
— 20. Κυρίου) Κυρίῳ
— 23. ἀντανηρέθην) ἀνταναιρέθην
CX. 10. αὐτόν) αὐτήν
CXIII.24. τοῦ οὐρανοῦ) τῷ οὐρανῷ
CXIV. 7. χυχή) ψυχήν
CXV. 6. αὐτοῦ) αὐτῶν
CXVIII.26 ὁδούς μου) ὁδούς σου
— 28. Ἔσταξεν) Ἐνύσταξεν
— 58. ὁδούς μου) ὁδούς σου
— 64. σου Κύριε) Κυρίου
— 77. ζήσομαι) ζῆτόν με
— 103. γλυκέα) γλυκῖα
— 116. ζήσομαι) ζῆσόν με
— 124. ἔλεος) λόγιον
— 136. κατεβίβασαν) διέβησαν
— — ἐφύλαξαν) ἐφύλαξα
— 139. μου) τοῦ οἴκου σου
— 139. λόγων) ἐντολῶν
— 144. ζήσομαι) ζῆσόν με
— 158. ἀσυνθετοῦντας) ἀσυνετοῦντας
— 165. τὸν νόμον) τὸ ὄνομα
— 170. λόγιον) χρίμα
— — ῥῦσαι) ζῆσον
CXX. 3. δῴη) δῴης
— 5. δεξιάν) δεξιᾶς
CXXI. 3. ἡ μετοχὴ) οἱ μέτοχοι
— 8. δὴ) δὲ
CXXVII. 2. πόνους) καρπούς
— — καρπῶν) πόνων

Ψαλμ.. Στίχ.
CXXVII. 5. Εὐλογήσαι)εὐλογήσει
CXXIX. 2. φωνῆς) προσευχῆς
3. παρατηρήσῃς) παρατηρήσῃ
— 4. νόμου) ὀνόματος
CXXX. 2. ἐταπεινοφρόνουν)ἐταπεινοφόρουν
— — ἀνταπόδοσις) ἀνταποδόσεις
CXXXI. 7. τὸ σκήνωμα) τὰ σκηνώματα
— 11. αὐτὴν) αὐτὸν
— 15. θήραν) χήραν
— 17. ἡτοίμασα) ἡτοίμασας
CXXXIV. 12. λαῷ) δούλῳ
— 17. ἐνωτισθήσονται) ἀκούσονται
CXXXV. 26. Θεῷ) Κυρίῳ
CXXXVII.2. πᾶν) πάντας
— — λόγιόν σου) ἅγιον
— 7. ζωώσεις) ζώσεις
CXXXVIII. 16. μου) σου
— — ὀφθαλμοί σου) ὀφθαλμοί μου
— 20. ἐρεῖ σε) ἐρεῖς
— 23. ὁ Θεὸς) Κύριε
— 24. εἰ ὁδὸς) ἢ εἶδες ὁδὸν
CXXXIX. 3. ἀδικίας) ἀδικίαν
CXL. 6. κριταὶ) κραταιοὶ
— 7. ἡμῶν) αὐτῶν
— 9. σκανδάλων) σκανδάλου
CXLI. 2. φωνῇ) ἡ φωνὴ
— — Κύριον ἐδεήθην) τὸν Θεὸν

Ψαλμ. Στίχ.

CXLII. 10. ἀγαθὸν) ἅγιον
CXLIII. 1. Γολιάθ) Γολιάδ
— 2. λαόν μου) λαὸν αὐτοῦ
— 12. ἠνδρυμμένα) ἡδρυμμένα
— 14. πλατείαις) ἐπαύλεσιν
CXLIV. 1. Αἴνεσις) Αἰνέσεως
— 7. ἀγαλλιάσονται) ὑψωθήσονται

Ψαλμ. Στίχ.

CXLIV. 9. σύμπασι) ὑπομένουσι αὐτὸν
— 16. ἀνοίγεις) ἀνοίξεις
— — τὴν χεῖρα) τὰς χεῖρας
CXLV. 4. διαλογισμοὶ αὐτοῦ) διαλογισμοὶ αὐτῶν
CL. 4. ὀργάνῳ) ὀργάνοις
CLI. 14. ἐλαίῳ) ἐλέει

ΥΜΝ. Α'.

Ὕμν. Στίχ.

I. 18. Κύριος) Κύριε
— — τῶν αἰώνων) τὸν αἰῶνα
II. 8. ὡς) οὓς
— 10. γῇ) τῇ
— 11. ἐπεπότησεν) ἐπεπόθησεν
— 12. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 18. γεννήσαντά) ποιήσαντα
— 41. ἀνταποδώσω) ἀνταποδώσει
— — με ἀνταποδώσω) ἀνταποδώσει
— 42. ἐχθρῶν) ἐθνῶν
III. 9. δικαίων) δικαίου
IV. 1. Ἡσαΐου) Ἐζεκίου
— 11. αἰσχυνθήσονται) αἰσχυνθήτωσαν
— 16. ἐμνήσθημεν) ἐμνήσθην
— 18. οὐκ) οὐ

Ὕμν. Στίχ.

V. 4. βάθος) βάθη
— 10. σωτήριον) σωτηρίαν
VI. 4. κέρατα) τέρατα
— 5. κατὰ πόδας) οἱ πόδες
— 6. πορείαις αἰωνίοις) πορείας αἰωνίους
— 7. Μαδιάν) Μαδιάμ
— 10. Ποταμοῖς) ποταμῶν
— 19. Κύριος) Κύριε
VIII. 12. ἔλεος) ἔλαιον
— 41. εἶ Θεὸς) εἶ Κύριε
IX. 28. ἐπήγαγες) ἐποίησας
— — ἁγίαν τὴν) ἁγίαν τῶν
— 38. οὐδὲ τόπος) οὐ τόπος
X. 55. Χερουβείμ) Χερουβείν
XI. 50. εἰς γενεὰς γενεῶν) ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν
XIV. 6. μονογενὲς) μονογενὴ

ΠΑΡΟΙΜΟΙΑΙ.

Κεφ. Στίχ.

I. 7. ἀρχὴ) ἀρετὴ
— 8. παιδείαν) νόμους

Κεφ. Στίχ.

I. 13. κτῆσιν) κτίσιν
— 15. ἐν ὁδῷ) ὁδοὺς

Κεφ. Στίχ.

I. 26. ὑμῶν) ὑμῖν
— 29. σοφίαν) παιδείαν
— — φόβον) λόγον
II. 8. ὁδοὺς) ὁδὸν
— 9. ἄξονας) αὔξονας
— 18. ἄξονας) αὔξονας
— 20. λείας) λείους
III. 8. πίστεις) πίστις
— — πλακὸς) τὸ πλάτος
— 6. αὐτὸν) αὐτὴν
— 20. δρόσον) δρόσους
— 27. ποιεῖν) ποίει
— 33. Κυρίου) Θεοῦ
IV. 4. ἐδίδασκόν με, καὶ ἔλεγον) ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με
— 24. ποίησον) ἄπωσον
— 27. προάξει) προάξαι
V. 3. χάριν) καιρὸν
— 8. πρὸς θύρας) προθύραις
— 19. τῇ ταύτης) ταύτῃ τῇ
— 20. τῆς) ταῖς
— — ἰδίας) ἰδίαις
— 21. πάσας) σὰς
— — αὐτοῦ) αὐτοὺς
VI. 1. ἐγγυήσῃ) ἐγγυᾷ
— 2. ῥήμασιν) χείλεσιν
— 3. ἴθι) ἴσθι
— — ἐκκλειόμενος) ἐκλυόμενος
— 7. ἐκείνῳ) ἐκείνου
— 8. ἐμπορεύεται) ποιεῖται
— 17. ὑβριστὴς) ὑβριστοῦ
— 22. συλλαλῇ) συλλαλήσω
— 25. συναρπασθῇς) συναρπάσῃς

Κεφ. Στίχ.

V. 30. πεινῶν) πεινῶσαν
VII. 3. αὐτοὺς) αὐτοῖς
— — πλακὸς) τὸ πλάτος
— 8. ἀλῶντα) λαλοῦντα
— 22. κεπφωθεὶς) κεφφωθεὶς
— 24. ῥήμασι) ῥῆσιν
VIII. 6. ἀνοίσω) ἀνοίγω
— 8. ῥήματα) κρίματα
— 8. ϛραγγαλιώδες) ϛραγγαλῶδες
— 17. με) χάριν
— 18. παλαιῶν) πολλῶν
— 19. χρείσσω) κρεῖσσον
— 20. δικαιώματος) δικαιοσύνης
— 29. θεμέλια) θελήματα
— 32. φυλάξουσιν) φυλάσσοντες
— 33. παιδείαν) σοφίαν
IX. 12. τλήσεις) ἀντλήσεις
— — διατεταμένην) διατεταγμένην
X. 3. δικαίου) δικαίαν
— 7. δικαίου) δικαίων
— — ἐγκωμίου) ἐγκωμίων
— — ἀσεβῶν) ἀσεβοῦς
— 10. ὀφθαλμῷ) ὀφθαλμοῖς
— 11. χείλει) χειρὶ
— 15. ἀσθενῶν) ἀσεβῶν
— 18. ἄδικα) δίκαια
— 19. ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν) ἐκφεύξεται ἁμαρτία
— 24. ἀπορίᾳ) ἀπωλείᾳ
— 28. ἀπολεῖται) ὄλλυται
— 29. ὁδὸς) φόβος
— 32. ἐπίσταται) ἀποστάζει
XI. 20. ὁδῷ) ταῖς ὁδοῖς

Κεφ. Στίχ.
XI. 21. ἄδικος) ἀδίκως
XII. 2. Κυρίου) Κυρίῳ
— 9. ἄρτου) ἄρτων
— 13. ἁμαρτίαν) ἁμαρτίας
— — παγίδα) παγίδας
— — λύπαις) πύλαις
— 14. χειρῶν) χειλέων
XII. 17. ἀπαγγελεῖ) ἀπαγγέλλει
— 18. μαχαίρᾳ) μάχαιραν
— 20. βουλευόμενοι)βουλόμενοι
— 22. Κυρίου) Κυρίῳ
— 24. εὐχερῶς) ἐχθρῶν
XIII. 12. ἀγαθή) κακή
— 13. ὑγιανεῖ) ὑγιαίνει
XIV. 10. ὕβρει) ὕβριν
— 12. αὐτῆς) αὐτοῦ
— 20. μισήσουσι) μισήσωσιν
— 21. πένητα) πένητας
— 24. πλοῦτος) πανοῦργος
— 26. καταλείψει) καταλείπει
— 27. Φόβος) Πρόσταγμα
XV. 2. ἀναγγελεῖ) ἀναγγέλλει
— 13. οὖσης, πνεῦμα) οὖσα
— 25. ἔζησεν) ἐζήρισεν
— 28. Καρδία) Καρδίαι
— — μελετήσει) μελετῶσιν
— — ἀποκριθήσεται) ἀποκρίνεται
— 33. αὐτῇ) αὐτῷ
— — προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς) προσπορεύεται ταπεινὸς
XVI. 11. Κυρίῳ) Κυρίου
— 16. χρυσίου) χρυσίῳ
— 17. κακοῦ) κακῶν

Κεφ. Στίχ.
XVI. 19. πραΰθυμος) πρόθυμος
— — ὑβριστῶν) ὕβρεως
— 21. ἀκούσονται) ἀκούονται
— 27. θησαυρίζε) ὀρύσσει
— 30. ὁρίζει) ὀργίζει
XVII. 3. Κυρίῳ) Θεῷ
— 7. περισσὰ) πιστὰ
— 11. ἐγερεῖ) ἐγείρει
— 13. ἐκ τοῦ οἴκου) εἰς τοὺς οἴκους
— 16. γὰρ σοφίαν) δὲ σοφίας
— 19. χαίρε) κείρει
— 24. συνετοῦ) συνετὸν
— — σοφόν) σοφοῦ
— — ἄκρου) ἄκρα
— 25. αὐτόν) αὐτοῦ
XVIII. 4. ἀναπηδῶν) ἀναπηδύει
— 6. αὐτὸν) αὐτὰ
— 11. ἐπισκιάζει) ἐπισκιάσει
— 18. κλῆρος) σιγηγὸς
XIX. 5. ἐγκαίων ἀδικίας) ἐγκαλῶν ἀδίκως
— 6. ὄνειδος) ἄδικος
— 10. δυναστῶν) δυναστεύειν
— 11. Νοήμων) Ἐλεήμων
— 14. μερίζουσι) μεριοῦσιν
— 17. Κυρίῳ) Θεῷ
— 28. καθυβρίσει) καθυβρίζει
— — κρίσεις) κρίσις
— 29. ὅμοιος ἀφρόνων) ὁμοίως ἄφροσιν
XX. 2. αὐτὸν) ἑαυτὸν
XXI. 17. οὐ πλουτήσει) εἰς πλοῦτον
— 19. γῇ) τῇ

Κεφ. Στίχ.
XXI. 20. δώματος) στόματος
— 22. Πόλεως ὀχυρᾶς) Πόλεις ὀχυρὰς
— 26. ἐλεεῖ) ἐλεᾷ
XXII. 8. ἀγαπᾷ) εὐλογεῖ
— 12. διατηροῦσιν) διατηρήσουσιν
— 21. λόγους) λόγοις
— — σοι) σε
— 23. αὐτοῦ) ἑαυτοῦ
— — ῥύσει τὴν) ῥύσῃ σὴν
XXIII. 8. ἐξεμέσῃ) ἐξεμέσει
— 16. ἐνδιαθρύψει) ἐνδιατρίψῃ
— 18. ταῦτα) αὐτὰ
— 24. ἐκτρυφήσει) ἐκτρέφει
— — εὐφρανθήσεται) εὐφραίνεται
— 28. Οὗτος) οὕτως
— 29. ἀηδεῖς) ἀηδίαι καὶ
— — πελιδνοὶ) πέλειοι
XXIV. 11. ἐκπρίου) ἐκπρίω
— 12. ἀποδώσει) ἀποδίδωσιν
— 14. αἴσθησις) αἰσθήσῃ
— 15. δικαίου) δικαίων
— 20. πονηρῷ) πονηρῶν
— 22. ἀνθρώπους) ἀνθρώπου
— 3. ἁγίων) ἀνθρώπων
— 4. τί ὄνομα τῷ τέκνῳ) τοῖς τέκνοις
— 14. ἀσθενεῖς) ταπεινοὺς
— 26. ἀγαθούς) σοφούς
— 32. ἐκδέξασθαι)ἐκλέξασθαι
— 3. σὸν πλοῦτον)σου πλοῦτον
XXV. 2. κρύπτειν) κρύπτει

Κεφ. Στίχ.
XXV. 2. τιμᾶν πρόσταγμα) τιμᾷ προστάγματα
— 14. ὁ καυχώμενος) οἱ καυχώμενοι
— 25. βασιλέως) βασιλεῦσιν
— 18. ἀκιδωτόν) ἀκηλίδωτον
— 21. ψώμιζε) τρέφε
— 22. ἀνταποδώσει) ἀνταποδίδοσι
XXVI. 3. παρανόμων) παρανόμῳ
— 6. πίεται) ποιεῖται
— 7. παροιμίαν) παρανομίαν
— 18. πειρώμενοι) ἰώμενοι
— 24. ἀπονεύει) ἐπινεύει
— 28. ἀκαταστασίαν) ἀκαταστασίας
XXVII. 2. ὁ) τὸ
— 6. ἱκέσια) ἑκούσια
— 11. μου) σου
— 12. ἐπελθόντες) ἐλθόντες
— 13. λυμαίνεται) λοιμαίνεται
— 17. ἑταίρου) ἑτέρου
— 24. οὐκ εἰς) οὐ
— 25. χλωρῶν) χλωρῷ
XXVIII. 10. ἄμωμοι διελοῦνται) ἄνομοι διελεύσονται
XXIX. 1. ἔστιν) ἔσται
— 2. Ἐγκωμιαζομένων)Ἐγκωμιαζομένου
— — δικαίων) δικαίου
— 10. μισήσουσιν) ζητήσουσιν
— 13. ἀλλήλοις) ἀλλήλων
— 22. ἁμαρτίαν) ἁμαρτίας
XXX. 11. αὐτῇ) αὐτὴν

Κεφ.	Στίχ.	
XXX.	15.	βίον) πλοῦτον
—	21.	χιονίζῃ) χρονίζῃ
—	—	αὐτῇ) αὐτῆς
—	—	δίσσα) δίσσας
—	26.	προσηκόντως) προσεχόντως
XXX.	28.	ἀνέστησαν) ἀνέστησεν
—	29.	δύναμιν) δυνατά
—	30.	εὐσεβὴς) συνετὴ
—	31.	χειρῶν) χειλέων

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	6.	βορρᾶν) βορρᾷ
—	7.	ἔστιν) ἔσται
—	11.	γενησομένοις)γενομένοις
—	—	ἔσαι αὐτοῖς) ἐστιν αὐτῶν
—	14.	σὺν πάντα) σύμπαντα
—	17.	περιφορὰν) παραβολὰς
—	18.	προστιθεὶς γνῶσιν) προτιθεὶς γνώσει
II.	3.	ἐν) εἰ ἡ
—	—	ἑλκύσειν εἰς) ἑλκύσει ὡς
—	—	ἀφροσύνη) εὐφροσύνη
—	8.	οἰνοχόον) οἰνοχόους
—	19.	ἐξουσιάσεται) ἐξουσιάζεται
—	21.	οὗ) ὅτι
—	—	δώσει αὐτῷ) δώσει αὐτὸν
—	24.	ὃ φάγεται) ὃς φάγεται
—	25.	φείσεται) πίεται
III.	10.	περισπασμὸν) πειρασμὸν
—	11.	Σὺν πάντα) Σύμπαντα
—	—	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	14.	αὐτῷ) αὐτῶν
—	—	ἀπ᾽ αὐτοῦ) ἀπ᾽ αὐτῶν
—	15.	γενόμενον) γεννώμενον
—	16.	τοῦ δικαίου)τῶν δικαίων
—	—	ἀσεβής) εὐσεβής
III.	18.	τοῦ δεῖξαι) τοῦτο δεῖξαι
IV.	4.	σὺν πάντα) σύμπαντα
—	—	ἑταίρου) ἑτέρου
—	8.	περισπασμὸς) πειρασμὸς
—	10.	ἐγερεῖ) ἐγείρει
—	14.	δεσμίων) δεσμῶν
—	15.	σὺν πάντας) σύμπαντας
—	—	στήσεται) ἀναστήσεται
V.	2.	πνρισπασμοῦ) πειρασμοῦ
—	7.	αὐτοῖς) αὐτῆς
—	9.	αὐτῷ) αὐτοῦ
—	10.	τίς) τί
—	15.	αὐτῷ) αὐτοῦ
—	18.	ἐξουσίασεν αὐτῷ) ἐξουσίασεν αὐτὸν
—	19.	πολλὰ) πολλὰς
VI.	2.	ἐπιθυμήσει) ἐπιθυμεῖ
—	—	αὐτόν) αὐτά
—	4.	πορεύσεται) πορεύεται
—	5.	ἀνάπαυσις) ἀναπαύσεις
—	8.	Διατί) Διότι
—	10.	Εἰ) ἢ
—	—	κέκληται) κέκληκεν
VII.	3.	ἢ τὸ) ἢ ὅτι
—	—	εἰς καρδίαν) ἐν καρδίᾳ
—	9.	λόγου) λόγων

Κεφ. Στίχ.
VII. 15. τούτῳ) τοῦτο
— 19. ἀνῆς) μιάνης
— 23. ὅπως) ὅτι ὡς
— 26. σκληρίαν) ὀχληρίαν
— 27. δεσμοί εἰσι χεῖρες) δεσμὸς εἰς χεῖρας
— 30. Θεὸς) Κύριος
VIII. 7. αὐτῷ) αὐτοῖς
— 8. ἐν ἡμέρᾳ θανάτου) ἡμέρας θανάτου
— 12. αὐτῷ) αὐτῶν
— 16. περισπασμὸν) πειρασμὸν
— — βλέπων βλέπειν
— 17. μοχθήση) ποιήση

Κεφ. Στίχ.
IX. 5. ἐπελήσθη) ἐπλήσθη
X. 24. γενησόμενον) γενόμενον
— 15. τῶν ἀφρόνων κοπώσει) τοῦ ἄφρονος σκοτώσει
— 17. ἐλευθέρων) ἐλευθέρου
— 18. στάξει) στενάξει
XI. 4. σπερεῖ) σπείρει
— 6. εἰς ἑσπέραν) ἐν ἑσπέρᾳ
— — ἀγαθά) ἀγαθόν
XII. 4. θύρας) θύραν
— — φωνῆς) φωνῇ
— 9. ἔτι) ὅτι
— 11. πεφυτευμένοι) πεπυρωμένοι

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ.

ΑΣΜΑ) ΑΣΜΑΤΑ

Κεφ. Στίχ.
I. 3. ὄνομά σου) ὄνομά σοι
— 4. Εἵλκυσάν με) Εἵλκυσάν σε
— 6. ἐφύλαξα) ἐφύλαξαν
— 7. κοιτάσεις) κοιτάζεις
— 8. σοὶ) σὺ
— 9. ἐν) ἐπ'
— 10. ὁρμίσκοι) ὁρμίσκος
— 15. ὀφθαλμοί) ὀφθαλμός
II. 5. ἀμόραις) μύροις
— 9. δικτυωτῶν) δικτύων
— 12. τῆς τρυγόνος) τοῦ τρυγόνος
II. 13. σοι) σὺ
IV. 2. αὐταῖς) αὐτοῖς
— 16. αὐτοῦ) μου
V. 1. ἀγρόν) ἄρτον

Κεφ. Στίχ.
V. 12. πληρώματι) πληρώματα
— 13. φυταλιαὶ) φιάλες
VI. 1. αὐτοῦ) μου
— — φυταλιὰς) φιάλας
— 3. αὐταῖς) αὐτοῖς
— 8. τεκούσῃ αὐτήν) τεκούσῃ αὐτῆς
— 10. γενήμασιν) γενήματι
VII. 1. Ναδάβ) Ἀμιναδάβ
— 2. θημωνία) θιμονία
VIII. 1. μοι) με
— 5. ἐπιστηθιζομένη) ἐπιστηριζομένη
— 6. σληρὸς) σκληρὸν
— 9. ἐπαύλεις) ἐπάλξεις
— 11. ἐγενήθη) ἐγενήθην
— 14. ἀρωμάτων) κοιλωμάτων

Η Σ Α Ι Α Σ.

Κεφ. Στίχ.

I. 1. Ἄχαζ) Ἄχας
— 19. θέλητε) θέλετε
— 24. Ἰσραὴλ) Ἱερουσαλὴμ
II. 2. ἄκρου) ἄκρων
— 4. ἐξελέγξει) ἐλέγξει
— 20. ἐποίησαν) ἐποίησεν
III. 1. Ἱερουσαλὴμ) τῆς Ἰουδαίας
— — τῆς Ἰουδαίας) Ἱερουσαλὴμ
— 9. ἀπήγγειλαν) ἀνήγγειλαν
— 17. ἀνακαλύψει) ἀποκαλύψει
— 20. σύνθεσιν) σύνεσιν
IV. 2. ἐπιλάμψει) λάμψει
V. 2. Σωρὴκ) Σωρήχ
— 16. κρίσει κρίματι
— 28. ὀξέα) ὀξεῖα
— — αἱ ὅπλαι) οἱ πόδες
— 29. Ὀργιῶσιν) ὁρμῶσιν
— — σκύμνοι) σκύμνος
VI. 2. Σεραφεὶμ) Σεραφεὶν
— 3. ἐκέκραγεν) ἐκέκραγον
— 9. ἀκούσετε) ἀκούσητε
— 13. ἐκπέσῃ ἐκ)ἐκσπασθῇ ἀπὸ
VII. 3. υἱὸς) ἀδελφὸς
— 6. Ἰουδαίαν) Ἰδουμαίαν
— — αὐτῆς) αὐτοῖς
— 10. Ἄχαζ) Ἀχαὰζ
— 14. αὐτὸς) αὐτοῖς
— 15. ἐκλέξασθαι) ἐκλέξεται
— 16. τῶν δύο βασιλέων)αὐτῶν
— 20. μεμισθωμένῳ) μεμεθυσμένῳ

Κεφ. Στίχ.

VII. 25. ἀροτριωθήσεται) ἀροτριαθήσεται
VIII. 8. ἡ) εἰ
— — ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος) τὰ πλάτη
— 9. ἐπακούσατε)ἐπακούσεται
— 14. Οἱ δὲ οἶκοι) ὁ δὲ οἶκος
— 19. ἐκζητήσουσιν) ἐκζητῶσιν
— — ἐκζήτοῦσιν)
IX. 1. παραλίαν) παράλιον
— 2. πορευόμενος) καθήμενος
— — σκιᾶς) καὶ σκιᾷ
— 4. ἀφήρηται) ἀφαιρεθήσεται
— 6. καλεῖται) καλέσει
— 7. κρίματι) δικαιοσύνῃ
— — δικαιοσύνῃ) κρίματι
— 11. αὐτὸν) αὐτοὺς
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 13. ἐπεστράφη) ἀπεστράφη
— 17. Κύριος) Θεὸς
— 19. συγκέκαυται)συγκαυθήσεται
— 21. Μαννασσῆς) Μανασσῆ
X. 5. ὀργή ἐστιν) ὀργῆς
— 6. ἀποστελῶ) ἀποστέλλω
— 7. οὐχ) οὐχ
— 9. Χαλάνης) Χαλάννη
— 10. ἀρχὰς) χώρας
— 12. ἐπισκέψομαι) ἐπάξει
— 13. σοφία τῆς συνέσεως)συνέσεως τῆς σοφίας
— 14. με) μοι
— 15. ὡς) ὡσαύτως
— 17. εἰς) ὡς

Κεφ. Στίχ.
X. 17. αὐτὸν) αὐτὸ
— 21. ἀναστρέψει) ἔσται
— 23. συντετμημένον) συντετεμημένον
— 30. Λαϊσὰ) ἐν Σὰ
XI. 7. ἔσονται) βοσκηθήσονται
— — ὡς) καὶ
— — φάγεται) φάγονται
— 15. ζῆλος) ζυγὸς
— 16. δίοδος) ὁδὸς
XIII. 2. αὐτοῖς) ἑαυτοῖς
— — χερ!) ψυχῇ
— 3. γὲ) ἐγὼ
— 4. βασιλειῶν) βασιλέων
— 7. ἐκλυθήσονται) ἐκλυθήσεσεται
— 17. χρυσίου) χρυσίον
XIV. 3. Κύριος ἀπὸ) ὁ Θεὸς ἐκ
— 5. Κύριος) ὁ Θεὸς
— 16. βασιλείας) βασιλεῖς
— 21. αὐτῶν) σου
— 23. βάραθρον) βάθρον
— 25. ἐπὶ) ἀπὸ
— — ἐπὶ) ἀπὸ
— 29. ὄφεως) ὄφεων
— 31. μεῖναι) εἶναι
XV. 2. Δηβὼν) Δαιβηδὼν
— — κατατετμημένοι) κατατετετμημένοι
— 4. Ἐλεαλὴ) ἐλάλησεν
— — αὐτῶν) αὐτῆς
— 5. Ἀρωνιείμ) Ἀδωνιείμ
— 8. ὄριον) ὄρος
— 9. Δειμὼν) Ῥεμμὼν
— — Δειμὼν) Ῥεμμὼν

Κεφ. Στίχ.
XVI. 3. ἀχθῆς) ἀπ᾽ ἀρχῆς
— 4. ἀπὸ) ἐπὶ
— 6. ἐξῆρα) ἐξῆρας
— 8. πρὸς τὴν θάλασσαν) τὴν ἔρημον
— 9. Ἐλεαλὴ, ὅτι) ἐλάλησεν
XVII. 11. σπείρῃς) φυτεύσῃς
— 13. χνοῦν) χοῦν
— 14. τοῖς) τῶν
— — κληρονομήσασιν) κληρονομησάντων
XVIII. 2. καταπεπαμένον [νῦν·]) κατεπατημένων. Νῦν
— 5. ἀποκόψει) κατακόψει
XIX. 1. ἡ καρδία) αἱ καρδίαι
— — ἥττηθήσεται) ἡττηθήσονται
— 18. Χαναανίτιδι) Χανανίτιδι
— 24. Αἰγυπτίοις) Ἀσσυρίοις
— — Ἀσσυρίοις) Αἰγυπτίοις
— 25. ἦν) ᾖ
— — ἔργον χειρός μου) ὁ
XX. 1. Ταννάθαν) Νάθαν
XXI. 3. τοῦ) τὸ
— — τοῦ) τὸ
— 5. φάγετε, πίετε) πίετε φάγετε.
— 11. καλεῖ) καλεῖτε
— — φύλαξαι) φυλάξεται
— 12. φυλάσσων· τί ἀπὸ νυκτὸς; εἶπε φυλάσσων· ἦλθε) φυλάσσω·
— 13. πεφονευμένων) φευγόντων
— 15. πολέμῳ) πεδίῳ

Κεφ. Στίχ.

XXII. 3. δεδεμένοι) δεδεγμένοι
— 15. ταμίαν) γραμματέα
— 25. ἀφαιρεθήσεται) πεσεῖται
— — πεσεῖται)ἀφαιρεθήσεται
XXIII.12. Σιδῶνος) Σιὼν
XXVI.21. αἷμα) στόμα
— — ἔτι τοὺς) ἡ γῆ τοὺς
XXVII.3. ὀχυρὰ) ἰσχυρὰ
— 9. θῶσι) θῶ
— 13. ἀπολόμενοι ἐν τῇ) ἀπὸ ἀνατολῶν ἐν τῇ
— — προσκυνήσουσι) προσκυνήσωσιν
XXVIII.5. τοῦ λαοῦ αὐτοῦ) μου λαῷ.
— 6. κωλυόντων) κωλύων
— 12. αὐτοῖς) αὐτῷ.
— 16. ἐμβάλλω) ἐμβαλῶ
— 22. συντετμημένα) συντετελμημένα
— 25. Οὐχ) Καὶ
XXIX. 2. ὁ) τὸ
— 3. θήσω περ') θήσω ἐπὶ
— 6. βροντῆς) κραυγῆς
— 7. Ἀριὴλ) Ἰσραὴλ
— 8. πεινῶντες) πίνοντες
XXX. 11. τὸν ἅγιον) τὸ λόγιον
— 15. στενάξῃς) στενάξῃ
— 16. ἀναβάται) ἀναβάταις
— 22. μιανεῖς) ἐξαρεῖς
— 24. λελιχμημένῃ) λελιχμημένα
— 29. τὸ ὄρος) τὸν οἶκον
— 30. Κύριος) ὁ Θεὸς

Κεφ. Στίχ.

XXX. 30. δείξει) δεῖξαι
— 31. τῆς φωνῆς) τὴν φωνὴν
— 32. τυμπάνων) αὐλῶν
— 33. Σὺ γὰρ) Οὐ γὰρ σὺ
— — ἀπατηθήσῃ) ἀπαιτηθήσῃ
— — σοὶ) σὺ
XXXI. 1. Κύριον) Θεὸν
— 7. ἀπαρνήσονται)ἀπαρνηθήσονται
— 8. μαχαίρας) διώκοντος
XXXII.1. δικαίως δίκαιος
— 2. αὐτοῦ) τούτους
— 4. νοεῖν) ἀκούειν
— 6. αὐτοῦ) τούτους
— — ποιήσει) νοήσει
— 7. λόγους) λογισμοὺς
— 13. Ἐπὶ γῆν) Ἡ γῆ
XXXIII.1.ἀθετῶν ὑμᾶς) ἀθετῶν ὑμῖν
— — ἐφ') ἐπὶ
— 5. ὑψηλῷ) ὑψηλοῖς·
— 7. βοήσονται) φοβηθήσονται
— 11. αἰσθηθήσεσθε) αἰσχυνθήσεσθε
— 18. τρεφομένους) συστρεφομένους.
— 19. συμβουλεύσατο) συνεβούλευσαν
— 23. ἐνίσχυσαν) ἐνίσχυσεν
— — ποιήσουσι) ποιήσωσιν
XXXIV.16.αὐτά) αὐτάς
— 17. κληρονομήσετε) κληρονομήσατε.

Κεφ. Στίχ.
XXXV. 4. τοῖς ὀλιγοψύχοις) οἱ ὀλιγόψυχοι
— — ἀνταποδίδωσι) ἀνταποδώσει
XXXVI. 1. ἔλαβεν) συνέλαβεν.
— 14. οἷς) οἱ
— — δύνηται) δυνήσονται
— 19. Αἰμαὰθ) Αἰμὰρ
XXXVII. 2. καὶ τοὺς) πρὸς τοὺς
— — Ἀμὼς) Ἀμμὼς
— 9. Θαρακὰ) Θαραθὰ
— 10. ἐν χειρὶ) εἰς χεῖρας
— 12. οἱ εἰσὶν) αἱ εἰσιν
— 13. Αἰμαὰθ) Ἀμὰρ
— 20. Νῦν) Σὺ
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 30. ἀμήσατε) ἀμήσητε
— 32 ἐξ ὄρους) ἐπ' ὄρους
— 33. ἐπιβάλῃ) βάλῃ
— 38. Νασαρὰχ) Ἀσαρὰχ
— — Σαρασὰρ) Σρατὰ
XXXVIII. 6 ῥύσομαι) σώσω
— 8. ἐγὼ στρέψω) στρέφω
— 12. ἐπίλοιπον) λοιπὸν
XXXIX. 1. Βαλαδὰν) Ἀλαδὰν
— — Βαλαδὰν) Ἀλαδὰν
— 7. γεννήσεις) ἐγέννησας
XL. 1. ὁ Θεός) Κύριος
— 4. πεδία) ὁδοὺς λείας
— 20. ζητήσει) ζητεῖ
— 24. σπείρωσιν) σπείρουσιν
— — φυτεύσωσιν) φυτεύσουσιν
XLI. 1. κρίσιν) κρίσεις.
— 15. χνοῦν) χοῦν

Κεφ. Στίχ.
— 25. ἀφ') ἀπ'
— 27. εἰς ὁδόν) ἐν ὁδῷ
XLII. 9. ἀναγγέλλω) ἀναγγελῶ
— 10. ἀπ') ἐπ'
— 11. ἄκρου) ἄκρων
— 16. ἃς) οὓς
XLIII. 6. ἀπὸ τῆς) ἀπὸ γῆς.
— 14. πλοίοις) κλοιοῖς
— 20. ποτίσαι) ποτιῶ
— 23. σὺκ ἐδούλωσά σε) οὐδὲ ἐδούλωσας
— 24. προέστης μου) προέσχην σου
— 25. ἁμαρτίας) ἀδικίας
— 27. ἄρχοντες ὑμῶν) ἄρχοντες αὐτῶν
— 28. Ἰσραὴλ) Ἱερουσαλὴμ
XLIV. 5. βοήσεται) ἐρεῖ
— — ἐπιγράψει) ἐπιγράφει
XLIV. 11. στησάτωσαν) στήσονται
— 12. ἔστησεν) ἔτρησεν
— 15. προσκυνοῦσιν αὐτοῖς) προσκυνοῦσιν αὐτούς
— 20. Γνῶθι) γνῶτε
— 23. ἐλυτρώσατο) ἠλέησεν
— 24. λυτρούμενος) λυτρώμενος
— — πάντα) ταῦτα
— 25. διασκεδάσει) διεσκέδασε
— — μωραίνων) μωρεύων
XLV. 2. σου) αὐτοῦ
— 4. σου) μου
— 5. ᾔδεις) ᾔδεισαν
— 8. ῥανάτωσαν) ῥαινέτωσαν

Κεφ. Στίχ.

XLV. 14. Σαβαειμ) Σεβωειμ
— 21. γνῶσιν) γνῶμεν
— 24. ἥξει) ἥξουσιν
XLVI. 1. Ναβὼ) Δαγὼν
— — αἵρετε) ἕδεται
— 6. αὐτοῖς) αὐτό
— 7. τοῦ ὤμου) τῶν ὤμων
XLVII. 11. γνώσῃ) γνῷς
XLVIII. 10. οὐχ) οὐκ
— 20. δοῦλον) λαόν
XLIX. 2. φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἔκρυψε) φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐσκέπασε
— 4. Κυρίῳ) Κυρίου
— 8. κληρονομίας ἐρήμους) κληρονομίαν ἐρήμου
— 12. ἥξουσιν) ἔρχονται
— 14. καὶ Κύριος) καὶ ὁ Θεὸς
— 15. γυνὴ τοῦ) μήτηρ τοῦ
— 18. νύμφη) νύμφης
— 20. ἀπολώλεκας) ἀπώλεκας
— 23. αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με) αἰσχυνθήσῃ
L. 2. οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων) οὐχ ὑπήκουσεν
— 4. παιδείας) σοφίας
— 7. μοι) μου
— 9. Κύριος βοηθήσει) βοηθεῖ
LI. 12. τίς οὖσα) τίνα εὐλαβηθεῖσα
— 13. ἆραι) ἀρέσαι
— 16. σκιὰν τῆς χειρὸς) δεξιὰν
— 20. υἱοί σου) υἱοί σοι
— 23. δώσω) ἐμβαλῶ
— — μέσα) μετάφρενα

Κεφ. Στίχ.

LII. 9. τὸν λαὸν αὐτοῦ) αὐτὴν
— 14. υἱῶν) τῶν
LIII. 5. ἁμαρτίας) ἀνομίας
— — ἀνομίας) ἁμαρτίας
— 10. δῶται) δῶτε
— 12. ἀνομίας) ἁμαρτίας
LIV. 5. ἅγιος) αὐτὸς
— 17. σκουαστὸν) φθαρτὸν
— — εὐοδωθήσεται) εὐδοκήσω
— — Κύριον) Κυρίῳ
LV. 1. φάγετε) πίετε
— 6. Κύριον) Θεὸν
— 10. ἐκ) ἀπὸ
LVI. 5. χρείττω) χρείσσων
— 11. ἑαυτοῦ) αὐτὸ
LVII. 12. ἀπαγγελῶ) ἀπαγγέλλω
— — δικαιοσύνην σου) δικαιοσύνην μου
LVIII. 3. οὐκ ἔγνως) οὐ προσέσχες
LIX. 2. διϊστῶσιν) διαστῶσιν
— 14. κατηναλώθη) κατανα-λωθῇ
LX. 2. καλύψει) καλύπτει
— 6. Γαιφὰ) Γαιφὰρ
— 12. ἀπολοῦνται) ἀποθανοῦνται
— 17. ξύλων) ξύλου
LXI. 4. προτέρων) προτέρας
— 6. ἐν) ἐπὶ
— 11. γῆ αὔξουσα) γῆν αὔξουσαν
— — κῆπος) κῆπον
LXII. 1. αὐτῆς) μου
— 8. δεξιᾶς) δόξης

Κεφ. Στίχ.
LXII. 9. μου) σου
LXIII. 1. Ἐδώμ; ἐρύθημα) Ἐδέμ ἐρυθήματα
— 3. ἐν ὀργῇ μου) ὡς γῆν
— 11. θαλάσσης) γῆς
— 16. ἐφ' ἡμᾶς) ἐν ἡμῖν
LXIV. 2. ὄνομά σου) ὄνομα Κυρίου
LXV. 1. ἐπερωτῶσιν) ζητοῦσιν
— — ζητοῦσιν) ἐπερωτῶσιν
— 3. θυσιάζουσιν) θυμιάζουσιν
— — ἔστιν) ἔσται
— 4. κρέας ὕειον) κρέα ὑία
— 5. μοι) μου
— 13. διψήσετε) διψήσεσθε

Κεφ. Στίχ.
LXV. 19. καὶ φωνὴ) οὐδὲ φωνὴ
— 20. ἐπικατάρατος ἔσται) ἐπικατάρατος ἐστίν
— 23. τεκνοποιήσουσιν) τέκνα ποιήσουσιν
LXVI. 1. οὐρανός μου) οὐρανός μοι
— — καὶ) ἢ
— 10. ἐπ' αὐτῇ) ἐπ' αὐτῆς
— 14. ὄψεσθε) ὄψεται
— — φοβουμένοις)σεβομένοις
— 16. κριθήσεται)καταναλωθήσεται
— 17. κρέας) κρέα
— 19. σημεῖον) σημεῖα
— 24. τελευτήσει) τελευτᾶ

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

Κεφ. Στίχ.
I. 1. Ἱερεμίαν) Ἠρεμίαν
— 5. ἐν κοιλίᾳ) ἐκ κοιλίας
— 8. φοβηθῇς) φοβῆς
— 10. βασιλείας) βασιλεῖς
— 18. αὐτοῦ) αὐτῶν
II. 5. εὗροσαν) εὕροισαν
— 7. μοῦ ἔθεσθε) καὶ ἔθεσθε
— 11. ἀλλάξωνται)ἀλλάξονται
— 18. τῇ ὁδῷ) γῇ
— — ὁδῷ) γῇ
— 21. ἐστράφης) ἐστράφη
— 31. ἐγενόμην) ἐγενάμην
— — οὐχ) οὐκ
— 34. ἐπὶ) ἐν
III. 1. γῆ) γυνὴ
— 10. ἐπεστάφη) ἀπεστράφη

Κεφ. Στίχ.
III. 12. ἀνάγνωθι) ἀνάγνωσον
— — βορρᾶν) βορρᾶ
— 17. θρόνον) θρόνος
— — ἐνθυμημάτων) ἐπιθυμημάτων
— 18. Ἰούδα) Ἰσραὴλ
— — Ἰσραὴλ) Ἰούδα
— — κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας) κατεκληρονόμησαν οἱ πατέρες
— 22. τὰ συντρίμματα ὑμῶν) αὐτοὺς
— 23. τοῦ) τῷ
— 24.κατηνάλωσε)κατανάλωσεν
— — νεότητος ἡμῶν) νεότητος αὐτῶν

Κεφ. Στίχ.

IV. 1. μοῦ) αὐτοῦ
— 4. Περιτμήθητε) περιτμηθήσεσθε
— 5. εἰσέλθωμεν) εἰσέλθατε
— 11. ἐκείνῳ) τούτῳ
— 13. αὐτοῦ) αὐτῶν
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 20. σκηνὴ) σκηναὶ
— 22. καλῶς ποιῆσαι) καλὸν ποιοῦντες
— 29. κατῴκει) κατοικήσει
— 30. στίμμη) στίμη
— 31. οἶμοι) ὄμμοι

V. 3. Κύριε) καὶ
— — οὐκ ἐπόνεσαν) οὐχ ἐπόνεσαν
— — ἐστερέωσαν) ἐστερεώθησαν
— 6. θηρευθήσονται) θηρεύσονται
— 7. κατέλυον) κατελύοντο
—, 12. οὐκ ὀψόμεθα) οὐχ ὀψόμεθα
— 16. ὑμῶν) αὐτῶν
— 19. ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις) ἑτέροις
— 26. ἀσεβεῖς) ἀσέβειαι
— 27. ἐφεσταμένη) ἐπεσταμένη
— 31. ἐπεκράτησαν) ἐπεκρότησαν

VI. 1. ἐν) ἐκ
— — Βαιθαχαρμὰ) Βηθθαχὰρ
— 2. θύγατερ) θυγάτηρ
— 3. αὐτοῦ) αὐτῷν

Κεφ. Στίχ.

VI. 5. ἀναβῶμεν) διαβῶμεν
— 8. κατοικισθῇ) κατοικηθήσεται
— 10. αὐτῶν) ὑμῶν
— — δυνήσονται) δύνασθε
— 15. κατηισχύνθησαν, καὶ) ἠσχύνθησαν καὶ
— 16. ἁγνισμὸν) ἁγιασμὸν
— 17. Καθέστακα) κατέστακα
— 19. ἰδοὺ) Ἰούδα
— 26. κατάπασσε ἐν σποδῷ) κατάπασαι σποδὸν
— 29. πυρὸς) τῆς γῆς

VII. 12. Σηλὼ) Σηλὼμ
— 14. οἴκῳ) τόπῳ τούτῳ
— — ἔδωκα) ἐλάλησα
— 16. οὐκ) οὐχ
— 18. Καυῶνας) Χαυῶνας
— 20. τῆς γῆς) αὐτῆς
— 22. ὅτι) καὶ
— 23. ἔσομαι ὑμῖν) ἔσομαι ὑμῶν
— 24. ἐνθυμήμασι) ἐπιθυμήμασιν
— 30. τὸ πονηρὸν) τὰ πονηρὰ
— 34. πόλεων) πόλεως

VIII. 3. οὗ) ᾧ
— 5. λαλήσουσιν) λαλοῦσιν
— 16. ἀκουσόμεθα) ἀκούσομαι
— 17. εἰς) ἐφ'
— — ἐπάσαι) ἐπιλαλῆσαι

IX. 8. γλῶσσα) καρδία
— 11. κατοικητήριον) κατοικητήρια
— 12. ᾧ) ὁ
— 14. ἀρεστῶν) ἐραστῶν

Κεφ. Στίχ.
IX. 20. οἶκτον) οἰκτρὸν
— 21. διὰ τῶν θυρίδων) εἰς τὴν γῆν
— — εἰς τὴν γῆν) διὰ τῶν θυρίδων
— 25. περιτετμημένους) περιτετετμημένους
— 26. ἀπερίτμητα) ἀπεριτέτμητα
— —ἀπερίτμητοι)ἀπερίτμητος
X. 2. μανθάνετε) πορεύεσθε
— 19. μου) οὐ
— 20. μου) σου
— 20. δέῤῥεις μου) δέῤῥεις σου
— 25. τὸν θυμόν) τὴν ὀργὴν
— — εἰδότα) ἰδόντα
— — αὐτὸν) τὸν Ἰσραὴλ
XI. 9. ἀνδράσιν) πόλεσιν
— 10. πορεύονται) βαδίζουσιν
— 13. ἐτάξατε) ἔταξαν
— 16. ἐπ᾽ αὐτὴν) ἐν αὐτῇ
— — ἠχρειώθησαν) ἠχρεώθησαν
— 22. ἀποθανοῦνται) πεσοῦνται
XII. 2. ἐῤῥίζωθησαν) ἐῤῥίζωσαν
— 4. ἐν αὐτῇ; ἠφανίσθησαν) αὐτῶν; ἠφάνισας
— 5. ἐκλύουσι) ἐκλύουσιν
— 6. πρὸς) ἐπὶ
— 9. ὑαίνης) λῃστῶν
— 11. ἐτέθη) ἐγενήθη
XIII. 13. θρόνου) θρόνους
— — κατοικοῦντας) καθημένους
— 21. οὐκ) οὐχ

Κεφ. Στίχ.
— — καθὼς) οὐχ ὡς
XIII. 22. ἀδικίας) κακίας
— 23. δυνήσεσθε) δυνήσετε
— 24. διέσπειρα) διέφθειρα
XIV. 1. ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ) γενάμενος
— 3. νεωτέρους αὐτῶν) νεωτέρους αὐτῆς
— 10. τῆς ἀδικίας) τῶν ἀδικιῶν
— 12. νηστεύσωσιν) νηστεύουσιν
— — μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— 15. οἱ λέγουσι) οἱ λέγοντες
— 16. μαχαίρας) μαχαίρης
— 18. εἰς γῆν) ὁδὸν
XV. 1. Σαμουὴλ) Ἀαρὼν
— 7. διασπερῶ αὐτοὺς) διαφθερῶ
— — διασπορᾷ) διαφθορᾷ
— 10. Οἴμοι) Ὄμμοι
— 13. ἁμαρτίας) κακίας
— 14. καταδουλώσω) καταδουλώσουσιν
— 19. ἀναξίου) ἀξίου
XVI. 4. μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— 6. οὐδὲ μὴ) οὐ μὴ
— 7. καὶ ἐπὶ) ἢ ἐπὶ
— 11. ὑμῶν) αὐτῶν
— 12. ἀρεστῶν) ἐραστῶν
— 16. πολλοὺς θηρευτὰς) σοφοὺς θηρευτὰς
XVII. 12. ἁγιάσματος) ἁγίασμα
— 16. προσώπου σου) προσώπου μου

Κεφ. Στίχ.
XVII.18. καταισχυνθείην) πτοηθείην
— — ἡμέραν) λιμὸν
— 10. πᾶσα Ἰουδαία, καὶ πάντες κατοικοῦντες) πᾶσα
— 21. ψυχὰς) φυλακὰς
— 26. Μανάα) Μάννα
XVIII.7. βασιλείαν) βασιλείαις
— 8. ἐλογισάμην) ἐλάλησα
— 9. ἔθνος) ἔθνη
— — βασιλείαν) βασιλείας
— 13. Ἰσραὴλ) Ἱερουσαλὴμ
— 16. σύριγμα) σύρῃγμα
— — τὴν κεφαλὴν)τὰς κεφαλὰς
— 21. μαχαίρας) μαχαίρης
— — γενέσθωσαν ἀνῃρημένοι) ἐστώτεσαν ἠρημένοι
— — μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— 22. ἐπάξεις) ἐπάγαγε
XIX. 3. λόγον) λόγους
— 6. ἔτι) ἐπὶ
— 7. μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— 13. ἐθυμίασαν) ἐθυμίωσαν
— 14. Ἱερεμίας) Ἰηρεμίας
XX. 2. Παχὼρ τὸν Ἱερεμίαν τὸν προφήτην) αὐτὸν
— 4. Διότι) Διὰ τοῦτο
— — μαχαίρᾳ ἐχθρῶν)μαχαίρῃ ἐχθρῶν
— 6. εἰς Βαβυλῶνα) ἐν Βαβυλῶνι
— 9. αὐτοῦ) τούτῳ
— 10. ἐπ᾽ αὐτῷ) ἐπ᾽ αὐτὸν
— 13. πονηρευομένων) σκεφεωτέρων αὐτοῦ

Κεφ. Στίχ.
XX. 14. ἐτέχθην) ἐγενήθην
— 16. τῷ) τὸ
XXI. 1. ΙΕΡΕΜΙΑΝ, ΟΤΕ) Ἰηρεμίαν, ὅτι
— 5. ἐκτεταμένῃ) ἐντεταμένῃ
— 7. ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως, Βαβυλῶνος καὶ ἐν χειρὶ) εἰς χεῖρας
— — αὐτοῖς) αὐτοὺς
XXII.19 συμψησθεὶς) συνψηθεὶς
— 21. Ἐλάλησα) ἐλάλησαν
— 24. Ἰεχονίας Ἰωακεὶμ)Ἰωακεὶμ Ἰεχονία
— 26. ἀποῤῥίψω) παραδώσω
XXIII.2. ἐπεσκέψασθε) ἐπεσκέψατε
— 6. ἡμέραις αὐτοῦ) ἡμέραις ἐκείναις
— 9. ἐν) σὺν
— 15. ὀδύνην) ὀδύνας
— 16. αὐτοὶ ὑμᾶς) αὐτοῖς
— 19. ἐκπορεύεται) ἐκπορευομένη
— 20. ἐσχάτου) ἐσχάτων
— — αὐτὸ) αὐτὰ
— 29. οὐκ ἰδοὺ) οὐκ
— 37. τί ἐλάλησε) διατί ἐλάλησε
XXIV. 5. ἐξαπέσταλκα) ἐξαπέσταλκας
— 10. τὸν λιμὸν) τὴν λιμὸν
XXV. 1. ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ) γενάμενος
— 7. εἰσηκούσατε) εἰσήκουσαν

Κεφ. Στίχ.
XXV. 9. πατριὰς) τὴν πατριὰν
— 10. χαρᾶς) εὐφροσύνης
— — εὐφροσύνης) χαρᾶς
— 13. Ἱερεμίας προφήτης κατὰ πάντων τῶν ἐθνῶν) Ἱηρεμίας ἐπὶ τὰ ἔθνη
— 35. συνετρίβη) συντριβήτω
— 39. ἐσχάτου) ἐσχάτων
XXVI. 4. προσβάλετε) προβάλατε
— 5. πτοοῦνται) πτοῶνται
— 6. ἀνασωζέσθω) ἀνασωζέτω.
— 12. ἠσθένησαν) ἠσθένησεν
— 13. τοῦ ἐκκόψαι) καὶ ἐκκόψαι
— 16. ἔπεσε) ἔπεσον
— — πρὸς τὸν λαὸν) εἰς τὸν λαὸν
— 21. αὐτοὺς) αὐτοῖς
— 23. ἀκρίδα) ἀκρίδας
— 27. ἰδοὺ σώζων) σώζω
XXVII. 2. Μαιρωδὰχ) Μεωδὰχ
— 4. Ἰσραὴλ αὐτοί) Ἰακὼβ
— 8. Ἀπαλλοτριώθητε) Ἀπηλλοτριώθητε
— 9. ἁλώσεται) ἁλώσονται
— 15. κατακροτήσατε) κατακρατήσατε
— 16. λαὸν) τόπον
— — τὴν γῆν) τὸν οἶκον
— 19. ἐν τῷ Γαλαὰδ) ἐν γῇ Γαλαὰδ
— 28. ἡμῶν) αὐτῶν
— 31. ὑβρίστριαν) ὑβρίστιαν
— 40. ὁμορούσας) ὁμορροούσας

Κεφ. Στίχ.
XXVII. 40. παροικήσει) κατοικήσει
— 42. αὐτῶν) αὐτοῦ
— — θύγατερ) θυγάτηρ
— 43. κατεκράτησεν αὐτοῦ) κατεκράτησεν αὐτοὺς
— 44. Αἰθὰν) Αἰθὰμ
— 45. διαφθαρῇ) διαφθείρω
XXVIII. 5. Διότι) Διατί.
— 10. ἐν) εἰς
— 17. Ἐματαιώθη) Ἐμωράνθη
— — ἐχώνευσαν) ἐχώνευσεν
— 19. ῥάβδος κληρονομίας) κληρονομία
— 23. ἡγεμόνας) ἡγεμόνα
— 32. ἐνέπρησαν) ἐνεπρήσθησαν
— 33. ἁλοηθήσονται) ἁλοηθήσεται
— 36. πηγὴν) γῆν
— 39. ὑπνώσωσιν) ὑπνώσουσιν
— 44. τὸν Βὴλ ἐν Βαβυλῶνι) Βαβυλῶνα
— 60. Ἱερεμίας) Ἱηρεμίας
— 63. τοῦ ἀναγινώσκειν) ἀναγινώσκων
— — ἐπ' αὐτὸ) αὐτῷ
XXIX. 3. ἐφ') ἐπὶ
— 6. οὐχ) οὐκ
— 7. ἡσυχάσει) ἡσυχάσεις
— 8. κάθισιν) κάθησιν
— 10. κατέσυρα) κατηραύνησα
— 12. ἀθῳωμένη) ἀθοουμένη
— 18. καθίσει) κατοικήσει
— — κατοικήσει) καθίσει

Κεφ. Στίχ.

XXIX.20. συμψηθῶσι) συμψηφισθῶσιν
— — αὐτοὺς) αὐτῇ
XXX. 1. διατί) διότι
— 3. Γαί) Καί
— 4. Τί) ὅτι
— 5. περιοίκου) παροίκου
— 29. καμήλους αὐτῶν) καμήλους ἑαυτῶν
— — ἀπορίαν) ἀπώλειαν
— 30. κάθισιν) κάθησιν
— 32. κεκαρμένους) κεκραμένους
— — πέραν) μέρους
— 23. ἐθυμώθησαν) ἐκοιμήθησαν
— 25. ἐγκατέλιπεν) ἐγκατέλειπον
XXXI. 9. τῇ) τῷ
— 13. κατησχύνθη) καταισχύνθη
— 17. αὐτῷ) αὐτόν
— 23. Γαιμὼλ) Γαμῶλα
— 28. νοσσεύουσαι) ἐνοσσεύουσαι
— 31. Κειράδας) Κιδάρας
— 33. Συνεψήσθη) Συνεψήθη
— — ἐπάτησαν) ἐπατήθησαν
— 34. Νεβρεὶμ) Ἐβρὶμ
— 35. τὸν βωμὸν) Μωὰβ
— 36. Κειράδας) Κειδάρεις
— 39. αὐτῆς) αὐτοῦ
— 43. σὲ) σοὶ
— 44. αὐτῶν) αὐτῆς
XXXII.16. μαχαίρας) μαχαίρης

Κεφ. Στίχ.

XXXII.17. πρὸς αὐτὰ) ἐπ' αὐτὰ
— 22. τῆς ἐν) τοὺς ἐν
— 25. Αἰλὰμ) Δαιδὰν
— 29. αὐτὴν) αὐτῆς
καλῶ) καλέσω
— 30. ἐπὶ) ἀπὸ
— — αὐτοῦ) τούτου
— — τρυγῶντες) τρυγῶτες
— 33. κατορυγῶσιν) κατορύξωσιν
— 34. κεκράξατε) κεκράξετε
XXXIII.1. ΕΓΕΝΗΘΗ) ἐγένη
— 3. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 6. Σηλὼ) Σηλὼμ
— 9. Σηλὼ) Σηλὼμ
— 13. ἀκούσατε) ἀκούσετε
— 18. εἰς) ὡς
— 19. Κυρίου) αὐτοῦ
— 20. Ἱερεμίου) Ἰηρεμίου
— 23. μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— — μνῆμα) μνημεῖον
— 24. Ἱερεμίου) Ἰηρεμίου
XXXIV.4. πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν) τοῖς κυρίοις ὑμῶν
— 6. ταύτην ἐν χειρὶ τοῦ)τῷ
— 11. ὃ) ὅσοι
— — εἰσαγάγῃ) εἰσαγάγωσιν
— — αὐτοῦ ὑπὸ) αὐτῶν ὑπὸ
— 14. οὐκ ἐργάσεσθε) καὶ ἐργάζεσθε
— 15. ἀπολέσαι) ἀπολέσθαι
— 18. δὴ τῷ Κυρίῳ τῶν δυνάμεων πρὸς τὸ μὴ πορευθῆναι τὰ σκεύη τὰ ὑπολελειμμένα ἐν οἴκῳ

Κεφ. Στίχ.
Κυρίου,καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα) μοι
XXXV.4. συντρίψω) συνέτριψα
XXXVI.4. ἀπώκισα ἀπὸ) ἀποίκισεν ἐξ
— 5. φάγετε) φάγεσθε
— — αὐτῶν) αὐτοῦ
— 7. αὐτῆς) αὐτῶν
— — ὑμῖν) ὑμῶν
— 10. ἀποστρέψαι τὸν) ἀποστρέψαι τοῦτον
— 11. Ὅτι ἐγὼ οἶδα τὸν λογισμὸν, ὃν ἐγὼ) Καὶ
— 15. προφήτας) προφήτην
— 22. ἀπ') ἐπ'
— 25. Τάδε λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· ἀνθ' ὧν σὺ ἀπέστειλας ἐν) οὐκ ἀπέστειλά σε
XXXVII.1. ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ) γενάμενος
— 5. ἀκούσεσθε) ἀκούσασθε
— 17. ἵαμα) ἱμάτιον
— 18. ὕψος) τεῖχος
— 21. ἰσχυρότεροι αὐτοῦ) ἰσχυρότεροι αὐτῶν
XXXVIII.2. μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— 3. ὤφθη) ὀφθήσεται
— 6. πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν) ἐν ὄρεσιν Κυρίου Θεοῦ
— 7. κεφαλὴν) κεφαλῆς
— 8. ἀπ') ἐπ'

Κεφ. Στίχ.
XXXVIII.8. τεκνοποιήσει) τεκνοποιήσῃ
— 15. Ῥαμᾷ) τῇ ὑψηλῇ
— 21. ᾗ) ἣν
— — Ἰσραὴλ) Ἱερουσαλὴμ
— 27. οἶκον Ἰούδα) Ἰούδαν
— 34. πλησίον) ἀδελφὸν
— — ἀδελφὸν) πλησίον
— 35. ἀκριβείας σελήνης) σελήνην
— 36. παύσεται) παύσηται
— 38. οἰκοδομηθήσεται) οἰκοδομήσεται
— 39. ἔτι τὸ σχοινίον τῆς διαμετρήσεως) ἡ διαμέτρησις
— 40. πᾶσαν Ἀσαρημὼθ) πάντες Ἀσαρημὼθ
XXXIX.1. γενόμενος) γενάμενος
— 2. ἐπὶ) ἐν
— 5. καθιεῖται) ἀποθανεῖται
— 8. κτήσασθαι αὐτὸν) παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν
— 12. τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως) αὐτὸ
— — Μαασσαίου) Ματσσαίου
— 18. ὁ ἰσχυρὸς) καὶ ἰσχυρὸς
— 20. ὃς) ὅσα
— 27. πᾶς ὁ λόγος) τι
— 29. ἐπὶ τὴν πόλιν) ἐπὶ τὴν γῆν
— — καύσουσιν) καύσωσιν
— 31. αὐτὴν ἀπὸ) αὐτοὺς ἀπὸ
— 33. ὀρθρίζων) καὶ διδάσκων ὄρθρου

Κεφ. Στίχ.

XXXIX. 33. ἤκουσαν) ἠθέλησαν
— 36. μαχαίρᾳ) μαχαίρῃ
— 37. καθιῶ) κατοικιῶ
— 42. ἐπάξω) ἐπάγω
XL. 4. καθηρημένων) καθημένων
— 5. ἐπάταξα ἐν) ἐπάταξεν
— 6. φανερώσω) φανεροῖ
— 8. μοι, καὶ ἀπέστησαν) μου, καὶ ἀπέστησαν
— 9. ὄνομα εὐφροσύνης) εὐφροσύνην
— 11. λεγόντων) λέγοντος
— 12. πρόβατα) προβάτων
XLI. 1. γενόμενος) γενάμενος
— — πᾶσαι αἱ βασιλείαι τῆς γῆς τῆς) πᾶσα ἡ γῆ
— 3. χειρὸς αὐτοῦ) χειρὸς αὐτῶν
— 5. ἔκαυσαν) ἔκλαυσαν
— — καύσονται) κλαύσονται
— — ὦ Ἀδὼν) ἕως ᾅδου
— 8. γενόμενος) γενάμενος
— 9. ἐκ Ἰουδαίων) ἐξ Ἰσραήλ
— 15. ἐπεστρέψατε) ἔστρεψαν
— — συνετελέσατε) συνετέλεσαν
— 17. καὶ ἕκαστος) καὶ ἕκαστον
— 18. εἰς δύο, καὶ διῆλθον διὰ μέσου τῶν διχοτομημάτων αὐτοῦ) ἐργάζεσθαι αὐτῷ
— 20. ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν) τοῖς ἐχθροῖς
— 21. ἐν χειρὶ δυνάμεως) δυνάμεις

Κεφ. Στίχ.

XLI. 21. τῶν ἀποτρεχόντων) οἱ ἀποτρέχοντες
— 22. ἐπ᾽ αὐτὴν) ἐπ᾽ αὐτοὺς
XLII. 1 γενόμενος) γενάμενος
— 2. Ἀρχαβεὶν) Ἀλχαβεὶν
— 3. Ἰεζονίαν) Ἰεχονίαν
— — Ἀρχαβείν) Χαραβεὶν
— 4. ὃ) ὃς
— — οἴκου τῶν) οἰκούντων
— 7. ἀμπελῶνα μὴ φυτεύσητε, μηδὲ ἔστω) ἀμπελὼν οὐκ ἔσται
XLIII. 2. αὐτοῦ) αὐτῷ
— 3. ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς) ἐλάλησα ἐπ᾽αὐτοὺς
— 5. μὴ δύνωμαι) δύναμαι
— 6. πόλεων) πόλεως
— 7. λαὸν) τόπον
— 9. ἐν Ἰερουσαλὴμ,) εἰς Ἰερουσαλὴμ
— — πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐρχόμενοι ἐκ πόλεων) οἶκος
— 10. ἐν ὠσὶν) εἰς τὰ ὦτα
— 14. χαρτίον ἐν ᾧ) βιβλίον ἐν ᾧ
— 16. ἀναγγέλλοντες) ἀναγγελόντες
— 17. ποῦ) πόθεν
— 20. χαρτίον) βιβλίον
— 25. χαρτίον) βιβλίον
— 26. Ἐζριὴλ) Ἐσζριὴλ
— 29. χαρτίον) βιβλίον
— — ἐκλείψει) ἐκτρίψει
— — ἄνθρωπος) ἄνθρωπον

Κεφ. Στίχ.
XLIII. 30. θρόνου) θρόνον
— — ἐρριμμένον) ῥιμμένον
— 31. πρὸς) ἐπ'
— 32. Ἱερεμίας) Βαρούχ
XLIV. 3. Ἰωάχαλ) Ἰωάχαζ
— — Μαασσαίου) Μασαίου
— 8. καὶ πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν) οἱ πολεμοῦντες τὴν γῆν
— 11. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ) ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ
— 12. Ἱερεμίας) Ἰηρεμίας
— 18. Ἱερεμίας) Ἰηρεμίας
— 19. προφητεύσαντες) προφητεύοντες
— 20. πεσέτω) πεσάτω
XLV. 1. Ἱερεμίας) Ἰηρεμίας
— 3. συλλήψεται) συλλήμψονται
— 4. ἐν) ἐπὶ
— 7. πύλῃ) αὐλῇ
— 9. ἐπονηρεύσαντο) ἐπονηρεύσω
— — ἐποίησαν) ἐποίησας
— 12. Ἱερεμίας) Ἰηρεμίας
— 13. Ἱερεμίας) Ἰηρεμίας
— 14. Ἀσελεισὴλ) Σαλαθιὴλ
— 18. τῶν Χαλδαίων) βασιλέως Βαβυλῶνος
— 22. πόδα) πόδας
— 23. ἐν χειρὶ) εἰς χεῖρας
— — συλληφθήσῃ) παραδοθήσῃ
XLVI. 1. ἐπολιόρκουν) ἐπολιόρκει
— 3. Νηργελσασασὰρ, καὶ Σαμαγὰδ) Νηργελσὰρ, Εἰσαμαγὰθ
XLVI. 1. Ναβουσαρεὶς) Ναβουζαρεὶς
— — Νασερβαβαμὰχ) Νασερβαμαβὰκ
— 14. ἐκάθισεν) ἐκάθισαν
— 16. ἐπὶ) εἰς
— — πόλιν) γῆν
XLVII. 1. γενόμενος) γενάμενος
— 4. ἐπὶ τὰς) ὑπὸ τὰς
— 8. Ὠφὴ) Ὤφετ
— 9. ἐργάσασθε) ἐργάζεσθε
— 10. οἰκήσατε) οἰκήσετε
— 15. ἐν) εἰς
— — πᾶς Ἰούδα) πάντες οἱ Ἰουδαῖοι
XLVIII. 1. Ἐλισαμὰ) Ἐλασὰ
— 3. ἐν) εἰς
— 5. διερρηγμένοι) διερρηχότες
— — Μαναὰ) Μάννα
— 9. πάντα τὰ σώματα τῶν ἀνδρῶν) πάντας
— 16. ἀπέστρεψεν) ἀπέστρεψαν
XLIX. 1. Μαασαίου) Μασαίου
— 2. πρὸς) ἐπὶ
— — πεσέτω) πεσάτω
— 5. ἀποστείλῃ σε) ἀπέστειλεν
— — οὕτως) οὐ
— 10. ἐπὶ τοῖς κακοῖς) ἀπὸ τῶν κακῶν
— 22. βούλεσθε) βουλεύεσθε

Κεφ.	Στίχ.	
L.	2. Μασσαίου) Μασαίου	
—	4. ἤκουσεν) ἤκουσαν	
—	5. καταλοίπους) λοιπούς	
—	7. εἰς Τάφνας) ἐν Τάφνας	
—	12. φθειριεῖ) φθεριεῖ	
—	— Αἰγύπτου) αὐτοῦ	
—	— φθειρίζει) φθερίζει	
—	13. ὧν) Ἐνὼν	
LI.	1. ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ) γενάμενος	
—	7. ἐκκόψαι) καὶ ἐκκόψω	
—	8. ἐν πᾶσι) ἔγνων πᾶσι	
—	9. γῇ) πόλεσιν	
—	11. ἐφίστημι) ἐπίστημι	
—	14. ἐλθόντων παροικεῖν) παροικούντων	
—	17. ἐγενόμεθα) ἐγενάμεθα	
—	18. πάντες) ἡμεῖς	
—	28. ἀριθμῷ) ἀριθμοὶ	
—	3. οἵμοι οἵμοι) οἵμμοι οἵμμοι	
—	5. σεαυτῷ) ἑαυτῷ	

Κεφ.	Στίχ.	
LII.	1. ἑνὸς) δευτέρου	
—	4. δεκάτῳ) ἑβδόμῳ	
—	— περιεχαράκωσαν) περιεχαράκωσεν	
—	— περιῳκοδόμησαν) περιῳκοδόμησεν	
—	— τετραπέδοις λίθοις)τετραπόδοις	
—	7. κύκλῳ) ἐκύκλωσαν	
—	8. κατέλαβον κατέλαβεν	
—	18. ἐλειτούργουν) ἐλειτούργων	
—	19. Ἀπφὼθ) Ἀφφὼθ	
—	20. πάντων τῶν σκεύων τούτων) αὐτῶν	
—	21. περιεκύκλου) περικυκλοῦν	
—	22. ταῦτα) αὐτὰ	
—	27. Αἱμάθ) Αἱμαὰθ	
—	34. ἐδίδοτο) ἐδίδετο	
—	— ἡμέρας) ἡμερῶν	
	ἡμέραν) ἡμέρας	

ΘΡΗΝΟΙ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	8. εἶδον) ἰδόντες	
—	10. ἴδεν) ἴδον	
—	— ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοὶ) ἐγένετο οἵμμοι οἵμμοι	
—	22. ἐπιφύλλισον)ἐπιφαύλισον	
II.	2. ἄρχοντας) ἄρχοντα	
—	4. Ἐνέτεινε) Ἐνέτειλεν	
—	7. ἔδωκαν) ἔδωκεν	
—	17. ἐνετείλατο) ἐνεθυμήθη	

Κεφ.	Στίχ.	
II.	17. κέρας) κεφαλὰς	
—	18. καταγάγετε) καταγαγέτωσαν	
—	20. ἐπεφύλλισας) ἐπεφαύλισας	
III.	4. σάρκα) τὰς σάρκας	
—	6. ὡς νεκροὺς)ἐν σκοτεινοῖς	
—	36. Τίς) Κύριος	
—	41. οὐχ) οὐκ	

Κεφ.	Στίχ.	
III.	44.	ἀπωσθῆναι) ἀπεωσθῆναι
—	53.	Ὑπερεχύθη) Ἐπερεχύθη
—	57.	δίκας) ἀδικίας
—	65.	σοῦ αὐτοῖς. Καταδιώξεις) Σὺ αὐτοὺς κατάξεις
IV.	3.	θυγατέρας) θυγατέρες
—	4.	διακλῶν) κλῶν
—	5.	τρυφὰς) τροφὰς
—	—	κόκκων περιεβάλλοντο) κόλπων περιέλαβον
IV.	7.	ἐπυρρώθησαν) ἐτυρώθησαν
—	—	σάπφειρος) σαπφείρου
—	13.	προφήτων αὐτῆς) προφήτων αὐτῶν
—	14.	ἐν ταῖς) ἐπὶ ταῖς
—	—	ἥψαντο) ἥψατο
—	19.	ἐν ἐρήμῳ) ἐπὶ τῶν ὀρέων
—	22.	τοῦ) ἔτι
V.	4.	ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν) ἐξ ἡμερῶν

ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	4.	ὅρασις) ὁμοίωμα
—	12.	ἐπορεύοντο) ἐπορεύετο
—	—	ἐπέστρεφον) ἐπέστρεφεν
—	22.	κεφαλῆς αὐτῶν) κεφαλῆς αὐτοῖς
—	23.	τὰ σώματα) τῷ σώματι
—	28.	ἡμέρᾳ) ἡμέραις
III.	25.	ἐκ μέσου) ἐξ
—	27.	ἀπειθείτω) ἀπειθέτω
IV.	6.	ταῦτα) αὐτὰ
—	14.	ἕωλον) βέβηλον
V.	5.	αὕτη ἡ) τῇ
—	16.	λιμοῦ) θυμοῦ
VI.	4.	ἀφανισθήσονται) συντριβήσονται
—	9.	ὁμώμοκα) ὁμώμεχα
—	12.	πεσεῖται) τελευτήσει
VII.	21.	διαρπάσαι) διαφθεῖραι
VIII.	2.	καὶ ὑπεράνω) τὰ ὑπεράνω
—	5.	ζήλου) ζήλους
—	10.	κύκλῳ κύκλῳ) κύκλῳ αὐτοῦ
VIII.	15.	πεποιήκασιν) πεποίηκαν
—	17.	Ἰούδα) Ἰσραὴλ
IX.	1.	ἕκαστος) αὐτὸς
—	2.	ζώνη) ζώνην
—	3.	Χερουβὶμ) Χερουβεὶν
X.	1.	αὐτῶν) αὐτῷ
—	2.	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
—	3.	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
—	5.	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
—	7.	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
—	8.	ἴδον) ἰδοὺ
—	—	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
—	9.	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
—	13.	τούτοις) τοῦτο
—	15.	Χερουβὶμ) Χερουβεὶν
—	16.	Χερουβὶμ) Χερουβεὶν
—	—	Χερουβὶμ) Χερουβεὶν
—	18.	Χερουβὶμ) Χερουβεὶν
—	19.	Χερουβὶμ) Χερουβεὶν
—	—	ἐξελθεῖν) ἐξαίρειν
—	20.	Χερουβεὶμ) Χερουβεὶν
XI.	7.	ἐτάξατε) ἐφονεύσατε

Κεφ. Στίχ.

XI. 10. ὁρίων) ὀρέων
— 20. ποιήσωσιν) ποιήσουσιν
XII. 3. τόπου) οἴκου
— 7. διώρυξα) ὤρυξα
— 12. αὐτῶν ἐπ') αὐτῆς ἐπ'
— — διορύξει) ὀρύξει
— 14. ἐκκενώσω) ἐχεῶ
— 20. γῆ αὐτῶν) γῆ αὐτῆς
— 24. Ὅτι) Καὶ
XIII. 4. ἀλώπεκες) ἀλώπηκες
— 10. αὐτοὶ) ἄλλοι
— 14. συντελεσθήσεσθε) συντελεσθήσεται
— 19. ἕνεκεν κλασμάτων) κλάσματος
— — τοῦ περιποιήσασθαι) περιεποιοῦντο
— 23. καὶ ῥύσομαι)ὅτι ῥύσομαι
XIV. 6. ἐπιστρέψατε τὰ πρόσωπα ὑμῶν) ἐπιστράφητε πρὸς μέ
— 7. προσηλυτευόντων) προσκειμένων
— — ἀπαλλοτριωθῇ) ἀπηλλοτριώθη
— 18. λήψονται) λήμψομαι
— — αὐτῶν) αὐτοῦ
— 13. παράπτωμα) παραπτώματι
— 17. κτῆνος) κτήνη
— 22. οἳ ἐξάγουσιν) οὗτοι ἐξάξουσιν
XV. 5. μὴ ὅτι ἐὰν καὶ) διότι ἐὰν καὶ μὴ
— — εἰ) μὴ

Κεφ. Στίχ.

XV. 7. δώσω) στηριῶ
XVI. 4. ἔδησας) ἔδησαν
— 5. οὐδὲ ἐφείσατο) οὐ φείσεται
— 13. χρυσίῳ) κόσμῳ χρυσῷ
— — ἀργυρίῳ) ἀργυρῷ
— 15. ἐν) ἐπὶ
— 18. αὐτὰς) αὐτὰ
— 25. ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ) ἀρχὴν πασῶν ἐξόδων
— — διήγαγες) ἤγαγες
— 27.28. ἧς ἠσέβησας, καὶ ἐξεπόρνευσας) ἐξεπόρνευσας καὶ ἠσέβησας
— 30. ἐν ταῖς) ἐπὶ ταῖς
— 31. ἐν πάσῃ ἀρχῇ) ἐπὶ πάσης ἀρχῆς
— 32. ἡ γυνὴ) ὡς γυνὴ
— 34. προσδιδόναι)προδιδόναι
— 37. ἐπισυνάγω) ἐπὶ σὲ συνάγω
— 38. ζήλου) ζήλους
— 39. τὰ ἱμάτια) τὸν ἱματισμόν
— 47. μικρὸν ἐν) πικρὸν ἐν
— 50. ἀνομήματα) ἄνομα
— 51. ἀνομίας) ἁμαρτίας
— 58. τὰς ἀσεβείας) ἐν ταῖς ἀσεβείαις
— — τὰς ἀνομίας) ταῖς ἀνομίαις
— — κόμισαι) κεκόσμησαι
— 61. διαθήκης σου) διαθήκης μου
XVII. 3. ἐκτάσει) ἐκστάσει

Κεφ. Στίχ.
XVII. 4. Χανααν) Χαλδαίων
— 6. τοῦ) τῷ
— 7. αὐτῷ) αὐτὴν
— 8. βλαστὸν) καρπὸν
— — καρπὸν) βλαστὸν
— 9. κατευθυνεῖ) κατευθυνθήσεται
— 12. εἰπόν) ἃ εἶπον
— 15. διαθήκην εἰ διασωθήσεται) διαθήκην εἰ σωθήσεται
— 18. καὶ ἠτίμασεν) ὅτι ἠτίμασεν
— 19. ὁρκωμοσίαν) διαθήκην
— — ἠτίμασε) παρέβη
— — διαθήκην) ὁρκομωσίαν
— — παρέβη) ἠτίμωσεν
— — αὐτὴν) αὐτὰ
— 23. ὄρνεον) θηρίον
— — πᾶν πετεινὸν) τὰ πετεινὰ
XVIII. 6. πρὸς τὰ) ἐπὶ τὰ
— 10. γεννήσῃ) γεννήσῃς
— 14. γεννήσῃ) γεννήσῃς
— 18. ἐὰν) ἐν
— 21. δικαιοσύνην καὶ ἔλεος) τὰ δικαιώματά μου
— 23. Μὴ θελήσει θελήσω) ὅτι οὐ βούλομαι
— 24. ποιῆσαι) ποιήσῃ
— 25. κατευθυνεῖ ἡ) κατορθοῖ ἡ
— 30. ὑμᾶς) ὑμεῖς
— 31. ἠσεβήσατε εἰς ἐμὲ) ἐποιήσατε
XIX. 3. ἀπεπήδησεν) ἀπεδήμησεν
— 5. ἀπῶσται) ἀποσπᾶται

Κεφ. Στίχ.
XIX. 7. ὠρυώματος) ὠρύματος
— 12. ἐξεδικήθησαν) ἐξεδικήθη
XX. 6. ἠτοίμασα) ὤμοσα
— 16. καρδίας) τῶν καρδιῶν
— 23. διασπεῖραι) διασκορπίσαι
— 28. πάντα) πᾶν
— 29. Ἀββαμὰ) ἡ Ἀββανὰ
— — Ἀββαμὰ) Ἀββανὰ
— 38. ἐξάξω) ἐξαρῶ
— 42. τοῖς πατράσιν ὑμῶν) αὐτοῖς
— 46. Δαρὼμ) Δαγὼν
XXI. 11. δοῦναι) δοθῆναι
— — χεῖρα) χεῖρας
— 13. τί) ἔτι
— — ἀπωσθῇ) ἀπωσθῇς
— 14. κρότησον χεῖρα) κρότησον τῇ χειρὶ
— 15. θραυσθῇ) θραυσθήσεται
— — παραδέδονται) παραδοθήσονται
— 20. αἱ) ἀρχαὶ
— 31. ἐκχεῶ ἐπὶ σὲ) ἐκχεῶ ἐπὶ σοὶ
XXII. 10. ἀποκαθημένην) ἀποκαθημένης
— 11. νύμφην) ἀδελφὴν
— 16. ἐν σοὶ) σὲ
— 18. γεγόνασί μοι) γέγονεν
— — ἀναμεμιγμένοι πάντες) ἀναμεμιγμένος
— — ἀργύριον ἀναμεμιγμένον) ἀργυρίου ἀναμεμιγμένος

Κεφ. Στίχ.

XXII. 21. ἐφ') εἰς
— 24. ἐγένετο) καταβήσεται
— 25. καὶ τιμὰς λαμβάνοντες) δῶρα ἐλάμβανον ἐν ἀδικίᾳ
— 26. ἐβεβηλούμην) τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν
XXIII. 4. Ὁολὰ) Ὁλλὰ
— — Ὁολιβὰ) Ὁλιβὰ
— — Ὁολὰ) Ὁλλὰ
— — Ὁολιβὰ) Ὁλλὰ
— 5. Ὁολὰ) Ὁλιβὰ
— — ἐπέθετο) προσέθετο
— 7. αὐτῆς ἐπ') αὐτῶν ἐπ'
— 10. αἰσχύνην)ἀσχημοσύνην
— 11. Ὁολιβὰ) Ὁλιβὰ
— 12. εὐπάρυφα) εὐπόρφυρα
— 18. αἰσχύνην) ἀσχημοσύνην
— 22. Ὁολιβὰ) Ὁλιβὰ
— 23. Φακοὺκ) καὶ Φοὺδ
Σουὲ) Σοὺδ
Ὑχουὲ) Λοὺδ
— 19. πορνείας) πορνεία
— 33. ἐκλύσεως) ἐκχεῶ ὅπως
— 36. Ὁολὰν) Ὁλλὰν
— — Ὁολιβὰν) Ὁλιβὰν
— 37. αὐτοῖς) αὐτὰ
— 42. ψέλλια) ψέλια
— — αὐτῶν, καὶ) σου, σὺ δὲ
— 43. εἶπα) εἶπας
— 44. Ὁολὰν) Ὁλλὰν
— — Ὁολιβὰν) Ὁλιβὰν
— 45. αἷμα) αἵματα
— 46. ἐν αὐταῖς) ἐπ' αὐτὰς
XXIV. 7. λεωπετρίαν)λεοπετρίαν

Κεφ. Στίχ.

XXIV.13. τί) ἔτι
— 19. οὐκ) οὐ μὴ
— 20. λόγος Κυρίου ἐγένετο πρός με, λέγων) τάδε λέγει Ἀδωναὶ Κύριος
— 22. ποιήσετε) ποιήσω
— 23. κλαύσητε) κλαυσθῆτε
— 27. λαλήσεις) ἐρεῖς
XXV. 5. νομὴν) προνομὴν
— 6. τὴν χεῖρα) τὰς χεῖρας
— 9. Ἰασιμοὺθ)Βεθιασιμοὺθ
— 14. μου καὶ κατὰ τὸν θυμόν) τοῦ θυμοῦ
— 16. Κρῆτας) κριτὰς Σιδῶνος
XXVI. 1. ἑνδεκάτῳ) δωδεκάτῳ
— 4. καταβαλοῦσι τοὺς) καθελοῦσιν τοὺς
— — λικμήσω) λικμήσουσιν
— — αὐτὴν) σε
— 6. ἀναιρεθήσονται) πεσοῦνται
— 7. Ὅτι) Διὰ τοῦτο
— — μεθ') μετὰ
— — πολλῶν) πολλῆς
— 8. περίςασιν) βελοςάσεις
— — ἀπέναντί σου) ἐπὶ σὲ
— 12. τὰ ὑπάρχοντα) τὸν πλοῦτον
— 15. τῇ) ἐπὶ σὲ
— 16. ἀφελοῦνται)καθελοῦσιν
— 19. κατοικιθησομένας) κατοικησθησομένας
XXVII.3. εἰσόδου) ὁδοῦ
— — τῇ) ἐπὶ

Κεφ. Στίχ.

XXVII.5. κυπαρίσσου) κυπαριστίνων
— 9. κωπηλάται αὐτῶν)κωπηλάται αὐτῆς
— 13. ἡ σύμπατα) τὰ σύμπαντα
— 14. Θογαρμὰ) Θεργαμὰ
— 15. Ῥοδίων) Ἀραδίων
— 16. ἐμπορίας) ἐμπορίαν
— — Θαρσεὶς) Θαρρεὶς
— — Ῥαμὼθ) Ῥαμμὼθ
— — Κορχὸρ) Κορχορὺς
— 18. Χελβὼν) Χεβρὼν
— 19. Ἀσὴλ) Ἀσαὴλ
— 21. ἐνεμπορεύονται) ἐνεπορεύοντο
— 22. χρηστῶν) ἐκλεκτῶν
— 23. Χαναὰ) Χαναὰν
— 24. ποικιλίαν) πορφύραν
— 25. Θαρσεὶς) Θαρσὸς
— 26. καρδίᾳ) μέσῳ
— 27. μισθός σου, ἐκ τῶν συμμίκτων)μισθός σου, ἐν τῷ συμμίκτῳ
— 29. τὴν γῆν) τῆς γῆς
— 30. ἀλαλάξουσιν) ἀλλάξονται
— 30. τῇ φωνῇ) τὴν κραυγὴν
— — πικρὸν) πικρῶς
— 31. φαλάκρωμα)φαλακρώματα
— — περιζώσονται)περιζῶνται
— 33. ἐνέπλησας) ἐνεποίησας

XXVIII.5. δύναμιν) δυνάμεις

Κεφ. Στίχ.

XXVIII.10. ἀπεριτμήτων) ἀπεριτμήτοις
— 16. ἔπλησας) ἐπλήθυνας
— — ἐκ μέσου) ἐμμέσῳ
— 22. γνώσονται) γνώσῃ
— 23. γνώσονται) γνώσῃ
— 24. περικύκλῳ) κύκλῳ
— 25. ἐθνῶν οὗ) χωρῶν οὗ
— 26. φυτεύσουσιν) φυτεύσωσιν

XXIX. 1. δεκάτῳ μηνὶ) ἑνδεκάτῳ μηνὶ
— 5. τῆς γῆς) τοῦ ἀγροῦ
— 7. ἐπεκρότησεν) ἐπεκράτησεν
— 11. ποῦς ἀνθρώπου) ἄνθρωπος
— — ποῦς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτὴν) κτῆνος
— 12. γῆς ἠρημωμένης) τῆς ἐρήμου
— — αὐτῆς) αὐτῶν
— 16. ἀναμιμνήσκουσαν ἀνομίαν) ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν
— 18. φαλακρὰ) φαλάκρωμα
— 20. λειτουργείας αὐτοῦ) δουλείας

XXX. 5. γῆς) τῆς
— — ἐπ᾽ αὐτῶν) ἐν αὐτῇ
— 8. συντριβῶσι) συντριβήσονται
— 9. αὐτοῖς) Αἰγύπτῳ
— 11. ἀπολέσαι τὴν γῆν) ἀφανίσαι αὐτὴν

Κεφ. Στίχ.

XXX. 12. καὶ τὸ πλήρωμα) σὺν τῷ πληρώματι
— 15. Σαὶν) Τάνιν
— 16. ταραχῇ ταραχθήσεται) ἀπολεῖται
— 17. γυναῖκες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται) πόλεις αἰχμαλωτισθήσονται
— 18. Τάφναις) Τάφνας
— 21. κατεδέθη) κατεδέήθη μου
— 24. δώσω) θήσω
— — τὴν χεῖρα) τὰς χεῖρας

XXXI. 5. ἀφ') ἐφ'
— 6. ἐν τῇ σκιᾷ) ὑπὸ τὴν σκιὰν
— 7. ἐγενήθησαν) ἐγέννησαν
— 8. οὐκ ὅμοιαι) οὐκ ὅμοιοι
— 14. αὐτὰ) αὐτὸν
— 15. ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος) ἐπέστησα ἐπ' αὐτὸν τὴν ἄβυσσον
— — ἐσκότασεν ἐπ') ἐπένθησεν
— — ἐξελύθησαν) ἐξέστησαν
— 17. ἐν τραυματίαις) μετὰ τραυματιῶν

XXXII. 1. δωδεκάτῳ ἔτει) ἑνδεκάτῳ ἔτει
— 2. τοῖς ποταμοῖς) τοὺς ποταμούς
— 7. αὐτοῦ) τοῦ οὐρανοῦ
— — μὴ φάνῃ) δώσει
— 10. ἀφ') ἀπὸ
— 18. ἰχὺν) γῆν
— 22. αὐτοῦ· περικύκλῳ) αὐτῶν περικύκλῳ
— 23. περικύκλῳ) ὑπερκύκλῳ

Κεφ. Στίχ.

XXXII. 33. γῆς) τῆς
— 24. μαχαίρᾳ) μαχαίραις
— — γῆς) τῆς
— 26. ἰχὺς αὐτοῦ) ἰσχὺς αὐτῶν
— 26. γῆς) τῆς
— 27. τῶν πεπτωκότων) πεπτωκότες
— — καὶ ἔθηκαν) οἱ ἔθηκαν
— — γῇ ζωῆς) τῇ ζωῇ
— 29. Ἀσσοὺρ) Ἀσσύριοι
— — αὐτῶν) αὐτῆς
— 30. τραυματιῶν) τετραυματισμένων
— 32. αὐτοῦ) αὐτῶν
— — γῆς) τῆς

XXXIII. 2. ῥομφαίαν) κρῖμα αἵματος
— 4. καταλάβῃ) καταβάλῃ
— 8. φυλάξασθαι) ἀποσῆναι
— 14. ἁμαρτίας) ἀσεβείας
— 15. προσάγμασι) προσάγματι
— 16. ἥμαρτεν) ἐποίησεν
— 18. αὐτοῖς) αὐτῇ
— 20. αὐτοῦ) ὑμῶν
— 22. συνεσχέθη) συνεκλείσθη
— 26. τὴν γυναῖκα τοῦ) τὸν
— 27. μαχαίραις) μαχαίρᾳ
— 30. λαλοῦσιν) ἐλάλουν
— 31. ἀκούουσιν) ἀκούωσιν
— 32. ἀκούσονται) ἀκούοντες

XXXIV. 6. ἐκζητῶν) ζητῶν
— 12. ὅτ' ἂν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη) γνόφου καὶ νεφέλης

Κεφ. Στίχ.
XXXIV.12.ἀπελάσω) συνάξω
— 17. κριῶν) κριοῦ
— — τράγων τράγου
— 23. ἐπ᾽ αὐτοὺς) αὐτοῖς
— — ἕνα) ἕτερον
— 25. ἀφανιῶ) ἀπολῶ
— 26. δώσω αὐτοὺς) ἔσονται
— 27. αὐτῶν) αὐτοῖς
— — τὴν ἰσχὺν) τὸν καρπὸν
— 28. φάγωσιν) πτοήσει
XXXV.10. ἔσονται) εἰσὶν
— 12.κατάβρωμα)κατάσχεσιν
— 15. ἐξαναλωθήσεται) ἐξολεθρευθήσεται
XXXVI.3. ὑπὸ) ἀπὸ
— — ἀνέβητε) ἐγένεσθε
— — γλώσσῃ) γλώσσης
— 8. ἐγγίζουσιν) ἐλπίζουσιν
— 11. τὰ) τὸ
— 12. γεννήσω) δώσω
— 14. ἀτεκνώσεις) ἀτεκνώσει σε
— 15. λαῶν) ἐθνῶν
— 17. ἀποκαθημένης)ἀφέδρου
— 19. τὴν ὁδὸν) τὰς ὁδοὺς
— — τὰ ἐπιτηδεύματα) τὰς ἀνομίας
— 20. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 23. μέγα) ἅγιον
— 27. φυλάξησθε) φυλάξεσθε ποιήσητε) ποιήσετε
— 30. λιμοῦ) λαοῦ
— 34. παροδεύοντος) διοδεύοντος

Κεφ. Στίχ.
XXXVI.37. ζητηθήσομαι)ζήτημα θήσομαι
XXXVII.3.ἐπίστῃ ταῦτα) ἐπίσῃ αὐτὰ
— 6. σάρκα) σάρκας
— — εἰς) ἐφ᾽
— 9. πνεύματων) ἀνέμων
— 16. καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ) καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῆς
XXXVIII.3. Μοσὸχ) Μοσὸκ
— 4. πέλτας) πέλται
— — περικεφαλαίας) περικεφαλαίαι
— — μαχαίραι) μάχαιρας
— 8. ἐσχάτου) ἐσχάτων
— — ἐπὶ) εἰς
— — οὗτος) αὐτὸς
— 9. ἔσῃ) πέσῃ
— 13. Καρχηδόνιοι) Χαλχηδόνος
— — κῶμαι) χῶραι
— — κτῆσιν) κτήσεις
XXXIX.1.Θοβὲλ) Θοβὲρ
— 12. κατορύξουσιν) κατωρύξωσιν
— 13. Καὶ κατορύξουσιν)Καὶ κατωρύξωσιν
— 15. αὐτῷ) αὐτὸ
— 26. λήψονται) λήμψομαι
XL. 7. Θιηλὰθ) Θεὲ
— 9. τὰ) τὸ
— — δύο) δέκα
— 11. τῶν Θεειμ) τῷ Θεὲ
— 14. ἑξήκοντα) ἔξωθεν
— 15. πεντήκοντα) ὀκτὼ

Κεφ. Στίχ.

XL. 16. Θεείμ καὶ ἐπὶ τὰ Αἰλὰμ) Θεὲ
— 17. ἰδοὺ παστοφόρια) ἰδοὺ γαζοφυλάκια
— 18. τὸ ὑποκάτω) τῷ ὑποκάτω
— 21. τὰ Αἰλαμμών) τὸ Αἰλαμμών
— 26. αὐτῆ, εἷς) αὐτῆς, εἷς
— 29. ταῦτα) τὰ αὐτὰ
— 33. ταῦτα) τὰ αὐτὰ
— — αὐτῆ) αὐτῆς
— 36. αὐτῆ) αὐτῆς
— 40. ῥύακος) ῥάκος
— 41. αὐτὰς) αὐτὰ
— — θυμάτων) θυμιαμάτων
— 42. πήχεως) πήχεος
— 43. ἔσωθεν) ἔξωθεν
— 46. Σαδδοὺκ) Σαδδοὺχ
— 49. τὸ Αἰλὰμ) τὰ Αἰλὰμ
XLI. 2. καὶ πήχεων)καὶ πήχεις
— — αὐτοῦ) αὐτῆς
— 3. Αἰλ) Αἰλὰμ
— 4. μῆκος) εὖρος
— 8. τὸ) τοῦ
— — ἐξ· διαστήματα) διάστημα
— 15. μῆκος τοῦ) τὸν τοῖχον τοῦ
— 17. τοῖχον) οἶκον
— 18. Χερουβείμ) Χερουβείν
— — Χερουβ καὶ) Χερουβείμ
— 20. Χερουβείμ) Χερουβείν
— 22. ἡ πρὸ προσώπου) κατὰ πρόσωπον

Κεφ. Στίχ.

XLI. 25. Χερουβείμ) Χερουβείν
— 26. ἐζυγωμένα) ἐξυλωμένα
XLII. 6. ἐξωτέρων) ἐξεδρῶν
— 14. εἰσελεύσονται) εἰσελεύσεται
— 20. αὐτῷ) αὐτὸν
XLIII. 3. ἣν ἴδον ἐπὶ) οὗ ἴδον ἐπὶ
— 11. διαγράψεις) διαγράφεις
— 14. τὸ εὖρος πήχεως) τὸ εὖρος πήχεος
— 17. δεκατέσσαρας) δεκατέσσαρες
— — γεῖσος αὐτῷ) γεῖσος αὐτῶν
— 18. αὐτὸ) τὸ
— 20. αὐτὸ) αὐτὸν
— 21. περὶ) ὑπὲρ
— 26. αὐτῶν) αὐτῆς
XLIV. 3. οὗτος) αὐτῆς
— 7. γίνεσθαι) γενέσθαι
— 10. ἀφήλαντο) ἀφείλαντο
— 12. ἀνομίαν) ἀτιμίαν
— 17. ἔρια) ἐρεὰ
— 28. αὐτῶν) αὐτοῖς
XLV. 10. Ζυγὸς δίκαιος) ζυγὸν δίκαιον
— 13. ἕκτον τοῦ μέτρου) ἑκατὸν τοῦ μέτρου
— 14. τὸ πρόσταγμα) τὰ προστάγματα
— 23. ποιήσει) ποιήσεις
— 25. Μαναὰ) Μαννὰ
XLVI. 5. Μαναὰ) Μαννὰ
— 7. Μαναὰ) Μαννὰ
— — ἐκποιῇ) εὐποιῇ

Κεφ.	Στίχ.	
XLVI.	11.	Μαναὰ) Μαννὰ
—	—	καὶ τοῖς) τοῖς δὲ
—	14.	Μαναὰ) Μαννὰ
—	—	Μαναὰ) Μαννὰ
—	15.	Μαναὰ) Μαννὰ
—	18.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	20.	Μαναὰ) Μαννὰ
—	25.	μαγείρων) μαγειρείων
XLVII.	1.	ἔβλεπε) ἐπέβλεπεν
—	5.	ὡς) ἕως.
—	—	ὃν) ὁ
—	8.	διεκβολῆς) ἐκβολῆς
—	10.	αὐτὴν ἔσαι) αὐτὴν ἔσιν
—	11.	ὑγιάσωσιν) ἀγιάσωσιν
—	22.	ἐπ') ἐξ
—	15.	Ἡμασελδὰμ) Ἡμαθελδὰμ
Κεφ.	Στίχ.	
XLVII.	16.	Μααβθηρὰς, Ἑβραμηλιὰμ) Μαωσθηρὰς Ἐφραμηλειὰμ
—	21.	διαμερίσετε) διεμέτρησεν
—	22.	παροικοῦσιν) προσοικοῦσιν
—	—	φυλῶν) υἱῶν
XLVIII.	1.	μέρος τῆς) μέτρον τῆς
—	3.	Νεφθαλεὶ) Νεφθαλείμ
—	12.	ὁρίων) ἀπαρχῶν
—	14.	αὐτοῦ) αὐτῶν
—	21.	τῷ ἀφηγουμένῳ) τοῦ ἀφηγουμένου
—	—	τοῦ ἁγίου) τῶν ἁγίων
—	—	θάλασσαν, καὶ) ἀνατολὰς, καὶ

Δ Α Ν Ι Η Λ.

Κεφ.	Στίχ.	
—	13.	εἶπαν) εἶπεν
—	22.	ἐκφεύξομαι) ἐκφεύσομαι
—	50.	πρεσβεῖον) πρεσβυτέριον
—	54.	εἶδες αὐτοὺς) κατέλαβες αὐτοὺς
—	60.	εὐλόγησαν) ἐβόησαν
I.	4.	καλοὺς) καλοὶ
—	7.	Βαλτάσαρ) Βαρτάσαρ
—	—	Μισὰχ) Μισὰκ
—	10.	συνήλικα) σὺν ἡλικίᾳ
—	11.	Ἀμελσὰρ) Ἀμερσὰρ
—	15.	ἰσχυραὶ) ἰσχυροὶ
—	19.	οὐχ) οὐκ
II.	3.	ἠνυπνιάσθην) ἐνυπνιάσθην
—	4.	ἐλάλησαν) εἶπον
Κεφ.	Στίχ.	
II.	8.	ἴδετε) οἴδατε
—	15.	Δανιὴλ) βασιλεῖ
—	19.	Τότε τῷ) τῷ δὲ
—	26.	Βαλτάσαρ) Βαρτάσαρ
—	31,	πρόσοψις) ὄψεις
—	32.	χρηστοῦ) καθαροῦ
—	34.	ἀπεσχίσθη) ἐτμήθη
—	35.	ἐγένετο) ἐγένοντο
—	40.	δαμάσει δαμάζει
—	42.	ἀπ') ἐπ'
—	43.	προσκολλώμενοι) προσκολλώμενος
—	—	μετὰ τοῦ ὀστράκου) τῷ ὀστράκῳ
—	44.	βασιλέων) βασιλειῶν

Κεφ. Στίχ.

II. 44. τοὺς αἰῶνας οὐ) τὸν αἰῶνα οὐ
— 46. Μαναὰ) Μαννὰ
— 47. ἠδυνάσθης) ἠδυνήθης
III. 1. τὰ ἐγκαίνια) τὸν ἀγκαινισμὸν
— — Ναβουχοδονόσωρ) Ναβουχοδονόσορ
— 4. λαοῖς) λαοὶ
— 7. ὅταν ἤκουον) ἤκουσαν
— — ἣν) ἧ
— 8. προσήλθοσαν)προσῆλθαν
— — διέβαλον) διέβαλλον
— 9. ὑπολαβόντες) ὑποβαλόντες
— 11. ἐμβληθήσηται) ἐμβληθήσεται
— 12. Σιδράχ, Μισάχ) Σεδράκ Μισάκ
— 13. Σεδραχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 14. Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 15. χειρός) τῶν χειρῶν
— 16. Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 17. τῶν χειρῶν) τῆς χειρός
— 19. Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 20. Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 21. ἐβλήθησαν) ἐμβλήθησαν
— 22. ὑπερίσχυε) ὑπερίσχυσεν
— 23. Σεδράχ, Μισάχ, καὶ) Σεδδράκ, Μισάκ

Κεφ. Στίχ.

III. 24. ἐβάλομεν εἰς τὸ) ἐνεβάλομεν
— — εἶπον) εἶπαν
— 25. ὁ δὲ) ἰδοὺ
— 26. Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— — Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 28. Σεδράχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— 29. ἐὰν) ἂν
— — Σεδραχ, Μισάχ)Σεδράκ, Μισάκ
— — εἰς διαρπαγὴν) διαρπαγήσονται
— 30. κατεύθυνε) κατηύθυνεν
— — τὸν Σεδράχ, Μισάχ) τὸ Σαδράκ, Μισάχ
— — ἐν τῇ χώρᾳ) τῆς χώρας
— 33. γενεὰν καὶ γενεάν) γενεὰς γενεῶν
IV. 2. ἐτάραξαν) συνετάραξαν
— 5. ᾧ εἶπα) αὐτῷ εἶπα
— 6. Βαλτάσαρ) Βαρτάσαρ
— — σοὶ) ἑαυτῷ ἔχει
— — ἀδυνατεῖ) ἀδυνατήσει
— 8. τὸ πέρας ἁπάσης) τὰ πέρατα πάσης
— 11. κλάδους) καρποὺς
— — τὸν καρπὸν)τοὺς καρποὺς
— 14. ῥῆμα) λόγος
— — ἀναστήσει) ἀναστήσεται
— 16. Βαλτάσαρ)
— — Βαλτάσαρ) Βαρτάσαρ
— — Βαλτάσαρ)

Κεφ. Στίχ.
IV. 17. ἔφθανεν) ἔφθασεν
— 18. κατεσκήνουν) κατῴκουν
— 19. κυρεία) κυριεία
— 20. ἀπὸ) ἐκ
— 22. ψωμιοῦσι) ψωμίσουσιν
— 23. εἶπαν) εἶπεν
— — οὐράνιον) ἐπουράνιον
— 28. ἀπ') ἐκ τοῦ
— 29. ἐκδιώκουσι) ἐκδιώξουσιν
— — ψωμιοῦσι) ψωμίσουσιν
— — ἂν) ἐὰν
— 31. τὸν αἰῶνα) τοὺς αἰῶνας
V. 1. Βαλτάσαρ) Βαρτάσαρ
— 3. ἠνέχθησαν) ἤχθησαν
— 7. συνεταράσσοντο) συνετάρασσον αὐτόν
— 16. ἐπὶ) περὶ
— 19. ὕψου) ὑψοῖ
— 23. ἤνεγκαν) ἤνεγκας
VI. 3. ἐν) ἐπ'
— 4. ἀμπλάκημα) ἀμβλάκημα
— 5. νομίμοις) νόμοις
— 7. ἀνθρώπου) ἀνθρώπων
— — ἐμβληθήσηται) ἐμβληθήσεται
— 18. ἀπέστη) ἐγένετο
— 23. οὐχ) οὐκ
VII. 4. ἐξήρθη) ἐξηγέρθη
— 6. ἐδόθη αὐτῇ) ἐδόθη αὐτῷ
— 11. τῶν μεγάλων) ὧν ἐλάλει
— 14. δουλεύσουσιν) δουλεύσουσιν
— 24. αὐτῶν) αὐτοῦ
VIII. 1. Βαλτάσαρ) Βαρτάσαρ

Κεφ. Στίχ.
VIII. 3. ὑψηλὸν) ὑψηλότερον
— 6. ἐνώπιον) ἀναμέσον
— 10. συνεπάτησαν αὐτά) συνεπατήθη
— 11. ἐράχθη) ἐταράχθη
— 17. ἐχόμενα) ἀναμέσον
— 25. ἀπωλείας) ἀπωλείᾳ
IX. 2. ἐτῶν) ἡμέρων
— 3. δεήσεις) δέησιν
— 4. τὸν Θεόν μου) τοῦ οὐρανοῦ
— 7. ἀθεσίᾳ) ἀθετήσει
— 11. Μωσέως δούλου) Μωσεῖ δούλῳ
— 12. οἷα) ἃ
— — γενόμενα) γεγραμμένα
— 19. καὶ ποίησον) Κύριε ποίησον
— 26. συντετμημένου) συντετμημένου
— 27. τὸ) τὸν
X. 4. Ἐδδεκέλ) Ἐνδεκέλ
— 8. δόξα) ἕξις
— 20. ἐπιστρέψω) ἐπιστρέφω
— — ἄρχοντος) ἀρχόντων
XI. 10. ἐρχόμενος) ἀρχόμενος
— — συμπροσπλακήσεται) προσυμπλακήσονται
— 13. ἄξει) ἕξει
— 16. στήσεται) στήσονται
— — Σαβεὶ) Σαββεὶρ
— 18. καταπαύσει) κατακαύσει
— 19. ἰσχὺν) ἀρχὴν
— 23. αὐτοὺς) αὐτοῦ
— 24. πίοσι) πλείοσιν

Κεφ: Στίχ.
XI. 26. αὐτὸν) αὐτοῦ
— 31. δυναστείας) δυνάμεως
— — ἐνδελεχισμὸν) ἐνδελεχιστὸν
— 32. οἱ) λαοὶ
— — ἐπάξουσιν) ἐξάξουστιν
— — γινώσκοντες) γινώσκων
— 34. πρὸς) ἐπ'
— 38. Μαωζειμ) Μαωζεὶ
— 40. ἐπ' αὐτὸν) μετ' αὐτοῦ
— 41. Σαβαειμ) Σαβαεὶν
— 45. Ἐφαδανῶ) Ἐνφανδανὼ
XII. 1. οὗ) ἧς
— 4. τοὺς λόγους) τὸ βιβλίον
— — τὸ βιβλίον) τοὺς λόγους
— 6. εἶπε) εἶπον
— — Βαδδιμ) Βαδδὶ

Κεφ. Στίχ.
— 10. ἀνομήσουσιν) ἀνοήσουσιν
— — οὐ συνήσουστι) οὐ νοήσουσι
— 11. ἡμέραι χίλιαι διακόσιαι) ἡμέραις χιλίαις διακοσίαις
— 7. οὗτος) αὐτὸς
— 13. κατεφρόνουν) κατεφθόνουν
— 17. σῶοι αἱ) σῶαι αἱ
— 21. τῆς τραπέζης) τῇ τραπέζῃ
— 26. μαχαίρας) μαχαίρης
— 28. κατέσπασε)κατέστρεψεν
— 36. κορυφῆς) χειρὸς
— 39. εἰς) ἐπὶ

Ω Σ Η Ε.

Κεφ. Στίχ.
II. 3. θήσω) θήσομαι
— 5. πορεύσομαι)ἀκολουθήσω
— 18. αὐτοὺς) σε
III. 4. οὐδὲ οὔσης) οὐκ οὔσης
— 5. ἐσχάτου) ἐσχάτων
IV. 10. κατευθύνωσι) κατευθυνοῦσιν
— 12. συμβουλαῖς) συμβόλοις
— 14. πορνεύσωσι) πορνεύωσιν
— — μοιχεύσωσι) μοιχεύωσιν
— — οὐ) ὁ
— 15. Ὢν) της ἀδικίας
— 18. αὐτῆς) αὐτῶν
— 19. αὐτῆς) αὐτῶν
V. 12. ἀράχνη) ταραχὴ

Κεφ. Στίχ.
VII. 2. συνάδωσιν) συνάδουσιν
— 4. καταπαύσει) κατακαύματος
VIII. 7. ἀνεμόφθορα) ἀνεμοφθόρια
— 9. ἠγάπησαν) ἠγάπησεν
— 10. παραδοθήσονται) παρεδόθησαν
IX. 6. πορεύονται) πορεύσονται
— 7. μανία) μνεία
— 8. οἴκῳ Θεοῦ) οἴκῳ Κυρίου
— 9. αὐτῶν) αὐτοῦ
— — αὐτῶν) αὐτοῦ
— 10. ἐδδελυγμένοι) ἠγαπημένοι

Κεφ. Στίχ.

XI. 10. ἠγαπημένοι) ἐδδελυγμένοι

X. 5. ὅτι ἐπένθησεν) διὰ τοῦτο ἐπένθησεν

— 8. καλύψατε) πέσετε ἐφ'

— — πέσατε ἐφ') καλύψατε

— 12. γεννήματα) γενήματα

— 14. οἰχήσεται) οἰκήσεται

XI. 11. ἐκστήσονται) ἐκπτήσονται

— 12. οἶκος) οἴκου

XII. 4. Ὤν) μου

— — αὐτούς) αὐτόν

— 11. Γαλγάλοις) Γαλαὰδ

XIII. 2. νῦν προσέθεντο) προσέθετο.

— 3. χνοῦς) χοῦς

— — ἀπὸ ἀκρίδων) ἐκ καπνοδόχης

— 12. ἁμαρτία) ἀδικία

— 13. οὐ ὁ) σου ὁ

— 14. ἀπὸ) ἐξ

— 15. διαστελεῖ) διαστέλλει

XIV. 3. ἵππον) ἵππων

— 4. αὐτοῦ) αὐτῶν

Α Μ Ω Σ.

I. 9. Ἰδουμαίαν) Ἰουδαίαν

— 13. ἐμπλατύνωσι) ἐμπλατύνουσιν

II. 2. εἰς) ἐπὶ

— — αὐτῆς) αὐτῶν

— 4. αὐτὸν) αὐτοὺς

— — μάταια) αἵματα

Κεφ. Στίχ.

II. 7. τῶν πατούντων) τὰ πατοῦντα

— 13. κυλίω) κωλύω

III. 10. ἐναντίον αὐτῆς) ἐν αὐτῇ

— 14. ἀσεβείας) ἀσέβειαν

IV. 1. πτωχοὺς) πένητας

— 3. γυνὴ) γυμναὶ

V. 3. ἐξεπορεύοντο) ἐπορεύοντο

— — ἐξεπορεύοντο) ἐπορεύοντο

— 5. διαβαίνετε) ἀναβαίνετε

— 6. καταφάγῃ) καταφάγεται

— 11. κατεκονδυλίζετε πτωχὸν) κατεκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς πτωχῶν

— — ᾠκοδομήσατε) οἰκοδομήσετε

— — ἐφυτεύσατε) φυτεύσετε

— 16. εἰδότας) ἰδόντας

— 17. διελεύσομαι) ἐπελεύσομαι

— 19. ἐπὶ) πρὸς

VI. 1. αὐτοῖς) αὐτοὶ

— 3. ἐρχόμενοι) εὐχόμενοι

— 8. αὐτοῦ) αὐτῶν

— 10. αὐτῷ) αὐτῶν

VII. 10. δύνηται) γένηται

VIII. 5. θησαυρὸν) θησαυροὺς

— — στάθμιον) στάθμια

IX. 1. ἱλαστήριον) θυσιαστήριον

— 4. τοὺς ὀφθαλμούς) τὸ πρόσωπον

— 6. πρόσωπον) προσώπου

— 8. Ἰακὼβ) Ἰσραὴλ

Κεφ. Στίχ.
IX. 11. κατεσκαμμένα) κατεστραμμένα
— 12. με) τὸν Κύριον
— 14. ποιήσουσι) καταφυτεύσουσιν

ΜΙΧΑΙΑΣ Γ.

Κεφ. Στίχ.
I. 1. Μωρασθεί) Μωραθεί
— — βασιλέων) βασιλέως
— 5. τοῦ) οἴκου
— 6. εἰς ὀπωροφυλάκιον) ὡς ὀπωροφυλάκιον
— 10. γῆν καταπάσασθε) καταπάσασθαι
— 13. αὕτη) αὐτῆς
— 14. κενὸν) κενὰ
— 15. ἀγάγω σοι) ἀγάγωσι
II. 4. διεμερίσθησαν) διεμετρήθησαν
— 6. τούτοις) τούτῳ
— 12. Ἰσραὴλ) λαοῦ τούτου
III. 3. ἀπ') ἀπὸ τῶν ὀστέων
— 7. ἐπακούων) ἐπακούσων
— 9. Ἰακὼβ) Ἰσραὴλ
— — Ἰσραὴλ) Ἰακὼβ
— 12. εἰς ἄλσος) ὡς ἄλσος
V. 1. σιαγόνα) σιαγόνας
VI. 2. ὄρη) βουνοί
— 7. χειμάρρων) ἀρνῶν
— 9. τίς) τί
— 10. ἀνόμου) ἀνόμων
— 16. παραδῶ) παραδώσω
VII. 1. Οἴμοι) οἴμμοι

Κεφ. Στίχ.
VII. 1. οἴμοι) οἴμμοι
— 9. τοῦ) οὗ
— — ποιήσει) ἀποίσει
— 11. Ἡμέρα) ἡμέρας
— 13. αὐτὴν, ἀπὸ) αὐτῶν ἐκ

ΙΩΗΛ Δ.

Κεφ. Στίχ.
I. 15. οἴμοι οἴμοι οἴμοι) οἴμοι ter
II. συγχυθήτωσαν) συναχθήτωσαν
— 3. ἔσται αὐτῷ) ἔστιν
— 4. ἡ ὅρασις) ἡ ὄψις
— — ὡς) οἱ
— 7. τὰς) τοὺς
— 10. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 11. ἔσται) ἔστιν
— 20. ἐμεγάλυνε) ἐμεγαλύνθη
— 22. συκῆ καὶ ἄμπελος) ἄμπελος καὶ συκῆ
— 27. καταισχυνθῶσιν) καταισχυνθῇ
— 28. ἐνύπνια) ἐνυπνίοις
III. 5. ναοὺς) θησαυροὺς
— 13. ὑπερεκχεῖται) ὑπερχεῖτε

ΑΒΔΕΙΟΥ Ε.

Κεφ. Στίχ.
I. 10. ἀδελφοῦ) τὴν εἰς τὸν ἀδελφὸν
— 12. ἐπίδῃς) ἐπίδοις
— 13. λαῷν) λαοῦ σου

Κεφ. Στίχ.
I. 14. αὐτοῦ) ἐξ αὐτῶν
— 15. ἔσται) ἔστω
— 16. διότι) διὰ τοῦτο
— 18. ἐκκαυθήσονται) ἐκκαυθήσεται
— 20. τῇ) γῇ
— — Σεφραθά) Ἐφραθὰ
— 21. ἀνασωζόμενοι) ἄνδρες σεσωσμένοι

ΙΩΝΑΣ ς.

Κεφ. Στίχ.
I. 4. ἐπὶ) εἰς
— — συντριβῆναι) διαλυθῆναι
— 5. ἀνεβόησαν) ἐβόων
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 6. αὐτῷ) πρὸς αὐτὸν
— 11. ἐπορεύετο) ἐπωρύετο
— 13. ἐπορεύετο) ἐπωρύετο
III. 4. πορείαν) πορείας
— 5. μεγάλου αὐτῶν) μικροῦ
— — μικροῦ) μεγάλου
— 8. ἀπέστρεψαν) ἀπέστρεψεν
— 10. τῇ κακίᾳ, ᾗ) τὰ κακὰ, ἃ
IV. 8. καύσωνι) καύσωνος

ΝΑΟΥΜ Ζ.

Κεφ. Στίχ.
I. 10. σμίλαξ) μίλαξ
— 11. βουλευόμενος) λογιζόμενος
II. 8. ἐπιβλέπων) βλέπων
— 10. ἐκβρασμὸς) ἐκβραγμὸς

Κεφ. Στίχ.
III. 4. ἐπίχαρις) ἐπιχαρὴς
— 7. αὐτήν) ἀπὸ σοῦ
— 8. μερὶς) μερίδα
— 17. ἡμέρᾳ) ἡμέραις

ΑΜΒΑΚΟΥΜ Η.

Κεφ. Στίχ.
I. 6. πικρὸν) ταχινὸν
— — ταχινὸν) πικρὸν
— — τὰ πλάτη) τὸ πλάτος
— 13. σου) μου
II. 9. ἐκσπασθῆναι) ἐκπασθῆναι
— 14. Ὅτι ἐμπλησθήσεται) Καὶ ἐνεπλήσθη

Προσευχὴ ΑΜΒΑΚΟΥΜ

Στίχ.
— 4. κέρατα) τέρατα
— 5. κατὰ πόδας) οἱ πόδες
— 9. Ποταμοῦ) ποταμῶν
— 19. Κύριος) Κύριε

ΣΟΦΟΝΙΑΣ Θ.

Κεφ. Στίχ.
I. 1. Ἀμὼν) Ἀμὼς
— 13. καταφυτεύσουσιν) καταφυτεύσωσιν
— 16. ὀχυρὰς) ἰσχυρὰς
II. 4. ἐκτριφήσεται) ἐκριζωθήσεται
— — ἐκριζωθήσεται) ἐκριφήσεται

Κεφ. Στίχ.
II. 7. ἐπ᾽ αὐτοὺς) ἐπ᾽ αὐτοῦ
— 11. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 13. ἐκτενεῖ) ἐκτενῶ
— — αὐτοῦ) μου
III. 2. ἐπεποίθει) ἐπεποίθησεν
— 5. νεῖκος) νῖκος
— 9. γενεὰν αὐτῆς)γενεὰς αὐτῶν
— 12. πρᾳὺν) πολὺν
— 15. βασιλεὺς Ἰσραὴλ) βασιλεύσει δ
— 20. εἰσδέξομαι) εἰσδέχωμαι

ΑΓΓΑΙΟΣ Ι.

Κεφ. Στίχ.
I. 2. οὐχ) οὐκ
— 4. ἐξηρήμωται) ἐξερήμωται
II. 3. εἶδε) οἶδεν
— 13. ἐπὶ παντὸς) ἀπὸ παντὸς
— 22. καταβήσονται) ἀναβήσονται
— 23. ὡς) εἰς

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ.

Κεφ. Στίχ.
I. 16. ἐκταθήσεται) ἐκτεθήσεσεται
II. 5. αὐτῆς) αὐτῶν
III. 10. συγκαλέσετε) συγκαλέ-
IV. 9. ἐπιτελέσουσιν) ἐπιτελοῦσιν

Κεφ. Στίχ.
V. 3. πρόσωπον) προσώπου
— 4. αὐτὸ) αὐτὰ
— — εἰσελεύσεται) εἰσελεύσομαι
— 7. μέτρου) ταλάντου
— 8. εἰς μέσον) ἐν μέσῳ
VI. 5. ταῦτά ἐστιν) οὗτοί εἰσιν
— 10. αὐτὴν) αὐτῶν
— 14. υἱοῦ) τοῖς υἱοῖς
VII. 3. ἐποίησα) ἐποίησαν
— 7. πόλεις αὐτῆς)πόλεις αὐτῶν
— 12. ὀργὴ) ὁρμὴ
VIII. 16. εἰρηνικὸν) δίκαιον
— 23. μεθ᾽ ὑμῶν) μετὰ σοῦ
IX. 1. Σεδράχ) Σεδράκ
— — θυσίας) θυσία
— 4. πατάξει) κατάξει
— 5. βασιλεὺς) βασιλεία
— 7. αὐτῶν ἐκ μέσου) αὐτοῦ ἐκ μέσου
— 12. καθήσεσθε) καὶ θήσονται
— 15. καταναλώσουσιν) καταναλώσωσιν
X. 6. ἔσονται) ἔσται
— 8. αὐτοῖς, καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς, διότι λυτρώσομαι) αὐτοὺς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς· καὶ εἰσδέξομαι
— 9. λαοῖς) ἀλλήλοις
XI. 7. Χαναανίτιν) Χανανίτιν
— 11. διασκεδασθήσεται) διασκεδασθήσονται
— 13. σκέψομαι) σκέψαι

Κεφ. Στίχ.
XI. 15. σκεύη) σκεῦος
— 16. ἐκστρέψει) ἐκτρίψει
XII. 1. ἀνθρώπου) αὐτοῦ
— 7. ἔπαρσις) ἐπάρξεις
— 10. αὐτὸν) αὐτοὺς
XIII. 1. χωρισμόν) ῥαντισμόν
— 7. πολίτην μου) πολίτην αὐτοῦ
— — μικρούς) ποιμένας
— 8. πάσῃ τῇ γῇ) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
XIV. 3. ἡμέρα) ἡμέραι
— 8. ἔαρι) ἀέρει
— 10. Κυκλῶν) κυκλοῦν
— 11. κατοικήσουσιν) κατοικοῦσιν
— 13. ἐπιλήψονται) ἐπιλήμψεται
— 16. καταλειφθῶσιν) καταλημφθῶσιν
— 18. τούτους) τούτοις
— 19. ἔσται) ἐστὶν

ΜΑΛΑΧΙΑΣ ΙΒ.

Κεφ. Στίχ.
I. 6. ὑμῖν) ὑμεῖς
— 8. σε) αὐτὸ
— 11. προσάγεται) προσαγάγετε
— 13. ἐξεφυσήσατε) ἐξεφύσησα
— 14. αὐτοῦ ἄρσεν)αὐτῷ ἄρσεν
II. 3. ἑορτῶν) ἑορτῆς
— — εἰς) ἐπὶ
— 8. διεφθείρατε) διέφθειρα

(Τόμ. Δ'.)

Κεφ. Στίχ.
II. 14. ὅτι) ὁ
— 15. αὐτῷ) αὐτοῦ
— 16. ἐνδύματα) ἐνθυμήματα
III. 3. χεεῖ) χεῖ
— 9. ἔθνος) ἔτος
— 11. εἰς) τὴν
— 16. Τότε) Ταῦτα
IV. 2. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 3. καταπατήσετε) καταπατήσατε

ΤΩΒΙΤ.

Κεφ. Στίχ.
I. 1. Ἀδουὴλ) Ναυὴ
— — Γαβαὴλ) Γαμαὴλ
— 2. Θίσβης) Θίβης
— — κυρίως) Κυδίων
— 6. πρωτοκουρίας) πρωτοκυρίας
— 8. Δεββωρὰ) Δεμβωρὰ
— 15. ἠκαταστάθησαν) κατέστησαν
— 22. οἰνοχόος) οἰνοδόχος
II. 1. ἀνέπεσα) ἀνεπαυσάμην
— 13. κράζειν) κραυγάζειν
III. 8. εἶπαν) εἶπεν
— — ὠνομάσθης) ὠνάσθης
— 10. ἔσται) ἐστὶν
IV. 8. ὑπάρχῃ) ὑπάρχει
— 20. Γαβαήλῳ) Γαμαήλῳ
V. 14. Ἰωνάθαν) Ἰάθαν
— 22. συμπορεύσεται) συνπορεύεται
VI. 8. δεῖ) ἔδει

Κεφ. Στίχ.
VII. 3. εἶπον) εἶπεν
— 9. πορείᾳ) ἐμπορίᾳ
— — τελεσθήτω) στήτω
— 12. Σάρραν) Σάρρα
— 16. εἰσήγαγεν) εἰσήγαγον
VIII. 7. συγκαταγηρᾶσαι) συγκαταγηράσομαι
— 20. αὐτῷ) αὐτοῖς
X. 2. Τωβίτ) Τωβίας
— 11. εὐοδώσει) εὐλογήσει
XI. 6. ἀνοίξει) ἀνοίγει
— 15. τῇ πύλῃ) τὴν πύλην

Κεφ. Στίχ.
XII. 5. ἐνηνόχατε, καὶ ὕπαγε ὑγιαίνων) ἐνήνοχας
— 11. δή) δὲ
— 13. ἀγαθοποιῶν) ἀγαθὸν ποιῶν
XIII. 2. ἐλεεῖ) ἐλεᾷ
— 6. κρύψει) κρύψῃ
— 10. Κυρίῳ ἀγαθῶς) ἀγαθῷ
— 11. γενεαὶ) γενεὰ
— 13. Χάρηθι) χάρητι
XIV. 5. ἕως) ὡς
— 6. κατορύξουσι) κατορύξωσιν

ΙΟΥΔΕΙΘ.

Κεφ. Στίχ.
I. 2. ὕψος) μῆκος
— — πεντήκοντα) ἑβδομήκοντα
— 8. Ἐσδρηλὼμ) Ἐσδρὴμ
— 12. ὄρια) ὄρη
— — υἱοὺς) υἱῶν
II. 1. βασιλέως) βασιλεὺς
— 10. προκαταλήψῃ) προσκαταλήψῃ
— 21. ἐξῆλθον) ἐξῆλθεν
— — ἀπὸ Βεκτελὲθ) ἀπὸ Ἀκταλαὶ
— 23. πάντας υἱοὺς) υἱοὺς πάντας
III. 6. παραλίαν) ἐπαρχίαν
— 8. δεδογμένον) δεδομένον
— 10. κατεστρατοπέδευσεν) κατεστρατοπέδευσαν
— — Γαβαὶ) Ταιβὰν
IV. 1. βασιλέως) βασιλεὺς

Κεφ. Στίχ.
IV. 1. ἱερὰ) ὄρια
— 4. Κωνὰς) κώμας
— — Βαιθωρὼν) Βεθωρὼν
— 6. Ἐσδρηλὼν) Ἐσερηχὼν
— 11. ἔπεσον) ἐπέθεντο
— 15. πάντα) πᾶν
V. 10. μέχρις) μέχρι
— 21. Εἰ δὲ) ἰδοὺ
— — ὑπὲρ) περὶ
VI. 3. πατάξομεν) ἐξολεθρεύσωμεν
— 12. ἔβαλον) ἔβαλλον
— 13. ἐῤῥιμμένον) ῥιμμένον
— 14. ἐπὶ) εἰς
— 15. Μιχὰ) Χειμὰ
— — Χαρμεὶς) Χαλμεὶς
— 17. ἐλάλησεν) ἐλάλησαν
VII. 10. ὕψεσι) ὄψεσι
— 17. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 18. ἐκάλυψαν) ἐκάλυψεν

Κεφ. Στίχ.
VII. 22. ἠθύμησαν) ἠθύμησεν
— 27. οὐκ) οὐχ
— 30. ἔτι) ἐπὶ
— — ἐπιστρέψει) ἐπιστρέφει
VIII. 4. τέσσαρας) τέσσαρες
— 9. ὠλιγοψύχησαν ἐπὶ) ὠλιγοψύχησεν ἐν
— 11. ἡμῖν) ὑμῖν
— 12. ἵστασθε) ἵστατε
— 14. ἐρευνήσετε) ἐρευνήσατε
— 15. σκεπάσαι) καὶ πάσαις
— 18. οὔτε δῆμος) οὐδὲ δῆμος
— 20. οὐδ') εὔτε
— 21. στόματος) αἵματος
— 24. ἐπεςήρικται) ἐπιςηρίσαι
— 34. ἐξερευνήσετε) ἐξερευνήσατε
IX. 1. τὸ θυμίαμα) τοῦ θυμιάματος
— — φωνῇ μεγάλῃ)φωνὴν μεγάλην
— 3. δυνάσαις, καὶ δυνάσας) δυνάστας
— 11. Θεὸς) Κύριος
— 12. βασιλεῦ) βασιλεὺς
— 13. κορυφῆς) κορυφὴν
X. 3. οἷς) αἷς
— 4. ψέλλια) ψέλια
— 16. εὖ) εὐθῆ
XI. 10. Διὸ) δὴ
— — οὐ κατισχύει) ὃς κατισχύει
— 11. πρόσωπον) προσώπου
— 12. γὰρ ἐξέλιπεν) παρεξέλειπεν

Κεφ. Στίχ.
XI. 22. ἀπώλειαν) ἀπώλεια
XII. 1. αὐτῇ) αὐτὴν
— 5. πρὶς) περὶ
— 8. ὡς) ἕως
— 9. καθαρὰ) καθὰ
— — τροφὴν) τρυφὴν
— 10. χρῆσιν) κλῆσιν
— 15. ἔλαβε) ἔλαβον
XIII. 9. τὸ χωνωπεῖον) τὸν χωνωπεῖον
XIV. 2. ἐξελεύσεσθε) ἐξελεύσεται
— 7. ἀνέλαβον) ἀνέλαβεν
— 10. πρὸς) εἰς
— 15. διαστείλας) διεστείλας
XV. 4. συντετελεσμένων) συντελεσμένων
— —ἐπεκχυθῶσι)ἀπεκχυθῶσιν
— 5. ἔκοπτον) ἐκόπτοντο
— 7. ἐπαύλεις) αἱ πόλεις
— 9. ὕψωμα Ἰσραὴλ) ὕψωμα Ἱερουσαλὴμ
— 10. εὐδοκήσαι) εὐδόκησεν
— 11. ἐπ') μετ'
— 13. αἱ) οἱ
— 14. ὑπεφώνει) ὑπερεφώνει
XVI. 4. δώσειν) δώσει
— 10. ἐῤῥάχθησαν) ἐταράχθησαν
— 12. παῖδας) παῖδες
— 15. ἐπὶ) ἔτι
— — εὐιλατεύεις)εὐειλατεύσεις
— 19. αὕτη) ἑαυτῇ
— — αὐτοῦ) ἑαυτοῦ
— 22. Μανασσῆς) Μανασσῇ
— 24. ἐπένθησεν) ἐπένθησαν

Ο ΙΕΡΕΥΣ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	4.	τῷ Κυρίῳ) Κυρίῳ τῷ
—	5.	ἁγίῳ) ἱερῷ
—	9.	Ἀσαβίας) Σαβίας
—	—	Ὀχιῆλος) Ὀζιῆλος
—	11.	ἤψησαν) ὤπτησαν
—	16.	τοῦ Κυρίου ἐν) τῷ Κυρίῳ ἐν
—	23.	Καρχαμὺς) Καλχαμὺς
—	27.	Μαγεδδώ) Μεταεδδαοὺς
—	31.	προπραχθέντα) προσπροαχθέντα
—	32.	Ἰωάχαζ) Ἰώχαζ
—	52.	αὐτῆς) αὐτῶν
II.	11.	Σασαβασσάρῳ) Σαναβασσάρῳ
—	14.	Σασαβασσάρου) Σαναβασσάρου
—	16.	Σεμέλλιος) Σεβέλλιος
—	—	κριταὶ) κραταιοὶ
—	19.	ἐκείνη ἦν) ἦν ἐκείνη
—	21.	Βεελτέθμῳ) Βεελτεμὼθ
III.	2.	ὑπ' αὐτὸν) μετ' αὐτῶν
—	12.	τρίτος) ἄλλος
—	22.	ἐγερθῶσιν) γενηθῶσιν
IV.	4.	ποιοῦσιν) ποιήσουσιν
—	6.	ὅταν) ὃ ἐὰν
—	17.	δόξαν τοῖς ἀνθρώποις) τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων
—	18.	καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον, καὶ ἴδωσι) οὐχὶ ἀγαπῶσιν
—	36.	αὐτῆς) αὐτοῦ
—	38.	ἰσχύει) ἰσχύσει
IV.	39.	διάφορα) διαφθορὰ
V.	8.	Ἰησοῦ) Ἰησοῦς
—	16.	Ἀννὶ) Ἀννίας
—	21.	Νιφὶς) Φινεὶς
—	27.	Οἱ) υἱοὶ
—	34.	Ἀλλών) Ἀδλὼν
—	36.	Θελερσὰς) Θελσὰς
—	—	Ἀαλάρ) Ἀλλὰρ
—	37.	Βαενὰν) Βὰν
—	56.	Καδμιὴλ) Καδωὴλ
—	—	Ἠλιαδοὺδ) Ἠλιαδοὺν
—	66.	ἐνταῦθα) ἐντεῦθα
VI.	9.	σπουδῆς) σπουδὴν
—	—	συντελούμενον) συντελούμενα
—	11.	προκαθηγουμένων) προκαθημένων
—	29.	ἀναμφισβητήτως) ἀναμφισβήτως
VII.	2.	Ἰουδαίων) ἱερέων
VIII.	6.	Ἀρταξέρξου) Ἀρταρξέρξου
—	8.	Ἀρταξέρξου) Ἀρταρξέρξου
—	9.	Ἀρταξέρξης) Ἀρταρξέρξης
—	10.	τῶν δὲ) ὄντων δὲ αὐτῶν
—	11.	συνεξορμάσθωσαν) συνεξορμάτωσαν
—	18.	βασιλικοῦ) ἱεροῦ
—	19.	Ἀρταξέρξης) Ἀρταρξέρξης

Κεφ. Στίχ.

VIII. 22. ἄλλη ἐπιβουλὴ) ἀλλὰ βουλὴ
— 24. παραβαίνωσι) παραβαίνουσι
— 26. συμβουλευόντων) συμβασιλευόντων
— 28. ἀναβάντες) ἀναβαίνοντες
— — Ἀρταξέρξου) Ἀρταρξέρξου
— 29. Γαμαλιήλ) Γαμαὴλ
— — Λαττοὺς) Ἀττοὺς
— 30. ἀπεγράφησαν) ἀπὸ γραφῆς
— 33. Ἠλὰμ) Ἐλὰμ
— 39. Γεουὴλ Ἰεουὴλ
— 45. Ἱερατεύσοντας) ἱερατεύσαντας
— — τῷ οἴκῳ) τόπῳ

Κεφ. Στίχ.

VIII. 46. ἤγαγον) ἤγαγεν
— 48. ἐσημάνθη) ὀνομάσθη
— 53. εὐιλάτου) ἱλαστοῦ
— 55. ἃ) οὕτως
— 58. ἡγουμένοις) ἡγεμόνοις
— 67. Συνώχησαν) συνήκησαν
— 76. Κυρίου τοῦ) τοῦ Κυρίου
— 80. μεμολυσμένη) μεμολυμμένη
— 89. Ἰεήλου) Ἰεὴλ
IX. 12. κατοικιῶν) κατοίκων
— 16. συνεκάθησαν) συνεκάθισαν
— 27. Ἰωαβδίος) Ὡαβδίος
— 28. Ζαρλίας) Ζαρδαίας
— 30. Ἰασαῆλος) Ἀσαῆλος
— 46. ὀρθοὶ) ὀρθροὶ
— 53. παντὶ) τὰ πάντα

ΜΑΚΑΒΑΙΩΝ Α.

Κεφ. Σστίχ.

I. 11. ἀπ᾽) ὑπ᾽
— 13. ἔδωκεν) ἔδωκαν
— 15. ἀκροβυστίας) ἀκροβυστίαν
— — ἐζεύχθησαν) ἐζευγίσθησαν
— 17. ἐν ἐλέφασι) ἐλέφανσιν
— 24. ἐποίησε) ἐποίησαν
— — ἐλάλησεν) ἐλάλησαν
— 32. ἠχμαλώτευσαν) ἠχμαλώτευσεν
— 43. σάββατον) ἁγίασμα
— 47. εἰδωλεῖα) εἴδωλα
— 48. βεβηλώσει) βεβηλῶσαι

Κεφ, Στίχ.

I. 62. ἐκραταιώθησαν) ἐκρεμάσθησαν
— 63. ἐπελέξαντο) ἐπεδέξαντο
— — βεβηλώσωσι) βεβηλώσουσιν
II. 8. ἄδοξος) ἔνδοξος
— 10. βασιλείαν αὐτῆς) βασιλεία
— 18. ἄνδρες) ἄρχοντες
— 20. ἀλλ᾽ ἐγὼ) κἀγὼ
— 22. Τῶν λόγων) τὸν νόμον
— 23. Μωδεείν) Μωδεείμ
— 24. τὸ κρῖμα) τὴν ῥίνα

Κεφ. Στίχ.

II. 26. Φινεὲς) Φινεὼς
— 32. συνεστήσαντο) συνεστείλαντο
— 42 ἰσχυροὶ) ἰσχυρὰ
— 46. εὗρον) εὗρεν
— 51. ὄνομα) δόξαν
— 52. οὐχὶ) οὐκ
— — εἰς δικαιοσύνην) δικαιοσύνη
— 54. αἰωνίας) ἁγίας
— 57. εἰς αἰῶνα αἰῶνος) αἰωνίας
— 58. ἕως) ὡς
— 67. προσάξατε) προσάξετε
— 7. ἐπίκρανε) ἐπίκραναν
III. 8. ἐξ) ἐπ'
— 16. Βαιθωρῶν) Μετωρῶν
— 17. αὐτοῖς) αὐτῷ
— 25. ἐπιπίπτειν) ἔπιπτεν
— 30. δαψιλεῖ) δαψιλῇ
— 31. ἐβουλεύσατο) ἐβουλεύσαντο
— — πολύ) πολύν
— 35. ἐκτρίψαι) ἐκρίψαι
— — αὐτῶν) αὐτοῦ
— 36. κατοικίσαι) κατοικῆσαι
— 40. παρενέβαλον) παρέβαλον
— — Ἀμμαοὺμ) Ἀμμαοὺν
— 41. πέδας) παῖδας
— 42. τοῦ βασιλέως) τῆς βασιλείας
— 56. οἰκίας) οἰκίαν
— 58. γίνεσθε εἰς) γενέσθε εἰς
— 59. ἐπιδεῖν) ἐφιδεῖν

Κεφ. Στίχ.

IV. 6. μαχαίρας) μάχαιραν
— 8. δειλωθῆτε) διωθῆται
— 12. ἐρχομένους) ἐχομένου
— 15. Ἰδουμαίας) Ἰουδαίας
— 21. ταῦτα συνιδόντες) ταῦτα συνειδότες
— 23. πολὺ) πολὺν
— 24. ἐπιστραφέντες) ἐπιστρέψαντες
— 28. ἐχομένῳ) ἐρχομένῳ
— 33. εἰδότες) ἰδόντες
— 35. πλεονάσας) πλέονας
— 47. ἔλαβον) ἔλαβεν
— — ᾠκοδόμησαν τὸ) ᾠκοδόμησεν
— 48. ἠγίασαν) ἡγίασεν
— 55. αὐτοῖς) αὐτοὺς
— 56. ἐγκαινισμὸν) ἐγκαινιασμὸν
— 57. ἐνεκαίνισαν) ἐνεκένισεν
— 60. ὀχυροὺς) ἰσχυροὺς
V. 1. ὠργίσθησαν) ὠργίσθη
— 3. Ἰδουμαίᾳ) Ἰουδαίᾳ
— — σκῦλα) ἀγκύλα
— 5. συνεκλείσθησαν) διεκλείσθησαν
— — παρενέβαλεν) παρέβαλεν
— 8. Ἰαζὴρ) Ἰαζὴν
— 13 ᾑχμαλωτίκασι) αἰχμαλωτίκασι
— — χιλιαρχίαν) χιλιάδαν
— 15. ἐπισυνῆχθαι) ἐπισυνήχθη

Κεφ.	Στίχ.	
V.	15.	πάσης Γαλιλαίας) πᾶσαν Γαλιλαίαν
—	16.	ὑπ' αὐτῶν) ὑπ' αὐτοῦ
—	18.	ἡγουμένους) ἡγούμενον
—	22.	τῆς πύλης) τῶν πόλεων
—	23.	παρέλαβον τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ) παρέλαβεν αὐτοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας
—	—	Ἀρβάττοις) Ἀρβάκτοις
—	26.	Μακὲδ) Μακὲβ
V.	26.	Καρναΐμ) Καρνεὶν
—	30.	οὗ) ὃς
—	33.	ἐσάλπισαν) ἐσάλπισεν
—	35.	Μασφὰ) Μααφὰ
—	39.	παρενέβαλον) παρεμβάλλουσιν
—	43.	ὄπισθεν) ἔμπροσθεν
—	46.	ἐπὶ) αἱ
—	50.	δυνάμεως) πόλεως
—	56.	Ζαχαρίου) Ζαχαρία
—	—	Ἀζαρίας) Ζαχαρίας
—	—	ἀνδραγαθιῶν) ἀνδραγαθέσεων
—	60.	Ἰώσηφος) Σιώσηφος
—	67.	βουλόμενοι) βουλομένου αὐτοῦ
—	—	αὐτοὺς) αὐτὸν
VI.	1.	Ἐλυμαὶς) ἐν Ἐλυμὲς
—	12.	μιμνήσκομαι) μνήσκομαι
—	18.	στήριγμα) στήρισμα
—	21.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	28.	ἡνιῶν) μηνιῶν
—	29.	βασιλειῶν) βασιλέων

Κεφ.	Στίχ.	
VI.	31.	αὐτὰς) αὐτοὺς
—	34.	ἐλέφασιν) ἐλέφανσιν
—	35.	φάλαγγας) φάραγγας
—	—	τεθωρακισμένους) τεθωρακισμένοις
—	36.	ἀπ') ἐπ'
—	37.	αὐτοῦ) αὐτοὺς
—	—	αὐτοῖς) αὐτοὺς
—	38.	ἔ στησαν) ἔστησεν
—	41.	συγκρουσμοῦ) συνκρουσμοὺς
—	45.	φάλαγγος) φάραγγος
—	49.	ἐξῆλθον) ἐξῆλθεν
—	53.	ἀγγείοις) ἁγίοις
—	56.	πράγματα) τῶν πραγμάτων.
—	60.	ἐπεδέξαντο) ἐπεδέξατο
—	61.	ἐξῆλθον) ἐξῆλθεν
—	63.	ἀπῆρε) ἀπῆραν
VII.	5.	Ἄλκιμος) Ἄλκινος
—	7.	κολασάτω) ἐκολάσατο
—	9.	ἔστησεν) ἔστησαν
—	10.	ἀπῆραν) ἀπῆλθεν
—	—	ἦλθον) ἦλθεν
—	12.	Ἄλκιμον) Ἄλκινον
—	18.	ἐπὶ) εἰς
—	19.	ἀπ') μετ'
—	23.	Ἄλκιμος) Ἄλκινος
—	39.	παρενέβαλεν) παρενέβαλον
—	48.	μεγάλης) μεγάλην
VIII.	3.	Ἰσπανίας) Σπανίας
—	4.	ἐπάταξαν) ἐπάταξεν
—	11.	ἀντέστησαν) ἀνέστησαν
—	—	αὐτούς) αὐτοῖς

Κεφ.	Στίχ.	
VIII.	13.	βασιλεύουσιν) βασιλεύσουσιν
—	17.	Ἀκκὼς) Ἀκχὼς
—	22.	ἐπιστολῆς) γραφῆς
—	—	δέλτοις) δέκτοις
—	26.	οὐθὲν) ὅθεν
—	28.	αὐτῶν) ταῦτα
IX.	1.	ἔπεσε) ἐποίησεν
—	—	ἐν πολέμῳ) πόλεμον
—	2.	ἀπώλεσαν) ἀπώλεσεν
—	3.	ἐπὶ) εἰς
—	5.	Ἐλεασὰ) Ἀλασὰ
—	8.	ἡμῶν) ἡμῖν
—	12.	Ἰούδα) Ἰούδου
—	13.	συνημμένος) συνηγμένος
—	15.	ἐδίωκον) ἐδίωκεν
—	19.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	24.	ηὐτομόλησεν) αὐτομόλησεν
—	26.	ἐξεδίκει) ἐξεδίκα
—	—	ἐνέπαιζεν) ἐνέπαιζον
—	31.	ἤγησιν) ἧτησιν
—	33.	Ἀσφὰρ) Ἀσφὰδ
—	34.	Ἰορδάνου) Ἰορδάνη
—	40.	σκῦλα) σκεύη
—	42.	ἕλος) ὄρος
—	49.	διέπεσον) διέβησαν
—	—	Βακχίδου) Βακχίδα
—	50.	Φαραθωνὶ) Φραθὼν
—	52.	τὴν ἐν Βαιθσούρᾳ) καὶ Βεθσούραν
—	66.	Ὀδοαρρήν) Ὀδομηρὰ
X.	4.	αὐτοῦ) αὐτῷ
—	8.	αὐτῷ) αὐτοῖς

Κεφ.	Στίχ.	
X.	9.	ἀπέδωκεν) ἀπέδωκαν
—	14.	Βαιθσούρᾳ) Βαιθσούροις
—	19.	δυνατὸς) ἀγαθὸς
—	20.	ἀπέστειλεν) ἀπέστειλαν
—	23	καταθέσθαι) καταλαβέσθαι
—	31.	ἀφειμένη) ἀφιεμένη
—	43.	ὀφείλοντες) ὀφείλων
—	45.	οἰκοδομῆσαι) οἰκοδομηθῆναι
—	46.	ἐπίστευσαν) ἐπίστευσεν
—	52.	γῆν βασιλείας) τὴν βασιλείαν
—	54.	νῦν στήσωμεν) συνστήσομεν
—	—	ἑαυτοὺς) αὐτὸν
—	59.	τῷ Ἰωνάθαν) Ἰωνάθῃ
—	62.	ἐξέδυσαν) ἐξέδυσεν
—	—	ἐνέδυσαν) ἐνέδυσεν
—	63.	κατ' αὐτοῦ) κατὰ τοῦ σοῦ
—	64.	ἐκήρυξαν) ἐκήρυξεν
—	—	πορφύραν) σινδόνα
—	73.	τοῦ) ποῦ
—	77.	προῆγεν) πρὸσῆγεν
—	—	αὐτῇ) αὐτήν
—	79.	ἐν κρυπτῷ) κρυπτῶς
—	82.	ὑπ') ἀπ'
—	86.	ἐπὶ) εἰς
—	89.	συγγενέσι) συνγγενεῦσιν
XI.	3.	ὁ Πτολεμαῖος) Πτολεμαΐδος
—	4.	ἐμπεπυρισμένον) ἐνεπυρισμένον
—	5.	ψογῆσαι) ψογίσαι

Κεφ.	Στίχ.	
XI.	20.	ἐποίησεν) ἐποίησαν
—	28.	ἐπηγγείλατο) ἐπηγγείλαντο
—	31.	εἰδῆτε) ἴδητε
—	33.	ἐξ αὐτῶν) ἑαυτῶν
—	35.	ἐπαρκῶς παρίεμεν)ἐπαρκέσομεν
—	38.	ἤχθραναν αὐτῷ) ἤχθρασαν αὐτῶν
—	39.	Εἰμαλκουαὶ)Σινμαλκουὴ
—	40.	ἀπήγγειλεν) ἀπήγγειλαν
—	43.	ἀποστείλας μοι) ἀποστείλας ἡμῖν
—	44.	αὐτῷ) αὐτῶν
—	45.	εἰς ἀνδρῶν) ἄνδρας
—	59.	τῆς κλίμακος) τοῦ κλίματος
—	61.	αὐτά) αὐτάς
—	63.	Κάδης) Κήδες
—	—	τῆς χρείας) τῆς χώρας
—	65.	ἐπὶ) ἐν
—	70.	Ἀβεσσαλώμου) Ἀψαλώμου
XII.	3.	εἰσῆλθον) ἐπορεύθησαν
—	14.	τοῖς λοιποῖς συμμάχοις) τοὺς λοιποὺς συμμάχους
—	—	φίλοις) φίλους
—	16.	Ἀντιόχου) Ἀντιμάχου
—	—	προτέραν) πρότερον
—	18.	ποιήσετε) ἐποιήσατε
—	19.	ὧν ἀπέστειλεν) ἀπέστειλαν
—	20.	Ὀνίᾳ· Ἄρειος) Ὀνειάρης
—	—	χαίρειν) χαίρων

Κεφ.	Στίχ.	
XII.	23.	ταῦτα) τὰ αὐτὰ
—	26.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	28.	τῇ καρδίᾳ) τὴν καρδίαν
	30.	κατεδίωξεν Ἰωνάθαν) κατεδίωξαν
—	—	οὐ κατέλαβεν) οὐκ ἐκατέλαβεν
—	33.	τῶν) τὰ
—	—	ὀχυρωμάτων) ὀχυρώματα
—	37.	ἤγγισε) ἔπεσεν
—	—	ἐπεσκεύασαν) ἐπεσκεύασεν
—	45.	λοιπὰς) πολλὰς
—	47.	ὧν) ὡς
—	50.	συνεστραμμένοι) συνεστρεμμένοι
—	53.	ἐξάρωμεν) ἐξαροῦμεν
XIII.	3.	εἶπεν) εἶπον
—	7.	ἅμα τῷ) αὐτοῦ
—	8.	Ἰούδου) Ἰώδου
—	11.	Ἀβεσσαλώμου) Ἀψαλώμου
—	18.	λέγων) λέγοντες
—	20.	χώραν) πόλιν
—	21.	αὐτοὺς) αὐτὸν
—	23.	τῇ) τῆς
—	25.	αὐτὰ) αὐτὸν
—	33.	τὰ ὀχυρώματα) τὸ ὀχύρωμα
—	34.	ἁρπαγαί) ἁρπάσαι
—	37.	βαίνην) Βαὶν
—	44.	ἐλεπόλει) πόλει
—	46.	ἡμῖν) ἢ μὴν
XIV.	16.	ἠκούσθη) ἤκουσεν

Κεφ.	Στίχ.	
XIV.	22.	ἀνεγράψαμεν) ἀναγραψάμενοι
—	23.	τοῦ δήμου) τῷ δήμῳ
—	24.	ὁλκῆς) ὁλκὴν
—	26.	κατέγραψαν) κατέγραψεν
—	29.	Ἰαρὶβ) Ἰωαρὶβ
—	30.	ἐγενήθη) ἐγένη
—	34.	πρὸς τὴν) πρὸς τῇ
—	—	ἐπανόρθωσιν) ἐπανορθώσει
—	35.	πρᾶξιν) πίστιν
—	36.	ἄκραν) ἄκρας
—	37.	κατῴκισεν) κατῴκησεν
—	40.	ἤκουσε) ἠκούσθη
—	—	προσηγόρευνται) προσαγορεύονται
—	42.	μέλοι) μέλῃ
—	—	αὐτοὺς) δι' αὐτοῦ
—	43.	μέλοι) μέλῃ
—	48.	στῆσαι) θῆσαι
—	—	ἐπισήμῳ) πιστῷ
XV.	5.	ἀφαιρέματα) ἀφέματα
—	—	δόματα) ἀφαιρέματα
—	7.	κατεσκεύασας) κατεσκεύασες
—	11.	φεύγων εἰς Δωρᾶ) εἰς Δωρᾶ φεύγων
—	19.	τὴν χώραν) τὰς χώρας

Κεφ.	Στίχ.	
XV.	19.	συμμαχήσωσι) συμμαχῶσιν
—	—	πολεμοῦσιν) πολεμῶσιν
—	22.	τὰ αὐτὰ) ταῦτα
—	—	Ἀριαράθη) Ἀράθῃ
—	23.	Καρίαν) Καρίδα
—	—	Φασηλίδα) Βασιλείδαν
—	27.	συνέθετο) ἐσυνέθετο
—	28.	Γαζάρων) Γαζαρήνων
—	31.	ἐκπολεμήσομεν) ἐκπολεμήσουσιν
—	32.	αὐτῷ) αὐτοῖς
—	35.	Γαζάρων, ὧν) Γαζαρήνων
—	35.	κατὰ τὴν χώραν) καὶ τῇ γῇ
—	38.	ὑποστράτηγον) ἐπιστράτηγον
—	41.	Κεδρών) Κεδρώ
XVI.	8.	αὐτῶν) αὐτοῦ
—	10.	δισχιλίους) χιλίους
—	14.	τῆς) τὰς
—	15.	μέγαν) μέγα
—	17.	ἀθεσίαν) ἀθείαν
—	22.	ἐζήτουν) ἐζήτουσαν
—	23.	ἠνδραγάθησε) ἠνδραγάθην
—	—	οἰκοδομῆς) ᾠκοδομῆς

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝΒ.

Κεφ.	Στίχ.	
I.	2.	μνησθείη) μνησθήναι
—	8.	ἐξήψαμεν) ἐξήγαγεν
—	14.	συνοικήσων) συνοικῶν

Κεφ.	Στίχ.	
I.	15.	τῆς Ναναίας) τοῦ Ναναίου
—	—	τεμένους) τεμένου

Κεφ. Στίχ.

I. 16. παρέβρίψαν) παραρίψαντες
— 17. παρέδωκε) ἔδωκε
— 19. τότε) τε
— 20. ὑπὸ) ἀπὸ
— 21. δὲ διεσάφησαν) διεσάφισαν
— 27. ἔπιδε) ἔφειδε
— 33. τὰ τῆς) τὰς
— 36. Νεφθαεί) Νεφθάρ

II. 6. ἐπισημήνασθαι) ἐπισημάνασθαι
— 7. ἵλεως) ἕλεος
— 14. πόλεμον τὸν γεγονότα) γεγονότα πόλεμον
— — πάντα) ταῦτα
— 16. ἄγοντες) ἄγειν
— 21. ὥστε) ὡς
— 22. ἵλεω) ἵλεως
— 28. διαπονοῦντες) ἀτονοῦντες
— 29. ἐγκαίειν) ἐνκαινίζειν
— — δοκῶ) δοκῶν
— 30. περὶ πάντων) περίπατον
— — λόγον) λόγῳ
— — ἀρχηγέτῃ) ἀρχηγενήτῃ

III. 1. ἔτι) ὅτι
— 6. προσήκειν) προσενεγκεῖν
— 7. προχειρισάμενος) προχειρησάμενος
— 9. ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως) ὁ ἀρχιερεὺς
— 11. ὥσπερ) οὕτως
— 12. Ἀνδικηθῆναι) Ἀδικῆσαι
— 13. Ἡλιόδωρος) δ' Ἕτερος

Κεφ. Στίχ.

III. 17. ὧν) ἣν
— 19. διεξέχυπτον) διέχυπτον
— 24. πατέρων) πνευμάτων
— 25. ἐμπροσθίους) ἐνπροθεσείους
— 26. τῇ δόξῃ) τὴν γλῶσσαν

IV. 5. διεκομίσθη) διεκοσμήθη
— 6. ἔτι) ἐπὶ
— 9. συγχωρηθῇ) ἐπιχορηγηθῇ
— 11. παρώσατο) παρώσας
— — νομίμους) νομίμας
— 12. ἐφήβων) ἐφ' ἡμῶν
— 14. τοῦ μὲν) τοὺς μὲν
— — ναοῦ καταφρονοῦντες) ναιῷ καταφρονῶντας
— — πρόχλησιν) πρόσχλησιν
— 15. τιθέμενοι) τεθειμένοι
— 16. καθάπαν) καθὸ ἅπαν
— 19. Ἀντιοχεῖς ὄντας) Ἀντιοχίας
— — τριακοσίας) τριακοσίους
— 20. παρακομιζόντων) παρόντων
— — τριήρων) τριηρέων
— 21. Μενεσθέως) Μενεσθέσεως
— — γεγονέναι) γεγονότων
— — Ἰόππην) Ἴππην
— 23. τελέσοντα) τελέσοντας
— 26. ὑπονοθευθεὶς) ὑπονομευθεὶς
— 30. δεδόσθαι) δίδοσθαι
— 33. παρήλεγχεν) ἀπήνεγκεν
— — Ἀντιόχειαν) Ἀντιοχείας

Κεφ. Στίχ.

IV. 37. ἐπιλυπηθεὶς) ὑπολυπηθεὶς
— 38. κόλασιν) κολάσαστν
— 45. λελειμμένος) εἰλημμένος
— — τῷ Δορυμένους) Δορυμένου
— 48. ὑπὲρ) περὶ
— — προαγορεύσαντες) προηγορήσαντες
V. 5. μετηλλαχότος) μετηλλαχόντος
— 6. τῶν πολιτῶν) τῆς πόλεως
— — οὐχ) οὐκ
— 8. ἀναστροφῆς) καταστροφῆς
— 10. τάφου) νόμου
— 12. εἰς τὰς οἰκίας) ἐν ταῖς οἰκίαις
— 13. ἀνδρῶν) ἀνήβων
— 14. νομαῖς) νομοῖς
— 16. ὑπ' ἄλλων) ὑπὸ πολῶν
— — ἀνατεθέντα) ἀναστατθέντα
— 24. δισμυρίων πρὸς) δισμυρίους δὲ
— 26. κατέστρωσε) κατέστησε
— 27. γενηθεὶς) γεννηθεὶς
VI. 1. νόμοις) νόμου
— 2. Γαριζεὶν) Γαριζεῖ
— — Διὸς ξενίου) Διοξενίου
— 3. ὄχλοις) ὅλοις
— 4. περιβόλοις) περιβόλων
— 7. Ἤγοντο) ἦγον
— 13. ἐπιτιμίοις) ἐπιτίμοις

Κεφ. Στίχ.

VI. 14. μέχρι) μάχρι
— 20. ἀμύνεσθαι) ἀμύνασθαι
— 21. παρεκάλουν) ἐνεκάλουν
— — χρήσασθαι) χρᾶσθαι
— — ὑποκριθῆναι) ὑποκρῖναι
— 22. τύχῃ) τύχοι
— 23. πολιᾶς) πολιτείας
— — ἀνατροφῆς) ἀναστροφῆς
— 28. εἰπὼν) εἰπὼς
— 29. οὓς) ὡς
VII. 5. ὅλοις) λοιποῖς
— — διαδιδούσης) διδούσης
— 7. ἐπηρώτων) ἐπηρώτουν
— 11. κέκτημαι) κέκληται
— 18. μάτην) μᾶλλον
— 20. θαυμαστὴ) ἀγαθὴ
— 21. αὐτῶν) τῶν ἀνθρώπων
— 33. ἀποδώσει) ἀποδίδωσιν
— 28. ἐξ οὐκ) οὐκ ἐξ
— — γεγένηται) γίνεται
— 29. κομίσωμαι) κομίσαι με
— 30. καταλεγούσης) καταλγηγούσης
— — οὐχ) οὐκ
— — Μωσέως) Μωσῆν
— 34. φρυαττόμενος) φρυττόμενος
— 36. ὑπενέγκαντες) ἐπενέγκαντες
— 37. ἐπικαλούμενος) ἐπικαλούμενοι
ἴλεων) ἴλεως
— 38. στῆναι) στῆσαι
— — ἐπηγμένην) ἐπημμένην
VIII. 2. ἐπιδεῖν) ἐφιδεῖν

Κεφ. Στίχ.

VIII. 2. καταπατούμενον) καταπονούμενον
— 3. καταβοώντων) καταβούντων
— 5. συστήματι) συστέματι
— 6. κώμας) χώρας
— 7. ἐπιβουλὰς) ἐπιβολὰς
— — λαλιά τις) λαλιὰν
— — διεχεῖτο) διηχεῖτο
— 9. τῶν Ἰουδαίων) τῆς Ἰουδαίας
— 11. προσκαλούμενος) προκαλούμενος
— — Ἰουδαϊκῶν) Ἰουδαίων
— — ὑπισχνούμενον) ὑπισχνούμενος
— — παρακολουθήσειν) παρακολουθοῦσαν
— 16. τοὺς πολεμίους)τοῖς δεσμίοις
— — παραγινομένων) παραγενομένων
— 18. πεποίθασιν) πεποίθοσιν
— — ἔφησεν) ἔφησαν
— — καταβαλεῖν) καταλαβεῖν
— 20. οἱ ὀκτακισχίλιοι)οἱ ἑξακισχίλιοι
— 23. σπείρας) σπείρης
— 25. ὑπὸ τῆς ὥρας) ἀπὸ τῆς χώρας
— 30. ὀχυρωμάτων) τὸ ὀχύρωμα τῶν
— — πλεῖστα) πλείονος
— — ἑαυτοὺς) αὐτοῖς
— 33. ἄγοντες) ἄγοντας

Κεφ. Στίχ.

VIII. 33. οἰκίδιον πεφευγότας, οἵ τινες)οἰκεῖον πεφευγότα, καὶ τὸν
— — ἐκομίσαντο) ἐκομίσατο
— 34. τοὺς χιλίους)τρισχιλίους
— 35. κατ᾽ αὐτὸν) καθ᾽ αὑτὸν
— — ὑπεράγαν δυσημερήσας) ὑπὲρ ἅπαν εὐημερηκὼς
IX, 4. κατανύειν) καταλύειν
— 8. ἄρτι δοκῶν) ἀντιδοκῶν
— 9. τῇ σαπρίᾳ) τὴν σαπρίαν
— 12. ὑπερηφάνως) ὑπερήφανα
— 15. οὓς) ὡς
— — ἐκρίψειν) ἐκτρίψαι
— 16. νεὼν) νεὼ
— 17. Ἰουδαῖον) Ἰουδαῖος
— 20. ἐστὶν) ἔσται
— 21. περὶ) κατὰ
— 23. διαδεξόμενον) διαδεξάμενον
— 24. ἀποβαίνῃ) ἀποβαίῃ
— — προσαγγελθῇ) προσαπέλθῃ
— 25. τῇ βασιλείᾳ) τῆς βασιλείας
— 27. παρακολουθοῦντα) συνσταθέντα
X. 3. νεὼν) ναιὼ
— 4. περιπεσεῖν) παραπεσεῖν
— 8. δε τὰς) δεκάτας
— 10. Εὐπάτορα) ὕπατον
— — πολέμων) πόλεων
— 12. εἰς) πρὸς
— 13. ἔχων, ὑπ᾽ ἀθυμίας) εὐγεννασίας

Κεφ.	Στίχ.	
X.	14.	Ἰουδαίους) ἰδίους
—	15.	τούτῳ) τούτων
—	—	φυγαδευθέντας) φυγαδεύσαντας
—	21.	πεπράκασι) πέπρακα
—	26.	ἴλεων) ἴλεως
—	30.	ἐξερρίπτουν) ἐξεπίπτουν
—	33.	τέσσαρας) τεσσεράκοντα
—	34.	προίοντο) προϊέντες
—	35.	εἴκοσι) καὶ εἰκοστῆς
—	—	προσβαλόντες) προβαλόντες
XI.	1.	χρόνον) χρόνισκον
—	4.	πεζῶν) πεδῶν
—	5.	τῷ Βαιθσούρᾳ) Βαιθουρῶν
—	11.	Λεοντηδὸν) λεόντινον
—	14.	συλλύσεσθαι) συλλύεσθε
—	—	πείσειν) πείσει
—	15.	βασιλεὺς) γραμματεύς
—	23.	βουλόμενοι) βουλομένου
—	—	ἰδίων) Ἰουδαίων
—	29.	βούλεσθαι) βουλόμενος
—	32.	παρακαλέσοντα) παρακαλέσαντα
—	34.	Μάνλιος) Μάνιος
—	36.	ἵνα ἐκθῶμεν) ἵν' ἔχωμεν
XII.	2.	τὰ τῆς) τὰς
—	4.	κατὰ) μετὰ
—	—	ἐπαναχθέντας) ἀχθέντας
—	10.	ἀποσπασθέντων) ἀποσπάσαντες
—	11.	ἐλαττωθέντες) ἐλατονωθέντες

Κεφ.	Στίχ.	
XII.	12.	ἐπεχώρησεν) ὑπεχώρησεν
—	14.	ἐρυμνότητι) εὐρυμνότητι
—	17.	Τουβιήνους) Τουβείνους
—	20.	ὥρμησεν) ὥρμησαν
—	—	πεντακοσίοις) ἑπτακισχιλίοις
—	22.	γενομένου ἐπ') γενομένης ἐπ'
—	—	φυγὴν) φυγεῖν
—	25.	ἀποκατασ-ήσειν) ἀποκαταστῆσαι
—	28.	ἀλκὰς) δλκὰς
—	—	καὶ κατέσ-ρωσαν) κατέσρωσαν δὲ
—	30.	κατοικούντων) καθεσώτων
—	34.	Καὶ παραταξαμένων) Παραταξαμένους δὲ
—	35.	βουλόμενος) βουλομένου
—	—	Γοργίας) Γοργείας
—	38.	ἦγεν) ἦκεν
—	—	διήγαγον) διῆγεν
—	39.	τρόπον) χρόνον
—	42.	ἱκετείαν) εἰκεσίαν
—	—	ἑαυτοὺς) ἀυτοὺς
—	43.	κατ' ἀνδρολογίαν) κατ' ἀνδρολόγειον
—	44.	προσεύχεσθαι) ἔυχεσθαι
—	45.	χαρισ-ήριον) εὐχαρισ-ήριον
XIII.	1.	τεσσαρακοσῷ) τεσσερακοσῷ
—	3.	σωτηρίᾳ) σωτηρίας
—	7.	τυχόντα) τυγχάνοντα
—	9.	βεβαρβαρωμένος) βεβαρημένος

Κεφ. Στίχ.

XIII. 10. ἐπικαλεῖσθαι) ἐπικαλέσασθαι
— — ἄλλοτε) καὶ ἄλλοτε
— 12. ἐφ') ἐπὶ
— 13. Κυρίου) Θεοῦ
— 15. νίκης) νίκην
— — ἐν τῇ παρεμβολῇ) τὴν παρεμβολὴν
— — τετρακισχιλίους) δισχιλίους
— — ὄχλῳ) ὄντι
— 18. γεῦσιν) γεῦμα
— 19. Βαιθσούρᾳ) Βαισούροις
— — ὀχυρὸν) ὀλίγον
— 24. Γερρηνῶν) Γεννηρῶν
XIV. 3. προγενόμενος) προγεγονὼς
— 3. ἐπιμιξίας) ἀμιξίας
— 4. ἦχε) ἦλθεν
— — τῶν νομιζομένων) τοῖς νομιζομένοις
— 7. λέγω) λέγων
— — δεῦρο) δεύτερον
— 8. ϛοχαζόμενος) ϛοχασάμενος
— 9. προνοήθητι) προσνοήθητι
— 12. Προσκαλεσάμενος) προχειρησάμενος
— 13. ἐντολὰς) ἐπιστολὰς
— 15. ἐλιτάνευον) ἐλιτάνευσαν
— — τὸν ἑαυτοῦ) τὸν αὐτοῦ
— 16. ἀνέζευξαν, καὶ συμμίσγουσιν) ἀναζεύξας συνμίσσει

Κεφ. Στίχ.

XIV. 17. βραχέως) βραδέως
— 18. ὑπὲρ) περὶ
— — ἐπευλαβεῖτο) ὑπευλαβεῖτο
— 20. ἡγεμόνος) ἡγουμένου
— — ὁμοψήφου γνώμης) ὁμοιοψήφου συγνώμης
— 21. διαφόρους) δίφραξ
— 26. ἀναλαβὼν) λαβὼν
— — ἀναδέδειχεν) ἀπέδειξεν
— 29. τοῦτ') τοῦ
— 33. εἰς τὸν) ἐπὶ τὸν
— — Διονύσῳ) Διανύσῳ
— 38. κρίσιν) κρίσις
— 45. ἀποῤῥωγάδος) ἀποῤῥωγὼς
— 46. ταῦτα) τὰ αὐτὰ
XV. 6. ἀλαζονείας) ἀσφαλείας
— — τρόπαιον) τρόπον
— 8. ἔχοντας) ἔχοντες
— — ἐσομένην) εἰσομένην
— 9. προσυπομνήσας προσυμνήσας
— 11. προσεξηγησάμενος) προσηγησάμενος
— — ὕπαρ) ὑπὲρ
— 17. ἐπανορθῶσαι) ἐπανδρῶσαι
— — εὐανδρίας) εὐτανδρείας
— 21. κριθείη) κριθῇ
— 27. ἐπιφανείᾳ) ἐπιμελείᾳ
— 32. μιαροῦ) μιαῤῥοῦ
— — ἐκτείνας) ἐκτετείνας
— 35. κεφαλὴν) προτομὴν
— 36. Συριακῇ) κυριακῇ
— 37. καταπαύσω) καταπαύσων
— 39. ἤδυς) ἡδὺ

ΜΑΚΑΒΑΙΩΝ Γ.

Κεφ. Στίχ.

I. 1. ὑπ') ἐπ'
— 4. πλοκάμους) πολέμους
— 9. μεγίστῳ) πιστῷ
— — εὐπρεπείᾳ καταπλαγείς) εὐσεβείᾳ καταπληγείς
— 11. ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι) ἔθνεσεν
— 12. παραναγνωσθέντος, οὐδαμῶς) παραγνωσθέντος, οὐδ' ὡς
— 15. πάντως) πάντων
— 16. τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ) τοῖς ἐνεστῶσιν
— 18. σποδῷ καὶ) ἀπέδωκαν
— — γόων) πούγε
— 19. ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς) ἅπαν νῦν διατεταγμένην
— 20. αἱ μὲν) καὶ μὲν
— 23. ὑπὲρ) ὑπὸ
— — ἔστησαν) παρῆσαν
— 25. βουλῆς) ἐπιβουλῆς

II. 4. αὐτοῖς) αὐτοὺς
— 5. διαδήλους) ἀδήλους
— 6. δοκιμάσας) ἐδοκίμασας
— — δυναστείαν) δύναμιν
— 10. δή, ὅτι) διότι
— — τοῦτον) ἡμῶν
— 12. κινδύνων) κακῶν
— 13. δὴ) δὲ
— 21. πρὸ πάντων) προπάτωρ
— 22. περιπεπληγμένον) πεπληγμένον

Κεφ. Στίχ.

II. 28. εἰς τὰ) ἐπὶ τὰ
— 29. Τούτους) τοὺς
— — χαράσσεσθαι) χαράσσασθαι
— 33. δὲ) τε

III. 1. διοργίζεσθαι) ὀργίζεσθαί
— 2. οἰκονομουμένων) οἰκοδομουμένων
— — ἐξηχεῖτο) ἐξεχεῖτο
— 3. διαφυλάσσοντες) φυλάσσοντες
— 4. τινων καὶ) τῷ
— — ἑνίοις) ἔνιοι
— 7. ψόγῳ) φόβῳ
— 9. ἠγνοηκὼς) ἠγνοηκὸς
— 15. εὐποιῆσαί τε) εὐποιήσαντες
— 16. προήχθημεν) προσήχθημεν
— 18. ἀπολειπόμενοι) λειπόμενοι
— 23. διὰ τῆς) μετὰ τῆς
— — κατορθώματα) πράγματα

IV. 2. πανόδυρτος) πανόδυρκτος
— 4. πικρᾶς καὶ) πικρίας
— 5. ἐπικύφων) ἐπίκουφον
— 6. σκυλμοῖς) σκύμνοις
— 7. δημόσιαι) δημοσίᾳ
— 8. βρόχοις) βρόχους
— 11. περιβόλων) περιβόλῳ
— 14. κατάπονον) κατατρόπων
— — στρεβλωθέντας) στρεβλωθέντα

Κεφ. Στίχ.

IV. 14. πεπλανημένη) πεπληρωμένη
— 17. προσηνέγκαντο) προηνέγκαντο
V. 2. ἀφθόνῳ) ἀφθόνως
— 11. πρὸς) εἰς
— 13. δὲ) τε
— 16. εἰς τὴν) ἐπὶ τὴν
— — ἀνακλιθῆναι) ἀνακλῖναι
— 18. προκοπτούσης) προσκοπτούσης
— — μεταπεμψάμενος) προσκαλεσάμενος
— — εἰάθησαν) ἰάσθησαν
— — παροῦσαν) περιοῦσαν
— 19. αὐτῷ) αὐτῶν
— 20. Φαλάριδος) Φαιλάριδος
— — ἐπιτέλλουσαν) ὑποστέλ-
— 26. Οὔπω) οὔπου
— — κατεσπείροντο) κατεπείροντο
— — ἐκάλει) ἐπικαλεῖ
— 27. τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο) ὅτι τὸ διασαφούμενον
— 29. Ὁ δὲ Ἕρμων ὑπεδείκνυε) ὑπεδίκνυεν ὁ Ἕρμων
— 30. διασκεδάσθαι) διεσκέδασεν
— 31. Εἴ σοι) ὅσοι
— — ἐσκεύασαν ἂν) ἐσκεύασαν
— 32. συντροφίας) συστροφίας
— 35. καὶ βασιλέα) Κύριον βασιλέα
— 36. πάλιν) πᾶν

Κεφ. Στίχ.

V. 42. ἐβεβαίωσεν) βεβαίως
— 43. θήσεσθαι) στήσεσθαι
— — πρηνέα) πρὴν
— 45. εἰπεῖν) εἶπεν
— — οἴνου λελιβανωμένου) οἴνῳ λελιβανωμένῳ
— 48. περὶ) ἐπὶ
VI. 1. ἱερέων) Ἰουδαίων
— 2. ὕψιστε) ὕψιστα
— 8. ἀφειδῶς) ἀφιδῶν
— — ἀνέδειξας) ἀναδείξας
— 9. μισύβρι) μισούβρι
— — σκεπαστὰ, τὸ) δικαστὰ
— — ἀπὸ) ἁγίοις
— 13. σωτηρίᾳ) σωτηρίαν
— 17. συνηχήσαντας) συνεχθήσαντας
— — οἰμωγὴν) πτοὴν
— 21. αὐτὰς) αὐτοὺς
— 24. ὑπερβεβήκατε) ὑπερβεβηκότες
— 26. ἐπιδεδεγμένους) ἐπιδεδειγμένους
— — ἀθέσμοις) ἀθέσμως
— 27. προπεπραγμένα) προστεταγμένα
— 28. παρέχει) προφέρει
— 31. δυσιάκτου) δυσατάκτου
— — κλισίαις) κλισίας
— 34. ἀκλεῶς) ἀκμαίως
— 35. χορὸν) χρόνον
VII. 2. πράγματα) προστάγματα
— 3. ἀποστατῶν) ἀποστάντων

Κεφ. Στίχ.

VII. 5. ἐμπεπορπημένοι) ἐνπεπηρμένοι
— 6. ὑπερμαχοῦντα) συμμαχοῦντα
— 8. τόπῳ μηθενὸς) τρόπῳ μηθὲν
— 9. ἐκδικήσει) ἐκδίκησιν
— 10. αὐτῶν) αὐτὴν
— 11. πράγμασιν) προστάγμασιν
— 12. συναινέσας) παραινέσας
— 12. τὴν βασιλείαν) τῆς βασιλείας
— 14. Τότε) οὗτοι τε
— — ἐκολάζοντο) ἀπέκτεννον
— 16. εἰληφότες) ἐσχηκότες
— — αἰωνίῳ) ἁγίῳ
— 17. ῥοδοφόρον) ῥοδοφόνον
— 18. εἰς) ἐπὶ
— 22. φόβου) φόρου
— — τελείως) τελέως

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ.

Κεφ. Στίχ.

I. 8. ἀρετῆς) ἀρετὴν
— 12. τοῦ ζητουμένου) τούτου νῦν
— — ἀρξαμένῳ) ἀρξαμένων
— 15. ὀρθοῦ) ὀρθοῦς
— — λόγου) βίου
— — βίον) λόγον
— 19. πασῶν) πάντων
— 26. τὴν ψυχὴν) ψυχῆς
— 27. μονοφαγία) νομοφαγία
— 28. φυτῶν εἰσιν)παθῶν εἰσιν
— 29. ἑκάστην) ἕκαστος
— — μετοχετεύων) μεταχέων
— 35. φιμοῦται) φιλοτιμοῦνται
II. 5. ὅσα τοῦ) ὅστα τῷ
— 6. ἡμᾶς εἴρηκεν) εἴρηκεν ἡμᾶς
— 8. ᾗ) εἴη
— — ἐνστασῶν) ἐντάσσων
— 9. ἐπικαρπολογούμενος) ἐπικαρπούμενος
II. 11. πρὸς γαμετὴν) προσγαμετῆς
— 12. αὐτὰ) αὐτῶν
— — πονηρίαν) πονηρίας
— 13. ἔχθρας) ἔχθραν
— 15. βιαιοτέρων) βιοτέρων
— — ἐπικρατεῖν) κρατεῖν
— 20. ἐδύνατο τοῦ θυμοῦ) ἐδύνετο τῶν θυμῶν
— 21. αὐτῷ) αὐτοῦ
III. 1. λόγος) λογισμὸς
— 4. δύναται ὁ)δυνατὸν ὁ
— 13. ἀνερευνώμενοι)εὑράμενοι
— 15. περ τῇ δίψῃ) περὶ τὴν δίψαν
— 18. τῇ καλοκαγαθίᾳ) τῆς καλοκαγαθίας
— 19. θεωρίας) ἱστορίας
— 21. πολρτρόποις) πολυτρόπως
IV. 3. μηνύσων) μηνύων

Κεφ. Στίχ.

IV. 3. τεθησαυρίσθαι)τεθησαύρισται
— — καὶ) ἀλλὰ
— 4. ἐπήνει) ἐπαινεῖ
— 7. πιςεύσαντες) πιςεύσαντας
— 9. τῷ Θεῷ) τὸν Θεὸν
— 10. προσεφάνησαν) προϋφάνησαν
— 11. δὲ) γέ τοι
— 13. ἀνῃρῆσθαι) ἀνῃρήσασθαι
— 19. ἐξεδιήτησεν) ἐξεζήτησεν
— 26. τοῦ ἔθνους)τούτου ἔθνους

V. 1. ἀυτῷ) ἀυτῶν
— — ἐπισπᾶσθαι)περισπᾶσθαι
— 3. θελήσειαν) θέλοιεν
— 13. συγγνωμονήσει ἄν) συγγνωμονήσειεν
— — πάθῃ) πᾶσιν
— — γινομένῃ παρανομίᾳ) παρανομίᾳ γεινομένῃ
— 19. μιαροφαγήσαιμεν) μιεροφαγήσεμεν
— 24. ἰσονομίαν) ἰσονομεῖν
— 25. μιαροφαγοῦμεν) μιεροφαγοῦμεν
— 27. ἀναγκάζειν) ἀναγκάζεις
— — μιαροφαγίᾳ) μιεροφαγία
— 38. διὰ λόγων) λόγοις

VI. 2. εὐσχημοσύνῃ) εὐσχημοσύνην
— 7. μηκέτι) μὴ
— 11. εὐψυχίᾳ) εὐτυχίᾳ
— 13. θαυμασμῷ) θαυμαστῷ

Κεφ. Στίχ.

VI. 14. παραβάλλεις, Ἐλεάζαρε) ἀπολλεῖς Ἐλεάζαρ
— 18. αὐτῷ) αὐτῶν
— — φυλάξαντες)φυλάσσοντες
— 19. μιαροφαγίας) μιεροφαγίας
— 25. ὑπέρριπτον)ὑπερέπτοσαν
— 28. ὑπὲρ) περὶ
— 32. ἐκεκρατήκει) κεκρατήκει

VII. 1. πηδαλιουχῶν)πηδαλιουεχῶν
— 3. ἀθανάτου) θανάτου
— 4. Ἐλεάζαρος) ἐκεῖνος
— 6. μιαροφαγία) μιεροφαγίᾳ
— 8. ἱερουργοῦντας) δημιουργοῦντας
— 9. ἁγιστίαν) ἁγιαστίαν
— 10. βιαιότερε) βιότερε
— — Ἐλεάζαρε) Ἐλεάζαρ
— 11. ἐθνοπλήκτου πυρὸς) ἐθνοπλήθους
— 13. τόνων) πόνων
— — περικεχαλασμένων) περιεχαλασμένων
— 25. μιαροφαγῆσαι) μιαιροφαγῆσαι

VIII. 1. Τότε) τὸ δὲ
— — μιαροφαγήσαιεν) μιεροφαγήσαιεν
— 2. διαταξαμένου) διαδεξαμένου
— 6. Πεισθέντες) πιστεύσατε
— — ἡγεμονίας) ἡγεμονικὰς
— — ὑμῶν) ἡμῶν

Κεφ. Στίχ.

VIII. 11. μιαροφαγῆσαι) μιεροφαγῆσαι
— 12. ἀρθρέμβολα) ἀρθενβόλους
— 23. φιλοδοξήσωμεν) κενοδοξήσωμεν
— 24. νόμος ἀκουσίους) ναὸς ἑκουσίως
— 25. ἀδείας ζῆν) ἀταραξίας χρὴ
— 28. μιαροφαγῆσαι) μιεροφαγῆσαι

IX. 2. Μωσῆ) καὶ γνώσει
— 4. αὐτοῦ) αὐτοὺς
— 6. εὐσέβησαν) ἀπέθανον
— 9. μιαιφονίαν) μιαροφονίαν
— 11. ὑπασπισταὶ) μαστισταὶ
— 13. ἔξαρθρος) ἔξαρθος
— 14. ἐκατηγόρει) κατηγόρει
— 15. μιαρώτατε) μιαιρώτατε
— 17. Αὐτὸς) ὁ δὲ
— — τροχὸς) τρόπος
— — μιαροὶ) μιαιροὶ
— 19. λέγοντι) λέγοντες εἰς
— — ὑπέστρωσαν) ἐπέτρωσαν
— — διηρέθισαν) διερεθίζοντες
— — προσεπικατατείνοντες) προσεπικατέτεινον
— 20. ἄξονας) αὔξονας
— 21 περιτετμημένον) περιτετηκμένον
— 23. ὑπὲρ) περὶ
— 24. τιμωρήσῃ) τιμωρήσειεν
— 30. δοκεῖ σει) δοκεῖς
— — ὁρῶντα) ὁρῶν

X. 2. ἀνετράφημεν) ἀνετράφην

Κεφ. Στίχ.

X. 6. περιέκλων) περιέλκων
— 10. μιαρώτατε) μιαιρώτατε
— 13. συμμανῆς) μανῆς
— 16. προβασανισθέντων) προβεβανασισθέντων
— 17. παμμιαρώτατος) πανμιαιρώτατος
— 19. προκεχάλασται) κεχάλασται

XI. 10. ἐφαρμόσαντες) ἐφορμάσαντες
— — περὶ τροχαῖον) ἐπὶ τὸν τροχιαῖον
— — περὶ τὸν) ἐπὶ τὸν
— — μιαροφαγοῦντα) μιαιροφαγοῦντας
— 18. ἐκμελῶς) εὐμελῶς
— 20. ἀγῶνος) αἰῶνος
— 23. προσλαβὼν) προσβάλλων
— — τιμωρὸν) ἀλάστορα
— 25. μιαροφαγίαν) μιαιροφαγίαν

XII. 2. καταικισθεὶς) κακισθεὶς
— 15. ἀποκτείνας) ἀποκτεῖναι
— 17. ἀριστείας) μαρτυρίας

XIII. 2. ἐμιαροφάγησαν) ἐμιεροφάγησαν
— 5. παθοκρατορίαν) παθοκράτειαν
— 6. προβλῆτες) προπλήταις
— — πύργοι) πύργοις
— — ἐμπλέουσιν) εἰσπλέουσιν
— 9. ἰσοπάλιδος) ἰσεπόλιδος
— 13. ἐφορῶντες) ἐφόρων

Κεφ. Στίχ.

XIII. 14. ἀποκτείνειν) ἀποκτενεῖν
— 17. αὐτῷ ἀδελφῷ) αὐτῶν ἀδελφῶν
— 18. ἀδελφότητος) ἀνθρωπότητος
— 20. ὧν) οὗ
— — ἀγκάλαις μαςῶν) ἐναγκαλισμάτων
— 23. ἑαυτοὺς ἠγάπων) ἐπ' αὐτοὺς ἤγαγον
— 25. κατεσκεύαζον) κατεσκεύαζεν
— 26. ὅμως καὶ περὶ) ὁμοίως καίπερ

XIV. 3. ἁρμονίου) ἐναρμόστους
— 7. παναγίας) παναγία
— — ἑβδομάδος) ἡ ἑβδομάς
— 13. πολύτεκνος) πολύπλοκος
— 20. συμπάθεια τῶν τέκνων) τῆς συμπαθείας τέκνων

XV. 2. προσκαίρου)προσκαίρους
— 4. ἐναποσφραγίζοντα) ἐναπεσφράγιζον
— — τὸ πάθος)τὸν τῶν παθῶν
— 6· ἐπιφυτευομένην φιλοσοργίαν) ἐπιφυτευομένη φιλοστοργία
— 7. ἠναγκασμένη) ἠναγκασμένην
— 9. μείζω) μείζων
— 11. καίπερ) καὶ ὑπὲρ
— — μεταστρέψαι)μετατρέψαι
— 13. σύνεσις) γονεῦσιν

Κεφ. Στίχ.

XV. 18. δεύτερος) δεύτερον
— 19. ἑαυτῶν) αὐτὸν
— 20. ἀποκαιομένας) ἀποκεκομμένας
— 21. ὡς) ὦ
— 24. ἃς πάσας) ἀσπάσασα
— 25. ςρέβλας) ςρέβλαν
— 29. ὑπερασπίςρια) ὑπερασπίστεια
— 31. καρτερῶς) καρτεροὺς
— 32. ἀνέμοις) ἂν λοιμοῖς

XVI. 3. ἐκείνην) ἐκείνη
— — ὁρῶσαν) ὁρῶσα
— 11. θάψοντα) θάπτοντα
— 14. ἀνδρὸς) ἄνανδρος
— 25. εἰδότες) ἰδόντες

XVII. 1. τις) τι
— 3. ἀκλινὴς) ἀκλινῶς
— 5. ἰσαστέρους) εἰς ἀςέρας
— 6. πατρός) παιδὸς
— 7. εὐσεβείας ἱςορίαν) ἱςορίας σου εὐσέβειαν
— 12. Ἠθλοθέτει) ἠθλότει
— 16. θείας) ἀληθείας
— 20. τοῦ ἔθνους) τὸ ἔθνος
— — ἐπικρατῆσαι) ἐπικρατήσας
— 23. ἀπιδὼν) ἀφιδὼν

XVIII. 4. ἀνανεωσάμενον) ἀνανεωσάμενος
— 9. ἐπιζήσας) ἐπιζητήσας
— 19. μακρότης) μακαριότης
— 20. πάσας) πάλιν

ΒΑΡΟΥΧ.

Κεφ. Στίχ.
I. 4. τῶν βασιλέων)τοῦ βασιλέως
— 9. ἤγαγεν) εἰσήγαγεν
— 11. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 20. αὕτη) ταύτη
II. 21. ἐργάσασθε) ἐργάζεσθε
— 23. πόλεων) πόλεως
— 24. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 29. μικρὰν) μακρὰν
— 33. ἀποστρέψουσιν) ἐπιστρέψουσιν
— — ἁμαρτόντων)ἁμαρτανόντων

Κεφ, Στίχ.
III. 7. ἀπὸ καρδίας)ἐπὶ καρδίαν
IV. 13. ἔγνωσαν) ἐφύλαξαν
— 16. ἀπήγαγον) ἤγαγον
— 26. ὑπὸ) ἀπὸ
— 31. ἐπιχαρέντες) ἐπιχάραντες
— 34. ἀγαλλίαμα) ἄγαλμα
V. 2. αἰωνίου) ἁγίου
— 3. δείξει) δείξῃ)
— 5. χαίροντας) χαίροντες
— 6. ὡς θρόνον) υἱοὺς

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Κεφ. Στίχ.
I. 1. ἐπετάγη αὐτῷ) ὑπετάγη αὐτοῖς
— 16. οἴκοις) κήποις
— 18. οὐδένα) οὐ
— 20. οἰκίας) γῆς
— 26. εἴποτε) μήποτε
— — μήτε) μήποτε
— — αὐτὸ) αὐτὸν
— — μήτε) μήποτε
— 29. κληθείησαν) κληθήσονται
— 30.διφρεύουσιν)διαφθείρουσιν

Κεφ. Στίχ.
— 42. θυμιῶσαι) θυμιῶντες
— 43. ἐφελκυσθεῖσα) ἀπελκυσθεὶς
— 44. ὡς) ὥστε
— 50. Θεοῦ) οὖν
— 56. διασωθῶσι) διασώσουσιν
— 61. νεφέλαις) νεφέλη
— 62. τε) δὲ
— 67. κρείττω) κρείσσων
— 69. σικυηράτῳ) συκηεράτῳ

ΣΟΦΙΑ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

Κεφ. Στίχ.
I. 2. ἀπιστοῦσιν) πιστεύουσιν
— 5. παιδείας) σοφίας
— 13. ἀπωλείᾳ) ἀγγελείᾳ

Κεφ. Στίχ.
II. 23. ἀϊδιότητος) ἰδιότητος
III. 13. ἁγίων) αὐτῶν
— 14. δυμηδέςερος)θυμηρέςερος

Κεφ. Στίχ.
IV. 15. ἐκλεκτοῖς) ὁσίοις
— — ὁσίοις) ἐκλεκτοῖς
— 16. καμὼν) θανὼν
— — νεότης) νεότητος
V. 3. ϛενάζοντες) ϛενάξονται
— 23. συγκλύσουσιν) συνκλύσουσιν
VII. 3. ἦκα) ἶσα
— 4. ἀνετράφην) ἀνεστράφην
— 9. αὐτῇ) αὐτὴν
— 21. ἀφανῆ) ἐμφανῆ
— 25. εἰλικρινής) εἰλικρινείας
— 28. οὐδένα) οὐδὲν
VIII. 4. εὐρετὶς) αἱρετὶς
— 6. ἐράζεται) ἐργάζεται
— 8. πολυπειρίαν) πολύπειραν
IX. 8. κατασκηνώσεως) κατασκηνέσεως
X. 10. ηὐπόρισεν) εὐπόρησεν
— — πόνους) κόπους
— 17. ὁσίοις μισθὸν) μισθὸν ὁσίοις
— 19. κατέκλυσεν) κατέκλυσαν
XI. 1. αὐτῶν) αὐτοῦ
— — προφήτου ἁγίου) προφητῶν ἁγίων
— 16. κνώδαλα) κλώδαλα
— 19. νεοκτίστους) νεοκτίσου
— — λικμωμένους) λιχμωμένους
— 25. οὐδὲν) οὐδένα
— 26. διέμεινεν) ἔμεινεν
XII. 2. πιστεύσωσιν) πιστεύσωμεν
— 14. ἀπώλεσας) ἐκόλασας
— 17. ὁ) ὅτι

Κεφ. Στίχ.
XIII. 6. ἐπὶ) ἔτι
— 12. ἑτοιμασίαν) ὑπηρεσίαν
— 13. συνέσεως) ἀνέσεως
— 14. ἐρυθήνας) ἐρυθηνὸς
XIV. 15. τότε) ποτὲ
— 20. εὔχαρι) εὐχαρὲς
— 28. ἐπιορκοῦσι) ἐφιορκοῦσιν
— 30. ἄδικα) δίκαια
XV. 5. ἄφρονι) ἄφροσιν
— — ἄπνουν) ἄγνουν
— 9. ἀντερίζεται) ἀντερείδεται
— 13. εὔθραυστα) εὔθραστα
— 17. σεβασμάτων) σεβημάτων
— 18. ἔνια) ἀνοίᾳ
XVI. 3. εἰδέχθειαν) δειχθεῖσαν
— 6. σύμβολον) σύμβουλον
— — νόμου) νόμον
— 11. ἐνεκεντρίζοντο) ἐνκεντρίζοντο
— 12. πάντα) πάντας
— 17. δικαίων) δικαίοις
— 18. ἐλάυνονται) ἐλάυνωνται
— 20. ἰσχοντα) ἰσχύοντα
— 21. ἀπόσταξις) ὑπόστασις
— 26. καρπῶν) ἀνθρώπων
XVII. 4. μυχὸς) μῦθος
— 9. ἐκσεσοβημένοι) ἐκπεφοβημένοι
— 10. ἰδίῳ) ἰδίως
— — προείληφε) προσείληφεν
— 12. τῇ ἀγχινοίᾳ) τὴν ἄγνοιαν
— 13. ἀδύτου) ἀδυνάτου
— 18. ἀπηνες-άτων) ἀπηνέσατος
— 20. ἐπετέτατο) ἐπέτατο
XVIII. 3. ξενιτείας) ξενητίας

Κεφ. Στίχ.
XVIII.4. ἐκεῖνοι) ἐκείνου
— 5. τὸ) τὸν
— 8. ᾧ) ὡς
— — παρακαλεσάμενος)προσκαλεσάμενος
— 10. διεφέρετο) διεφένετο
— 16. ἐπιταγὴν) ὑποταγὴν

Κεφ. Στίχ.
XVIII.18. ἔθνησκεν) ἔθνησκον
— — ἐνεφάνιζεν) ἐνεφάνιζόν
— 24. λίθου) λίθων
XIX.10. ἐνύδρων) ἀνύδρων
— 13. ἀγνῶτας) ἀγνοοῦντας
— 20. οὐδ' ἔτηκον) οὐδὲ τήκτον

ΣΟΦΙΑ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΙΡΑΧ.

Κεφ. Στίχ.
27. εὑρὼν) εὗρον
58. ἐφόδιον) ἀφόμοιον
I. 17. αὐτῶν) αὐτῆς
— — αὐτῶν) ἀπὸ τῶν
— 25. παραβολαὶ) παραβολὴ
— — ἁμαρτωλῷ) ἁμαρτωλοῦ
II. 15. οὐκ ἀπειθήσουσιν ῥημάτων αὐτοῦ) ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ
III. 8. αὐτῶν) αὐτοῦ
IV. 13. εὐλογήσει) εὐλογεῖ
— 16. ἐμπιστεύσῃ)ἐμπιστεύσει
— 17. παιδείᾳ) παιδιᾷ
VI. 1. κληρονομήσεις) κληρονομήσει
— 3. ξύλον) φύλλον
— 9. ἔχθραν) ἐχθρὸν
VII. 6. ἰσχύσῃς) ἰσχύσεις
— 9. ἐπόψεται) ἐπόψομαι
— 18. διαφόρου κατὰ μηδὲ ἓν) ἀδιαφόρου
— 24. αὐτὰς) αὐτὰ
— 27. καρδίᾳ) δυνάμει
VIII. 5. ἐπιτιμίοις) ἐπιτίμοις
X. 7. ἐρημίαις) ἐρήμοις

Κεφ. Στίχ.
X. 8. κεχαριτωμένης)εὐμόρφου
— 13. παγίδων) παγίδος
— 14. τοῦ) τῷ
— 17. ἐπαινεθήσεται) ἐπαινεσθήσεται
X. 7. ἄδικα) ἀδικία
— 10. ἔῤῥιψαν) ἔῤῥιψα
XI. 1. καθίσει) καθήσει
— 11. τόσῳ) πόσῳ
— 21. πλουτίσαι) πλουτῆσαι
— 22. ἐν μισθῷ) ἐμμέσῳ
— 25. ἡμέρᾳ ἀγαθῶν) ἡμέρᾳ ἀγαθῇ
— 31. αἱρετοῖς) ἑτέροις
XII. 5. εὑρήσει σε) εὑρήσουσιν
— 6. ἀποδώσει) ἀποδῷ εἰς
— 14. συμφυρόμενον) συμφερόμενον
— 17. ἐκεῖ πρότερον) πρότερον ἐκεῖ
XIII. 6. ἐρεῖ) ἐρεῖς
XIV. 6. βασκαίνοντος) βασκάνοντος
— 8. ὀφθαλμῷ) ὀφθαλμόν
— 9. μερίδος) μερίδα

Κεφ. Στίχ.
XIV. 16. ἁγίασον) ἀπότισον
— — τρυφὴν) τρυφῆς.
— 20. μελετήσει) τελευτήσει
— 24. πήξει) πήσσει
— 27. ὑπ') ἀπ'
XV. 1. αὐτήν) αὐτόν
— 4. ςηριχθήσεται) ςηρισθήσεται
— 17. εὐδοκήσῃ) εὐδοκήσει
— 19. ἀνθρώπου) αὐτοῦ
— 20. ἔδωκεν) ἔδωσεν
XVI. 5. οὗς μου) οὖς σου
— 7. ἐξιλάσατο) ἐξιλᾶτο
— 11. δυνάστης) δυναστῶν
— 12. κρίνει) κτίνι
— 21. αὐτοῦ) αὐτῶν
— 23. μάταια) ταῦτα
— 27. ἐπόνεσαν) ἐπείνασαν
— 30. ψυχὴ) ψυχὴν
XVII. 3. ἑαυτὸν) ἑαυτοὺς
— 10. διηγῶνται) διηγοῦνται
— 11. ἐκληροδότησεν αὐτοῖς) ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
— 15. αὐτῶν) αὐτοῦ
— — ὀφθαλμῶν αὐτοῦ) ὀφθαλμῶν αὐτῶν
— 19. αὐτῶν) αὐτοῦ
— — αὐτοῦ) αὐτῶν
— 23. κεφαλὴν αὐτῶν) κεφαλὴν αὐτοῦ
XVIII. 7. ἄρχεται) ἔρχεται
— 10. χίλια) ὀλίγα
— 14. ἐλεεῖ) ἐλεᾷ
— 17. οὐκ) οὐχ
— 31. χορηγήσῃς) εὐδοκήσεις

(Τομ. Δ'.)

Κεφ. Στίχ.
XVIII. 31. ποιήσει σε) ποιήσεις
— 32. μηδὲ) μὴ
XIX. 3. σῆψις) σήπη
— 6. κακίᾳ) καρδίᾳ
— 9. μισήσει) μασήσει
— 14. εἰ) ἢ
— 16. ὀλισθαίνων λόγῳ) ὀλισθανῶν
— 23. πανουργία) πονηρία
— 27. ἑθελοκωφῶν) ἑτεροκωφῶν
— 30. ἀναγγέλλει) ἀναγγελεῖ
— — αὐτοῦ) ἐμοῦ
XX. 7. ἄφρων) ἀφιὼν
— 8. λόγῳ) λόγον
— 9. εὐοδία) εὐωδία
— 15. ἀπαιτήσει) ἀποτίσει
— 22. ἀπολεῖ) ἀπολύει
— 26. ψευδοῦς) ψεῦδος
— 27. προάξει) προσάξει
XXI. 6. Κύριον) τὸν Θεὸν
— — ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ) ἐν καρδίᾳ
— 7. ὀλισθαίνειν) ὀλισθανεῖν
— 9. συναγωγὴ) εἰσαγωγὴ
— 12. πικρίαν) παιδείαν
— 15. τοῦ νώτου) τῶν ὤτων
— 19. ἀνοήτοις παιδεία) ἀνομία τοῦ παιδίου
— 24. ἀτιμίᾳ) ἀτιμίαν
— 25. πολυλάλων τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσονται) ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται
XXII. 7. βαθέως) βαθέου
— 11. ἤδιον) ἴδιον

Κεφ. Στίχ.
XXII.13. ἀκηδιάσης) κηδιάσης
— 18. Χάρακες) Χάλικες
— 23. ἐν τοῖς) ἐπὶ τοῖς
XXIII.3. ἐπιστήσει) ἐπιστήση
— — παιδείαν) παιδείας
— 5. Ἐλπίδας κενὰς καὶ ἐπιθυμίας) ἐπιθυμίαν
— 16 πληθύνουσιν)πληθύνωσιν
— 21. οὗ) ὃς
— — πιασθήσεται) κολασθήσεται
— 23. ὑψίστου) ὑψίστῳ
— 26. καταλείψει) καταλειψις
XXIV.1.καυχήσεται)καυχήσονται
— 3. ὁμίχλη) ὁμίχλην
— 14. Ἐνγαδδὶ) αἰγιαλοῖς
— 15. διέδωκα) δέδωκα
— — χαλβάνη) χαρβάνη
— 23. νόμος) νόμον
— 29. βουλὴ αὐτῆς)βουλὴ αὐτοῦ
— 32. ἐκφωνῶ αὐτὴν) ἐμφαίνω αὐτὰ
— 33. γενεὰς) γενεὰν
XXV.7.ἐπὶ γλώσσης)ἀπὸ γλώσσης
— 11. ἀγάπησις) φόβος
— — αὐτῆς) αὐτοῦ
— 16. εὐδοκήσω) εὐδόκησε
XXVI.1. διπλάσιος) διπλάσιον
— 5. ἐδεήθην) ἐροβήθην
— 9. μετεωρισμῷ) μετεωρισμοῖς
— 18. χρύσεοι) χρύσεως
— — πτέρναις) στέρνοις
XXVII.6. καρδίαν) καρδία
— 22. Διανεύων) Καὶ ἐννεύων

Κεφ. Στίχ.
XXVII.22.αὐτοῦ) αὐτῶν
— 24. αὐτῷ) αὐτοῖς
— 27. αὐτὸν) αὐτὰ
XXVIIII.1. διατηρῶν διατηρήσει) διαστηριῶν διαςηρίσει
— 7. διαθήκης) διαθήκην
— 12. ἐκπορέυεται)ἐξελέυσεται
— 18. οἱ πεπτωκότες)ὁ πεπτωκὼς
— 19. ἀπὸ προσώπου) ἀπ'
XXIX.13. ἀλκῆς) ὁλκῆς
XXX. 4. ὡς οὐκ) οὐκ ὡς
— 7. Περιψήχων) Περιψύχων
— 30. σου) σὺ
— 31. τῆς ψυχῆς) ἡ ψυχὴ
— — αὐτοῦ) αὐτῷ
XXXI.9. πεπλανημένος) πεπαιδευμένος
— 21. ἐπιδεομένων) ἐπενδεομένων
— 22.ὁ ἀποςερῶν)καὶ ἀποςερῶν
— 23. ὠφέλησαν) ὠφέλησεν
XXXII.1.θυσιάζων) θυσία
— 10. αὐτοῦ) σου
— 18. ἀδίκων) δικαίων
XXXIV.1. ἀφιςᾷ) ἀφίστατο
— 2. ἀπωθήσει) ἀπαιτήσει
— — ὕπνον) ὕπνος
— 5. αὐτῆς) αὐτὸς
— 11. ἐκκλησία) σοφία
— 20. χολέρα) χολέρας
— 21. μεσοπορῶν, ἔμεσον)μεσοπωρῶν
— 22. ἔργοις) λόγοις
— 29. πινόμενος) γινόμενος

Κεφ. Στιχ.
XXXV.3. ἀκριβείᾳ ἐπιστήμης) ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ
— 9. ὅπου γέροντες) ἑτέρου λέγοντος
— 11. ῥαθύμει) ἀθύμει
— 12. ἐν ἁμαρτίαις καὶ) ἁμαρτήσῃς
XXXVI.6. ὀχείαν) ὀχεῖον
— 12. ἐταπείνωσεν) πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν
— 15. κατακληρονόμησον) κατεκληρονόμησα
— 17. ἱκετῶν) οἰκετῶν
XXXVII.2. ἔχθραν) ἐχθρόν
— 5. πολεμίου) πολέμου
— 6. αὐτοῦ) αὐτῷ
— 8. σκληρὸν) κλῆρον
— 11. ἐπετείου) ἐπαιτίου
— 18. αὐτῶν) αὐτῷ
— 22. ἐπαινετοί) ἐπὶ στόματος πιστοί
XXXVIII.7. πάντα) πᾶν
— 19. κατάρα) κατὰ
— 25. Τί σοφισθήσεται) τίς ὀρθήσεται
— — κέντρῳ) κέντρου
— 28. καὶ ἄκμονος κναίει) κενιεῖ
XXXIX.1. διανοουμένου) διανοουμένῳ
— 8. ἐκφανεῖ) ἐκφαίνει
— — διαθήκης Κυρίου) Κυρίου διαθήκης
— 11. ἀναπάυσηται) ἐμμείνῃ
— — ἐμμείνῃ) παύσηται

Κεφ. Στίχ.
XXXIX. 17. αὐτῶν) αὐτοῦ
— 26. πυροῦ) πυρὸς
— 31. χρείας) χεῖρας
XL. 1. ἐπιστροφῆς) ἐπιταφῆς
— 2. διὰ λογισμοὺς)τοὺς διαλογισμοὺς
— — ἡμέρας) ἡμέρα
— 3. ἐν δόξῃ καὶ ἕως) ἐνδόξου ὡς
— 4. ὑάκινθον) ὑακίνθινον
— 11. ἀναῤῥέφει) ἀναῤῥέψει
— 14. ἐκλείψουσιν) ἐκθλίψουσιν
— 18. ἀμφότερα) ἀμφοτέρας
— 24. ῥύσεται) ῥύεται
XLI. 19. λήθης) ἀληθείας
XLII. 3. ἑταίρων) ἑτέρων
— 5. ἀδιαφόρου) διαφόρου
— — αἱμάξαι) αἱμάξας
— 8. ἐσχατογήρου κρινομένου) ἐσχατογήρῳ κρινομένῳ
— 9. μέριμνα αὐτῆς) μεριμνα αὐτοῦ
— 11. ἔγκλητον) ἔκκλητον
XLIII. 2. διαγγέλλων) διαγγελῶν
— 6. στάσει) πᾶσιν
— — ἀναδειξις) ἀναδειξιν
— 8. ἀυξανομένη) αὐξανόμενος
— 11. αὐτὸ) αὐτὸν
— 15. νεφέλας) νεφέλαις
— 17. γῆν) γῆ
— 23. ἐν αὐτῇ νήσους) αὐτὴν Ἰησοῦς

Κεφ. Στίχ.

XLIII.25. κτίσις κητῶν) κτῆσις κτηνῶν
— 26. εὐδεῖ ἄγγελος) εὐδοκία τέλος
XLIV. 2. τῇ μεγαλωσύνῃ) τὴν μεγαλωσύνην
— 3. αὐτῶν) αὐτοῦ
— — βουλευται) βουλεύεται
— 5. ἐγγραφῆ) ἐν γραφῇ
— 13. ἐξαλειφθήσεται) ἐγκαταλειφθήσεται
— 23. διέστειλε) διέστησεν
XLV. 1. Ἠγαπημένος) Ἠγαπημένον
— — Μωσῆς) Μωσῆν
— 7. περιστολὴν) περιστολῇ
— 10. ἀληθείαις) ἀληθείας
— 16. εὐωδίαν) εὐωδία
— — αὐτοῦ) σου
— 17. τὰ μαρτύρια)μαρτυρίαν
— 22. αὐτοῦ) σου
— 24. προστατεῖν) προστάτην
— — λαοῦ) λαῷ
— 25. κατὰ) καὶ
— — κληρονομίας) κληρονομία
— — Ἀαρὼν) αὐτῷ
— 26. Δῴη) δοίη
XLVI. 7. ἐκκλησίας) ἐχθροῦ
— 9. κατέσχεν) καὶ
XLVII. 4. χεῖρα) χεῖρας
— 17. ἑρμηνείαις) ἑρμίαις
— 18. μόλιβδον) μόλιβον
— 20. κατανυγῆναι)κάτενύγην
— 24. ἕως) ὡς
XLVIII. 9. λαίλαπι) λαμπάδι
— 10. ἐν ἐλεγμοῖς) ἐλεγμὸς
— 11. κεκοιμημένοι)κεκοσμημένοι
— 11. ζωῇ) ζωῆς

Κεφ. Στίχ.

XLVIII. 12. ὡς) ὃς
— — πνεύματος αὐτοῦ)πνεύματος ἁγίου
XLIX. 3. καρδίαν) ὁδὸν
— 5. Ἔδωκεν) Ἔδωκαν
— 6. Ἰερεμίου) Ἰηρεμίου
— 8. Ἰεζεκίηλος)Ἰεζεκιὴλ ὅς
— 12. οἶκον) πύργον
— 13. ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ) Νεεμίου
— 14. ἀνελήφθη) μετετέθη
L. 4. ἐν πολιορκήσει) ἐμπολιορκῆσαι
— 11. καυχήματος) καύματος
— 18. ἤχω ἐγλυκάνθη) οἴκῳ ἐμεγαλύνθη
— 20. χεῖρας) χεῖρα
— — Κυρίου) Κυρίῳ
— 21. ἐδευτέρωσαν ἐν) ἐδευτέρωσεν ἐπὶ
— — ἐπιδέξασθαι) ἐπιδείξασθαι
— 24. ἡμέραις ἡμῶν) ἡμέραις αὐτοῦ
— 27. ἐχάραξεν) ἐχάραξα
LI. 1. Ἐξομολογήσομαι) ἐξομολογοῦμαι
— 3. ἑτοίμων) ἕτοιμον
— 9. ὑπὲρ θανάτου) ἀπὸ ἀθανάτου
— 12. ἐξείλου με ἐκ) ἐξελοῦμαι ἐκ
— 15. ὡς) ἕως
— 19. Διαμεμάχηται) διαμεμάχισται
— — διηκριβωσάμην)διηκριβησάμην
— 20. καθαρισμῷ) καιρῷ θεδισμοῦ
— 23. αὐλίσθητε)αὐλισθήσεσθε

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.